

Isaac Asimov

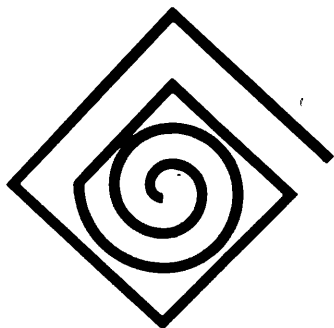
PRELUDIUL FUNDATIEI

DOUĂ PREMII HUGO PENTRU SERIA "FUNDATIEI"

EDITURA NEMIRA

neutilus

Isaac Asimov

PRELUDIUL FUNDATIEI

SELDON ÎNCHISE OCHII, ÎNCERCÂND SĂ DOARMĂ, DAR BINEÎNȚELES CĂ NU REUȘI. VA TREBUI OARE SĂ STUDIEZE ISTORIA UNIVERSULUI PENTRU A-ȘI PERFECȚIONA TEORIA DESPRE PSIHOISTORIE? CUM AR PUTER-O FACE? EXISTAU DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI, FIECARE CU PROPRIA SA ISTORIE, EXTREM DE COMPLEXĂ. CUM AR PUTER CINEVA SĂ STUDIEZE ISTORIA A DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI ȘI ÎN ACELAȘI TIMP SĂ IA ÎN CONSIDERARE TOATE INTERACȚIUNILE LOR POSIBILE ?

PUNCT DE PORNIRE A CELEI MAI CELEBRE "AVENTURI" DIN ISTORIA SF-ULUI (AVENTURĂ EGALATĂ, POATE, DOAR DE "DUNE"), "PRELUDIUL" ESTE FEREASTRA CĂTRE O LUME DE O VASTITATE ȘI COMPLEXITATE COVÎRȘITOARE, FOARTE ÎNDEPĂRTATĂ ÎN TIMP, TOTUȘI CIUDAT DE FAMILIARĂ... POVEȘTEA LUI HARI SELDON, SINGURUL OM CARE POATE OPRI PRĂBUȘIREA IMPERIULUI GALACTIC, SE CONFUNDĂ CU ISTORIA FUNDATIEI ȘI A VIITORULUI OMENIIL. O ISTORIE AGITATĂ, PUNĂ DE SURPRIZE...

12

Isaac Asimov

PRELUDIUL FUNDATIEI

TRADUCERE DE EMILIAN BAZAC

Coperta colecției: DAN ALEXANDRU IONESCU
Ilustrația: NICOLAE SĂFTOIU

PRELUDE TO FOUNDATION

© 1988 by Nightfall, Inc.

**Published by arrangement with Doubleday,
a division of Bantam Doubleday Dell
Publishing Group, Inc.**

CUPRINS

MATEMATICIAN	5
FUGĂ	25
UNIVERSITATE	43
BIBLIOTECĂ	58
UPPERSIDE	78
SALVARE	100
MYCOGEN	116
SUNMASTER	135
MICROFERMĂ	154
CARTE	172
SACRATORIUM	190
MANSARDĂ	212
PUȚURI DE CĂLDURĂ	233
BILLIBOTTON	258
CLANDESTINITATE	279
OFITERI	297
WYE	315
DEJUCARE	335
DORS	352

MATEMATICIAN

CLEON I — ... Ultimul Împărat Galactic al dinastiei Entun. S-a născut în anul 11.988 al Erei Galactice, în același an în care s-a născut Hari Seldon. (Se presupune că data nașterii lui Seldon, pe care unii o consideră incertă, a fost modificată astfel încât să se potrivească cu cea a lui Cleon, cu care se spune că s-a întâlnit la scurt timp după sosirea lui pe Trantor.)

Urmînd la tronul Imperial în anul 12.010, la vîrsta de douăzeci și doi de ani, Cleon I a avut o domnie care a reprezentat o neașteptată perioadă de liniște în acele vremuri frămîntate. Fără îndoială, acest lucru se datorează priceperii de care a dat dovadă Șeful său de Stat Major, Eto Demerzel, care a evitat cu grijă înregistrările oficiale, astfel încît se cunosc foarte puține lucruri despre el.

Cleon însuși...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA ¹

1

ÎNĂBUȘINDU-ȘI un mic căscat, Cleon întrebă:

— Demerzel, ai auzit cumva, din întâmplare, de un om numit Hari Seldon?

Cleon era Împărat de mai bine de zece ani, și nu de puține ori, la ocazii oficiale, cînd îmbrăca veșmintele de ceremonie și își punea însemnele monarhiei, reușea să arate grandios. Așa arăta, de exemplu, și în propria hologramă, plasată în nișa din peretele aflat în spatele său. Aceasta era astfel plasată, încît domina evident toate celelalte nișe care păstrau hologramele cîtorva dintre strămoșii săi.

Holograma nu era prea exactă, deoarece părul său castaniu deschis era ceva mai des în hologramă decît în realitate. Adevărata sa față prezenta o oarecare asimetrie, întrucît partea stîngă a buzei superioare se ridica ceva mai sus decît partea dreaptă și acest lucru

¹ Toate citatele reproduse aici din Enciclopedia Galactică sînt luate din Ediția cu numărul 116, publicată în anul 1020 după Primul Imperiu Galactic de către Encyclopedia Galactica Publishing co., Terminus, cu acordul editorilor. (n. aut.)

nu era evident în hologramă. Și, dacă ar fi stat în picioare lângă hologramă, s-ar fi observat că era cu 2 centimetri sub cei 1,83 metri înălțime ai imaginii — și poate ceva mai corpulent.

Desigur, holograma era portretul din ziua încoronării oficiale, iar atunci era mai tânăr. Și *acum* arăta tânăr și prezentabil, iar când nu era obligat să poarte masca neîndurătoare și demnă de la ceremoniile oficiale, pe fața sa se putea citi o oarecare bonomie.

Demerzel răspunse, pe un ton de respect pe care și-l cultivase cu cea mai mare grijă.

— Hari Seldon? Nu cunosc acest nume, Sire. Ar fi trebuit să-l știu?

— Ministrul Științei mi l-a menționat noaptea trecută. Am crezut că îl cunoști.

Demerzel se încruntă ușor, dar *foarte* ușor, deoarece nimeni nu avea permisiunea de a se încrunta în prezența Împăratului.

— Sire, Ministrul Științei ar fi trebuit să vorbească despre acest lucru *cu mine*, ca Șef de Stat Major. Dacă sînteți asaltat din toate părțile...

Cleon ridică mîna și Demerzel se opri imediat.

— Te rog, Demerzel, nimeni nu poate respecta eticheta tot timpul. Când m-am întîlnit cu Ministrul la recepția din noaptea trecută și am schimbat cîteva vorbe cu el, a început să sporovăie. Nu am putut refuza să-l ascult și îmi pare bine, pentru că a fost interesant.

— Interesant în ce sens, Sire?

— Ei bine, nu mai trăim vremurile cînd știința și matematicile erau la modă. Se pare că acestea au decăzut într-o oarecare măsură, poate pentru că tot ceea ce era de descoperit s-a descoperit. Nu crezi? Cu toate acestea, este evident că se mai pot ivi lucruri interesante. Cel puțin, ceea ce mi s-a spus a fost foarte interesant.

— De către Ministrul Științei, Sire?

— Da. A spus că acest Hari Seldon a fost prezent la un congres al matematicienilor ținut aici, în Trantor — se întrunesc la fiecare zece ani, din diverse motive — și a zis că a dovedit că se poate prezice viitorul cu ajutorul matematicilor.

Demerzel își permise un mic suris.

— Ori greșește Ministrul Științei, care este un om nu prea perspicace, ori greșește matematicianul. În mod cert, prezicerea viitorului este un basm pentru copii.

— Oare chiar așa să stea lucrurile, Demerzel? Oamenii cred în astfel de lucruri.

— Oamenii cred în multe lucruri, Sire.

— Dar ei cred în *astfel* de lucruri. De aceea nu contează dacă prezicerile sînt adevărate sau nu. Dacă un matematician ar prezice o domnie lungă și fericită pentru mine, o perioadă de pace și prosperitate pentru Imperiu... Ei, n-ar fi bine?

— Bineînțeles, ar fi plăcut să auzi așa o profeție, dar ce anume ar duce la îndeplinirea ei?

— Este cert că dacă oamenii ar crede-o, ar acționa conform acestei convingeri. De multe ori, o profeție devine realitate numai prin simplul fapt că este crezută. Acestea sînt „profețiile care se împlinesc singure.” Chiar așa! Dacă stau să mă gîndesc bine, tu ai fost cel care mi-ai explicat asta, mai de mult.

— Da, Sire, cred că am făcut-o, zise Demerzel.

Ochii săi îl urmăreau pe Împărat cu atenție, parcă pentru a vedea cît de departe putea merge de unul singur.

— Totuși, continuă el, dacă ar fi așa, oricine ar putea face profeții.

— Nu toți ar fi crezuți la fel, Demerzel. Dar un matematician, care și-ar putea sprijini profeția cu terminologii și formule matematice, ar putea să nu fie înțeles de nimeni și cu toate acestea să fie crezut de toți.

— Ca întotdeauna judecați foarte corect, Sire, zise Demerzel. Trăim vremuri agitate și merită făcut efortul de a le calma într-un mod ce nu necesită nici bani și nici eforturile militare care în trecutul nu prea îndepărtat au făcut puțin bine și mult rău.

— Exact, Demerzel, zise Împăratul cu însuflețire. Informează-te despre acest Hari Seldon. Mi-ai spus că firele tale se întind peste tot în această lume frămîntată, chiar și acolo unde forțele mele nu îndrăznesc să meargă. Trage de un fir și adu-mi-l pe acest matematician. Vreau să-l văd.

— Așa am să fac, Sire, zise Demerzel care îl găsise deja pe Seldon, notîndu-și în gînd să-l felicite pe Ministrul Științei pentru o treabă bine făcută.

2

ÎN ACESTE VREMURI, Hari Seldon nu avea o înfățișare deosebită. Ca și Împăratul Cleon I, avea treizeci și doi de ani, dar avea doar 1,73 metri înălțime. Fața sa era tînără și luminoasă, părul de culoare închisă, aproape negru, iar veșmintele sale aveau o tentă inconfundabilă de provincialism.

Mai tîrziu, pentru oricine l-ar fi cunoscut pe Hari Seldon doar în postură de semizeu legendar, ar fi părut aproape un sacrilegiu ca acesta să nu fi avut părul alb, fața ridată, un zîmbet liniștit radiind

înțelepciune și să nu fi stat într-un scaun cu rotile. Însă chiar și atunci ochii săi erau veseli și luminoși.

Ochii săi exprimau și acum o bucurie deosebită și asta deoarece comunicarea sa fusese primită la Convenția Decenală. Într-o oarecare măsură stîrnise chiar interes, iar bătrînul Osterfith îi făcuse un semn din cap și îi spusese:

— Ingenios, tinere. Foarte ingenios.

Lucru care, venind de la Osterfith, era încurajator. Foarte încurajator.

Însă situația se îndrepta acum spre un nou — și neașteptat — făgaș, iar Seldon nu era sigur dacă aceasta îi va ridica în continuare moralul și îi va da satisfacții în plus sau dimpotrivă.

Se uita fix la tînărul înalt, îmbrăcat în uniformă. Pe partea stîngă a tunicii acestuia se vedea clar Nava Spațială-și-Soarele.

— Locotenent Alban Wellis, zise ofițerul din Garda Imperială punîndu-și la loc documentul de identificare. Sînteți bun să mergeți acum cu mine, domnule?

Firește, Wellis era înarmat. Alți doi Gardieni așteptau în spatele ușii. Cu toată politețea celui alt, Seldon știa că nu avea de ales, însă nu exista nici un motiv pentru care să nu ceară informații.

— Pentru a mă întîlni cu Împăratul? întrebă el.

— Pentru a merge la Palat, domnule. Acestea sînt instrucțiunile mele.

— Dar de ce?

— Nu mi s-a spus de ce, domnule. Eu am instrucțiunile mele precise, conform cărora dumneavoastră trebuie — într-un fel sau altul — să veniți cu mine.

— Dar asta seamănă cu o arestare. N-am făcut nimic care să justifice așa ceva.

— Dacă nu mă mai întîrziați mult, puteți considera că vi s-a oferit o escortă de onoare.

Seldon nu mai insistă. Își strînse buzele, ca pentru a bloca alte întrebări, dădu din cap și pași înainte. Chiar dacă mergea să-l întîlnească pe Împărat și să primească laudele Imperiale, nu-i făcea nici un fel de plăcere. Era de partea Imperiului — adică, de partea păcii și unității lumilor — dar nu era de partea Împăratului.

Locotenentul mergea înaintea sa, ceilalți doi în urmă. Seldon le zîmbi celor pe lîngă care trecu și încercă să pară lipsit de griji. La ieșirea din hotel se urcară într-un automobil oficial. (Seldon își plimbă mîna pe tapițerie; nu se mai urcase nici o dată în ceva atît de bogat împodobit.)

Se aflau în zona cea mai înstărită de pe Trantor. Cupola era suficient de înaltă pentru a da senzația de cer liber și oricine ar fi putut jura, chiar și unul ca Hari Seldon, care se născuse și fusese crescut *într-o lume neacoperită*, că se aflau sub lumina soarelui. Nu se puteau vedea nici soare și nici umbre, dar aerul era limpede și înmiresmat.

Pe măsură ce se apropiau de limitele acestei zone, cupola se arcuria în jos și pereții se apropiau, astfel încît curînd intrară într-un tunel în care din loc în loc se putea distinge Nava Spațială-și-Soarele, tunel rezervat în mod sigur (gîndi Seldon) vehiculelor oficiale.

Se deschise o poartă și automobilul trecu în viteză. Cînd ușa se închise în spatele lor, se aflau sub cerul liber — cu adevărat sub cerul liber. Această întindere de pămînt, de 250 kilometri pătrați, era *singura zonă deschisă* de pe Trantor și pe ea se înălța Palatul Imperial. Seldon și-ar fi dorit o ocazie de a se plimba prin această zonă deschisă — nu din cauza Palatului, ci pentru că aici se mai aflau Universitatea Galactică și, mai ispititoare decît toate, Biblioteca Galactică.

Trecînd din lumea închisă de pe Trantor în acest petic de pămînt deschis, acoperit cu păduri și parcuri, intrase într-o lume în care cerul era acoperit de nori și un vînt rece îi agita cămașa. Apăsă pe butonul care închidea fereastra automobilului.

Afară era o zi posomorîtă.

3

SELDON nu era deloc sigur că îl va întîlni pe Împărat. În cel mai bun caz, va întîlni o persoană oficială din al patrulea sau al cincilea eșalon ierarhic, pretinzînd că vorbește în numele Împăratului.

Cîți oameni l-au văzut vreodată pe Împărat? În persoană, nu o imagine holografică? Cîți oameni l-au văzut pe adevăratul Împărat, palpabil, un Împărat care n-a părăsit nici o dată domeniul Imperial pe care el, Seldon, îl străbătea acum?

Numărul era neglijabil. Douăzeci și cinci de milioane de lumi locuite, fiecare cu cîte un miliard sau mai mult de oameni — și din toți acești oameni, cîți l-au văzut sau îl vor vedea cu ochii lor pe Împărat în carne și oase? O mie?

Și cui i-ar fi păsat oare? Împăratul nu mai era decît un simbol al Imperiului, cum ar fi Nava Spațială-și-Soarele, dar mult mai puțin prezent, mult mai puțin real. Imperiul, care devenise un balast pe umerii poporului său, nû mai era acum reprezentat de Împărat, ci de soldații săi și de oficialitățile sale, care se aflau pretutindeni.

Așa încît atunci cînd Seldon fu introdus într-o încăpere modernă, bogat mobilată, și găsi un tînăr ștînd pe marginea unei mese într-un alcov cu ferestre, cu un picior pe podea și cu celălalt bălăngăindu-se, rămase foarte mirat că o persoană oficială îl poate privi într-un fel atît de prietenos. Remarcase deja, în mai multe ocazii, că oficialii guvernului — în special cei din serviciul Imperial — păreau tot timpul foarte gravi, ca și cum greutatea întregii Galaxii ar fi apăsât pe umerii lor. Și cu cît aveau o importanță mai mică, cu atît expresia lor era mai gravă și mai amenințătoare.

Acesta putea fi deci un oficial pe o treaptă atît de înaltă, aureolat de o putere atît de mare, încît nu mai avea nevoie să se încrunte pentru a-și sublinia importanța.

Seldon nu știa prea bine cît de impresionat ar fi trebuit să fie, dar aprecie că cel mai bine ar fi să tacă din gură și să-l lase pe celălalt să vorbească primul.

— Ești Hari Seldon presupun, zise oficialul. Matematicianul.

— Da, domnule, răspunse scurt Seldon și așteptă din nou.

Tînărul dădu din mină.

— Ar fi trebuit să spui „Sire,“ dar nu-mi plac formalitățile. Tot timpul am parte de ele și mă obosesc. Sîntem singuri, așa încît am să mă răsfaț puțin și am să las la o parte eticheta. Ia loc, profesore.

Pe la jumătatea spuselor celuilalt, Seldon își dădu seama că vorbea cu Împăratul Cleon, Primul cu acest Nume, și simți că se sufocă. Acum, că-l privea mai cu atenție, aducea vag cu holograma oficială care apărea mereu pe la emisiunile de știri. Dar în acea hologramă, Cleon era întotdeauna îmbrăcat cu fast, părea mai înalt, mai impunător, avea o expresie glacială.

Și iată-l acum, originalul hologramei, care într-un fel nu avea aproape nimic ieșit din comun.

Seldon nu făcu nici o mișcare.

Împăratul se încruntă ușor și, cu obișnuința de a porunci prezentă chiar și în încercarea de a se debarasa de ea cel puțin pentru moment, spuse pe un ton categoric:

— Am zis „Ia loc“, omule. Pe scaunul acela. Repede.

Rămas fără grai, Seldon se așează. Nu fu în stare nici măcar să spună: „Da, Sire.“

Cleon zîmbi.

— Așa-i mai bine. Acum putem vorbi ca două ființe umane apropiate, ceea ce de fapt și sîntem, odată formalitățile înlăturate. Ei, ce zici?

— Dacă Maiestatea Voastră Imperială Ț-o dorește, atunci așa este, zise Seldon cu precauție.

— Ei, haide, ce ești așa de prudent? Vreau să vorbesc cu tine ca de la egal la egal. Asta este plăcerea mea. Satisfă-mi capriciul ăsta.

— Da, Sire.

— Omule, un simplu „Da“ este suficient. Oare nu mă pot apropia de tine în nici un fel?

Cleon se uita cu atenție la Seldon, și Seldon își spuse că avea o privire ageră și plină de interes.

— Nu *arăți* ca un matematician, spuse Împăratul în cele din urmă.

În sfârșit, Seldon fu în stare să zîmbească.

— Nu știu cum trebuie să arate un matematician, Alteța Voas...

Cleon ridică mîna făcîndu-l atent și Seldon își opri formularea ceremonioasă.

— Cu părul alb, cred, zise Cleon. Cu barbă, poate. În mod cert, în vîrstă.

— Dar chiar și matematicienii trebuie să fie tineri la început.

— Dar atunci nu au reputație. Pe măsură ce se adîncesc în studiul Galaxiei, devin așa cum i-am descris.

— Eu nu am reputație, din păcate.

— Cu toate astea, ai vorbit la convenția pe care au ținut-o aici.

— Mulți au vorbit. Unii erau mai tineri decît mine. Oricum, puțini dintre noi s-au bucurat de atenție.

— Cert este că vorbele tale au atras atenția cîtorva dintre oficialii mei. Mi s-a dat de înțeles că tu crezi că este posibil să prezici viitorul.

Seldon fu năpădit dintr-o dată de griji. Se părea că această interpretare greșită a teoriei sale avea să se producă, mai devreme sau mai tîrziu. Poate că n-ar fi trebuit să-și prezinte lucrarea.

— Lucrurile nu stau chiar așa, spuse el. Ceea ce am făcut eu este mult mai puțin decît prezicerea viitorului. În multe sisteme, situația este astfel încît, în anumite condiții, au loc fenomene aleatoare. Asta înseamnă că, dîndu-se un anumit punct de plecare, urmările sînt imposibil de anticipat. Lucrul acesta este valabil chiar și pentru sisteme foarte simple, însă cu cît un sistem este mai complex, cu atît este mai probabil ca el să devină haotic. Dintotdeauna s-a considerat că ceva atît de complicat cum este societatea umană, devine repede haotic, deci imprevizibil. Însă eu am reușit să arăt că, studiînd societatea umană, este posibil să se aleagă un punct de plecare și să se facă anumite ipoteze adecvate care să înlăture haosul. Aceasta ar da posibilitatea prezicerii viitorului. Nu în amănunt, desigur, ci în linii generale; nu cu certitudine, dar cu o probabilitate calculabilă.

— Dar asta nu înseamnă că ai arătat o metodă de prezicere a viitorului? întrebă Împăratul, care ascultase cu atenție.

— Nu chiar. Am arătat că este posibil din punct de vedere teoretic, dar nimic mai mult. Pentru a merge mai departe, ar trebui de fapt să alegem un punct de plecare corect, să facem ipotezele corecte, și apoi să găsim modalitatea de a efectua calculele în timp finit. Nici unul dintre argumentele mele matematice nu spune cum se face asta. Și chiar dacă am putea merge mai departe, am ajunge cel mult la probabilități. Nu este același lucru cu a prezice viitorul; este mai mult o estimare a ceea ce ar urma să se întâmple, oricare politician abil, orice om de afaceri, în fine, orice om cu o îndeletnicire oarecare trebuie să facă aceste estimări privind viitorul și trebuie să le facă bine, altfel nu va avea succes.

— Dar o fac fără matematici.

— Adevărat. O fac cu ajutorul intuiției.

— Cu un aparat matematic adecvat, oricine ar putea să facă estimări. Nu vor mai fi atât de rari oamenii care obțin succesul, pentru că li se va pune la dispoziție și altceva decât o intuiție remarcabilă.

— Este iarăși adevărat, dar eu am arătat numai că analiza matematică este posibilă, nu am arătat că ar fi și practică.

— Cum ar putea ceva să fie posibil, dar nu și practic?

— Teoretic, eu am posibilitatea să vizitez fiecare lume din Galaxie și să dau binețe fiecărui om din fiecare lume. Însă aceasta ar dura mai mult decât toți anii pe care îi am de trăit. Și chiar dacă aș fi nemuritor, ritmul în care oamenii se nasc este mai mare decât ritmul în care eu i-aș putea interoga pe cei bătrâni. Și, lucru mai important, bătrînii ar muri în număr mare înainte ca eu să pot ajunge la ei.

— Deci este ceva adevărat în matematicile astea ale tale, care tratează viitorul?

Seldon ezită, apoi continuă:

— Problema este că matematicile ar avea nevoie de prea mult timp pentru a da un răspuns, chiar dacă am avea la dispoziție un computer de mărimea Universului, lucrînd cu viteze hiperspațiale. În momentul în care ar da un răspuns, vor fi trecut destui ani față de momentul formulării întrebării, modificînd situația atât de mult încît răspunsul nu ar mai avea nici un sens.

— Și de ce nu poate fi simplificat procesul? întrebă tăios Cleon.

— Maiestatea Voastră Imperială — Seldon simți că Împăratul devenea din ce în ce mai distant pe măsură ce răspunsurile îi erau din ce în ce mai puțin pe plac — gîndiți-vă la modul în care oamenii de știință au tratat particulele subatomice. Acestea există într-un număr enorm, fiecare mișcîndu-se sau vibrînd aleator și imprevizibil. Dar acest haos, în mare, pare a avea la bază o ordine, astfel încît putem să punem la punct o mecanică cuantică ce răspunde la toate întrebări-

le pe care știm cum să le punem. În studiul societății, punem ființele umane în locul particulelor subatomice, însă acum se mai adaugă un factor, cel al minții omenesti. Particulele se mișcă fără să gândească. Pentru oameni însă, acest lucru nu mai este valabil. Luarea în calcul a diverselor atitudini și motivații ale rațiunii duce la o asemenea complexitate, încât nu ai destul timp să iei totul în considerare.

— Oare acțiunile raționale, la fel ca și mișcările neraționale, nu au la bază o ordine?

— Poate. Analiza mea matematică sugerează că la baza oricărui lucru stă ordinea, oricât de dezordonat ar părea că este, dar nu dă nici o idee despre cum ar putea fi găsită această ordine. Gîndiți-vă: douăzeci și cinci de milioane de lumi, fiecare cu cultura și cu caracteristicile sale globale, fiecare deosebindu-se mult de restul, fiecare avînd un miliard sau mai mult de oameni care au fiecare o rațiune proprie și toate lumile interacționînd în nenumărate moduri și combinații! O analiză psihoistorică, oricît ar fi ea de posibilă din punct de vedere teoretic, este imposibil să poată fi în vreun fel pusă în practică.

— Ce înțelegi prin „psihoistorică“?

— Cînd spun „psihoistorie“, mă refer la determinarea teoretică a posibilităților de evoluție a viitorului.

Împăratul se ridică deodată în picioare, se deplasă pînă în celălalt capăt al încăperii, se întoarce pe loc, veni înapoi și se opri în fața lui Seldon care stătea încă pe scaun.

— Ridică-te! îi porunci.

Seldon sări în picioare și ridică privirea spre Împărat, care era puțin mai înalt. Se strădui să-și păstreze o expresie liniștită.

— Psihoistoria asta a ta... dacă ar putea fi pusă în practică, ar fi de mare ajutor, nu-i așa? spuse Cleon în cele din urmă.

— Ar fi de un folos enorm, evident. A ști ce-ți rezervă viitorul, chiar și în măsura cea mai generală și probabilistică, ar servi ca un nou și minunat ghid pentru acțiunile noastre, unul pe care omenirea nu l-a mai avut niciodată pînă acum. Dar, bineînțeles...

Făcu o pauză.

— Ei? zise nerăbdător Cleon.

— Ei bine, se pare că, exceptîndu-i pe cei cîțiva oameni care trebuie să ia deciziile, rezultatele analizei psihoistorice ar trebui să rămîna necunoscute publicului.

— Necunoscute! exclamă Cleon, surprins.

— Este limpede. Dați-mi voie să vă explic. Dacă s-ar face o analiză psihoistorică și rezultatele ei ar fi publicate, diversele atitudini ale oamenilor, faptul cunoașterii ar perturba. Pe de altă parte, analiza

psihoistorică nu-și mai are rostul dacă oamenii *nu* își vor putea cunoaște viitorul. Înțelegeți?

Ochii Împăratului străluciră, și începu să ridă tare.

— Minunat!

Îl bătu pe Seldon cu palma pe umăr, iar Seldon se clătină sub lovitură.

— Îți dai seama, omule? zise Cleon. Îți dai seama? Aici ești tu de folos. Nu este nevoie să prezici viitorul. Ci doar să alegi unul — un viitor bun, folositor — și să faci acel tip de predicție care ar modifica sentimentele și reacțiile oamenilor astfel încât să se înlăptuiască viitorul pe care tu l-ai ales. Mai bine să construiești un viitor bun decât să prezici unul rău.

Seldon se încruntă.

— Înțeleg ce vrei să spunei, Sire, dar și acest lucru este imposibil.

— Imposibil?

— În orice caz, imposibil de pus în practică. Nu vă dați seama? Dacă nu se poate porni de la sentimentele și reacțiile umane ca să se ajungă la prezicerea viitorului pe care acestea îl vor determina, nici contrariul nu este posibil. Nu se poate porni de la un viitor și să se prezică sentimentele și reacțiile umane care să ducă la înlăptuirea lui.

Cleon avea o figură dezamăgită. Își strânse buzele.

— Atunci, comunicarea ta?... Așa o numești, comunicare, nu?... Ce utilitate are?

— A fost doar o demonstrație matematică, un subiect de interes pentru matematicieni, dar nu mă gândisem că ar putea fi utilă în vreun fel.

— Găsesc că este dezgustător, zise Cleon furios.

Seldon ridică ușor din umeri. Mai mult ca oricând, acum știa că n-ar fi trebuit niciodată să-și fi prezentat comunicarea. Ce s-ar întâmpla cu el dacă Împăratului i-ar trece prin cap că vrea să facă pe nebulul?

Și într-adevăr, Cleon nu părea prea departe de a crede așa ceva.

— Și totuși, spuse acesta, ce-ar fi dacă ai face preziceri asupra viitorului, justificate sau nu din punct de vedere matematic, preziceri pe care oficialii guvernului, oamenii care analizează comportamentul probabil al publicului, le vor considera a fi de genul celor care pot deretmina concretizări favorabile?

— Și de ce ai avea nevoie de mine pentru așa ceva? Oficialii guvernului ar putea face chiar ei aceste preziceri, evitând astfel un intermediar.

— Oficialii guvernului nu pot face acest lucru la fel de eficient. Ei *chiar fac* astfel de declarații din cînd în cînd. Dar nu sînt neapărat crezuți.

— Și de ce aș fi eu crezut?

— Tu ești matematician. Tu vei *calcula* viitorul, nu-l vei... intuit — dacă se poate spune așa.

— Dar eu nu-l voi putea calcula.

— Cine ar putea afla?

Cleon îl privea cu atenție.

Se făcu o pauză. Seldon se simți prins în capcană. Dacă Împăratul îi dădea un ordin direct, nu era oare riscant să refuze? Dacă refuza, putea fi închis sau executat. Nu fără proces, desigur, dar cu foarte mare greutate se putea face ca un proces să meargă împotriva dorințelor unui avocat nemilos. Mai ales dacă acesta se afla în slujba Împăratului marelui Imperiu Galactic.

— N-o să meargă, spușe în cele din urmă.

— De ce?

— Dacă mi s-ar cere să prezic vagi generalități despre un viitor care nu va avea loc decît mult timp după ce această generație și, poate, cea care va urma, vor fi dispărut, s-ar putea să ne meargă. Dar, pe de altă parte, oamenii i-ar acorda prea puțină atenție. Nu-i va interesa eventualitatea unui viitor fericit, dacă acesta va avea loc peste un secol sau două.

Pentru a obține rezultate, continuă Seldon, va trebui să prezic lucruri de importanță mai mare, evenimente mai apropiate de momentul actual. Numai la acestea vor reacționa oamenii. Mai curînd sau mai tîrziu — probabil mai curînd — una dintre aceste preziceri nu se va realiza și utilitatea mea va înceta pe loc. O dată cu asta, se va deteriora și popularitatea dumneavoastră și, cel mai rău lucru, dezvoltarea psihoistoriei nu va mai primi nici un sprijin în continuare, astfel încît nu se va mai putea obține nimic bun de pe urma ei, în cazul că viitoarele perfecționări aduse matematicilor o vor putea ajuta să se apropie de aplicarea în practică.

Cleon se aruncă într-un fotoliu și se încruntă la Seldon.

— Voi, matematicienii, numai asta știți să faceți? Să insistați asupra imposibilităților?

— Dumneavoastră, Sire, sînteți cel care insistați asupra imposibilităților, șopti desperat Seldon.

— Hai să te pun la încercare, omule. Presupune că ți-aș cere să-ți folosești matematicile pentru a-mi spune dacă voi fi asasinat sau nu într-o zi. Ce mi-ai spune?

— Sistemul meu matematic nu poate da un răspuns la o anume întrebare, chiar dacă psihoistoria ar funcționa ireproșabil. Toată mecanica cuantică din lume nu ar putea prezice comportamentul unui singur electron, chiar dacă acesta, între mulți alții, ar avea un comportament mediu.

— Cunoști matematicile mai bine decât mine. Folosește-le și dă-mi o presupunere credibilă. Voi fi asasinat într-o zi?

— Îmi întindeți o capcană, Sire, spuse Seldon încet. Ori îmi spuneți ce răspuns doriți, și eu vi-l voi oferi, ori îmi dați libertatea de a răspunde așa cum doresc eu, fără a fi pedepsit.

— Spune ceea ce dorești.

— Pe cuvîntul dumneavoastră de onoare?

— Vrei să ți-l dau în scris? spuse Cleon pe un ton sarcastic.

— Cuvîntul dumneavoastră de onoare va fi suficient, zise Seldon cu inima îndoită, pentru că nu era deloc sigur că era suficient.

— Ai cuvîntul meu de onoare.

— Atunci vă pot spune că în ultimele patru secole, jumătate dintre Împărați au fost asasinați, de unde trag concluzia că probabilitatea asasinării dumneavoastră este aproximativ una din două.

— Orice timpit îmi putea da răspunsul ăsta, zise Cleon, disprețuitor. Nu era nevoie de un matematician.

— V-am spus totuși de mai multe ori că matematicile nu sînt de nici un folos în problemele practice.

— Nu poți nici măcar să presupui că am învățat din lecțiile pe care mi le-au dat nefericiții mei predecesori?

Seldon respiră adînc și riscă.

— Nu, Sire. Întreaga istorie ne arată că nu învățăm din lecțiile trecutului. De exemplu, m-ați primit aici într-o audiență între patru ochi. Dacă aveam de gînd să vă asasinez?... Ceea ce nu este cazul, Sire, se grăbi el să adauge.

Cleon zîmbi, amuzat.

— Omule, nu iei în calcul progresele noastre tehnologice. Ți-am studiat biografia, întregul dosar. Atunci cînd ai sosit, ai fost examinat cu atenție. Ți-am analizat expresia și amprenta vocală. Ți-am cunoscut în detaliu starea sufletească; practic, ți-am cunoscut gîndurile. Dacă ar fi existat o cît de mică bănuială că ai fi putut fi periculos, nu ți s-ar fi permis să ajungi în preajma mea. Mai exact, acum n-ai mai fi fost în viață.

Seldon se simți străbătut de un val de greață, dar continuă.

— Cei din afară au avut dintotdeauna dificultăți în a ajunge la Împărați, chiar și atunci cînd tehnologia era mai puțin avansată. Însă, aproape toate asasinările au fost o lovitură de palat. Cei care sînt cei

mai periculoși pentru Împărat sînt cei din preajma lui. Față de acest pericol, cercetarea atentă a celor din afară este ne semnificativă. Cît despre oficialii, Gardienii și apropiații dumneavoastră, pe ei nu-i puteți trata ca pe mine.

— Știi asta, spuse Cleon, cel puțin la fel de bine ca și tine. De aceea îi tratez în mod corect și nu le dau motive să aibă resentimente.

— Este o prostie... începu Seldon, care se opri apoi, încurcat.

— Continuă, zise Cleon furios. Ți-am permis să vorbești liber. De ce este o prostie?

— Cuvîntul mi-a scăpat, Sire. Am vrut să spun „ne semnificativ“. Felul în care îi tratați pe apropiații dumneavoastră este ne semnificativ. În mod sigur, sînteți precaut; ar fi anormal să nu fiți. Un cuvînt neglijent, ca acela care mi-a scăpat mie, un gest necontrolat și vă veți da puțin înapoi, cu o privire bănuitoare. Și orice urmă de bănuială pune în mișcare un cerc vicios. Apropiatul va simți că îl bănuieți, se va simți jignit și își va schimba comportamentul încercînd pe cît posibil, să înlătore bănuiala. Dumneavoastră vă veți da seama de acest lucru, veți deveni și mai neîncrezător și, în cele din urmă, ori va fi executat el, ori veți fi asasinat dumneavoastră. Este un proces care s-a dovedit inevitabil pentru Împărații ultimelor patru secole și este doar unul dintre semnele creșterii dificultăților în conducerea afacerilor Imperiului.

— Deci, orice aș face, nu pot evita asasinatul.

— Nu, Sire, zise Seldon, dar, pe de altă parte, s-ar putea să aveți noroc.

Degetele lui Cleon băteau darabana pe brațul fotoliului său.

— Ești inutil, omule, și la fel este și psihoistoria ta, zise el cu asprime. Pleacă.

Și cu aceste cuvinte, Împăratul privi în depărtare, părăind mult mai bătrîn decît cei treizeci și doi de ani ai săi.

— V-am spus, Sire, că matematicile mele nu vă vor fi de nici un folos. Regret foarte mult.

Seldon încercă să facă o plecăciune, dar la un semnal pe care nu îl zări, intrară doi gardieni care îl luară de acolo. Din încăperea regală, vocea lui Cleon îi ajunsese din urmă.

— Duceți-l pe acest om acolo de unde a fost adus mai devreme.

4

ETO DEMERZEL își făcu apariția și trecu asupra Împăratului o privire fugară, în care se putea citi respectul cuvenit.

— Sire, aproape că v-ați pierdut cumpătul, spuse el.

Cleon ridică privirea și, cu un efort evident, reuși să zîmbească.

— Da, așa e. Omul ăsta m-a dezamăgit foarte mult.

— Cu toate acestea, nu a promis mai mult decît a oferit.

— Nu a oferit nimic.

— Nici nu a promis nimic, Sire.

— M-a dezamăgit.

— Poate că a fost mai mult decît dezamăgitor, zise Demerzel.

Omul acesta este un tun pierdut de sub control, Sire.

— Un ce, Demerzel? Ești întotdeauna plin de expresii ciudate. Ce este acela un tun?

— Este doar o expresie pe care am auzit-o în tinerețe, Sire, spuse Demerzel, pe un ton serios. Imperiul este plin de expresii ciudate și unele dintre ele sînt necunoscute pe Trantor, așa cum cele de pe Trantor sînt cîteodată necunoscute în altă parte.

— Vrei acum să mă înveți că Imperiul este mare? „Ce-ai vrut să spui prin „tun pierdut de sub control“?”

— Doar că, fără să vrea, poate face mult rău. Nu își cunoaște puterea. Sau importanța.

— Crezi, Demerzel?

— Da, Sire. Este un provincial. Nu cunoaște Trantorul și nici obiceiurile de pe aici. Pînă acum, nu a mai fost niciodată pe planeta noastră, și nu se putea comporta ca un om bine educat, ca un curtean. Și cu toate acestea, v-a înfruntat cu curaj.

— Și de ce nu? I-am dat voie să vorbească. Am lăsat eticheta la o parte. L-am tratat ca pe un egal.

— Nu chiar, Sire. Nu sînteți în stare să-i tratați pe ceilalți ca pe niște egali ai dumneavoastră. Aveți obișnuința de a porunci. Și chiar dacă ați încerca să faceți pe cineva să se simtă în largul său, foarte puțini ar reuși. Majoritatea ar rămîne muți sau, și mai rău, ar deveni slugarnici sau lingușitori. Acest om v-a înfruntat.

— Ei bine Demerzel, tu poți să-l admiri pentru că m-a înfruntat, dar mie omul ăsta nu mi-a plăcut. Ai observat că n-a făcut nici un efort să-mi explice matematicile lui? reflectă Cleon, nemulțumit. Ca și cum era sigur că n-aveam să înțeleg nimic din ele.

— Nici nu ați fi înțeles, Sire. Nu sînteți nici matematician, nici om de știință, nici artist. Sînt multe domenii ale cunoașterii în care alții știu mai mult decît dumneavoastră. Sarcina lor este să facă uz de cunoștințele pe care le au, pentru a vă servi. Sînteți Împăratul, ceea ce face cît toate cunoștințele lor puse laolaltă.

— Oare? Nu m-ar deranja să fiu considerat ignorant de către un om în vîrstă, care a acumulat cunoștințe de-a lungul multor ani. Dar acest om, Seldon, e de-o vîrstă cu mine. De unde știe atîtea?

— El nu a trebuit să se deprindă să poruncească și să învețe arta de a lua o decizie care va afecta soarta celorlalți.

— Cîteodată, Demerzel, mă întreb dacă nu cumva mă iei peste picior.

— Sire? zise Demerzel cu reproș.

— Dar n-are nici o importanță. Să ne întoarcem la tunul ăsta al tău pierdut de sub control. De ce îl consideri periculos? Mie mi-a lăsat impresia unui provincial naiv.

— Este. Dar există această comunicare a lui.

— Spune că este inutilă.

— Dumneavoastră v-ați gândit că ar putea fi utilă. Și eu m-am gândit la fel, după ce m-ați lămurit dumneavoastră. Și alții ar putea gândi același lucru. Acum că i s-a atras atenția, matematicianul însuși ar putea ajunge să creadă că psihoistoria ar putea deveni utilă. Și, cine știe, s-ar putea chiar să găsească un mod de a-și pune în practică ideea. Dacă reușește, atunci prezicerea viitorului, chiar în linii mari, poate pune pe oricine în situația de a avea o foarte mare putere. Chiar dacă nu își dorește puterea pentru el, lucru care dintotdeauna mi s-a părut ceva imposibil oricine ar fi în discuție, ar putea fi folosit de alții.

— Eu am încercat să-l folosesc. N-a vrut.

— Pînă atunci, nu-i trecuse prin minte așa ceva. Poate că acum îi va trece. Și dacă n-a fost interesat să se lase folosit de către dumneavoastră, oare n-ar putea fi convins de — să zicem — Primarul din Wye?

— De ce să vrea să-i ajute pe cei din Wye și nu pe noi?

— După cum a spus chiar el, este greu să prezici sentimentele și comportamentul indivizilor.

Cleon se încruntă și rămase puțin pe gînduri.

— Crezi că și-ar putea perfecționa psihoistoria asta a lui, astfel încît să devină într-adevăr utilă? El este foarte sigur că nu poate.

— Cu timpul, ar putea ajunge la concluzia că a greșit negînd această posibilitate.

— În cazul ăsta, zise Cleon, cred că ar fi trebuit să-l rețin.

— Nu, Sire, spuse Demerzel. Ați făcut bine lăsîndu-l să plece. Prizonieratul, chiar deghizat, i-ar provoca resentimente și desperare, ceea ce nu l-ar ajuta nici să-și ducă ideea mai departe, nici să dorească să colaboreze cu noi. Este mai bine că l-am lăsat să plece, numai că trebuie să-l ținem permanent într-o lesă invizibilă. În acest fel, putem vedea dacă nu este cumva folosit de vreun dușman de-al dumneavoastră, Sire, iar atunci cînd își va fi perfecționat complet ideea, putem trage de lesă și să-l aducem aici. Atunci am putea fi... mai convingători.

— Dar dacă *va fi obligat* să intre în slujba vreunui dușman de-al meu sau al Imperiului? Pentru că, la urma urmelor, eu sînt Imperiul. Însă dacă el însuși dorește să se pună în slujba unui dușman... nu exclud și posibilitatea asta, înțelegi?

— Nici nu trebuie. Am să veghez ca acest lucru să nu se întîmple, dar dacă în ciuda tuturor eforturilor, *se va întîmpla*, ar fi mai bine ca nimeni să nu-l aibă pe matematician, decît să-l aibă persoana care nu trebuie.

— Las asta în seama ta, zise Cleonjenat, dar sper că nu ne pripim. La urma urmelor, s-ar putea să nu fie decît inițiatorul unei teorii care nu este și nici nu poate fi aplicabilă.

— Foarte posibil, Sire, dar este mai sigur să presupunem că acest om este — sau poate fi — important. Dacă vom descoperi că ne-am interesat de un om fără valoare, nu pierdem nimic altceva decît puțin timp. Dacă însă ignorăm un om de mare importanță, atunci putem pierde Galaxia.

— În cazul ăsta, foarte bine, zise Cleon, dar sper că nu va fi nevoie să cunosc detaliile — dacă se vor dovedi neplăcute.

— Sper că nu va fi cazul, spuse Demerzel. -

5

SELDON avusese la dispoziție, pentru a se liniști după întîlnirea cu Împăratul, o seară, o noapte, și o parte din dimineață. Cel puțin modificarea caracteristicilor luminii peste trotuarele, coridoarele rulante, piețele și parcurile Sectorului Imperial de pe Trantor îi dăduseră motive să creadă că trecuseră o seară, o noapte, și o parte din dimineață.

Acum stătea într-un părculeț, pe un scăunel de plastic care se mula perfect pe corpul său și se simțea bine. Judecînd după lumină, se părea că trecuse jumătate din dimineață. Aerul era suficient de răcoros pentru a da senzația de prospețime, însă nu era deloc frig.

Așa era oare tot timpul? Se gîndi la ziua închisă de afară, atunci cînd se dusesese să-l vadă pe Împărat. Și se gîndi la zilele întunecate și reci și fierbinți și ploioase și cu ninsoare de pe Helicon, planeta sa, și se întrebă dacă cineva ar putea suporta lipsa lor. Era oare posibil să stai într-un parc de pe Trantor, pe o vreme ideală, zi de zi, să te simți ca și cum nu ai fi înconjurat de nimic — și să ajungi să-ți lipsească un vînt puternic, un frig care să-ți intre în oase sau o umiditate sufocantă?

Poate. Dar nu în prima sau în a doua sau în a șaptea zi. Nu avea la dispoziție decât această zi, în următoarea trebuia să plece. Avea de gând să se bucure de ea, cât putea de mult. S-ar putea, la urma urmelor, să nu mai revină niciodată pe Trantor.

Cu toate acestea, continua să fie îngrijorat pentru că vorbise atât de liber cu un om care ar fi putut, dacă ar fi dorit, să ordone să fie încarcerat sau executat — sau, în cel mai fericit caz, să-l distrugă pe plan economic și social prin anularea poziției pe care o ocupa în societate.

Înainte de a merge la culcare, Seldon se documentase despre Cleon I în secțiunea enciclopedică a sălii calculatoarelor din hotel. Fără îndoială, Împăratul fusese mai ridicat în slăvi decât fuseseră toți predecesorii săi de-a lungul întregii lor vieți, indiferent de meritele pe care le avuseseră. Seldon nu dăduse atenție acestui lucru, dar găsisese interesant faptul că Împăratul se născuse în palat și nu-și părăsise niciodată domeniile. Nu fusese nici o dată nici măcar în Trantor, în nici o parte a acestei lumi acoperite. Poate că era o problemă de securitate, dar asta însemna că Împăratul era prizonier, chiar dacă era sau nu conștient de acest lucru. Putea fi cea mai luxoasă închisoare din Galaxie, dar era totuși o închisoare.

Și deși Împăratul părea să aibă un comportament moderat și nu dădea semne că ar putea fi un autocrat sîngeros, așa cum fuseseră mulți dintre predecesorii săi, nu era bine că îi atrăsese atenția. Seldon era bucuros la gândul că a doua zi avea să plece spre Helicon, chiar dacă la întoarcerea acasă avea să găsească, după toate aparențele, o iarnă capricioasă.

Privi în sus, spre lumina strălucitoare și difuză. Deși aici nu ploua niciodată, atmosfera era departe de a fi uscată. Nu departe de el se afla o fîntînă; plantele erau verzi și probabil că niciodată nu suferiseră de uscăciune. Din cînd în cînd tufele de arbuști foșneau ca și cînd unul sau două animale mici ar fi fost ascunse printre ele. Auzea zumzetul albinelor.

Deși Trantorul era cunoscut în tot restul Galaxiei ca o lume artificială — din metal și din ceramică — acest petic de pămînt părea a avea o rusticitate autentică.

Mai erau cîteva persoane care profitau de parc, toate purtînd pălărieușe ușoare. Nu departe de el se afla o femeie foarte tînără, dar era aplecată asupra unui monitor așa că nu-i putea vedea foarte bine fața. Un om trecu pe lîngă el, îl privi scurt și fără interes, apoi se așeză pe un scaun în fața lui și se cufundă într-un teanc de teleprinturi, punînd picior peste picior. Avea pantaloni strîmți, de culoare roz.

Bărbații aveau tendința de a se îmbrăca în costume fanteziste, care îmbinau diverse nuanțe de culori, în timp ce femeile se îmbrăcau mai mult în alb. Într-un mediu curat ca acesta, era normal să fie purtate culorile deschise. Se uită amuzat la costumul său Heliconian, în care predomina un maroniu trist. Dacă ar fi să rămână pe Trantor — dar nu era cazul — ar trebui să-și caute niște haine potrivite, altfel ar deveni un subiect de curiozitate, de ris sau de repulsie. De exemplu, omul cu teleprinturile își ațintise din nou privirile asupra lui, mult mai interesat — fără îndoială, întrigat de hainele sale provinciale.

Seldon fu bucuros că acesta nu zîmbise. Era capabil să accepte că ar fi putut deveni un subiect de distracție dar, cu siguranță, nu i-ar fi făcut plăcere.

Seldon îl privi discret pe individ, întrucît acesta părea angajat într-un fel de luptă interioară. Acum părea că e pe cale să vorbească, apoi se răzgîndea, apoi părea că e din nou pe cale să vorbească. Seldon se întrebă ce va face pînă la urmă.

Se apucă să-l studieze. Era înalt, cu umeri largi, fără urmă de burtă, cu părul lins, de culoare închisă și cu scînteieri de blond, cu o expresie serioasă. Inspira forță, cu toate că nu era blindat cu mușchi și avea o față puțin cam aspră; plăcută, dar nu „drăguță“.

În momentul în care omul pierdu lupta interioară (sau poate că o câștigase) și se îndreptă spre el, Seldon decise că omul îi place.

— Scuzați-mă, spuse individul, nu cumva ați fost la Convenția Decenală de Matematică?

— Ba da, am fost, spuse Seldon cu amabilitate.

— Aha, știam eu că acolo v-am văzut. Faptul că v-am recunoscut m-a determinat — îmi cer scuze — să mă așez lângă dumneavoastră. Dacă vă deranjez...

— Dar deloc. Profit de un moment în care nu am ce face.

— Haideți să vedem cîte îmi pot aminti despre dumneavoastră. Sînteți Profesorul Seldon.

— Seldon. Hari Seldon. Ați fost foarte aproape. Și dumneavoastră?

— Chetter Hummin, spuse omul pîrînd ușor stîmjenit. Mă tem că este un nume comun, deloc inedit.

— Este pentru prima oară că fac cunoștință cu numele de „Chetter“, spuse Seldon. Și nici numele de „Hummin“ nu l-am mai întîlnit. Deci sînteți oarecum unic. Oricum, este mult mai bine decît să faci parte din masa imensă a celor care poartă numele de „Hari“ sau de „Seldon“.

Seldon își trase scaunul mai aproape de Hummin, tîrîndu-l pe aleea acoperită cu plăci ușor elastice, din ceramică.

— Vorbind despre inedit, spuse el, ce impresie fac cu hainele astea Provinciale pe care le port? Nu mi-a trecut prin cap vreodată că va trebui să fac rost de veșminte Trantoriene.

— Ați putea cumpăra, zise Hummin privindu-l pe Seldon și încercînd să-și ascundă dezaprobarea.

— Mîine plec și în afară de asta nici nu-mi pot permite. Matematicienii lucrează uneori cu numere mari, dar niciodată cînd e vorba de veniturile lor... Presupun că ești matematician, Hummin.

— Nu. Din punctul ăsta de vedere, n-am nici un pic de talent.

— Aha.

Seldon era dezamăgit.

— Spui că m-ai văzut la Convenția Decenală, continuă el.

— Mă aflu acolo ca spectator. Sînt jurnalist.

Își agită teleprinturile, părăind deodată conștient că le ținea în mîna, și apoi le îndesă în buzunarul vestei.

— Fac rost de materiale pentru buletinele de știri holovizate, continuă Hummin. De fapt, m-am cam săturat, spuse el meditativ.

— De slujbă?

Hummin încuviință.

— M-am săturat să tot adun absurdități din toate lumile. Urăsc spirala descendentă.

Îi aruncă lui Seldon o privire fugară.

— Totuși, din cînd în cînd, mai apare cîte ceva interesant. Am auzit că ai fost văzut în compania Gărzii Imperiale, intrînd pe poarta Palatului. Nu cumva te-ai întîlnit cu Împăratul? Zîmbetul pieri de pe figura lui Seldon.

— Chiar dacă l-aș fi văzut, nu cred că aș avea ceva de spus care să poată fi publicat, spuse el încet.

— Nu, nu, nu pentru publicare. Seldon, dacă nu știi, am să fiu eu primul de la care ai să afli... Prima regulă care se respectă într-o redacție de știri este că, în afara declarațiilor oficiale, *nimic* nu se spune vreodată despre Împărat sau despre curtenii săi. Este o greșeală, desigur, pentru că se răspîndesc zvonuri care fac mai mult rău decît ar putea face adevărul, dar asta este situația.

— Dacă nu poți să publici, atunci de ce mai întrebî?

— Din curiozitate. Crede-mă, în meseria mea, cunosc mult mai multe decît ceea ce se dă publicității... Lasă-mă să ghicesc. Nu ți-am urmărit cu atenție comunicarea, dar am dedus că ai vorbit despre posibilitatea prezicerii viitorului.

Seldon dădu din cap.

— A fost o greșeală, murmură el.

— Ce-ai spus?

— Nimic.

— Ei bine, profeția — o profeție corectă — l-ar interesa pe Împărat, sau pe oricare din guvern, deci presupun că Împăratul ți-a cerut niște lămuriri și te-a întrebat dacă n-ai vrea să-i faci câteva preziceri.

— Nu vreau să discut despre asta, zise Seldon pe un ton aspru. Hummin ridică din umeri.

— Presupun că Eto Demerzel era acolo, zise el.

— Cine?

— N-ai auzit niciodată de Eto Demerzel?

— Niciodată.

— Alter ego-ul lui Cleon — creierul lui Cleon — duhul rău al lui Cleon. Astea sînt poreclele lui, dacă e să ne limităm la cele neînjurioase. Cu siguranță că a fost de față.

Seldon părea dezorientat.

— Ei bine, spuse Hummin, probabil că tu nu l-ai văzut, dar el era acolo. Și dacă el crede că poți prezice viitorul...

— Nu pot prezice viitorul, zise Seldon dînd puternic din cap. Dacă ai fi fost atent la comunicarea mea, ți-ai fi dat seama că vorbeam doar de posibilitatea teoretică.

— Nu are importanță, dacă el *crede* că poți prezice viitorul, nu-ți va da drumul.

— Dar a făcut-o. Iată-mă aici.

— Asta nu înseamnă nimic. Știe unde te afli, și va ști și în continuare. Dacă va dori, va pune mîna pe tine, oriunde te vei afla. Și dacă va decide că ești util, va scoate din tine tot ceea ce îi este folositor. Iar dacă va decide că ești periculos, atunci va scoate viața din tine.

Seldon îl fixă cu privirea.

— Ce vrei să faci? Să mă sperii?

— Încerc să te previn.

— Nu cred ceea ce-mi spui.

— Nu? Puțin mai devreme ai spus că ceva a fost o greșeală. Te gîndeai cumva că greșeala a fost prezentarea comunicării și că asta te va băga într-o încurcătură neplăcută?

Seldon își mușcă buza inferioară, stînjinit. Era o ipoteză care se apropia prea mult de adevăr... și exact în acel moment simți prezența intrușilor.

Nu aveau umbră, pentru că lumina era prea blîndă și difuză. Fusese doar o mișcare care putuse fi prinsă cu coada ochiului... și care apoi se opri.

FUGĂ

TRANTOR — ... Capitala Primului Imperiu Galactic... Sub Cleon I, a intrat în amurgul strălucirii sale. După toate aparențele, pe atunci ajunsese deja la apogeu. Întreaga suprafață a uscatului, circa 200 kilometri pătrați, era acoperită de cupolă (cu excepția Palatului Imperial). Pe această suprafață se ridica un oraș nesfârșit, care se întindea și sub țărmurile continentale. Populația era de 40 de miliarde și, cu toate că existau destule semne (care mai târziu au devenit evidente) că se acumulasă probleme, cei care trăiau pe Trantor considerau încă planeta lor ca fiind legendara Lume Eternă, și nu ar fi crezut că vreodată...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

6

SELDON ridică privirile. Un tânăr stătea în fața lui, privindu-l cu dispreț. În spatele lui se afla un alt tânăr — mai tânăr, probabil. Amândoi erau înalți și păreau a fi puternici.

Seldon aprecie că erau îmbrăcați într-un mod extravagant — culori țipătoare, centuri late, pălării rotunde cu boruri largi și cu o panglică de un roz strălucitor prinsă de boruri și căzindu-le pe ceafă.

Lui Seldon, această costumație i se păru nostimă și zîmbi.

— De ce te hlizești, mă amăritule? se repezi tânărul din fața sa.

Seldon nu luă în seamă modul de adresare și îi vorbi politicos.

— Vă rog să scuzați zîmbetul meu. Pur și simplu, m-a amuzat costumul dumneavoastră.

— Costumul meu? Deci așa! Dar ce sînt zdrențele astea oribile pe care tu le numești haine?

Întinse mîna și degetele sale ciupiră ușor reverul vestei lui Seldon — jenant de anostă și lipsită de strălucire, după aprecierea lui Seldon însuși, în comparație cu culorile vii ale celorlalți.

— Cred că sînt hainele mele de Provincial, zise Seldon. Sînt singurele pe care le ăm.

Nu putu să nu observe că puținii vizitatori ai părculețului se ridicau în picioare și plecau. Ca și cum se așteptau la o încăierare și nu doreau să fie de față. Seldon se întrebă dacă și noul său prieten, Hummin, plecase, dar găsi că nu era indicat să-și ia ochii de pe tînărul din fața sa. Se lăsă ușor pe spate în scaun.

— Ești din Provincie? întrebă tînărul.

— Exact. Prin urmare și hainele mele...

— Prin urmare? Ce fel de expresie e asta? O expresie din Provincie?

— Voiam să spun că de aceea vi se par neobișnuite hainele mele.

Sînt un vizitator.

— De pe care planetă?

— Helicon.

Sprîncenele tînărului se împreună.

— N-am auzit niciodată de ea.

— Nu e o planetă mare.

— Și de ce nu te întorci acolo?

— Asta și vreau să fac. Plec mîine.

— Ba o să pleci mai curînd. Acum!

Tînărul îl privi pe prietenul cu care venise. Seldon îi urmări privirea și dădu cu ochii de Hummin. Nu plecase, dar parcul era acum pustiu, cu excepția sa, a lui Hummin, și a celor doi tineri.

— Mi-am propus să-mi petrec ziua de azi vizitînd împrejurimile, spuse Seldon.

— Nu. Nu ai să mai faci asta. Pleci acasă chiar acum.

Seldon zîmbi.

— Îmi pare rău. Nu plec.

— Îți plac hainele lui, Marbie? îl întrebă tînărul pe însoțitorul său.

Marbie vorbi pentru prima oară.

— Nu. Sînt dezgustătoare. Îți întorc stomacul pe dos.

— Nu-l putem lăsa să se plimbe peste tot și să le întoarcă oamenilor stomacul pe dos. Nu le va face bine la sănătate.

— Sigur. Sub nici un motiv nu-l putem lăsa, Alem, zise Marbie.

Alem rînji.

— Perfect. Ai auzit ce-a zis Marbie.

De data aceasta vorbi Hummin.

— Ascultați, voi doi, Alem, Marbie sau cum vă cheamă, zise el. V-ați distrat destul. Ce-ar fi să plecați de aici?

Alem, care se aplecase ușor înspre Seldon, se îndreptă și se întoarse.

— Tu cine ești?

— Nu e treaba voastră, se răsti Hummin.

— Ești Trantorian? întrebă Alem.

— Nici asta nu vă privește.

Alem se încruntă.

— Ești îmbrăcat ca un Trantorian, spuse el. Nu ne interesează persoana ta, așa că n-are rost să-ți creezi singur probleme.

— Am de gând să rămân aici. Asta înseamnă că sîntem doi. Voi nu prea obișnuieți să luptați de la egal la egal. Ce-ar fi să mergeți să chemați niște prieteni, ca să puteți să faceți față la doi bărbați?

— Cred că ar trebui să pleci dacă poți, Hummin, zise Seldon. E frumos din partea ta că încerci să-mi iei apărarea, dar nu vreau să pățești ceva.

— Seldon, ăștia nu sînt periculoși. Sînt niște lachei fără importanță.

— Lachei!

Cuvîntul păru să-l înfurie pe Alem și Seldon trase concluzia că pe Trantor avea un înțeles mult mai jignitor decît pe Helicon.

— Hai, Marbie, mîrii Alem. Ai tu grijă de celălalt fiu de servitoare, iar eu am să-i rup hainele lui Seldon ăsta. El este cel cu care avem treabă. Acum...

Mîinile sale se repeziră să-l ridice pe Seldon în picioare, încercînd să-l apuce de gulerul hainei. Seldon se feri, aparent instinctiv și scaunul său se înclină înapoi. Apucă mîinile întinse spre el, picioarele i se ridicară de la sol și scaunul se prăbuși.

Alem făcu o voltă, rotindu-se în aer și căzu zdravăn pe ceafă și spate, înapoia lui Seldon.

Seldon se răsuci și se ridică repede în picioare, fixîndu-l cu privirea pe Alem. Apoi privi scurt în lateral, căutîndu-l pe Marbie.

Alem zăcea nemișcat, cu fața schimonosită de durere. Avea două degete luxate, o durere chinuitoare în pîntece, iar coloana vertebrală îi fusese zdravăn lovită.

Hummin îl apucase pe Marbie de după ceafă, cu mîna dreaptă, în timp ce cu mîna stîngă îi răsucise brațul drept la spate, într-un unghi neverosimil. Marbie se înroșise la față, căznindu-se din greu să respire. Un cuțit în care strălucea o lamă laser zăcea pe sol, nu departe de ei.

Hummin slăbi ușor strînsoarea.

— L-ai lovit destul de tare pe celălalt, spuse el cu un aer de îngrijorare sinceră.

— Mă tem că așa e, spuse Seldon. Dacă ar fi căzut puțin mai altfel, și-ar fi rupt gîtul.

— Ce fel de matematician ești tu? întrebă Hummin.

— Un matematician de pe Helicon.

Seldon se aplecă să culeagă cuțitul.

— Dezgustător — și mortal, spuse el după ce-l examinează.

— Un cuțit cu lamă obișnuită poate să omoare la fel de bine fără să aibă nevoie de o sursă de alimentare... Dar să-i lăsăm pe ăștia doi să plece, zise Hummin. Nu cred că au poftă s-o ia de la capăt.

Îl eliberă pe Marbie, care își frecă mai întâi umărul, apoi ceafa. Răsuflând din greu, întoarse spre cei doi bărbați o privire încărcată de ură.

— Voi doi ar fi mai bine să plecați, zise Hummin cu asprime. Altfel o să dovedim că ne-ați atacat și ați încercat să ne ucideți. Acest cuțit are cu siguranță amprente voastre.

Seldon și Hummin priveau, în timp ce Marbie îl ridică cu greu pe Alem în picioare și-l ajută să-și revină; acesta era în continuare contorsionat de durere. În timp ce părăseau locul, se uitară înapoi o dată sau de două ori, dar Seldon și Hummin rămaseră impasibili.

Seldon îi întinse mîna.

— Cum să-ți mulțumesc că mi-ai venit în ajutor mie, un străin atacat de doi derbedei? Mă îndoiesc că aș fi putut face față amîndurora de unul singur.

Hummin dădu disprețuitor din mîna.

— Nu mi-a fost teamă de ei. Sînt doar niște bătăuși de stradă, niște lachei. N-a trebuit decît să punem mîna pe ei.

— Dar știu că ai o mîna zdrăvănă, nu glumă, zise Seldon cu admirație.

Hummin ridică din umeri.

— Și tu, la fel.

Apoi, fără a schimba tonul:

— Haide! Ar fi mai bine să plecăm. Pierdem timpul.

— De ce trebuie să plecăm? Întrebă Seldon. Ți-e teamă să nu se întoarcă?

— N-au să revină deloc. Dar unii dintre vitejii care au părăsit așa de repede parcul ca să nu fie de față la o scenă neplăcută, probabil că au anunțat deja poliția.

— Foarte bine. Cunoaștem numele golanilor. Și-i putem descrie destul de bine.

— Să-i descriem? Dar ce treabă are poliția cu ei?

— Au comis un atac...

— Nu fi naiv. Noi nu avem nici o zgîrîietură. De fapt, ei sînt cei care au nevoie de spitalizare. Noi vom fi cei acuzați.

— Dar e imposibil. Oamenii aceia vor depune mărturie că...

— Nimeni nu va fi chemat să depună mărturie... Seldon, înțelege odată! Cei doi au venit pentru tine — în mod special pentru *tine*. Li s-a spus că purtai haine Heliconiene și probabil că ai fost descris în amănunt. Poate că li s-a dat și o hologramă. Bănuiesc că au fost trimiși de cei care au poliția sub control, așa că să nu mai pierdem timpul.

Hummin se grăbi să plece, apucându-l pe Seldon de braț. Lui Seldon îi fu imposibil să scape de strînsoare și, simțindu-se ca un copil în mîinile unei bune autoritare, îl urmă.

Trecură printr-o arcadă și înainte ca ochii lui Seldon să se aco-modeze cu lumina slabă, auziră zgomotul făcut de frînele unui auto-mobil.

— Au venit, murmură Hummin. Mai repede, Seldon.
Săriră într-un coridor rulant și se pierdură în mulțime.

7

SELDON încercase să-l convingă pe Hummin să meargă în camera sa de hotel, dar Hummin nici nu voise să audă.

— Ești nebun? spusese aproape în șoaptă. Ei te așteaptă acolo.

— Dar toate lucrurile mele, și ele mă așteaptă.

— Au să trebuiască să mai aștepte.

Acum se aflau într-una din cămăruțele unui bloc pe care Seldon nu reușise să-l localizeze. Examină garsoniera. Era ocupată în cea mai mare parte de un birou cu un scaun, un pat și un terminal de computer. Nu existau nici un fel de facilități pentru a lua masa sau pentru spălare, așa că Hummin îl conduse într-o baie comună aflată în capătul holului. Cineva intrase înainte ca Seldon să termine. Aruncase o privire scurtă și curioasă mai degrabă hainelor lui Seldon, decît lui Seldon și după aceea se uitase în altă parte.

Seldon îi pomeni acest lucru lui Hummin, care dădu din cap și spuse:

— Va trebui să scapi de hainele tale. Păcat că Helicon nu este deloc la curent cu moda...

— Cît anume din toată întîmplarea asta ar putea fi doar imaginația ta, Hummin? întrebă neliniștit Seldon. Pe jumătate m-ai convins, dar ar putea fi doar un fel de... de...

— Cauți cumva cuvîntul „paranoia“?

— Ei bine, da. Ar putea fi doar o idee ciudată și paranoică de-a ta.

— Gîndește-te puțin, zise Hummin. Nu-ți pot argumenta mate-matic, dar te-ai văzut cu Împăratul. Nu spune nu. A vrut ceva de la tine și tu nu i-ai dat. Nu nega nici asta. Bănuiesc că dorea detalii despre

viitor și tu l-ai refuzat. Poate că Demerzel crede că te *prefaci* doar că nu ai aceste detalii și le păstrezi pentru un preț mai bun sau pentru altcineva care concurează la obținerea lor. Cine știe? Ți-am spus că dacă Demerzel vrea să pună mîna pe tine, o va face, oriunde te vei afla. Ți-am spus-o înainte ca golanii ăia doi să intre în scenă. Sînt jurnalist și Trantorian. Eu știu cum se petrec lucrurile astea. La un moment dat, Alem a spus: „el este cel cu care avem treabă”. Îți aduci aminte?

— Întimplător, da, spuse Seldon.

— Pentru el, eu nu eram decît „celălalt fiu de servitoare”, care trebuia ținut deoparte în timp ce el își îndeplinea misiunea și anume aceea de a te ataca.

Hummin se așază pe scaun și arată înspre pat.

— Întinde-te, Seldon. Fă-te comod. Oricine i-ar fi trimis pe cei doi — și trebuie să fie Demerzel, după părerea mea — mai poate trimite și alții, așa că o să trebuiască să scăpăm de hainele astea ale tale. Cred că orice Heliconian de prin împrejurimi, prins îmbrăcat după moda propriei sale lumi, va avea neplăceri pînă cînd va putea dovedi că nu este Hari Seldon.

— Ei, exagerezi.

— Vorbesc serios. Trebuie să te dezbraci de haine și le' vom pulveriza — dacă vom reuși să ne apropiem suficient de mult de o unitate de incinerare fără a fi văzuți. Și, înainte de toate, trebuie să-ți fac rost de haine Trantoriene. Am să țin cont că ești mai scund decît mine. Nu contează dacă nu ți se potrivesc exact...

Seldon dădu din cap.

— Nu am credite cu care să plătesc. Nu le am la mine. Toate creditele mele — și nu sînt multe — se află în seiful hotelului meu.

— O să ne ocupăm de asta altă dată. Vei sta aici o oră sau două, în timp ce eu voi merge să caut hainele necesare.

Seldon își întinse mîinile și oftă resemnat.

— În regulă. Dacă e chiar atît de important, am să stau.

— Nu vei încerca să te întorci la hotelul tău? Pe cuvînt de onoare?

— Pe cuvîntul meu de matematician. Dar sînt foarte stînjnit de tot deranjul de care suferi din cauza mea. Și de cheltuielile pe care le faci. La urma urmelor, în ciuda celor ce mi-ai spus despre Demerzel, nu aveau de gînd să mă rănească sau să mă omoare. M-au amenințat numai că mă dezbracă de haine.

— Nu numai. Urmau să te ducă la cosmoport și să te imbarce într-o hipernavă spre Helicon.

— Era o amenințare idioată... nu trebuia luată în serios.

— De ce?

— Dar am să plec spre Helicon. Așa le-am și spus. Plec mîine.

— Și încă mai vrei să pleci mîine? întrebă Hummin.

— Sigur. De ce nu?

— Sînt foarte multe motive care să te oprească.

Seldon simți deodată că îl cuprinde furia.

— Haide, Hummin, nu mai vreau să joc comedia asta. Ne oprim aici, iar eu mă întorc acasă. Biletele mele sînt în camera de la hotel. De altfel, aș încerca să le schimb și să plec chiar azi. Vorbesc serios.

— Nu te poți întoarce pe Helicon.

Seldon se înroși.

— De ce nu? Mă vor aștepta și acolo?

Hummin încuviință.

— Nu te aprinde, Seldon. Te vor aștepta și acolo. Ascultă-mă. Dacă te-ai duce pe Helicon, ar fi ca și cum te-ai afla în mîinile lui Demerzel. Helicon este un teritoriu sigur pentru Imperiu. S-a răzvrătit Helicon vreodată, s-a aflat vreodată sub drapelul vreunui opozant al Împăratului?

— Nu. Și pe bună dreptate. Este înconjurat de lumi mai mari. Securitatea sa depinde de pacea pe care o menține Imperiul.

— Exact! Forțele Imperiale de pe Helicon pot conta deci de-acum încolo pe cooperarea deplină a guvernului local. Te vei afla sub o supraveghere permanentă. Demerzel, oricînd te va dori, te va putea avea. Și, în afara faptului că te avertizez eu acum, tu nu vei avea cunoștință de acest lucru, toată munca ta va fi supravegheată și te vei amăgi cu sentimentul că ești în siguranță.

— Dar este ridicol. Dacă ar fi vrut să mă duc pe Helicon, de ce nu m-a lăsat pur și simplu în pace? Mîine aș fi plecat acolo. De ce să-ți trimită pe golanii ăia doi să grăbească totul cu cîteva ore, riscînd să mă pună în gardă?

— Dar de ce să se teamă că vei fi pus în gardă? Nu știa că voi fi și eu acolo, băgîndu-te în ceea ce tu numești paranoia mea.

— Chiar și așa, de ce atîta agitație pentru a mă grăbi cu cîteva ore?

— Poate se temea că ai să te răzgîndești.

— Și unde să mă duc, dacă nu acasă? Dacă poate să pună mîna pe mine pe Helicon, o poate face oriunde. Ar putea să pună mîna pe mine și pe... pe Anacreon, la mai bine de zece mii de parseci depărtare

— dacă mi-ar trece prin minte să merg acolo. Distanța nu mai reprezintă nimic pentru navele hiperspațiale. Chiar dacă aș putea găsi o lume care să nu fie atît de supusă forțelor Imperiale pe cît este Helicon, care dintre lumi este astăzi răzvrătită? În Imperiu este pace. Chiar dacă unele lumi sînt încă nemulțumite de nedreptățile din

trecut, nici una nu va sfida forțele Imperiale pentru a mă apăra pe mine. Mai mult, oriunde în afara Heliconului voi fi un cetățean străin și nici măcar în *principiu* nu vor exista motive ca din cauza mea să se creeze relații proaste cu Imperiul.

Hummin ascultă răbdător, aprobând ușor din cap, dar la fel de serios și de imperturbabil ca întotdeauna.

— Pînă aici ai dreptate, zise el, dar există o lume care de fapt nu se află sub controlul Împăratului. Cred că asta este ceea ce îl deranjează pe Demerzel.

Seldon se gîndi puțin, trecînd în revistă istoria recentă, și nu reuși să găsească o lume în care forțele Imperiale să fie neajutorate.

— Și care să fie lumea aceea? spuse el într-un sfîrșit.

— Este cea în care te afli acum, zise Hummin, și bănuiesc că asta face ca problema să îi pară spinoasă lui Demerzel. Nu este atît de neliniștit că n-ai să pleci pe Helicon, pe cît este de neliniștit că n-ai să pleci de pe Trantor și că te vei hotărî să rămii — fie și din pasiuni turistice.

Cei doi bărbați rămaseră tăcuți pînă cînd, în cele din urmă, Seldon zise sardonice:

— Trantor! Capitala Imperiului, cu baza principală a flotei aflată pe o stație orbitală. Trantor, unde sînt încartiruite cele mai bune unități ale armatei. Dacă tu crezi că *Trantor* este cea lume sigură pentru mine, atunci ai evoluat de la paranoia la cea mai pură imaginație.

— Nu! Tu ești un Provincial, Seldon. Nu cunoști cum stau lucrurile pe Trantor. Are patruzeci de miliarde de locuitori, și sînt puține lumile care au măcar o zecime din populația sa. Este de o complexitate tehnologică și culturală inimaginabilă. Acum noi doi ne aflăm în Sectorul Imperial — cu cel mai ridicat standard de viață din Galaxie și locuit în întregime de funcționari Imperiali. Însă în restul planetei sînt peste opt sute de alte sectoare, unele dintre ele cu subcivilizații total diferite față de cea care există aici, iar forțele Imperiale nu se pot atinge de majoritatea dintre ele.

— De ce nu se pot atinge?

— Imperiul nu poate de fapt să-și exercite forța asupra Trantorului. A face așa ceva, ar însemna să se demonteze o fațetă sau alta a tehnologiei de care depinde întreaga planetă. Tehnologia este astfel încît ruperea uneia dintre interconexiunile sale duce la distrugerea întregului. Crede-mă Seldon, noi, cei de pe Trantor, putem observa ce se întîmplă atunci cînd are loc un cutremur care scapă neamortizat, o erupție vulcanică ce are loc din cauză că energia nu a fost eliberată mai din timp, o furtună care nu este diminuată, sau chiar o eroare

umană scăpată neobservată. Întreaga planetă stă să se prăbușească, și nu se cruță nici un efort pentru a restabili îndată echilibrul.

— N-am auzit niciodată de așa ceva.

Un zîmbet ușor flutură pe fața lui Hummin.

— Bineînțeles că nu ai auzit. Vrei ca Imperiul să facă reclamă slăbiciunii din chiar inima sa? Eu însă, ca jurnalist, știu ce se întâmplă, chiar dacă Provinciile nu află, chiar dacă mulți de pe însuși Trantor nu află, chiar și atunci cînd se fac presiuni Imperiale pentru trecerea neobservată a evenimentelor neplăcute. Crede-mă! Chiar dacă tu nu știi, Împăratul știe — și Eto Demerzel știe — că perturbarea Trantorului poate distruge Imperiul.

— Deci, în consecință, îmi propui să rămîn pe Trantor?

— Te pot duce într-un loc pe Trantor unde vei fi la adăpost față de Demerzel. Nu va trebui să-ți schimbi numele, vei putea acționa în văzul lumii, iar el nu te va putea atinge. Din acest motiv voia să te forțeze să părăsești imediat Trantorul și dacă soarta nu ne-ar fi adus unul lingă altul și dacă nu ai fi avut surprinzătoarea putere de a te apăra împotriva agresorilor, probabil că acest lucru i-ar fi reușit.

— Dar cît timp va trebui să rămîn pe Trantor?

— Atîta timp cît va fi nevoie pentru securitatea ta, Seldon. Tot restul vieții tale, probabil.

8

HARI SELDON privi la propria sa hologramă, formată de proiectorul lui Hummin. Era mult mai impresionant și mai folositor decît o oglindă. De fapt, părea ca și cum în cameră s-ar fi aflat doi Hari Seldon.

Seldon studie mînele noii sale tunici. Gusturile sale Heliconiene și-ar fi dorit niște culori mai puțin țipătoare. Îi era totuși recunoscător lui Hummin pentru că îi alesese haine cu culori mai estompate decît cele purtate de obicei în această lume. (Seldon își aduse aminte de îmbrăcămintea purtată de cei doi care îi atacaseră și își reprimă un fior.)

— Presupun că trebuie să port și pălăria asta, spuse el.

— În Sectorul Imperial, da. Aici, a merge cu capul descoperit este un semn de proastă educație. În alte părți, obiceiurile nu seamănă cu cele de aici.

Seldon oftă. Pălăria rotundă, dintr-un material moale, i se mulă perfect pe cap atunci cînd și-o puse. Borurile erau drepte și late, dar mai înguste decît cele ale pălăriilor purtate de agresorii săi. Seldon

se consolă puțin după ce observă că atunci cînd o purta, borurile se curbau destul de grațios.

— Nu are curelușă sub bărbie.

— Bineînțeles că nu are. Acea este o modă avangardistă, pentru tinerii extravagandanți.

— Pentru tinerii cum?

— Un extravagant este cineva care poartă lucruri cu care vrea să șocheze. Sînt sigur că aveți și voi astfel de oameni pe Helicon.

Seldon pufni.

— Sînt aceia care poartă părul lung pînă la umeri pe o parte și și-l rad pe cealaltă parte, spuse el.

Rîse în sinea sa. Gura lui Hummin se strîmbă ușor.

— Presupun că au o înfățișare deosebit de hidoasă, spuse el.

— Mai rău. Evident, unii sînt de stînga, alții de dreapta și fiecare găsește că cei din tabăra opusă sînt deosebit de respingători. Cele două tabere se aîngajează adesea în bătăi de stradă.

— În cazul ăsta, cred că ai să suporti pălăria, mai ales dacă nu are curelușă.

— O să mă obișnuiesc, spuse Seldon.

— O să atragă întrucîtva atenția. Arăți cu ea de parcă ai fi în doliu, iar ea este făcută pentru cu totul altceva. Și nu ți se potrivește *la fix*. În plus, este vizibil că te deranjează să o porți. Însă nu vom rămîne mult în Sectorul Imperial... Te-ai studiat destul?

Holograma tremură ușor și dispăru.

— Cît de mult te-a costat? întrebă Seldon.

— Ce contează?

— Mă simt jenat că am datorii la tine.

— Nu te mai frămînta din cauza asta. Așa am considerat eu că e bine. Dar am stat destul de mult aici. Am să fiu identificat curînd, sînt sigur de asta. Îmi vor da de urmă și vor veni aici.

— În cazul ăsta, zise Seldon, creditele pe care le-ai cheltuit sînt un lucru minor. Te pui tu însuși în pericol din cauza mea. Te pui în pericol pe tine!

— Știu asta. Dar este libera mea alegere și îmi pot purta singur de grijă.

— Dar de ce...

— O să discutăm despre asta mai tîrziu... Apropo, ți-am atomizat hainele și nu cred că am fost văzut. Bineînțeles că a fost un consum mai mare de energie și a fost înregistrat. De aici, cineva și-ar putea da seama ce s-a întîmplat... nu poți să ascunzi *nimic* atunci cînd ochii celuiilalt sînt atenți și mintea îi este suficient de pătrunzătoare. Dar să

sperăm că o să fim departe, în siguranță, înainte ca ei să poată pune toate lucrurile cap la cap.

9

MERSERĂ de-a lungul trotuarelor, unde lumina era slabă și de culoare galbenă. Hummin își mișca ochii încolo și înapoi, atent și amîndoi țineau pasul cu mulțimea trecătorilor, nici depășind, nici lăsîndu-se depășiți.

Se străduia să poarte o conversație lejeră dar serioasă, pe diferite teme.

Seldon, nervos și incapabil să facă la fel, zise:

— Se pare că pe aici se merge foarte mult pe jos. Trotuarele sînt nesfîrșite în ambele direcții, de-a lungul pasarelelor.

— De ce nu? spuse Hummin. Mersul pe jos este în continuare cea mai indicată formă de transport pe distanțe scurte. Cea mai comodă, cea mai ieftină și cea mai sănătoasă. Nenumărați ani de progres tehnologic nu au reușit să schimbe acest lucru... Ești acrofobic, Seldon?

Seldon privi peste balustrada din dreapta sa, într-un hău adînc care separa celc două culoare de mers pe jos — cîte unul pentru fiecare sens de mers — și care comunicau prin pasarele dispuse la distanțe egale. Îl trecu un ușor frison.

— Dacă te referi la rău de înălțime, de obicei nu am așa ceva. Totuși, nu-mi face plăcere să privesc în jos. Cît de adînc este?

— În locul acesta, cred că patruzeci sau cincizeci de nivele. E ceva obișnuit în Sectorul Imperial și în alte cîteva sectoare foarte dezvoltate. În majoritatea locurilor însă, oamenii merg la ceea ce s-ar putea considera a fi nivelul solului.

— Bănuiesc că asta încurajează încercările de sinucidere.

— Nu prea. Există metode mult mai convenabile. De altfel, pe Trantor sinuciderea nu este un motiv de dizgrație socială. Oricine își poate pune capăt vieții prin diverse metode recunoscute și acceptate, în centre specializate, unde poate — dacă dorește — să facă mai întîi psihoterapie. Bineînțeles că din cînd în cînd au loc și accidente, dar nu din cauza asta te-am întregbat despre acrofobie. Ne îndreptăm spre un centru care închiriază vehicule și unde sînt cunoscut ca jurnalist. Le-am făcut cîteva servicii și, din cînd în cînd, își iau și ei revanșa față de mine. Așa că vor uita să mă înregistreze și nu vor observa că am un însoțitor. Bineînțeles, va trebui să le ofer ceva în schimb și, de asemenea, dacă oamenii lui Demerzel îi vor strînge cu ușa suficient de tare, vor fi nevoiți să spună adevărul și să pună totul pe seama

neglijenței celor care țin evidența persoanelor. Dar asta s-ar putea să dureze destul de mult timp.

— Și ce legătură este între ce mi-ai spus tu și acrofobie?

— Ei bine, putem ajunge mult mai repede la acest centru de închiriere dacă folosim un ascensor gravitic. Nu este folosit de foarte multă lume și trebuie să-ți mărturisesc că nici eu nu sînt deosebit de încîntat de idee, dar dacă tu ai încredere în tine că poți să faci față, ar fi mai bine să-l folosim.

— Ce este un ascensor gravitic?

— Se află în stadiu experimental. S-ar putea ca odată și odată să se răspîndească în tot Trantorul, dacă devine acceptabil din punct de vedere psihologic — măcar pentru suficient de mulți oameni. Apoi, poate, se ve răspîndi și în alte lumi. Este un ascensor fără cabină, ca să spun așa. Pășim într-un spațiu gol și coborîm încetișor — sau urcăm încetișor — sub influența antigravitației. Este aproape singura aplicație practică a antigravitației realizată pînă acum, în mare măsură pentru că este cea mai simplă aplicație posibilă.

— Ce se întîmplă dacă are loc o pană de energie atunci cînd sîntem în tranzit?

— Exact ceea ce îți închipui. Cădem, și — dacă nu sîntem suficient de aproape de punctul de jos — murim. N-am auzit să se întîmple așa ceva pînă acum și crede-mă, dacă s-ar fi întîmplat, aș fi știut. Chiar dacă se întîmplă să nu putem da publicității unele știri din motive de securitate — asta este întotdeauna scuza care se invocă pentru a ascunde știrile neplăcute — eu aș ști. Uite, este chiar în față. Dacă nu te poți descurca, n-o s-o facem, dar coridoarele sînt lente și incomode, iar multora li se face greață după un timp.

Hummin traversează o pasarelă și intrară într-o cavitate mare unde era formată o coadă de așteptare, din bărbați și femei, unii dintre ei cu copii.

— Pe planeta mea nu s-a auzit nimic despre acest lucru, spuse Seldon coborînd vocea. Desigur, mijloacele noastre de informare sînt aproape în exclusivitate locale, dar normal ar fi ca măcar să se menționeze că așa ceva există.

— Este numai un experiment și se limitează doar la Sectorul Imperial, spuse Hummin. Consumă cam multă energie, așa că guvernul nu se grăbește deloc să forțeze lucrurile chiar acum, dîndu-l publicității. Împăratul de dinainte, Stanel VI, care i-a uluit pe toți sfîrșindu-și zilele pe patul de moarte, a insistat să-l aibă instalat în cîteva locuri. Se spune că dorea ca numele lui să fie asociat cu anti-gravitația, deoarece era preocupat să-și ocupe locul său în istorie, așa cum sînt de obicei bătrînii care n-au realizat cine știe ce în viața lor.

Așa cum am spus, tehnica antigravitației se poate răspîndi, însă pe de altă parte, s-ar putea ca pe baza ei să nu se realizeze niciodată nimic altceva decît ascensorul gravitic.

— Dar ce vor să realizeze cu această tehnică? întrebă Seldon.

— Zbor spațial antigravitațional. Însă asta va necesita multe descoperiri de excepție și majoritatea fizicienilor, după cîte știu eu, sînt ferm convinși că nici nu poate fi vorba de așa ceva... Dar, pe vremea lui Stanel, majoritatea credeau de asemenea că nici despre ascensoare gravitice nu poate fi vorba.

Coada de așteptare scădea repede și Seldon se trezi stînd împreună cu Hummin pe marginea unei deschizături în podea. Aerul din fața lor sclipa ușor. Întinse automat mîna, dar simți o lovitură ușoară. Nu-l duru, dar și-o retrase repede.

— O precauție elementară pentru ca nimeni să nu treacă de margine înainte de activarea comenzilor, șopti încet Hummin.

Apăsă cîteva taste pe panoul de comandă, și sclipirea dispăru.

Seldon privi peste margine, în josul coloanei adînci.

— Poate vei găsi că-ți este mai bine, sau mai ușor, șopti Hummin, să ne ținem de mîini și să închizi ochii. Nu va dura mai mult de cîteva secunde.

De fapt, nici nu-l mai lăsă pe Seldon să aleagă. Îl prinse de braț și, încă o dată, acea strînsoare fermă înlătura orice posibilitate de a mai da înapoi. Hummin păși în neant și Seldon (care se auzi, spre rușinea sa, scoțînd un mic țipăt) își tiră picioarele după el, clătînîndu-se.

Închise ochii strîns și nu avu nici o senzație de cădere, nu simți mișcarea aerului. Trecură cîteva secunde și apoi fu împins înainte. Se împletici ușor, se reechilibra și se regăsi pe pămînt ferm.

Deschise ochii.

— Am reușit?

— N-am murit, spuse sec Hummin care o luă înainte forțîndu-l pe Seldon să-l urmeze.

— Vreau să spun, am ajuns la nivelul corect?

— Bineînțeles.

— Ce s-ar fi întîmplat dacă în timp ce noi coboram, altcineva ar fi urcat?

— Sînt două culoare separate. Într-un culoar toată lumea coboară cu aceeași viteză, în celălalt toată lumea urcă cu aceeași viteză. Coloana devine accesibilă numai atunci cînd nu sînt oameni la mai puțin de zece metri unul de celălalt. Dacă totul merge bine, nu există nici o posibilitate de ciocnire.

— N-am simțit nimic.

— De ce să fi simțit? Nu a existat nici un fel de accelerație. După prima zecime de secundă, aveai viteză constantă, iar aerul din imediata ta vecinătate cobora odată cu tine, cu aceeași viteză.

— Minunat.

— Desigur, dar neeconomic. Și se pare că nu se fac mari eforturi pentru creșterea eficienței metodei, astfel încât să poată trezi interesul. Pretutindeni auzi același refren. „Nu putem s-o facem. Nu poate fi făcută.“ Este valabil pentru orice, nu numai pentru cazul de față.

Hummin ridică din umeri cu o evidentă nemulțumire și spuse:

— Dar am ajuns la centrul de închiriere. Vino!

10

LA STAȚIA de închiriere a vehiculelor aeriene, Seldon încercă să treacă neobservat, lucru pe care îl găsi foarte dificil. Atunci când faci eforturi pentru a trece neobservat — te strecorei, îți ascunzi fața de toți cei care trec pe lângă tine, te prefaci că studiezi cu atenție unul dintre vehicule — ai ales cea mai sigură cale de a atrage atenția. Singura cale de urmat era să simuleze o comportare firească și nevinovată.

Dar ce era oare firesc? Se simțea incomod în hainele sale. Nu avea buzunare, deci nu avea unde să-și țină mâinile. Cele două săculețe priase de ambele părți ale centurii îl enervau la culme, bălăngănindu-se și lovindu-l atunci când mergea, astfel încât tot timpul avea senzația că era înghiontit.

Încercă să studieze femeile care treceau pe lângă el. Nu purtau săculețe, cel puțin nici unul care să se bălăngăne, dar aveau asupra lor o chestie care semăna cu o cutiuță mică pe care și-o prindeau din când în când de unul dintre șolduri, printr-un mecanism pe care nu-l mai văzuse pînă atunci. Decise că era probabil pseudomagnetice. Hainele lor nu le dezvăluiau formele, observă el cu regret, și nici una nu avea decolteu, cu toate că unele costume păreau concepute astfel încât să le scoată fundul în evidență.

Între timp, Hummin fusese foarte expeditiv, făcînd cadou creditele necesare și întorcîndu-se cu cartela ceramică superconductoare care activa un anume aero-taxi.

— Urcă, Seldon, zise Hummin, arătînd spre un mic vehicul cu două locuri.

— A trebuit să semnezi, Hummin? întrebă Seldon.

— Bineînțeles că nu. Cei de aici mă cunosc și nu se formalizează.

— Ce credeau că vrei să faci?

— N-au întreat, iar eu nu le-am oferit nici o informație.

Introduse cartela și Seldon simți o ușoară vibrație, ca și cum vehiculul prindea viață.

— Ne îndreptăm spre D-7, zise Hummin pentru a face conversație.

Seldon nu știa ce era D-7, dar presupuse că reprezenta o rută.

Aero-taxiul trecu pe lângă niște automobile și în cele din urmă ajunse pe o pistă netedă, ascendentă și luă viteză. Apoi se ridică în aer, cu o ușoară zdruncinătură.

Seldon, care fusese automat încins cu o centură de protecție, se simți împins în scaun, apoi tras în sus și reținut de centură ca să nu o ia din loc.

— N-a prea părut să fie antigravitație, spuse el.

— Nici nu a fost, zise Hummin. A fost un mic jet reactiv. Suficient cât să ne urce pînă la tuneluri.

Ceea ce apărea acum în fața lor aducea cu un perete stîncos, în care se zăreau deschizături pentru tuneluri. Peretele semăna cu o tablă de șah. Hummin manevră spre deschiderea D-7, evitînd alte aero-taxiuri care se îndreptau spre celelalte tuneluri.

Seldon își dresе glasul.

— Nu m-ar mira dacă ai provoca o coliziune, spuse el.

— Probabil că așa s-ar întîmpla dacă totul ar depinde de simțurile și de reacțiile mele, dar taxiul este computerizat și computerul îmi poate anula fără nici o problemă deciziile. Lucrul acesta este valabil și pentru celelalte taxiuri... Gata! Am pornit.

Intrară în D-7 ca și cum ar fi fost aspirați, iar lumina strălucitoare de afară se atenuă, căpătînd o nuanță de galben mai caldă.

Hummin eliberă comenzile și se lăsă pe spate. Răsuflă adînc și spuse:

— Ei bine, iată o etapă terminată cu succes. Am fi putut fi opriți la centrul de închiriere. Aici sîntem cît se poate de în siguranță.

Călătoria era lină și pereții tunelului treceau în viteză. Nu se auzea aproape nimic, doar un zumzet liniștit ca de catifea, atunci cînd vehiculul accelera.

— Cît de repede mergem? întrebă Seldon.

Hummin aruncă o scurtă privire panoului de comandă.

— Trei sute cincizeci de kilometri pe oră.

— Propulsie magnetică?

— Da. Presupun că aveți și voi așa ceva pe Helicon.

— Da. O linie. Nu am folosit-o niciodată, deși dintotdeauna mi-am dorit-o. Nu cred să existe ceva mai grozav.

— Sigur că nù există. Trantor are mai multe mii de kilometri de astfel de tuneluri care se constituie într-o rețea sub suprafața uscatului, și mai sînt cîteva care șerpuiesc în zonele mai puțin adînci ale oceanului. Este principalul mijloc de călătorie pe distanțe lungi.

— Cît timp vom călători noi?

— Ca să ajungem la destinație? Puțin peste cinci ore.

— Cinci ore! exclamă demoralizat Seldon.

— Nu intra în panică. Trecem pe lîngă zone de odihnă la fiecare douăzeci de minute, unde putem să ne oprim, să ieșim din tunel, să ne dezmoșim picioarele, să mîncăm sau să ne relaxăm. Desigur, mi-aș dori să facem asta de cît mai puține ori posibil.

Continuă să meargă în liniște un timp și deodată Seldon tresări, atunci cînd o pată de lumină străluci puternic în dreapta lor timp de cîteva secunde și, în acea fulgerare, crezu că vede două aero-taxiuri.

— A fost o zonă de odihnă, spuse Hummin răspunzînd la întrebarea nerostită.

— Am să fiu cu adevărat în siguranță acolo unde mă vei duce? întrebă Seldon.

— În deplină siguranță față de orice acțiune fătîșă din partea forțelor Imperiale, zise Hummin. Desigur, atunci cînd avem de-a face cu un individ — spion, agent, ucigaș plătit — trebuie să fim precauți. Bineînțeles, am să-ți fac rost de o gardă personală.

Seldon se simți cuprins de neliniște.

— Un ucigaș plătit? Vorbești serios? Chiar ar vrea să mă omoare?

— Sînt sigur că Demerzel nu vrea asta, zise Hummin. Bănuiesc că mai degrabă ar vrea să te folosească, decît să te ucidă. Cu toate astea, ar putea să apară alți dușmani sau evenimentele s-ar putea desfășura într-o înlănțuire nefericită. Trebuie să fii atent, nu poți trece prin viață ca un somnambul.

Seldon clătină din cap și își întoarse privirea în altă parte. Și dacă stai să te gîndești, cu numai patruzeci și opt de ore în urmă, era doar un matematician din Provincie. Insignifiant, în principiu necunoscut, mulțumit numai să își petreacă timpul rămas liber vizitînd Sectorul Imperial de pe Trantor, privind imensitatea marii capitale cu ochii lui de provincial. Și acum, se ducea la fund: Era un om dat în urmărire, vînat de forțele Imperiale. Înțelese gravitatea situației și se cutremură.

— Dar cum rămîne cu situația ta, spuse el, ce-ai să faci acum?

— Ei bine, presupun că nu vor avea sentimente prea amabile față de mine, reflectă Hummin. S-ar putea ca un agresor misterios și niciodată prins să-mi crape capul sau să-mi sfîrtece pieptul.

Hummin spusese acestea fără tremur în glas și fără vreo modificare a calmului său exterior, dar Seldon se crispă.

— Mă gîndeam eu că vei avea surprize neplăcute asumîndu-ți o astfel de responsabilitate, zise el. Nu pari prea... îngrijorat.

— Sînt un Trantorian cu experiență. Cunosc planeta cît se poate de bine. Cunosc mulți oameni și mulți dintre ei îmi sînt îndatorați. Îmi place să cred despre mine că sînt perspicace și greu de dus de nas. Pe scurt, Seldon, am mare încredere că pot să-mi port singur de grijă.

— Mă bucur că simți asta și sper că încrederea ta este întemeiată, Hummin. Dar mă tot întreb în sinea mea, de ce îți asumi riscul ăsta pentru mine? Ce reprezint eu pentru tine? De ce să te expui, chiar și celui mai mic pericol, pentru cineva care îți este străin?

Hummin își făcu de lucru cu verificarea comenzilor, apoi se întoarse hotărît spre Seldon, cu o privire liniștită și serioasă.

— Vreau să te salvez din același motiv pentru care Împăratul vrea să te aibă — pentru capacitățile tale de predicție.

Dezamăgirea îi provocă lui Seldon o durere adîncă. Deci, la urma urmelor, nu era deloc salvat. Nu era decît o victimă neajutorată pe care și-o disputau niște animale de pradă.

— Nu cred că viața mea va mai reprezenta ceva în urma acelei comunicări la Convenția Decenală. Mi-am ruinat-o.

— Nu. Nu te grăbi să tragi concluzii pripite, matematicianule. Împăratul și cei care conduc împreună cu el, te vor pentru un singur motiv și anume să le faci viața mai sigură și mai ușoară. Capacitățile tale îi interesează doar în măsura în care ar putea fi folosite pentru a salva domnia Împăratului, pentru a transmite această domnie tînarului său fiu și pentru a menține poziția, situația și puterea curtenilor săi. De cealaltă parte, eu am nevoie de puterile tale spre binele Galaxiei.

— Este vreo diferență? aruncă Seldon cu un dispreț tăios.

— Dacă nu vezi nici o diferență, atunci ar trebui să-ți fie rușine, replică Hummin încruntîndu-se aspru. Locuitorii Galaxiei au existat înainte de domnia acestui Împărat, înaintea dinastiei pe care o reprezintă, înaintea Imperiului însuși. Omenirea este cu mult mai veche decît Imperiul. Ar putea fi chiar mai veche decît cele douăzeci și cinci de milioane de lumi ale Galaxiei. Există legende despre o vreme în care omenirea locuia pe o singură lume.

— Legende! zise Seldon dînd din umeri.

— Da, legende, dar nu văd nici un motiv pentru ca asta să nu fi fost realitatea, cu douăzeci de mii de ani sau mai mult în urmă. Presupun că la începutul existenței sale, omenirea nu avea cunoștință de călătoriile hiperspațiale. În mod cert, trebuie să fi fost o vreme cînd

oamenii *nu* puteau călători cu viteze superluminice și probabil că erau prizonierii unui singur sistem planetar. Iar dacă privim înainte în timp, omenirea din Galaxie va continua să existe și după ce tu și Împăratul veți fi murit, după ce dinastia sa va fi pierit, după ce instituțiile Imperiului însuși vor fi dispărut. În cazul ăsta, nu este important să ne facem prea multe griji pentru indivizi, pentru Împărat și pentru Prințul Imperial. Nu este important să ne facem griji nici măcar pentru instituțiile Imperiului. Dar ce facem cu cele patruzeci de cvadrilioane de oameni ai Galaxiei? Ce facem cu ei?

— Presupun că lumile și oamenii vor dăinui, zise Seldon.

— Dar nu simți nevoia să cercetezi posibilele condiții în care ei vor continua să existe?

— Oricine își poate imagina că vor exista, așa cum au existat și pînă acum.

— Oricine *își poate imagina*. Dar poate cineva *să știe sigur*, prin știința asta a prezicerii, de care vorbești?

— Eu o numesc psihoistorie. Teoretic, ar fi posibil.

— Și nu dorești deloc să-ți pui teoria în practică?

— Mi-aș dori, Hummin, dar dorința de a face acest lucru nu duce automat și la posibilitatea de a-l face. I-am spus Împăratului că psihoistoria nu poate fi aplicată în practică și mă văd obligat să-ți repet și ție.

— Și nu intenționezi nici măcar să încerci să găsești această metodă?

— Nu, e ca și cum aș avea o grămadă de pietricele cît Trantorul de mare, pe care să le număr una cîte una și să le aranjez în ordinea descreșterii greutateii. Aș *ști sigur* că nu e ceva pe care să-l pot duce la bun sfîrșit într-o viață de om și n-aș fi chiar atît de idiot încît să mă prefac că încerc.

— Ai încerca, dacă ai ști adevărul despre situația omenirii?

— Este o întrebare la care nu pot răspunde. Care *este* adevărul despre situația omenirii? Pretinzi că îl știi?

— Da, îl știu. Și poate fi spus în cinci cuvinte.

Își întoarce din nou ochii înspre înainte, privind cîteva clipe la golul constant al tunelului, care se repezea înspre ei, se dilata înghițindu-i, se micșora rămînînd în urmă. Apoi rosti cele cinci cuvinte pe un ton de înmormîntare.

— Imperiul Galactic este pe moarte.

UNIVERSITATE

UNIVERSITATEA STREELING ? — ... O instituție de învățământ superior în Sectorul Streeling al vechiului Trantor... În ciuda realizărilor de seamă în domeniul umanisticii și al științelor apropiate ei, nu aceasta este cauza pentru care Universitatea ocupă un loc important în conștiința oamenilor din zilele noastre. Pentru generațiile de studenți ai Universității, ar fi fost o surpriză totală să afle că mai târziu, Universitatea Streeling va fi pomenită cel mai adesea datorită faptului că un anume Hari Seldon, în timpul Fugii, locuise acolo o scurtă perioadă de timp.

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

11

DUPĂ CELE SPUSE de Hummin, Hari Seldon păstră o tăcere penibilă. Se închise în sine însuși, recunoscându-și propriile cusururi.

Inventase o nouă știință: psihoistoria. Interpretase legile probabilității într-un mod foarte ingenios, astfel încât să fie luate în considerare noi complexități și nedeterminări, și formulase ecuații elegante cu nenumărate variabile... Probabil o infinitate de variabile, nu putea spune câte.

Dar era numai un joc matematic și nimic mai mult.

Crease psihoistoria — sau, cel puțin, fundamentele ei — dar numai ca pe o curiozitate matematică. Unde erau cunoștințele despre istorie, care ar fi putut da un oarecare sens unor ecuații abstracte?

Nu avea nici o cunoștință despre istorie. Nu-l interesase niciodată: Cunoștea, în linii mari, istoria Heliconiană. Cursurile despre acest mic fragment al istoriei omenirii fuseseră, bineînțeles, obligatorii în școlile Heliconiene. Dar ce se afla mai în urmă? Ceea ce mai prinsese din zbor, pe ici, pe colo, erau cu siguranță doar povestiri neclare pe care oricine le putea afla — jumătate legendă, cealaltă jumătate aproape sigur inventată.

Și totuși, cum putea cineva să spună că Imperiul Galactic era pe moarte? Exista de zece mii de ani ca Imperiu, iar Trantor, încă înainte de apariția lui, în postură de capitală a regatului cel mai puternic,

deținuse timp de două mii de ani puterea unui virtual imperiu. Imperiul supraviețuise secolelor de început, când întregi zone ale Galaxiei refuzaseră când și când să accepte sfârșitul independenței lor locale. Supraviețuise instabilităților care apăreau o dată cu rebeliunile ocazionale, războaiele dinastice și cu unele perioade de criză. Majoritatea lumilor fuseseră foarte puțin afectate de astfel de lucruri și Trantor însuși se dezvoltase neîntrerupt pînă când devenise centrul întregii omeniri, autointitulîndu-se Lumea Eternă.

Desigur, în ultimele patru secole tulburările crescuseră oarecum, și avuseseră loc o mulțime de asasinate Imperiale și preluări de coroană. Dar lucrurile erau pe cale de a se calma, iar astăzi Galaxia era mai liniștită decît fusese vreodată. Sub Cleon I și chiar înainte, sub tatăl său, Stanel VI, Galaxia prosperase, iar Cleon însuși nu era considerat un tiran. Chiar și cei care antipatizau Imperiul ca instituție aveau rareori ceva cu adevărat rău de spus împotriva lui Cleon, deși îl criticau vehement pe Eto Demerzel.

Și atunci, de ce spune Hummin — cu atîta convingere — că Imperiul Galactic este pe moarte?

Hummin era jurnalist. Probabil cunoștea, în mare, istoria Galactică și era obligat să cunoască în amănunt situația curentă. Oare din cauza asta știa unele lucruri care să îi sprijine afirmația? În acest caz, care erau aceste lucruri?

De cîteva ori, Seldon fusese pe punctul de a întreba, de a cere un răspuns, dar era ceva, în expresia gravă a lui Hummin, care îl oprise. Și mai era ceva care îl oprise, ceva adînc încrustat în credința sa și anume că Imperiul Galactic era un lucru dat, o axiomă, o piatră de temelie care nu putea fi pusă la îndoială. În sinea sa, nu dorea să afle dacă *acest* lucru nu era adevărat.

Nu, nu putea să creadă că se înșela. Imperiul Galactic, la fel ca Universul însuși, nu putea avea sfârșit. Sau, dacă Universul s-ar sfîrși, atunci — și numai atunci — s-ar sfîrși și Imperiul.

Seldon închise ochii, încercînd să doarmă, dar bineînțeles că nu reuși. Va trebui oare să studieze istoria Universului pentru a-și putea perfecționa teoria despre psihoistorie?

Cum ar putea-o face? Existau douăzeci și cinci de milioane de lumi, fiecare cu propria sa istorie, extrem de complexă. Cum ar putea să le studieze pe toate? Existau multe volume de video-cărți, știa asta, care se ocupau de istoria Galactică. Se uitase printr-una mai demult, pentru un motiv care acum îi scăpa, dar găsise că vizionarea se făcuse foarte greoi, deși parcursese doar jumătate din ea.

Video-cărțile se ocupau doar de lumile importante. Pe unele le studiau de-a lungul întregii sau aproape întregii istorii; pe altele, doar atunci cînd cîștigaseră importanță pentru o vreme și doar pînă ce ieșiseră de pe scenă. Își aduse acum aminte că se uitase în index, căutînd Heliconul și nu găsise decît o singură mențiune. Apăsase tastele care scoteau la iveală acea mențiune și găsi Heliconul într-o listă de lumi care, cu un anumit prilej, sprijiniseră un anume pretendent la tronul Imperial, învins în încercarea sa de a-l căpăta. Helicon scăpase atunci de represalii, probabil pentru că nu era nici măcar atît de important pentru a fi pedepsit.

La ce era bună o astfel de istorie? Psihoistoria va trebui, cu siguranță, să ia în considerare faptele, reacțiile și interacțiunile fiecărei lumi — *fiecărei și oricărei* lumi. Cum ar putea cineva să studieze istoria a douăzeci și cinci de milioane de lumi și să ia în considerare toate interacțiunile lor posibile? Ar fi desigur o sarcină imposibilă, iar acesta nu era decît un argument în plus care sprijinea concluzia că psihoistoria putea prezenta interes teoretic, dar nu ar putea fi niciodată aplicată în practică.

Seldon se simți tras ușor înainte, și deduse că aero-taxiul frîna.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el.

— Cred că am ajuns suficient de departe, spuse Hummin, pentru a putea risca un scurt popas ca să mîncăm, să bem ceva și să intrăm într-o sală de baie.

Și, la sfîrșitul următoarelor cincisprezece minute, timp în care aero-taxiul încetinise continuu, ajunseră la o cavitate luminată. Taxiul coti, intrînd în cavitate și găsi un loc de parcare între alte cinci sau șase vehicule.

12

OCHII EXPERIMENTAȚI ai lui Hummin cuprinseseră într-o privire tot ceea ce se afla în cavitate: celelalte taxiuri, restaurantul, trotuarele, bărbații și femeile. Seldon, încercînd din nou să treacă neobservat și din nou neștiind cum să procedeze, îl privea, încercînd să nu pară prea concentrat.

După ce se așezară la o măsuță și dădură comanda apăsînd cîteva taste, Seldon întrebă cu o voce care ar fi vrut să sune indiferentă:

— Totul e în regulă?

— Așa se pare, spuse Hummin.

— Cum de ți-ai dat seama?

Hummin își așinti pentru o clipă ochii întunecați asupra lui Seldon.

— Din instinct, spuse el. Ani de zile de alergat după știri. Te uiți și îți dai seama: „Aici, nimic interesant“.

Seldon dădu din cap și se simți ușurat. O fi vorbit Hummin în bătaie de joc, dar probabil că era ceva adevăr în spusese lui.

Satisfacția sa nu dură decît pînă luă prima mușcătură din sandwich. Cu gura plină și surprins foarte neplăcut, ridică privirea spre Hummin.

— Țsta este un restaurant la marginea drumului, prietene, spuse Hummin. Ieftin, rapid și nu foarte bun. Hrana este autohtonă și are un adaos de ferment care îi dă un gust puțin cam iute. Dar gusturile Trantorienilor sînt obișnuite cu acest fel de hrană.

Seldon înghiți cu dificultate.

— Dar la hotel...

— Acolo te aflai în Sectorul Imperial, Seldon. Acolo hrana este importată, iar dacă se folosește microhrană, este de cea mai bună calitate. În același timp, este și scumpă.

Seldon se întrebă în sinea sa dacă să mai ia altă îmbucătură.

— Vrei să spui că atîta timp cît voi sta pe Trantor...

Hummin îi făcu un semn din buze, ca să tacă.

— Să nu dai nimănui impresia că ești obișnuit cu ceva mai bun. Sînt locuri pe Trantor unde, dacă ești luat drept aristocrat, este mai rău decît să fii luat drept Provincial. Locurile astea de la marginea drumului sînt renumite pentru proasta lor calitate. Dacă poți înghiți sandwich-ul ăsta, vei putea mîncă oriunde pe Trantor. Mîncarea nu-ți va face rău. Nu este stricăță sau dăunătoare sau ceva de genul ăsta. Are numai un puternic gust neplăcut și, ca'să fiu sincer, cred că vei reuși să te obișnuiești cu el. Am întîlnit Trantorieni care scuipă mîncarea veritabilă, spunînd că le lipsește aroma autohtonă.

— Și se produce multă mîncare pe Trantor? întrebă Seldon.

O scurtă privire în jur îi arată că nu era nimeni așezat în imediata lor vecinătate și spuse încet:

— Mi s-a povestit că este nevoie de douăzeci de lumi vecine pentru a umple navele-cargo necesare hrănirii Trantorului în fiecare zi.

— Știu. Și sute de nave-cargo pentru a căra reziduurile. Și dacă vrei ca povestea să fie adevărată, poți spune că aceeași navă-cargo duce hrană, într-un sens și reziduuri în celălalt sens. Este adevărat că importăm cantități mari de hrană, dar, de cele mai multe ori, acestea sînt produse de lux. Iar noi exportăm reziduuri în cantități considerabile, după ce le tratăm cu grijă pentru a deveni nevătămătoare, ca pe un foarte important îngrășămînt organic — la fel de impor-

tant pentru celelalte lumi ca și hrana pentru noi. Dar asta nu este decît o mică parte din întreg.

—Serios?

—Da. Alături de peștii din mare, există peste tot grădini cu ferme legumicole. Și pomi fructiferi și păsări de curte și iepuri și vaste ferme de microorganisme — numite de obicei ferme de fermenți, deși fermenții sînt o minoritate în raport cu celelalte culturi. Iar reziduurile noastre sînt folosite în cea mai mare parte aici, acasă, pentru a putea crește toate acestea. De fapt, în multe privințe, Trantorul seamănă foarte mult cu o enormă și supradimensionată colonie spațială. Ai vizitat vreodată vreuna?

—Sigur că da.

—Coloniile spațiale sînt în fond orașe închise, totul fiind reciclat pe cale artificială, cu ventilație artificială și așa mai departe. Trantorul diferă doar prin faptul că cea mai mare colonie spațială are o populație de numai zece milioane, iar aici populația este de patru mii de ori mai mare. Desigur, avem gravitație adevărată. *Și nici o colonie spațială nu se poate compara cu noi la microhrană. Avem cazane cu fermenți, covoare de ciuperci și bazine cu alge, mult mai mari decît îți poți imagina. Sîntem puternici în aromele artificiale, pe care știm să le adăugăm cu pricepere. Ele dau gust la ceea ce mănînci tu acum.*

Seldon dăduse gata cea mai mare parte din sandwich și nu îl mai găsea la fel de oribil ca la prima înghițitură.

—Și asta nu-mi va afecta sănătatea?

—Atacă flora intestinală și din cînd în cînd tulbură cu diaree cîte un biet Provincial. Dar asta se întîmplă rar și vei deveni repede rezistent. Totuși, bea-ți amestecul cu lapte, care probabil nu-ți va plăcea. Conține un antidiaretic care te va proteja, chiar dacă ai stomacul sensibil.

—Nu vorbi despre asta, Hummin, se plînsese Seldon. Oamenii pot fi ușor sugestionati.

—Termină-ți amestecul cu lapte și lasă sugestibilitatea.

Terminară în liniște restul mesei și curînd își reluară drumul.

13

ÎNCĂ O DATĂ, goneau prin tunel. Seldon se hotări să dea glas întrebării care îl sîcîia de aproape o oră.

—De ce spui că Imperiul Galactic este pe moarte?

Hummin îl privi din nou pe Seldon.

— Ca jurnalist, sînt asaltat pînă peste cap de tot felul de statistici, din toate părțile. Și nu am voie să public decît foarte puține dintre ele. Populația Trantorului este în descreștere. Cu douăzeci și cinci de ani în urmă, se situa la aproape patruzeci și cinci de miliarde.

Parțial, continuă el, această descreștere se datorează scăderii natalității. Fără îndoială, Trantorul nu a avut niciodată o natalitate mare. Dacă vei privi în jurul tău în timp ce te vei plimba pe Trantor, nu vei întîlni foarte mulți copii, în raport cu populația extrem de numeroasă. Ceea ce înseamnă că populația scade. Și mai este și emigrarea. Oamenii părăsesc Trantorul în număr mai mare decît cei care vin.

— Ținînd cont de populația sa foarte mare, nici nu este de mirare, spuse Seldon.

— Dar este ceva neobișnuit, fie și pentru faptul că nu s-a mai întîmplat pînă acum. Pe de altă parte, afacerile stagnează peste tot în Galaxie. Oamenii au impresia că din cauza absenței rebeliunilor și fiindcă în prezent lucrurile s-au liniștit, totul este bine și dificultățile din ultimele cîteva secole au fost depășite. Însă luptele politice interne, rebeliunile și tulburările sînt și ele, de asemenea, semne ale unei anumite vitalități. Acum este o oboseală generală. Este liniște, nu din cauză că oamenii sînt satisfăcuți și prosperi, ci din cauză că sînt obosiți și au renunțat să mai facă vreun efort.

— Nu știu ce să zic, spuse Seldon nesigur.

— Eu știu. Și fenomenul antigravitațional, de care am discutat mai devreme, este un alt exemplu în sprijinul a ceea ce am spus. Avem cîteva ascensoare gravitice în funcțiune, dar nu se construiesc altele noi. Este o invenție neeficientă și se pare că nimeni nu-și dă interesul pentru a o face eficientă. Ritmul progresului tehnologic scade de cîteva secole înapoi și acum aproape că se tîrîie. În anumite privințe, s-a oprit cu desăvîrșire. Nu ai observat asta? La urma urmelor, ești matematician.

— Nu pot spune că m-am gîndit vreodată la problema asta.

— Nimeni nu se gîndește la ea. Toată lumea o acceptă. Oamenii de știință de azi se pricep foarte bine să spună că lucrurile sînt imposibile, nepractice, inutile. Critică din capul locului orice ipoteză. Tu, de exemplu... Ce crezi tu despre psihoistorie? Teoretic este interesantă, dar este imposibilă din punct de vedere practic. Am dreptate?

— Da și nu, zise iritat Seldon. *Este imposibilă din punct de vedere practic, dar nu din cauză că mi-a scăzut mie curajul, pot să te asigur de asta. Este cu adevărat imposibilă.*

— Sau asta este numai impresia ta, în această atmosferă de decădere în care se scaldă întreg Imperiul, zise Hummin cu o urmă de sarcasm.

— Această atmosferă de decădere, spuse Seldon furios, este impresia ta. Oare nu cumva greșești?

Hummin rămase nemișcat și căzu un moment pe gânduri.

— Da, s-ar putea să greșesc, spuse el apoi. Vorbesc doar pe baza intuiției, a presupunerilor. Ceea ce îmi trebuie mie este o tehnică de psihoistorie care să poată fi folosită.

Seldon ridică din umeri și nu mușcă din momeală.

— Nu am o astfel de tehnică, spuse el, pe care să ți-o pot oferi... Dar, să presupunem că ai dreptate. Să presupunem că Imperiul chiar se prăbușește și în cele din urmă se dezintegrează și încetează să mai existe. Omenirea va continua să existe.

— În ce condiții, omule? De aproape douăsprezece mii de ani, Trantor, sub conducători puternici, continuă să păstreze în mare măsură pacea. Au fost și întreruperi — rebeliuni, războaie civile locale, tragedii cu duiumul — dar pe întreg și pe mari zone, a fost pace. De ce este Helicon atât de pro-Imperiul? Lumea din care ai venit, vreau să spun. Din cauză că este mică și ar fi devorată de vecinii săi dacă Imperiul nu i-ar asigura securitatea.

— Prevezi război universal și anarhie în caz că Imperiul se prăbușește?

— Desigur. Nu-mi sînt foarte dragi nici Împăratul, nici instituțiile Imperiale în general, dar nu le găsesc înlocuitor. Nu știu ce altceva va menține pacea și nu sînt pregătit să renunț la aceste instituții Imperiale pînă nu am altceva în mînă.

— Vorbești de parcă ai fi stăpînul Galaxiei, zise Seldon. Tu nu ești gata să renunți? Tu trebuie să ai altceva în mînă? Cine ești tu de vorbești astfel?

— Vorbesc în general, într-un sens figurat, spuse Hummin. Nu mă preocupă persoana lui Chetter Hummin. S-ar putea spune că Imperiul va dura mai mult decît mine. Declinurile nu urmează întotdeauna o linie dreaptă. S-ar mai putea scurge o mie de ani pînă la căderea finală și îți poți imagina că atunci eu voi fi de mult oale și ulcele și, în plus, nu voi lăsa nici un urmaș. În ceea ce privește femeile, nu am avut decît legături întâmplătoare, nu am copii și nici nu intenționez să am vreunul. Nu am nici o ființă apropiată. Am fost atent la vorbele tale, Seldon. Nici tu nu ai copii.

— Am părinți și doi frați, dar nu și copii.

Seldon surîse neconvingător.

— Am fost foarte legat de o femeie într-o vreme, dar ei i s-a părut că eu eram legat mai mult de matematicile mele decît de ea.

— Și avea dreptate?

— Eu nu am avut impresia asta, dar ei așa i s-a părut. Așa că a plecat.

— Și de atunci, n-ai mai iubit pe nimeni?

— Nu. Durerea este astăzi la fel de vie ca și atunci.

— Deci s-ar părea că am putea amîndoi să ne luăm gîndul de la problema asta și să-i lăsăm pe alții să sufere mai departe. Aș fi putut accepta o aventură sentimentală mai demult, dar acum nu. Pentru că acum *am* o unealtă, *sînt* la comandă.

— Și care este unealta ta? întrebă Seldon deși cunoștea deja răspunsul.

— Tu! spuse Hummin.

Și deoarece Seldon știuse ce avea să spună Hummin, nu fu nici șocat, nici surprins. Dădu simplu din cap și spuse:

— Te înșeli amarnic. Eu nu sînt o unealtă care să poată fi de vreun folos.

— De ce?

Seldon oftă.

— De cîte ori să repet? Psihoistoria nu este un studiu practic. Dificultatea este fundamentală. Întregul spațiu și întregul timp al Universului nu ar fi de-ajuns pentru a rezolva problemele care apar.

— Ești sigur?

— Din păcate, da.

— Știi, nu se pune problema să te ocupi de tot viitorul Imperiului Galactic. Nu este nevoie să descoperi în amănunt destinul fiecărui om, și nici măcar al fiecărei lumi. Nu trebuie să răspunzi decît la cîteva întrebări: Se va prăbuși Imperiul Galactic, și dacă da, atunci cînd? Care va fi situația omenirii după aceea? Se poate face ceva pentru a evita prăbușirea Imperiului sau pentru a ameliora situația omenirii după ce Imperiul va înceta să existe? Mie mi se pare că sînt întrebări relativ simple.

Seldon clătină din cap și surise cu tristețe.

— Istoria matematicilor este plină de întrebări simple care nu au avut decît cele mai complicate răspunsuri sau nu au avut nici unul.

— Oare nu se poate face nimic? Îmi pot da seama că Imperiul se scufundă, dar nu pot dovedi acest lucru. Toate concluziile mele sînt subiective și în consecință nu pot să dovedesc că nu mă înșel. Deoarece perspectiva este una foarte neliniștitoare, oamenii vor prefera să nu creadă în concluziile mele subiective și nu se va face deci nimic pentru

a se evita Prăbușirea sau măcar pentru a o încetini. Tu ai putea să confirmi Prăbușirea care va veni sau, dimpotrivă, să o infirmi.

— Dar asta este exact ceea ce nu pot să fac. Nu pot să-ți gădesc dovezi, dacă nu există nici una. Nu pot să aplic în practică un sistem matematic, dacă așa ceva nu este posibil. Nu pot să-ți gădesc două numere pare a căror sumă să fie un număr impar, oricât de vital ar fi acest număr impar pentru tine — sau pentru toată Galaxia.

— Ei bine, și tu faci parte din acest declin, zise Hummin. Ești gata să accepți căderea?

— Am altă alegere?

— Nu poți nici măcar să încerci? Oricât de inutil ți-ar putea părea efortul, ai altceva mai bun de făcut cu viața ta? Ai vreun scop în viață care să fie mai presus de acesta? Ai vreun obiectiv care să merite, în ochii tăi, o mai mare preocupare?

Seldon clipi cu repeziciune.

— Miliarde de culturi. Cvadrilioane de oameni. Decilioane de interferențe... Și tu vrei ca eu să pun ordine în așa ceva.

— Nu, vreau să încerci. De dragul acestor milioane de lumi, miliarde de culturi, cvadrilioane de oameni. Nu pentru Împărat. Nu pentru Demerzel. Pentru omenire.

— Nu voi reuși, zise Seldon.

— Nu avem ce pierde. Vrei să încerci?

Și, împotriva voinței sale, fără ca măcar să știe de ce, Seldon se auzi spunând:

— Am să încerc.

Și cursul vieții sale fu hotărât.

14

CĂLĂTORIA luă sfârșit și aero-taxiul intră într-o cavitate mult mai mare decât cea în care mîncaseră. (Seldon își amintea încă gustul sandwich-ului și strîmbă din nas.)

Hummin predă taxiul, se întoarce și își introduse cartela de credit într-un buzunăraș aflat pe partea interioară a cămășii sale.

— Aici ești în siguranță față de orice acțiune directă și fățișă, spuse el. Acesta este Sectorul Streeling.

— Streeling?

— Bănuiesc că poartă numele celui care a pus pentru prima oară bazele unei așezări omenesti în această zonă. Majoritatea sectoarelor poartă numele unuia sau al altuia, de aceea majoritatea numelor sînt antipatice, iar unele sînt greu de pronunțat. Cu toate acestea, dacă ai

încerca să-i determini pe locuitorii de aici să schimbe numele de Streeling cu Sweet smell sau cu orice altceva, te-ar lua la bătaie.

Seldon trase cu putere aer pe nas.

— Da, este adevărat, spuse el, nu se poate spune că este chiar Sweet smell¹.

— Aproape nicăieri pe Trantor nu este, dar te vei obișnui cu el.

— Mă bucur că sîntem aici, spuse Seldon. Nu din cauză că mi-ar plăcea locul, ci din cauză că mă plictisiseam pînă peste cap să stau în taxi. Trebuie să fie îngrozitor să faci înconjurul Trantorului. Pe Helicon, se poate ajunge dintr-un loc în oricare altul, pe calea aerului, în mult mai puțin timp decît ne-a luat nouă să parcurgem aici mai puțin de două mii de kilometri.

— Și noi avem aero-reactoare.

— În cazul ăsta...

— Călătoria cu aero-taxiul am putut aranja să fie mai mult sau mai puțin anonimă. Cu un aero-reactor, anonimatul ar fi fost mult mai greu de păstrat. Și, indiferent cît este de sigur acest loc, m-aș simți mai în largul meu dacă Demerzel nu ar ști cu exactitate unde te afli... De altfel, încă nu am ajuns la capătul călătoriei. Pentru ultima etapă, vom lua Expresul.

Seldon cunoștea cuvîntul.

— Unul dintre acele monoraiuri de suprafață, care se deplasează pe un cîmp electromagnetic, nu-i așa?

— Așa e.

— Nu avem așa ceva pe Helicon. De fapt, acolo nici nu avem nevoie de ele. Am călătorit cu un Expres în prima zi a șederii mele pe Trantor. M-a dus de la aeroport la hotel. A fost ceva oarecum nou pentru mine, dar dacă ar fi să-l folosesc tot timpul, zgomotul și aglomerația m-ar doborî.

Hummin se amuză.

— Te-ai rătăcit?

— Nu, m-am ghidat după indicatoare. Am avut probleme la urcare și la coborîre, dar am fost ajutat. Realizez acum că oricine și-ar fi putut da seama, după hainele mele, că eram un Provincial. Totuși au fost amabili și m-au ajutat; cred că se amuzau privind ezitățile și împleticelile mele.

— Ca expert, de acum, în călătoriile cu Expresul, nu vei mai ezita și n-ai să te mai împleticești.

¹ Sweet smell = miros plăcut (în lb. engleză) (*n. trad.*).

Hummin spusese acestea pe un ton destul de amabil și serios, deși colțurile gurii sale erau ușor ridicate.

— Hai să mergem, zise el.

Se plimbară fără grabă în lungul trotuarului, care era luminat astfel încît dădea impresia unei zile noroase și doar din cînd în cînd soarele ar fi apărut dintre nori. Automat, Seldon privi în sus ca să se convingă dacă așa era, dar „cerul“ de deasupra era cu desăvîrșire luminos.

Hummin îl văzu și spuse:

— Această modificare a strălucirii pare să urmărească starea de spirit a oamenilor. Sînt zile cînd strada pare să fie scaldată de un soare strălucitor și zile chiar mai întunecate decît aceasta.

— Și nu există ploaie sau zăpadă?

— Sau grindină sau lapoviță. Nu. Nici umiditate mare, nici geruri aspre. Trantor are avantajele sale, Seldon, chiar și în vremurile pe care le trăim acum.

Oamenii mergeau în ambele sensuri, mulți dintre ei tineri și cîțiva copii însoțiți de adulți, în ciuda celor spuse de Hummin despre natalitate. Totul arăta destul de prosper și de onorabil. Cele două sexe erau egal reprezentate, iar îmbrăcămintea lor era evident mai puțin extravagantă decît cea din Sectorul Imperial. Costumul său, așa cum îl alesese Hummin, era foarte potrivit. Foarte puțini purtau pălării și Seldon, satisfăcut, și-o dădu jos pe a sa și o lăsă să atîrne în lateral.

Cele două sensuri de mers nu erau separate de un abis adînc ci, așa cum spusese Hummin în Sectorul Imperial, mergeau la ceea ce părea a fi nivelul solului. Nu existau vehicule și Seldon îi atrase atenția lui Hummin asupra acestui lucru.

— În Sectorul Imperial există un număr mare de vehicule din cauză că sînt folosite de oficialități, spuse Hummin. În alte părți, vehiculele personale sînt rare și au rezervate tuneluri speciale. Ele nu sînt neapărat necesare întrucît avem Expresuri și, pentru distanțe mai scurte, coridoare rulante. Pentru distanțe și mai scurte, avem trotuare și ne putem folosi de propriile picioare.

Seldon auzi cîteva foșnituri și scîrțituri estompate și văzu, ceva mai departe, calea nesfîrșită a Expresurilor. Arătă înspre ea.

— Acolo este, zise el.

— Știu, dar să mergem la o gară. Acolo sînt mai multe vehicule și ne putem urca mai ușor.

Odată instalați în siguranță într-un Expres, Seldon se întoarse spre Hummin și spuse:

— Ceea ce mă uimește este cît de silențioase sînt Expresurile. Îmi dau seama că sînt propulsate de un cîmp electromagnetic, dar chiar și așa sînt destul de silențioase.

Ascultă foșnetele metalice care se produceau atunci cînd vehiculul în care se aflau depășea alte vehicule.

— Da, este o rețea de Expresuri nemaipomenită, spuse Hummin, dar nu mai este cum era înainte. Cînd eram mai tînăr, era mai silențioasă decît acum și sînt unii care spun că acum cincizeci de ani, zgomotul era mai slab decît o șoaptă... Deci, să ne gîndim cu nostalgie la vremurile cînd era aproape perfectă.

— Și acum, de ce nu mai este la fel?

— Din cauză că nu este bine întreținută. Ți-am mai vorbit despre decădere.

Seldon se încruntă.

— Sînt sigur că oamenii nu stau cu mîinile în sin și-și spun: „Sîntem în declin. Hai să lăsăm Expresul să se degradeze.”

— Nu. Nu este un lucru care se face conștient. Punctele slabe sînt întărite, vagoanele uzate sînt recondiționate, magneții înlocuiți. Însă totul se face mai la repezeală, fără grijă și la intervale mai mari de timp. Pur și simplu, nu mai sînt credite disponibile.

— Și creditele, unde au dispărut?

— În alte domenii. Am avut secole întregi de frămîntări. Flota este mult mai mare și mai costisitoare decît era odată. Forțele armate sînt mult mai bine plătite, pentru a le putea satisface. Frămîntările, revoltele, micile războaie civile — toate acestea își cer astăzi tributul.

— Dar sub Cleon este liniște. Și avem pace neîntreruptă de cincizeci de ani.

— Da, dar soldaților, care sînt bine plătiți, nu le va conveni să li se reducă salariul doar din cauză că este pace. Amiralilor nu le convine să li se pună navele la naftalină și să fie coboriți în grad pentru că, pur și simplu, au mai puțin de lucru. Astfel încît creditele merg în continuare — fără nici un profit — spre forțele armate, în timp ce sectoare vitale ale serviciilor sociale sînt lăsate să se deterioreze. Asta eu numesc decădere. Tu nu? Nu crezi că, în cele din urmă, vei introduce și astfel de studii în psihoistoria ta?

Seldon tresări, tulburat. Apoi spuse:

— Apropo, unde mergem?

— La Universitatea Streeling.

— Aha, de aceea mi se părea cunoscut numele acestui sector. Am auzit de această Universitate.

— Nu mă miră. Trantor are în jur de o sută de mii de instituții de învățământ superior și Streeling este una dintre cele aproape o mie care constituie elita lor.

— Voi locui acolo?

— Un timp. În general vorbind, campus-urile universitare sînt sanctuare în care nu se pot comite abuzuri. Acolo vei fi în siguranță.

— Dar voi fi bine primit?

— De ce nu? Astăzi este greu de găsit un matematician bun. Le vei putea fi de folos. Și tu te vei putea folosi de ei... nu doar pentru a te ascunde.

— Vrei să spui că va fi un loc în care îmi voi putea dezvolta ideile.

— Ai promis, spuse Hummin cu seriozitate.

— Am promis să *încerc*, zise Seldon, gîndind în sinea sa că era ca și cum ar fi promis să încerce să facă o frînghie din nisip.

15

DUPĂ ACEEA, conversația încetă și Seldon privi din mers construcțiile Sectorului Streeling. Unele erau foarte joase, în timp ce altele păreau să atingă „cerul”. În drum le apăreau pasarele largi și puteau fi văzute multe străzi.

La un moment dat, îl străfulgeră gîndul că deși clădirile se înălțau, în același timp se estindeau și în jos, și că probabil erau mai mult adînci decît înalte. De fapt era convîns că nu se înșela.

Din cînd în cînd, zărea pe fundal, departe de linia Expresului, suprafețe de pămînt acoperite cu verdeață și chiar cițiva copăcei.

Privi un timp, apoi își dădu seama că lumina slăbea din ce în ce mai mult. Ridică puțin privirea, ca să privească fenomenul, apoi se întoarse spre Hummin, care îi ghici întrebarea.

— După-amiază se apropie de sfîrșit, spuse el, și se face noapte.

Sprîncenele lui Seldon se ridicară. În timp ce colțurile buzelor îi coborîră.

— Este impresionant. Îmi imaginez întreaga planetă scufundîndu-se în întuneric și apoi, cîteva ore mai tîrziu, scăldată din nou în lumină.

Hummin zîmbi ușor.

— Nu este chiar așa, Seldon. Planeta nu se întunecă — și nici nu se luminează — toată odată. Umbra amurgului străbate treptat suprafața planetei, urmată, o jumătate de zi mai tîrziu, de strălucirea zorilor. De fapt, fenomenul imită foarte bine adevăratele zile și nopți de deasupra cupolei, astfel încît, la latitudini mai mari, ziua și noaptea își schimbă durată în funcție de anotimpuri.

Seldon clătină din cap.

— Dar de ce să acoperi planeta cu o cupolă și apoi să mimezi că ar fi deschisă?

— Probabil că oamenilor le place mai mult astfel. Trantorienii apreciază la justa valoare avantajul de a fi acoperiți, dar pur și simplu nu le place să li se amintească acest lucru cu brutalitate. Cunoști foarte puține lucruri despre psihologia Trantorienilor, Seldon.

Seldon se înroși ușor. Era un simplu Heliconian și cunoștea foarte puține lucruri despre milioanele de lumi de dincolo de Helicon. Ignoranța sa nu se limita doar la Trantor. Și atunci, cum ar putea reuși să realizeze vreo aplicație practică cu psihoistoria sa?

Cum ar putea oricîți oameni — toți împreună — să știe suficient de mult?

Seldon își aduse aminte de o întrebare încuietorie care îi fusese pusă pe cînd era mai tînăr: este posibil ca o bucată relativ mică de platină, cu mîner, să nu poată fi ridicată de un număr oricît de mare de oameni care să se folosească doar de forța brațelor lor, fără să se ajute cu nimic altceva?

Răspunsul era pozitiv. Un metru cub de platină cîntărește 22.420 kilograme în condițiile atracției gravitaționale standard. Dacă se presupune că o persoană poate ridica de la sol 120 kilograme, atunci ar fi suficiente 188 de persoane pentru a ridica bucata de platină... Dar nu poți să strîngi 188 de oameni în jurul unui metru cub de platină, astfel încît fiecare să îl poată apuca. Probabil că nu poți strînge mai mult de 9 oameni în jurul lui. Iar pîrghii, sau alte dispozitive, nu sînt permise. Trebuie folosită „forța brațelor, fără să se ajute cu nimic altceva“.

La fel, este foarte posibil să nu existe vreo posibilitate de a aduna suficienți oameni care să prelucreze cantitatea totală de cunoștințe necesare psihoistoriei, chiar dacă evenimentele ar fi înregistrate nu în creierul oamenilor, ci în computere. Ar trebui prea mulți oameni pentru a strînge informațiile și a le comunica.

— Pari cufundat în vise, spuse Hummin.

— Mă gîndesc la propria mea ignoranță.

— O chestie utilă. Cvadriioane de oameni și s-ar putea alătura cu folos... Dar a venit vremea să coborîm.

Seldon ridică privirea.

— De unde știi?

— Fac și eu la fel cum ai făcut tu, atunci cînd ai luat Expresul, în prima ta zi pe Trantor. Mă ghidez după indicatoare.

Seldon privi din mers un indicator: UNIVERSITATEA STREELING — 3 MINUTE.

— Coborîm la următoarea stație, spuse Hummin. Vezi pe unde calci.

Seldon coborî din vagon în urma lui Hummin, observînd că cerul era acum roșu aprins și că trotuarele, coridoarele și clădirile erau scăldate într-o lumină galbenă.

Așa ar fi apărut și o noapte Heliconiană. Dacă ar fi fost adus aici legat la ochi și dacă i s-ar fi scos legătura, ar fi fost convins că se afla într-o zonă centrală, prosperă, dintr-unul dintre cele mai mari orașe de pe Helicon.

— Și cît timp crezi că am să rămîn la Universitatea Streeling, Hummin? întrebă el.

Hummin spuse, cu calmul său obișnuit:

— Este greu de spus, Seldon. Poate întreaga ta viață.

— Ce?!

— Sau poate că nu. Dar viața ta a încetat să-ți mai aparțină din momentul în care ai prezentat lucrarea despre psihoistorie. Împăratul și Demerzel și-au dat seama imediat de importanța ta. Eu la fel. La fel și alții, din cîte știu eu. Înțelegi, asta înseamnă că de acum încolo nu-ți mai aparții ție însuși.

BIBLIOTECĂ

*VENABILI, DORS — ...Istoric, născută pe planeta Cinna...
Viața sa și-ar fi putut foarte bine continua cursul liniștit dacă nu s-ar
fi întâmplat ca, după doi ani petrecuți la Universitatea Streeling, să se
încurce cu tânărul Hari Seldon în timpul Fugii...*

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

16

CAMERA în care se găsea Hari Seldon era mai mare decât camera lui Hummin din Sectorul Imperial. Era un dormitor, cu un colț care servea drept sală de baie. Nu avea nici urmă de posibilități de a pregăti sau de a lua masa. Nu avea nici ferestre, deși în tavan era montat un ventilator care scotea un zgomot continuu, ce semăna cu un geamăt.

Seldon privi de jur împrejur, puțin dezamăgit.

Hummin îi interpretă just privirea și, cu siguranța sa obișnuită, spuse:

— E numai pentru la noapte, Seldon. Mîine dimineață va veni cineva să te instaleze la Universitate și acolo te vei simți mult mai confortabil.

— Scuză-mă, Hummin, dar de unde știi tu asta?

— O să aranjez eu. Cunosk una sau două persoane pe aici, spuse el surizînd scurt și fără chef și pot cere o favoare sau două pentru niște servicii făcute mai demult. Acum, să discutăm cîteva detalii.

Îl privi pe Seldon cu seriozitate și spuse:

— Tot ceea ce ai lăsat în camera ta de la hotel s-a pierdut. Ai avut ceva de neînlocuit?

— Nimic care să fie de neînlocuit. Am avut cîteva lucruri la care țineam, pentru că erau amintiri, dar dacă s-au dus, s-au dus. Mai erau, desigur, cîteva notițe despre lucrarea mea. Cîteva calcule. Lucrarea însăși.

— Și care este acum la dispoziția tuturor, pînă cînd va fi scoasă din circulație pe motiv că este periculoasă... lucru care se va întîmpla curînd. Totuși, voi putea pune mîna pe o copie, sînt sigur. Însă, pentru orice eventualitate, o poți refăce, nu-i așa?

— Pot. De aceea am spus că nimio nu era cu adevărat de neînlocuit. De asemenea, am mai pierdut aproape o mie de credite, cîteva cărți, haine, biletele de întoarcere pe Helicon și alte nimicuri.

— Toate pot fi înlocuite... Acum, am să-ți aranjez să ai o carte de credit pe numele meu, în contul meu. Cu ea vei putea face cheltuielile de zi cu zi.

— Este deosebit de generos din partea ta, dar nu pot să accept.

— Nu sînt generos de loc, din moment ce sper să salvez Imperiul în acest fel. *Trebuie* să accepți.

— Dar cît de mult îți poți permite să cheltuiеști, Hummin? Chiar și în cazul că aș accepta să o folosesc, mi-ar fi foarte jenă.

— Seldon, îmi pot permite orice lucru îți trebuie pentru ca să poți supraviețui sau care să te facă să te simți confortabil. Bineînțeles, nu mi-ar conveni să te apuci să cumperi gimnaziul Universității sau să cheltui un milion de credite pe nimicuri.

— Nu-ți face griji, dar dacă ar fi pe numele meu...

— S-ar putea aranja și așa. Guvernului Imperial îi este interzis cu desăvîrșire să exercite orice fel de verificări asupra Universității sau asupra membrilor săi. Aici există o libertate deplină. Se poate discuta orice, se poate spune orice.

— Și dacă are loc vreo crimă violentă?

— În cazul acesta, înseși autoritățile Universității se ocupă de ea, cu înțelepciune și cu grijă... și în principiu, nu au loc crime violente. Studenții și autoritățile Universitare își apreciază libertatea și îi cunosc limitele. Dacă e prea mult scandal, dacă încep răzmerițe și are loc vărsare de sînge, guvernul s-ar putea să se simtă îndreptățit să încalce înțelegerea nescrisă și să trimită trupe. Nimeni nu dorește așa ceva, nici măcar guvernul, așa încît se menține un echilibru fragil. Cu alte cuvinte, nici chiar Demerzel nu te poate scoate cu forța din Universitate, fără un motiv mult mai întemeiat decît toate celelalte motive de intervenție oferite guvernului în ultimul secol și jumătate. Pe de altă parte, dacă vreun student-agent te momește să ieși de pe domeniile Universității...

— Există studenți-agenti?

— De unde să știu eu? Ar putea exista. Orice om obișnuit poate fi amenințat sau manevrat, sau pur și simplu cumpărat — și poate intra în serviciile lui Demerzel sau ale altcuiva. Așa încît mă simt obligat să-ți spun un lucru pe care trebuie să-l ții minte: În principiu,

ești în siguranță, dar *nimeni* nu se află într-o siguranță absolută. Va trebui să fii atent. Totuși, deși ți-am dat acest avertisment, n-aș dori să treci prin viață ascunzându-te. În mare, vei fi mult mai în siguranță aici decît dacă te-ai fi întors pe Helicon sau ai fi plecat pe oricare altă lume în afară de Trantor.

— Sper, spuse Seldon pe un ton mohorît.

— Eu sînt sigur, spuse Hummin, altfel n-aș fi considerat că e bine să te părăsesc.

— Să mă părăsești?

Seldon ridică bruse privirea.

— Nu poți face asta, spuse el. Tu cunoști această lume. Eu nu o cunosc.

— Vei fi alături de alții care o cunosc, care cunosc această regiune a Trantorului chiar mai bine decît mine. Eu trebuie să plec. Am fost împreună cu tine toată ziua de azi, dar e necesar să mă gîndesc și la viața mea. Nu trebuie să atrag prea mult atenția. Adu-ți aminte că și eu sînt amenințat de primejdie, la fel ca și tine.

Seldon se rușină.

— Ai dreptate, spuse el. Nu-ți pot pretinde să te pui la nesfîrșit în pericol pentru mine. Sper că nu ești deja pierdut.

— Cine poate ști? vorbi calm Hummin. Trăim vremuri periculoase. Să-ți amintești numai că dacă există cineva care poate face mai sigure aceste vremuri — acela ești tu. Fie acest gînd forța care să te călăuzească, Seldon.

17

SOMNUL îl ocolea pe Seldon. Se zvîrcolea și se răsucea în întuneric, gîndindu-se. Nu se simțise niciodată atît de singur sau de neajutorat, cum se simțise după ce Hummin își luase rămas bun cu un semn din cap, îi strînsese mîna și îl părăsise. Acum se afla într-o lume necunoscută — și într-o regiune necunoscută a acestei lumi. Rămăsese fără singura persoană pe care ar fi putut-o considera prieten (și asta după doar mai puțin de o zi de stat împreună) și nu avea nici o idee încotro se va îndrepta, sau ce urma să facă, a doua zi sau în viitor.

Nici unul dintre aceste gînduri nu avea cum să-l îndemne la somn, bineînțeles. Însă, la puțin timp după ce fu sigur, spre disperarea sa, că nu va mai putea dormi în acea noapte sau în nopțile care vor urma, oboseala îl doborî...

Cînd se trezi, era tot întuneric — nu chiar de tot, pentru că în celălalt capăt al camerei zări o lumină roșie strălucitoare clipind cu rapiditate, însoțită de un țuit strident și intermitent. Fără îndoială, acesta îl trezise.

În timp ce încerca să-și aducă aminte unde se afla și să înțeleagă ceva din puținele mesaje pe care le primeau simțurile sale, clipeala și țuitul încetară și auzi un ciocănit hotărît.

Probabil că ciocănitul venea dinspre ușă, dar nu-și amintea unde era ușa. De asemenea, probabil că exista un întrerupător care să facă lumină în cameră, dar nici despre acesta nu-și amintea unde se afla.

Se așeză în capul oaselor pe pat și începu să pipăie peretele din stînga sa aproape cu disperare, strigînd:

— Un moment, vă rog.

Găsi întrerupătorul pe care îl căuta, și camera se umplu deodată cu o lumină plăcută.

Se tîrî de-a bușilea afară din pat, clipind repede din ochi, căutînd în continuare ușa, găsind-o, dînd să o deschidă și amintindu-și în ultimul moment că trebuie să fie prudent, rosti cu o voce dintr-o dată aspră și fermă:

— Cine este?

Îi răspunse o voce de femeie, aproape prietenoasă:

— Mă numesc Dors Venabili și am venit să-l întîlnesc pe Dr. Hari Seldon.

Chiar în timp ce spunea acestea, o femeie apărui imediat în fața ușii, fără măcar ca ușa să se fi deschis.

Pentru un moment, Hari Seldon se holbă surprins la ea, apoi își dădu seama că nu era îmbrăcat decît în lenjeria de corp, dintr-o singură bucată. Scoase un icnet înăbușit, se repezi înapoi spre pat și abia atunci își dădu seama că se holbase la o hologramă. Îi lipsea conturul clar al realității și era evident că femeia nu se uita la el. Se prezentase doar pentru a fi identificată.

Ezită puțin, răsufîind din greu, ridicînd vocea pentru a fi auzit prin ușă:

— Dacă veți aștepta, vă voi primi. Dați-mi puțin timp... poate o jumătate de oră.

Femeia — sau holograma — spuse:

— Voi aștepta.

Apoi dispăru.

Nu exista duș, astfel încît se frecă cu buretele, făcînd mizerie mare pe podeaua placată cu ceramică, din colțul camerei destinat spălării. Pastă de dinți era, dar nu și periușă de dinți, așa că se folosi

de deget. Nu avea altceva de ales decît să se îmbrace cu hainele pe care le purtase cu o zi înainte. În cele din urmă, deschise ușa.

Își dădu seama, chiar în timp ce o deschidea, că ea nu se identificase cu adevărat. Nu dăduse decît un nume, iar Hummin nu-i spusese pe cine să aștepte, pe această Dors Nu-Știu-Cum, sau pe altcineva. Se simțise în siguranță deoarece holograma era a unei tinere atrăgătoare, ea ar fi putut foarte bine să fie însoțită de o jumătate duzină de tineri agresivi.

Privi cu atenție afară, zări doar femeia, apoi deschise ușa atît cît să-i permită ei să intre. Închise ușa și o încuie imediat ce ea fu înăuntru.

— Scuzați-mă, spuse el, ce oră este?

— Nouă, spuse ea. Ziua a început de mult.

Cît despre ora oficială, Trantor respecta Standardul Galactic, întrucît doar astfel se putea pune ordine în comerțul interstelar și în tranzacțiile guvernamentale. Fiecare lume avea însă și o oră locală, iar Seldon încă nu se acomodase cu cea de pe Trantor.

— Este mijlocul dimineții? întrebă el.

— Desigur.

— Nu sînt ferestre în camera asta, încercă el o scuză.

Dors se îndreptă spre pat, se întinse spre o mică pată de culoare închisă aflată pe perete și o atinse. Pe tavan, chiar deasupra pernei, apărură cîteva numere de culoare roșie. Arătau: 0903.

Femeia surise, fără aroganță.

— Îmi cer scuze, spuse ea. Dar am presupus că Chetter Hummin vă spusese că am să vin după dumneavoastră la ora nouă. Necazul cu el este că e atît de obișnuit să știe, încît uită că ceilalți, din cînd în cînd, nu știu... Și nu ar fi trebuit să folosesc identificarea radio-holografică. Îmi imaginez că nu aveți așa ceva pe Helicon, astfel încît mă tem că v-am speriat.

Seldon se destinse. Părea naturală și prietenoasă, iar remarca întîmplătoare referitoare la Hummin îl liniștise.

— Greșiți mult în privința lumii din care vin, Domnișoară..., spuse el.

— Spuneți-mi Dors, vă rog.

— Greșiți în ceea ce privește Helicon, Dors. *Avem* radio-holografie, dar eu nu mi-am putut niciodată permite un astfel de echipament. Și nimeni din anturajul meu nu și-a putut permite, deci nu am avut niciodată ocazia să-l folosesc. Dar, referitor la ceea ce s-a întîmplat mai devreme, m-am prins repede despre ce era vorba.

O cercetă cu atenție. Nu era foarte înaltă, aprecie el, avea o înălțime medie pentru o femeie. Părul ei era roșcat-auriu, nu foarte aprins și era aranjat în bucle scurte în jurul capului. (Văzuse un număr

mare de femei pe Trantor cu părul astfel aranjat. Era evident o modă locală, care pe Helicon ar fi stîrnit rîsul.) Nu era nemaipomenit de frumoasă, dar era foarte plăcută, iar la asta ajutau și buzele sale pline care se curbau într-un fel ce îi dădea o expresie amuzată. Era zveltă, bine făcută și părea foarte tînă. (Prea tînă, poate, gîndi el tulburat, pentru a-i putea fi de ajutor.)

— Am trecut examenul? întrebă ea.

(Părea că are obiceiul lui Hummin, acela de a-i ghici gîndurile, își spuse Seldon. Sau poate că el nu știa să și le ascundă.)

— Scuzați-mă, spuse el. Poate că v-am privit cam insistent, dar n-am încercat decît să vă evaluez. Mă aflu într-un loc străin. Nu cunosc pe nimeni și nu am nici un prieten.

— Vă rog, Dr. Seldon, considerați-mă un prieten. Domnul Hummin mi-a cerut să am grijă de dumneavoastră.

Seldon zîmbi, încercînd însă să nu o jignească.

— S-ar putea să fiți puțin cam tînă pentru o treabă ca asta.

— Veți vedea că nu sînt.

— Ei bine, am să fac tot posibilul să vă dau cît mai puțină bătaie de cap. Vreți să vă repetați numele, vă rog?

— Dors Venabili.

Rosti rar ultimul nume, accentuînd a doua silabă.

— Dar, așa cum te-am rugat, spune-mi Dors și dacă nu ai obiecții puternice am să-ți spun Hari. Aici, la Universitate, sîntem foarte neprotocolari și fiecare face efortul de a nu-și scoate în evidență situația, fie ea moștenită sau profesională.

— Chiar te rog, spune-mi Hari.

— Bine. Atunci, am să rămîn neprotocolară. De exemplu, instinctul de politețe, dacă așa ceva ar exista, m-ar determina să-ți cer permisiunea de a mă așeza. Însă, neprotocolară fiind, am să mă așez pur și simplu.

Se așeză apoi pe singurul scaun din cameră.

Seldon își dresе glasul.

— Hotărît lucru, nu mai sînt eu însumi. Ar fi trebuit să te rog să ieși loc.

Se așeză pe marginea patului aflat în dezordine și își dori să găsească ceva pentru a ieși din încurcătură..., dar fusese luat prin surprindere.

— Uite cum o să facem, Hari, spuse ea cu simpatie. Mai întîi, vom lua micul dejun la una din cafenelele Universității. Apoi, îți voi face rost de o cameră într-una dintre reședințe — o cameră mai bună decît aceasta. Vei avea o fereastră. Hummin mi-a dat dispoziții să-ți fac rost de o carte de credit pe numele său, dar cu birocrația din

Universitate, îmi vor fi necesare o zi sau două pentru a o scoate. Până când am să rezolv problema, voi lua asupra mea cheltuielile tale și te vei achita mai târziu... Iar noi vom apela la serviciile tale. Chetter Hummin mi-a spus că ești matematician și, nu știu din ce motiv, Universitatea duce o lipsă acută de matematicieni buni.

— Ți-a spus Hummin că aș fi un matematician bun?

— Cam așa. A spus că ești un om deosebit.

— Deci așa.

Seldon își coborî privirea asupra unghiilor de la degete.

— Mi-ar plăcea să fiu considerat astfel, dar Hummin și cu mine am stat împreună mai puțin de o zi. Iar înainte de asta m-a auzit prezentînd o comunicare, a cărei calitate nu este în măsură să o aprecieze. Cred că a vrut doar să fie amabil.

— Nu cred, spuse Dors. El însuși este o persoană deosebită și a acumulat o mare experiență în ceea ce privește oamenii. Am încredere în aprecierea lui. În orice caz, presupun că vei avea ocazia să arăți ce poți. Bănuiesc că te pricepi să programezi computere.

— Bineînțeles.

— Vreau să spun, să predai computerele și te mai întreb dacă poți să creezi programe prin care să poți predă diverse aspecte ale matematicii contemporane.

— Da, asta face parte din profesia mea. Sînt profesor asistent de matematici la Universitatea din Helicon.

— Da, știu, spuse ea. Am aflat de la Hummin. Bineînțeles, asta înseamnă că toți vor afla că nu ești Trantorian, dar nu vei avea cine știe ce probleme din cauza asta. Aici, la Universitate, majoritatea sînt Trantorienii, dar există o minoritate importantă de Provinciali din diverse lumi, care este acceptată. Nu zic că nu vei auzi niciodată cuvinte urite la adresa Provincialilor dar, de fapt, este mult mai ușor să te folosești de calitățile lor, decît de ale Trantorienilor. Apropo, eu însămi sînt o Provincială.

— Da?

Șovăi puțin, apoi se decise că ar fi politicos din partea lui să întrebe.

— Din ce lume ești?

— Din Cinna. Ai auzit vreodată de ea?

Dacă ar fi fost atît de politicos încît să mintă, s-ar fi dat de gol, gîndi el, așa că spuse:

— Nu.

— Nu mă miră. Probabil că este mai puțin importantă chiar decât Helicon... Dar, ca să revenim la programarea computerelor pentru învățarea matematicii, asta se poate face fie cu pricepere, fie nesatisfăcător.

— Absolut.

— Și tu o vei face cu pricepere.

— Așa îmi place să cred.

— Atunci, s-a făcut. Universitatea te va plăti pentru asta, așa că hai să mergem să mâncăm. Apropo, ai dormit bine?

— Surprinzător, da.

— Și-ți este foame?

— Da, dar...

Ezită.

— Dar ești îngrijorat de calitatea mâncării, nu-i așa? zise ea bine dispusă. Ei bine, nu fi îngrijorat. Fiind eu însămi o Provincială, înțeleg ce simți despre faptul că în toate se bagă multă microhrană, însă meniurile Universității nu sînt rele. În sfîrșit, în sala de mese a catedrei, *sigur* nu sînt rele. Studenții suferă puțin, dar asta îi ajută să se călească.

Se ridică și se îndreptă spre ușă, dar se opri atunci cînd Seldon, neputîndu-se abține, o întrebă:

— Ești membră a catedrei?

Ea se întoarce și îi zîmbi malițios.

— Nu arăt suficient de în vîrstă? Mi-am luat doctoratul acum doi ani, pe Cinna și de atunci mă aflu aici. Peste două săptămîni, voi împlini treizeci de ani.

— Scuză-mă, spuse Seldon, zîbind la rîndul său, dar nu te poți aștepta ca, arătînd de douăzeci și patru de ani, să nu stîrnești unele îndoieli privind situația ta academică.

— Știi că ești drăguț? spuse Dors și Seldon se simți cuprins de o plăcere deosebită.

În definitiv, gîndi el, parcă nu te mai simți atît de străin schimbînd amabilități cu o femeie atrăgătoare.

18

DORS avea dreptate. Micul dejun nu fusese deloc rău. Avea ceva care era neîndoielnic pregătît din ouă, iar carnea era bine afumată. Băutura cu ciocolată (Trantorienii erau tari la ciocolată) era probabil sintetică, dar avea un gust plăcut, iar chiflele erau bune.

Găsi de cuviință să-și exprime mulțumirea.

— A fost o masă foarte plăcută. Mîncarea. Ambianța. Totul.

— Sînt încîntată că ți-a plăcut, zise Dors.

Seldon privi în jur. Pe unul dintre pereți se afla un șir de ferestre și, deși adevărata lumină a soarelui nu pătrundea în sala de mese (se întreabă dacă, după o vreme, se va obișnui cu lumina difuză a zilei și va înceta să mai caute peticele de lumină ale soarelui atunci când se afla într-o cameră), locul era suficient luminat. De fapt, era foarte luminat, deoarece computerul care controla vremea în acest sector hotărâse că se impunea o zi strălucitoare și însorită.

Mesele erau aranjate pentru patru persoane și majoritatea erau complet ocupate. Dar Dors și Seldon rămăseseră singuri la masa lor. Dors strigase câțiva bărbați și câteva femei și făcuse prezentările. Toți fuseseră politicoși, însă nimeni nu li se alăturase. Fără îndoială, Dors dorise asta, dar Seldon nu înțelegea cum reușise s-o facă.

— Nu m-ai prezentat nici unui matematician, Dors, zise el.

— Nu am zărit nici unul pe care să îl cunosc. Majoritatea matematicienilor încep ziua devreme și au clase la ora opt. Impresia mea este că orice student suficient de nesăbuit pentru a se apuca să învețe matematică, vrea să scape de această parte a cursului cât mai devreme posibil.

— Înțeleg că nici tu nu ești matematiciană.

— Absolut de loc, zise Dors și izbucni în râs. *Absolut de loc.* Domeniul meu este istoria. Am publicat deja câteva studii privind ascensiunea Trantorului — vorbesc despre regatul străvechi, nu de lumea de astăzi. Presupun că aceasta va fi specialitatea mea în domeniu — Trantorul Regal.

— Nemaipomenit, spuse Seldon.

— Nemaipomenit? făcu Dors privind-l ironică. Și pe tine te interesează Trantorul Regal?

— Într-un fel, da. Acesta și alte lucruri asemănătoare. N-am studiat nici o dată cu seriozitate istoria și ar fi trebuit s-o fac.

— Crezi? Dacă ai fi studiat istoria, n-ai mai fi avut timp să studiezi matematica și este foarte mare nevoie de matematicieni — mai ales la această Universitate. Sîntem plini pînă aici de istorici, spuse ea ridicîndu-și mîinile deasupra sprîncenelor, de economiști și de profesori în științe politice, stăm însă prost la capitolul științe și matematici. Chetter Hummin mi-a atras odată atenția asupra acestui lucru. Declinul științei, așa i-a spus, și dădea impresia că îl credea un fenomen generalizat.

— Desigur, cînd spun că trebuia să fi studiat istoria, zise Seldon, nu înseamnă că trebuia să fi făcut din ea scopul vieții mele. Am vrut să spun că ar fi trebuit să o fi studiat suficient pentru a mă ajuta în matematicile mele. Domeniul meu de specializare este analiza matematică a structurii sociale.

— Sună oribil.

— Într-un fel, așa și este. Este foarte complicată și dacă nu cunoști mult mai multe despre cum au evoluat societățile, n-ai nici o șansă. Înțelegi, imaginea mea este prea statică.

— Nu înțeleg, din cauză că nu știu nimic despre ea. Chetter mi-a spus că ești inițiatorul a ceva care se numește psihoistorie și care este ceva foarte important. Am înțeles bine? Psihoistorie?

— Exact. Ar fi trebuit să-i spun „psihosociologie“, dar mi s-a părut un cuvânt prea urât. Sau poate că am intuit că este necesară cunoașterea istoriei și n-am mai stat să mă gândesc prea mult.

— Psihoistorie sună mai bine, însă tot nu știu ce este.

— Nici eu nu prea știu.

Căzu pe gânduri câteva minute, privind la femeia care se afla de partea opusă a mesei, simțind că ea ar putea să-i facă exilul mai suportabil. Își aminti de femeia cealaltă, pe care o cunoscuse cu câțiva ani în urmă, dar renunță, cu un efort hotărât, să se mai gîndască la ea. Dacă va mai găsi vreodată o femeie de care să se lege, aceasta va trebui să fie una care să înțeleagă ce este setea de cunoaștere și sacrificiile pe care le cere ea de la un om.

Ca să-și mai schimbe gândurile, spuse:

— Chetter Hummin mi-a spus că Universitatea nu este deloc deranjată de guvern.

— Așa este.

Seldon clătină din cap.

— Pare o indulgență aproape incredibilă din partea guvernului Imperial. Instituțiile de educație de pe Helicon nu sînt nici pe departe scutite de controlul guvernului.

— Și pe Cinna este aceeași situație. La fel ca pe oricare dintre Lumile din Provincie cu excepția, poate, a uneia sau două dintre cele mai mari. Pe Trantor, situația este alta.

— Da, dar de ce?

— Pentru că este centrul Imperiului. Universitățile de aici au un prestigiu enorm. Specialiștii sînt formați la universitățile de pretutindeni, dar administratorii Imperiului — înaltele oficialități, milioanele de oameni care reprezintă tentaculele Imperiului, ce ajung în orice colț al Galaxiei — sînt educați chiar aici, pe Trantor.

— N-am văzut niciodată statisticile..., începu Seldon.

— Crede-mă pe cuvînt. Este important ca oficialitățile Imperiului să aibă un limbaj comun, să aibă un sentiment special pentru Imperiu. Și ei nu pot fi cu toții Trantorieni, altfel Provincia va fi nemulțumită. Din acest motiv, Trantor trebuie să atragă milioane de Provinciali pentru a-i educa aici. Nu contează de unde vin sau ce limbă și cultură

au, din moment ce capătă o patină de Trantorieni și fondul educațional își pune pecetea asupra lor. Iată ceea ce unește Imperiul. Celelalte Lumi sînt foarte mulțumite atunci cînd o parte semnificativă dintre administratorii care reprezintă guvernul este formată din oameni născuți și crescuți pe ele.

Seldon se simți încă o dată descumpănit. Iată un lucru la care nu se gîndise niciodată. Se întrebă dacă cineva poate fi cu adevărat un mare matematician dacă nu cunoaște nimic în afară de matematică.

— Ceea ce mi-ai spus tu e ceva care se predă la cursuri? întrebă el. Toată lumea știe asta?

— Cred că nu, zise Dors după un moment de gîndire. Este atît de *mult* de învățat, încît specialiștii se agață de specialitățile lor ca de un scut care îi apără de necesitatea de a învăța orice altceva. Încearcă să evite să se scufunde în cunoștințe.

— Totuși, tu *cunoști* aceste lucruri.

— Dar asta este specialitatea mea. Sînt un istoric care studiază ascensiunea Regatului Trantor și această tehnică administrativă a fost una dintre metodele prin care Trantor și-a extins influența și a reușit tranziția de la Trantorul Regal la Trantorul Imperial.

Seldon murmură ca pentru sine:

— Cît de dăunătoare este supraspecializarea. Taie cunoașterea într-un milion de bucăți și o lasă să sîngereze.

Dors ridică din umeri.

— Ce poți să faci?... Însă, vezi tu, dacă Trantor atrage Provinciali spre universitățile Trantoriene, trebuie să le dea ceva în schimb pentru dezrădăcinarea lor și pentru faptul că merg într-o lume străină, cu o structură incredibil de artificială și cu obiceiuri necunoscute. De doi ani mă aflu aici și încă nu m-am obișnuit. S-ar putea să nu mă obișnuiesc niciodată. Însă, avînd în vedere că nu intenționez să ajung un administrator, nu fac eforturi pentru a deveni Trantoriană.

Și ceea ce oferă Trantor în plus, continuă ea, nu este doar promisiunea unei poziții sociale înalte, a unei autorități considerabile și, bineînțeles, a banilor, ci și a libertății. Pe perioada pregătirii lor, studenții sînt liberi să acuze guvernul, să demonstreze pașnic împotriva lui, să-și pună în practică teoriile și punctele de vedere. Asta le place și mulți vin aici pentru a gusta din senzația de libertate.

— Presupun, zise Seldon, că asta ajută de asemenea la diminuarea tensiunilor. Își consumă toate nemulțumirile, se bucură de toată încrederea în sine și auto-mulțumirea pe care le poate avea un tînar revoluționar, iar în momentul în care își ocupă locul în ierarhia Imperială, sînt gata pregătiți pentru conformism și obediență.

Dors încuviință.

— S-ar putea să ai dreptate. În orice caz, guvernul, pentru toate aceste motive, are grijă să păstreze libertatea universităților. Nu este vorba deloc de indulgență, ci de inteligență.

— Și dacă nu vei deveni un administrator, Dors, ce vei deveni?

— Istoric. Am să predau, am să introduc în programă propriile mele video-cărți.

— O situație nu prea strălucită, probabil.

— Fără prea mulți bani, Hari, ceea ce este și mai important. Cît despre situație, este genul de bătaie de cap pe care aș evita-o pe cît posibil. Am văzut mulți oameni cu o situație bună, dar n-am văzut vreunul dintre ei care să fie fericit. Atunci cînd o ai, situația socială bună nu îți aduce liniște; trebuie să lupți permanent ca să te menții deasupra. Chiar și împărații sfîrșesc rău, în majoritatea cazurilor. Cîndva, s-ar putea să mă întorc pur și simplu pe Cinna, ca profesor.

— Iar faptul că ți-ai făcut pregătirea pe Trantor îți va conferi o situație bună.

Dors rîse.

— Posibil, dar pe Cinna, cine va ține cont de asta? Este o lume greoaie, plină de ferme cu multe vite. Vite care au și patru și două picioare.

— Și nu ți se va părea plictisitor, după Trantor?

— Ba da, sînt sigură de asta. Și dacă devine prea plictisitor, voi putea obține oricînd o bursă pentru a merge undeva să fac puțină cercetare istorică. Țasta e avantajul domeniului meu.

— În schimb, unui matematician i se cere să stea în fața computerului și să gîndească, spuse Seldon gîndindu-se pentru prima oară cu amărăciune la acest lucru. Și, vorbind despre computere...

Ezită. Micul dejun se terminase și, mai mult ca sigur, Dors avea îndatoriri de la care nu se putea sustrage.

Dar ea nu părea prea grăbită să plece.

— Continuă, spuse ea. Vorbind despre computere?

— Aș putea obține permisiunea de a folosi biblioteca de istorie? De data aceasta, fu rîndul ei să ezite.

— Țred că se poate aranja. Dacă te vei ocupa de predarea matematicilor, probabil că vei fi considerat membru al catedrei și aș putea cere să ți se dea permisul. Numai că...

— Numai că?

— N-aș vrea să te jignesc, dar ești matematician și zici că nu știi nimic despre istorie. Vei ști să folosești o bibliotecă de istorie?

Seldon zîmbi.

— Presupun că vă folosiți de computere aproape în același mod în care le folosiți pe cele dintr-o bibliotecă de matematică.

— Da, dar programa fiecărei specialități are și propriile ei chi-chițe. Nu cunoști video-cărțile standard de referință, metodele rapide de trecere în revistă și de selectare. Vei reuși să găsești fără nici un ajutor un interval hiperbolic...

— Vrei să spui, o integrală hiperbolică, o întrerupse Seldon cu blindețe.

Dors nu-l luă în seamă.

— Dar probabil că nu vei reuși să găsești în mai puțin de o zi și jumătate condițiile Tratatului de la Poldark.

— Aș putea învăța.

— Dacă... dacă...

Dors era un pic tulburată.

— Dacă vrei, spuse ea, îți fac o sugestie. Predau un curs de o săptămână — o oră în fiecare zi, fără credite — despre folosirea bibliotecii. Este pentru studenți. Consideri că dacă ai lua parte la un asemenea curs — împreună cu studenții, vreau să spun — și-ar știrbi din demnitate? Începe în trei săptămâni.

— Mi-ai putea da lecții în particular.

Seldon rămase surprins de tonul insinuant care se strecură în vocea sa. Nici ei nu-i scăpă acest lucru.

— Aș putea, spuse ea, dar eu zic că și-ar prinde mai bine o instruire oficială. Înțelegi, vom folosi biblioteca, iar la sfârșitul săptămânii și se va cere să găsești informații de pe anumite materiale de interes istoric. Vei fi tot timpul în competiție cu ceilalți studenți, iar asta te va ajuta să înveți. Pregătirea în particular va fi mult mai puțin eficientă, te asigur. Însă te înțeleg, vei fi pus într-o situație dificilă dacă te vei lua la întrecere cu studenții. Dacă nu te vei descurca la fel de bine ca și ei, s-ar putea să te simți umilit. Ar trebui însă să nu pui asta la suflet, pentru că ei au studiat deja istoria elementară în timp ce tu, probabil, nu ai făcut-o.

— Nu am făcut-o, asta este sigur. Dar nu mă tem să intru în competiție și nu mă va deranja nici un fel de situație de inferioritate în care aș putea fi pus — numai să reușesc să învăț șmecheriile în utilizarea referințelor istorice.

Seldon era convins că această femeie începea să-i placă și profita bucuros de șansa de a fi instruit de ea. Era de asemenea conștient de faptul că ajunsese la un punct de cotitură.

Îi promisese lui Hummin să încerce să realizeze o psihoistorie practică, dar fusese o promisiune a minții și nu a sentimentelor. Acum era hotărât să apuce psihoistoria de gât pentru a o face practică. Asta, probabil, și din cauza influenței lui Dors Venabili.

Sau Hummin chiar pe acest lucru contase? Hummin, își spuse Seldon, ar putea fi o persoană cît se poate de extraordinară.

19

CLEON I terminase dineul care, din nefericire, fusese o masă protocolară. Adică, trebuise să-și petreacă timpul stînd de vorbă cu diverse oficialități — nu dintre cele pe care le cunoștea sau le recunoștea — în fraze prestabilite, care-i aduceau laude din partea fiecăruia și le scoteau astfel în evidență devotamentul față de coroană. I se adusese mîncare caldă, dar se răcise cu mult înainte să o fi putut mîncă.

Trebuia să existe o cale pentru a evita acest lucru pe mai departe. Să mănînce poate înainte, singur sau cu unul sau doi intimi în compania cărora s-ar fi putut simți bine și apoi să ia parte la dineul oficial, unde ar fi putut fi servit doar cu o pară din import. Îi plăceau perele. Dar asta nu i-ar ofensa oare pe oaspeți, care ar putea interpreta refuzul Împăratului de a mîncă împreună cu ei drept o insultă premeditată?

Nevasta sa, bincînțele, nu îl putea ajuta cu nimic în această privință, întrucît prezența ei nu ar fi făcut altceva decît să-i sporească nefericirea. Se căsătorise cu ea din cauză că era membră a unei puternice familii dizidente și de la care, în urma acestei căsătorii, se spera să renunțe la dizidență. Cu toate acestea, Cleon sperase sincer ca măcar ea să se opună. Era foarte mulțumit că ea își ducea viața în propriile ei apartamente, cu excepția cazurilor cînd făceau eforturile necesare pentru a da naștere unui moștenitor, prilejuri cu care, ca să fie sincer, îi devenise dezagreabilă. Iar acum, că se născuse un moștenitor, putea să o ignore complet.

Mestecă pînă la ultima o mînă plină cu alune pe care le luase de pe masă la plecare, și spuse:

— Demerzel!

— Sire?

Demerzel apărea întotdeauna imediat ce Cleon îl striga. Fie că patrula mereu la o distanță față de ușă de la care putea auzi, fie că se apropia de el, datorită faptului că instinctul de servilism îl alertase cumva că urma să fie chemat, el apărea și asta era tot ceea ce conta, gîndi Cleon. Desigur, erau ocazii cînd Demerzel trebuia să plece, chemat de obligații Imperiale. Cleon ura întotdeauna acele momente. Îi dădeau o senzație de nesiguranță.

— Ce s-a întîmplat cu matematicianul ăla? I-am uitat numele.

Demerzel, care ştia sigur la cine se gădea Împăratul, dar care probabil dorea să afle cât de mult îşi mai amintea, zise:

— La care matematician vă referiţi, Sire?

Cleon dădu din mână, nerăbdător.

— Ghicitorul. Aşa care a venit să mă vadă.

— Cel după care am trimis noi?

— În sfârşit, cel după care am trimis noi. *A venit să mă vadă.*

Trebuia să te ocupi de el, după câte îmi aduc aminte. Ai făcut-o?

Demerzel îşi dresе glasul.

— Sire, am încercat.

— Aha! Asta înseamnă că ai dat greş, nu-i aşa?

Într-un fel, Cleon era mulţumit. Demerzel era singurul dintre Miniştri care nu se jena să-şi recunoască eşecurile. Ceilalţi nu-şi recunoşteau niciodată greşelile şi întrucît făceau adesea greşeli, acestea erau greu de îndreptat. Poate că Demerzel îşi permitea să fie mai cinstit din cauză că greşea foarte rar. Dacă n-ar fi fost Demerzel, cugetă Cleon cu tristeţe, ar fi putut să nu afle niciodată ce era aceea cinste. Probabil că nici un Împărat nu aflase vreodată şi probabil că asta era una dintre cauzele pentru care Imperiul...

Îşi alungă gândurile şi, brusc iritat de tăcerea celuiilalt şi dorind o recunoaştere din moment ce tocmai admirase în sinea sa onestitatea lui Demerzel, spuse aspru:

— Ei, *ai dat greş*, nu-i aşa?

Demerzel nici nu se clinti.

— Sire, am dat greş, în parte. Am apreciat că prezenţa lui aici, pe Trantor, unde situaţia este... dificilă, ne-ar putea crea probleme. Nu era greu să-mi dau seama că era mai bine să stea pe planeta lui. Plănuia să se întoarcă acasă în ziua următoare, dar întotdeauna există riscul unei complicaţii — de exemplu, să se fi hotărît să rămână pe Trantor — aşa că am aranjat cu doi bătauşi să-l instaleze chiar în aceea zi în hipernava spre casă.

— Demerzel, tu te înţelegi cu bătauşi? se amuză Cleon.

— Sire, este important să fii capabil să te înţelegi cu multe categorii de oameni pentru că fiecare categorie poate, în felul ei, să fie de folos şi, din punctul ăsta de vedere, bătauşi nu sînt cei din urmă. Întimplător, au eşuat.

— Din ce cauză?

— Surprinzător, Seldon a reuşit să le facă faţă.

— Matematicianul ştie să se bată?

— După toate aparenţele, matematica şi artele marţiale nu se exclud neapărat una pe alta. Am aflat, însă nu la timp, că planeta sa, Helicon, este renumită pentru asta — pentru artele marţiale, nu

pentru matematică. Faptul că nu am aflat acest lucru mai devreme a fost într-adevăr o greșeală, Sire, și nu pot decît să vă implor iertarea.

— În cazul ăsta, probabil că matematicianul a plecat spre planeta sa a doua zi, după cum plănuise.

— Din nefericire, episodul cu bătaușii a fost o eroare. Uimit de această întîmplare, s-a hotărît să nu se întoarcă pe Helicon, ci să rămînă pe Trantor. Este posibil să fi fost sfătuit în acest sens de un trecător care s-a întîmplat să fie de față la încăierare. Asta a fost o altă complicație neplăcută.

Împăratul Cleon se încruntă.

— Deci matematicianul nostru... *cum* îl cheamă?

— Seldon, Sire. Hari Seldon.

— Deci acest Seldon a scăpat de sub control.

— Într-un fel, Sire. I-am luat urma și am aflat că s-a ascuns la Universitatea Streeling. Cît timp se află acolo, este de neatins.

Împăratul se încruntă și se înroși ușor.

— Mă deranjează expresia asta — „de neatins“. N-ar trebui să existe colț în Imperiu pe care să nu îl pot controla. Și cu toate astea, chiar aici, în propria mea lume, vii și-mi spui că cineva este de neatins. Este intolerabil!

— Puterea Voastră poate fi exercitată și asupra Universității, Sire. Puteți trimite armata în orice moment doriți, ca să-l scoată pe Seldon de acolo. Ar fi însă... de nedorit să faceți așa ceva.

— De ce nu spui „nepractic“, Demerzel? Semeni cu matematicianul care vorbește despre prezicerile lui. Este posibil, dar nepractic. Sînt un Împărat care descoperă că totul este posibil, dar foarte puțin este și practic. Nu uita, Demerzel, dacă nu pot să pun practic mîna pe Seldon, tu ești practic în mîna mea.

Eto Demerzel nu luă în serios acest ultim comentariu. „Omul din spatele tronului“ știa cît de important era el pentru Împărat; nu era pentru prima oară că auzea astfel de amenințări. Așteptă în liniște, în timp ce Împăratul arunca priviri furioase. Bătînd darabana cu degetele pe brațul fotoliului, Cleon întrebă:

— Bine, și la ce ne folosește nouă matematicianul ăsta, dacă stă la Universitatea Streeling?

— Ar fi posibil, Sire, să iasă ceva bun din această întîmplare neplăcută. La Universitate, ar putea să se hotărască să lucreze la psihoistoria lui.

— Chiar dacă este convins că este nepractică?

— Poate că se înșeală și ar putea să-și dea seama că se înșală. Și dacă descoperă că se înșală, vom găsi noi o cale să-l scoatem din Universitate. Este posibil chiar să ni se alăture de bună voie.

- Împăratul rămase un timp dus pe gânduri, apoi spuse:
- Și dacă altcineva îl scoate de acolo înaintea noastră?
 - Cine ar dori să facă așa ceva, Sire? întrebă încet Demerzel.
 - Primarul din Wye, de exemplu, strigă deodată Cleon. Încă mai visează să pună mâna pe Imperiu.
 - Vîrsta înaintată i-a mai tocit colții, Sire.
 - Te înșeli, Demerzel.
 - Dar nu avem nici un motiv să presupunem că Seldon ar prezenta vreun interes pentru el sau că măcar a auzit de el, Sire.
 - Ei, Demerzel! Dacă noi am putut auzi despre comunicarea lui Seldon, a putut și Wye. Dacă noi am descoperit posibila importanță a lui Seldon, ar putea-o face și Wye.
 - Dacă așa ceva se va întîmpla, zise Demerzel, sau dacă există fie și o singură șansă ca să se întîmple, atunci am fi îndreptățiți să luăm măsuri radicale.
 - Cît de radicale?
 - Nu e greu să ne dăm seama, spuse Demerzel cu prudență, că decît să pice în mîinile lui Wye, ar fi preferabil ca Seldon să nu pice în mîinile nimănui. Îl vom face să dispară, Sire.
 - Îl vom omori, vrei să spui, zise Cleon.
 - Dacă doriți, puteți să interpretați și astfel, Sire, spuse Demerzel.

20

HARI SELDON stătea cu mîinile încrucișate pe scaun, în garsoniera ce îi fusese repartizată în urmă intervenției lui Dors Venabili. Era nemulțumit.

De fapt, deși acesta fusese cuvîntul care îi venise în minte, știa că era doar o subestimare grosolană a sentimentelor sale. Nu era doar nemulțumit, era furios — în foarte mare măsură din cauză că nu știa nici măcar pe ce anume era furios. Din cauza istoriei? Din cauza celor care o scriseseră și o redactaseră? Din cauza lumilor și popoarelor care făcuseră istoria?

Oricare era însă obiectul furiei sale, nu avea prea mare importanță. Ceea ce conta era că notițele sale erau inutile, noile sale informații erau inutile, totul era inutil.

Se împlineau acum aproape șase săptămîni de cînd se afla la Universitate. Reușise chiar de la început să găsească un terminal de computer și cu această își începuse munca — fără o pregătire prealabilă, dar folosindu-se de instinctele care i se dezvoltaseră de-a lungul numeroșilor ani de lucru cu matematica.

Apoi venise săptămîna de pregătire cu Dors, care îl învățase multe șmecherii pentru a ajunge mai repede la informații și care îi adusese două feluri de probleme. Primul era determinat de privirile piezișe pe care i le aruncau studenții, care își dăduseră seama cu dispreț că era mai în vîrstă decît ei și care se cam încruntau la respectuosul „Doctor“ pe care Dors i-l adresa mereu atunci cînd îi vorbea.

— N-aș dori să se creadă, spuse ea, că ești vreun student întîrziat repetent la istorie.

— Lucrurile s-au lămurit. Sînt sigur că un simplu „Seldon“ ar fi suficient de-acum încolo.

— Nu, zîmbi deodată Dors. De altfel, îmi face plăcere să-ți spun „Dr. Seldon“. Îmi place cum te fisticеști de fiecare dată.

— Ai un simț al umorului deosebit de sadic.

— Și? Ți-ar conveni mai mult să te lipsești de mine?

Asta îl făcu să rîdă. Reacția ei firească ar fi fost să-și nege sadismul, însă lui îi făcea plăcere că ea acceptase remarca sa ca pe o minge de tenis, pe care o returnase. Această asociere îl conduse la o întrebare firească.

— Aici, la Universitate, se joacă tenis?

— Avem terenuri de tenis, dar eu nu joc.

— Perfect. Am să te învăț eu. Și, între timp, am să-ți spun Profesor Venabili.

— S-ar putea să-mi facă plăcere.

— În cazul ăsta, am să încerc să aflu ce altceva ți-ar mai putea face plăcere.

— Văd că ai un simț al umorului deosebit de obscen.

Îi servise intenționat această minge, așa că el returnă:

— Și? Ți-ar conveni mai mult să te lipsești de mine?

Ea zîmbi, iar mai tîrziu, pe terenul de tenis, se descurcă surprinzător de bine.

— Ești sigură că n-ai mai jucat vreodată tenis? spuse el gîfînd după o ședință.

— Sînt sigură, spuse ea.

Al doilea fel de probleme era mai personal: Învățase tehnicile necesare în cercetarea istoriei și apoi își făcuse o grămadă de nervi — de unul singur — în încercările sale ulterioare de a se folosi de memoria computerului. Avea de-a face pur și simplu cu o organizare a arhivei total diferită de cea a metematicienilor. Această organizare era și ea logică, presupuse el, întrucît putea fi folosită, în întregime și fără eroare, pentru a se mișca în orice direcție ar fi dorit, dar era o logică foarte diferită de cea cu care era obișnuit.

Dar, cu sau fără pregătire, fie că se bîlbîise sau avansase rapid, nu obținuse absolut nici un rezultat.

Iritarea sa se făcu simțită pe terenul de tenis. Dors ajunsese repede la faza cînd nu mai avea nevoie să i se înalțe mingi ușoare, ca să aibă timp să calculeze direcția și distanța. Așa că lui îi fu mai ușor să uite că ea era doar o începătoare și își exprimă furia din plin, returnînd mingea cu atîta putere, încît aceasta păru un fascicul laser.

Dors veni în fugă pînă la fileu și spuse:

— Înțeleg că vrei să mă omori, din moment ce te enervez dînd atît de des pe lîngă minge. Cum se face, atunci, că ai tras pe la trei centimetri de capul meu? Vreau să spun, nici măcar nu m-ai *atins*. Mai bine de-atît nu poți?

Seldon, îngrozit de ceea ce făcuse, încercă să se explice, dar nu reuși decît să sune incoerent.

— Uite ce, spuse ea. N-am de gînd să mai înfrunt nici un retur de-al tău pe ziua de azi, așa că ce-ar fi să facem un duș și apoi să ne întîlnim să luăm un ceai și o gustare și atunci ai să-mi poți spune *ce anume* ai încercat cu adevărat să omori. Biata mea căpățînă este în joc și dacă nu vrei să recunoști sincer care este adevărata victimă, ai să fii mult prea periculos pentru mine ca să doresc să-ți servesc drept țintă de cealaltă parte a fileului.

— Dors, spuse el după ceai, am cercetat în grabă documente după documente; am răsfoit numai, în grabă. N-am avut încă timp pentru un studiu mai amănunțit. Dar chiar și așa, un lucru este evident. Toate video-cărțile se concentrează asupra aceluiași cîtorva evenimente.

— Cele cruciale. Cele care fac istoria.

— Asta este doar o scuză. Se copiază unii pe alții. În jurul lor sînt douăzeci și cinci de milioane de lumi, iar de o mențiune importantă au parte poate douăzeci și cinci.

— Ai citit doar istoriile Galactică generale, spuse Dors. Caută istoria specifică uneia dintre lumile minore. Pe fiecare lume, oricît de mică ar fi ea, copiii învață istoria locală încă înainte să afle că dincolo de ei există o imensă Galaxie. Chiar și tu știi mai multe despre Helicon decît despre ascensiunea Trantorului sau despre Marele Război Interstelar, nu-i așa?

— Acest tip de informații este de asemeni limitat, spuse posomorît Seldon. Cunosce geografia Heliconului și povești despre colonizarea sa și despre abuzurile și agresiunile planetei Jennisek — care este dușmanul nostru tradițional, deși profesorii noștri, prudenți, ne-au zis că ar trebui să spunem „rivalul tradițional“. Dar n-am aflat niciodată nimic despre contribuțiile Heliconului la istoria Galactică generală.

— Poate că n-a avut nici o contribuție.

— Nu face pe proasta. Sigur că a avut. Poate că Helicon n-a fost implicată în bătălii spațiale mari, uriașe sau în rebeliuni hotărâtoare sau în tratate de pace. Poate că n-a existat nici un pretendent la tronul Imperiului care să-și fi așezat baza pe Helicon. Dar *trebuie* să fi existat influențe subtile. În mod cert, nimic nu se poate întâmpla undeva care să nu afecteze tot restul. Și cu toate astea, nu pot găsi nimic care să mă ajute... Înțelegi, Dors? În matematică, *orice* poate fi găsit în computere; tot ceea ce știm sau am aflat în douăzeci de mii de ani. Cu istoria nu se întâmplă același lucru. Istoricii adună și aleg, dar fiecare dintre ei adună și alege același lucru.

— Dar Hari, spuse Dors, matematica este un lucru sistematic, inventat de oameni. Un lucru rezultă din altul. Sînt definiții și axiome, toate cunoscute. Este... este... ca un întreg. Istoria este altceva. Este rezultatul inconștient al faptelor și gândurilor a cvadrilioane de oameni. Istoricii *trebuie* să adune și să aleagă.

— Așa este, zise Seldon, dar eu trebuie să cunosc toată istoria pentru a putea stabili legile psihoistoriei.

— În cazul ăsta, n-ai să formulezi niciodată legile psihoistoriei.

Asta se întâmplase ieri. Seldon stătea acum așezat pe scaun în garsoniera sa, trăind și astăzi, încă o dată, o stare de adîncă sfîrșeală. Încă mai auzea vocea lui Dors spunînd: „În cazul ăsta, n-ai să formulezi niciodată legile psihoistoriei.”

Tot așa gîndise și el la început și acum ar fi fost dispus să gîndească la fel dacă Hummin, care era convins de contrariu, n-ar fi avut deosebita forță de a-i insufla și lui aceeași convingere.

Și totuși, nici nu putea să se dea bătut. Oare nu exista nici o cale de rezolvare?

Nici una nu-i trecea prin minte.

UPPERSIDE

TRANTOR — ... N-a fost aproape niciodată descrisă din exterior. Cu mult timp în urmă a creat asupra umanității impresia generală că era o lume a interiorului, iar imaginea era aceea a unui stup de oameni care-și duceau existența sub cupole. Cu toate acestea, fusese văzută și din exterior și au rămas holograme luate din spațiu, mai mult sau mai puțin detaliate (vezi Figurile 14 și 15). Observați că suprafața cupolelor, suprafață care separă vastul oraș de atmosfera înconjurătoare, și care în acea vreme era denumită Uppertime, este...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

21

CU TOATE ACESTEA, ziua următoare îl găsi pe Hari Seldon înapoi în bibliotecă. Unul dintre motive era promisiunea față de Hummin. Promisese să încerce și nu putea să dea înapoi. Alt motiv era că avea o datorie și față de sine însuși. Nu-i convenea să-și recunoască eșecul. Cel puțin nu încă. Nu atîta vreme cît mai putea crede că avea o cît de mică șansă de a reuși.

Așa că privea cu atenție lista de video-cărți de referință pe care nu le verificase încă și încerca să decidă care dintre numerele acelea nesuferite avea cea mai mică șansă să îi fie de folos. Hotărîse că răspunsul era „nici unul dintre ele” și nu găsise altă cale de ieșire decît să citească pe sărite din fiecare, cînd fu luat prin surprindere de un ciocănit ușor în peretele separeului său.

Seldon ridică privirea și descoperi figura stîmjenită a lui Lisung Randa, care îl privea din cadrul deschiderii separeului. Seldon îl cunoștea pe Randa, îi fusese prezentat de Dors și luase masa cu el (și cu alții) de mai multe ori.

Randa, asistent universitar în psihologie, era un om micuț, scund și durduliu, cu o față rotundă și veselă și cu un zîmbet aproape nelipsit. Avea tenul palid și ochii înguști caracteristici oamenilor din milioane de lumi. Seldon era obișnuit cu această înfățișare, deoarece mulți dintre marii matematicieni o aveau și le văzuse adesea hologramele. Cu toate acestea, pe Helicon nu văzuse niciodată vreunul dintre acești

Orientali. (Erau numiți așa prin tradiție, deși nimeni nu știa de ce; se spunea că Orientalii înșiși sînt iritați într-o oarecare măsură de această denumire, dar din nou nimeni nu știa de ce.)

Atunci cînd Seldon, la prima întîlnire, nu fusese în stare să-și stăpînească în întregime surprinderea, Randa zîmbise fără nici o urmă de sfială și spusese:

— Sîntem milioane aici, pe Trantor. Ai să descoperi și o grămadă de Meridionali — cu pielea de culoare închisă, cu părul des și creț. Ai văzut vreunul vreodată?

— Pe Helicon, nu, mormăi Seldon.

— Sînteți cu toții Occidentali pe Helicon, nu-i așa? Ce monoton! Dar n-are importanță. Toate rasele sînt la fel de bune. (Îl lăsase pe Seldon să se întrebe de ce existau Orientali, Meridionali, și Occidentali, dar nu și Nordici. Încercase să găsească un răspuns în căutările sale prin referințe, dar nu reușise.)

Acum, Randa îl privea cu figura sa prietenoasă, iar privirea îi era aproape ridicol de îngrijorată.

— Te simți bine, Seldon? întrebă el.

Seldon se holbă la el.

— Da, desigur, spuse el. De ce nu m-aș simți bine?

— Așa am avut impresia; din cauza sunetelor, prietene. Țipai.

— Țipam?

Seldon îl privi fix, cu o consternare aproape jignită.

— Nu tare, spuse Randa. Uite așa.

Randa scrișni din dinți și scoase din gîtlej un sunet slab și ascuțit.

— Dacă greșesc, îmi cer scuze pentru acest deranj nejustificat, spuse el. Te rog să mă ierți.

Seldon clătină din cap.

— Ești iertat, Lisung. Într-adevăr, *scot* sunetul ăsta din cînd în cînd, mi s-a mai spus. Te asigur că o fac inconștient. Nici o dată nu îmi dau seama cînd îl scot.

— Dar îți dai seama *de ce* îl scoți?

— Da. Mă simt frustrat. *Frustrat*.

Randa îi făcu un semn lui Seldon să se dea mai aproape și își coborî și mai mult vocea.

— Îi deranjăm pe ceilalți. Hai să ieșim în hol, înainte să fim dați afară.

În hol, în fața unei perechi de băuturi ușoare, Randa spuse:

— Pot să te întreb, din interes profesional, *de ce* te simți frustrat?

Seldon ridică din umeri.

— De ce se simte cineva frustrat, în general? Am abordat o problemă în care nu fac nici un progres.

— Dar tu ești matematician, Hari. De ce te-ar frustra ceva din biblioteca de istorie?

— Dar *tu*, ce făceai aici?

— Eram în trecere, am luat-o pe aici ca să scurtez drumul spre locul în care doream să ajung, când te-am auzit... suspinînd. Vezi, zîmbi el, acum nu mai este o scurtătură, ci o întîrziere serioasă — una pe care însă o găsesc binevenită.

— Și eu aș fi dorit să trec așa rapid, prin biblioteca de istorie, dar încerc să rezolv o problemă matematică ce necesită unele cunoștințe de istorie și mă tem că nu mă descurc.

Randa îl privi pe Seldon cu o expresie neobișnuit de serioasă pe față, apoi spuse:

— Te rog să mă scuzi, dar am să-mi asum riscul de a te supăra. Am luat, prin calculator, informații despre tine.

— Ai luat informații prin calculator, despre *mine*!

Seldon era foarte furios.

— Se pare că *într-adevăr* te-am supărat. Însă, știi, am un unchi care a fost matematician. Poate chiar ai auzit de el. Kiangtów Randa. Lui Seldon i se opri răsufllarea.

— Ești rudă cu *acel* Randa?

— Da. Este fratele mai mare al tatii și a fost foarte nemulțumit că nu i-am urmat pașii în profesie — nu are copii. M-am gîndit că, într-un fel, i-ar face plăcere să afle că am întîlnit un matematician și am vrut să mă laud cu tine — dacă aș fi putut — așa că am încercat să văd ce informații mi-ar putea da biblioteca de matematici.

— Înțeleg. Deci, de fapt, asta făceai aici. Ei bine... îmi pare rău. Nu prea cred că ai cu cine să te lauzi.

— Greșești. Am fost impresionat. N-am putut înțelege nimic din subiectul lucrărilor tale dar, într-un fel, informațiile păreau foarte favorabile. Iar atunci când am verificat noile fișiere, am aflat că ai fost la Convenția Decenală din anul acesta. Deci... ce este, totuși, „psihoistoria”? Primele două silabe îmi ațîță curiozitatea, după cum e și firesc.

— Văd că ai remarcat acest cuvînt.

— Dacă nu cumva greșesc, mi se pare că poți să prezici viitorul curs al istoriei.

Seldon încuviință, obosit.

— Aceasta este, spuse el, mai mult sau mai puțin psihoistoria sau, mai degrabă, ceea ce ar vrea să fie.

— Dar este o preocupare serioasă? zîmbi Randa. Oare nu cumva arunci bețe?

— Să arunc bețe?

— Este numele unui joc practicat de copiii de pe planeta mea, Hopara. Jocul presupune să spui ce se va întâmpla în viitor și, dacă ești băiat deștept, poți să obții foloase din asta. Spune-i unei mame că fata ei va ajunge o frumusețe și că se va mărita cu un bogătaș și ai să primești imediat o prăjitură sau o monedă de jumătate de credit. N-o să aștepte să vadă dacă ceea ce ai spus tu se va împlini; ești răsplătit numai pentru faptul că ai spus-o.

— Înțeleg. Nu, nu arunc bețe. Psihoistoria este doar un studiu abstract. Strict abstract. Nu are deloc aplicații practice, cu excepția...

— Am ajuns la excepții. Perfect! Excepțiile sînt cele care ne interesează.

— Cu excepția faptului că mi-aș dori să realizez o astfel de aplicație. Poate că dacă aș ști mai multe despre istorie...

— Aha, deci de asta citești istoria?

— Da, dar nu-mi folosește la nimic, zise Seldon cu tristețe. Este prea multă istorie și s-au spus prea puține despre ea.

— Și asta este motivul frustrării tale?

Seldon încuviință.

— Dar Hari, spuse Randa, tu te afli aici doar de cîteva săptămîni.

— Este adevărat, dar pot deja să înțeleg...

— Nu poți să înțelegi nimic în cîteva săptămîni. S-ar putea să-ți cheltui întreaga viață pînă să faci un foarte mic pas înainte. S-ar putea să fie nevoie de munca multor generații de matematicieni pentru ca problema să fie rezolvată pînă la capăt.

— Știu, Lisung, dar asta nu mă face să mă simt mai bine. Vreau ca eu însumi să fac un progres vizibil.

— Ei bine, dacă ai să te consumi nervos pînă ai să-ți ieși din minți, n-o să te ajute cu nimic. Dacă o să te ajute să te simți mai bine, îți pot da un exemplu despre un subiect mult mai puțin complex decît istoria omenirii, la care se lucrează de nu știu cîtă vreme fără să se facă cîine știu ce progrese. Știu asta deoarece există, chiar aici la Universitate, o echipă care studiază această problemă, iar unul dintre prietenii mei face parte din ea. Vorbești despre frustrare! Nu știi ce este frustrarea!

— Care este acest subiect?

Seldon simțea cum crește în el o oarecare curiozitate.

— Meteorologia.

— Meteorologia!

Seldon fu aproape dezamăgit, se aștepta la ceva mult mai spectaculos.

— Nu face mutra asta. Fii atent. Fiecare lume locuită are o atmosferă. Fiecare lume are propria sa compoziție a atmosferei, propria sa plajă de temperaturi, propria sa rotație și viteză de rotație, propria

sa înclinare, propriul său raport uscat-apă. Avem douăzeci și cinci de milioane de probleme diferite și nimeni nu a reușit să găsească o generalizare.

— Asta din cauză că atmosfera poate intra foarte ușor într-un comportament haotic. Toată lumea știe asta.

— Așa zice și prietenul meu, Jenarr Leggen. L-ai întâlnit.

Seldon stătu puțin pe gânduri.

— Un tip înalt? Cu nasul lung? Și nu prea vorbește?

— Despre el este vorba... Iar Trantorul reprezintă o complicație mai mare decât oricare altă lume. Conform arhivelor, la începutul colonizării avea o atmosferă normală. Apoi, pe măsură ce populația a crescut și s-a extins urbanizarea, s-a folosit tot mai multă energie și tot mai multă căldură a fost eliberată în atmosferă. Învelișul de gheață s-a micșorat, stratul de nori s-a îngroșat și vremea a devenit din ce în ce mai rea. Asta a favorizat mișcările subsolului și a dus la un cerc vicios. Cu cât vremea s-a înrăutățit, cu atât mai multă râvnă a fost săpat pământul și au fost construite cupole, iar vremea s-a înrăutățit și mai și. Acum, planeta este aproape tot timpul acoperită de nori și plouă foarte des — sau ninge, când este destul de frig. Și singura problemă este că nimeni n-a reușit până acum să obțină o soluție ca lumea. Nimeni n-a reușit să facă o analiză prin care să explice de ce vremea s-a deteriorat în asemenea hal, sau cum se pot prognoșta suficient de precis detaliile vremii de pe o zi pe alta.

Seldon ridică din umeri.

— Și lucrul ăsta este așa de important?

— Pentru un meteorolog este. De ce ei nu ar putea fi frustrați în problemele lor, așa cum ești și tu în ale tale? Nu fi șovin.

Seldon își aminti de înnoirarea și de răcoarea umedă de pe drumul spre Palatul Împăratului.

— Și ce s-a făcut până acum în privința asta? Întrebă el.

— Ei bine, există aici la Universitate un mare proiect pe această temă și Jenarr Leggen face parte din el. Ei cred că dacă pot înțelege cum se modifică vremea pe Trantor, vor afla foarte multe despre legile de bază ale meteorologiei în general. Leggen își dorește asta tot atât de mult pe cât îți dorești și tu legile psihoistoriei. Așa că a instalat un număr enorm de instrumente în Upperside... știi, deasupra cupolelor. Până acum nu i-au fost de nici un folos. Și dacă atâtea generații s-au muncit atât de mult cu atmosfera și fără rezultat, cum poți tu să te plîngi că n-ai obținut nimic din istoria umană în doar câteva săptămîni?

Randa are dreptate, gîndi Seldon, iar el este exagerat și greșește. Și totuși... totuși... Hummin ar spune că eșecul său în abordarea științifică a problemei era un alt semn al decăderii actuale. Și probabil

că ar avea dreptate, numai că s-ar referi la o decădere generală și la un efect *mediu*. Seldon nu simțea în el nici o diminuare a talentului și a capacităților intelectuale.

Spuse apoi cu un oarecare interes:

— Vrei să spui că oamenii merg pe cupole, sub cerul liber?

— Da. În Upperside. Cu toate acestea, se întâmplă ceva ciudat. Majoritatea celor născuți pe Trantor nu o vor face. Nu le place să meargă în Upperside. Ideea le provoacă amețeală sau ceva asemănător. Mulți dintre cei care lucrează la proiectele meteorologice sînt Provinciali.

Seldon privi afară pe fereastră, la peluzele și la mica grădină a campus-ului Universității, aflate sub o lumină strălucitoare, fără umbre sau căldură înăbușitoare și spuse contemplativ:

— Nu știu dacă îi pot învinui pe Trantorieni că le place confortul unui adăpost, dar cred că pe *unii* curiozitatea i-ar duce în Upperside. Pe mine m-ar duce.

— Vrei să spui că ți-ar plăcea să-i vezi pe meteorologi în acțiune?

— Cred că da. Ce trebuie să faci ca să ajungi în Upperside?

— Nu trebuie să faci nimic. Un ascensor te duce sus, se deschide o ușă și ai ajuns. Am fost și eu acolo sus. Este... ceva nou.

— O să-mi mai ia pentru o vreme gîndurile de la psihoistorie, spuse Seldon și oftă. O să-mi prindă bine.

— Pe de altă parte, spuse Randa, unchiul meu obișnuia să spună: „Cunoașterea este una singură.“ Și s-ar putea să aibă dreptate. Poți afla de la meteorologi ceva care să-ți folosească la psihoistorie. Nu-i așa?

Seldon zîmbi ușor.

— O grămadă de lucruri sînt posibile.

Dar nu și practice, adăugă el în sinea sa.

22

DORS părea amuzată.

— Meteorologie?

— Da, spuse Seldon. Mîine este programată o activitate și am să merg sus împreună cu ei.

— Te-ai săturat de istorie?

Seldon dădu din cap, posomorît.

— Da, m-am săturat. Schimbarea o să-mi prindă bine. În plus, Randa spune că mai există și o altă problemă mult prea complicată pentru a putea fi rezolvată de matematici. Îmi va prinde bine să văd că situația mea nu este unică.

— Sper că nu ești agorafobic.

Seldon zîmbi.

— Nu, nu sînt, dar înțeleg de ce mă întrebi. Randa spune că Trantorienii sînt adesea agorafobici și nu urcă în Upperside. Am impresia că nu se simt în largul lor fără un acoperiș protector.

Dors încuviință.

— Ai înțeles deci de ce acest lucru este firesc pentru Trantorieni, dar sînt totuși mulți dintre ei care pot fi întîlniți peste tot în Galaxie — turiști, administratori, soldați. Iar agorafobia nu este foarte rară nici în Provincie.

— Posibil, Dors, dar eu nu sînt agorafobic. Sînt curios și îmi doresc această schimbare, așa că mîine am să merg cu ei.

Dors ezită puțin.

— Ar trebui să merg cu tine, dar mîine am un program încărcat... Totuși, dacă nu ești agorafobic, nu vei avea probleme și probabil că-ți va face plăcere. Oh, și să stai aproape de meteorologi. Am auzit de oameni care s-au rătăcit pe sus, pe acolo.

— Am să fiu atent. A trecut multă vreme de cînd nu m-am mai rătăcit cu adevărat pe undeva.

23

JENARR LEGGEN avea o înfățișare întunecată. Nu atît din cauza tenului, care era destul de deschis la culoare. Nici din cauza sprîncnelor, care erau dese și negre. Mai degrabă din cauză că sprîncenele se arcuiau peste doi ochi înfundați în orbite și peste un nas foarte proeminent. Acestea erau motivele pentru care tot timpul părea foarte morocănos. Ochii săi nu erau prietenoși, iar atunci cînd vorbea, ceea ce nu se întîmpla des, avea o voce adîncă și puternică, surprinzător de răsunătoare pentru trupul său firav.

— Vei avea nevoie de haine mai călduroase decît acestea, Seldon, spuse el.

— Da? spuse Seldon și privi împrejur.

Mai erau doi bărbați și două femei, ce se pregăteau să urce cu Leggen și Seldon. Ca și Leggen, purtau veșminte foarte lucioase acoperite de pulovere groase și care, deloc surprinzător, aveau culori aprinse și modele extravagante. Bineînțeles, nu erau două care să semene între ele, nici măcar de departe.

Seldon coborî privirea spre hainele sale și spuse:

— Îmi pare rău, n-am știut — dar nu am nimic potrivit de pus pe deasupra.

— Îți pot împrumuta eu un pulover. Cred că este unul în plus pe aici, pe undeva... Da, uite-l. Puțin cam jerpelit, dar tot e mai bine decît nimic.

— Puloverele astea te pot încălzi destul de neplăcut, zise Seldon.

— Aici, da, spuse Leggen. Dar în Upperside sînt alte condiții. Este frig și bate vîntul. Păcat că n-am și jambiere și ghete în plus, ca să-ți dau. Mai tîrziu o să le simți lipsa.

Luau cu ei un cărucior cu instrumente, pe care le verificau unul cîte unul, cu o meticulozitate pe care Seldon o găsi inutilă.

— Planeta ta este friguroasă? întrebă Leggen.

— Anumite regiuni sînt, desigur, zise Seldon. Acolo unde m-am născut eu este o climă blîndă și adesea ploioasă.

— Păcat. Clima din Upperside nu va fi pe placul tău.

— Cred că am să reușesc să o suport pe perioada în care vom sta acolo sus.

Cînd fură gata, intrară pe rînd într-un ascensor pe care era scris: **A SE FOLOSÎ DOAR ÎN INTERES DE SERVICIU.**

— Asta din cauză că ajunge în Upperside, zise una dintre tinere, și se presupune că oamenii nu merg acolo sus fără un motiv întemeiat.

Seldon n-o mai întîlnise pînă atunci pe tînără, dar îi auzise pe ceilalți spunîndu-i Clowzia. Nu știa dacă era un nume, un prenume, sau un alint.

Ascensorul nu era diferit de altele în care Seldon se mai urcase, fie pe Trantor, fie acasă pe Helicon (în afară, bineînțeles, de ascensorul gravitic pe care îl folosisese împreună cu Hummin). Dar era ceva în faptul că știa că urma să îl ducă dincolo de limitele planetei și în spațiul liber de deasupra ei, care îl făcea să se simtă ca într-o navă spațială.

Seldon surîse în sinea sa. O iluzie absurdă.

Ascensorul vibră ușor, ceea ce îi aminti lui Seldon de presimțirile lui Hummin privind decăderea Galactică. Leggen, împreună cu ceilalți bărbați și cu una dintre femei, păreau împietriți în așteptare, ca și cum își opriseră gîndurile și activitatea pînă cînd aveau să iasă afară, dar Clowzia se uita la el ca și cum îl găsea deosebit de interesant.

Seldon se apropie de ea.

— Urcăm foarte sus? spuse el în șoaptă nedorind să-i deranjeze pe ceilalți.

— Sus? repetă ea.

Vorbea pe un ton normal, ca și cum nu avea deloc impresia că ceilalți doreau liniște. Părea foarte tînără și Seldon se gîndi că era probabil o studentă. În stagi, poate.

— Urcăm de multă vreme. Upperside trebuie că se află la un nivel foarte înalt.

Pentru un moment, ea păru debusolată. Apoi spuse:

— O, nu. Nu este deloc la un nivel înalt. Noi am pornit de foarte jos. Universitatea se află la un nivel jos. Consumăm foarte multă energie și pentru că ne aflăm foarte jos, costurile pentru energie sînt mai scăzute.

— În regulă, spuse Leggen. Am ajuns. Hai să scoatem echipamentul afară.

Ascensorul se opri vibrînd ușor și ușa largă se deschise glisînd cu rapiditate. Temperatura coborî pe loc, iar Seldon își vîrî mîinile în buzunare, foarte bucuros că avea puloverul pe el. Un vînt rece îi ciufuli părul și îi trecu prin minte că o pălărie i-ar fi fost de mare folos. Chiar în acel moment Leggen scoase ceva dintr-un pliu al puloverului, o scutură ca să se desfacă și și-o puse pe cap. Ceilalți făcură la fel.

Doar Clowzia șovăi. Se opri chiar înainte să și-o pună pe cap, apoi i-o oferî lui Seldon.

Seldon scutură din cap.

— Nu-ți pot lua pălăria, Clowzia.

— Haide, luați-o. Eu am părul lung și foarte des. Al dumneavoastră este scurt și puțin cam... rar.

Seldon ar fi dorit să refuze cu tărie acest lucru și în altă situație probabil că ar fi făcut-o. Acum însă, luă pălăria.

— Mulțumesc, mormăi el. Dacă ți se face frig la cap, am să ți-o dau înapoi.

Poate că nu era chiar atît de tînăra. Părea astfel din cauza feței sale rotunde, o față aproape copilăroasă. Și acum, că îi atrăsese atenția asupra părului său, observă că avea o încîntătoare nuanță roșcată. Un astfel de păr nu văzuse niciodată pe Helicon.

Afară era înnoirat, ca atunci cînd fusese dus spre Palat prin zona deschisă. Era mult mai frig decît fusese atunci, dar presupuse că asta se datora faptului că acum se aflau cu șase săptămîni mai aproape de iarnă. Norii erau mai deși decît atunci iar ziua era evident mai întunecată și mai amenințătoare — sau, pur și simplu, noaptea era mai aproape? Cu siguranță, ei nu ar fi urcat acolo să facă o treabă importantă fără să-și asigure o bucată mare din zi pentru a putea lucra. Sau se așteptau ca treaba să le ia foarte puțin timp?

Ar fi dorit să întrebe, dar se gîndi că lor nu le-ar fi plăcut să li se pună întrebări în acel moment. Toți păreau a avea stări care variau de la agitație la furie.

Seldon cercetă împrejurimile.

Stătea pe ceva care părea a fi metal obișnuit, după sunetul pe care îl făcu atunci când bătu pe furiș cu piciorul în el. Însă nu era numai metal. Când pășea, lăsa urme. Suprafața era evident acoperită de praf, sau de nisip fin, sau de pământ.

Ei bine, de ce nu? Nu prea avea cine să vină aici să facă curățenie. Din curiozitate, se aplecă să adune puțin din acea substanță.

Clowzia se apropiase de el. Observase ceea ce făcea și spuse, cu aerul unei neveste prinsă cu o treabă prost făcută:

— Mai dăm cu mătura pe aici, ca să protejăm instrumentele. În majoritatea locurilor din Upperside e mult mai rău, dar nu contează. Știți, asta ajută la izolare.

Seldon mormăi ceva și continuă să privească în jur. Nu avea nici o șansă să priceapă ceva din instrumentele care parcă se înălțau din solul subțire (dacă i se putea spune astfel). Nu avea nici cea mai vagă idee ce reprezentau sau ce măsurau.

Leggen se îndrepta spre el. Își ridică picioarele și le punea jos cu mare băgare de seamă și Seldon se gândi că mergea astfel pentru a evita să lovească instrumentele. Își notă în minte să umble și el la fel.

— Tu! Seldon!

Lui Seldon nu-i plăcu deloc tonul vocii.

— Da, Dr. Leggen? replică el pe un ton rece.

— Ei bine, Dr. Seldon, vorbi celălalt nervos, colegul acela micuț, Randa, mi-a spus că ești matematician.

— Exact.

— Unul bun?

— Mi-ar place să cred asta, dar e greu de garantat.

— Și te interesează problemele care nu au rezolvare?

— M-am înfundat într-una, zise Seldon cu prudență.

— Eu m-am blocat cu alta. Ești liber să te uiți prin împrejurimi. Dacă ai vreo întrebare, stagiara noastră, Clowzia, o să-ți fie de folos. Poate ai să ne ajuți și tu pe noi.

— Aș fi încântat, dar nu știu nimic despre meteorologie.

— Nu face nimic, Seldon. Nu vreau decît să-ți faci o impresie și apoi aș dori să discut cu tine despre matematicile *mele*, așa cum sînt ele.

— Îți stau la dispoziție.

Leggen dădu să plece, cu o expresie încruntată și îndîrjită. Apoi se întoarse.

— Dacă ți se face frig — *prea frig* — ușa ascensorului este deschisă. Intri înăuntru și apeși plăcuța pe care scrie: BAZA UNIVERSITĂȚII. O să te ducă jos, iar ascensorul se va întoarce apoi automat la noi. Clowzia îți va arăta — dacă ai să uiți.

— N-am să uit.

De data asta plecă de-a binelea, și Seldon privi în urma lui, simțind cum cuțitul vântului rece îi pătrunde prin pulover. Clowzia reveni, cu fața ușor înroșită de vânt.

— Dr. Leggen pare că îi tună și îi fulgeră, spuse Seldon. Sau asta este prognoza lui pentru fiecare zi?

Clowzia chicoti.

— Pare necăjit aproape tot timpul, dar acum chiar *este* necăjit.

— De ce? întrebă curios Seldon.

Clowzia privi peste umăr și părul ei lung se involbură. Apoi spuse:

— N-ar fi trebuit să știi și totuși am aflat. Dr. Leggen a presupus că azi, chiar în acest moment, se va produce o spărtură în nori, și a plănuit să facă niște măsurători speciale la lumina soarelui. Numai că... ei bine, vedeți și dumneavoastră ce vreme este.

Seldon aprobă din cap.

— Avem instalate aici camere de holoviziune, așa că știa că este înnourat — chiar mai rău decât de obicei — și cred că spera să fi fost ceva în neregulă cu instrumentele, adică să fi greșit ele și nu teoria lui. Totuși, pînă acum, n-au descoperit nimic de genul ăsta.

— Deci de asta arată atît de nefericit.

— Ei, nici o dată nu arată *fericit*.

Seldon privi împrejur, cu ochii întredeschiși. În ciuda norilor, lumina era puternică. Descoperi că suprafața de sub picioarele sale nu era de loc orizontală. Stătea pe o boltă mai înaltă și putea vedea că erau bolte în toate direcțiile, de diferite diametre și înălțimi.

— Upperside pare să aibă un relief neregulat, spuse el.

— Cred că așa este peste tot. Așa a fost construită.

— Din vreun motiv anume?

— Nu chiar. Din explicațiile pe care le-am primit eu — știți, mi-am dat și eu seama de asta și am întrebat și eu, ca și dumneavoastră — primii coloniști de pe Trantor și-au acoperit casele, străzile, locurile unde făceau cumpărături, arenele de sport și toate celelalte, apoi au acoperit toate orașele, așa încît existau o grămadă de bolte peste tot, cu diferite înălțimi și diferite diametre. Cînd s-au unit, suprafața a rezultat neregulată, dar în acea vreme, oamenii au hotărît că așa trebuie să fie.

— Vrei să spui că ceva absolut întîmplător a ajuns să fie considerat tradiție?

— Dacă luați lucrurile astfel... cred că da.

(Dacă ceva absolut întâmplător poate cu ușurință deveni o tradiție care aproape că nu mai poate fi schimbată, gândi Seldon, asta nu ar fi oare o lege a psihoistoriei? Părea ceva neînsemnat, dar câte alte legi și ele neînsemnate ar putea exista? Un milion? Un miliard? Existau oare câteva legi generale, puține la număr, iar aceste legi neînsemnate să fie niște corolari obținute din ele? De unde ar fi putut ști? Dus pe gânduri o vreme, aproape că uită de vîntul usturător.)

Clowzia era însă conștientă de acel vînt, căci se zgribuli și spuse:

— Este foarte neplăcut aici. Mult mai bine este sub cupolă.

— Ești Trantoriană? întrebă Seldon.

— Da.

Seldon își aminti ce spusese Randa despre Trantorieni, cum că erau agorafobici.

— Te deranjează că te afli aici, sus? spuse el.

— Urăsc locul ăsta, zise Clowzia, dar vreau să obțin gradul, specialitatea și statutul, iar Dr. Leggen spune că nu le pot obține fără ceva muncă pe teren. Așa că iată-mă aici, urînd acest loc, mai ales cînd este atît de frig. Apropo de frig, nici nu v-ar trece prin cap că pe aceste cupole poate crește vegetație, nu-i așa?

— Crește?

Seldon o privi tăios pe Clowzia, bănuind-o că glumește ca să-l facă pe el să arate ca un idiot. Ea părea complet nevinovată, dar cît era adevărat și cît era doar aspectul feței sale de copil?

— Sigur, spuse ea. Chiar și aici, atunci cînd este mai cald. Vedeți pămîntul de aici? Noi îl măturăm, din cauză că trebuie să ne desfășurăm activitatea, după cum v-am mai spus, dar în alte locuri se acumulează ici și colo, și în locurile joase unde se întîlnesc bolțile, este foarte adînc. În acel sol cresc plantele.

— Dar de unde provine pămîntul?

— Atunci cînd bolțile acopereau doar o parte a planetei, vîntul a depozitat pămîntul pe ele, puțin cîte puțin. Apoi, cînd Trantorul a fost acoperit în întregime și au fost săpate niveluri din ce în ce mai adînci în care oamenii să-și ducă viața, o parte din materialul săpat, dacă era adecvat, a fost împrăștiat peste cupolă.

— Cu siguranță că bolțile s-ar fi prăbușit.

— O, nu. Bolțile sînt foarte rezistente și sînt întărite aproape peste tot. Ideea era, după cum am înțeles eu dintr-o video-carte pe care am vizionat-o, să poată obține recolte în Upperside. Dar în cele din urmă s-a dovedit că era mai practic să se crească recolte sub cupolă. Fermentii și altele puteau fi cultivate și în interiorul cupolei, înlocuind o mare parte din recoltele obișnuite, așa că s-a hotărît ca Upperside să

fie lăsată necultivată. Sînt și animale în Upperside — fluturi, albine, șoareci, iepuri. O mulțime.

— Dar rădăcinile plantelor n-au să strice bolțile?

— N-au făcut-o în mii de ani. Bolțile sînt astfel prelucrate încît nu pot fi străpunse de rădăcini. Cea mai mare parte a vegetației este formată din iarbă, dar sînt și copaci. Ați fi putut să-i vedeți chiar și dumneavoastră dacă ne-am fi aflat în sezonul cald sau dacă am fi fost mult mai la sud sau dacă v-ați fi aflat la bordul unei nave spațiale.

Îi aruncă deodată o privire iscoditoare.

— Ați văzut Trantorul atunci cînd ați venit din spațiu? întrebă ea.

— Nu, Clowzia, trebuie să mărturisesc că nu. Hipernava nu s-a aflat niciodată într-o poziție bună pentru a admira perspectiva. Dar tu, ai văzut vreodată Trantorul din spațiu?

— N-am fost niciodată în spațiu, spuse ea zîbind anemic.

Seldon privi împrejur. Peste tot, mohoreală.

— Nu pot să cred, spuse el. Despre vegetația din Upperside, vreau să spun.

— Și totuși, este adevărat. Am auzit oameni spunînd — Provinciali, ca și dumneavoastră, care *au văzut* Trantorul din spațiu — că planeta arată verde ca o pajiște, din cauză că este acoperită în cea mai mare parte cu iarbă și cu arbuști. De fapt, există și copaci. Există o umbră, nu foarte departe de aici. Eu am văzut-o. Sînt copaci și ajung pînă la șase metri înălțime.

— Unde?

— De aici nu o puteți vedea. Este de partea cealaltă a bolții. Este...

Chemarea de-abia se auzi. (Seldon își dădu seama că în timp ce discutaseră se depărtaseră din imediata vecinătate a celorlalți.) „Clowzia. Vino înapoi aici. Avem nevoie de tine.“

— Aoleu, spuse Clowzia. *Vin!*... Îmi pare rău, Dr. Seldon, trebuie să plec.

Se depărtă în fugă, reușind să alerge cu ușurință, în ciuda ghetelor căptușite.

Oare se distrase pe seama lui? Oare îi servise o grămadă de minciuni naivului străin, de dragul amuzamentului? Lucruri din astea știa că se întîmplau oriunde, pe orice lume. Nu te puteai încrede nici măcar într-o înfățișare deschisă și onestă; de fapt, denunțatorii care aveau succes erau cei care își cultivaseră chiar o astfel de înfățișare.

Deci, ar putea fi adevărat că există copaci înalți de șase metri în Upperside? Fără să mai stea mult pe gânduri, se îndreptă spre cea mai mare boltă pe care o putea vedea. Făcu câteva mișcări din brațe, pentru a se mai încălzi; simțea cum *chiar* că îi îngheață picioarele.

Clowzia nu-i dăduse nici un reper. Ar fi putut să-i sugereze care era direcția înspre copaci, dar n-o făcuse. Oare de ce? Probabil pentru că între timp fusese chemată de ceilalți.

Bolțile erau mai mult largi decât înalte, ceea ce era un lucru bun, altfel drumul ar fi fost cu mult mai dificil. Pe de altă parte, o pantă ușoară însemna că trebuia să parcurgă o distanță lungă și obositoare pînă în vârful unei bolți, pentru a putea privi în partea cealaltă.

În cele din urmă, reuși să ajungă în vârful bolții pe care urcase și să privească dincolo de ea. Se uită înapoi, ca să fie sigur că îi mai putea vedea pe meteorologi și instrumentele lor. Se aflau la o distanță cam mare, într-o vale îndepărtată, dar îi putea distinge destul de clar. Bun.

Nu văzu nici dumbravă, nici copaci, dar observă o vale care serpuia printre două bolți. Pe fiecare parte a acestei adîncituri era ceva mai mult pămînt, și se puteau zări din loc în loc pete verzi din ceea ce s-ar fi putut numi mușchi. Dacă ar urmări această vale și dacă ar ajunge suficient de jos, astfel încît pămîntul să fie suficient de adînc, poate ar reuși să găsească și copaci.

Privi înapoi, încercînd să-și fixeze cîteva repere în minte, dar nu putea zări decît pantele bolților. Asta îl făcu să șovăie, și avertismentul lui Dors că s-ar fi putut rătăci, și care atunci i se păruse un sfat absolut inutil, avea acum mai mult sens. Totuși, se gîndi el, valea era chiar ea un fel de drum. Dacă ar merge prin ea o anumită bucată, nu avea decît să se întoarcă și să facă drumul în sens invers pînă în acest loc.

Înaintă hotărît, cu pași mari, coborînd în lungul depresiunii care ocolea boltele. De sus venea un zgomot vag, ca o huruială, dar nu-i acordă nici o atenție. Își pusese în gînd să vadă copaci și în acel moment altceva nu îl mai preocupa.

Mușchiul deveni mai adînc și se întinse ca un covor, iar ici și colo răsăriră smocuri de iarbă. În ciuda atmosferei dezolante din Upperside, mușchiul era de un verde strălucitor și Seldon se gîndi că pe o planetă noroasă, mohorîtă, era foarte normal să plouă mult.

Valea continua să se curbeze și undeva, chiar deasupra unei alte bolți, zări o pată întunecată pe cerul cenușiu. Își dădu seama că găsise copacii.

Apoi, ca și cum mintea sa, eliberată la vederea acelor copaci, se putea concentra acum și asupra altor lucruri, Seldon deveni conștient de huruițul pe care îl auzise mai înainte și pe care, fără să se gîndească,

il categorisise ca fiind sunetul unei instalații. Acum evalua această posibilitate. Era într-adevăr sunetul unei instalații?

De ce nu? Stătea pe una dintre nenumăratele bolți care acopereau sutele de milioane de kilometri pătrați ai lumii-oraș.

Era normal să existe instalații de toate felurile sub acele bolți — motoare de ventilator, de exemplu. Probabil că se făceau auzite; acolo unde și atunci când încetau toate celelalte zgomote ale lumii-oraș.

Numai că zgomotul nu părea să vină de jos. Privi în sus la cerul posomorît și inexpressiv. Nimic.

Continuă să examineze cerul, cute verticale apărîndu-i între sprincene și deodată, în depărtare...

Era o mică pată întunecată, care apăruse pe fundalul cenușiu. Și, orice ar fi fost, înainte de a fi din nou ascunsă de nori, dădea impresia că se mișcă încoace și încolo, ca și cum ar fi căutat ceva.

Apoi, fără să știe de ce, gîndi: *sînt urmărit.*

Și chiar înainte de a se fi gîndit să ia o hotărîre de acțiune, luase deja una. Alergă disperat de-a lungul văii înspre copaci și apoi, pentru a ajunge mai repede la ei, o luă spre stînga și urcă grăbit o pantă, apoi depăși o boltă joasă, călcînd în picioare buruieni brune, moarte, care semănau cu ferigile și rămurele spinoase cu bobite de un roșu strălucitor.

24

SELDON își trase răsufierea, lipit de un copac, ținîndu-l strîns îmbrățișat. Aștepta cu ochii în patru ca obiectul zburător să-și facă din nou apariția, astfel încît să se poată ascunde înapoia copacului, ca o veveriță.

Copacul era rece, scoarța sa era aspră, nu-i era deloc confortabil — dar îi oferea adăpost. Bineînțeles, era posibil să nu fi fost de ajuns, poate că îl căutau cu detectoare de infraroșii. Dar, pe de altă parte, trunchiul rece al copacului ar fi putut estompa destul de mult amprenta termică.

Pămîntul pe care stătea era tare. Chiar și în acest moment, în care se ascundea și încerca să-și descopere urmăritorul, nu se putu abține să nu se întrebe cît de dens era solul, cîte bolți din regiunile calde ale Trantorului erau împădurite sau dacă acești copaci creșteau întotdeauna doar în văile dintre bolți, lăsînd regiunile mai înalte mușchiului, ierburilor și tufișurilor.

O zări din nou. Nu era o hipernavă, nici măcar un aeroreactor obișnuit. Era o navă cu tracțiune vectorială. Putea zări strălucirea slabă a fasciculelor de ioni care ieșeau din vîrfurile unui hexagon,

anulind atracția gravitațională și permițind aripilor să o mențină în înalțuri, ca pe o mare pasăre aflată în zbor planat. Era un vehicul care putea pluti în aer, destinat explorării terenului.

Doar norii îl salvaseră. Chiar dacă cei din navă ar fi folosit detectoare de infraroșii, acestea nu ar fi putut indica decât că jos se aflau oameni. Vehiculul ar fi trebuit să încerce să coboare sub plafonul de nori pentru a afla cîți oameni erau jos și dacă vreunul dintre ei era persoana căutată.

Nava se mai apropiase, dar oricum nu s-ar fi putut ascunde de el. Zgomotul motorului o dădea de gol, și nu aveau cum să-l oprească, atîta vreme cît doreau să-și continue căutarea. Seldon cunoștea navele cu tracțiune vectorială, căci pe Helicon sau pe oricare altă lume deschisă în care cerul se însenina din cînd în cînd, erau foarte comune, iar multe dintre ele erau particulare.

La ce puteau folosi oare navele cu tracțiune vectorială pe Tran-tor, unde toți oamenii își duceau viața sub cupola deasupra căreia se afla un permanent plafon de nori? Era clar că nu puteau exista decât cîteva vehicule guvernamentale, destinate chiar capturării unei persoane urmărite care a fost ademenită să iasă deasupra cupolei.

Și de ce nu? Forțele guvernamentale nu puteau interveni pe domeniul Universității, dar poate că Seldon nu se mai afla pe acest domeniu. Se afla deasupra cupolei, într-o zonă care putea fi în afara jurisdicției oricărui guvern local. Un vehicul Imperial putea avea dreptul de a debarca în orice parte a cupolei și de a lua la întrebări sau de a aresta orice persoană găsită în această zonă.

Nava era acum și mai aproape, căutînd ca o fiară oarbă ce-și adulmecă prada. O să le dea oare prin cap să cerceteze și acest grup de copaci? Vor debarca oare și vor trimite un soldat înarmat, sau poate chiar doi, să-l hăituiască prin dumbravă?

Și dacă da, ce ar fi putut face? Era neînarmat și toată agilitatea sa nu îi era de nici un folos împotriva unui bici neuronal care îi putea provoca o durere agonizantă.

Se părea că nu aveau intenția să debarce. Ori nu își dădeau seama că se afla îndărătul copacilor...

Ori...

Fu străfulgerat de un nou gînd. Dacă nu era absolut de loc o navă de urmărire? Dacă făcea măsurători meteorologice? Nu încapă nici o îndoială că meteorologii ar dori să investigheze straturile mai înalte ale atmosferei.

Nu făcea oare o prostie ascunzîndu-se?

Cerul se întuneca. Norii deveneau mai groși sau, mult mai probabil, se apropia căderea nopții.

Se făcuse mai frig și avea să se răcească în continuare. Avea de gînd să stea să înghețe din cauză că o navă cu tracțiune vectorială, absolut inofensivă, își făcuse apariția și îi indusese o stare de paranoia pe care nu o mai avusese niciodată pînă atunci? Avu un impuls puternic să părăsească dumbrava și să se întoarcă la stația meteorologică.

La urma urmei, cum ar fi putut omul de care se temea atît de mult Hummin — Demerzel — să știe că el se va afla, chiar în acest moment, în Upperside, gata să se lase capturat?

Pentru o clipă, aceste argumente i se părură convingătoare și, tremurînd de frig, ieși din spatele copacului.

Apoi, se repezi îndărăt, la adăpost, chiar în momentul în care nava reapăru, mai aproape decît înainte. Nu o văzuse *deloc* făcînd ceva care să țină de meteorologie. Nu făcuse nimic care să poată fi considerat luare de probe, măsurători sau analize. Dar *ar fi remarcat* el o astfel de activitate, dacă ar fi avut loc? Nu cunoștea ce fel de instrumente avea nava la bord sau cum funcționau ele. Nu era în stare să își dea seama dacă cei din navă chiar *aveau* preocupări legate de meteorologie... Și totuși, putea să-și asume riscul de a ieși din ascunzătoare?

Și dacă Demerzel *chiar aflase* de prezența lui în Upperside, pur și simplu pentru că un agent de-al lui care lucra la Universitate, știa de aceasta și raportase? Lisung Randa, acel Oriental micuț, vesel și zîmbitor, îi sugerase să meargă în Upperside. Sugestia venise forțat, nu decursese firesc, din conversație; sau, în sfîrșit, nu suficient de firesc. Era oare posibil ca Randa să fi fost un agent guvernamental și să-l fi avertizat în vreun fel oarecare pe Demerzel?

Apoi, mai era și Leggen, care îi dăduse puloverul. Puloverul îi era util, dar de ce nu îi spusese Leggen mai devreme că avea nevoie de unul, ca să poată veni cu al său? Asta pe care îl purta acum, avea ceva special? Era într-o singură culoare, purpurie, în timp ce toate puloverele celorlalți purtau marca extravagantei modei Trantoriene, a desenelor strălucitoare. Oricine care ar fi privit de la înălțime în jos, ar fi remarcat o pată lipsită de strălucire între celelalte care îi luau ochii și ar fi aflat imediat pe cine trebuia să urmărească.

Dar Clowzia? După toate aparențele, se afla în Upperside pentru a se deprinde cu practica de meteorolog și pentru a-i ajuta pe meteorologi. Cum fusese posibil ca ea să vină la el, să-i vorbească nestîngerită, să-l îndepărteze pe nesimțite de ceilalți și să-l lase apoi singur, pentru a fi mai ușor de capturat?

Și dacă tot sîntem la capitolul ăsta, ce se poate spune despre Dors Venabili? Știa că avea să meargă în Upperside. Nu l-a oprit. Ar fi putut să-l însoțească, dar chiar atunci era foarte ocupată.

Era o conspirație. Nici o îndoială, era o conspirație.

Acum se convinsese și nu mai avea de gînd să iasă din adăpostul pe care i-l ofereau copacii. (Își simțea picioarele ca pe niște sloiuri de gheață, și se părea că nu-i ajută cu nimic dacă bătea cu ele în pămînt.) Nava asta nu mai pleacă odată?

Și chiar atunci cînd gîndi acest lucru, zgomotul pe care îl făcea motorul navei crescuse în intensitate, iar nava urcă spre nori și dispăru.

Seldon ascultă cu nerăbdare, atent la cel mai mic zgomot, ca să fie sigur că în sfîrșit, plecase. Și apoi, chiar după ce se încredință de acest lucru, se întrebă dacă nu era cumva un fel de șiretlic pentru a-l face să iasă din ascunzătoare. Rămase pe loc, în timp ce minutele se scurgeau încet și noaptea continua să se apropie.

Și, în sfîrșit, cînd își dădu seama că dacă nu-și asumă riscul de a ieși din ascunzătoare, nu-i rămînea decît să înghețe pînă o să-și piardă cunoștința, ieși afară și înaintă cu prudență dincolo de adăpostul copacilor.

De altfel, căzuse amurgul și începuse să se întunece. Nu l-ar fi putut descoperi decît cu un detector de infraroșii dar, în cazul acesta, ar fi auzit nava revenind. Așteptă chiar la marginea dumbrăvii, la pîndă, gata să se ascundă din nou printre copaci la cel mai mic zgomot... deși nu-și imagina la ce i-ar mai putea folosi, odată ce ar fi fost descoperit.

Seldon privi împrejur. Dacă i-ar putea găsi pe meteorologi, aceștia ar avea cu siguranță lumină artificială, însă nimic altceva.

Încă mai putea să distingă ceea ce se afla în jurul lui, dar în aproximativ un sfert de oră, cel mult o jumătate de oră, nu va mai fi în stare să distingă nimic. Fără lumină și cu cerul de deasupra acoperit, va fi întuneric — întuneric beznă.

Îl cuprinse disperarea la gîndul că avea să fie înconjurat de un întuneric absolut. Seldon își dădu seama că va trebui să găsească în cel mai scurt timp valea care îl adusese aici, și să facă drumul înapoi. Înfășurîndu-și strîns brațele în jurul trupului, pentru a se încălzi, o luă înspre ceea ce credea el că era direcția spre valea dintre bolți.

Desigur, puteau fi mai multe văi care să pornească din dumbravă, dar desluși vag cîteva dintre rămurelele cu bobite pe care le întîlnise la venire și care acum, în loc de roșu strălucitor, arătau aproape negre. Nu-și mai putea permite să întîrzie. Trebuia să pornească de la ideea că avea dreptate. Urcă în lungul văii cît putu de repede, dirijat de pantele care coborau și de vegetația de la picioarele sale.

Dar nu putea rămîne la nesfîrșit în această vale. Ajunsese la ceea ce lui i se păru a fi cea mai înaltă boltă din raza vizuală și dăduse peste o vale care îi tăia perpendicular calea. După socoteala sa, trebuia acum să facă spre dreapta, apoi brusc la stînga, ceea ce îl va pune pe drumul spre bolta meteorologilor.

Seldon făcu ocolul spre stînga și, ridicînd capul, reuși să distingă curba unei bolți care se profila pe porțiunile ceva mai luminate ale cerului. Asta trebuia să fie!

Sau era numai dorința lui?

Nu avea altceva de făcut decît să presupună că nu era numai o dorință. Cu ochii mereu îndreptați spre vîrfurile bolții astfel încît să se poată deplasa după o linie cît de cît dreaptă, înainta cît putu de repede înspre ea. Pe măsură ce se apropia și bolta se lățea din ce în ce mai mult, conturul ei pe cer îi era din ce în ce mai greu de distins. Cufînd, dacă nu greșea, va înainta pe o pantă ușoară și atunci cînd panta va deveni orizontală, va putea să privească în jos, de cealaltă parte, unde va putea distinge luminile meteorologilor.

În întunericul ca smoala, nu mai putea distinge ce se afla în drumul său. Dorind să fi existat măcar cîteva stele care să împrăstie puțină lumină, se întrebă dacă așa se simt orbii. Întinse mîinile înainte, ca pe niște antene.

Cu fiecare minut, se făcea din ce în ce mai frig și se oprea din cînd în cînd ca să-și sufle în mîini și să le pună la subsuori. Își dorea să fi putut face același lucru și cu picioarele. Dacă ar începe acum să plouă, gîndi el, ar cădea zăpadă sau, și mai rău, lapoviță.

Mereu înainte... mereu înainte. Nu avea de ales.

În cele din urmă, i se păru că începe să coboare. Ori era doar o sugestie, ori ajunsese în vîrfurile bolții.

Se opri. Dacă ar fi ajuns în vîrfurile bolții, ar fi trebuit să poată distinge luminile artificiale ale stației meteorologice. Ar fi văzut luminile purtate de meteorologi scînteind sau dansînd ca licuricii.

Seldon închise ochii, încercînd să facă o diferență, apoi încercă din nou, dar efortul era în van. Nu era mai întuneric atunci cînd închidea ochii decît atunci cînd îi ținea deschiși, iar atunci cînd îi deschidea, nu era mai multă lumină decît atunci cînd erau închise.

Probabil că Leggen și ceilalți plecaseră, luîndu-și luminile cu ei și stingînd toate luminile de pe instrumente. Sau poate că urcase pe o altă boltă. Sau poate că urcînd pe boltă se abătuse de la drumul drept și acum privea într-o direcție greșită. Sau poate că mersese în lungul unei alte văi și se depărtase de dumbravă luînd-o într-o direcție greșită.

Ce trebuia să facă?

Dacă privea în direcția greșită, exista o șansă ca rotind capul spre dreapta sau spre stînga, lumina să poată fi zărită ... și nu o zărea. Dacă mersese pe o altă vale, nu mai avea posibilitatea să se întoarcă la dumbravă și să descopere o alta.

Singura lui șansă era să presupună că privea în direcția corectă și că stația meteorologică era mai mult sau mai puțin în fața lui, dar că meteorologii plecaseră și îl lăsaseră în întuneric.

Va merge deci înainte. Șansa de reușită putea fi mică. dar altă șansă nu avea.

Aprecie că îi luase o jumătate de oră pentru a ajunge de la stația meteorologică pînă în vârful bolții, o parte din drum parcurgînd-o împreună cu Clowzia, mai degrabă în ritm de plimbare decît în ritm rapid. Acum, în întunericul descurajant, mergea puțin mai repede decît într-o plimbare.

Seldon continuă să înainteze cu greu. I-ar fi plăcut să știe cît era ceasul, chiar avea o bandă orară, desigur, dar în întuneric...

Se opri. Purta o bandă orară Trantoriană, care dădea ora Galactică Standard (ca toate benzile orare) și mai dădea de asemenea ora locală de pe Trantor. Benzile orare erau de obicei vizibile în întuneric, luminînd fosforescent, astfel încît oricine să-și poată da seama de oră, chiar și în întunericul calm al unui dormitor. O bandă orară Heliconiană așa ar fi fost concepută, cu siguranță; de ce nu ar fi fost concepute la fel și cele Trantoriene?

Își îndreptă ochii spre banda sa orară șovăind neliniștit și atinse contactul care acționa sursa de energie pentru lumină. Banda orară străluci slab și îi spuse că era 1847. Știa că era iarnă, pentru că noaptea coborîse deja... Cît timp trecuse de la solstițiu? Care era înclinarea axială? Cît de lung era anul? Cît de departe de ecuator era în acel moment? Nu avea cum să capete răspuns la aceste întrebări, dar ceea ce conta era că licărirea de lumină era vizibilă.

Nu orbise! Într-un fel, strălucirea anemică a benzii orare îi re-deșteptase speranța.

Îi crescuseră moralul. Va continua să înainteze în aceeași direcție. Va merge o jumătate de oră. Dacă nu va întîlni nimic, va mai merge încă cinci minute — doar cinci minute. Dacă tot nu va întîlni nimic, se va opri să se mai gîndească. Însă asta va fi peste treizeci și cinci de minute. Pînă atunci, se va concentra doar asupra mersului și la dorința de a-i fi ceva mai cald. (Își mișcă viguros degetele de la picioare. Încă și le mai putea simți.)

Continuă să înainteze tîrîndu-și picioarele și jumătatea de oră trecu. Făcu o pauză și apoi, ezitînd, mai merse încă cinci minute.

Acum trebuia să se hotărască. Nu găsisese nimic. Putea fi oriunde, departe de orice intrare în boltă. Pe de altă parte, stația meteorologică se putea afla trei metri mai la stînga — la dreapta — sau în față. Putea fi la două lungimi de braț de deschiderea în boltă, care însă nu era deschisă.

Și acum?

Avea vreun rost să strige? Era înconjurat de o tăcere absolută, numai vîntul șuiera. Dacă prin vegetația de pe bolți trăiau păsări, animale sau insecte, ele nu se aflau în acest anotimp sau în acest moment al nopții sau în acest loc. Vîntul continua să-l înghețe.

Poate că ar fi trebuit totuși să strige. Sunetul ar putea ajunge departe, datorită aerului rece. Dar era oare cineva să-l audă?

S-ar fi făcut auzit înlăuntrul bolții? Existau instrumente care să detecteze sunetul, sau mișcările de deasupra? Oare nu sînt puse santinele, la deschiderile din bolți?

Era ridicol. I s-ar fi auzit pașii, nu?

Totuși...

Strigă.

— Ajutor! Ajutor! Mă aude cineva?

Strigătul său era sugrumat, pe jumătate jenat. I se părea o prostie să se apuce să strige în vastul deșert negru.

Dar apoi, gîndi că era o prostie și mai mare să ezite într-un asemenea moment. Panica țîșnea din el prin toți porii. Inspiră adînc aerul rece și scoase un urlet cît putu de lung. Apoi inspiră încă o dată și urlă din nou, pe altă tonalitate. Apoi din nou.

Seldon făcu o pauză, întorcîndu-și capul în toate direcțiile, chiar dacă nu era nimic de văzut. Nu putu să audă nici măcar ecoul urletelor sale. Nu avea altceva de făcut decît să aștepte venirea zorilor. Dar cît de lungă era noaptea în acest anotimp al anului? Și cît de frig avea să fie?

Simți o mică atingere rece, pișcîndu-l de obraz. După o vreme, încă una.

Cădea lapovița, invizibilă în întunericul ca smoala. Și nu avea cum să-și găsească un adăpost.

Se gîndi: Ar fi fost mai bine dacă nava m-ar fi văzut și m-ar fi capturat. În acest moment aș fi fost, poate, prizonier, dar cel puțin mi-ar fi fost cald și bine.

Sau, dacă Hummin nus-ar fi amestecat deloc, aș fi putut fi demult înapoi pe Helicon. Sub supraveghere, dar mi-ar fi fost cald și bine. În acest moment, nu-și dorea decît asta : să-i fie cald și bine.

Dar în acest moment nu putea decît să aștepte. Se așeză jos, chircindu-se, știind că oricît de lungă ar fi fost noaptea, nu ar fi îndrăznit să adoarmă. Își scoase pantofii și își frecă picioarele înghețate. Aproape imediat, se încălță din nou cu ei.

Știa că va trebui să repete acest lucru și să-și frece mîinile și urechile toată noaptea pentru a menține circulația sîngelui. Dar lucrul cel mai important de ținut minte era că *nu trebuia* să adoarmă. Asta ar fi însemnat moarte sigură.

Și, imediat ce finalizează aceste gînduri înțelepte, ochii săi se închiseră, capul îi căzu în piept și adormi sub lapoviță.

SALVARE

LEGGEN, JENARR — ... Contribuțiile sale în meteorologie, deși însemnate, pălesc în fața a ceea ce de atunci încoace se cunoaște a fi Controversa Leggen. Este neîndoielnic că acțiunile sale au fost de așa natură încât Seldon a fost pus în primejdie, dar se poartă discuții în contradictoriu — și întotdeauna s-au purtat — dacă aceste acțiuni au fost neintenționate sau au făcut parte dintr-o conspirație. Pasiunile au crescut în ambele tabere și chiar cele mai minuțioase studii nu au ajuns la concluzii categorice. Oricum, suspiciunile care au apărut în anii ce au urmat i-au stricat lui Leggen cariera și viața particulară...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

25

LUMINA ZILEI încă nu se sfârșise atunci când Dors Venabili îl căută pe Jenarr Leggen. Salutului ei nerăbdător, acesta îi răspunse cu un mormăit și cu o mișcare scurtă din cap.

— Ei, spuse ea ușor agitată, cum s-a comportat?

Leggen, care introducea date în computer, spuse:

— Cum s-a comportat *cine*?

— Studentul meu de la bibliotecă, Hari. Dr. Hari Seldon. A urcat cu dumneavoastră. V-a fost de vreun folos?

Leggen își luă mâinile de pe tastele computerului și se roti cu scaunul cu tot spre ea.

— Individul ăla de pe Helicon? Nu mi-a fost de nici un folos. N-a arătat nici un fel de interes. Privea tot timpul decorul, când de fapt nu era nimic de văzut. Un tip foarte ciudat. Pentru ce l-ai trimis sus?

— N-a fost ideea mea. El a vrut așa. Nu pot să înțeleg de ce. Era foarte curios... Unde este acum?

Leggen dădu din umeri.

— De unde să știu eu? Pe undeva pe aici.

— Unde s-a dus după ce a coborât cu dumneavoastră? V-a spus?

— N-a coborât cu noi. Ți-am spus că n-a arătat nici un fel de interes.

— Atunci, când a coborât?

— Nu știu. N-am fost atent la el. Am avut enorm de mult de lucru. Acum, yreo două zile trebuie să fi fost o furtună și o ploaie torențială, pe care nu le-am prevăzut. Nimic din ce ne-au arătat instrumentele nu ne-a oferit o explicație satisfăcătoare pentru acest lucru. Sau pentru faptul că astăzi așteptam niște raze de soare care *nu* au apărut. Acum caut niște explicații, iar tu mă *deranjezi*.

— Vreți să spuneți că nu l-ați văzut când a coborît?

— Uite ce e. Nu aveam deloc grija lui. Idiotul nu era bine îmbrăcat și mi-am dat seama că într-o jumătate de oră n-o să mai fie în stare să suporte frigul. I-am dat un pulover, dar acesta nu avea cum să-i țină cald la picioare. Așa că am lăsat ascensorul deschis pentru el, i-am spus cum să-l folosească și i-am explicat că o să-l ducă jos, iar apoi o să se întoarcă sus automat. Totul era foarte simplu, deci sînt sigur că i s-a făcut frig, a coborît și ascensorul s-a întors înapoi. Iar la sfîrșit noi am coborît cu toții.

— Dar nu știți cu exactitate când a coborît?

— Nu, nu știu. Ți-am mai spus. Eram ocupat. Totuși, sigur nu era acolo atunci când am plecat, deja începuse să se întunece și părea că aveau să cadă precipitații. Așa că trebuie să fi coborît înaintea noastră.

— Altcineva l-a văzut coborînd?

— Nu știu. Poate Clowzia. A stat cu el o vreme. De ce n-o întrebi pe ea?

Dors o găsi pe Clowzia în cămine; abia ieșise de la un duș fierbinte.

— A fost frig acolo sus, spuse Clowzia.

— Ai stat împreună cu Hari Seldon în Upperside? întrebă Dors.

— Da, o vreme, spuse Clowzia ridicînd sprîncenele. Vroia să se plimbe prin împrejurimi și să afle despre vegetația de acolo. E un tip curios, Dors. Totul părea să-l intereseze, așa că i-am spus tot ce știam, pînă ce Leggen m-a chemat înapoi. Era într-una din toanele lui proaste. Vremea nu era așa cum se așteptase și...

— Deci nu l-ai văzut pe Hari Seldon coborînd cu ascensorul? o întrerupse Dors.

— Nu l-am mai văzut deloc după ce Leggen m-a chemat înapoi... Dar *trebuie* să fie aici. Când am plecat, nu era acolo.

— Dar nu-l găsesc nicăieri.

Clowzia părea tulburată.

— Serios?... Dar trebuie să fie *pe undeva* pe aici.

— Nu, nu este *obligatoriu* să fie pe undeva pe aici, spuse Dors simțind neliniștea crescînd în ea. Dacă a rămas acolo sus?

— Este imposibil. Nu era acolo. Firește, ne-am uitat după el înainte de a pleca. Leggen i-a arătat cum poate să coboare. Nu era îmbrăcat cum trebuie și era o vreme mizerabilă. Leggen i-a spus să nu ne aștepte dacă i se face frig. I se făcuse frig. Asta o știi! Așa că ce putea face altceva *decît* să coboare?

— Dar nimeni nu l-a văzut coborînd... A fost ceva în neregulă, acolo sus?

— *Nimic*. Nu cît timp am stat cu el. Era foarte bine... bineînțeles, în afara faptului că i se făcuse frig.

— Din moment ce nimeni nu l-a văzut coborînd, ar putea fi încă sus, spuse Dors deja foarte neliniștită. Poate ar trebui să mergem să verificăm?

— Dar ți-am spus că ne-am uitat după el înainte să coborîm, spuse Clowzia iritată. Era încă lumină și nu se vedea nicăieri.

— Să mergem totuși să verificăm.

— Dar *eu* nu te pot duce acolo sus. Sînt doar o stagiară și nu cunosc combinația de la ușa bolții prin care se iese în Uppertime. Va trebui să vorbești cu Dr. Leggen.

26

DORS VENABILI știa că Leggen nu va merge de bună voie în Uppertime. Trebuia să-l forțeze.

Mai întîi, verifică încă o dată biblioteca și sălile de mese. Apoi făcu un apel în camera lui Seldon. În cele din urmă, merse pînă la camera lui și bătui la ușă. Seldon nu răspunse; atunci îl puse pe îngrijitorul de etaj să îi deschidă. Nu era acolo. Întrebă cîtiva care în ultimele cîteva săptămîni ajunseseră să-l cunoască. Nimeni nu-l văzuse.

Ei bine, în cazul acesta o să-l *oblige* pe Leggen să o ducă în Uppertime. Însă acum era deja noapte. El o să se opună cu înverșunare. Și cît timp își putea ea permite să încerce să-l convingă, dacă Hari Seldon era blocat acolo sus, într-o noapte friguroasă și sub lapovița care se transformase în ninsoare?

Un gînd îi trecu prin minte și se repezi la micul computer al Universității, care avea înregistrate acțiunile studenților, membrilor catedrei și ale personalului de serviciu.

Degetele sale zburau deasupra tastelor și curînd obținu ceea ce dorea.

Era vorba de trei indivizi, care stăteau în altă parte a campusului. Închirie un mic aeroglisor pentru a putea ajunge acolo și găsi locuințele pe care le căuta. Cu siguranță, măcar *unul* dintre ei putea fi disponibil — sau de găsit.

Norocul îi surise. Prima ușa la care sună îi răspunse cu un semnal care îi cerea să se identifice. Introduse numărul ei de identificare, care includea și apartenența departamentală. Ușa se deschise și un bărbat grasuț, între două vârste, se holbă la ea. Era evident că se spălase înainte de masă. Părul său de un galben închis era nepieptănat, iar el nu purta nimic de la brîu în sus.

— Scuză-mă, spuse el. M-ai prins într-un moment neprielnic. Cu ce pot să te ajut, Dr. Venabili?

— Ești Rogen Benastra, Șeful Seismologilor, nu-i așa? spuse ea aproape cu suflul la gură.

— Da.

— Este o problemă urgentă. Trebuie să văd înregistrările seismologice din Upperside din ultimele cîteva ore.

Benastra căscă ochii mari.

— De ce? Nu s-a întîmplat nimic. Dacă s-ar fi întîmplat, aș fi știut. Seismograful ne-ar fi informat.

— Nu vorbesc de vreun impact meteoric.

— Nici eu. Pentru asta, nu avem nevoie de seismograf. Vorbesc despre pietricele, bucățele neînsemnate. Nimic pe ziua de azi.

— Nu e vorba nici de asta. Te rog. Du-mă la seismograf și citește-mi-l. Este vorba de viață sau de moarte.

— Trebuie să iau masa cu cineva...

— Am spus că este vorba de viață sau de moarte și am vorbit serios.

— Nu înțeleg... încep Benastra.

Dar cuvintele i se stinseră sub privirea aspră a lui Dors. Își șterse fața, lăsă vorbă automatului pentru mesaje și se grăbi să-și pună o cămașă.

Aproape că alergară (sub presiunea neîndurătoare a lui Dors) pînă la amplasamentul micii Clădiri a Seismografului. Dors, care nu cunoștea nimic despre seismologie, spuse:

— Jos? Mergem jos?

— Sub nivelele locuite, desigur. Seismograful trebuie să fie fixat pe o temelie solidă, și trebuie ferit de zgomotul și trepidația nivelelor orașului.

— Dar cum poți să-ți dai seama ce se întîmplă în Upperside de aici, de jos?

— Seismograful este legat de un set de traductori de presiune plasați în materialul cupolei. Impactul unei pietricele, oricât de mică ar fi ea, va face indicatorul de pe ecran să trepideze. Putem detecta tendința de aplatizare a cupolei sub un vînt puternic. Putem...

— Bine, bine, spuse Dors nerăbdătoare.

Nu venise pînă aici ca să audă o prelegere despre calitățile și perfecțiunea instrumentelor.

— Puteți detecta pașii oamenilor? întrebă ea.

— Pașii oamenilor? spuse Benastra dezorientat. Așa ceva nu este prea probabil în Upperside.

— Ba este foarte probabil. A fost un grup de meteorologi acolo, în după-amiaza aceasta.

— Aha. Ei bine, pașii sînt greu de detectat.

— Ar putea fi detectați dacă ți-ai da osteneala și asta aș dori să faci acum.

Benastra ar fi putut să se simtă jignit de tonul ferm, poruncitor, al vocii ei, dar chiar dacă era așa, nu spuse nimic. Atinse un contact și ecranul computerului prinse viață.

În extrema dreaptă a ecranului, la distanță egală de marginile de sus și de jos, se afla un spot luminos rotund, din care pornea o linie subțire orizontală și care se oprea în limita din stînga. Acest spot tremura ușor, avea serii de evoluții în sus și în jos, nerepetitive, aleatoare și acestea se deplasau uniform înspre stînga. Asupra lui Dors aveau un efect aproape hipnotic.

— Este cît se poate de liniște, spuse Benastra. Ceea ce vezi este rezultatul modificării presiunii aerului de deasupra, poate al picăturilor de ploaie, sau al zgometului îndepărtat al unei instalații. Acolo sus nu se află nimic.

— Bine, dar acum cîteva ore? Verifică înregistrările începînd cu astăzi, ora o mie cinci sute, de exemplu. S-au făcut înregistrări, nu-i așa?

Benastra dădu computerului instrucțiunile necesare și, pentru o secundă sau două, pe ecran se instală un haos fantastic. Apoi se potoli și linia orizontală apăru din nou.

— O să-l sensibilizez la maximum, murmură Benastra.

Acum, mișcările în sus și în jos erau pronunțate și pe măsură ce zig-zag-ul se deplasa înspre stînga, își modificau considerabil frecvența.

— Ce sînt astea? întrebă Dors. Spune-mi.

— Din moment ce mi-ai spus că acolo sus au fost oameni, bănuiesc că sînt pași — schimbarea greutateii de pe un picior pe altul, impactul încălțărilor. Nu știu dacă aș fi putut ghici dacă nu mi-ai fi spus tu

dinainte, Venabili. Asta este ceea ce noi numim vibrație benignă și care nu are nimic periculos în ea.

— Poți să-ți dai seama câți oameni sînt?

— În nici un caz cu ochiul liber. Ceea ce vezi aici este o rezultată a tuturor impacturilor.

— Ai zis „în nici un caz cu ochiul liber“. Rezultanta poate fi despărțită pe componente, prin computer?

— Mă îndoiesc. Pașii au avut influențe minime asupra detectorilor și trebuie luat în considerare și inevitabilul zgomot. Nu ne vom putea bizui pe rezultatele unei astfel de analize.

— Deci așa. Avansează în timp pînă cînd semnele pașilor dispar. Poți să derulezi rapid înainte, dacă se poate spune așa?

— Dacă fac asta — derularea rapidă de care vorbești — atunci totul va deveni o linie dreaptă, ușor neclară deasupra și dedesubt. Ceea ce pot să fac este să avanez în etape de cîte cincisprezece minute și să fac o examinare rapidă înainte de a merge mai departe.

— Bine. Fă-o!

Urmărire amîndoi cu atenție ecranul, pînă cînd Benastra spuse:

— Acum nu mai e nimic. Vezi?

Era din nou o linie perturbată din cînd în cînd de zgomote care păreau ușoare sughituri.

— Cînd s-au oprit pașii?

— Acum două ore. Poate două ore și un pic.

— Și cînd s-au oprit, erau mai puțini pași decît înainte?

Benastra se simți ușor ofensat.

— N-aș putea să spun. Cred că nici cea mai amănunțită analiză n- ar putea da o decizie sigură.

Dors strînse din buze.

— Testezi un traductor — așa i-ai spus — de lîngă accesul meteorologilor? spuse ea apoi.

— Da, acolo sînt instrumentele lor și acolo trebuie să fi fost meteorologii. Vrei să îi verifici și pe cei din împrejurimi? spuse el nevenindu-i să creadă. Unul cîte unul?

— Nu. Rămii la asta. Dar continuă să mergi înainte din cincisprezece în cincisprezece minute. Cineva poate că a rămas în urmă și poate că s-a întors mai tîrziu la instrumente.

Benastra dădu din cap și murmură ceva, numai pentru el.

Ecranul se schimbă din nou și Dors spuse deodată, arătînd cu degetul:

— Ce e asta?

— Nu știu. Zgomot.

— Nu. E periodic. Ar putea fi pașii unei singure persoane?

– Sigur, dar ar putea fi și o mulțime de alte lucruri.
– Parcă are frecvența unor pași, nu-i așa? Mai mergi puțin înainte, spuse după o vreme.

El se conformă, iar când ecranul se stabilizează din nou, ea spuse:

– Zig-zag-urile astea nu devin din ce în ce mai mari?

– Posibil. Putem să le măsurăm.

– Nu e nevoie. Se vede și cu ochiul liber că se măresc. Pașii se apropie de traductor. Dă din nou înainte. Vezi când se opresc.

După un timp, Benastra spuse:

– S-au oprit acum douăzeci sau douăzeci și cinci de minute. Indiferent ce-or fi, adăugă el cu prudență.

– Sînt pași, spuse Dors cu o convingere care ar fi putut mișca și un munte. Acolo sus se află un om și în timp ce tu și cu mine ne-am pierdut vremea pe aici, el s-a prăbușit și o să înghețe, o să moară. Așa că nu mai spune „Indiferent ce-or fi!” Sună la Meteorologie și cheamă-l pe Jenarr Leggen. E o problemă de viață sau de moarte, îți spun. Să spui și tu la fel!

Benastra, cu buzele tremurînd, trecuse de mult de faza în care s-ar mai fi putut opune în vreun fel oricărei cerințe venind din partea aceste femei, uimitoare și pătimașă.

Nu-i luă mai mult de trei minute să aducă holograma lui Leggen la platforma pentru mesaje. Acesta fusese întrerupt de la masă. Avea un șervețel în mînă și o pată sub buza inferioară, care părea a fi de grăsimă.

Fața sa lungă se încruntase îngrozitor.

– Viață sau moarte? Cine ești tu?

Apoi o zări pe Dors, care se apropiase de Benastra, astfel încît imaginea ei să poată fi văzută pe ecranul lui Jenarr.

– Tu, din nou, spuse acesta. Asta este pur și simplu hărțuială.

– Nu, nu este, spuse Dors. L-am consultat pe Rogen Benastra, care este Șeful Seismologilor din Universitate. După ce dumneavoastră împreună cu grupul ați părăsit Upperside, seismograful a indicat clar urmele pașilor unei persoane care se mai află încă acolo. Este studentul meu, Hari Seldon, care a mers acolo sub supravegherea dumneavoastră și care acum, cu siguranță, zace fără cunoștință și s-ar putea să nu mai aibă mult de trăit.

– În consecință, continuă ea, mă veți conduce chiar acum sus, cu orice vă stă la îndemînă. Dacă nu faceți asta *imediat*, am să merg la serviciul de ordine al Universității — și chiar la Președinte, dacă este necesar. Într-un fel sau altul am să ajung acolo sus și dacă Hari Seldon a pățit ceva din cauză că dumneavoastră ați întîrziat fie și un singur minut, voi avea grijă să fiți tras la răspundere pentru neglijență,

incompetență — sau orice altceva care mi-ar putea sluji ca să vă înfund — și am să vă fac să vă pierdeți statutul și să fiți alungat din viața universitară. Și dacă a murit cumva, bineînțeles că este vorba de omucidere prin neglijență. Sau și mai rău, din moment ce v-am pre-
venit că este pe moarte.

Jenarr, furios, se întoarce spre Benastra.

— Ai detectat tu...?

— Mi-a spus mie ce a detectat, iar eu v-am spus dumneavoastră, i-o tăie scurt Dors. N-am de gând să vă las să-l intimidați și să-l zăpăciți. Veniți? Acum?

— Te-ai gândit că s-ar putea să te înșeli? vorbi Jenarr cu buzele strînse. Știi ce-ți pot face dacă este o alarmă falsă răuvoitoare? Pierderea statutului este valabilă și pentru tine.

— Dar crima nu, spuse Dors. Sînt gata să risc să fiu judecată pentru neplăceri provocate cu rea intenție. Dumneavoastră sînteți gata să riscați un proces pentru crimă?

Jenarr se înroși, probabil mai mult din cauză că era nevoit să se dea bătut, decît din cauza amenințării.

— Am să vin, dar n-o să am nici un pic de milă pentru tine, fetițo, dacă în cele din urmă se dovedește că studentul tău s-a aflat în siguranță în interiorul cupolei, în ultimele trei ore.

27

CEI TREI se urcară în ascensor, într-o tăcere ostilă. Leggen nu mîncase decît o parte din cină și își părăsise nevasta în sala de mese fără a-i da o explicație satisfăcătoare. Benastra nu mîncase deloc și probabil că decepționase și el vreo femeie, de asemenea fără să-i fi dat o explicație satisfăcătoare. Dors Venabili nu mîncase nici ea și părea cea mai încordată și mai nefericită dintre cei trei. Luase opătură termică și două lanterne fotonice.

Cînd ajunseră la intrarea în Upperside, Leggen, cu fălcile încheștate, introduse numărul său de identificare și ușa se deschise. Un vînt rece se năpusti spre ei și Benastra mîrîi. Nici unul dintre ei nu era corespunzător îmbrăcat, însă cei doi bărbați nu aveau deloc intenția să rămînă acolo multă vreme.

— Ninge, spuse Dors zgribulindu-se.

— Zăpada este umedă, spuse Leggen. Temperatura este chiar în jurul punctului de îngheț al apei. Nu e cine știe ce ger.

— Depinde cît de mult stai în acest ger, nu-i așa? spuse Dors. Și să stai ud pînă la piele în zăpadă umedă, nu cred că face foarte bine la sănătate.

— Ei bine, unde e? mormăi Leggen.

Scrută nemulțumit întunericul ca smoala, care era accentuat de lumina din intrarea din spatele său.

— Dr. Benastra, spuse Dors, ține-mi pătura. Dr. Leggen, închideți ușa din spatele dumneavoastră, fără să o încuiați.

— Ușa nu are încuietore automată. Ce, crezi că sîntem nebuni?

— Poate că nu, dar se poate încuia pe dinăuntru și lăsa pe cineva pe dinafară, ca să nu mai poată intra sub cupolă.

— Dacă este cineva afară, arată-mi-l. Vreau să-l văd, spuse Leggen.

— Poate fi oriunde.

Dors ridică brațele, cu cîte o lanternă fonică prinsă de fiecare încheietură.

— Nu putem căuta peste tot, murmură jalnic Benastra.

Lanternele răspîndeau lumină în toate direcțiile. Fulgii de zăpadă scînteiau ca un imens roi de licurici, făcîndu-le și mai mari greutăți în încercarea de a scruta întunericul.

— Vibrațiile induse de pași deveneau din ce în ce mai accentuate, spuse Dors. Cu siguranță că se apropia de traducător. Unde ar putea fi traducătorul?

— N-am nici o idee, îi aruncă Leggen. Nu ține de domeniul și de responsabilitățile mele.

— Dr. Benastra?

Răspunsul lui Benastra fu ezitant.

— Nu știu prea bine. Ca s-ți spun drept, eu n-am urcat niciodată aici. Traducătorul a fost instalat înainte să mă fi născut eu. Computerul știe unde este, dar nu ne-am gîndit deloc să-l întrebăm... Mi-e frig și nu-mi dau seama cu ce aș putea fi eu de folos aici sus.

— Va mai trebui să stai aici o vreme, spuse Dors cu fermitate. Urmează-mă. Am să înconjur intrarea după o spirală divergentă.

— Nu putem vedea mare lucru prin ninsoarea asta, spuse Leggen.

— Știu asta. Dacă nu ar fi fost ninsoarea, l-am fi văzut pînă acum. Sînt sigură. Dar așa, s-ar putea să mai dureze cîteva minute. Putem suporta.

Nu era nici pe departe chiar atît de încrezătoare pe cît părea după vorbe.

Începu să meargă, rotindu-și brațele, luminînd o zonă cît mai largă, încordîndu-și privirea, ca să distingă o pată întunecată pe zăpadă.

Și, din întîmplare, Benastra fu acela care zise primul, arătînd cu degetul:

— Ce-i acolo?

Dors suprapuse cele două fascicule, realizînd un con strălucitor de lumină în direcția indicată. Alergă în acea direcție, o dată cu ceilalți doi.

Îl găsiră, făcut ghem și ud pînă la piele, la vreo zece metri de ușă și la cinci metri de cel mai apropiat instrument meteorologic. Dors îi căută pulsul, dar nu mai era nevoie, căci Seldon se mișcă și scînci atunci cînd ea îl atinse.

— Dă-mi pătura, Dr. Benastra, zise Dors cu o voce în care se simțea o vagă ușurare.

O desfăcu și o întinse pe zăpadă.

— Așează-l cu grijă deasupra, iar eu am să-l învelesc. După aceea, îl vom duce jos.

În ascensor, pe măsură ce pătura în care era înfășurat se încălzea la temperatura singelui, din Seldon începură să iasă aburi.

— După ce-l ducem în camera lui, Dr. Leggen, spuse Dors, cheamați un doctor — unul bun — și aveți grijă să vină imediat. Dacă Dr. Seldon trece prin asta fără să pățească nimic, am să tac din gură, dar numai dacă nu pățește nimic. Țineți minte...

— Nue nevoie să-mi faci morală, spuse Leggen cu răceală. Regret ce s-a întîmplat și am să fac tot ce-mi stă în putință ca să fie bine, dar singura mea greșeală a fost că i-am permis omului ăstuia să vină în Upperside.

Pătura se mișcă și o voce slabă, înfundată, se făcu auzită.

Benastra tresări, căci capul lui Seldon îi căzuse în indoitura cotului.

— Încearcă să spună ceva, zise el.

— Știu, spuse Dors. A spus „Ce se întîmplă?”

Nu se putu opri să nu rîdă puțin. Fusese o întrebare atît de normală!

28

DOCTORUL era încîntat.

— N-am mai văzut niciodată un caz de degerătură, se explică el. Pe Trantor, nimeni nu capătă degerături.

— Așa o fi, spuse Dors cu răceală în glas și sînt bucuroasă că aveți ocazia să experimentați această noutate, dar asta nu înseamnă cumva că nu știți cum să-l tratați pe Dr. Seldon?

Doctorul, un om în vîrstă, chel și cu o micuță mustață cărunță, se zbîrli.

— Ba bineînțeles că știu. Degerăturile sînt un lucru banal în Provincie — se întîmplă zilnic — și am citit foarte multe despre ele.

Tratamentul consta, în parte, dintr-un ser antiviral și din băi cu microunde.

— Asta ar trebui să fie suficient, zise doctorul. Spitalele din Provincie sînt mult mai bine dotate decît noi, este și normal. Acesta este un tratament pentru cazuri ușoare și sînt sigur că va fi eficace.

Mai tîrziu, pe măsură ce Seldon se însănătoșea fără urmări, Dors se gîndi că scăpase atît de ușor tocmai din cauză că era Provincial. Întinericul, frigul, și chiar zăpada, nu-i erau deloc străine. Un Trantorian probabil că ar fi murit în circumstanțe identice, nu atît datorită traumelor fizice cît din cauza șocului psihic.

Nu era sigură de asta, bineînțeles, pentru că nici ea nu era o Trantoriană.

Și, alungîndu-și din minte aceste gînduri, își trase un scaun lîngă patul lui Hari și se așeză, așteptînd.

29

A DOUA ZI de dimineată, Seldon se trezi din somn și ridică privirea spre Dors, care stătea la marginea patului, vizionînd o video-cartă și făcînd unele notițe.

— Tot aici ești, Dors? spuse Seldon cu o voce aproape normală. Ea puse jos video-cartea.

— Nu te pot lăsa singur, nu? Iar în altcineva nu am încredere.

— Am impresia că de cîte ori m-am trezit, te-am văzut pe tine.

Ai stat aici tot timpul?

— Da. Și cînd dormeai. Și cînd erai treaz.

— Dar orele tale?

— Am un asistent care mi-a ținut locul, o vreme.

Dors se aplecă spre Hari și îi luă mîna într-a sa. Remarcîndu-i tulburarea (la urma urmei, el se afla în pat), își retrase mîna.

— Ce s-a întîmplat, Hari? Mi-a fost atît de frică.

— Trebuie să-ți mărturisesc ceva, spuse Seldon.

— Ce anume, Hari?

— Am crezut că probabil făceai parte dintr-o conspirație.

— O *conspirație*? reacționează ea cu violență.

— Adică să mă fi manevrat ca să ies în afara jurisdicției Universității, de unde să pot fi capturat de forțele Imperiale.

— Dar Upperside nu este în afara jurisdicției Universității. Pe Trantor, o zonă de jurisdicție începe din centrul planetei și se întinde spre cer.

— Aha, n-am știut asta. Dar tu nu ai venit cu mine spunînd că aveai un program încărcat și, cînd m-a cuprins paranoia, m-am gîndit că m-ai abandonat intenționat. Te rog să mă ierți. Evident, tu ai fost aceea care m-ai adus înapoi. S-a mai sinchisit cineva de mine?

— Oamenii erau ocupați, zise Dors cu prudență. Au crezut că ai coborît înaintea lor. A fost o ipoteză verosimilă, vreau să spun.

— Și Clowzia a gîndit la fel?

— Tînăra stagiară? Da.

— Ei bine, e posibil totuși să fi fost o conspirație. Din care tu nu ai făcut parte, bineînțeles.

— Nu, Hari, a fost greșeala *mea*. N-aveam nici o scuză ca să te las să mergi singur în Upperside. Datoria mea era să am grijă de tine. Mă simt foarte vinovată pentru ce s-a întîmplat, pentru că te-ai rătăcit.

— Hei, ia stai puțin, spuse Seldon brusc iritat. Nu m-am rătăcit. Ce crezi că sînt eu?

— Aș vrea să știu cum numești tu asta. Nu erai prin apropiere cînd ceilalți au plecat și nu te-ai întors la intrare — sau, în orice caz, în preajma intrării — decît mult timp după ce s-a întunecat.

— Dar lucrurile nu stau chiar așa. Nu m-am rătăcit din cauză că m-am plimbat aiurea și n-am mai putut găsi drumul de întoarcere. Ți-am spus că am bănuit o conspirație și am avut motive să cred asta. Nu sînt chiar paranoic.

— Bine, atunci ce s-a întîmplat?

Seldon îi spuse. Nu avu nici o dificultate în a-și aminti totul, în cel mai mic detaliu; retrăise aventura, în coșmar, aproape toată ziua anterioară.

Dors ascultă încruntată.

— Dar este imposibil. O navă cu tracțiune vectorială? Ești sigur?

— Bineînțeles că sînt sigur. Crezi că am avut halucinații?

— Dar forțele Imperiale nu ar fi putut să te urmărească. Nu te-ar fi putut aresta în Upperside fără a crea un război la fel de cumplit ca în cazul în care ar fi trimis forțele de poliție să te aresteze în campus.

— Atunci, cum îți explici?

— Nu sînt sigură, spuse Dors, dar este posibil ca greșeala mea de a nu te fi însoțit în Upperside să aibă consecințe mult mai grave și Hummin o să fie grozav de supărat pe mine.

— Atunci, hai să nu-i spunem, zise Seldon. Totul s-a terminat cu bine.

— Trebuie să-i spunem, zise Dors foarte hotărîtă. S-ar putea să nu se fi terminat.

· ÎN ACEA SEARĂ, după cină, Jenarr Leggen veni în vizită. Își plimbă de mai multe ori privirea de la Dors la Seldon, ca și cum s-ar fi întrebat ce să spună. Nici unul nu se oferi să-l ajute, dar amîndoi așteptară cu răbdare. Pe nici unul dintre ei nu-i impresionase faptul că Leggen era un maestru al discuțiilor scurte.

— Am venit să văd cum te mai simți, zise el în cele din urmă către Seldon.

— Foarte bine, spuse Seldon, numai că sînt puțin cam somnoros. Dr. Venabili mi-a spus că tratamentul îmi va da o stare de oboseală citeva zile, așa că, după toate probabilitățile, voi avea nevoie de odihnă. Ca să fiu sincer, nu mă deranjează, zîmbi el.

Leggen inspiră adînc, șovăi și apoi spuse, ca și cum ar fi scos cu forța cuvintele din el:

— N-am să te rețin mult. Înțeleg foarte bine că ai nevoie de liniște. Vreau să spun totuși că îmi pare rău pentru cele ce s-au întîmplat. N-ar fi trebuit să presupun — cu atîta neglijență — că plecaseși jos de unul singur. Din moment ce erai un nou venit, ar fi trebuit să mă simt mai răspunzător de soarta ta. La urma urmei, eu am fost cel care ți-a dat permisiunea să urci. Sper că... mă vei ierta. Asta a fost tot ce am dorit să-ți spun.

Seldon căscă, ducîndu-și mîna la gură.

— Scuză-mă. Din moment ce totul se pare că s-a terminat cu bine, resentimentele nu-și au rostul. Într-un fel, nu a fost vina ta. N-ar fi trebuit să mă îndepărtez și, pe de altă parte, ceea ce s-a întîmplat a fost...

— Ei, Hari, te rog, fără conversații, interveni Dors. Acum, doresc să vorbesc puțin cu Dr. Leggen, înainte ca el să plece. În primul rînd, Dr. Leggen, vă înțeleg foarte bine că sînteți îngrijorat de urmările pe care le-ar putea avea această întîmplare. V-am spus că nu vor exista repercusiuni dacă Dr. Seldon se va reface fără urmări negative. Se pare că lucrurile merg spre bine, astfel încît puteți fi liniștit... deocamdată. Aș dori însă să vă întreb altceva și sper că de data aceasta veți colabora de bună voie.

— Voi încerca, Dr. Venabili, spuse Leggen pe un ton stins.

— S-a întîmplat ceva neobișnuit cît timp ați stat în Upperside?

— Știi bine că s-a întîmplat. L-am pierdut pe Dr. Seldon, lucru pentru care mi-am cerut scuze adineauri.

— Nu m-a referit la asta. Altceva neobișnuit s-a întîmplat?

— Nu, nimic. Absolut nimic.

Dors îl privi pe Seldon și acesta se încruntă. Avea impresia că Dors îi verifica spusele și încerca să le dea o interpretare proprie. Credea cumva că nava de cercetare fusese rodul imaginației lui? Ar fi dorit să protesteze cu înverșunare, dar ea îi făcu semn cu mîna să stea liniștit, ca și cum prevăzuse această reacție. Se potoli, în parte din cauza semnului ei și în parte din cauză că dorea cu adevărat să doarmă. Spera că Leggen nu va sta mult timp.

— Sînteți sigur? întrebă Dors. Nu a venit nimeni din afară?

— Nu, sigur că nu. Oh...

— Da, Dr. Leggen?

— A fost o navă cu tracțiune vectorială.

— Vi s-a părut ceva neobișnuit?

— Nu, sigur că nu.

— De ce nu?

— A început să semene foarte mult cu un interogatoriu, Dr. Venabili. Nu prea îmi place.

— Îmi dau seama, dr. Leggen, dar aceste întrebări au o legătură cu neplăcerea pe care a avut-o Dr. Seldon. Este posibil ca această întîmplare să fie mai complicată decît mi-am închipuit.

— În ce sens? spuse Leggen cu o voce brusc tăioasă. Intenționezi să inventezi alte probleme, pentru care să-mi cer din nou scuze? Dacă este așa, poate că ar fi cazul să mă retrag.

— Nu însă înainte de a ne lămuri cum se face că o navă cu tracțiune vectorială nu vi se pare deloc neobișnuită.

— Din cauză că, dragă femeie, o mulțime de stații meteorologice de pe Trantor au în dotare nave cu tracțiune vectorială, pentru cercetarea norilor și a straturilor superioare ale atmosferei. Stația noastră meteorologică nu are așa ceva.

— De ce nu? V-ar fi de folos.

— Bineînțeles. Dar noi nu concurăm cu nimeni și nu avem secrete. Noi îi informăm despre descoperirile noastre; ei ne informează despre ale lor. Este normal să existe multe specializări, iar noi le împărțim. Ar fi o prostie să ne dublăm eforturile. Banii pe care i-am fi cheltuit pe navele cu tracțiune vectorială și pe piloți îi putem cheltui pe refractometre mezonice, în timp ce alții vor cheltui banii pe nave cu tracțiune vectorială și nu vor fi da pe altele. La urma urmei, s-ar putea să existe o concurență acerbă și ostilitate între sectoare, dar știința este un lucru — singurul lucru — care ne ține uniți. Presupun că știi asta, adăugă el ironic.

— Știu, dar nu vi se pare suspectă coincidența asta, ca cineva să trimită o navă cu tracțiune vectorială către stația dumneavoastră, în chiar ziua în care aveți de gînd să faceți măsurători?

— Nu este nici o coincidență. Anunțasem că avem de gînd să facem măsurători în acea zi și, prin urmare, alte stații s-au gîndit și ele, pe bună dreptate, să facă măsurători nefelometrice — nori, înțelegi — în același timp. Rezultatele, luate împreună, au mai mult sens și sînt mult mai utile decît luate separat.

— Deci, interveni Seldon cu o voce foarte neclară, nu făceau altceva decît măsurători?

Apoi căscă din nou.

— Da, spuse Leggen. Ce altceva ar fi putut să facă?

Dors clipi din ochi, așa cum făcea cîteodată cînd încerca să gîndească repede.

— Pare logic. Și cărei stații îi aparținea această navă specială cu tracțiune vectorială?

Leggen clătină din cap.

— Dr. Venabili, spuse el, de unde vrei să știi?

— Mi-am închipuit că fiecare navă meteorologică cu tracțiune vectorială ar putea purta semnele stației de care aparține.

— Desigur, dar nu mi-am ridicat privirile ca să o cercetez, înțelegi? Aveam treaba mea de făcut; i-am lăsat deci și pe ei să și-o facă pe a lor. Cînd au să facă raportul, am să aflu a cui navă a fost.

— Și dacă nu fac raportul?

— Atunci probabil că li s-au defectat instrumentele. Se mai întîmplă din cînd în cînd. Deci, ai terminat? întrebă el cu pumnii încheștați.

— Stați puțin. De unde *ar fi putut* să vină nava?

— De la orice stație care are nave cu tracțiune vectorială. Într-o misiune de zi — și au mai multe — una dintre aceste nave poate ajunge cu ușurință pînă la noi, din orice parte a planetei.

— Dar din care sector ar fi fost cel mai probabil să vină?

— Greu de spus: Hestelonia, Wye, Ziggoreth, North Damiano. Din aceste sectoare ar fi putut ajunge cel mai ușor, dar *ar fi putut* să vină din oricare alte patruzeci de sectoare, cel puțin.

— Atunci, încă o întrebare. Ușa singură. Dr. Leggen, cînd ați anunțat că grupul dumneavoastră va merge în Upperside, n-ați spus cumva, din întîmplare, că un matematician, Dr. Hari Seldon, vă va însoți?

O expresie de adîncă și neprefăcută surpriză se întipări pe fața lui Leggen, expresie care se transformă rapid în dispreț.

— De ce aș fi dat nume? Pe cine ar fi putut interesa?

— Foarte bine, spuse Dors. Adevărul este că Dr. Seldon a văzut nava cu tracțiune vectorială și asta l-a tulburat. Nu îmi dau seama de ce și, după cît se pare, memoria îi e puțin cam tulbure în această

pravință. Probabil că a fugit de navă, s-a rătăcit, nu s-a gândit că trebuie să se întoarcă — sau nu a îndrăznit — înainte de apusul soarelui, iar drumul înapoi prin întuneric n-a fost deloc ușor. Nu puteți fi dumneavoastră învinuit pentru asta, așa că hai să uităm tot incidentul, de ambele părți. De acord?

— De acord, spuse Leggen. La revedere!

Se întoarse brusc și plecă.

După plecarea lui Leggen, Dors se ridică, îi scoase cu grijă papucii lui Seldon, îl aranjă în pat și îl acoperi. Bineînțeles că acesta dormea.

Apoi se așeză și căzu pe gânduri. Câte din cele spuse de Leggen erau adevărate și ce s-ar putea ascunde în spatele vorbelor sale? Nu știa.

MYCOGEN

MYCOGEN – ... Un sector al vechiului Trantor... Îngropat în trecutul propriilor sale legende, Mycogen a avut o influență redusă asupra planetei. Auto-mulțumită și auto-separată în asemenea măsură încât...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

31

CÎND SE TREZI, Seldon descoperi o nouă figură care îl privea cu seriozitate. Se-încruntă încercînd să o identifice și, pentru o clipă, semănă cu o bufniță. Apoi spuse:

– Hummin?

Hummin zîmbi ușor.

– Deci, îți aduci aminte de mine?

– A fost o singură zi, acum aproape două luni, dar îmi aduc aminte. Deci, nu te-au arestat sau în orice caz...

– După cum vezi, mă aflu aici, teafăr și nevătămat, dar... nu mi-a fost foarte ușor să vin, spuse el aruncîndu-i o privire lui Dors care stătea deoparte.

– Mă bucur că te văd, spuse Seldon. Apropo, te superi?

Arată cu degetul în direcția sălii de baie.

– Nu te grăbi, spuse Hummin. Ia-ți micul dejun.

Hummin nu luă micul dejun împreună cu el. Nici Dors. Nu scoaseră nici un cuvînt. Hummin examinează o video-carte, arătînd un oarecare interes. Dors își cercetă în mod critic unghiile și apoi, luînd un microcomputer, începu să facă însemnări cu un stylus.

Seldon îi privi dus pe gînduri și nu încercă să înceapă o conversație. Liniștea păstrată putea fi vreun obicei respectat de Trantorieni lîngă patul unui bolnav. Ca să fie sincer, se simțea acum absolut normal, dar poate că ei nu-și dădeau seama de acest lucru.

Abia cînd termină ultima îmbucătură și dădu pe gît ultima picătură de lapte (cu care evident că se obișnuise, din moment ce nu i se mai părea că are un gust ciudat), vorbi Hummin:

– Cum te mai simți, Seldon? întrebă el.

— Foarte bine, Hummin. Suficient de bine, nu încapе îndoială, din moment ce mă aflu din nou pe picioarele mele.

— Mă bucur să aud asta, zise scurt Hummin. Dors Venabili s-a făcut foarte vinovată că a lăsat acest lucru să se împlinе.

Seldon se încrunтă.

— Nu. Eu am insistat să merg în Uppertime.

— Sînt sigur, dar ea ar fi trebuit, cu orice preț, să te însoțească.

— I-am spus că nu vreau să vină cu mine.

— Nu este adevărat, Hari, spuse Dors. Nu-mi lua apărarea cu minciuni galante.

— Dar nu uita, spuse Seldon supărat, că Dors a venit totuși după mine în Uppertime, în ciuda unei puternice rezistențe, și mi-a salvat, fără îndoială, viața. Acesta este adevărul. Ai adăugat și asta la aprecierile tale, Hummin?

Dors îl întrerupse din nou, vizibil stînjinită.

— Te rog, Hari. Chetter Hummin are perfectă dreptate cînd consideră că ori ar fi trebuit să nu te las să pleci în Uppertime, ori ar fi trebuit să vin cu tine. Cît despre acțiunile mele ulterioare, le-a apreciat foarte favorabil.

— Oricum, zise Hummin, asta ține de domeniul trecutului și ar fi cazul să o lăsam baltă. Hai să discutăm despre ce s-a întîmplat în Uppertime, Seldon.

— Putem vorbi în siguranță? spuse cu precauție Seldon, privind în jur.

Hummin zîmbi ușor.

— Dors a plasat această cameră într-un Cîmp Perturbator. Sînt foarte sigur că nici un agent Imperial din Universitate — dacă există vreunul — nu este în stare să-l penetreze. Ești o persoană suspicioasă, Seldon.

— Nu-mi stă în fire, spuse Seldon. Dar ascultîndu-te în parе și după aceea... Ești o persoană convingătoare, Hummin. Atunci cînd ai plecat, eram gata să mă tem că Eto Demerzel stătea ascuns în fiecare umbră.

— Cîteodată și eu cred același lucru, spuse Hummin pe un ton serios.

— Chiar dacă ar fi așa, nici nu mi-aș da seama că ar fi el. Cum arată?

— N-are nici o importanță. Nu l-ai putea vedea decît dacă ar dori el să-l vezi și atunci totul ar fi terminat, cred — iar asta este ceea ce trebuie să evităm. Hai să vorbim despre nava cu tracțiune vectorială pe care ai văzut-o.

— După cum ți-am mai spus, Hummin, m-ai încărcat cu temeri în ceea ce-l privește pe Demerzel. Imediat ce am zărit nava cu tracțiune vectorială, am presupus că mă urmărea. Că eu am făcut prostia să ies în afara protecției Universității Streeling, prin faptul că am mers în Upperville. Și că am fost ademenit acolo sus cu scopul anume de a fi capturat fără dificultate.

— Pe de altă parte, începu Dors, Leggen...

— A fost aici seara trecută? spuse repede Seldon.

— Da, nu-ți amintești?

— Vag. Eram mort de oboseală. Totul e o ceață în capul meu.

— Ei bine, când a fost aici noaptea trecută, Leggen a spus că nava cu tracțiune vectorială nu a fost decât o navă meteorologică de la o altă stațiune meteorologică. Foarte obișnuită. Absolut inofensivă.

— Ce? spuse Seldon cuprins de uluială. Nu-mi vine să cred.

— Întrebarea, spuse Hummin, este: *De ce* nu-ți vine să crezi? Era ceva în legătură cu nava, care te-a făcut să crezi că era periculoasă? Ceva concret și nu o suspiciune băgată de mine în capul tău?

Seldon se gândi la întâmplările prin care trecuse, mușcându-și buza de jos.

— *Comportamentul* ei, spuse el. Părea că își coboară partea din față sub plafonul de nori ca și cum ar fi căutat ceva, apoi apărea în altă parte, în același mod, apoi în altă parte și tot așa. Părea că cercetează metodic Upperville, porțiune cu porțiune, căutându-mă pe mine.

— Poate că ai personificat-o, Seldon, spuse Hummin. Poate că ai tratat nava cu tracțiune vectorială ca și cum ar fi fost un animal straniu care era în căutarea ta. Nu era un animal, bineînțeles. Era doar o navă cu tracțiune vectorială, iar dacă *a fost* o navă meteorologică, comportamentul-ei a fost perfect normal... și inofensiv.

— Mie nu mi s-a părut așa, spuse Seldon.

— Sunt sigur de asta, spuse Hummin, dar noi nu știm nimic de fapt. Convingerea ta că ai fost în pericol este numai o presupunere. Afirmația lui Leggen că a fost o navă meteorologică este de asemenea doar o presupunere.

— Nu pot să cred că a fost o întâmplare complet nevinovată, se încăpățîină Seldon.

— Ei bine, spuse Hummin, să luăm în considerare ipoteza cea mai nefavorabilă — și anume că nava te căuta pe tine. Cum ar fi putut ști acela care a trimis nava că tu te aflai acolo?

— L-am întrebat pe Dr. Leggen, interveni Dors, dacă în raportul său despre activitatea meteorologică pe care urma să o efectueze a introdus informația că Hari va face parte din grup. În mod normal

n-ar fi avut nici un motiv să o facă, și de altfel chiar a negat că ar fi făcut-o, fiind foarte surprins de întrebare. Eu l-am crezut.

— Nu te grăbi să-i dai crezare, spuse Hummin precaut. Nu cumva ar fi negat acest lucru, indiferent de siutație? Acum întreabă-te, în primul rînd, de ce i-a permis lui Seldon să meargă cu ei. Știm că la început a fost împotrivă, dar s-a lăsat înduplecat fără să opună prea mare rezistență. Și acest lucru mie mi se pare că nu prea îi stă în caracter lui Leggen.

Dors se încruntă și spuse;

— Cred că asta ar fi un argument în favoarea ipotezei că el a aranjat întreaga afacere. Poate că a admis compania lui Hari numai ca să-l aducă în situația de a fi capturat. Poate că a primit ordine în acest sens. Putem merge mai departe cu ipotezele și să presupunem că a convins-o pe tînăra sa stagiară, Clowzia, să-i distragă atenția lui Seldon și să-l îndepărteze de grup, izolîndu-l. Asta ar explica ciudata lipsă de preocupare a lui Leggen față de absența lui Hari, atunci cînd a venit vremea ca grupul să coboare. Insistase ca Hari să fi plecat mai devreme și pregătise terenul arătîndu-i cu grijă cum să ajungă singur jos. Asta ar explica de asemenea și împotrivirea lui atunci cînd a fost solicitat să meargă din nou sus, în căutarea lui Seldon, întrucît nu dorea să piardă timp căutînd pe cineva despre care presupunea că nu va mai fi găsit.

Hummin, care ascultase cu atenție, spuse:

— Ai ținut o pledoarie interesantă împotriva lui, dar să nu ne grăbim să o acceptăm cu prea mare ușurință. De altfel, a venit totuși cu tine în Upperside.

— Din cauză că au fost detectați pași. Șeful Seismologilor a depus mărturie în acest sens.

— Ei bine, Leggen a fost șocat sau surprins atunci cînd a fost găsit Seldon? Vreau să spun, altceva decît surpriza de a fi găsit pe cineva care fusese pus în mare pericol din propria-i neglijență. A reacționat ca și cum Seldon nu ar mai fi trebuit să se afle acolo? S-a comportat ca și cum și-ar fi pus întrebarea: Cum se face că nu au pus mîna pe el?

Dors se gîndi cu atenție, apoi spuse;

— A fost vizibil zdruncinat la vederea lui Hari zăcînd acolo, dar nu mi-am putut da seama dacă mai era și altceva în afara consternării firești, datorate situației.

— Da, presupun că n-ai avut cum să-ți dai seama.

Dar în acest moment, Seldon, care își plimbase privirea de la unul la celălalt în timp ce aceștia vorbeau, spuse;

— Nu cred că a fost Leggen.

Hummin își transferă atenția asupra lui Seldon.

— De ce spui asta?

— În primul rînd, după cum ai mai spus, era clar că el nu dorea să vin împreună cu ei. A fost necesară o zi întreagă de discuții și cred că a fost de acord numai pentru că a avut impresia că eu eram un matematician dotat, care l-ar fi putut ajuta în teoria lui meteorologică. Eu eram nerăbdător să merg acolo sus și dacă ar fi primit ordine să facă ceva ca să mă ducă în Upperside, n-ar fi fost cazul să fie *chiar atît* de reticent.

— Pare destul de rezonabil să presupunem că avea nevoie de tine doar pentru matematică. A discutat cu tine despre matematică? A făcut vreo încercare să-ți explice teoria lui?

— Nu, zise Seldon, nu a făcut-o. A pomenit totuși despre un contact pe care urma să-l stabilesc ulterior. Necazul a fost că era preocupat în întregime de instrumentele lui. Am aflat că se aștepta să fie senin, lucru care nu s-a întîmplat, și a sperat că instrumentele lui erau defecte, însă după toate apatențele, acestea funcționau normal, lucru care l-a dezamăgit. Cred că acesta a fost un element neașteptat ce l-a făcut irascibil și în același timp i-a îndepărtat atenția de la mine. Cît despre Clowzia, tînăra care mi-a ținut companie cîteva minute, nu am senzația, dacă privesc înapoi, că m-a îndepărtat de grup în mod deliberat. Inițiativa a fost a mea. Eram curios să aflu despre vegetația din Upperside, și mai degrabă *eu* am fost acela care a îndepărtat-o pe ea de ceilalți. Departamentul de a o încuraja în ceea ce făcea, Leggen a chemat-o înapoi cînd încă ceilalți ne mai puteau zări. Eu am continuat să mă îndepărtez de unul singur, ieșind din raza lor vizuală.

— Și cu toate acestea, spuse Hummin care părea că avea intenția să facă obiecții la orice nouă sugestie, dacă nava aceea te căuta pe tine, cei de la bord trebuie să fi știut că te vei fi aflat acolo. De unde să fi știut — dacă nu de la Leggen?

— Cel pe care-l bănuiesc, spuse Seldon, este un tînăr psiholog pe nume Lisung Randa.

— Randa? spuse Dors. Nu pot să cred. Îl *cunosc*. Este exclus să lucreze pentru Împărat. Este un anti-Imperialist înverșunat.

— Poate se prefacă, spuse Seldon. De fapt, pentru a ascunde faptul că este un agent Imperial, trebuie ca declarațiile lui să fie fătîșe, violente și din cale afară de anti-Imperiale.

— Dar el nu este deloc așa, spuse Dors. *Nu* este violent și extremist în nici un fel. Este liniștit și prietenos, iar părerile și le exprimă întotdeauna în termeni moderați, aproape cu timiditate. Și sînt conștientă că sînt sincere.

— Și cu toate acestea, Dors, spuse Seldon pe un ton grav, el a fost cel care mi-a povestit primul despre proiectul meteorologic, el a fost cel care m-a determinat să merg în Upperside și el a fost cel care l-a convins pe Leggen să-mi dea voie să merg cu ei, exagerând calitățile mele de matematician în încercarea de a-l convinge. Trebuie să ne punem întrebarea de ce era atât de nerăbdător să mă facă să mă duc acolo sus, de ce și-a dat atîta silință?

— Pentru binele tău, probabil. Îl interesai, Hari, și trebuie să se fi gîndit că meteorologia și-ar putea fi de folos în psihoistorie. Nu e plauzibil?

— Hai să analizăm un alt aspect, spuse încet Hummin. S-a scurs o perioadă mare de timp între momentul în care Randa ți-a povestit despre proiectul meteorologic și momentul în care tu de fapt ai ajuns în Upperside. Dacă Randa nu se face vinovat de vreo rea intenție, n-ar fi avut nici un motiv anume să țină secret acest lucru. Dacă este o persoană prietenoasă și sociabilă...

— Este, spuse Dors.

— ... atunci este posibil să fi povestit mai multor prieteni ce aveai de gînd să faci. De fapt, ca să subliniem un alt aspect, să presupunem că Randa *este* anti-Imperialist. Asta nu înseamnă că nu este un agent. Ar trebui să ne punem întrebarea: Al cui agent este? În interesul cui lucrează?

Seldon era uluit.

— Pentru cine altcineva dacă nu pentru Imperiu? Pentru cine altcineva, dacă nu pentru Demerzel?

Hummin ridică mîna.

— Ești departe de a înțelege întreaga complexitate a politicii Trantoriene, Seldon. Mai spune-mi odată, spuse el întorcîndu-se spre Dors, care erau cele patru sectoare pe care le-a numit Dr. Leggen, din care ar fi fost cel mai probabil să fi provenit o navă meteorologică?

— Hestelonia, Wye, Ziggoreth, și North Damiano.

— Nu cumva i-ai pus întrebarea sugerîndu-i și răspunsul? Nu l-ai întrebat dacă vreun anume sector ar fi putut fi cel care a trimis nava?

— Nu, bineînțeles că nu. L-am întrebat pur și simplu dacă ar putea să-și dea cu părerea de unde a venit nava cu tracțiune vectorială.

— Și tu, spuse Hummin întorcîndu-se spre Seldon, nu cumva ai zărit vreo caracteristică, vreun însemn, pe nava cu tracțiune vectorială?

Seldon ar fi dorit foarte mult să-i replice că nava de-abia putea fi zărită printre nori, că apărea pe perioade scurte, că el însuși nu căuta însemne, ci căuta doar să scape... dar se abținu. Desigur, Hummin știa toate astea.

— Mă tem că nu, spuse el simplu.

— Dacă nava cu tracțiune vectorială avea vreo misiune de răpire, spuse Dors, nu ar fi fost normal să-și ascundă însemnele?

— Este o presupunere logică, spuse Hummin, și este probabil să fi fost așa, dar în această Galaxie logica nu triumfă întotdeauna. Însă, din moment ce Seldon nu a reținut nici un detaliu în ceea ce privește nava, nu putem decît să facem speculații. Ceea ce am am eu în cap acum este: Wye.

— De ce?¹ repetă Seldon. Cred că doreau să mă răpească din cauză că cei din navă considerau utile cunoștințele mele de psiho-istorie.

— Nu, nu.

Hummin ridică degetul arătător de la mîna dreaptă ca și cum ar fi dădăcit un student. *W-y-e*. Este numele unui sector de pe Trantor. Un sector foarte aparte. De aproape trei mii de ani este condus de o dinastie de Primari. A fost o linie continuă, o singură dinastie. Acum aproape cinci sute de ani, doi Împărați și două Împărătese din Linia Wye au stat pe tronul Imperial. A fost o perioadă relativ scurtă și nici unul dintre domnitorii Wye nu au avut vreun succes deosebit și nici nu s-au remarcat prin ceva anume, dar Primarii din Wye nu au uitat nici o dată acest precedent Imperial.

— N-au manifestat niciodată o neloialitate activă față de dinastiile care le-au urmat, continuă Hummin, dar nici nu au dat semne că ar fi slujit interesele acelor dinastii. În timpul rarelor perioade de război civil, și-au menținut un fel de neutralitate, făcînd mișcări care păreau calculate cu grijă astfel încît să prelungească războiul și dădeau impresia că cea mai bună soluție de compromis era întoarcerea la domnia Wye. Nu le-a mers niciodată și cu toate acestea au continuat cu încăpăținare să încerce să obțină tronul. Actualul primar din Wye este deosebit de priceput. Acum este bătrîn, dar ambiția nu i-a scăzut deloc. Dacă i se întîmplă ceva lui Cleon — chiar și o moarte naturală — Primarul va avea o șansă în plus la succesiune față de fiul mult prea tînăr al lui Cleon. Populația Galaxiei va fi întotdeauna un pic mai mult de partea unui pretendent cu precedente Imperiale. Așa că, dacă Primarul din Wye a auzit de tine, i-ai putea servi ca profet, cu argumente științifice în interesul Liniei sale. Ar fi un prilej de mult așteptat pentru a-i aranja un sfîrșit convenabil lui Cleon, pentru a te folosi pe tine ca să prezici inevitabila succesiune a lui Wye și o viitoare perioadă de pace și prosperitate care va dura o mie de ani. Bineînțeles, odată

¹ Wye și why (de ce în lb. engleză) au o pronunție identică (*ll. trad.*).

ajuns pe tron Primarul din Wye, nu va mai avea nevoie de tine și s-ar putea foarte bine să-l urmezi pe Cleon în mormînt.

Seldon fu cel care sparse liniștea sinistă care urmă.

— Dar nu *știm* sigur că Primarul din Wye este cel care mă urmărește.

— Nu, nu *știu*. În acest moment, nu *știm* nici măcar dacă te urmărește cineva. La urma urmelor, nava cu tracțiune vectorială putea fi o navă obișnuită pentru măsurați meteorologice, după cum a sugerat Leggen. Cu toate acestea, pot măsura ce veștile despre psihistorie și posibilitățile sale se răspîndesc — și se răspîndesc, asta e sigur — din ce în ce mai mulți dintre — puternici sau aproape puternici, pe Trantor sau oriunde, vor dori să se folosească de tine.

— Deci, ce avem de făcut în această situație? întrebă Dors.

— Asta-i o întrebare bună.

Hummin stătu o vreme pe gînduri, apoi spuse:

— Poate că a fost o greșeală că am venit aici. Pentru un profesor, este ușor de ghicit că cea mai probabilă ascunzătoare pe care ar alege-o ar fi o Universitate. Streeling este una dintre multele Universități, dar este dintre cele mai mari și mai libere, așa că în scurt timp acest loc va deveni nesigur. Cred că în cel mai scurt timp — poate chiar azi — Seldon trebuie dus în altă ascunzătoare, mai bună. Numai că...

— Numai că? spuse Seldon.

— Numai că nu *știu* unde.

— Cheamă cu ajutorul computerului o listă de denumiri geografice, spuse Seldon și alege una la întîmplare.

— În nici un caz, spuse Hummin. Dacă procedăm astfel, putem găsi foarte bine un loc care să fie mai sigur, dar la fel de bine putem găsi unul care să fie mai puțin sigur decît media. Nu, trebuie să-l găsim prin deducție... Într-un fel sau altul.

32

CEI TREI rămaseră în camera lui Seldon pînă după prînz. Între timp, Hari și Dors mai discutară cîte ceva în șoaptă, dar Hummin se cufundase într-o tăcere aproape totală. Stătea și acum în capul oaselor, mîncase puțin, iar chipul său serios (care, gîndi Seldon, îl făcea să pară mai în vîrstă decît era în realitate) păstrase o expresie liniștită și retrasă.

Seldon și-l imagină trecînd în revistă imensa geografie a Trantorului, căutînd un colțisor care putea fi ideal. Cu siguranță, nu era deloc ușor.

Helicon, planeta lui Seldon, era mai mare cu un procent sau două decît Trantor și avea un ocean mai puțin întins. Suprafața uscatului de pe Helicon era probabil cu 10 procente mai mare decît cea a uscatului de pe Trantor. Dar Helicon era slab populată, suprafața sa era presărată ici-colo cu cîte un oraș; Trantor era *în întregime* un oraș. În timp ce Helicon era împărțit în douăzeci de sectoare administrative, Trantor avea mai mult de opt sute și fiecare sector era el însuși un complex de subdiviziuni.

În cele din urmă, Seldon spuse cu o urmă de disperare:

— Hummin, poate că cel mai bine ar fi să hotărâști căre dintre cei ce aspiră la serviciile mele este cel mai puțin periculos pentru mine, să mă duci la el și să avem încredere în el că mă va apăra împotriva celorlalți.

Hummin ridică privirea și spuse cît se poate de serios:

— Nu este nevoie. Îl cunosc pe cel care îți este cel mai puțin periculos și te află deja în mîinile lui.

Seldon zîmbi.

— Te pui pe aceeași treaptă cu Primarul din Wye și cu Împăratul întregii Galaxii?

— Din punct de vedere al rangului, nu. Dar în ceea ce privește dorința de a te folosi, cred că pot să concurez cu ei. Numai că ei, și ceilalți pe care mi-i pot imagina, vor să pună mîna pe tine pentru a-și consolida averea și puterea, în timp ce eu nu am alt scop decît binele Galaxiei.

— Cred, spuse sec Seldon, că fiecare dintre rivalii tăi va susține cu tărie — dacă va fi întrebat — că și el se gîndește numai la binele Galaxiei.

— Sînt sigur că așa ar face, spuse Hummin, dar pînă acum, nu te-ai întîlnit decît cu unul dintre rivalii mei, după cum i-ai numit și acela a fost Împăratul, iar pe el îl interesa doar ca tu să născociți preziceri care să-i consolideze lui dinastia. Eu nu îți cer nimic de genul ăsta. Eu îți cer să pui la punct o metodă a psihoistoriei prin care să poți face predicții matematice bine întemeiate, chiar dacă sînt doar de natură statistică.

— Adevărat. Cel puțin pînă acum, zise Seldon schișînd un zîmbet.

— În consecință, aș avea toate motivele să te întreb; Cum te descurci? Ai făcut vreun pas înainte?

Seldon nu era sigur dacă să rîdă sau să se înfurie. După un timp, în care nu făcu nici una, nici alta, reuși să spună calm:

— Progres? În mai puțin de două luni? Hummin, asta e ceva care ar putea foarte bine să dureze întreaga mea viață și viețile a o duzină de oameni care ar prelua pe mai departe munca mea... Și chiar și atunci, ar putea fi un eșec.

— Nu vorbesc despre ceva atât de decisiv cum ar fi o soluție, sau atât de optimist cum ar fi începutul unei soluții. Mi-ai spus foarte categoric de câteva ori că o psihoistorie care să poată fi folosită este posibilă, dar imposibil de pus în practică. Eu te întreb acum dacă întrezărești vreo speranță să poată fi pusă în practică.

— Să fiu sincer, nu.

— Scuză-mă te rog, spuse Dors. Nu sînt matematician, dar sper că nu pun o întrebare idioată. Cum poți să spui că ceva este posibil, și în același timp nepractic? Te-am auzit spunînd că, teoretic, te-ai putea întîlni personal cu toți oamenii din Imperiu ca să le dai binețe, dar că nu poți să duci la bun sfîrșit acest lucru deoarece nu ai putea trăi suficient. Însă de unde știi că psihoistoria este ceva de genul asta?

Seldon o privi pe Dors, pe undeva nevenindu-i să creadă.

— Vrei să-ți *explic* asta?

Ea dădu din cap cu atîta putere, încît își agită părul cîrlionțat.

— Da, vreau.

— De fapt, spuse Hummin, și eu vreau același lucru.

Seldon schiță un zîmbet.

— Fără să mă folosesc de matematică?

— Te rog, spuse Hummin.

— Bine...

Se retrase în sine pentru a găsi o metodă de prezentare. Apoi spuse:

— Dacă vrei să înțelegi un anume aspect al Universului, este bine să îl simplifici cît se poate de mult și să ții cont numai de acele proprietăți și caracteristici care vă sînt esențiale pentru înțelegere. Dacă vrei să afli cum cade un obiect, nu are importanță dacă este nou sau vechi, roșu sau verde, dacă are sau nu miros. Aceste informații le eliminiți, pentru a nu complica inutil problema. Fenomenul simplificat îl puteți numi model sau simulare și îl puteți prezenta fie grafic, pe ecranul unui computer, fie printr-o relație matematică. Dacă luăm în considerare teoria primitivă a gravitației nerelativiste...

— Ai promis că n-o să te folosești de matematică, sări Dors. Nu încerca să le strecuri dîndu-le numele de „primitivă“.

— Nu, nu. Am zis „primitivă“ numai în sensul că este o teorie cunoscută din documentele noastre cele mai vechi, că momentul descoperirii ei se pierde în ceaşa antichităţii, precum focul sau roata. În orice caz, ecuaţiile unei astfel de teorii gravitaţionale conţin în ele însele o descriere a mişcării unui sistem planctar, a unei stele duble, a mareelor şi a altor lucruri. Folosind aceste ecuaţii, putem chiar să realizăm o simulare grafică şi să reprezentăm, pe un ecran bi-dimensional o planetă înconjurând o stea, sau două stele înconjurându-se una pe alta. Putem reprezenta grafic sisteme mai complicate folosind o hologramă tri-dimensională. Astfel de simulări simplificate ne uşurează înţelegerea fenomenului mult mai mult decît studiarea fenomenului însuşi. De fapt, fără ecuaţiile gravitaţionale, cunoştinţele noastre despre mişcarea planetelor şi despre mecanica celestă în general ar fi fost foarte reduse.

— Acum, continuă Seldon, pe măsură ce doriţi să aflaţi tot mai multe despre un fenomen, sau pe măsură ce un fenomen devine din ce în ce mai complex, aveţi nevoie de ecuaţii din ce în ce mai complicate, de programe din ce în ce mai detaliate şi veţi sfîrşi printr-o simulare computerizată care este din ce în ce mai greu de înţeles.

— Nu poţi să faci o simulare a simulării? întrebă Hummin. Ai putea coborî cu o treaptă gradul de complexitate.

— În acest caz, va trebui să elimini anumite caracteristici ale fenomenului pe care doreşti să-l studiezi şi simularea ta va deveni inutilă. SCMP — adică „simularea cea mai puţin complexă“ — cîştigă în complexitate mult mai repede decît fenomenul care trebuie simulat şi în final îl ajunge din urmă din punct de vedere al complexităţii. Astfel, cu mii de ani înainte s-a stabilit că Universul ca întreg, în *întreaga* sa complexitate, nu poate fi reprezentat *decît* printr-o simulare la fel de complexă ca Universul însuşi. Cu alte cuvinte, nu poţi obţine o imagine a întregului Univers decît dacă studiezi întregul Univers. S-a mai arătat de asemenea că dacă cineva încearcă să simuleze o părticică a Universului, apoi o altă părticică, apoi o altă părticică şi tot aşa cu intenţia de a le pune laolaltă pentru a obţine o imagine a întregului Univers, va descoperi că trebuie să facă o înfinitate de astfel de simulări parţiale. În consecinţă, va fi nevoie de un timp infinit pentru a înţelege Universul în întregime, şi acesta nu este decît un alt mod de a spune că este imposibil să cunoşti totul.

— Pînă acum te-am înţeles, spuse Dors părăind ea însăşi puţin surprinsă.

— Ei bine, ştim acum că unele lucruri relativ simple sînt *uşor* de simulat şi că pe măsură ce lucrurile devin din ce în ce mai complicate, devin din ce în ce mai *difficil* de simulat pînă cînd, în cele din urmă,

devin *imposibil* de simulat. Dar la ce nivel de complexitate încetează simularea de a mai fi posibilă? Ei bine, ceea ce am arătat eu, folosindu-mă de o metodă matematică inventată în acest ultim secol și cu care se lucrează destul de greu, chiar dacă dispunem de un computer mare și foarte rapid, a fost că societatea noastră Galactică nu este prea complicată. *Poate* fi reprezentată printr-o simulare mai simplă decît ea însăși. Și am mers mai departe, arătînd că aceasta ar conduce la posibilitatea de a prezice, în mod statistic, evenimente viitoare — mai precis calculînd probabilitățile *mai multor* evenimente și nu pretinzînd că un anumit eveniment *va avea* sigur loc.

— În acest caz, spuse Hummin, din moment ce *poți* simula societatea Galactică, nu rămîne decît să te pui pe treabă. De ce ar fi un lucru imposibil de făcut?

— Pentru că nu am arătat decît că nu va fi nevoie de un timp infinit pentru a înțelege societatea Galactică. Dar dacă acest lucru va necesita un miliard de ani, tot nepractic se cheamă că este. Pentru noi, este același lucru cu infinitul.

— Deci, de cît timp va fi nevoie? De un miliard de ani?

— N-am fost în stare să determin cît timp va necesita, dar bănuiesc că cel puțin un miliard de ani. De aceea am sugerat acest număr.

— Dar nu ești sigur.

— Am încercat să determin.

— Fără succes?

— Fără succes.

— Biblioteca Universității nu te poate ajuta? întrebă Hummin privind-o în același timp pe Dors.

Seldon dădu ușor din cap.

— Absolut de loc.

— Dors nu te poate ajuta?

— Nu cunosc nimic despre acest subiect, Chetter, suspină Dors. Nu pot decît să sugerez unele direcții de cercetare. Dacă Hari cercetează și nu găsește nimic, sînt inutilă.

Hummin se ridică în picioare.

— În acest caz, nu mai are rost să rămîi aici la Universitate și *trebuie* să mă gîndesc la alt loc în care să te duc.

Seldon se întinse și își împreună mîinile.

— Totuși, am o idee, spuse el.

Hummin miji ușor ochii, ceea ce ar fi putut trăda surpriză — sau suspiciune.

— Cînd ți-a venit ideea asta? Acum?

— Nu. Mi-a intrat în cap cu câteva zile înainte de a merge în Upperside. Această aventură a eclipsat-o o vreme, dar atunci când ai întrebat de bibliotecă mi-am adus din nou aminte de ea.

Hummin se așează din nou.

— Vorbește-mi despre ideea ta — dacă nu cumva se scaldă în matematici.

— Matematicile nu intervin de loc. Citind istoria în bibliotecă, mi-am dat seama că societatea Galactică era mai puțin complicată în trecut. Acum douăsprezece mii de ani, când Imperiul era pe cale să se constituie, Galaxia cuprindea doar în jur de zece milioane de lumi locuite. Acum douăzeci de mii de ani, regatele pre-Imperiale cuprindeau împreună doar aproximativ zece mii de lumi. Cu și mai mult timp în urmă, cine știe la câte lumi se limita societatea? Poate chiar la o singură lume, ca în legende de care ai amintit mai demult, Hummin.

— Și crezi că ai fi în stare să pui psihoistoria în practică, dacă ai lucra cu o societate Galactică mult mai simplă? întrebă Hummin.

— Da, am impresia că aș putea.

— Atunci, spuse Dors cu un entuziasm subit, să presupunem că aplici psihoistoria în cazul unei societăți mai mici, din trecut și să presupunem că pe baza unui studiu a situației pre-Imperiale poți face predicții pentru ceea ce s-ar fi putut întâmpla la o mie de ani după formarea Imperiului... ai putea atunci compara predicțiile tale cu situația care a existat de fapt o mie de ani mai târziu, ca să vezi cât de aproape ești de adevăr.

— Considerînd că ai putea ști dinainte care era situația în anul 1.000 al Erei Galactice, spuse Hummin fără entuziasm, nu ar fi un test corect. Ai fi în mod inconștient influențat de informațiile pe care deja le ai și ai fi tentat să alegi astfel de valori pentru parametrii ecuației tale încît să obții ceea ce tu știi că este soluția.

— Nu cred, spuse Dors. Nu cunoaștem prea bine situația din anul 1.000 E.G. și ar trebui să muncim zdravăn pentru a o afla. La urma urmelor, vorbim despre ceva care a existat acum unsprezece milenii.

Fața lui Seldon căpătă o expresie de disperare.

— Cum adică nu cunoaștem prea bine situația din 1.000 E.G.? Existau și atunci computere, nu-i așa, Dors?

— Desigur.

— Și bănci de date pe unități de memorie și înregistrări audio și video? Ar trebui să avem toate înregistrările din 1.000 E.G. așa cum le avem pe cele de acum, din anul 12.020 E.G.

— Teoretic da, dar în practică... Știi, Hari, este cam la fel cu ceea ce spui și tu. Este posibil să ai toate înregistrările din 1.000 E.G., dar nu este practic să te aștepți să le ai.

— Da, Dors, dar ceea ce spuneam eu se referea la demonstrații matematice. Nu văd de ce ar trebui să se extindă și la documentele istorice.

— Înregistrările nu țin veșnic, Hari, spuse Dors de parcă s-ar fi scuzat. Băncile de memorie pot fi distruse sau șterse ca urmare a unui conflict sau se pot deteriora pur și simplu, în timp. Orice bit de memorie, orice înregistrare la care nu se face apel o lungă perioadă de timp, va sfârși prin a se confunda cu un semnal parazit. Se spune că cel puțin o treime din înregistrările Bibliotecii Imperiale sînt pur și simplu de nedeslușit dar, bineînțeles, uzanțele nu vor permite ștergerea lor. Alte biblioteci sînt mai puțin legate de tradiții. În biblioteca Universității Streeling, din zece în zece ani renunțăm la informațiile nefolositoare. Evident, înregistrările frecvent apelate și adesea multiplicare, în diverse lumi și în diverse biblioteci — guvernamentale și particulare — rămîn suficient de clare timp de mii de ani, astfel încît multe dintre punctele esențiale ale istoriei Galactice rămîn cunoscute, chiar dacă au avut loc în vremuri pre-Imperiale. Însă, cu cît mergi mai mult înapoi în timp, cu atît este mai puțin probabil să le găsești.

— Nu pot să cred așa ceva, spuse Seldon. Mie mi se pare normal ca dacă o înregistrare este în pericol să dispară, să se facă noi copii după ea. Cum pot fi lăsate informațiile să dispară?

— Informațiile care nu sînt cerute sînt informații inutile, spuse Dors. Îți imaginezi că se cheltuie timp, efort și energie, pentru a înnoi continuu datele inutile? Aceste informații inutile se vor aduna cu timpul într-un număr extrem de mare.

— Totuși, normal este să ai în vedere că cineva, cîndva, ar putea avea nevoie de datele care sînt eliminate cu o atît de mare neglijență.

— O informație ar putea fi apelată o dată la o mie de ani. A o salva doar în ipoteza unei astfel de eventualități, nu este eficient. Chiar și în știință. Vorbeai de ecuațiile primitive ale gravitației și spuneai că sînt primitive din cauză că descoperirea lor se pierde în ceața antichității. De ce? Voi, matematicienii și oamenii de știință, nu ați salvat toate datele și informațiile care provin din începuturile vremurilor primitive, cînd au fost descoperite acele ecuații.

Seldon oftă și nu făcu nici o încercare să răspundă.

— Deci, Hummin, spuse el, cam atît despre ideea mea. Pe măsură ce privim mai înapoi în timp și pe măsură ce societatea devine din ce în ce mai puțin complicată, devine din ce în ce *mai probabilă* o psihoistorie care să poată fi de folos. Dar informațiile se restrîng mai

rapid chiar decît dimensiunea problemei, astfel încît psihoistoria devine *mai puțin probabilă* — iar *mai puțin probabilă* cîntărește mai mult decît *mai probabilă*.

— Totuși, mai există și Sectorul Mycogen, spuse Dors gînditoare. Hummin ridică rapid privirea.

— Așa este, și ar fi locul ideal unde l-am putea duce pe Seldon. Ar fi trebuit să mă fi gîndit și eu.

— Sectorul Mycogen, repetă Hari mutîndu-și privirea de la unul la celălalt. Ce și unde este Sectorul Mycogen?

— Hari, te rog, am să-ți spun mai tîrziu. Acum am de făcut pregătiri. Vei pleca la noapte.

33

DORS încercase să-l determine pe Seldon să doarmă un pic. Urmău să plece la jumătatea dintre întuneric și lumină, la adăpostul „noptii“, în timp ce restul Universității dormea. Ea era convinsă că el încă se mai putea odihni puțin.

— Și tu să dormi iarăși pe podea? întrebă Seldon.

Ea ridică din umeri.

— În pat nu este loc decît pentru unul și dacă încercăm să ne înghesuim amîndoi în el, nici unul dintre noi n-o să prea aibă parte de somn.

El o privi cu lăcomie preț de o clipă, apoi spuse;

— Atunci, de data asta, am să dorm eu pe podea.

— Nu, n-ai să faci asta. Nu eu am fost cea care a zăcut în comă sub lapovișă.

Se întîmplă că nici unul dintre ei nu reușea să adoarmă. Deși făcuseră întuneric în cameră și deși bîzuiatul permanent de pe Trantor era doar un sunet slab în împrejurimile relativ tăcute ale Universității, Seldon găsi că trebuia să stea de vorbă.

— Ți-am făcut atîtea greutăți, Dors, aici la Universitate, spuse el. Te-am reținut de la muncă. Și cu toate astea, îmi pare rău că trebuie să te părăsesc.

— Nu mă vei părăsi, spuse Dors. Vin cu tine. Hummin îmi aranjează o învoire.

— Nu-ți pot cere să faci asta, spuse Seldon tulburat.

— Tu, nu. Hummin însă mi-o cere. Trebuie să am grijă de tine. La urma urmelor, am făcut o greșală în legătură cu Upperside, și trebuie să mi-o răscumpăr.

— Ți-am mai spus. Te rogsă nu te simți vinovată de acea întâmplare... Dar trebuie să recunosc că m-aș simți mult mai bine cu tine alături. De-aș fi sigur că nu-ți fac viața mai grea...

— Nu mi-o faci, Hari, spuse Dors cu blîndețe. Te rog să dormi. Seldon rămase tăcut o vreme, apoi șopti:

— Ești sigură că Hummin poate să rezolve orice, Dors?

— Este un om deosebit, spuse Dors. Cred că are trecere aici la Universitate și oriunde altundeva. Dacă spune că îmi poate aranja o învoire pe termen nedefinit, sînt sigură că poate. Este un om deosebit de *convîngător*.

— Știi asta, spuse Seldon. Uneori mă întreb ce vrea el *de fapt* de la mine.

— Ceea ce spune, zise Dors. Este un om cu idei și vise puternice și nobile.

— Vorbești ca și cum l-ai cunoaște bine, Dors.

— O, da, îl cunosc bine.

— Intim?

Dors scoase un sunet ciudat.

— Nu știu ce vrei să insinuezi, Hari, dar luînd înțelesul cel mai obraznic... Nu, nu îl cunosc intim. Și, oricum, ce te interesează pe tine?

— Îmi pare rău, spuse Seldon. Pur și simplu nu doream ca din greșeală să-i violez altuia...

— Proprietatea? Asta este o insultă și mai mare. Cred că ar fi mai bine să dormi.

— Îmi cer scuze din nou, Dors, dar nu *pot* să dorm. Lasă-mă cel puțin să schimb subiectul. Nu mi-ai explicat ce este Sectorul Mycogen. De ce este bine ca eu să merg acolo? Cum arată?

— E un sector unic, cu o populație de doar vreo două milioane... dacă îmi aduc bine aminte. Ideea este că Mycogenienii respectă cu strictețe o mulțime de tradiții din istoria timpurie și se presupune că au înregistrări foarte vechi, pe care nimeni altcineva nu le mai are. Este mult mai probabil să-ți fie mai de folos decît istoricii propriu-ziși, în încercarea de a cerceta vremurile pre-Imperiale. Vorbele tale despre istoria timpurie mi-au adus aminte de acest lucru.

— Le-ai văzut vreodată înregistrările?

— Nu. Nu cunosc pe nimeni care să le fi văzut.

— Atunci, poți fi sigură că înregistrările există cu adevărat?

— Ca să fiu sinceră, nu. Impresia ne-Mycogenienilor este că aceștia sînt o ceată de nebuni, dar este posibil ca impresia să fie nedreaptă. Cert este că ei *spun* că au înregistrări, deci probabil că le au. În orice caz, acolo vom fi la adăpost. Mycogenienii sînt foarte puțin

permeabili la ceea ce vine din exteriorul sectorului lor... Și acum, te rog să dormi.

Și în cele din urmă, Seldon adormi.

34

HARI SELDON și Dors Venabili părăsiră domeniile Universității la 0300. Seldon își dădu seama că Dors trebuia să conducă. Cunoștea Trantorul mai bine decât el — cu doi ani mai bine. Era evident o prietenă apropiată a lui Hummin (cît de apropiată? întrebarea asta îl tot sîciia) și îi pricepuse instrucțiunile.

Atît ea cît și Seldon erau înveșmîntați în mantale lucioase cu glugi strînse pe cap. Cu cîtiva ani în urmă, acest stil fusese o toană trecătoare a modei la Universitate (și printre tinerii intelectuali, în general); acum, deși ar fi putut provoca rîsul, straietele acestea aveau avantajul că îi acopereau și îi făceau de nerecunoscut... cel puțin la o privire fugară.

— Există posibilitatea, spusese Hummin, ca întîmplarea din Uperside să fi fost absolut nevinovată și să nu te urmărească nici un agent, Seldon. Dar să fim pregătiți pentru ce-i mai rău.

— Nu mergi cu noi? întrebă Seldon neliniștit.

— Aș vrea să vin, spusese Hummin, dar trebuie să am grijă să nu absentez prea mult de la lucru, altfel am să ajung eu însumi o țintă. Înțelegeți?

Seldon oftase. Înțelegea.

Se urcară într-un Expres și găsiră un loc cît mai departe de puținii călători care se urcaseră înainte. (Seldon se întrebă ce motiv ar avea *cineva* să meargă cu Expresul la ora trei dimineața... apoi se gîndi că aveau noroc că nu erau singuri, altfel el și cu Dors ar fi atras prea mult atenția.)

Seldon începu să privească panorama nesfîrșită care îi trecea prin fața ochilor în timp ce șirul de vagoane, și el nesfîrșit, alerga pe monoraiul nesfîrșit, acționat de un nesfîrșit cîmp electromagnetic.

Expresul trecu de blocurile de locuințe, unele dintre ele foarte înalte, dar altele, din cîte știa, foarte adînci. Totuși, dacă zeci de milioane de kilometri pătrați formau un întreg oraș, nu era nevoie de construcții foarte înalte sau foarte aglomerate, chiar dacă ele trebuiau să adăpostească patruzeci de miliarde de oameni. Întîlniseră zone largi și majoritatea păreau destinate culturilor... dar unele aveau evident înfățișarea unor parcuri. Erau multe clădiri a căror destinație nu o putea ghici. Fabriци? Instituții? Cine să știe? Un cilindru mare și inexpressiv îi dădu impresia că putea să fie un rezervor de apă. La

urma urmelor, Trantorul trebuia să aibă o sursă de aprovizionare cu apă proaspătă. Strîngeau ploaia din Upperside, o filtrau, o tratau și apoi o stocau? Se părea că altă soluție nu aveau.

Seldon nu avu însă prea mult timp la dispoziție pentru a admira priveliștea.

— Aici trebuie să coborîm, șopti Dors.

Se ridică în picioare și degetele ei puternice îl apucară de braț.

Ieșiseră din Expres și acum stăteau pe o podină solidă, în timp ce Dors studia indicatoarele de direcție.

Însă indicatoarele nu erau prea edificatoare; și erau și multe. Curajul îl părăsi pe Seldon. Majoritatea erau ideograme sau inițiale, carc fără îndoială puteau fi înțelese de Trantorieni, însă lui îi erau complet necunoscute.

— Pe aici, spuse Dors.

— Pe unde? De unde știi?

— Vezi acolo? Două aripi și o săgeată.

— Două aripi? Aha.

Se gîndisc la un „w“ întors, larg și plat, dar ceea ce privea el puteau fi aripile stilizate ale unei păsări.

— De ce nu folosesc cuvinte? spuse el morocănos.

— Deoarece cuvintele diferă de la o lume la alta. Ceea ce aici înseamnă „aeroreactor“, pe Cinna ar putea însemna „săgeată“, iar în alte lumi, „uliu“. Cele două aripi cu o săgeată reprezintă un simbol Galactic pentru o aeronavă, iar acest simbol este înțeles pretutindeni... Pe Helicon, nu folosiți simboluri?

— Nu prea. Helicon este o lume destul de omogenă din punct de vedere cultural și avem tendința fermă de a ne forma propriile noastre obiceiuri din cauză că sîntem eclipsați de vecinii noștri.

— Vezi? spuse Dors. Aici ar putea fi utilă psihoistoria ta. Ai putea arăta că, deși dialectele sînt diferite, folosirea simbolurilor pretutindeni în Galaxie este o forță unificatoare.

— Asta n-o să ajute la nimic.

Mergea în urma ei pe o alee întunecată și o parte a minții sale se întrebă care era criminalitatea pe Trantor și dacă asta era o zonă cu criminalitate înaltă.

— Poți avea un miliard de reguli care să se refere la același fenomen și nu poți obține o generalizare din ele. Asta este ceea ce trebuie să se înțeleagă atunci cînd se spune că un sistem poate fi înțeles doar printr-un model la fel de complex ca însuși sistemul... Dors, mergem să ne urcăm într-un aeroreactor?

Ea se opri să-l privească, încruntîndu-se amuzată.

— Din moment ce urmărim simbolurile pentru aeroreactoare, doar nu îți închipui că mergem spre un teren de golf... Nu cumva ți-e frică de aeroreactoare, așa cum le e multor Trantorieni?

— Nu, nu. Pe Helicon zburăm în voie, iar eu mă folosesc adesea de aeroreactoare. Numai că atunci cînd Hummin m-a dus la Universitate, a evitat liniile aeriene comerciale, gîndindu-se că vom lăsa o urmă prea vizibilă.

— Asta din cauză că știau de unde aveai să pornești, Hari, și erau deja pe urmele tale. Acum s-ar putea să nu știe unde te afli. În plus, vom folosi un aeroport puțin cunoscut și un aeroreactor *particular*.

— Și cine o să piloteze?

— Un prieten de-al lui Hummin, presupun.

— Crezi că putem avea încredere în el?

— Dacă este prieten cu Hummin, cu siguranță.

— Ai o părere foarte bună despre Hummin, zise Seldon cu un acces de nemulțumire.

— Am și motive, spuse Dors neprecupețindu-și laudele. Este cel mai bun.

Nemulțumirea lui Seldon nu scăzu în intensitate.

— Iată aeroreactorul, spuse Dors.

Era unul micuț, cu aripile de o formă ciudată. Lîngă el se afla un om scund, îmbrăcat în culorile strălucitoare obișnuite ale Trantorienilor.

— Noi sîntem psiho, spuse Dors.

— Și eu sînt istoric, spuse pilotul.

Se urcă în aeroreactor în urma lui.

— A cui idee au fost parolele? spuse Seldon.

— A lui Hummin, spuse Dors.

Seldon izbucni în rîs.

— Nu prea credeam că Hummin ar putea avea simțul umorului. Este atît de serios.

Dors zîmbi.

SUNMASTER

SUNMASTER FOURTEEN — ... Un conducător al Sectorului Mycogen din vechiul Trantor... Se cunosc puține despre el, ca de altfel despre toți conducătorii acestui străvechi sector. Faptul că joacă un oarecare rol în istorie se datorează relației sale cu Hari Seldon în timpul Fugii...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

35

ÎN SPATELE compartimentului înghesuit al pilotului se aflau doar două locuri și atunci când Seldon se așează pe scaun, tapițeria acestuia se mulă sub el și o plasă apăru din față și îi înconjură picioarele, talia și pieptul. Apoi, fruntea și urechile îi fură acoperite de o cască. Se simți prizonier, iar atunci când se întoarse spre stînga, cu mare greutate — și foarte puțin — putu să vadă că Dors era prinsă la fel.

Pilotul își ocupă locul și făcu o verificare a comenzilor.

— Sînt Endor Levanian, spuse el apoi, la dispoziția dumneavoastră. Ați fost astfel legați din cauză că la decolare vom fi supuși unei accelerații serioase. Odată ce vom zbura sub cerul liber, veți fi eliberați. Nu este nevoie să-mi spuneți numele dumneavoastră. Nu mă interesează.

Se întoarse în scaun spre ei și le zîmbi. Avea o față ca de pitic, care se încrețea pe măsură ce buzele i se lăceau în zîmbet.

— Copii, aveți emoții?

— Eu sînt Provincială, spuse încet Dors și sînt obișnuită cu zborul.

— Același lucru este valabil și pentru mine, spuse Seldon cu o urmă de aroganță.

— Excelent, copii. Desigur, asta nu este un aeroreactor cu care sînteți voi obișnuiți și probabil că nu ați zburat niciodată noaptea, dar contez pe voi că veți face față.

• Și el era legat, dar Seldon putu să observe că brațele îi erau complet libere.

Un zumzet monoton se auzea în interiorul aeronavei, crescînd în intensitate și în tonalitate. Fără ca de fapt să deranjeze, avea ceva care părea amenințător și Seldon își scutură capul, ca și cum ar fi vrut să-și scoată sunetul din urechi. Însă această tentativă nu păru decît să întărească strînsoarea caschetei.

Apoi, avionul țîșni (fu singurul verb pe care Seldon îl găsi potrivit pentru a descrie evenimentul) în aer, iar el se trezi împins cu putere în scaun, înspre înapoi și în jos.

Prin parbrizul din fața pilotului Seldon văzu, cu o tresărire de groază, cum înaintea lor se ridica un zid neted... iar apoi, în zid, apărură o deschizătură rotundă. Era asemănătoare cu gaura în care intrase aerotaxiul în ziua în care el și cu Hummin părăsiseră Sectorul Imperial. Însă, deși părea suficient de largă pentru fuselajul avionului, în nici un caz nu lăsa loc și pentru aripi.

Seldon întoarse capul spre dreapta, cît putu de mult, la timp ca să vadă aripa de pe partea sa micșorîndu-se, pînă la dispariție.

Avionul se năpusti în deschizătură, fu preluat de cîmpul electromagnetic și purtat înainte în lungul unui tunel luminat. Accelerația era constantă și din cînd în cînd se făceau auzite unele pătănături pe care Seldon și le închipui datorate trecerii pe deasupra porțiunilor de separație între magneți.

Și apoi, în mai puțin de zece minute, avionul fu aruncat în văzduh, pătrunzînd deodată în întunericul atotcuprinzător al nopții.

După ce scăpă din cîmpul electromagnetic, avionul deceleră, iar Seldon se simți împins cu violență în plasă și cîteva momente, în care nici măcar nu putu să respire, simți cum parcă plasa încerca să treacă prin el.

Apoi presiunea dispăru și în același timp dispăru și plasa.

— Cum vă simțiți, copii? sî auzi vocea veselă a pilotului.

— Nu prea îmi dau seama, zise Seldon.

Se întoarse spre Dors.

— Ești în regulă? o întrebă.

— Desigur, spuse ea. Cred că Dl. Levanian ne-a pus la încercare, ca să vadă dacă sîntem într-adevăr Provinciali. Nu-i așa, Domnule Levanian?

— Unora le plac senzațiile tari, spuse Levanian. Vouă nu?

— Între anumite limite, spuse Dors.

— Ca oricărei persoane normale, adăugă Seldon aprobator.

— Poate că ți s-ar fi părut mai puțin amuzant, domnule, continuă Seldon, dacă ți s-ar fi rupt aripile avionului.

— Imposibil, domnule. V-am spus că ăsta nu este un avion obișnuit, de-al vostru. Aripile sînt complet computerizate. Își modifică lungimea, coarda, curbura și forma, în funcție de viteza avionului, de viteza și de direcția vîntului, de temperatură și de o grămadă de alte variabile. Aripa nu s-ar rupe decît dacă avionul însuși ar fi supus la niște tensiuni care l-ar putea despica în două.

Hubloul lui Seldon fu lovit de o rafală de ploaie.

— Plouă, spuse el.

— Plouă foarte des, spuse pilotul.

Seldon privi prin hublou. Pe Helicon, sau pe oricare altă lume, s-ar fi putut vedea lumini — creații luminoase ale omului. Dar pe Trantor era întuneric... Ei, nu chiar peste tot. Într-un loc zări cum clipea un fascicul de lumină. Probabil că porțiunile mai înalte din Upperside aveau lumini de avertizare.

Ca de obicei, Dors observă că Hari nu prea era în apele lui.

— Sînt sigură că pilotul știe ce face, spuse ea bătîndu-l ușor pe mîină.

— Am să mă străduiesc să am și eu încredere în el, dar aș dori să ne mai spună și nouă ce face, spuse Seldon cu o voce suficient de puternică pentru a fi auzit.

— N-am nimic împotrivă, spuse pilotul. Pentru început, sîntem în urcare și în cîteva minute ne vom afla deasupra norilor. Acolo nu va mai ploua și vom putea zări chiar stele.

Remarca sa venise la timp, căci cîteva stele începuseră să licărească printre ultimele rămășițe deșirate ale norilor și apoi totul fu inundat de strălucire, în timp ce pilotul stinse luminile din cabină. Doar slaba iluminare a panoului său de bord rămase să concureze lumina de afară. În jurul avionului, cerul scăpăra strălucitor.

— Este pentru prima oară în ultimii doi ani că văd stele, spuse Dors. Nu-i așa că sînt minunate? Sînt atît de strălucitoare... și sînt atît de multe.

— Trantor este mai aproape de centrul Galaxiei decît majoritatea celorlalte lumi, spuse pilotul.

Helicon aflîndu-se într-un colț îndepărtat al Galaxiei și cerul său fiind slab luminat de stele și neinteresant, Seldon rămăsese fără grai.

— Ce silențios a devenit zborul, spuse Dors.

— Așa este, spuse Seldon. Cum este acționat avionul, Domnule Levanian?

— Cu un motor cu microfuziune și cu un jet subțire de gaz fierbinte.

— Nu știam că au fost realizate motoare cu microfuziune. Se vorbește despre ele, dar...

— Nu s-au realizat decît cîteva avioane miciuțe, ca acesta. Deocamdată nu sînt decît pe Trantor și toate sînt folosite de înaltele oficialități guvernamentale.

— Costul unei asemenea călătorii trebuie să fie foarte mare, spuse Seldon.

— Foarte mare, domnule, într-adevăr.

— Atunci, cît l-a costat asta pe Domnul Hummin?

— Acest zbor nu costă nimic. Domnul Hummin este un bun prieten al companiei care deține aceste avioane.

Seldon mormăi ceva.

— De ce nu sînt mai multe astfel de avioane cu microfuziune? întrebă el apoi.

— În primul rînd, pentru că sînt prea scumpe, domnule. Puținele avioane cu microfuziune care există în prezent satisfac toate cererile.

— Dacă s-ar construi avioane mai mari, poate că cererea ar fi mai mare.

— Poate, dar compania nu a reușit niciodată să realizeze motoare cu microfuziune suficient de puternice pentru avioanele mari.

Seldon își aduse aminte de nemulțumirea lui Hummin, datorată faptului că inovația tehnologică ajunsese la un nivel scăzut.

— Decadență, murmură el.

— Poftim? spuse Dors.

— Nimic, spuse Seldon. Mă gîndeam la un lucru pe care mi l-a spus Hummin odată.

Privi stelele de afară și spuse:

— Mergem spre vest, Domnule Levanian?

— Da. De unde știți?

— Cred că am fi văzut zorile pînă acum, dacă ne-am fi îndreptat spre est, în întîmpinarea lor.

Dar zorile, înconjurînd planeta, îi ajunseră în cele din urmă și lumina soarelui — *cea adevărată* — pătrunse în cabină. Însă asta nu dură mult, deoarece avionul coborî botul și intră printre nori. Albastrul și auriul dispărură și fură înlocuite de un cenușiu murdar și atît Seldon cît și Dors fură dezamăgiți că nu mai puteau să admire, cîteva momente în plus, adevărata lumină a soarelui.

După ce coborîră sub nori, Upperside se ivi imediat sub ei și suprafața sa — cel puțin în această regiune — era un amestec împeștriat de grote împădurite între care se strecurau pajiști cu iarbă. Era exact ceea ce Clowzia îi spusese că exista în Upperside.

Dar din nou nu avură prea mult timp pentru observații. Sub ei apăru o deschizătură, încadrată de o inscripție. O citiră: MYCOGEN.

Plonjară înăuntru.

ATERIZARĂ pe un aeroport care, spre mirarea lui Seldon, părea pustiu. Pilotul, care își îndeplinise misiunea, le strînse mîinile lui Hari și lui Dors, după care se grăbi să se înalțe cu avionul în aer și se repezi cu el într-o deschizătură care îi apăruse pentru a putea pleca.

După aceea, păru că nu mai aveau altceva de făcut decît să aștepte. Erau banchete pe care, ar fi putut sta, probabil, o sută de oameni, dar Seldon și Dors erau singurele persoane prin preajmă. Aeroportul era dreptunghiular, înconjurat de ziduri în care probabil că erau multe tuneluri ce se puteau deschide pentru a primi avioane sau pentru a le lăsa să plece. Dar, după ce al lor plecase, nu mai zăriră nici unul pe acolo și nici nu sosi cît timp așteptară.

Nu venea nimeni și nu era nici un semn că aici ar fi existat vreo așezare omenească; viața intensă și zgomotoasă de pe Trantor nu ajunsese în aceste locuri.

Seldon găsi că această singurătate era insuportabilă. Se întoarse spre Dors și spuse:

— Ce trebuie să facem noi aici? Ai vreo idee?

Dors scutură din cap.

— Hummin mi-a spus că ne vom întîlni cu Sunmaster Fourteen. Nu știu nimic altceva.

— Sunmaster Fourteen? Ce-ar putea fi asta?

— Un om, cred. După nume, nu-mi dau seama dacă este bărbat sau femeie.

— Ciudat nume.

— Ciudățenia este în mintea celui care aude. Și eu sînt cîteodată luată drept bărbat de către cei care nu m-au întîlnit niciodată.

— Ce proști, spuse Seldon zîbind.

— Ba deloc. Judecînd după numele meu, ei sînt îndreptățiți să creadă asta. Mi s-a spus că pe multe alte lumi, este un nume masculin destul de obișnuit.

— Eu nu l-am mai auzit niciodată înainte de a te întîlni pe tine.

— Din cauză că nu ești un călător Galactic. Numele de „Hari“ este destul de obișnuit pretutindeni, deși am întîlnit odată o femeie al cărei nume era „Hare“ și se pronunța la fel ca și numele tău, dar cu „e“. În Mycogen, după cîte îmi aduc aminte, numele oamenilor se limitează la numele de familie — și sînt numerotate.

— Dar Sunmaster¹ pare prea pretențios pentru a fi un nume.

¹ Sunmaster Fourteen = Stăpînul Soarelui, Paisprezece (în lb. engleză) (*n. trad.*).

— Ce contează puțină lăudăroșenie? Pe Cinna, „Dors“ vine de la o veche expresie locală care înseamnă „darul primăverii“.

— Pentru că te-ai născut primăvara?

— Nu. Am văzut pentru prima oară lumina zilei în mijlocul yerii de pe Cinna, dar alor mei li s-a părut un nume foarte plăcut, indiferent de sensul său — în mare parte uitat.

— Atunci poate că Sunmaster...

Și atunci se auzi o voce adincă, severă, care spuse:

— Membru de trib, acesta este numele meu.

Seldon tresări, privi în stînga. Un autoturism descoperit se apropiase de ei, nu-și dădea seama cum. Era pătrat și arhaic, arătînd aproape ca un vagon de mărfuri. Înăuntru, la comenzi, se afla un bătrîn înalt care, în ciuda vîrstei, părea viguros. Cu o măreție impunătoare, cobori din autoturism.

Purta o robă lungă și albă, cu mîneci largi și strînse pe încheietura mîinii. Sub robă se puteau vedea sandale ușoare, din care degetul mare ieșea afară. Capul său, cu o ovalitate superbă, era complet fără păr. Îi privi liniștit pe cei doi, cu ochii săi albaștri și adînci.

— Bine ai venit, membru de trib, spuse el.

Seldon răspunse imediat, cu politețe.

— Salutări, domnule.

Apoi, vizibil nedumerit, întrebă:

— Cum ați intrat?

— Prin intrare, care s-a închis apoi în urma mea. N-ați fost atenți.

— Probabil că nu. Dar atunci nu știam la ce să ne așteptăm. Nici acum nu știm.

— Membrul de trib Chetter Hummin a informat Frăția că vor sosi membri din două triburi. A cerut să vi se poarte de grijă.

— Deci îl cunoașteți pe Hummin.

— Da. Ne-a ajutat. Și deoarece el, un valoros membru de trib, ne-a ajutat și noi trebuie să-l ajutăm pe el. Sînt puțini cei care vin în Mycogen și puțini cei care îl părăsesc. Eu vă voi asigura protecția, vă voi da o locuință, voi avea grijă să nu fiți deranjați. Aici veți fi în siguranță.

— Vă sîntem recunoscători, Sunmaster Fourteen, spuse Dors aplecînd capul.

Sunmaster se întoarse spre ea ca să o privească, cu un aer calm, de dispreț.

— Cunosoc obiceiurile altor triburi, spuse el. Știu că acolo, o femeie poate foarte bine să vorbească înainte ca cineva să i se adreseze. În consecință, nu mă consider jignit. I-aș cere însă să fie cu băgare

de seamă cînd se va afla printre ceilalți Frați, care s-ar putea să fie mai puțin la curent cu astfel de obiceiuri.

— Serios? spuse Dors.

Era vizibil că deși Sunmaster nu se simțise jignit, *ea* se simțea.

— Serios, aprobă Sunmaster. Iar atunci cînd sînt singur cu voi, nu este nevoie să folosiți indicativul meu numeric. „Sunmaster“ va fi suficient... Acum am să vă rog să veniți cu mine, ca să părăsim acest loc prea tribal pentru liniștea mea sufletească.

— Toți avem nevoie de liniște sufletească, spuse Seldon poate puțin mai tare decît era necesar și nu ne vom mișca din locul ăsta decît dacă primim asigurări că nu vom fi forțați să vă facem pe plac împotriva firii noastre. Obiceiul nostru este ca o femeie să poată vorbi ori de cîte ori are ceva de spus. Dacă ați fost de acord să ne asigurați protecția, atunci protecția trebuie să fie nu numai fizică ci și psihică.

Sunmaster îi aruncă lui Seldon o privire liniștită și spuse:

— Ești îndrăzneț, tinere membru de trib. Numele tău?

— Eu sînt Hari Seldon de pe Helicon. Însoțitoarea mea este Dors Venabili de pe Cinna.

Sunmaster se înclină ușor atunci cînd Seldon își pronunță propriul nume și nu schiță nici o mișcare la pomenirea numelui lui Dors.

— Am jurat Membrului de trib Hummin, spuse el, că vă vom proteja, așa că îmi voi da silința să o protejez și pe însoțitoarea ta în această privință. Dacă îi face plăcere să fie chiar atît de obraznică, voi face tot posibilul să fie considerată nevinovată... Un lucru va trebui totuși să respectați.

Și arată cu degetul, cu un dispreț infinit, mai întîi spre capul lui Seldon, apoi spre cel al lui Dors.

— Ce vreți să spuneți? întrebă Seldon.

— Părul de pe cap.

— Ce-i cu el?

— Nu trebuie văzut.

— Vreți să spuneți că trebuie să ne radem pe cap, ca și dumneavoastră? În nici un caz.

— Eu nu sînt ras pe cap, Membru de trib Seldon. Am fost depilat la pubertate, ca toți Frații și femeile lor.

— Dacă este vorba de depilare, atunci mai mult ca oricînd răspunsul este nu... niciodată.

— Membru de trib, nu vă cerem nici să vă radeți, nici să vă depilați. Nu vă cerem decît să vă acoperiți părul atunci cînd vă aflați printre noi.

— Cum?

— Am adus caschete care vi se vor mula pe cap, împreună cu benzi care vă vor ascunde părul de deasupra ochilor — sprîncenele. Le veți purta atîta vreme cît vă veți afla printre noi. Și bineînțeles, Membru de trib Seldon, te vei bărbieri zilnic — sau chiar mai des, dacă este necesar.

— Dar pentru ce trebuie să facem asta?

— Pentru că pentru noi, părul de pe cap este respingător și obscen.

— Sînt sigur că dumneavoastră și toți oamenii dumneavoastră știți că stă în obiceiul altora, pe toate lumile din Galaxie, să-și păstreze părul de pe cap.

— Știm. Și cei care, ca și mine, au de-a face din cînd în cînd cu membri de trib, sînt obligați să suporte vederea părului de pe cap. Noi facem față, dar este nedrept să cerem tuturor Fraților să sufere la vederea acestuia.

— În cazul acesta, foarte bine, Sunmaster, spuse Seldon. Dar spuneți-mi un lucru. Din moment ce te naști cu păr pe cap ca toată lumea și din moment ce-l păstrezi vizibil pînă la pubertate, de ce este atît de necesar să îl înlături? Este doar un obicei sau are argumente logice?

— Prin depilare, spuse bătrînul Mycogenian cu mîndrie, îi arătăm tînărului că el sau ea a devenit adult; și, depilați fiind, adulții își vor aduce mereu aminte cine sînt și nu vor uita nici o dată că toți ceilalți sînt doar niște membri de trib.

Nu așteptă replica (de fapt, Seldon nu fu în stare să găsească nici una) și scoase dintr-un pliu al robei sale un pumn de bucățele mici de plastic de diferite culori, privind îndelung la cele două chipuri dinaintea lui, ținînd mai întîi o bucățică, apoi alta, în fața fiecărei figuri.

— Culorile trebuie să se potrivească în mod plăcut, spuse el. Nimeni nu se va păcăli crezînd că nu purtați caschete, dar nu trebuie să aveți o înfățișare neplăcută.

În cele din urmă, Sunmaster îi dădu o anumită bucățică lui Seldon, arătîndu-i cum să facă să și-o transforme în caschetă.

— Te rog să ți-o pui, Membru de trib Seldon, spuse el. O să ți se pară mai dificil la început, dar o să te obișnuiești.

Seldon și-o puse, dar la primele două încercări, cascheta îi alunecă înapoi atunci cînd dădu să și-o tragă pe ceafă.

— Începi chiar de deasupra sprîncenelor, spuse Sunmaster.

Își mișcă degetele, ca și cum ar fi fost tentat să-l ajute.

— Nu vreți să o faceți dumneavoastră în locul meu? spuse Seldon înăbușîndu-și un zîmbet.

Sunmaster se trase înapoi, spunînd, aproape agitat:

— Nu pot. Ar trebui să-ți ating părul.

Seldon reuși să și-o fixeze și apoi urmă sfaturile lui Sunmaster, trăgînd de ea ici și colo, pînă cînd părul îi fu acoperit în întregime. Benzile pentru sprincene și le potrivea cu ușurință. Dors, care privea cu atenție, își puse cascheta fără probleme.

— Cum se scoate? întrebă Seldon.

— Nu trebuie decît să găsești o margine și să tragi de ea, că iese fără probleme. O să găsești că este mai ușor și de pus și de scos, dacă vă tăiați părul mai scurt.

— Prefer să fac un pic de efort în plus, spuse Seldon.

Apoi, întorcîndu-se spre Dors, spuse încet:

— Ești în continuare drăguță, Dors, dar tinde să-ți șteargă unele trăsături ale feței.

— Trăsăturile rămîn aceleași, răspunse ea. Și, îndrăznesc să spun că te vei obișnui oricum cu mine, chiar dacă arăt așa.

— Nu vreau să rămîn aici suficient de mult pentru a mă obișnui, spuse Seldon și mai încet.

Sunmaster, care ignorase cu o seamă ostentativă șoaptele dintre cei doi simpli membri de trib, spuse:

— Dacă o să intrați acum în autoturismul meu, o să vă conduc în Mycogen.

37

— CINSTITĂ SĂ FIU, șopti Dors, îmi vine greu să cred că sîntem pe Trantor.

— Înțeleg, deci, că vezi asta pentru prima oară? întrebă Seldon.

— Mă aflu pe Trantor doar de doi ani și mi-am petrecut cea mai mare parte a timpului la Universitate, așa că nu sînt chiar un comis-voiajor. Totuși, am mai fost ici și colo și am mai auzit de una și de alta, dar n-am văzut sau auzit nimic care să semene cu așa ceva. - *Uniformitatea.*

Sunmaster conducea cu atenție și fără grabă. Pe drum se mai aflau și alte vehicule care semănau cu niște vagoane, toate avînd la comandă oameni fără păr pe cap, cu țestele spîne strălucindu-le în lumină.

Pe fiecare parte a drumului se înălțau construcții cu trei etaje, neornamentate, cu toate liniile întîlnindu-se în unghiuri drepte, toate de culoare cenușie.

— Plictisitor, murmură Dors. Cumplit de plictisitor.

— Egalitariști, șopti Seldon. Bănuiesc că în nici o situație un Frate nu poate revendica dreptul de a avea prioritate față de altul.

În drumul lor, văzură mulți pietoni pe trotuar. Coridoare rulante nu prea păreau să existe, iar prin apropiere nu se auzeau sunetele vreunui Express.

— Bănuiesc că cele îmbrăcate în gri sînt femei, spuse Dors.

— Este greu de spus, spuse Seldon. Robele ascund totul, iar capetele chele seamănă între ele.

— Cele gri sînt întotdeauna în perechi sau cu una albă. Cele albe pot umbla și neînsoțite, iar Sunmaster este un alb.

— S-ar putea să ai dreptate. Sunmaster, sînt curios... ridică Seldon vocea.

— Dacă ești, întreabă ce ai de întrebat, deși nu sînt deloc obligat să-ți răspund.

— Se pare că trecem printr-o zonă rezidențială. Nu există nici urmă de instituții, zone industriale...

— Sîntem o comunitate care se ocupă în exclusivitate de agricultură. De unde vii, de nu ești la curent cu acest lucru?

— Știți că sînt un Provincial, spuse Seldon bășos. Mă aflu pe Trantor de doar două luni.

— Chiar și așa, asta nu e o scuză.

— Dar dacă sînteți o comunitate agricolă, cum se face că n-am întîlnit nici un fel de ferme?

— Pe nivele mai joase, spuse scurt Sunmaster.

— Deci Mycogen, pe acest nivel, este în întregime rezidențial?

— Și pe cîteva alte nivele. Sîntem ceea ce vezi. Fiecare Frate trăiește împreună cu familia sa în locuințe care sînt toate la fel; fiecare grup trăiește în propria sa comunitate, care depune aceeași muncă; toți au autoturisme la fel și toți Frații și le conduc singuri. Nu există servitori și nimeni nu trăiește din munca altuia. Nimeni nu se acoperă de glorie mai mult decît altul.

Seldon își ridică sprîncele acoperite spre Dors și spuse:

— Dar unii oameni sînt îmbrăcați în alb, în timp ce alții sînt îmbrăcați în gri.

— Asta din cauză că unii sînt Frați, iar celelalte, Surori.

— Și noi?

— Tu ești membru de trib și oaspete. Tu și...

Făcu o pauză, după care continuă:

— ...însoțitoarea ta, nu sînteți legați de toate aspectele vieții Mycogeniene. Oricum, tu vei purta o robă albă, iar însoțitoarea ta va purta una gri și veți sta în locuințe destinate oaspeților, care sînt la fel ca ale noastre.

— Egalitate pentru toți pare un ideal atrăgător, dar ce se întâmplă atunci cînd numărul vostru crește? În cazul ăsta, plăcinta se taie în bucățele mai mici?

— Numărul nostru nu crește. Asta ar necesita o mărire a suprafeței, lucru care nu va fi acceptat de membrii de trib din jurul nostru, sau ar duce la o schimbare în rău a modului nostru de viață.

— Dar dacă... începu Seldon.

— Destul, Membru de trib Seldon, îi tăie Sunmaster vorba. Te-am avertizat, nu sînt obligat să-ți răspund. Sarcina noastră, așa cum am promis prietenului nostru, Membrul de trib Hummin, este să vă asigurăm securitatea atîta vreme cît nu violați modul nostru de viață. Asta o să și facem, dar nimic mai mult. Curiozitatea este permisă, dar răbdarea noastră se epuizează repede dacă această curiozitate este prea insistentă.

Era ceva în tonul său care tăia orice posibilitate de a mai spune ceva și Seldon simți că se enervează. Era evident că Hummin, cu tot ajutorul său, nu ținuse cont de acest aspect.

Nu la siguranță se gîndea Seldon. Avea de asemenea nevoie și de informații, iar fără ele nu putea — și nici nu avea de gînd — să rămînă aici.

38

SELDON privi cam abătut la locuința lor. Avea o bucătărie mică dar cu separeuri și o sală de baie mică, de asemenea cu separeuri. Erau două paturi înguste, două dulapuri pentru haine și două scaune. Pe scurt, tot ceea ce era necesar pentru două persoane care aveau de gînd să trăiască în condiții de austeritate.

— Și noi aveam, pe Cinna, bucătărie și sală de baie cu separeuri, spuse Dors cu un aer de resemnare.

— Eu nu, spuse Seldon. Helicon o fi ea o lume mică, dar eu trăiam într-un oraș modern. Cu bucătării și săli de baie fără separeuri... Ce risipă este aici. Te-ai putea aștepta la așa ceva într-un hotel, unde poate că ești obligat să rămii o vreme, dar dacă tot sectorul este așa, imaginează-ți numărul enorm de bucătării și de săli de baie, care pur și simplu se dublează.

— Este un aspect al egalitarismului, presupun, spuse Dors. Nu există luptă pentru locuințe favorizate sau pentru servicii mai prompte. Același lucru pentru toată lumea.

— Și nici intimitate. Nu că m-ar deranja foarte tare, Dors, dar te-ar putea deranja pe tine și nu vreau să creez impresia că am de gând să profit de situație. Este cazul să-i lămurim că trebuie să avem camere separate; alăturate, dar separate.

— Sînt sigură că n-o să meargă, spuse Dors. Spațiul este pentru ei ceva foarte prețios și cred că și ei sînt uimiți de propria lor generozitate, de a ne fi dat atît de mult. O să ne descurcăm noi, Hari. Sîntem destul de mari ca să ne descurcăm. Eu nu sînt o fecioară rușinoasă, și n-o să mă convingi niciodată că tu ești un flăcău fără experiență.

— Dacă n-aș fi fost eu, nu te-ai fi aflat aici.

— Și ce-i cu asta? Este o aventură.

— Bine. Care pat îl preferi? Ce-ar fi să-l iei pe cel mai apropiat de baie?

El se așează pe celălalt pat.

— Mai e ceva care mă deranjează, continuă el. Cîtă vreme vom sta aici, vom fi membri de trib, tu și cu mine, ca și Hummin de altfel. Concepția lor este că facem parte din *celelalte* triburi, nu sîntem de-ai lor și cele mai multe lucruri nu sînt treaba noastră... Totuși, cele mai multe lucruri *sînt* treaba mea. De asta am venit aici. Vreau să știu și eu unele lucruri pe care ei le cunosc.

— Sau *crezi* că le cunosc, spuse Dors cu un scepticism propriu istoricilor. Înțeleg că au legende care se presupune că vin din timpurile primordiale, dar nu cred că pot fi luate în serios.

— Nu putem ști, pînă nu aflăm care sînt legendele alea. În exterior, nu există înregistrări care să vorbească despre ele?

— Din cîte știu eu, nu. Oamenii ăștia sînt ceva de speriat. Sînt aproape introvertiți. Faptul că Hummin a reușit să treacă cumva prin bariera lor și chiar să-i facă să ne primească este remarcabil — *de-a dreptul* remarcabil.

Seldon stătu puțin pe gînduri.

— Trebuie să existe o breșă undeva. Sunmaster a fost surprins — furios, chiar — că nu știam despre Mycogen că este o comunitate agricolă. Țasta se pare că este un lucru pe care nu vor să-l țină secret.

— De fapt, nici *nu este* secret. Se presupune că „Mycogen“ derivă din cuvinte arhaice care înseamnă „producători de fermenți“. Cel puțin, așa mi s-a spus. Nu sînt paleolingvist. În orice caz, ei cultivă toate varietățile de microhrană — fermenți, desigur, împreună cu alge, bacterii, ciuperci multicelulare și așa mai departe.

— Nu e nimic neobișnuit, spuse Seldon. Majoritatea lumilor cultivă așa ceva. Avem unele chiar și pe Helicon.

— Dar nu ca pe Mycogen. Asta este specialitatea lor. Folosesc metode la fel de vechi ca și numele sectorului lor — formule secrete de fertilizare, metode secrete de control al ambientului. Cine le cunoaște? Totul este secret.

— Introvertiți.

— Cu înverșunare. Important este că ei produc proteine și arome subtile astfel încât microhrana lor nu are pereche. Mențin volumul producției relativ scăzut și prețul extrem de ridicat. N-am gustat niciodată din microhrana lor și sînt sigură că nici tu, dar se vinde în cantități mari funcționarilor Imperiali și claselor înalte de pe celelalte lumi. Sănătatea economică a Mycogenului depinde de aceste vânzări, așa că ei doresc ca oricine să știe cine este sursa acestei hrane valoroase. *Asta*, cel puțin, nu se ține secret.

— În cazul ăsta, Mycogen trebuie să fie un sector bogat.

— Nu sînt săraci, dar bănuiesc că nu îi interesează bogăția. Ci mai ales protecția. Guvernul Imperial îi protejează, deoarece fără ei n-ar mai exista această microhrană care aduce cele mai subtile arome, cele mai plăcute condimente, oricărui fel de mîncare. Asta înseamnă că Mycogen își poate menține ciudatul mod de viață și își poate privi de sus vecinii, care probabil că îi găsesc insuportabili.

Dors privi în jur.

— Mycogenienii duc o viață austeră. Observ că nu au holoviziune, nici video-cărți.

— Am văzut eu una în dulap sus, în sertar.

Seldon o luă, se uită la etichetă și spuse apoi cu un dezgust nedisimulat:

— O carte de bucate.

Dors întinse mîna după ea și apăsă cîteva taste. Îi luă ceva timp, căci organizarea nu era cea obișnuită, dar reuși în cele din urmă să dea viață ecranului și să cerceteze paginile.

— Sînt cîteva rețete, spuse ea, dar se pare că cea mai mare parte constă din considerații filozofice despre gastronomie.

O închise și o întoarse pe toate părțile.

— Pare să fie dintr-o bucată. Nu îmi dau seama cum ar putea cineva să scoată o microcartelă și să introducă alta... Un scanner încorporat. Asta *chiar* că e risipă.

— Poate că ei cred că această singură video-carte este absolut tot ce le trebuie.

Se duse pînă la masa dintre cele două paturi și puse mîna pe un alt obiect.

— Țsta ar putea fi un microfon, numai că nu există nici un ecran.

— Probabil că ei cred că vocea este suficientă.

— Mă întreb cum funcționează.

Seldon îl ridică și îl privi din mai multe părți.

— Ai văzut vreodată ceva asemănător?

— Într-un muzeu, odată... dacă o fi același lucru. Mycogen pare că se menține cu bună știință arhaic. Cred că ei privesc asta ca pe o altă modalitate de a se separa de așa-ziii membri de trib care îi înconjoară într-un număr copleșitor. Arhaismul și obiceiurile lor ciudate îi fac nedigerabili, ca să spun așa. E un fel de logică perversă în toate astea.

Seldon, jucându-se în continuare cu aparatul, spuse:

— Hopa! S-a pornit. Sau ceva a pornit, în orice caz. Dar nu aud nimic.

Dors se încruntă și ridică un mic cilindru acoperit cu pîslă, care rămăsese pe masă, în spate. Îl duse la ureche.

— Iese o voce din asta. Ține, convinge-te, spuse ea și i-l dădu.

Seldon îl puse la ureche și spuse:

— Au! Mi-a găurit timpanele.

Ascultă puțin, după care vorbi din nou.

— Da, mi-a deranjat urechea. Deduc că mă puteți auzi... Da, este camera noastră... Nu, nu-i știu numărul. Dors, ai vreo idee ce număr are?

— E un număr pe microfon, spuse Dors. Poate asta este.

— Poate, spuse Seldon cu îndoială. Numărul de pe aparat este 6LT-3648A, spuse el apoi în microfon. Asta e?... Deci, cum aflu cum se folosește în mod corect acest aparat și că tot veni vorba, cum fac să mă folosesc de bucătărie?... *Cum adică*, „Totul funcționează în maniera obișnuită?” Asta nu-mi folosește la nimic... Ascultă aici, eu sînt un... membru de trib, un oaspete de onoare. Nu cunosc care este maniera obișnuită... Da, îmi pare rău pentru accentul meu și mă bucur că poți recunoaște un membru de trib atunci cînd îl auzi vorbind... Mă numesc Hari Seldon.

Se făcu o pauză și Seldon ridică privirea spre Dors, cu o expresie de adîncă suferință pe figură.

— Trebuie să mă caute în registrele lor. Și presupun că o să-mi spună că nu mă poate găsi... O, m-ați găsit? Perfect! În acest caz, îmi puteți da informații?... Da... Da... Da. Și cum pot să chem pe cineva din afara Mycogenului?... Oh, atunci cum pot să iau legătura cu Sunmaster Fourteen, de exemplu?... Bine, atunci cu asistentul lui, ajutorul lui sau ce-o fi?... Aoleu... Mulțumesc.

Puse microfonul jos, își scoase cu oarecare dificultate aparatul de auzit de la ureche, închise dispozitivul cu totul și spuse:

— O să aibă grijă să trimită pe cineva ca să ne arate tot ceea ce avem nevoie să știm, dar nu poate să precizeze când. Nu poți chema pe nimeni din afara Mycogenului — în orice caz, nu cu obiectul ăsta — așa că nu vom putea da de Hummin dacă vom avea nevoie de el. Iar dacă vreau să vobesc cu Sunmaster Fourteen, trebuie ca mai înainte să vorbesc cu o mulțime de alți intermediari. O fi asta o societate egalitaristă, dar se pare că sînt excepții pe care pun pariu că nimeni n-o să le recunoască deschis.

Își privi ceasul.

— În orice caz, Dors, nu am de gînd să vizionez o carte de bucate și cu atît mai puțin nu am de gînd să vizionez considerații gastronomice erudite. Ceasul meu arată în continuare ora Universității, așa că nu știu dacă acum este ora de culcare oficială și de fapt nici nu-mi pasă. Am stat treaz aproape toată noaptea și aș dori să dorm.

— Nu mă deranjează. Și eu sînt obosită.

— Mă bucur. Și, în fiecare dimineață, după ce ne vom face somnul, am de gînd să cer să fac o excursie pe plantațiile lor cu microhrană. Dors fu luată prin surprindere.

— Te *interesează*?

— Nu prea, dar dacă ăsta este un lucru de care ei sînt mîndri, vor fi dispuși să-și dezlege limba discutînd despre el și odată aduși în această dispoziție, folosindu-mă de tot talentul meu, poate îi fac să vorbească și despre legendele lor. Eu unul cred că e o strategie deșteaptă.

— Sper, spuse Dors cu îndoială, dar cred că Mycogenienii nu vor fi chiar atît de ușor de prins în cursă.

— Vom vedea, spuse Seldon cu îndîrjire. Țin foarte mult să ajung la acele legende.

39

URMĂTOAREA DIMINEAȚĂ îl găsi pe Seldon folosind din nou telefonul. Era furios, în primul rînd pentru că îi era foame.

Încercarea sa de a lua legătura cu Sunmaster se lovea de cineva care insista că Sunmaster nu putea fi deranjat.

— De ce nu? întrebese iritat Seldon.

— Evident, nu mai este nevoie să răspund la această întrebare, îi răspunse o voce glacială.

— N-am fost aduși aici ca să fim ținuți prizonieri, spuse Seldon cu o voce la fel de glacială ca a celui alt. Și nici ca să murim de foame.

— Sînt sigur că aveți bucătărie și multe rezerve de hrană.

— Da, avem, spuse Seldon. Dar nu știu cum să folosesc aparatele din bucătărie, nici cum să gătesc mîncarea. O mîncăți crudă, o prăjiți, o fierbeți, o coaceți?

— Nu pot să cred că sînteți ignorant în aceste probleme.

Dors, care se plimbaseră de la un capăt la altul al camerei în timpul acestui schimb de replici, întinse mîna după telefon, dar Seldon o dădu la o parte, șoptind:

— O să întrerupă convorbirea dacă își dă seama că o femeie încearcă să-i vorbească.

Apoi spuse în telefon, mai ferm ca niciodată:

— Ce crezi sau ce nu crezi tu mă interesează cel mai puțin. Trimiți pe cineva aici — cineva care să poată să ne rezolve problema — sau, atunci cînd îl întîlnesc pe Sûnmaster Fourteen, ceea ce pînă la urmă am să fac, ai să plătești pentru asta.

Cu toate acestea, se scurseră două ore înainte ca cineva să sosească (timp în care Seldon ajunsese într-o stare de furie sălbatică, iar Dors fusese cuprinsă de disperare în încercarea sa zadarnică de a-l potoli).

Noul sosit era un tînăr al cărui cap spîn era ușor pistruiat și al cărui păr, dacă l-ar fi avut, ar fi fost roșcat.

Aducea cu sine cîteva vase și păru gata să înceapă să le explice rostul cînd brusc îl cuprinse tulburarea și îi întoarse alarmat spatele lui Seldon.

— Membru de trib, spuse el evident agitat, cascheta ta nu este bine aranjată.

Seldon, a cărui nerăbdare atinsese punctul critic, spuse:

— Pe mine nu mă deranjează deloc.

— Lasă-mă să ți-o potrivesc eu, interveni Dors împăciuitoare. Este un pic prea ridicată aici, pe partea stîngă.

— Poți să te întorci, tinere, mîrîi Seldon după aceea. Cum te cheamă?

— Sînt Graycloud Five, spuse șovăitor Mycogenianul în timp ce se întorcea prudent ca să-l privească pe Seldon. Sînt în perioada de noviciat. Am adus de mîncare pentru voi.

Șovăi puțin, apoi spuse:

— Din propria mea bucătărie. Femeia mea a gătit-o, membru de trib.

Așeză vasele pe masă, iar Seldon ridică un capac și miroși cu precauție conținutul. Ridică spre Dors o privire surprinsă.

— Știi, nu miroase deloc rău.

— Ai dreptate, spuse Dors dînd aprobator din cap. Și mie îmi miroase la fel.

— Nu e chiar atât de caldă pe cât ar trebui să fie, spuse Graycloud. S-a răcit în timpul transportului. Trebuie să aveți farfurii și tacâmuri în bucătărie.

Dors aduse cele necesare și după ce mîncară, cam mult și puțin cam cu lăcomie, Seldon se simți din nou un om civilizat.

Dors, care își dădu seama că tînărul s-ar supăra dacă ar rămîne singur cu o femeie, chiar mai rău, dacă femeia i s-ar adresa, găsi că, prin excludere, ea era cea care trebuia să ducă vasele și farfuriile în bucătărie și să le spele... după ce va descifra comenzile mașinii de spălat.

Între timp, Seldon se interesă de ora locală, după care spuse, puțin cam rușinat:

— Adică este miezul nopții?

— Într-adevăr, membru de trib, spuse Graycloud. De asta a fost nevoie de ceva timp ca să vă satisfac dorința.

Seldon înțelese deodată de ce Sunmaster nu putea fi deranjat, se gîndi apoi la femeia lui Graycloud, care trebuise să se scoale din somn și să-i pregătească lui masa și se simți cuprins de remușcări.

— Îmi cer scuze, spuse el. Numai că noi sîntem membri de trib și nu știm cum să ne folosim de bucătărie sau cum să pregătim mîncarea. Poți să aranjezi să vină cineva în dimineața asta și să ne instruiască așa cum trebuie?

— Cel mai bun lucru pe care-l pot face, membru de trib, spuse Graycloud împăciuitor, este să vă trimit două Surori. Îmi cer scuze că trebuie să vă deranjez cu o prezență feminină, dar ele sînt cele care cunosc aceste lucruri.

Dors, care ieșea din bucătărie, spuse (înainte de a-și aduce aminte de locul ei în societatea masculină Mycogeniană):

— E-n regulă, Graycloud. Vom fi încîntați să facem cunoștință cu Surorile.

Graycloud îi aruncă în treacăt o privire stînjenită, dar nu spuse nimic.

Seldon, convins că tînărul Mycogenian refuzase, din principiu, să audă cele spuse de o femeie, repetă remarca:

— E-n regulă, Graycloud. Vom fi încîntați să facem cunoștință cu Surorile.

Figura acestuia se luminează dintr-o dată.

— O să le trimit aici imediat ce se face ziuă.

— Surorile par să fie exact ceea ce ne trebuie, spuse Seldon cu o anume satisfacție după ce plecă Graycloud.

— Serios? În ce sens, Hari? întrebă Dors.

— Ei bine, cu siguranță că dacă le tratăm ca pe niște ființe umane ce sînt, vor fi suficient de recunoscătoare ca să ne vorbească despre legendele lor.

— Asta în caz că le cunosc, spuse sceptică Dors. Oricum, nu sînt deloc convinsă că Mycogenienii își bat capul să-și educe prea bine femeile.

40

SURORILE sosiră cam șase ore mai târziu, după ce Seldon și Dors mai dormiră puțin, în speranța de a-și repotrivi ceasurile biologice.

Intrară în apartament cu sfială, aproape în vîrfurile picioarelor. Robele lor (care, aflară mai târziu, se numeau „rochii“ în dialectul Mycogenian) aveau o culoare gri catifelată și plăcută și fiecare era împodobită doar cu un model delicat de împletituri subțiri, de un gri mai închis. Rochiile nu erau cu totul neatrăgătoare, dar ascundeau de minune orice aspecte ale corpului.

Și, bineînțeles, capetele le erau chele iar fețele erau lipsite de orice podoabă. Aruncară priviri iscoditoare la umbra de albastru din colțul ochilor lui Dors și la pata discretă de roșu de pe buzele sale.

Pentru cîteva momente, Seldon se întrebă cum își putea da cineva seama cu certitudine că Surorile erau *Surori*.

Răspunsul veni odată cu salaturile politicoase și formale ale Surorilor. Ambele păreau să piuie și să cripească. Seldon, aducîndu-și aminte de tonurile grave ale lui Sunmaster și de vocea baritonală și nervoasă a lui Graycloud, bănuî că femeile, în absența unei identificări sexuale evidente, erau obligate să-și cultive voci și maniere sociale distincte.

— Eu sînt Raindrop Forty-Three, piui una dintre ele, iar ea este sora mea mai mică.

— Raindrop Forty-Five, ciripi cealaltă. Sîntem foarte mulți „Raindrop“ în grupul nostru, spuse apoi chicotind.

— Sînt încîntată să fac cunoștință cu voi, spuse Dors cu seriozitate, dar acum trebuie să știu cum să mă adresez vouă. Nu pot să vă spun numai „Raindrop“, nu?

— Nu, spuse Raindrop Forty-Three. Atunci cînd sîntem amîndouă de față, trebuie să folosești numele întreg.

— Ce-ăr fi să spunem numai Forty-Three și Forty-Five, doamnelor? spuse Seldon.

Amîndouă îi aruncară o scurtă privire furișată, dar nu scoaseră nici o vorbă.

– Vorbesc eu cu ele, Hari, spuse Dors în șoaptă.

Seldon se dădu înapoi. Probabil că erau tinere nemăritate și, foarte probabil, nu aveau voie să se adreseze bărbaților. Cea mai mare dintre ele părea și cea mai serioasă și poate că era cea mai puritană. Era greu să-ți dai seama din câteva cuvinte și dintr-o privire fugară, dar avea acest sentiment și intenționa să se bazeze pe el.

– Problema este, Surorilor, că noi, membrii de trib, nu știm să folosim bucătăria, spuse Dors.

– Vrei să spui că nu ști să gătești?

Raindrop Forty-Three avea o expresie scandalizată și severă. Raindrop Forty-Five își stăpîni rîsul. (Seldon se convinse că prima sa impresie despre cele două Surori era corectă.)

– Am avut și eu odată o bucătărie proprie, spuse Dors, dar nu seamănă cu asta și nu cunosc alimentele sau cum se gătesc.

– Este extrem de simplu, spuse Raindrop Forty-Five. Îți putem arăta.

– O să pregătim o masă bună și hrănitoare, spuse Raindrop Forty-Three. O să o pregătim pentru... amîndoi.

Șovăise înainte de a adăuga ultimul cuvînt. Îi era greu să recunoască existența unui bărbat.

– Dacă nu vă deranjează, spuse Dors, aș vrea să rămîn cu voi în bucătărie și v-aș fi recunoscătoare dacă mi-ați explica totul în detaliu. La urma urmelor, Surorilor, nu pot să vă cer să veniți de trei ori pe zi ca să gătiți pentru noi.

– O să-ți arătăm totul, spuse Raindrop Forty-Three încuviințînd politicos din cap. Însă, ca membră de trib, s-ar putea să-ți fie greu să înveți. Nu cred că vei avea... dispoziție pentru așa ceva.

– Am să încerc, spuse Dors cu un zîmbet plăcut.

Dispărură în bucătărie. Seldon privi în urma lor și încercă să-și pună la punct strategia pe care intenționa să o folosească.

MICROFERMA

MYCOGEN – ... Microfermele Mycogeniene sînt legendare, deși supraviețuiesc astăzi doar în comparații des utilizate, cum ar fi „bogată ca femele Mycogeniene”, sau „gustos ca fermentul Mycogenian”. Astfel de aprecieri, ca să fim dreapți, tind să devină exagerate o dată cu trecerea timpului, însă Seldon a vizitat acele microferme în timpul Fugii și există referințe în memoriile sale care par să întărească părerea generală...

ENCYCLOPEDIA GALACTICĂ

41

– A FOST BUN! exclamă entuziasmat Seldon. A fost mult mai bună decît mîcarea pe care a adus-o Graycloud...

– Trebuie să ții cont că femeia lui Graycloud a trebuit s-o pregătească pe fugă; în miezul nopții, spuse Dors încercînd să fie rezonabilă.

După o pauză, spuse din nou:

– Mi-aș dori să spună „soție”. „Femeie” sună în gura lor ca un apanaj, cum ar fi „casa mea” sau „hainele mele”. Este pur și simplu înjositor.

– Știu. Este strigător la cer. Dar și „soție” ar putea suna în gura lor tot ca un apanaj. Țsta este modul lor de viață, iar pe Surori nu pare să le deranjeze. N-o să schimbăm noi lucrurile făcîndu-le morală... Apropó, ai înțeles cum au făcut Surorile mîncarea?

– Da, am înțeles, iar ele au făcut ca totul să pară foarte simplu. Mi-am exprimat îndoiala că-mi voi putea aminti tot ce au făcut, dar ele au susținut că nici nu va fi nevoie. Am reușit să mă descurc cu simpla încălzire a alimentelor. Am aflat că pîinea are un fel de micro-derivați adăugați în cocă, lucru care face să crească aluatul, îi dă o aromă picantă și totodată îi dă o consistență care o face să-ți crîntăne în dinți. Parcă avea un pic de piper, nu ți s-a părut?

– Nu-mi dau seama, dar orice ar fi fost, nu mi-a ajuns, aș fi mîncat continuu. Și supă. Ai recunoscut vreo legumă?

– Nu.

– Iar bucățelele de carne din ce erau? Ți-ai putut da seama?
– De fapt, nu cred că erau bucățele de carne. Aveam pe Cinna un fel de mîncare de miel care aducea puțin cu asta, la gust.

– Sînt sigur că nu era miel.

– *Am spus* că mă îndoiesc că era carne, de orice fel... Nu cred că cineva din afara Mycogenului mănîncă la fel. Nici măcar Împăratul, sînt sigură. Ceea ce exportă Mycogenienii este, sînt gata să pun pariu, aproape de ceea ce au ei mai prost. Păstrează tot ce e mai bun pentru ei. Am face bine să nu stăm prea mult aici, Hari. Dacă ne obișnuim să mîncăm așa, *niciodată* nu vom mai fi în stare să ne acomodăm cu mîncarea mizerabilă de dincolo, spuse ea rîzînd.

Seldon rîse și el. Luă o înghițitură din suc de fructe, care avea un gust mult mai plăcut decît orice alt suc de fructe pe care îl băuse vreodată și spuse:

– Auzi, atunci cînd Hummin m-a dus la Universitate, ne-am oprit la marginea drumului să luăm masa și am mîncat ceva care avea fermenți din belșug. Avea un gust ca de... Nu, nu contează ce gust avea, dar n-am crezut atunci că este cu puțință ca microhrana să aibă un asemenea gust. Aș fi dorit ca Surorile să mai fi fost încă aici. Ar fi fost politicos să le aducem mulțumiri.

– Eu cred că și-au dat foarte bine seama care vor fi aprecierile noastre. Am remarcat minunatul miros al mîncării în timp ce se încălzea iar ele au spus, foarte mulțumite de ele însele, că o să aibă un gust mai presus chiar decît mirosul.

– Presupun că cea mai mare a spus asta.

– Da. Cea tînără a chicotit... Și au să revină. Îmi vor aduce o rochie, ca să pot ieși cu ele să văd magazinele. Și mi-au explicat că trebuie să mă spăl pe față dacă am de gînd să ies în public. Au să-mi arate de unde-mi pot cumpăra niște rochii de bună calitate și de unde pot cumpăra mîncăruri gata preparate, de orice fel. Nu-mi rămîne decît să le pun la încălzit. Mi-au mai spus că Surorile care se respectă n-ar face așa ceva, ci ar pregăti mîncarea cu mîna lor. De fapt, unele din felurile pe care le-au preparat pentru noi *au fost* doar încălzite și și-au cerut scuze pentru asta. Au insinuat însă că nu te poți aștepta de la membri de trib să aprecieze adevărata măiestrie culinară, așa că simpla încălzire a felurilor gata preparate este suficientă pentru noi... Apropó, părea că nu au nici o îndoială că eu voi fi aceea care va face toate cumpărăturile și va pregăti mîncarea.

– Știi, la noi se spune așa: „Cînd te afli pe Trantor, fă și tu la fel cum fac Trantorienii.”

– Da, eram sigură că asta va fi atitudinea ta în această privință.

– Sînt și eu un simplu om, spuse Seldon.

— Scuza obișnuită, spuse Dors zîmbind ușor.

Seldon se lăsă pe spate, cu o senzație de înestulare care îi producea satisfacție și spuse:

— Te afli pe Trantor de doi ani, Dors, așa că ai putea înțelege multe lucruri pe care eu nu le înțeleg. Nu ai impresia că acest sistem social ciudat pe care îl au Mycogenienii face parte din concepția lor supranaturală?

— Supranaturală?

— Da. Ai auzit cumva că lucrurile ar sta astfel?

— Ce înțelegi prin „supranatural“?

— Este limpede. O credință în entități care sînt independente de legile naturii, care nu sînt legate de conservarea energiei, de exemplu, sau de existența unei constante de mișcare.

— Înțeleg. Întrebi dacă Mycogen este o comunitate religioasă.

Fu rîndul lui Seldon să se mire.

— Religioasă?

— Da. Este un cuvînt arhaic dar noi, istoricii, îl folosim — cercetările noastre se lovesc mereu de termeni arhaici. „Religios“ nu este chiar identic cu „supranatural“, deși conține din plin elemente de supranatural. Nu pot însă răspunde la întrebarea ta concretă, pentru că n-am făcut niciodată cercetări în mod special asupra Mycogenului. Totuși, din puținul pe care l-am văzut la fața locului și din cunoștințele mele de religie din istorie, nu m-ar mira dacă societatea Mycogeniană ar avea un caracter religios.

— În acest caz, te-ar surprinde dacă legendele Mycogeniene ar avea și ele un caracter religios?

— Nu, nu m-ar mira.

— Deci, nu s-ar baza pe documente istorice?

— Nu e obligatoriu. Esența legendei ar putea fi totuși autentică din punct de vedere istoric, chiar dacă au loc deformări și interpretări supranaturale.

— Aha, spuse Seldon și păru să se retragă în sine.

În cele din urmă, Dors rupse tăcerea care se instală și spuse:

— Știi, nu e ceva neobișnuit. În multe lumi găsești din plin elemente religioase. Au căpătat din ce în ce mai multă forță în ultimele cîteva secole, cînd Imperiul a devenit din ce în ce mai frămîntat. Pe lumea mea, Cinna, cel puțin un sfert din populație este triteistă.

Seldon își dădu încă o dată seama, cu durere și cu regret, de ignoranța sa în istorie.

— Au fost timpuri în istorie cînd religia era mai puternică decît acum? Întrebă el.

— Sigur. În plus, apar permanent noi variante. Religia Mycogeniană, oricum ar fi ea, ar putea fi relativ nouă și restrînsă doar la Mycogen. Nu-mi pot da seama cu adevărat fără o cercetare serioasă.

— Bine Dors, acum ajungem la miezul problemei. Crezi că femeile sînt mai predispuse să fie religioase decît bărbații?

Dors Venabili ridică sprîncenele.

— Nu sînt sigură că putem simplifica lucrurile chiar atît de mult.

Stătu puțin pe gînduri, după care continuă:

— Bănuiesc că acele pături ale populației care au mai puține satisfacții în sfera naturală, materială sînt mai apte să găsească alinare în ceea ce tu numești supranatural — săracii, dezmoșteniții, asupriții. În măsura în care supranaturalul coincide cu religia, pot de asemenea să fie mai religioși. Evident, există multe excepții în ambele tabere. Mulți dintre cei asupriți pot să nu aibă religie; mulți dintre cei bogați, puternici și mulțumiți, au.

— Dar în Mycogen, spuse Seldon, unde femeile sînt tratate ca ființe subumane... greșesc dacă presupun că ele ar fi mai religioase decît bărbații, mai aproape de legendele pe care societatea le-a păstrat?

— Nu aş pune pariu pe viața mea, Hari, dar aş fi gata să-mi risc veniturile pe o săptămînă.

— Bun, zise preocupat Seldon.

Dors îi zîmbi.

— Ai pus la punct o părticică din psihoistoria ta, Hari. Regula numărul 47.854: Cei asupriți sînt mai religioși decît cei mulțumiți.

Seldon clătină din cap.

— Nu glumi cu psihoistoria, Dors. Știi că nu caut reguli mici, ci generalizări mari și mijloace de a putea lucra cu ele. Nu mă interesează religia comparată, ca rezultat al unei sute de reguli specifice. Vreau „ceva“ din care să pot spune, după ce-l trec prin filtrul unui sistem matematic. „Aha, acest grup de oameni va tinde să devină mai religios decît acel grup, dacă sînt îndeplinite următoarele condiții și deci, atunci cînd omenirea se va confrunta cu aceste condiții, va reacționa în acest fel.“

— Ce oribil, spuse Dors. Prezinți oamenii ca pe niște simple aparate mecanice. Apeși pe butonul ăsta și omul va avea o contracție în acest mușchi.

— Nu, deoarece vor fi multe butoane apăsate simultan și la diferite grade de intensitate, care vor determina atît de multe răspunsuri, de diverse tipuri, încît pe întreg, previziunile vor fi de natură statistică, astfel încît individul va rămîne un agent liber.

— De unde știi asta?

— Nu știu, spuse Seldon. *Nu știu deloc. Simt* că e așa. Așa consider eu că *ar trebui* să fie lucrurile. Dacă aș putea găsi axiomele, Legile fundamentale ale Omenirii, ca să spun așa, și aparatul matematic adecvat, atunci aș putea spune că sînt stăpîn asupra psihoistoriei. Am arătat că, teoretic, acest lucru este posibil...

— Dar nepractic, nu-i așa?

— Și spun în continuare același lucru.

Un mic zîmbet îi curbă buzele lui Dors.

— Deci asta faci tu, Hari, cauți un fel de soluție la problema asta?

— Nu știu. Îți jur că nu știu. Dar Chetter Hummin e atît de nerăbdător să obțină o soluție și, dintr-un anume motiv, eu sînt de asemenea nerăbdător să-i fac pe plac. Este un om atît de convingător.

— Da, știu asta.

Seldon nu comentă, deși o ușoară încruntare i se întipări pe față.

— Hummin insistă, continuă el, că Imperiul decade, că se va prăbuși, că psihoistoria este singura speranță de a-l salva — sau de a-i amortiza căderea, sau de a i-o ameliora — și că fără ea, omenirea va fi distrusă. Sau în cel mai fericit caz, va trece printr-o prelungită perioadă de mizerie. Am impresia că lasă pe umerii *mei* responsabilitatea de a împiedica acest lucru. Dacă stau să mă gîndesc, Imperiul nu va muri înaintea mea și dacă am de gînd să duc o viață liniștită, trebuie să dau la o parte de pe umerii mei această responsabilitate. Trebuie să mă conving pe mine însumi — și să-l conving chiar și pe Hummin — că psihoistoria nu este o soluție practică; psihoistoria este nepractică, în ciuda faptului că teoria există. Așa că trebuie să urmăresc cît de multe fire pot și să arăt că fiecare duce la un eșec.

— Fire? Cum ar fi de exemplu, să mergi înapoi în istorie pînă la un timp cînd societatea umană era mai mică decît acum?

— Mult mai mică. Și mult mai puțin complexă.

— Și să demonstrezi că o soluție este totuși nepractică?

— Da.

— Dar cine-ți va descrie ție lumea, așa cum era ea odinioară? Dacă Mycogenienii au o imagine coerentă asupra Galaxiei primordiale, în nici un caz Sunmaster nu o va dezvălui unor membri de trib. Nici un Mycogenian nu o va face. Aceasta este o societate introvertită — de cîte ori ți-am mai spus? — și neîncrederea oamenilor de aici în membrii de trib merge pînă la paranoia. N-au să ne spună nimic.

— Va trebui să mă gîndesc la o cale de a-i convinge pe unii dintre Mycogenieni să vorbească. Surorile acelea, de exemplu.

— Nici măcar nu te vor *auzi* vreodată, din moment ce ești mascul, așa cum Sunmaster nu mă aude pe mine. Și chiar dacă ar sta vreodată de vorbă cu tine, ce altceva ar putea ele să știe decât niște fraze formale?

— De undeva trebuie să încep.

— Bine, lasă-mă să mă gîndesc, spuse Dors. Hummin spune că trebuie să am grijă de tine și prin asta înțeleg că trebuie să te ajut atunci cînd pot. Ce știu eu despre religie? Nu prea are legătură cu specialitatea mea, știi asta. M-am ocupat întotdeauna de procesele economice mai degrabă decît de cele filozofice, dar nu poți despica istoria în părțile distincte care să nu se suprapună. De exemplu, religiile tind să ducă la acumularea de bogății atunci cînd au succes și în cele din urmă tind să perturbe dezvoltarea economică a unei societăți... Iată, întîmplător, una dintre numeroasele reguli pe care va trebui să le obții din Legile fundamentale ale Omenirii sau cum le vei numi. Dar...

Și aici, vocea lui Dors se stinse și ea căzu pe gînduri. Seldon o privi cu atenție. Privirea lui Dors deveni fixă, ca și cum s-ar fi cufundat adînc în sinea ei.

În cele din urmă, spuse:

— Nu este o regulă invariabilă, dar mi se pare că adeseori o religie are o carte — sau mai multe — de mare însemnătate; cărți care prezintă ritualuri, viziunea asupra istoriei, poemele sacre și cîte și mai cîte. De obicei, unele cărți sînt accesibile tuturor și sînt un mijloc de a face prozeliți. Cîteodată, sînt secrete.

— Crezi că Mycogen are astfel de cărți?

— Ca să fiu sinceră, spuse Dors, nu am auzit vreodată de vreuna. Aș fi putut auzi, dacă ar fi fost accesibile... ceea ce înseamnă ori că nu există, ori că sînt secrete. În ambele cazuri, am impresia că nu vei ajunge să le vezi.

— Cel puțin, spuse Seldon cu hotărîre, este un punct de plecare.

42

SURORILE se întoarseră cam la două ore după ce Hari și Dors terminaseră masa. Zîmbeau amîndouă, iar Raindrop Forty-Three, cea mai serioasă, ținea în mîini o rochie gri, astfel încît Dors să o poată studia.

— Este foarte drăguță, spuse Dors oarecum sinceră, zîbind larg și înclinînd capul. Îmi place broderia asta ingenioasă de aici.

— E o nimica toată, piui Raindrop Forty-Five. Este una dintre rochiile mele mai vechi și n-o să-ți vină foarte bine din cauză că ești mai înaltă decât mine. Dar îți va fi de folos o vreme și te vom duce la cel mai bun magazin de rochii să-ți cumperi câteva, care ți se vor potrivi ție și gusturilor tale. Ai să vezi.

• Raindrop Forty-Three, cu un zîmbet puțin cam crispat, dar fără să spună vreun cuvînt și ținîndu-și ochii fixați în pămînt, îi înmînă lui Dors o robă albă. Era împăturită cu grijă. Dors nu încercă să o despătorească, ci încercă să i-o dea lui Seldon.

— După culoare, aș spune că e a ta, Hari.

— Probabil, spuse Seldon, dar dă-i-o înapoi. Nu mi-a dat-o mie.

— Hai, Hari, spuse Dors clătîinînd ușor din cap.

— Nu, spuse Seldon cu hotărîre. Nu mi-a dat-o mie. Dă-i-o înapoi, iar eu am să aștept să mi-o dea ea.

Dors ezită, apoi făcu o încercare nehotărîtă de a-i da roba înapoi lui Raindrop Forty-Three.

Sora își duse mîinile la spate și se feri. Viața părea că i se scurge de pe față. Raindrop Forty-Five îi aruncă o privire lui Seldon, una foarte scurtă, apoi făcu un pas repede înspre Raindrop Forty-Three și o prinse cu mîinile.

— Haide Hari, spuse Dors, sînt sigură că Surorile nu au voie să vorbească cu bărbații care nu le sînt rude. Ce rost are să o faci să se simtă prost? Ea nu poate să încalce regula.

— Nu cred așa ceva, spuse Seldon cu cruzime. Dacă există o astfel de regulă, ea este valabilă doar în ceea ce-i privește pe Frați. Mă îndoiesc foarte tare că a mai întîlnit pînă acum vreun membru de trib.

— Ai mai întîlnit pînă acum vreun membru de trib sau vreo membră de trib, Soră? spuse Dors cu blîndețe întorcîndu-se spre Raindrop Forty-Three.

O lungă ezitare și apoi o lentă mișcare a capului, în semn de negare.

Seldon întinse brațele.

— Ei bine, ai văzut că am avut dreptate. Dacă există o regulă a tăcerii, ea nu este valabilă decât în ceea ce-i privește pe Frați. Ar fi trimis ei aceste tinere femei — aceste Surori — să se ocupe de noi dacă ar fi existat vreo regulă de a nu vorbi cu membrii de trib?

— Hari, poate că au presupus că ele vor vorbi cu mine, iar eu cu tine.

— Prostii. Nu cred asta și nici tu nu o crezi. Eu nu sînt un simplu membru de trib, sînt un oaspete de onoare în Mycogen, Chetter Hummin a cerut să fiu tratat astfel și am fost condus pînă aici chiar

de Sunmaster Fourteen. Nu am să accept să fiu tratat ca și cum nu aș exista. Am să iau legătura cu Sunmaster Fourteen și am să mă plîng.

Raindrop Forty-Five începu să plîngă cu sughițuri, iar Raindrop Forty-Three, păstrîndu-și relativa impasivitate, se îmbujoră ușor.

Dors făcu o mișcare ca și cum ar fi vrut să i se mai adreseze încă o dată lui Seldon, dar acesta o opri cu un gest scurt și energic al mîinii drepte. Apoi o privi pe Raindrop Forty-Three, insistent și amenințător.

În cele din urmă aceasta vorbi, fără să mai piuie. Vocea ei era mai degrabă tremurată și răgușită, ca și cum o îndrepta cu forța înspre mascul, împotriva tuturor instinctelor și dorințelor sale.

— Nu trebuie să te plîngi de noi, membru de trib. Ar fi nedrept. Mă obligi să încalc regulile poporului meu. Ce vrei de la mine?

Seldon arboră imediat un zîmbet cuceritor și întinse mîna.

— Îmbrăcămintea pe care mi-ai adus-o. Roba.

Tăcută, ea întinse mîna și depuse roba în mîinile lui Seldon.

El se înclină ușor și spuse cu o voce caldă și blindă:

— Mulțumesc, Soră.

Aruncă apoi o privire scurtă în direcția lui Dors, ca și cum ar fi vrut să spună: Ai văzut? Dar Dors privea furioasă în altă direcție.

Despăturind roba, Seldon văzu că era simplă (broderiile și decorațiunile erau, normal, pentru femei), dar era prevăzută cu o centură cu ciucuri care probabil că se purta într-un anume fel. Îi va da el de capăt, cu certitudine.

— Am să merg în sala de baie ca să pun asta pe mine, spuse el. Cred că n-o să-mi ia mai mult de un minut.

Păși în micuța cameră și se trezi că nu putea să închidă ușa în urma lui din cauză că Dors forța și ea ușa ca să intre. De-abia după ce se găsiră amîndoi în sala de baie, fu în stare să o închidă.

— Ce ți-a venit? șuieră Dors furioasă. Ai fost pur și simplu o brută, Hari. De ce te-ai purtat în halul ăsta cu biata femeie?

— Trebuia să o fac să-mi vorbească, spuse iritat Seldon. Mă bazez pe ea, ca să obțin informații. Știi asta. Îmi pare rău că a trebuit să fiu crud, dar cum altfel aș fi putut să-i înlătur inhibițiile?

Apoi o dădu afară.

Cînd ieși, o găsi și pe Dors îmbrăcată cu rochia.

Dors, în ciuda faptului că părea cheală din cauza caschetei, și în ciuda inerentei lipse de gust a rochiei, reușea să arate foarte atrăgătoare. Croiala rochiei îi sugera silueta fără să i-o reliefeze cituși de puțin. Centura ei era mai lată decît a lui și avea o nuanță de gri ușor diferită de cea a rochiei. În plus, era fixată în față cu doi nasturi albaștri, din

piatră. (Femeile reușeau să se înfrumusețeze chiar și în situațiile cele mai dificile, gîndi Seldon.)

Privindu-l pe Hari din cap pînă în picioare, Dors spuse:

— Acum arăți exact ca un Mycogenian. Sîntem acum gata și Surorile pot să ne plimbe prin magazine.

— Da, spuse Seldon, dar după aceea vreau ca Raindrop Forty-Three să mă ducă în vizită la microferme.

Raindrop Forty-Three se holbă și se dădu repede cu un pas înapoi.

— Aș vrea să le văd, spuse calm Seldon.

Raindrop Forty-Three privi repede înspre Dors.

— Membră de trib...

— Poate că nu știi nimic despre ferme, Soră, spuse Seldon.

Se părea că atinsese un punct sensibil. Raindrop Forty-Three își ridică bărbia cu mîndrie, avînd grijă să i se adreseze în continuare lui Dors.

— Eu am lucrat în microferme. Toți Frații și toate Surorile fac asta într-un anume moment al vieții lor.

— Foarte bine, spuse Seldon, atunci du-mă să le vizitez și haide să nu ne mai certăm din nou. Eu nu sînt un Frate căruia nu trebuie să-i vorbești sau cu care nu trebuie să ai de-a face. Eu sînt membru de trib și oaspete de onoare. Port această robă și această caschetă pentru a nu atrage în mod exagerat atenția, dar eu sînt profesor universitar și cît timp mă aflu aici trebuie să învăț. Nu pot sta în camera asta și să mă uit la pereți. Vreau să văd singurul lucru pe care voi îl aveți și restul Galaxiei nu-l are... microfermele voastre. Eu cred că ar trebui să fiți *mîndri* să le arătați.

— *Sîntem mîndri*, spuse Raindrop Forty-Three, privindu-l în sfîrșit pe Seldon în timp ce îi vorbea și am să ți le arăt. Nu cred că ai să afli vreunul dintre secretele noastre, dacă după asta umbli. Am să-ți arăt microfermele mîine dimineață. E nevoie de ceva timp ca să programezi o vizită.

— Am să aștept pînă mîine dimineață, spuse Seldon. Dar promiți? Îmi dai cuvîntul tău de onoare?

— Sînt o Soră și am să-mi respect spusele, spuse Raindrop Forty-Three cu un dispreț nemărginit. Îmi voi ține cuvîntul chiar și față de un membru de trib.

Vocea sa deveni ca de gheață la ultimele cuvinte, în timp ce ochii i se măriră și părură să strălucească. Seldon se întrebă ce-i trecea oare prin minte și nu se simți prea în largul său.

SELDON petrecu o noapte agitată. Pentru început, Dors îl anunțase că trebuie să-l însoțească în vizita la microfermă, iar el se împotrivise din răspuțeri.

— Scopul, zise el, este să o fac să vorbească nestingherită, să îi creez o ambianță neobișnuită — singură cu un mascul, fie el și un membru de trib. Dacă reușesc să o fac să încalce regulile până în acest punct, vor fi mult mai ușor de încălcat în continuare. Dacă vii și tu, o să-ți vorbească ție iar eu o să mă aleg cu resturile.

— Și dacă ți se întâmplă ceva în absența mea, cum ți s-a întâmplat în Upperside?

— N-o să se întâmple nimic. Te rog! Dacă vrei să mă ajuți, stai de-o parte. Dacă nu, n-o să mai vreau să am de-a face cu tine în continuare. Vorbesc serios, Dors. Este important pentru mine. Oricât de mult aș ține la tine, nu poți trece în fața acestui lucru.

Ea fu de acord, deși în sinea ei se împotrivea cu înverșunare și nu spuse decît:

— În cazul ăsta, promite-mi că măcar ai să te porți frumos cu ea.

— De mine trebuie să ai tu grijă, nu de ea, spuse Seldon. Te asigur că nu mi-a făcut plăcere să mă port dur cu ea și n-am să mă mai port astfel în viitor.

Amintirea acestui conflict cu Dors — primul — îl ținu treaz o mare parte din noapte; asta, împreună cu gîndul sîcîitor că cele două Surori s-ar putea să nu sosească dimineața, în ciuda promisiunii lui Raindrop Forty-Three.

Acestea sosiră însă, nu mult după ce Seldon terminase un mic dejun frugal (era hotărît să fie atent să nu se îngrase) și își pusese o robă care i se potrivea de minune. Își aranjase cu grijă centura, astfel încît aceasta îi venea perfect.

Raindrop Forty-Three, în continuare cu o urmă de gheață în ochi, spuse:

— Dacă ești gata, Membru de trib Seldon, sora mea va rămîne cu Membra de trib Venabili.

Vocea sa nu era nici piuită, nici răgușită. Era ca și cum se mai liniștise în cursul nopții, exersînd în minte cum să vorbească unuia care era mascul, dar nu era Frate.

Seldon se întrebă dacă *nici ea* nu dormise toată noaptea și spuse:

— Sînt gata.

Împreună, o jumătate de oră mai târziu, Raindrop Forty-Three și Hari Seldon coborau nivel după nivel. Deși după ceas era zi, lumina era slabă și era mai întuneric decât oriunde altundeva pe Trantor.

Nu exista nici un motiv evident să fie așa. Cu siguranță că lumina artificială a zilei care înconjură întreaga sferă Trantoriană putea cuprinde și Sectorul Mycogen. Mycogenicii trebuie să fi vrut asta, gândi Seldon. Poate respectau vreun obicei străvechi. Încetul cu încetul, ochii lui Seldon se acomodară cu ambianța întunecoasă.

Seldon încercă să prindă privirile trecătorilor, Frați sau Surori, păstrându-și calmul. Își închipui că el și cu Raindrop Forty-Three vor fi luați drept un Frate împreună cu femeia sa și că nu li se va da nici o atenție atîta vreme cît el nu va face nimic pentru a ieși în evidență.

Din nefericire, se părea că Raindrop Forty-Three făcea totul pentru a fi observată. Vorbea cu el în cuvinte puține și cu tonuri joase, cu gura încheștată. Compania neoficială a unui mascul, chiar dacă numai ea știa acest lucru, îi răvășea vizibil stăpînirea de sine. Seldon era convins că dacă i-ar fi cerut să se calmeze, n-ar fi reușit decât să o facă să se simtă și mai puțin în largul ei. (Seldon se întrebă cum ar fi reacționat dacă ar fi întâlnit pe cineva care o cunoștea. Se simți mai liniștit odată ajunși la nivelurile mai joase, unde erau mai puțini oameni.)

Coborîrea nu se făcea cu ascensoarele, ci cu ajutorul unor rampe rulante cu trepte, care existau în perechi, una pentru urcat și alta pentru coborît. Raindrop Forty-Three le numi „escalatoare”. Seldon nu fu sigur că prinsese corect cuvîntul, nemaiauzindu-l niciodată pînă atunci.

Pe măsură ce coborau înspre niveluri din ce în ce mai joase, Seldon era cuprins de o neliniște nelămurită. Majoritatea lumilor aveau microferme și majoritatea lumilor produceau propriile varietăți de microproduse. Seldon, acasă pe Helicon, își făcuse de cîteva ori aprovizionarea pentru un anotimp întreg, făcînd cumpărături în microferme și remarcase întotdeauna o duhoare neplăcută care îi întorcea stomacul pe dos.

Cei care lucrau în microferme nu păreau a fi deranjați de miros. Chiar și vizitatorii ocazionali, care la început strîmbau din nas, se acomodau repede cu el. Seldon însă, fusese întotdeauna deosebit de sensibil la acel miros. Suferise și era pregătit să sufere și acum. Încercă să se liniștească, gîndindu-se că avea să își sacrifice confortul în scopul nobil al culegerii de informații de care avea atîta nevoie, dar asta nu-l împiedica să simtă goluri în stomac, din cauza încordării.

După ce pierdu numărul nivelurilor pe care le coborîseră, aerul pîrînd în continuare destul de proaspăt, întrebă:

— Când ajungem la nivelurile microfermelor?

— Am ajuns deja.

— Nu miroase ca și cum am fi ajuns la microferme, spuse el inspirînd adînc.

— Miroase? Ce vrei să spui?

Raindrop Forty-Three era suficient de jignită pentru a vorbi foarte tare.

— Din experiența mea, microfermele aveau întotdeauna un miros respingător. Știi, de la îngrășămintele de care au nevoie de obicei bacteriile, fermentul, ciupercile și saprofitele.

— Din experiența ta? spuse ea coborînd din nou vocea. Unde a fost asta?

— Pe lumea din care mă trag.

Figura Sorei se strîmbă, afișînd un dezgust imens.

— Adică ai tăi scurmă în *gunoi*?

Seldon nu mai auzise niciodată acest cuvînt dar, din privire și din intonație, îi prinse înțelesul.

— Sper că îți dai seama că nu miroase așa atunci cînd este gata pentru consum, spuse el.

— Ale noastre nu miros deloc. Biotehnicienii noștri au creat soiuri perfecte. Algele cresc în cea mai pură lumină și în soluții electrolitice controlate cu cea mai mare grijă. Saprofitele sînt hrănite cu materie organică excelent combinată. Formulele și rețetele sînt ceva pe care membrii de trib nu le vor afla niciodată... Vîno, am ajuns. Miroase cît vrei. N-ai să găsești nimic care să te deranjeze. Țasta este unul dintre motivele pentru care hrana noastră este ccrută în toată Galaxia și pentru care Împăratul, ni s-a spus, nu mănîncă nimic altceva. Deși, dacă mă întrebi pe mine, găsesc că este mult prea bună pentru un membru de trib, chiar dacă își zice Împărat.

Spusese acestea cu o furie care părea îndreptată direct spre Seldon. Apoi, ca și cum i-ar fi fost teamă că el nu o va înțelege, adăugă:

— Sau chiar dacă își zice oaspete de onoare.

Intrară într-un coridor îngust, care avea pe fiecare parte bazine mari din sticlă groasă, în care era agitată o apă tulbure și verde, plină de alge care se înălțau în spirală, mișcîndu-se încoace și încolo prin forța bulelor de gaz care se ridicau printre ele. Trebuie că erau bogate în bioxid de carbon, decise Seldon.

În bazine se răspîndea o lumină caldă și trandafirie, lumină care era mult mai strălucitoare decît cea de pe coridor. Observă acest lucru cu voce tare.

— Bineînțeles, spuse ea. Aceste alge au randamentul cel mai bun la capătul dinspre roșu al spectrului.

— Presupun, zise Seldon, că totul este automatizat.

Ea dădu din umeri, dar nu răspunse.

— Nu văd prea mulți Frați sau prea multe Surori prin preajmă, insistă Seldon.

— Cu toate acestea, este mult de lucru, iar ei își fac treaba, chiar dacă tu nu îi vezi lucrînd. Detaliile nu sînt pentru tine. Nu-ți pierde timpul încercînd să le afli.

— Așteaptă. Nu fi supărată pe mine. Nu cer să mi se divulge secrete de stat. Haide, draga mea.

(Cuvîntul îi scăpă de pe buze.)

O prinse de braț în momentul în care ea părea pe punctul de a pleca grăbită mai departe. Ea rămase pe loc, dar o simți tremurînd ușor și îi dădu drumul, încurcat.

— A fost o simplă curiozitate; totul pare automatizat, spuse el.

— N-ai decît să crezi ce vrei. Totuși, aici există loc pentru creierul uman și pentru judecata umană. Fiecare Frate sau Soră are la un moment dat ocazia de a lucra aici. Unii își fac o profesie din asta.

Acum vorbea ceva mai nestîngherită dar, spre și mai marea sa jenă, Seldon îi observă mîna furișîndu-se spre brațul drept și frecînd ușor locul unde el o atinsese, ca și cum o ustura.

— Putem merge așa kilometri în șir, spuse ea, dar dacă o luăm pe aici, ai să poți vedea o parte din crescătoria de ciuperci.

Merseră în direcția arătată de ea. Seldon observă cît de curat era totul. Sticla strălucea. Podeaua placată părea umedă, deși atunci cînd prinse un moment să se aplece și să o atingă, descoperi că nu era. Nu era nici alunecoasă — doar dacă nu cumva sandalele sale (din care îi ieșea afară degetul mare, conform modei Mycogeniene) aveau talpă aderentă.

Raindrop Forty-Three avea dreptate într-o privință. Ici și colo, un Frate sau o Soră lucrau în liniște, cercetînd aparatele de măsură, reglînd aparatele de control, citeodată cufundați într-o muncă necalificată, cum ar fi lustruirea echipamentului — totdeauna absorbiți de ceea ce făceau.

Seldon era atent să nu întrebe ce făceau, nedorind să o umilească pe Soră în cazul că n-ar fi știut ce să răspundă, sau să o înfurie și să o facă să-i aducă aminte faptul că erau lucruri pe care el nu trebuia să le știe.

Trecură printr-o ușă care se rotea fără zgomot și Seldon simți deodată o urmă foarte ușoară a mirosului de care-și amintise mai devreme. O privi pe Raindrop Forty-Three, dar ea părea să nu fi remarcat nimic și curînd se obișnuiră și el.

Caracteristicile luminii se modificară brusc. Trandafiriul dispăruse și dispăruse și strălucirea. Totul părea cufundat în obscuritate, mai puțin acolo unde echipamentele erau luminate mai puternic. Oriunde se zărea o pată de lumină, părea că se află un Frate sau o Soră. Unii purtau bentițe luminoase pe cap, radiind o slabă lumină sifidie și, de la semi-distanță, Seldon vedea ici-colo, mici scînteii luminoase mișcîndu-se în dezordine.

Din mers, aruncă o privire fugară profilului ei. Era singurul lucru după care putea să o aprecieze. În tot restul timpului, nu putea să nu fie conștient de capul ei rotund și chel, de ochii fără sprîncene, de fața ei fără culoare. Acestea îi înlăturau individualitatea și păreau să o facă invizibilă. Aici însă, din profil, putea să vadă ceva. Nas, bărbie, buze pline, linii regulate, frumusețe. Obscuritatea netezea și îndulcea oarecum marea pustietate de deasupra.

Gîndi, surprins: ar putea fi foarte frumoasă dacă și-ar lăsa părul să-i crească și dacă l-ar aranja cu pricepere.

Apoi se gîndi că ea *nu putea* să-și lase părul să crească. Avea să fie cheală toată viața.

De ce? De ce i-au făcut asta? Sunmaster spusese că acesta era un mod pentru ca orice Mycogenian să-și dea seama, pe parcursul întregii sale vieți, că era Mycogenian. De ce era acest lucru atît de important, astfel încît cineva să accepte pacostea de a rămîne fără păr, ca pe o emblemă sau ca pe un semn de identitate?

Și apoi, pentru că era obișnuit să privească lucrurile din toate punctele de vedere, gîndi: obișnuința este a doua natură. Dacă ești obișnuit, suficient de obișnuit, cu capetele chele, atunci părul de pe cap ar părea ceva monstruos, și-ar provoca greață. El însuși se bărbierea în fiecare dimineată, înlăturîndu-și tot părul de pe față, păr care îl incomoda atunci cînd era scurt și țepos și cu toate acestea nu îi trecea niciodată prin minte că avea fața spîină sau nenaturală în vreun fel. Desigur, își putea lăsa părul de pe față să-i crească, oricînd ar fi dorit — dar nu dorea.

Știa că erau lumi pe care bărbații nu se bărbiereau; pe unele, nici măcar nu își tundeau sau își aranjau părul de pe față, ci îl lăsau să crească în voie. Ce-ar spune aceștia dacă i-ar vedea fața bărbierită, bărbia, obrații și buzele neacoperite de păr?

Dar, pînă una-alta, mergea cu Raindrop Forty-Three — la nesfîrșit, parcă — și din cînd în cînd ea îl dirija apucîndu-l de cot, iar el avu impresia că ea se obișnuise cu acest lucru, întrucît nu-și mai rețrăgea mîna, grăbită. Cîteodată și-o ținea acolo aproape un minut.

— Aici! spuse ea. Vino aici!

— Ce sînt astea? întrebă Seldon.

Stăteau în fața unei tăvițe umplute cu mici sfere, fiecare de aproximativ doi centimetri în diametru. Un Frate care supraveghea zona și care tocmai atunci pusese tăvița pe locul unde se afla, ridică o privire ușor întrebătoare.

Raindrop Forty-Three îi spuse lui Seldon în șoaptă:

— Cere cîteva.

Seldon își dădu seama că ea nu putea vorbi unui Frate pînă cînd acesta nu i se adresa ei, și spuse nehotărît:

— Putem să luăm cîteva, F-frate?

— Ia o mînă plină, Frate, spuse celălalt cu dărnicie.

Seldon culese una dintre sfere și era gata să i-o ofere lui Raindrop Forty-Three, cînd observă că aceasta considerase invitația ca fiind adresată ei și își umpluse ambele mîini.

Sfera era luminoasă, netedă. În timp ce se îndepărtau de acest perimetru și de Fratele care îl supraveghea, spuse către Raindrop Forty-Three:

— Astea se mănîncă?

Duse cu precauție sfera către nas.

— Nu au miros, spuse ea deodată.

— Ce sînt?

— Trufe. Trufe netratate. Pentru piața externă sînt arome în diverse moduri, dar aici, în Mycogen, le mîncăm nearomate... așa, pur și simplu.

Ea își puse una în gură și spuse:

— *Niciodată* nu mă satur.

Seldon introduse sfera în gură și o simți că se dizolvă și dispare rapid. Gura sa, pentru un moment, se umplu de un lichid care apoi alunecă în jos, pe gîtlej, aproape în perfect acord cu dorințele sale.

Rămase locului, uluit. Era puțin dulce și, în același timp, lăsa în urmă un și mai ușor gust amarui. Dar senzația cea mai puternică nu putu să o identifice.

— Pot să mai iau una? spuse el.

— Ia și o jumătate de duzină, spuse Raindrop Forty-Three întinzîndu-i mîna. Gustul diferă de regulă de la una la alta și practic nu au calorii. Nu au decît gust.

Avea dreptate. Încercă să țină trufandaua în gură; încercă să o lingă, cu grijă; încercă să muște o bucățică. Însă, chiar și atingerea cea mai ușoară o distrugea. Dacă încercai să rupi o bucățică din ea, restul dispărea pe loc. Și fiecare avea un gust care nu putea fi definit și nici o dată la fel cu gustul celei de dinainte.

— Singurul necaz este, spuse bine dispusă Sora, că de fiecare dată ai una care nu seamănă cu nici o alta și nu o uiți, dar nici nu mai găsești una la fel. Am mâncat una cînd aveam nouă ani...

Expresia sa își pierdu deodată însuflețirea și spuse:

— Este un lucru bun. Îți dezvăluie caracterul trecător al lucrurilor de pe lumea asta.

Era un semnal, gîndi Seldon. Se plimbaseră destul de mult fără nici o țință. Se obișnuise cu el și îi vorbea. Iar acum, conversația ajunsese într-un punct crucial. Acum!

44

— VIN DINTR-O LUME care se află sub cerul liber, Soră, spuse Seldon. Ca toate lumile, în afară de Trantor. Ploaia vine sau nu vine, rîurile curg cu picătura sau se revarsă, temperatura crește sau scade. Asta înseamnă că recoltele sînt bune sau rele. Aici însă, mediul este cu adevărat controlat. Recoltele nu au altceva de ales decît să fie bune. Ce norocos este Mycogenul.

Așteptă. Erau posibile mai multe răspunsuri diferite, iar inițiativa pe care o va lua în continuare va depinde de răspunsul primit.

Ea vorbea acum absolut nestingherită și părea să nu mai aibă inhibiții în legătură cu faptul că el era un mascul, așa că această lungă plimbare servise scopurilor lui.

— Ambianța nu este chiar atît de ușor de controlat, spuse Rain-drop Forty-Three. Au loc, din cînd în cînd, infecții virale și uneori se produc mutații neașteptate și nedorite. Se întîmplă uneori ca întregi culturi, pe zone vaste, să se usuce sau să nu mai aibă nici o valoare.

— Mă uimești. Și ce se întîmplă atunci?

— De obicei nu rămîne altceva de făcut decît de distrus culturile stricate, chiar și pe cele care sînt doar suspecte de a fi stricate. Tăvile și bazinele se sterilizează complet, iar cîteodată sînt pur și simplu aruncate.

— Deci se ajunge la chirurgie, spuse Seldon. Înlăturați țesutul bolnav.

— Da.

— Și ce faceți pentru ca astfel de lucruri să nu se întîmple?

— Ce putem face? Cercetăm permanent dacă se ivește vreo mutație, dacă apar noi viruși, dacă se produce vreo contaminare accidentală sau vreo modificare a mediului. Rareori se întîmplă să detectăm vreo neregulă, dar dacă se întîmplă, luăm măsuri drastice. Rezultatul este că anii răi sînt foarte puțini și chiar și atunci cînd sînt răi, afectează doar mici suprafețe, ici-colo. Cel mai rău an pe care

l-am avut a fost sub medie doar cu 12 procente — deși asta a fost suficient ca să ne provoace mari dificultăți. Problema este că pînă și cele mai meticuloase precauții și cele mai inteligent proiectate programe pe calculator nu pot să prevadă întotdeauna ceea ce în esență este imprevizibil.

(Seldon se simți traversat de un fior involuntar. Era ca și cum ar fi vorbit despre psihoistorie... dar ea nu vorbea decît despre producția microfermelor unei micuțe părți a omenirii, în timp ce el lua în considerare întinsul Imperiu Galactic în fiecare din aspectele sale.)

Inevitabil descurajat, Seldon spuse:

— Cu siguranță că nu totul este imprevizibil. Sînt forțe care ne dirijează și au grijă de noi toți.

Sora se crispă deodată. Se întoarse spre el, părăd să-l cerceteze cu ochii săi pătrunzători. Dar nu spuse decît:

— Ce?

Seldon se simți stîmjenit.

— Am impresia că vorbind despre viruși și mutații, vorbim despre natură, despre fenomene care se supun legii naturii. Astea nu țin de supranatural, nu-i așa? Nu țin de ceea ce nu se supune legii naturii și poate, în consecință, controla această lege a naturii.

Ea continuă să se holbeze la el, ca și cum acesta ar fi început deodată să vorbească într-un dialect necunoscut, diferit de Standardul Galactic. Spuse din nou, de data aceasta aproape în șoaptă:

— Ce?

El continuă, împiedicîndu-se de cuvintele nefamiliare, care aproape că îl încurcau.

— Cu siguranță că vă închinați unei esențe mărețe, unui mare spirit, unui... nu știu cum să-l numesc.

Raindrop Forty-Three spuse cu o voce care creștea spre registre din ce în ce mai înalte, rămînînd însă gravă:

— Am bănuît eu. Am *bănuît* că la asta te refereai, dar nu mi-a venit să cred. Ne acuzi că avem *religie*. De ce nu spui așa? De ce n-ai folosit cuvîntul?

Așteptă un răspuns, iar Seldon, luat un pic pe nepregătite de atacul violent, spuse:

— Din cauză că nu prea folosesc acest cuvînt. Eu îi spun „supranatural“.

— Spune-i cum vrei. Este vorba de religie, iar noi nu avem așa ceva. Religia este pentru membrii de trib, pentru roiurile de lepă...

Sora se opri să-și tragă răsuflarea, de parcă era gata să se sufocă și Seldon fu sigur că vorba pe care ea nu o dusesese pînă la capăt era „lepădături“.

Ea își recăpătă controlul. Vorbind încet și întrucîtva sub registrul ei normal de soprană, spuse:

— Noi nu sîntem un popor religios. Raiul nostru se află în această Galaxie, dintotdeauna. Dacă tu ai vreo religie...

Seldon se simți prins în capcană. Într-un fel, nu se așteptase la așa ceva. Ridică o mină, în retragere.

— Nu chiar. Eu sînt matematician și raiul meu se află tot în această Galaxie. Am crezut doar că, din cauza rigidității obiceiurilor voastre, raiul *vostru*...

— Să nu crezi asta, membru de trib. Dacă obiceiurile noastre sînt rigide, asta se întîmplă doar din cauză că nu sîntem decît cîteva milioane, înconjurate de miliarde. Trebuie să ne marcăm într-un anume fel deosebirea, astfel încît noi, care sîntem puțini și valoroși, să nu ne pierdem printre roiurile și hoardele voastre. Trebuie să ne marcăm deosebirea prin lipsa părului, prin hainc, prin comportament, prin modul nostru de viață. Trebuie să știm cine sîntem și trebuie să fim siguri că și voi, membrii de trib, știți cine sîntem noi. Muncim în fermele noastre, astfel încît să ne dovedim folositori în ochii voștri și să fim astfel siguri că ne veți lăsa în pacc. Asta-i tot ceea ce cerem de la voi... să ne lăsați în pace.

— Nu am nici un fel de intenție să-ți fac rău ție sau oricăruia din poporul tău. Nu caut decît cunoașterea, aici ca și pretutindeni.

— Și ne insultă întrebînd de religia noastră, ca și cum noi ne-am fi închinat vreodată vreunui spirit misterios, imaterial, ca să facă în locul nostru ceea ce noi nu sîntem în stare să facem.

— Sînt multe popoare, multe lumi care cred în supranatural, într-o formă sau alta... religie, dacă-ți place mai mult cuvîntul. Putem, într-un fel sau altul, să fim în dezacord cu ei, dar la fel de bine putem greși și noi în necredința noastră, ca și ei în credința lor. În orice caz, nu e nici o rușine să ai credință, iar întrebările mele nu se doreau a fi insulte.

Dar ea nu era deloc împăcată.

— Religie! spuse furioasă. Nu avem nevoie de ea.

Moralul lui Seldon, care coborîse continuu în cursul acestei discuții, ajunsese la limita de jos. Tot acest lucru, această vizită cu Raindrop Forty-Three, fusese degeaba.

Însă ea continuă:

— Avem ceva mult mai bun. Avem *istoria*.

Lui Seldon îi crescuseră din nou moralul, și zîmbi.

CARTE

POVESTEA-CU-MÎNA-PE-COAPSA — ... Un eveniment menționat de Hari Seldon ca fiind primul moment crucial în încercarea sa de a găsi o metodă de perfecționare a psihoistoriei. Din nefericire, scrierile sale publicate nu dau nici un indiciu despre subiectul acestei „povești”, iar speculațiile în această privință (și au fost multe) nu sînt demne de a fi luate în serios. Rămîne unul dintre multele mistere ciudate ale carierei lui Seldon.

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

45

• RAINDROP FORTY-THREE îl privi pe Seldon, tulburată și respirînd cu greutate.

— Nu pot rămîne aici, spuse ea.

Seldon privi împrejur.

— Nu ne deranjează nimeni. Nici chiar Fratele de la care am primit trufandalele nu a zis nimic despre noi. Se pare că ne-a considerat drept o pereche perfect normală.

— Asta din cauză că nu se observă nimic neobișnuit la noi cînd lumina e slabă, cînd tu vorbești încet — astfel încît accentul de membru de trib iese mai puțin în evidență — și cînd eu par calmă. Dar acum...

Vocea ei devenea din ce în ce mai răgușită.

— Ce e acum?

— Sînt nervoasă și agitată... Transpir.

— Și cine te vede? Calmează-te. Liniștește-te.

— Nu mă pot calma aici. Nu pot să stau liniștită atîta timp cît cineva ne poate remarca.

— Și atunci, unde să mergem?

— Sînt cămăruțe pentru odihnă. Eu am lucrat aici. Le știu.

Acum mergea repede, iar Seldon o urma. La capătul unei mici scări, pe care, dacă n-ar fi fost ea, el nu ar fi observat-o în obscuritate, se afla un șir de uși, la distanță mare una de alta.

— Cea din capăt, murmură ea. Dacă e liberă.

Era liberă. Un mic dreptunghi luminos spunea LIBER iar ușa era întredeschisă.

Raindrop Forty-Three privi repede împrejur, îl împinse pe Seldon înăuntru și apoi intră și ea. Imediat ce închise ușa, o mică lampă de tavan lumină interiorul.

— Este vreun semn pe ușă care să arate că această cameră este ocupată? întrebă Seldon.

— Mesajul a apărut automat atunci când s-a închis ușa și s-a aprins lampa, spuse Sora.

Seldon simți cum aerul era ventilat ușor, însoțit de un sunet ca o șoptă, dar oare unde pe Trantor nu erau prezente acest sunet și această senzație?

Camera nu era mare, dar avea un pat cu o saltea tare și comodă și cu cearceafuri evident curate. Mai erau un scaun și o masă, un mic frigider și ceva care semăna cu o plită închisă într-o incintă, probabil un mic încălzitor pentru mâncare.

Raindrop Forty-Three se așează pe scaun, stînd țeapănă și dreaptă, făcînd eforturi vizibile ca să se liniștească.

Seldon, neștiind prea bine ce trebuia să facă, rămase în picioare pînă cînd ea îi făcu un semn — puțin cam nervos — să se așeze pe pat. El făcu întocmai.

Raindrop Forty-Three spuse încet, ca și cum ar fi vorbit cu sine însăși:

— Dacă s-ar afla vreodată că am stat aici împreună cu un bărbat — fie el și un simplu membru de trib — cu siguranță că aş ajunge o paria.

Seldon se ridică repede în picioare.

— Atunci hai să nu mai stăm aici.

— Așează-te. Nu pot ieși cît timp sînt în starea asta. Ai întrebat de religie. Ce urmărești tu *de fapt*?

Seldon avu impresia că ea se schimbase complet. Terminase cu pasivitatea, cu subordonarea. Nu mai avea nimic din timiditatea, din sfiala pe care le avea de obicei în prezența unui mascul. Mijise ochii, aruncîndu-i o privire aspră.

— Ți-am spus. Cunoașterea. Sînt profesor universitar. Profesia mea și dorința mea este să știu. Vreau mai ales să înțeleg oamenii, așa că vreau să cunosc istoria. În multe lumi, vechile documente istorice — vechile documente ale istoriei *adevărate* — s-au transformat în mituri și legende, devenind adesea parte din credințe religioase sau din supranatural. Dar dacă Mycogen nu are o religie, atunci...

— Ți-am mai spus că avem *istoria*.

— Este a două oară cînd spui că aveți istoria, spuse Seldon. Cît de veche?

— Douăzeci de mii de ani.

— Serios? Hai să vorbim deschis. Este o istorie reală sau este legendă?

— Este o istorie reală, bineînțeles.

Seldon era pe punctul de a o întreba de unde știa asta, dar se răzgîndi. Era oare posibil ca istoria să meargă înapoi în timp douăzeci de mii de ani și să fie și autentică? El nu era istoric, așa că va trebui să se consulte cu Dors.

Dar i se părea foarte plauzibil ca pe fiecare lume întîmplările cele mai vechi să fie o îmbinare de eroism devotat și de mici drame care se doreau a fi exemple de moralitate. Și care nu trebuiau luate ad-literam. Asta era, în mod cert, o realitate valabilă și pentru Helicon, deși nu prea putea găsi Heliconieni care să nu bage mîna în foc pentru legendele povestite, insistînd că sînt istorie adevărată. Ar fi în stare să susțină, de exemplu, chiar și acel basm complet ridicol despre prima expediție pe Helicon și întîlnirea cu mari și periculoase reptile zburătoare — deși pe nici o lume explorată și colonizată de oameni nu s-au găsit urme care să semene cu ale unor reptile zburătoare.

În loc de asta, spuse:

— Și cum începe istoria?

În ochii Surorii se ivi o privire absentă, o privire care nu se focaliza nici asupra lui Seldon, nici asupra vreunui lucru din cameră.

— Începe cu o lume — lumea *noastră*. Singura lume, spuse ea.

— *Singura* lume?

(Seldon își aduse aminte că Hummin îi vorbise de legende despre o singură lume, lume din care se trăgea întreaga omenire.)

— O singură lume. Mai tîrziu au fost și altele, dar a noastră a fost prima. O lume întinsă, cu o atmosferă neacoperită, cu loc destul pentru fiecare, cu cîmpii roditoare, cu case primitive, cu oameni prietenoși. Timp de mii de ani am trăit acolo și apoi a trebuit să plecăm și să ne găsim adăpost într-un loc sau într-altul pînă cînd unii dintre noi au găsit un colțisor pe Trantor, unde ne-am deprins să cultivăm hrana care ne-a adus un pic de libertate. Și aici, în Mycogen, avem acum propriul nostru mod de viață... și propriile noastre vise.

— Și istoria voastră dă detalii complete privind lumea de origine? Singura lume?

— Da, totul stă scris într-o carte și toți o avem. Fiecare dintre noi. O purtăm cu noi tot timpul, astfel încît nu există vreun moment în care oricine dintre noi să nu o poată deschide și citi și să-și aducă

aminte cine sîntem și cine am fost și să aibă încredere că într-o zi ne vom recăpăta lumea.

— Știi unde este lumea asta, și cine o locuiește acum?

Raindrop Forty-Three șovăi, apoi dădu din cap cu violență.

— Nu știm, dar într-o zi vom afla.

— Și această carte, o ai acum la tine?

— Desigur.

— Pot să o văd și eu?

Figura Surorii fu traversată de un zîmbet.

— Deci asta vrei, spuse ea. Mi-am dat seama că vrei ceva, atunci cînd ai cerut să fii condus prin microferme numai de mine.

Părea puțin nehotărîtă.

— N-am crezut că era vorba de *Carte*.

— Este tot ceea ce doresc, spuse Seldon cu sinceritate. Într-adevăr, nu am avut nimic altceva în minte. Dacă m-ai adus aici crezînd că...

Ea nu-l lăsă să termine.

— Dar iată-ne aici. Vrei Cartea sau nu o vrei?

— Te oferi să mă lași să o văd?

— Cu o singură condiție.

Seldon stătu puțin pe gînduri, cîntărind posibilitatea de a avea probleme serioase, acum că o făcuse pe Soră să-și depășească inhibițiile într-o măsură mai mare decît intenționase.

— Ce condiție? spuse el.

Raindrop Forty-Three scoase ușor limba și își linse cu repeziciune buzele. Apoi spuse, cu un tremur sensibil în voce:

— Să-ți scoți cascheta.

46

HARI SELDON îi aruncă lui Raindrop Forty-Three o privire nedumerită. Pentru o clipă, nu-și dădu seama despre ce anume vorbea ea. Uitase că purta o caschetă.

Apoi își duse mîna la cap și pentru prima oară simți în mod conștient cascheta pe care o purta. Era netedă, dar simți ușoara elasticitate a părului de dedesubt. Nu prea mare. La urma urmelor, părul său era subțire și nu foarte des.

Spuse, pipăind-o în continuare:

— De ce?

— Din cauză că așa vreau eu, spuse ea. Din cauză că asta e condiția, dacă vrei să vezi Cartea.

— Bine, dacă așa vrei tu, spuse el.

Căută cu mîna marginea caschetei, pentru a putea trage de ea.

— Nu, lasă-mă pe mine, interveni însă Raindrop Forty-Three.

Am să ți-o scot eu.

Îl privea cu lăcomie.

Seldon își puse mîinile pe genunchi.

— Atunci, dă-i drumul.

Sora se ridică repede și se așează pe pat, lângă el. Încet, cu grijă, îi desprinsc cascheta chiar înaintea urechii. Își linse din nou buzele și începu să gîfîie în timp ce îi scotea cascheta înspre frunte, ridicînd-o. Apoi o scoase cu totul iar părul lui Seldon, eliberat, păru să fremete un pic în fericită libertate.

— Probabil că pielea capului a transpirat, spuse Seldon jenat, din cauză că mi-am ținut părul sub caschetă. Dacă e așa, părul o să fie cam umed.

Ridică mîna, ca și cînd ar fi vrut să verifice, dar ea i-o prinse și i-o duse înapoi.

— Lasă-mă pe mine, spuse ea. Face parte din condiție.

Degetele sale, încet și ezitant, îi atinseră părul și apoi se traseră înapoi. I-l atinse din nou și, foarte ușor, își trecu mîna peste părul lui.

— Este uscat, spuse ea. Este... plăcut.

— Ai mai atins vreodată părul de pe capul cuiva?

— Doar copiilor, din cînd în cînd. Este... altceva.

Își trecu din nou mîna peste părul lui.

— În ce sens?

Seldon, chiar cuprins de stînghereală, găsi că este posibil să fie îmboldit de curiozitate.

— Nu-mi dau seama. Este pur și simplu... altceva.

După un timp, el întrebă:

— Te-ai săturat?

— Nu. Nu mă grăbi. Poți să-l faci să stea cum vrei?

— Nu chiar. Are un mod natural de a cădea, dar ca să-l fac să stea cum vreau, am nevoie de un pieptene și nu îl am la mine.

— Un pieptene?

— Un obiect cu dinți... uf, ca o furcă... dar dinții sînt mai deși și mai maleabili.

— Nu te poți folosi de degete?

Și le plimba pe ale ei prin părul lui.

— Se poate și așa, spuse el. Dar nu e prea eficient.

— E mai țepos la spate.

— Acolo e tuns mai scurt.

Raindrop Forty-Three păru să își aducă aminte de ceva.

— Sprîncenele, spuse ea. Nu așa li se spune?

Îi desprinsе bucățelele de plastic care îi mascau sprîncenele, apoi își plimbă degetele peste gîngașul arc, în răs_păr.

— E plăcut, spuse ea izbucnînd apoi într-un ris ascuțit care semăna cu chicoteala surorii sale mai tinere. Sînt drăguțe.

— Mai e ceva care face parte din condiție? spuse Seldon puțin cam neliniștit.

În lumina obscură, Raindrop Forty-Three părea ca și cum s-ar fi gîndit că ar mai fi fost, dar nu spuse nimic. În schimb, își retrase deodată mîinile și le duse la nas. Seldon se întrebă ce ar fi putut să miroasă.

— Ce straniu, spuse ea. Pot... pot să o mai fac și altă dată?

— Dacă îmi dai Cartea destul timp pentru a o studia, atunci poate că da, spuse el jenat.

Raindrop Forty-Three își strecură mîna în rochie, într-o deschizătură pe care Seldon n-o mai văzuse pînă atunci și, din vreun buzunar interior, scoase o carte legată într-un material tare, dar flexibil. El o luă, încercînd să-și stăpînească emoția.

În timp ce Seldon își rearanja cascheta pe cap ca să-i acopere părul, Raindrop Forty-Three își ridică din nou mîinile pînă la nas și apoi, iute și cu delicatețe, își linse un deget.

47

— ȚI-A ATINS PĂRUL? spuse Dors Venabili.

Privi părul lui Seldon ca și cum ar fi avut și ea de gînd să-l atingă. Seldon se depărtă ușurel.

— Te rog, nu. Femeia asta a făcut ca totul să pară o perversiune.

— Presupun că asta a și fost... din punctul ei de vedere. Ție nu ți-a făcut nici un fel de plăcere?

— Plăcere? Mi-a făcut pielea ca de găină. Cînd s-a oprit în sfîrșit, am respirat ușurat. Mă tot gîndeam: Ce alte condiții o să-mi mai pună?

Dors rîse.

— Ți-era teamă că te va obliga să faci dragoste cu ea? Sau chiar sperai să te obligе?

— Te asigur că nici nu mi-a trecut prin cap așa ceva. Tot ceea ce doream era să obțin Cartea.

Se aflau acum în camera lor și Dors porni perturbatorul de cîmp pentru a se asigura că nu vor fi ascultați.

Noaptea Mycogeniană abia începea. Seldon își scosese cascheta și roba și se îmbăiașe, acordînd o atenție specială părului, pe care și-l săpunise și clătise de două ori. Stătea acum pe patul său, îmbrăcat într-o lejeră cămașă de noapte care pînă atunci atîrnase în dulap.

Dors spuse, cu o privire jucăușă:

— Știa că ai păr pe piept?

— Speram din tot sufletul că n-o să-i treacă prin minte așa ceva.

— Bietul Hari. Știi, de fapt a fost ceva perfect normal. Și eu aș fi avut probabil o jenă asemănătoare dacă aș fi fost singură cu un Frate. Mai rău, sînt sigură de asta, din moment ce el ar fi socotit — societatea Mycogeniană fiind ceea ce este — că femeia care sînt eu ar fi fost obligată să-i îndeplinească ordinele neîntîrziat și fără împotrivire.

— Nu, Dors. Poți să crezi că a fost ceva perfect normal, dar tu nu ai trăit experiența. Săraca femeie se afla într-o stare de înaltă excitare sexuală. Și-a implicat toate simțurile... și-a mirosit degetele și chiar le-a lins. Dacă ar fi putut auzi părul crescînd, l-ar fi ascultat cu aviditate.

— Dar la asta mă refeream și eu cînd spuneam „normal”. Tot ceea ce este interzis sporește atracția sexuală. Te-ar mai interesa sîinii femeilor dacă ai trăi într-o societate în care aceștia ar fi expuși vederii tot timpul?

— Cred că ar fi posibil să mă mai intereseze.

— Nu te-ar interesa *mai mult*, dacă ar fi mereu ascunși vederii, așa cum se întîmplă în majoritatea societăților?... Ascultă, hai să-ți povestesc ceva care mi s-a întîmplat mie. Mă aflu într-o stațiune, pe marginea unui lac, acasă, pe Cinna... Presupun că aveți și voi stațiuni de odihnă pe Helicon. Plaje, ceva de genul ăsta?

— Desigur, spuse Seldon ușor necăjit. Ce crezi că este Helicon, o lume făcută din munți și stînci, cu apă bună doar pentru băut?

— Nu am vrut să te jignesc, Hari. Vreau doar să fiu sigură că ai să înțelegi esența întîmplării. Pe plajele noastre de pe Cinna, nu ne facem prea multe probleme ce purtăm... sau ce *nu* purtăm.

— Faceți nudism?

— Nu chiar, deși cred că dacă cineva s-ar dezbrăca de toate hainele, nu ar ieși prea tare în evidență. Obiceiul este să purtăm un minimum decent, dar trebuie să recunosc că ceea ce considerăm noi a fi decent lasă foarte puțin loc pentru imaginație.

— Noi, pe Helicon, spuse Seldon, avem standarde de decență ceva mai ridicate.

— Da, îmi dau seama după purtarea ta foarte atentă față de mine, dar fiecare cu ale lui. În orice caz, stăteam pe mica plajă din preajma lacului, așezată într-un scaun, cînd s-a apropiat de mine un tînar cu care vorbisem mai devreme în ziua aceea. Era un tip la locul lui și n-am remarcat nimic în neregulă la el. S-a așezat pe brațul scaunului meu și și-a pus mîna dreaptă pe coapsa mea stîngă, care era bineînțeles descoperită, ca să se sprijine.

—După ce am discutat cam un minut și jumătate, continuă ea, mi-a spus, malițios: „Poftim! Nu mă cunoști aproape deloc și, cu toate astea, mie mi se pare firesc să-mi pun mîna pe coapsa ta. Mai mult, și tu consideri asta perfect normal, din moment ce se pare că nu te deranjează că stă acolo.“ Abia atunci am remarcat că mîna lui se sprijinea pe coapsa mea. Pielea goală expusă în public își pierde întrucîtva din calitate de a atrage din punct de vedere sexual. După cum am mai spus, este esențial să fie ascunsă vederii. Și tînrul a gîndit probabil la fel, căci a continuat să spună: „Cu toate astea, dacă ar fi să ne întîlnim în condiții ceva mai protocolare și dacă ai purta o rochie, nici prin gînd nu ți-ar trece să-mi permiți să-ți ridic rochia și să-mi pun mîna pe coapsa ta, chiar pe locul pe care îl ocupă acum.“ Eu am rîs și am continuat să discutăm de una, de alta. Bineînțeles că tînrul, odată ce remarcasem poziția mîinii lui, nu a mai găsit potrivit să și-o țină acolo și și-a retras-o.

—În acea seară, spuse ea în continuare, m-am îmbrăcat pentru cină cu mai multă grijă decît de obicei și am apărut într-o ținută care era mult mai protocolară decît cea necesară sau decît cea purtată de celelalte femei din sala de mese. M-am apropiat, l-am salutat și i-am spus: „Iată-mă îmbrăcată în rochie, dar pe dedesubt, coapsa mea este goală. Îți dau voie. Ridică-mi rochia și pune-ți mîna pe coapsa mea stîngă, acolo unde ai pus-o și mai devreme.“ A fost tentat să încerce. Sînt sigură de asta, dar toată lumea se holba la noi. Nu l-aș fi oprit și sînt sigură de asemenea că nu l-ar fi oprit nimeni altcineva, dar nu a fost în stare să o facă. Nu era mai multă lume decît fusese mai devreme și erau cam aceiași oameni. Era clar că eu eram cea care luase inițiativa și că nu aveam nimic împotrivă, dar el nu a fost în stare să încalce conveniențele. Condițiile, care după-amiaza fuseseră pentru cu-mîna-pe-coapsă, seara nu mai erau pentru cu-mîna-pe-coapsă și asta spune mai mult decît orice raționament.

—Eu aș fi pus mîna pe coapsa ta, spuse Seldon.

—Ești sigur?

—Sigur.

—Chiar dacă standardele voastre de decență pe plajă sînt mai înalte decît ale noastre?

—Da.

Dors se așează pe patul ei și apoi se întinse, cu mîinile sub cap.

—Deci nu te tulbură prea tare, spuse ea, că port o cămașă de noapte cu nimic pe dedesubt.

—Nu sînt foarte șocat. Cît despre faptul de a fi tulburat, depinde ce înțelegi prin acest cuvînt. Îmi dau foarte bine seama de cum ești îmbrăcată.

—Deci, dacă va fi să stăm aici o perioadă mai mare de timp, va trebui să ne obișnuim să nu luăm în seamă astfel de lucruri.

—Sau să profităm de ele, spuse zîbind Seldon. Îmi place părul tău. După ce te-am văzut toată ziua cheală, îmi place părul tău.

—Ei bine, nu pune mîna pe el. Încă nu l-am spălat. Ce interesant, spuse ea cu ochii întredeschiși. Ai făcut distincție între nivelul de respectabilitate protocolar și cel neprotocolar. Tu spui deci că Helicon este mai respectabil la nivelul neprotocolar decît Cinna, dar mai puțin respectabil la nivelul protocolar. Am dreptate?

—De fapt, nu era vorba decît despre tinărul care și-a pus mîna pe coapsa ta și de mine. Cît de reprezentativi sîntem noi pentru Cinnieni, respectiv Heliconieni, asta nu pot să-mi dau seama. Îmi pot imagina pe ambele lumi indivizi perfect normali... și descreierați, de asemenea.

—Vorbeam despre conveniențele sociale. Nu prea sînt un călător Galactic, dar a trebuit să studiez mult istoria socială. Pe planeta Derowd, a fost o vreme cînd sexul premarital era absolut liber. Pentru cei necăsătoriți era permis sexul în grup, iar sexul în public provoca reacții negative doar atunci cînd bloca traficul. Și cu toate acestea, după căsătorie, monogamia era absolută și de necontestat. Teoria era că fiecare trebuia să isprăvească mai întîi cu toate fanteziile, pentru ca apoi să se poată apuca de treburile serioase ale vieții.

—Și, a mers?

—Acum trei sute de ani a încetat, dar unii dintre colegii mei spun că a încetat datorită presiunii externe din alte lumi care au rămas prea mult în urmă cu afacerile turistice, în comparație cu Derowd. Există și astfel de lucruri, cum ar fi o presiune Galactică concertată.

—Probabil o presiune economică, în acest caz.

—Poate. Și fiindcă tot am fost la Universitate, am avut ocazia să studiez conveniențele sociale, chiar și fără să fiu un călător Galactic. Am întîlnit oameni din zeci de locuri din interiorul și din afara Trantorului și una dintre distracțiile favorite ale departamentului de științe sociale este compararea conveniențelor sociale.

—Aici, în Mycogen, continuă ea, am de exemplu impresia că sexul este controlat cu strictețe și este permis doar sub cele mai severe reguli, impuse cu forța, din moment ce nu se discută nici o dată. Nici în Sectorul Streeling nu se discută, dar nu este dezaprobat. În Sectorul Jennat, unde mi-am petrecut odată o săptămînă făcînd cercetări, sexul se discută la nesfîrșit, dar numai pentru a fi pus la colț. Presupun că nu există două sectoare pe Trantor — sau două lumi dincolo de Trantor — în care atitudinile privind sexul să fie identice.

—Știi cum sună ceea ce spui tu? spuse Seldon. Reiese că...

— Îți spun eu ce reiese, îl întrerupse Dors. Toată discuția asta despre sex mă lămurește asupra unui lucru. De-acum încolo n-am să te mai scap din vedere.

— Ce?

— Este a doua oară că te las să pleci, prima oară din greșeala mea, a doua oară pentru că m-ai forțat tu. De fiecare dată am făcut o greșeală, asta e clar. Știi ce ți s-a întâmplat prima oară.

— Da, spuse revoltat Seldon, dar a doua oară nu mi s-a întâmplat nimic.

— Ai fost foarte aproape de a intra într-un mare bucluc. Dacă ai fi fost prins în escapade sexuale cu o Soră?

— Dar nu a fost nici o escapadă sexuală...

— Tu însuși ai spus că era într-o stare de înaltă excitare sexuală.

— Dar...

— A fost o greșeală. Te rog să-ți întorci bine în cap, Hari. De-acum înainte, nu mai pleci nicăieri fără mine.

— Uite ce e, spuse Seldon pe un ton rece, scopul meu era să aflu ceva despre istoria Mycogeniană și ca rezultat al așa-zisei escapade sexuale cu o Soră, am pus mîna pe o carte... pe Carte.

— Cartea! Așa e, Cartea. Hai s-o vedem.

Seldon o scoase la iveală, iar Dors o cîntări în mîna, îngrijorată.

— S-ar putea să nu ne folosească la nimic, Hari, spuse ea. Nu pare să se potrivească nici unui proiector pe care l-am întîlnit vreodată. Asta înseamnă că va trebui să faci rost de un proiector Mycogenian, iar ei or să vrea să știe la ce îți trebuie. Au să descopere astfel că deții această Carte și au să ți-o ia.

— Dacă presupunerile tale ar fi fost corecte, Dors, zîmbi Seldon, concluziile ar fi fost inevitabile, dar se întîmplă ca această carte să nu fie genul de carte la care te gîndești tu. Nu este făcută pentru a fi proiectată. Conținutul este tipărit pe diverse pagini, iar paginile se întorc una cîte una. Raindrop Forty-Three mi-a explicat lucrurile astea.

— O carte *tipărită*!

Era greu de spus dacă Dors era șocată sau numai amuzată.

— Așa ceva ține de Epoca de Piatră, spuse ea.

— Este cert că ține de vremurile pre-Imperiale, spuse Seldon, dar nu în totalitate. Ai văzut vreodată vreo carte tipărită?

— Desigur, Hari, din moment ce sînt istoric.

— Bine, bine, dar ceva care să semene cu asta?

Îi înmîină Cartea lui Dors care, zîbind, o deschise... apoi întoarse o altă pagină... apoi lovi ușor paginile cu mîna.

— Nu scrie nimic, spuse ea.

— Pare că nu scrie nimic. Mycogenienii se încăpățânează în primitivism, dar nu în totalitate. Respectă esența primitivismului, dar nu au nimic împotriva să folosească tehnologia modernă spre a-l modifica, dacă pot obține avantaje din asta. Cine știe?

— Poate, Hari, dar nu înțeleg ce spui.

— Paginile nu sînt goale, sînt acoperite cu litere. Ia, dă-mi-o înapoi. Dacă apăs butonașul ăsta de pe marginea interioară a co-pertii... Uite!

Pagina la care era deschisă cartea se acoperi deodată cu linii tipărite care se deplasau încet în sus.

— Poți să potrivești viteza de deplasare în sus, spuse Seldon, în funcție de viteza ta de citire. Cînd liniile tipărite ajung la limita de sus — adică atunci cînd ajungi la ultima linie — se revine la poziția inițială și apoi dispar. Te duci la pagina următoare și apoi continui.

— De unde provine energia care face toate astea?

— Are incorporată o baterie cu microfuziune, care ține atît timp cît ține și cartea.

— Deci atunci cînd se descarcă...

— Arunci cartea, lucru pe care s-ar putea să-l faci înainte ca bateria să se descarce, din cauza uzurii cărții. După care obții o altă copie. Bateria nu se înlocuiește niciodată.

Dors luă din nou cartea și o privi pe toate părțile.

— Trebuie să recunosc că nu am mai auzit nicodată de o carte ca asta, spuse ea.

— Nici eu. Galaxia, în general, a avansat atît de repede în tehnologia video, încît a omis această posibilitate.

— Dar aici *este* vorba de vizual.

— Da, dar nu cu efectele obișnuite. Genul ăsta de carte are avantajele ei. Ține mult mai mult decît o video-carte normală.

— De unde se pornește?... Aha, lasă-mă pe mine să văd dacă mă descurc, spuse Dors.

Deschise cartea la întîmplare și făcu astfel încît liniile tipărite să defileze în sus.

— Mă tem că nu-ți va fi de nici un folos, Hari, spuse ea apoi. Este pre-Galactică. Nu vorbesc de carte. Vorbesc de litere... de limbaj.

— Dar tu o poți citi, Dors? Ca istoric...

— Ca istoric, sînt obișnuită să am de-a face cu limbi arhaice... dar în anumite limite. Ce-i aici este mult prea vechi pentru mine. pot să înțeleg cîteva cuvinte ici-colo, dar nu este suficient pentru a-ți fi de folos.

— Bun, zise Seldon. Dacă este un limbaj cu adevărat vechi, va fi util.

— Dacă nu îl poți citi, nu îți va fi util.

— Îl pot citi, spuse Seldon. Cartea este bilingvă. Doar nu îți închipui că Raindrop Forty-Three poate descifra scrierile străvechi?

— Dacă este bine educată, de ce nu?

— Deoarece bănuiesc că femeile din Mycogen nu sînt educate mai mult decît este nevoie pentru a-și îndeplini sarcinile legate de gospodărie. Poate că unii dintre bărbații cei mai cultivați pot citi așa ceva, dar toți ceilalți au nevoie de o traducere în Galactică. Și asta este cel care face traducerea, spuse el apăsînd un butonaș.

Liniile tipărite apărură în Standardul Galactic.

— Minunat, spuse Dors cu admirație.

— Am putea învăța de la acești Mycogenieni, dar nu o vom face.

— Pînă acum nu am luat cunoștință de un astfel de lucru.

— Nu cred. Eu știu acum de el. Și tu știi. Străinii trebuie să vin din cînd în cînd în Mycogen, pentru comerț sau din motive politice, altfel nu ar exista caschetele gata pentru a fi folosite. Așa că, din cînd în cînd, cineva trebuie să dea cu ochii de o astfel de carte tipărită și chiar să afle cum funcționează. Însă este probabil considerată o curiozitate, care nu merită mai multă atenție pur și simplu din cauză că este Mycogeniană.

— Dar merită oare să-i acorzi mai multă atenție?

— Bineînțeles. Totul merită mai multă atenție. Sau ar merita. Hummin ar fi apreciat probabil lipsa de interes față de aceste cărți ca pe un semn al decăderii Imperiului.

Înălță Cartea și spuse, entuziasmat:

— Dar *eu* sînt curios și am să o citesc și poate că o să-mi arate cum să fac un pas înainte în direcția psihoistoriei.

— Sper, spuse Dors, dar dacă ai să ascuți de sfatul meu, mai întîi ai să dormi și ai să te apuci de ea mîine dimineață, cînd ai să fii odihnit. N-ai să afli cine știe ce dacă ai să moșai cu cartea în mînă.

Seldon ezită puțin, apoi spuse:

— Ce maternă ești!

— Am grijă de tine.

— Dar eu am deja o mamă, care trăiește pe Helicon. Aș vrea mai degrabă să-mi fii prietenă.

— Cît despre asta, ți-am devenit prietenă încă de la prima noastră întîlnire.

Ea îi zîmbi și Seldon șovăi, ca și cum nu ar fi fost sigur că acela era răspunsul pe care îl aștepta. Spuse, în cele din urmă:

— Atunci am să-ți ascult sfatul — prietenesc — și am să dorm înainte de a mă apuca de citit.

Făcu o mișcare ca și cum ar fi avut de gînd să pună Cartea pe măsuta dintre paturi, ezită, se întoarce și și-o puse sub pernă.

Dors Venabili rîse ușor.

— Am impresia că ți-e teamă să nu mă trezesc în timpul nopții și să citesc înaintea ta anumite părți din Carte. Nu-i așa?

— Ei bine, spuse Seldon încercînd să-și ascundă rușinea, poate că da. Pînă și prietenia are o limită, iar aceasta este Cartea *mea*, iar psihoistoria este *a mea*.

— De acord, spuse Dors și îți promit că nu vom avea neînțelegeri pe tema asta. Apropo, parcă vroiai să spui ceva mai devreme, atunci cînd te-am întrerupt. Îți aduci aminte?

Seldon se gîndi repede.

— Nu.

În întuneric, nu se gîndea decît la Carte. Nu se gîndea deloc la povestea-cu-mîna-pe-coapsă. De fapt o uitase deja, cel puțin la nivel conștient.

48

VENABILI se trezi și își dădu seama, după banda orară, că noaptea era abia la jumătate. Neauzind sforăitul lui Hari, deduse că patul lui era gol. Dacă nu plecase din apartament, atunci se afla în baie.

Bătu ușor în ușă și spuse în șoaptă:

— Hari?

— Intră, spuse el cu o voce absentă.

Ea intră. Capacul toaletei era lăsat în jos iar Seldon, așezat pe el, ținea Cartea pe genunchi. Spuse, deși nu era deloc nevoie:

— Citesc.

— Da, văd. Dar de ce?

— N-am putut adormi. Îmi pare rău.

— Dar de ce citești aici?

— Dacă aș fi aprins lampa din cameră, te-aș fi trezit.

— Cartea nu are iluminare, ești sigur?

— Foarte sigur. Atunci cînd Raindrop Forty-Three mi-a descris modul de funcționare, n-a menționat deloc iluminarea. De altfel, presupun că asta ar consuma atîta energie încît bateria s-ar descărca repede și nu ar mai ține cît Cartea.

Părea nemulțumit.

— Atunci, poți să ieși afară, spuse Dors. Am nevoie de toaletă, de asta am venit aici.

Cînd ieși, îl găsi stînd cu picioarele încrucișate pe pat, citind în continuare. Camera era puternic luminată.

— Nu arăți prea fericit, spuse ea. Te dezamăgește Cartea?

El ridică privirea spre ea, clipind din ochi.

— Da, mă dezamăgește. Mi-am aruncat privirea ici și colo. N-am avut timp pentru mai mult. Chestia asta este o adevărată enciclopedie, iar indexul este aproape în întregime o listă de oameni și de locuri care sînt de foarte puțin folos scopurilor mele. Nu are nimic de-a face cu Imperiul Galactic și nici măcar cu Regatele pre-Imperiale. Se ocupă aproape în întregime de o singură lume și, din cîte mi-am putut da seama din ceea ce am citit, este o disertație nesfîrșită asupra politicii interne.

— Poate că i-ai subestimat vechimea. Ar putea vorbi de o perioadă cînd într-adevăr exista o singură lume... o singură lume locuită.

— Da, știu, spuse Seldon ușor iritat. Asta este de fapt ceea ce și vreau... cu condiția să fiu sigur că este istorie, nu legendă. Stau în cumpănă. Nu vreau să o cred doar din cauză că *vreau* să o cred.

— Ei bine, spuse Dors, chestia asta cu o singură lume, o lume de origini, este astăzi la modă. Oamenii sînt o singură specie răspîndită în întreaga Galaxie, deci trebuie să-și aibă originea *undeva*. Cel puțin astăzi, majoritatea văd lucrurile astfel. Nu poți avea origini independente care să ducă la aceleași specii pe lumi diferite.

— Nu mi-am dat niciodată seama de ce argumentul ăsta este imbatabil, spuse Seldon. Dacă oamenii au ajuns pe mai multe lumi ca specii diferite, de ce nu s-ar fi putut amesteca și forma o singură specie intermediară?

— Pentru că speciile nu se pot amesteca. Asta este ceea ce le face să fie specii.

Seldon se gîndi un moment, apoi concluzionează, ridicînd din umeri:

— Bine, las asta pe seama biologilor.

— Chiar ei sînt cei care susțin cel mai aprig ipoteza Pămîntului.

— Pămînt? Așa este denumită presupusa lume de origini?

— Așa *se obișnuiește* să i se spună, deși nu se poate spune cum era denumită, presupunînd că a existat. Și nimeni nu are nici un indiciu despre unde s-ar putea afla.

— Pămînt! spuse Seldon schimonosindu-și buzele. Mie-mi sună ca o rîgîială¹. În orice caz, dacă această Carte se ocupă de lumea de origini, n-am dat de acest nume. Cum se scrie?

¹ Traducerea în limba engleză pentru Pămînt este Earth. Felul în care se citește acest cuvînt în limba engleză — e:Θ — ar putea sugera o rîgîială (*n.trad.*).

Ea îi spuse, iar el verifică repede în Carte.

— Poftim! Numele nu este prezent în index, nici așa cum mi-ai spus tu, nici în vreo variantă care să-i semene.

— Serios?

— Iar ei menționează în treacăt și alte lumi. Nu se dau nume și nu transpare nici un fel de interes pentru ele decât în măsura în care afectează direct lumea despre care vorbesc ei... cel puțin, asta am înțeles din cele ce am citit. Într-un loc, au vorbit de „Cele Cincizeci“. Nu știu ce vor să spună cu asta. Cincizeci de căpetenii? Cincizeci de orașe? Mie mi s-a părut că ar fi cincizeci de lumi.

— Au amintit de numele propriei lor lumi, această lume care pare să îi preocupe în întregime? întrebă Dors. Dacă nu o numesc Pământ, atunci *cum* îi spun?

— După cum te și aștepti, îi spun „lumea“ sau „planeta“. Cîteodată îi spun „Cea mai Veche“ sau „Lumea Zorilor“, ceea ce are o semnificație poetică, presupun, care mie nu îmi este clară. Cred că ar trebui citită întreaga Carte și astfel unele chestii vor căpăta mai mult sens.

Cobori privirea spre Cartea din mîinile sale, cu un fel de dezgust.

— Asta cere însă foarte mult timp și nu sînt sigur că la sfîrșit voi fi cu ceva mai deștept.

— Îmi pare rău, Hari, suspină Dors. Pari atît de dezamăgit.

— Din cauză că *sînt* dezamăgit. E greșeala mea, totuși. N-ar fi trebuit să mă aștept la prea mult... La un moment dat, închipuie-ți, s-au referit la lumea lor folosind numele de „Aurora“.

— Aurora? spuse Dors ridicînd sprîncenele.

— Sună ca un nume propriu. Altfel, nu are nici un sens, din cîte îmi dau seama. Ție îți spune ceva, Dors?

— Aurora, se gîndi Dors încruntîndu-se ușor. Nu pot spune că am auzit vreodată de vreo planetă cu acest nume de-a lungul istoriei Imperiului Galactic sau de-a lungul perioadei sale de formare, dar n-am să pretind că știu numele tuturor celor douăzeci și cinci de milioane de lumi. Ne-am putea uita în biblioteca Universității — dacă o să mai ajungem vreodată înapoi în Streeling. N-are nici un rost să încercăm să găsim o bibliotecă aici, în Mycogen. Am sentimentul că toate cunoștințele lor se află în Carte. Dacă există ceva care nu se află acolo, atunci nu îi interesează.

Seldon căscă și spuse:

— Cred că ai dreptate. În orice caz, nu are nici un rost să continui să citesc și mă îndoiesc că voi mai putea ține ochii deschiși de acum încolo. E bine dacă sting lumina?

— Aș aprecia acest lucru, Hari. Și hai să dormim pînă mîine dimineață mai tîrziu.

Apoi, în întuneric, Seldon spuse încet:

— Desigur, unele lucruri pe care le spun ți sînt ridicole. De exemplu, se referă la speranța de viață pe lumea lor ca fiind între trei și patru secole.

— Secole?

— Da, își numără vîrsta în decenii, în loc să și-o numere în ani. Îți dă un sentiment straniu, pentru că foarte multe din cele spuse de ei sînt realități incontestabile și atunci cînd vin cu ceva atît de ciudat, ești aproape gata să crezi.

— Dacă simți că începi să crezi așa ceva, atunci află că multe legende cu origini primitive pretind că primii conducători au avut o viață foarte îndelungată. Din moment ce sînt înfățișați ca eroi de neegalat, înțelegi, pare normal ca și durata vieții lor să le fie pe măsură.

— Adevărat? spuse Seldon căscînd din nou.

— Da. Și remediul pentru naivitate exagerată este să te culci și să reconsideri problemele a doua zi.

Și Seldon, apucînd doar să se mai gîndească la faptul că o viață deosebit de lungă ar fi foarte necesară pentru cineva care încerca să înțeleagă o Galaxie plină de oameni, adormi.

49

ÎN DIMINEAȚA URMĂTOARE, simțindu-se odihnit, proaspăt și dornic să reînceapă studiul Cărții, Hari o întrebă pe Dors:

— Ce vîrstă crezi că au surorile Raindrop?

— Nu știu. Douăzeci... douăzeci și doi?

— Ei bine, ce-ar fi să presupui că trăiesc trei sau patru secole...

— *Hari*! este ridicol.

— Am zis să *presupui*. În matematici, noi spunem mereu „să presupunem” și vedem dacă la sfîrșit dăm peste ceva care este evident neadevărat sau auto-contradictoriu. O viață prelungită înseamnă aproape sigur o perioadă prelungită de dezvoltare. Ar putea să arate de douăzeci de ani și de fapt să fie de șaizeci.

— Le poți întreba ce vîrstă au.

— Probabil că au să mintă.

— Le ceri certificatele de naștere.

Seldon zîmbi insinuant.

— Pun pariu pe ce vrei tu — dacă îți face plăcere, pe o zbenguială în pat, în doi — că au să pretindă că aceste lucruri nu se înregistrează sau, dacă se înregistrează, nu pot fi văzute de către membrii de trib.

– Nu pun pariu, spuse Dors. Și dacă lucrurile stau așa, atunci este inutil să mai presupui ceva despre vârsta lor.

– Ba nu. Gîndește-te la argumentul următor. Dacă Mycogenienii au o viață lungă, care este de patru sau de cinci ori mai mare decît a oamenilor obișnuiți, nu pot da naștere multor copii fără ca acest lucru să nu ducă la o creștere vertiginoasă a populației. Adu-ți aminte că Sunmaster a vorbit ceva despre faptul că populația *nu* este lăsată să crească și a lătrat remarcă asta puțin cam furios.

– Unde vrei să ajungi? spuse Dors.

– Cînd am fost cu Raindrop Forty-Three nu am văzut nici un copil.

– În microferme?

– Da.

– Te-ai așteptat să găsești copii acolo? Am fost cu Raindrop Forty-Five în magazine și în nivelele rezidențiale și te asigur că am văzut mulți copii de toate vîrstele, inclusiv sugari. Destui, chiar.

– Aha, se întristă Seldon. Deci asta ar însemna că nu au o viață lungă.

– După argumentele tale, aș spune că nu, desigur. Chiar ai crezut acest lucru? întrebă Dors.

– Nu, nu chiar. Dar nici nu-ți poți închide mintea și să faci presupuneri fără să le verifici într-un fel sau altul.

– Dar poți de asemenea să pierzi și foarte mult timp dacă te tot oprești să rumegi lucruri care sînt ridicole chiar de la prima vedere.

– Există unele lucruri care *par* ridicole la prima vedere și totuși nu sînt. Asta este tot. Apropó. Ești istoric. În munca ta, ai întîlnit vreodată obiecte sau fenomene numite „roboți“?

– Aha! Acum aduci vorba de o altă legendă, și încă una foarte răspîdită. Sînt foarte multe lumi care își imaginează existența, în timpurile preistorice, a mașinilor cu formă umană. Acestea sînt denumite „roboți“.

Poveștile despre roboți, continuă ea, își au probabil originea într-o legendă principală, pentru că tema este în general aceeași. Roboții au fost inventați, apoi au crescut ca număr, s-au perfecționat din ce în ce mai mult, pînă au devenit aproape supraumani. Au amenințat omenirea și au fost distruși. În orice caz, distrugerea lor a avut loc înaintea înregistrărilor istorice pe care ne putem baza astăzi. Părerea generală este că povestea este o imagine simbolică a riscurilor și pericolelor explorării Galaxiei, cînd oamenii s-au răspîdit de pe lumea sau lumile care constituiau locul lor de origine. Probabil că a existat dintotdeauna teama întîlnirii cu alte inteligențe — superioare.

— Probabil că s-au întâlnit chiar, măcar o dată, și asta a dat naștere legendei.

— Numai că pe lumile neocupate de oameni nu s-a găsit nici o dată vreo dovadă a existenței pre-umane sau ne-umane.

— Dar de ce „roboți”? Cuvântul are vreo semnificație?

— Eu nu știu, dar este echivalentul obișnuitelor „automate“.

— Automate! Bine, atunci de ce nu le spun așa?

— Pentru că oamenii folosesc termeni arhaici pentru a face mai atrăgătoare vechile legende pe care le povestesc. Apropo, de ce întrebi toate astea?

— Pentru că în această veche carte Mycogeniană se vorbește despre roboți. Și chiar foarte favorabil... Ascultă Dors, tu nu ieși din nou în după-amiaza asta cu Raindrop Forty-Five?

— Poate... dacă trece pe aici.

— N-ai vrea să-i pui câteva întrebări și să încerci să obții răspunsuri de la ea?

— Aș putea încerca. Ce întrebări?

— Aș vrea să aflu, cu cât mai mult tact posibil, dacă există vreo construcție în Mycogen care are vreo însemnătate deosebită, care are legătură cu trecutul, care are un fel de valoare mitologică, care poate...

Dors interveni, încercînd să nu zîmbească.

— Cred că ceea ce încerci tu să aflu este dacă Mycogen nu are vreun templu.

Și inevitabil, Seldon o privi cu ochii mari și spuse:

— Ce este un templu?

— Un alt termen arhaic cu origine nesigură. Înseamnă toate lucrurile de care ai întrebat tu — semnificație, trecut, mit. Foarte bine, am să întreb. Este genul de lucru, însă, despre care s-ar putea să nu discute. Cu membrii de trib, bineînțeles.

— Oricum, tu încearcă.

SACRATORIUM

AURORA —... O lume legendară, presupusă locuită în vremurile primordiale, în timpul începuturilor călătoriilor interstelare. Unii cred că este probabil să fie în același timp „lumea de origini“ a omenirii și un alt nume pentru „Pământ“. Oamenii din Sectorul Mycogen (q.v.) al vechiului Trantor s-au încăpățînat să pretindă că erau descendenții locuitorilor Aurorei și au făcut din această teză nucleul sistemului lor de credințe, despre care nu se cunoaște aproape nimic altceva...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

50

CELE DOUĂ RAINDROP sosiră pe la jumătatea dimineții. Raindrop Forty-Five părea la fel de veselă ca întotdeauna, dar Raindrop Forty-Three se opri chiar în spatele ușii, pîrînd nehotărîtă și circumspectă. Își ținea ochii în jos și nu-i aruncă nici o privire lui Seldon.

Seldon era cam încurcat și îi făcu un semn lui Dors, care spuse pe un ton vesel și viguros:

— Așteptați puțin, Surorilor. Trebuie să las instrucțiuni bărbatului meu, altfel nu va ști ce să facă astăzi de unul singur.

Se deplasară în baie și Dors șopti:

— S-a întîmplat ceva?

— Da. Raindrop Forty-Three este vizibil zdruncinată. Te rog spune-i că am să-i înapoiez Cartea cît mai curînd posibil.

Dors îl gratulă pe Seldon cu o privire lungă și surprinsă în același timp.

— Hari, spuse ea, tu ești o persoană drăguță, grijulie, dar nu ai tact nici măcar cît o amibă. Dacă măcar aș pomeni de Carte bieteii femeii, și-ar da seama că mi-ai povestit tot ceea ce s-a întîmplat ieri și atunci o să fie *cu adevărat* zdruncinată. Cel mai bun lucru ar fi să mă port cu ea așa cum mă port de obicei.

Seldon încuvîință și spuse abătut:

— Cred că ai dreptate.

Dors se întoarce la timp pentru masă și îl găsi pe Seldon așezat pe patul lui, frunzărind în continuare Cartea, dar cu o nerăbdare sporită.

El ridică o privire încruntată și spuse:

— Dacă mai stăm pe-aici, o să ne trebuiască un aparat, sau ceva prin care să ținem legătura. Nu aveam nici o idee la ce oră aveai să te întorci, și am fost puțin îngrijorat.

— Ei bine, iată-mă, spuse ea scoțindu-și cu băgare de seamă cascheta și privind-o cu ceva mai mult decît puțin dezgust. Sînt foarte plăcut surprinsă de grija ta. M-am gîndit că vei fi atît de cufundat în Carte, încît nici măcar nu-ți vei fi dat seama că eram plecată.

Seldon pufni.

— Cît despre aparatele de comunicație, spuse Dors, mă îndoiesc că în Mycogen sînt ușor de procurat. Ar însemna să ușureze contactul cu membrii de trib din afară și bănuiesc că cei care conduc Mycogenul sînt nevoiți și hotărîți să taie orice posibilă legătură cu marea lume de dincolo.

— Da, spuse Seldon citind din două în două pagini, mă așteptam la așa ceva, din cele ce am citit în Carte. Ai aflat despre... cum i-ai spus... templu?

— Da, spuse ea scoțindu-și peticele de pe sprîncene. Există. Sînt cîteva împrăștiate pe suprafața sectorului, dar este o clădire centrală care pare a fi cea mai importantă... Mă crezi dacă-ți spun că o femeie mi-a observat genele și mi-a spus că n- ar fi trebuit să mă arăt în public? Am impresia că avea de gînd să-mi facă un raport pentru apariție indecentă în public.

— Lasă asta, spuse nerăbdător Seldon. Ai aflat unde se află templul central?

— Am primit unele îndrumări, dar Raindrop Forty-Five m-a avertizat că femeilor nu li se permite să intre înăuntru decît la ocazii deosebite și asta nu se va întîmpla prea curînd. Se numește *Sacratorium*.

— Cum?

— *Sacratorium*.

— Ce cuvînt urît. Ce înseamnă?

— Dors clătină din cap.

— E un cuvînt nou pentru mine. Și nici măcar Surorile Raindrop nu știau ce înseamnă. Pentru ele, *Sacratorium* nu este numele clădirii, ci este ceea ce *este*. A le întreba de ce este numit așa, seamănă probabil cu a le întreba de ce un perete este numit perete.

— Dar ele *cunosc* ceva despre templu?

— Desigur, Hari. Îi știi menirea. Este un loc dedicat unui alt lucru decât viața de aici din Mycogen. Este dedicat unei alte lumi, mai veche și mai bună.

— Lumea pe care au trăit cîndva, vrei să spui?

— Exact. Raindrop Forty-Five a spus același lucru, dar nu chiar în acest mod. Nu a fost în stare să rostească cuvîntul.

— Aurora?

— Acesta este cuvîntul, dar bănuiesc că dacă l-ai spune cu voce tare unui grup de Mycogenieni, ar fi șocați și îngroziți. Raindrop Forty-Five, după ce a spus „Sacrorium-ul este dedicat...”, s-a oprit și a scris literele cuvîntului cu grijă, una cîte una, cu degetul pe palmă. Și a roșit, ca și cum făcea un lucru obscen.

— Ciudat, spuse Seldon. Dacă această Carte este un ghid corect, Aurora este amintirea lor cea mai dragă, este principalul lucru care îi unește, centrul în jurul căruia se învîrt toate în Mycogen. Pentru ce menționarea sa ar fi considerată obscenă?... Ești sigură că nu ai înțeles greșit ceea ce a vrut Sora să spună?

— Sînt sigură. Și poate că nu este nici un mister. Dacă ar vorbi prea mult despre asta, ar ajunge la urechile membrilor de trib. Cel mai bun mod pentru a face ca secretul să rămînă doar al lor este să facă din pomenirea acestui nume un tabu.

— Tabu?

— Un termen antropologic de specialitate. Se referă la presiuni sociale puternice și eficiente, care interzic un anume gen de acțiune. Faptul că femeile nu au voie să intre în Sacrorium are probabil forța unui tabu. Sînt sigură că orice Soră s-ar îngrozi dacă i s-ar propune să-i încalce perimetrul.

— Și îndrumările pe care le-ai primit sînt suficiente pentru a putea să ajung de unul singur la Sacrorium?

— În primul rînd, Hari, nu mergi de unul singur. Am să merg cu tine. Am impresia că am mai discutat această problemă și că te-am lămurit că nu am cum să te protejiez de la distanță... nici de lapoviță, nici de femei în călduri. În al doilea rînd, nu este practic să te gîndești să mergi pe jos pînă acolo. Mycogen o fi el un sector mic, ca mai toate sectoarele, dar nu este *chiar* atît de mic.

— În cazul ăsta, luăm un Expres.

— Pe teritoriul Mycogenian nu trec Expresuri. Ar ușura prea mult contactul dintre Mycogenieni și membrii de trib. Totuși, există mijloace publice de transport, de genul celor care se întîlnesc pe planetele cele mai puțin dezvoltate. De fapt, Mycogen asta și este, o bucatică de planetă subdezvoltată, înfiptă ca o așchie în corpul Tran-torului, care altfel este o amestecătură de societăți dezvoltate... Și

Hari, termină Cartea cât mai repede posibil. Este clar că Raindrop Forty-Three are probleme atîta vreme cît aceasta se află la tine, iar dacă ei află, vom avea și noi.

— Vrei să spui că citirea ei de către un membru de trib este tabu?

— Sînt sigură.

— Ei bine, nu ar fi cine știe ce mare pierdere dacă aș înapoia-o. Aș zice că 95 la sută este deosebit de plicticoasă. Lupte interne nesfîrșite între grupările politice. Justificări nesfîrșite ale politicii duse, de a cărei înțelepciune nu îmi pot da seama. Predici nesfîrșite pe probleme de etică și care, chiar și atunci cînd sînt juste, și de obicei nu sînt, sînt formulate cu o fermitate atît de enervantă încît aproape că invită să fie încălcate.

— Spui asta de parcă ți-aș face o mare favoare dacă te-aș scăpa de Carte.

— Numai că rămîn totuși cele 5 procente care discută despre Aurora cea-care-nu-trebuie-niciodată-pomenită. Mă tot gîndesc că ar putea fi acolo ceva care să-mi fie de ajutor. De-asta vroiam să aflu despre Sacratorium.

— Sperî să găsești în Sacratorium argumente care să sprijine ideile care se găsesc în Carte despre Aurora?

— Într-un fel. Și mă interesează de asemeni teribil ceea ce spune Cartea despre automate, sau roboți ca să folosesc termenul lor. Acest concept mă atrage.

— Doar nu l-ai luat în serios?

— Aproape în serios. Dacă accepți literal unele pasaje din Carte, se sugerează că unii dintre roboți aveau formă umană.

— Normal. Dacă ai de gînd să construiești un simulacru de ființă umană, o să-l faci să *semene* cu o ființă umană.

— Da, simulacru înseamnă „*asemănare*“, dar *asemănarea* poate fi foarte aproximativă. Un artist poate realiza un desen din cîteva linii, iar tu ți-ai putea da seama că el a reprezentat un om și l-ai recunoaște. Un cerc pentru cap, o linie verticală pentru trup, patru linii înclinate pentru brațe și pentru picioare, și ai înțeles mesajul. Dar eu vorbesc despre roboți care seamănă *cu adevărat* cu o ființă omenească, în toate detaliile.

— Este ridicol, Hari. Închipuie-ți cît timp ar trebui pentru ca să prelucrazi metalul corpului în proporții perfecte, curbele line ale mușchilor de dedesubt.

— Dar, Dors, cine a vorbit despre „metal“? Impresia mea este că astfel de roboți erau organici sau pseudo-organici, că erau acoperiți cu piele și că în nici un caz nu puteai face cu ușurință distincție între ei și oameni.

— Spune Cartea *așa ceva*?

— Nu în atâtea cuvinte. Concluziile însă...

— Sînt concluziile *tale*, Hari. Nu le poți lua în serios.

— Lasă-mă să încerc să-ți demonstrez. Sînt patru lucruri pe care le pot deduce din ceea ce spune Cartea despre roboți... și am urmărit toate referințele date în index. În primul rînd, după cum spuneam, ei — sau unii dintre ei — seamănă perfect cu oamenii; în al doilea rînd, aveau o viață extrem de lungă — dacă ești de acord să-i spunem astfel.

— Mai bine să-i spunem „durată de funcționare“, spuse Dors, altfel ai să începi să-i consideri și pe ei oameni.

— În al treilea rînd, spuse Seldon nebagînd-o în seamă, unii — sau în orice caz, cel puțin unul — continuă să trăiască și în zilele noastre.

— Hari, asta este una dintre cele mai răspîndite legende ale noastre. Eroul legendar nu moare, ci trăiește de-a pururi, gata să revină și să își salveze poporul atunci cînd acesta se află la ananghie. *Serios*, Hari.

— În al patrulea rînd, spuse Seldon continuîndu-și firul ideilor, sînt unele rînduri care par să arate că templul central — sau Sacra-torium-ul, dacă despre el este vorba, deși nu am găsit acest cuvînt în Carte — adăpostește un robot.

Făcu o pauză, apoi spuse:

— Înțelegi?

— Nu, spuse Dors. Ce-ar trebui să înțeleg?

— Alăturînd cele patru puncte, este probabil ca un robot care arată exact ca și un om, și care trăiește încă, să se afle în Sacra-torium. Un robot care trăiește de douăzeci de mii de ani.

— Haide, Hari, cum *poți* să crezi așa ceva?

— Nu pot spune că într-adevăr cred, dar nici nu pot să nu țin cont. Dacă e adevărat? Și dacă — există o șansă la un milion, recunosc — e adevărat? Nu înțelegi cît de util mi-ar putea fi? Și-ar putea *aminti* Galaxia, așa cum era ea cu mult înaintea existenței înregistrărilor istorice pe care te poți baza. *M-ar putea* ajuta să-mi fac psihoistoria bună de a fi pusă în aplicare.

— Și chiar dacă ar fi adevărat, crezi că Mycogenienii te-ar lăsa să vezi robotul și să-l iei la întrebări?

— N-am de gînd să le cer permisiunea. Pot cel puțin să merg la Sacra-torium și să văd în primul rînd dacă este ceva care poate fi luat la întrebări.

— Nu acum. Mîine, cel mai devreme. Și dacă nu te răzgîndești pînă mîine dimineață, *mergem*. Amîndoi.

— Dar chiar tu mi-ai spus că femeile nu au voie...

— Au voie să-l privească din exterior, sînt sigură și bănuiesc că mai mult de atît nu vom reuși să facem.

Și era foarte sigură pe ea.

51

HARI SELDON era încîntat să o lase pe Dors să ia inițiativa. Ea se plimbase deja pe principalele străzi din Mycogen și era mult mai obișnuită cu ele decît era el.

Dors Venabili, încruntată, era foarte puțin încîntată de prospect.

— Știi, ne putem rătăci foarte ușor, spuse ea.

— Nu și dacă avem foile astea, spuse Seldon.

Ea îl privi enervată.

— Dă-ți seama că te afli în Mycogen, Hari. Mie îmi trebuie o computohartă, ceva care poate fi întrebant. Versiunea asta Mycogeniană este doar un pliant de plastic. Nu-i pot spune acestui lucru unde mă aflu. Nici vorbindu-i, nici apăsînd pe taste. Iar el nu îmi poate spune nimic, în nici un fel. Este un lucru *tipărit*.

— Atunci citește ce spune.

— Asta și încerc să fac, dar este scris pentru oameni care sînt de la bun început obișnuși cu acest sistem. Va trebui să întrebăm.

— Nu, Dors. Asta va fi ultimul lucru pe care-l vom face. Nu vreau să atragem atenția. Mai degrabă ne încercăm norocul și ne căutăm singuri drumul, chiar dacă asta înseamnă să facem unul sau două oculuri în plus.

Dors răsfoi cu mare atenție cărticica, apoi spuse în silă:

— Ei bine, Sacratorium-ul se bucură de o atenție importantă. Presupun că e și normal. Probabil că oricine din Mycogen va dori să ajungă acolo într-un moment sau altul al vieții sale.

Apoi, după ce mai studie puțin, spuse:

— Hai să-ți spun. Nu există vreun mijloc de transport care să ne ducă de aici acolo.

— Ce?

— Nute alarma. După cîte se pare, există posibilitatea de a ajunge de aici la alt mijloc de transport care ne *va duce* acolo. Va trebui să schimbăm.

Seldon se liniști.

— Ei, bineînțeles, spuse el. Nu poți lua un Expres care să te ducă în jumătate din locurile de pe Trantor. Trebuie să mai și schimbi.

Dors îi aruncă lui Seldon o privire enervată.

— Știu și eu asta. Numai că sînt obișnuită ca aceste lucruri să-
mie spuse. Atunci cînd ți se cere să afli singur, s-ar putea ca, o vreme,
să-ți scape pînă și cele mai simple lucruri.

— E în regulă, dragă. Nu mai face și tu atîta caz. Acum că știi
drumul, ia-o înainte. Eu am să te urmez, supus ca un mieluşel.

Și merse în urma ei pînă ajunseră la o intersecție, unde se opriră.

În aceeași intersecție se aflau trei masculi îmbrăcați în robe albe
și o pereche de femei îmbrăcate în robe gri. Seldon încercă în direcția
lor un zîmbet universal și general, dar aceștia răspunseră cu o privire
absentă și se uitară apoi în altă parte.

Apoi sosi mijlocul de transport. Era o versiune demodată a ceea
ce Seldon, acasă pe Helicon, ar fi numit gravi-bus. Înăuntru erau cam
douăzeci de banchete tapițate, fiecare putînd fi ocupată de patru
oameni. Fiecare banchetă avea propriile sale uși de ambele părți ale
bus-ului. Cînd se oprea, pasagerii coborau pe oricare parte. (Pentru
un moment, Seldon fu îngrijorat pentru cei care coboriseră pe acea
parte a gravi-bus-ului care dădea în trafic. Dar apoi observă că orice
vehicul care se apropia, din orice direcție, se oprea atunci cînd ajun-
gea lîngă gravi-bus. Nici unul nu trecea de el, atîta vreme cît staționa.)

Dors îl împinse nerăbdătoare pe Seldon, iar el se îndreptă spre
o banchetă unde erau libere două locuri alăturate. Dors veni în urma
lui. (Bărbații urcau și coborau întotdeauna primii, observă el.)

— Nu mai studia oamenii, îi șopti Dors. Mai bine observă ce este
în jurul tău.

— Am să încerc.

— De exemplu, spuse ea, arătînd cu degetul.

În dreptul fiecăruia, montat în spatele banchetei din față, se afla
cite un ecran neted. Imediat ce vehiculul se puse în mișcare, se aprin-
seră cîteva cuvinte, menționînd următoarea oprire și clădirile sau
drumurile mai importante din apropiere.

— Așa, spuse ea, asta probabil că ne va spune cînd ne apropiem
de punctul în care va trebui să schimbăm. Bine cel puțin că sectorul
nu este în întregime barbar.

— Bun, spuse Seldon.

Apoi, după o vreme, aplecîndu-se înspre Dors, șopti:

— Nimeni că nu ne privește. Se pare că sînt stabilite granițe
artificiale care să mențină intimitatea personală în orice loc aglomerat.
Ai observat asta?

— Dintotdeauna am considerat asta ca pe un lucru firesc. Dacă
asta va fi o regulă a psihoistoriei tale, nimeni nu va fi foarte impresionat
de ea.

După cum presupusese Dors, ecranele din fața lor anunțară în cele din urmă apropierea locului de unde urmau să ia linia directă spre Sacratorium.

Ieșiră și din nou avură de așteptat. Unele bus-uri din fața părăsiră deja intersecția, dar un alt gravi-bus se apropia deja. Se aflau pe o rută intens circulată, lucru deloc surprinzător. Sacratorium-ul era sortit să fie centrul și inima sectorului.

— Văd că nu plătim, șopti Seldon după ce se urcară în gravi-bus.

— Din ceea ce scrie în hartă, transportul public este un serviciu gratuit.

Seldon, surprins, își împinse buza de jos în afară.

— Ce civilizată. Presupun că nimic nu este absolut, nici barbarismul, nici înapoierea, nimic.

Dar Dors îl înghionti cu cotul și șopti:

— Regula ta a fost încălcată. Sîntem privați. Bărbatul din dreapta ta.

52

OCHII LUI SELDON se întorseră rapid. Omul din dreapta sa era cam uscățiv și părea destul de în vîrstă. Avea ochi căprui și un ten închis la culoare, iar Seldon era sigur că ar fi avut păr negru, dacă n-ar fi fost depilat.

Privi din nou în față, gîndind; acest Frate era cam neobișnuit. Puținii Frați cărora le acordase atenție erau mai degrabă înalți, cu pielea deschisă la culoare și cu ochii albaștri sau gri. Desigur, nu văzuse destui pentru ca să tragă o concluzie generală.

Apoi simți o ușoară atingere pe mîneca dreaptă a robei sale. Seldon se întoarse, nehotărît și se trezi privind o plăcuță pe care scria, cu litere îngrijite, ATENȚIE, MEMBRU DE TRIB!

Seldon tresări și își duse automat mîna la caschetă.

— Păr, murmură ușor omul de lîngă el.

Mîna lui Seldon îl găsi, un mic smoc de păr scurt, la tîmplă. Probabil că i se deranjase cascheta, într-un loc sau într-altul. Repede, și cît mai pe furiș cu puțință, trase acel colț al caschetei, apoi se asigură că era bine aranjată, prefăcîndu-se că își mîngîie chelia.

Se întoarse spre vecinul său din dreapta, dădu ușor din cap, și murmură:

— Mulțumesc.

Vecinul său zîmbi, și spuse apoi, vorbind cu o voce normală:

— Mergeți la Sacratorium?

Seldon dădu din cap.

— Da, merg.

— Nu e greu de ghicit. Și eu merg acolo. Coborîm împreună? Avea un zîmbet prietenos.

— Eu sînt cu... cu...

— Cu femeia ta. Desigur. Deci, împreună, toți trei?

Seldon nu prea știa cum să reacționeze. O privire rapidă în cealaltă direcție îi arătă că ochii lui Dors erau îndreptați în față. Nu arăta nici un interes pentru o conversație masculină — o atitudine potrivită pentru o Soră. Însă, Seldon simți o ușoară bătaie cu palma pe genunchiul stîng, pe care o consideră (probabil nu cu prea mult temei) ca însemnînd: „E în regulă“.

Oricum, politețea sa înăscută era de partea unui astfel de răspuns, așa că spuse:

— Da, desigur.

Conversația încetă pînă cînd plăcuțele de direcție le spuseră că ajungeau la Sacratorium, și prietenul Mycogenian al lui Seldon se ridică să coboare.

Gravi-bus-ul făcu un ocol larg în jurul perimetrului unei zone întinse a Sacratorium-ului și apoi, cînd ajunseră în stație, se produse un exod general, bărbații trecînd în fața femeilor pentru a coborî primii. Femeile îi urmară.

Vocea Mycogenianului era puțin cam șovăielnică, din cauza vîrstei, dar era veselă.

— Este puțin cam devreme pentru masă... prieteni, spuse el, dar credeți-mă pe cuvînt că nu peste multă vreme va fi aglomerație. N-ați vrea să cumpărați ceva simplu, acum, și să mîncăți afară? Sînt foarte obișnuit cu împrejurimile astea și cunosc un loc bun.

Seldon se întrebă dacă ăsta nu era cumva un truc pentru a-i atrage pe membrii de trib nevinovați într-un loc rău famat sau scump, totuși se hotărî să riște.

— Ești foarte amabil, spuse el. Întrucît nu sîntem deloc obișnuiți cu locurile, vom fi bucuroși să te lăsăm să ne conduci.

Cumpărare gustarea — sandwich-uri și o băutură care semăna cu laptele — de la o tarabă în aer liber. Întrucît era o zi minunată iar ei erau vizitatori, spuse bătrînul Mycogenian, vor merge pe domeniile Sacratorium-ului și vor mîncă afară, cel mai bun lucru pentru a face cunoștință cu împrejurimile.

În timpul plimbării, cu mîncarea în mînă, Seldon observă că, la o scară foarte mică, Sacratorium-ul semăna cu Palatul Imperial și că domeniile sale semănau, la aceeași scară, cu domeniile Imperiale. Nu-i prea venea să creadă că Mycogenienii admirau instituția Imperială sau că, într-adevăr, făceau altceva decît să o urască și să o

disprețuiască; cu toate acestea, se părea că nu puteau rezista atracției culturale.

— Este minunat, spuse Mycogenianul cu o mândrie vizibilă.

— Într-adevăr, spuse Seldon. Ce frumos strălucește în lumina zilei.

— Domeniile din jurul lui, spuse Mycogenianul, sînt astfel construite încît imită... în miniatură, ca să fiu mai precis, domeniile guvernamentale ale lumii noastre, Lumea Zorilor.

— Ai vizitat vreodată domeniile Palatului Imperial? întrebă Seldon cu prudență.

Mycogenianul prinse aluzia și nu păru deranjat de ea.

— Și ei au copiat cît au putut de bine Lumea Zorilor.

Seldon se îndoia foarte tare de acest lucru, dar nu spuse nimic.

Ajunseră la o bancă semicirculară din piatră albă care strălucea în lumină, la fel ca și Sacratorium-ul.

— Bine, spuse Mycogenianul cu ochii negri scînteind de plăcere. Nimeni nu mi-a luat locul. Îi spun locul meu doar din cauză că este locul meu favorit. Permite o vedere minunată, printre copaci, a zidului lateral al Sacratorium-ului. Te rog să ieși loc. Nu e rece, te asigur. Și însoțitoarea ta. Poate să ia și ea loc. Este o membră de trib, știi asta, și are obiceiuri diferite. Ea... ea poate să și vorbească, dacă dorește.

Dors îi oferi o privire aspră, apoi se așeză.

Seldon, dîndu-și seama că ar mai putea sta o vreme cu acest Mycogenian, întinse mîna și spuse:

— Eu sînt Hari, iar însoțitoarea mea este Dors. Noi nu folosim numere.

— Fiecare cu ce-i al lui... sau al ei, spuse celălalt cu larghețe. Eu sînt Mycelium Seventy-Two. Sîntem o familie mare.

— Mycelium? spuse Seldon șovăind un pic.

— Pari surprins, spuse Mycelium. Înțeleg deci că ai întîlnit pînă acum doar membri din familiile Conducătoare. Nume cum ar fi Cloud, și Sunshine, și Starlight — toate au legătură cu cerul.

— Trebuie să recunosc... începu Seldon.

— Ei bine, fă acum cunoștință cu unul din clasele de mai de jos. Noi ne luăm numele din pămînt și din microorganismele pe care le cultivăm. Foarte onorabil.

— Sînt sigur, spuse Seldon, și îți mulțumesc din nou că m-ai ajutat în... problema mea din gravi-bus.

— Ascultă, spuse Mycelium Seventy-Two, te-am salvat dintr-un mare bucluc. Dacă o Soră te-ar fi zărit înaintea mea, ar fi țipat, negreșit, iar Fratele cel mai apropiat de tine te-ar fi îmbrîncit afară din gravi-bus... poate chiar fără să mai aștepte oprirea.

Dors se aplecă în față, astfel încît să poată privi dincolo de Seldon.

— Și cum se face, spuse ea, că nu ai acționat chiar tu în acest mod?

— Eu? Eu nu am nici un fel de dușmănie față de membrii de trib. Eu sînt intelectual.

— Intelectual?

— Primul din familia mea. Am studiat la școala Sacratorium-ului, și am făcut-o chiar foarte bine. Sînt erudit în toate artele străvechi și am autorizația pentru a putea intra în biblioteca tribală unde se află video-cărți și cărți despre membrii de trib. Pot viziona orice video-carte sau pot citi orice carte doresc. Avem chiar și o bibliotecă de referințe, computerizată, unde mă descurc de asemenea. Genul ăsta de lucruri îți lărgeste mintea. Nu mă deranjează dacă văd un pic de păr. Am văzut de multe ori imagini cu bărbați care poartă păr. Și femeii, desigur, adăugă el aruncînd o privire fugară spre Dors.

Mîncară în liniște o vreme, apoi Seldon spuse:

— Am observat că fiecare Frate care intră sau iese din Sacratorium poartă o eșarfă roșie.

— A, da, spuse Mycelium Seventy-Two. Peste umărul stîng și în jurul părții drepte a taliei... de obicei e foarte fantezist împodobită.

— De ce?

— Se numește „obiah“. Simbolizează bucuria simțită la intrarea în Sacratorium și sîngele pe care oricine l-ar vărsa, pentru a-l apăra.

— Sînge? se încruntă Dors.

— E doar un simbol. De fapt, nu am auzit să fi fost cineva care să fi vărsat sînge pentru Sacratorium. Fiîndcă tot veni vorba, nici nu-i cine știe ce mare bucurie. Majoritatea se tînguie, jelesc și se prosternază pentru Lumea Pierdută.

Vocea sa coborî pînă deveni o șoaptă:

— Mare prostie.

— Nu ești un... un credincios? spuse Dors.

— Eu sînt un intelectual, spuse Mycelium cu o mîndrie vizibilă.

Rînji, iar fața i se încreți, accentuîndu-i vîrsta. Seldon se trezi întrebîndu-se ce vîrstă avea omul. Cîteva secole?... Nu, discutaseră despre asta. Era imposibil, și totuși...

— Ce vîrstă ai? întrebă deodată Seldon aproape fără să vrea.

Mycelium Seventy-Two nu dădu nici un semn că ar fi fost ofensat de întrebare și nici nu ezită să răspundă:

— Șaizeci și șapte.

Seldon era hotărît să afle.

— Mi s-a spus că voi credeți că în vremurile de foarte demult, toți trăiau cîteva secole.

Mycelium Seventy-Two îl privi pe Seldon într-un mod ciudat.

— Asta cum ai aflat-o? Cineva trebuie să fi vorbit mai mult decît trebuia... dar este adevărat. Există această credință. Doar cei inocenți o cred, dar Conducătorii îi încurajează, pentru că asta ne pune în evidență superioritatea. De fapt, speranța noastră de viață este mai mare decît în oricare altă parte pentru că mîncăm o hrană mai nutritivă, dar oameni care să trăiască *un secol* sînt totuși destul de rari.

— Trag concluzia că nu consideri că Mycogenienii sînt superiori, spuse Seldon.

— Mycogenienii nu au nimic în neregulă, spuse Mycelium Seventy-Two. Cu siguranță, nu sînt *inferiori*. Totuși, eu cred că toți oamenii sînt egali... Chiar și femeile, adăugă el privind-o pe Dors peste Seldon.

— Nu cred, spuse Seldon, că foarte mulți dintre ai tăi ar fi de acord cu asta.

— Sau dintre *ai tăi*, spuse Mycelium Seventy-Two ușor revoltat. Totuși, eu o cred. Un intelectual trebuie să creadă asta. Am vizionat și chiar am citit toată marea literatură a membrilor de trib. Eu înțeleg cultura voastră. Am scris articole despre ea. Pot sta aici împreună cu voi foarte bine, ca și cum ați fi... *de-ai noștri*.

— Pari mîndru că înțelegi obiceiurile membrilor de trib, spuse Dors pe un ton puțin cam repezit. Ai călătorit vreodată în afara Mycogenului?

Mycelium Seventy-Two păru că se trage puțin într-o parte.

— Nu.

— De ce? Ai putea să ne cunoști mai bine.

— Nu m-aș simți bine. Ar trebui să port o perucă. Mi-ar fi rușine.

— De ce o perucă? spuse Dors. Ai putea rămîne așa cum ești.

— Nu, spuse Mycelium Seventy-Two. N-aș fi chiar atît de nesăbuit. Toți cei cu păr s-ar purta urît cu mine.

— S-ar purta urît? De ce? spuse Dors. Avem, oriunde pe Trantor și pe toate celelalte lumi, o grămadă de oameni care au chelit în mod natural.

— Tatăl meu a chelit de tot, oftă Seldon, și presupun că în deceniile care vor urma voi cheli și eu. Nici acum nu am părul chiar atît de des.

— Nu la asta mă refeream, spuse Mycelium Seventy-Two. Voi rămîneți cu păr pe membre, și deasupra ochilor. Eu vreau să spun *spîn* — nici un pic de păr.

— Nicăieri pe corp? întrebă curioasă Dors.

De data aceasta, Mycelium Seventy-Two păru jignit și nu mai spuse nimic.

Seldon, nerăbdător să repună discuția pe făgaș, spuse:

— Spune-mi, Mycelium Seventy-Two, membrii de trib pot intra, ca spectatori, în Sacratorium?

Mycelium Seventy-Two clătină energic din cap.

— Niciodată. Nu este decît pentru Fii Zorilor.

— Doar pentru Fii? întrebă Dors.

Mycelium Seventy-Two păru şocat pentru un moment, apoi spuse, înţelegător:

— Ei, voi sînteţi membri de trib. Fîcele Zorilor intră doar în anumite zile şi în anumite ore. Aşa este obiceiul. Nu spun că *eu* aprob asta. Dacă ar fi după mine, eu aş spune: „Intraţi. Bucuraţi-vă dacă puteţi“. Dacă nu mă bucur eu, măcar alţii să se bucure.

— Tu nu intri nici o dată?

— Cînd eram tînăr, părinţii m-au dus, dar..., clătină din cap,... nu erau decît oameni care se holbau la Carte citind din ea şi suspinînd şi plîngînd după vechile vremuri. Este foarte deprimant. Nu poţi vorbi cu nimeni. Nu poţi rîde. Nu poţi nici măcar să-i priveşti pe ceilalţi. Mîntea ta trebuie să fie concentrată în totalitate asupra Lumii Pierdute. În totalitate.

Dădu din mîna, a refuz, apoi continuă:

— Asta nu e pentru mine. Eu sînt intelectual şi vreau ca întreaga lume să mi se deschidă.

— Bun, zise Seldon descoperind o şansă. Şi noi simţim la fel. Şi noi sîntem intelectuali, Dors şi cu mine.

— Ştiu, spuse Mycelium Seventy-Two.

— Ştii? De unde ştii?

— Trebuie să fiţi. Singurii membri de trib care au acces în Mycogen sînt oficialii Imperiali, diplomaţii, comercianţii importanţi şi intelectualii — iar pentru mine, aveţi aerul unor intelectuali. De-asta mi-aţi atras interesul. Intelectuali, laolaltă.

Scoase un zîmbet încîntător.

— Da, asta sîntem, spuse Seldon. Eu sînt matematician. Dors este istoric. Tu?

— Eu mă specializez în... cultură. Am citit toate marile lucrări ale literaturii membrilor de trib: Lissauer, Mentone, Novigor...

— Şi noi am citit marile voastre opere. Am citit Cartea, de exemplu... despre Lumea Pierdută.

Ochii lui Mycelium Seventy-Two se deschiseră larg, a surpriză. Tenul său măsliniu păru să pălească puţin.

— Serios? Cum? Unde?

— La Universitatea noastră avem copii pe care le putem citi, dacă facem rost de aprobare.

— Copii ale Cărţii?

— Da.

— Mă întreb, Conducătorii știu asta?

— Și am citit și despre roboți, spuse Seldon.

— Roboți?

— Da. De-asta aș fi dorit să pot intra în Sacratorium. Mi-ar place să văd robotul.

(Dors îl lovi pe Seldon cu piciorul în gleznă, ușor, dar el nu o băgă în seamă.)

— Eu nu cred în astfel de lucruri, spuse stinjenit Mycelium Seventy-Two. Intelectualii nu cred.

Dar privi împrejur ca și cum s-ar fi temut să nu fie auzit.

— Am auzit că încă mai există un robot în Sacratorium, spuse Seldon.

— Nu vreau să vorbesc despre o astfel de absurditate, spuse Mycelium Seventy-Two.

— Unde s-ar afla, dacă *ar exista* în Sacratorium? insistă Seldon.

— Chiar dacă ar exista vreunul, nu ți-aș putea spune. N-am mai fost acolo din copilărie.

— Nu ști dacă există vreun loc special, vreun loc anume?

— Există, mansarda Conducătorilor. Doar Conducătorii merg acolo, dar înăuntru nu se află nimic.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu, sigur că nu.

— Atunci, de unde știi?

— Nu știu că acolo nu se află un rodiiu. Nu știu că acolo nu se află un echipament laser. Nu știu că acolo nu se află un lucru, dintr-un milion de lucruri diferite. Lipsa mea de cunoaștere privind absența lor arată oare că sînt toate prezente?

Pentru un moment, Seldon nu găsi nimic de spus.

O umbră de zîmbet se strecură în privirea gînditoare a lui Mycelium Seventy-Two.

— Așa judecă un erudit, spuse el. Nu sînt un om ușor de abordat, înțelegi. Oricum, nu te-aș sfătui să urci în mansarda Conducătorilor. Nu cred că ți-ar plăcea ce s-ar întîmpla dacă un membru de trib ar fi găsit acolo... Bun. Zorile să vă binecuvînteze.

Se ridică deodată — fără a-i preveni — și se grăbi să dispară.

Seldon privi în urma lui, foarte surprins.

— Ce l-a făcut să se grăbească în halul ăsta?

— Faptul că se apropie cineva, cred, spuse Dors.

Într-adevăr, cineva se apropia. Un bărbat înalt, îmbrăcat într-o robă albă îngrijită, traversată de o și mai îngrijită și ușor strălucitoare eșarfă roșie, aluneca solemn înspre ei. Avea înfățișarea inconfunda-

bilă a unui bărbat cu autoritate și înfățișarea și mai inconfundabilă a unuia care este nemulțumit de ceva.

53

ÎN TIMP CE noul Mycogenian se apropia, Hari Seldon se ridică în picioare. Nu avea nici cea mai vagă idee care ar fi fost comportamentul politicos adecvat, dar avea sentimentul că rău nu făcea. Dors Venabili se ridică odată cu el, ținându-și cu grijă ochii în pământ.

Celălalt se opri, în picioare, în fața lor. Și el era bătrîn, dar îmbătrînise mai delicat decît Mycelium Seventy-Two. Vîrsta părea să fi dat noblețe feței sale încă frumoase. Capul său chel avea o rotunjime minunată, iar ochii săi erau de un albastru uluitor, contrastînd puternic cu roșul strălucitor și incandescent al eșarfei sale.

— Văd că sînteți membri de trib, spuse noul venit.

Vocea sa era mai ascutită decît se aștepta Seldon, dar vorbea încet, ca și cum ar fi fost conștient de greutatea autorității sale în fiecare cuvînt pe care îl rostea.

— Da, sîntem, rosti Seldon politicos dar ferm.

Nu vedea nici un motiv pentru a nu respecta poziția celuiilalt, dar nu intenționa să și-o subestimeze pe a sa.

— Numele voastre?

— Eu sînt Hari Seldon din Helicon. Însoțitoarea mea este Dors Venabili din Cinna. Și numele tău, omule din Mycogen?

Ochii celuiilalt se îngustară a nemulțumire, dar și el putea recunoaște un aer de autoritate, atunci cînd îl întîlnea.

— Sînt Skystrip Two, spuse el ridicînd capul și mai sus, un Conducător al Sacratorium-ului. Și care este poziția ta, membru de trib?

— *Noi*, spuse Seldon accentuînd pronumele, sîntem cadre universitare de la Universitatea Streeling. Eu sînt matematician, iar însoțitoarea mea este istoric. Am venit aici ca să studiem obiceiurile din Mycogen.

— Cu permisiunea cui?

— Cu cea a lui Sunmaster Fourteen, care ne-a întîmpinat la sosire.

Skystrip Two rămase tăcut un moment, apoi un mic zîmbet îi apărură pe figură și luă un aer care părea aproape binevoitor.

— Înalțul Conducător, spuse el. Îl cunosc bine.

— Așa e și normal, spuse Seldon pe un ton prietenos. Mai e ceva, Conducător?

— Da, spuse Conducătorul încercînd să-și recîștige superioritatea. Cine era bărbatul care era cu voi și care s-a grăbit să dispară atunci cînd m-am apropiat?

Seldon clătină din cap.

— Nu l-am mai văzut nici o dată pînă acum, Conducător, și nu știu nimic despre el. L-am întilnit absolut din întîmplare și l-am întrebat despre Sacratorium.

— Ce l-ați întrebat?

— Două lucruri, Conducător. L-am întrebat dacă clădirea era Sacratorium-ul, și dacă membrii de trib au voie să pătrundă în ea. A răspuns afirmativ la prima întrebare, și negativ la a doua.

— Exact. Și de ce vă interesează Sacratorium-ul?

— Domnule, noi sîntem aici ca să studiem obiceiurile din Mycogen; Sacratorium-ul nu este el inima și creierul Mycogenului?

— Este în întregime al nostru și ca atare rezervat pentru noi.

— Chiar dacă un Conducător — Înaltul Conducător — ne-ar aranja o aprobare, avînd în vedere preocupările noastre științifice?

— Aveți într-adevăr aprobarea Înaltului Conducător?

Seldon ezită o foarte scurtă fracțiune de timp, în vreme ce ochii lui Dors se ridicară scurt pentru a-l privi pieziș. Se hotărî că nu-și putea permite să spună o minciună atît de gogonată.

— Nu, spuse el, nu încă.

— N-o veți avea niciodată, spuse Conducătorul. Sînteți în Mycogen cu aprobare, dar chiar și aprobarea cea mai înaltă nu poate controla publicul în totalitate. Noi ne prețuim Sacratorium-ul, iar mulțimea poate fi foarte ușor deranjată de prezența unui membru de trib oriunde în Mycogen, dar în special în vecinătatea Sacratorium-ului. Este suficient ca o singură persoană mai agitată să strige „Invație!” și o mulțime liniștită cum e aceasta se poate transforma într-una dornică de a vă face bucățele. Luați cuvintele mele în sensul lor literal. Pentru binele vostru, chiar dacă Înaltul Conducător s-a arătat amabil cu voi, plecați. Acum!

— Dar Sacratorium-ul..., spuse Seldon încăpățînat deși Dors îl trăgea ușor de robă.

— Ce-ar putea exista în Sacratorium care să vă intereseze? spuse Conducătorul. Îl vedeți acum, pe dinafară. Nu aveți nimic de văzut înăuntru.

— Există robotul, spuse Seldon.

Conducătorul se holbă la Seldon, uluit de surpriză. Apoi, aplecîndu-se pentru a-și aduce buzele mai aproape de urechea lui Seldon, șopti cu asprime:

— Plecați chiar acum, altfel am să strig eu însumi „Invație!” Dacă n-ar fi fost Înaltul Conducător, nu v-aș fi lăsat nici măcar această ocazie să plecați.

Și Dors, cu o putere surprinzătoare, aproape că îl trînti pe Seldon în timp ce se grăbea să se îndepărteze, trăgîndu-l după ea, pînă ce acesta își regăsi echilibrul și pași repede în urma ei.

54

DE-ABIA în timpul micului dejun, a doua zi de dimineață, și nu mai devreme, Dors abordă subiectul — și într-un fel pe care Seldon îl găsi foarte jignitor.

— Ei bine, spuse ea, a fost un fiasco nemaipomenit ieri.

Seldon, care crezuse sincer că se descurcase bine, dar nu comentase, se supără.

— De ce a fost un fiasco?

— Am fost dați afară, pur și simplu. Și pentru ce? Ce am cîștigat?

— Certitudinea că acolo înăuntru există un robot.

— Mycelium Seventy-Two a spus că nu există.

— Bineînțeles că a spus asta. El este un intelectual — sau crede că este — și ce nu știe el despre Sacratorium probabil că ar umple biblioteca pe care o frecventează. Ai văzut reacția Conducătorului.

— Desigur că am văzut-o.

— N-ar fi reacționat astfel dacă n-ar fi fost un robot înăuntru. Era îngrozit că am aflat acest lucru.

— Asta-i doar presupunerea ta, Hari. Și chiar dacă ar fi așa, tot nu am putea intra înăuntru.

— Am putea încerca, asta e sigur. După micul dejun mergem și cumpărăm o eșarfă pentru mine, unul dintre acele obiah-uri. O pun pe mine, îmi țin ochii în pămînt cu pioșenie și merg direct înăuntru.

— Cu casceta și cu toate celelalte? Te vor descoperi într-o microsecundă.

— Nu, deloc. O să intrăm în biblioteca unde sînt ținute toate datele despre membrii de trib. Oricum aș vrea s-o văd. Din bibliotecă, după cîte îmi dau seama ea este o anexă a Sacratorium-ului, o să aflăm probabil o intrare în Sacratorium.

— Unde vei fi imediat arestat.

— Ba, de loc. Ai auzit ce-a spus Mycelium Seventy-Two. Toată lumea își ține ochii plecați și meditează la Aurora, marea lor Lume Pierdută. Nimeni nu se uită la ceilalți. Ar fi probabil o gravă abatere de la disciplină dacă ar face așa ceva. Apoi am să găsesc mansarda Conducătorilor...

— Așa, pur și simplu?

— La un moment dat, Mycelium Seventy-Two a spus că nu m-ar sfătui să încerc să urc în mansarda Conducătorilor. *Șă urc*. Trebuie să fie undeva în acel turn al Sacratorium-ului, turnul central.

— Nu-mi aduc aminte exact care au fost cuvintele omului, spuse Dors clătinînd din cap, și cred că nici tu nu-ți aduci aminte. Este o bază teribil de fragilă pentru... Așteaptă!

Se opri deodată, încruntîndu-se.

— Ei? spuse Seldon.

— Există un cuvînt arhaic, „mansardă“, care înseamnă „încăpere aflată la înălțime“.

— Aha! Poftim! Ca rezultat a ceea ce tu ai numit fiasco, am aflat unele lucruri vitale. Și dacă aș putea găsi un robot în viață, vechi de douăzeci de mii de ani, și dacă mi-ar putea spune...

— Presupunînd că un astfel de lucru există, ceea ce e greu de crezut, și că reușești să-l găsești, ceea ce e puțin probabil, cît timp crezi că vei avea la dispoziție pentru a vorbi cu el, înainte ca prezența ta să fie descoperită?

— Nu știu, dar dacă aș putea dovedi că există și dacă l-aș putea găsi, am să mă gîndesc atunci la o cale de a sta de vorbă cu el. Pentru mine e prea tîrziu ca să mai dau înapoi, indiferent de împrejurări. Hummin ar fi trebuit să mă lase în pace atunci cînd credeam că nu aveam nici o posibilitate de a-mi realiza psihoistoria. Acum, cînd se pare că aș putea găsi o posibilitate, nimic nu mă va putea opri... decît dacă voi fi omorît.

— Mycogenienii s-ar putea vedea obligați să o facă, Hari și nu îți poți asuma acest risc.

— Ba da, pot. Am să încerc.

— Nu, Hari. Eu trebuie să am grijă de tine, și nu te pot lăsa.

— Trebuie să mă lași. A găsi o cale de a-mi realiza psihoistoria este mai important decît viața mea. Siguranța mea este importantă doar în măsura în care aș putea realiza psihoistoria. Dacă mă oprești să fac asta, sarcina ta își pierde însemnătatea... Gîndește-te la asta.

Hari se simți cuprins de o hotărîre și mai puternică. Psihoistoria — nebuloasa *lui* teorie, pe care cu atît de puțin timp în urmă nici măcar nu spera să o poată dovedi vreodată — începea să capete contur, devenea mai reală. Acum *trebuia* să creadă că este posibilă; simțea asta în toată ființa sa. Bucățelele păreau că încep să se potrivească și, deși nu putea desluși întregul, era sigur că Sacratorium-ul va adăuga încă o bucățică puzzle-ului.

— Atunci am să intru împreună cu tine, nesăbuitule, ca să te pot scoate de acolo cînd va fi cazul.

— Femeile nu pot intra.

— Ce face din mine o femeie? Doar această rochie gri. Sub ea, nu-mi poți vedea sîni. Cu cascheta pe cap, nu se vede că am o coafură de femeie. Am o figură la fel de banală ca și un bărbat. Bărbații de aici nu poartă barbă. Pentru a putea intra, nu-mi trebuie decît o robă albă și o eșarfă. Orice Soră ar putea intra, dacă nu ar fi reținută de tabu. Pe mine însă, nu mă reține nimic.

— Te rețin eu. Nu te las. E prea periculos.

— Nu mai mult pentru mine decît pentru tine.

— Dar eu *trebuie* să-mi asum riscul.

— Atunci și eu trebuie. De ce obligația ta ar fi mai mare decît a mea?

— Din cauză că...

Seldon se opri, căutînd un motiv.

— Să-ți fie clar, spuse Dors cu o voce dură ca o rocă. N-am să te lași să mergi fără mine acolo. Dacă ai să încerci, am să te pocnesc de am să te las lat și după aceea am să te leg. Dacă nu vrei să pățești așa ceva, atunci renunță la orice gînd de a merge singur.

Seldon șovăi, mormăind în barbă. Renunță la dispută, cel puțin pentru moment.

55

CERUL era aproape senin, dar de un albastru palid, ca și cum ar fi fost acoperit de o ceață înaltă și deasă. Asta, gîndi Seldon, creea o aparență destul de aproape de realitate, dar deodată îi lipsi soarele. Nimeni de pe Trantor nu a văzut soarele planetei decît dacă a fost în Upperside și chiar atunci, doar dacă a avut șansa unei spărturi în stratul natural de nori.

Le lipsea oare soarele, celor născuți pe Trantor? Se gîndeau oare la el? Cînd unul dintre ei vizita o altă lume, unde se putea vedea soarele natural, rămînea oare aproape orbit să-l privească înfiorat?

De ce, se întrebă el, atît de mulți oameni își petreceau viața neîncercînd să găsească răspunsuri la întrebări — de fapt, nici măcar punîndu-și întrebări? Era oare ceva mai captivant în viață decît să cauți răspunsuri la întrebări?

Privirea sa se mută la nivelul solului. Strada era marcată pe laturi de clădiri joase, majoritatea magazine. În ambele sensuri se mișcau numeroase automobile personale, fiecare circulînd pe partea dreaptă. Păreau o colecție de antichități, dar erau acționate electric și foarte silențioase. Seldon se întrebă dacă „antic” era un cuvînt care merita întotdeauna să fie luat în bătaie de joc. Acea deplasare silențio-

asă era destinată oare împiedicării grabei? La urma urmei, exista oare în viață ceva după care să merite să te grăbești?

Pe trotuare erau mulți copii și Seldon își strinse buzele, dezamăgit. Era clar, o viață prelungită pentru Mycogenieni ar fi presupus un infanticid. Copiii de ambele sexe (deși era greu să deosebești băieții de fete) purtau robe care le veneau doar la câțiva inci sub genunchi, făcând mai ușoare activitățile intense ale copilăriei.

Copiii purtau de asemenea părul scurtat la cel mult un inci. Dar chiar și așa, cei mai mari dintre ei aveau glugi atașate robelor și le țineau ridicate, ascunzând în întregime vârful capului. Era ca și cum deveniseră suficient de maturi pentru a face ca părul să pară o prostie obscenă — sau suficient de maturi pentru a dori să îl ascundă, așteptând cu nerăbdare ziua ritualului, când aveau să fie depilați.

Lui Seldon îi trecu deodată un gând prin minte.

— Dors, când ai ieșit la cumpărături, cine a plătit, tu sau femeile Raindrop?

— Eu, bineînțeles. Surorile Raindrop n-au scos nici o dată o carte de credit. Dar de ce ar fi făcut-o? Ceea ce s-a cumpărat a fost pentru noi, nu pentru ele.

— Dar tu ai o carte de credit Trantoriană... o carte de credit de membru de trib.

— Bineînțeles, dar nu a fost nici o problemă. Cei din Mycogen își pot păstra propria cultură, modurile de a gândi și obiceiurile, după cum doresc. Își pot elimina părul de pe cap și pot purta robe. Însă, sînt obligați să folosească creditele pe care le folosesc toți ceilalți. Dacă nu, comerțul ar fi strangulat și nici o persoană rezonabilă nu și-ar dori acest lucru. Puterea creditelor, Hari.

Ridică mîna, ca și cum ar fi ținut o carte de credit invizibilă.

— Și ți-au acceptat cartea de credit?

— Nici n-au piuit măcar. Și n-au scos nici măcar un cuvînt despre cascheta mea. Creditele egalizează totul. -

— În cazul ăsta, e bine. Deci pot să cumpăr...

— Nu, eu am să fac cumpărăturile. Creditele or egaliza ele totul, dar egalizează mai ușor o membră de trib. Sînt atît de obișnuiți să dea femeilor o atenție foarte mică, s-au chiar nici un fel de atenție, încît automat mă vor trata la fel și pe mine... Dar iată magazinul de haine unde am mai fost.

— Am să aștept aici, afară. Adu-mi o eșarfă roșie, frumoasă — una care să facă impresie.

— Nu te prefac că ai uitat înțelegerea noastră. Voi aduce două. Și de asemenea, încă o robă albă... pe măsura mea.

— N-o să li se pară ciudat ca o femeie să cumpere o robă albă?

— Bineînțeles că nu. Au să presupună că o cumpăr pentru un însoțitor mascul care, întâmplător, are măsura mea. De fapt, nu cred că au să-și bată capul cu vreo presupunere atîta vreme cît cartea mea de credit este valabilă.

Seldon rămase afară, aproape așteptîndu-se ca să apară cineva și să-l salute ca pe un membru de trib sau — mai degrabă — să-l denunțe; dar nimeni nu o făcu. Cei care treceau pe lângă el, o făceau fără să-i acorde măcar o privire, iar cei care priveau în direcția sa treceau mai departe aparent neafecțați. Era îngrijorat mai ales de rochiile gri — de femei — care mergeau două cîte două sau, mai rău, împreună cu un bărbat. Erau asuprite, neluate în seamă, umilite. Cum ar fi putut cîștiga mai ușor un pic de atenție decît țipînd la vederea unui membru de trib? Dar chiar și femeile treceau mai departe.

Probabil că nu se așteaptă să vadă un membru de trib, gîndi Seldon, deci nu văd nici unul.

Asta, decise el, era de bun augur pentru apropiata invazie a Sacratorium-ului. Cu atît mai puțîn s-ar aștepta oricine să vadă acolo membri de trib și cu atît mai eficientă va fi încercarea lor de a trece neobservați!

Atunci cînd Dors ieși, era într-o foarte bună dispoziție.

— Ai tot ce trebuie?

— Desigur.

— Atunci hai să mergem înapoi în cameră, ca să te poți schimba.

Lui Dors, roba albă nu i se potrivea chiar atît de bine ca cea gri. Evident, nu ar fi putut-o proba în magazin fără ca și cel mai greu de cap negustor să nu intre la idei.

— Cum arăt, Hari? întrebă ea.

— Exact ca un băiat, spuse Seldon. Acum să încercăm eșarfa... sau obiaș-ul. Ar fi mai bine să mă obișnuiesc să-i spun așa.

Dors, fără caschetă, își scutura părul cu grație.

— Nu ți-o pune acum, spuse ea tăios. N-o să defilăm prin Mycogen cu eșarfele pe noi. Ultimul lucru pe care-l vreau este să atragem atenția asupra noastră.

— Nu, nu. Vroiam doar să văd cum îmi stă.

— În regulă, dar nu o lua pe aceea. Asta e de o calitate mai bună și mai frumos lucrată.

— Ai dreptate, Dors. Trebuia să-mi dau seama că tu nu trebuie să atragi atenția. N-aș vrea să se observe că ești femeie.

— Nu m-am gîndit la asta, Hari. Vreau numai să arăți bine.

— Mii de mulțumiri, dar cred că este ceva imposibil. Acum să vedem cum le punem.

Împreună, Hari și Dors încercară punerea și scoaterea obiașurilor, de mai multe ori, pînă reușiră să o facă dintr-o mișcare continuă. Dors îl învăță pe Hari cum să procedeze, după felul în care văzuse ea că făcuse un bărbat în ziua anterioară la Sacratorium.

Atunci cînd Hari o laudă pentru spiritul ei ascuțit de observație, ea roși și spuse:

— E o nimica toată, Hari, am observat pur și simplu.

— În cazul ăsta, replică Hari, ești un geniu al observației.

Satisfăcuți în cele din urmă, se depărtară unul de celălalt, observîndu-se reciproc. Obiaș-ul lui Hari strălucea, iar pe fondul de un roșu mai pal, ieșea în evidență un desen asemănător unui dragon, de aceeași culoare, dar ceva mai aprinsă. Cel al lui Dors era mai puțin pretențios, avea o linie simplă, subțire, în partea de jos, și era foarte deschis la culoare.

— Perfect, spuse ea, exact atît cît trebuie pentru a dovedi bun gust.

Apoi și-l scoase.

— Acum, spuse Seldon, îl împăturim și-l băgăm într-unul din buzunarele interioare. Am cartea mea de credit — de fapt, a lui Hummin — și cheia de la această locuință în acest buzunar, iar aici, de cealaltă parte, țin Cartea.

— *Cartea?* E nevoie să o cari cu tine?

— Trebuie. Bănuiesc că oricine merge la Sacratorium trebuie să aibă cu el o copie a Cărții. Ar putea intona pasaje sau ar putea să citească. Dacă este necesar, împărțim Cartea și poate că n-o să ne observe nimeni. Ești pregătită?

— N-am să fiu niciodată pregătită, dar merg cu tine.

— Va fi o aventură dificilă. Vrei să-mi verifici cascheta și să vezi dacă se ivește vreun fir de păr? Și nu te mai scărpină în cap.

— N-am să mă mai scarpin. Ești în regulă.

— Și tu la fel.

— Pari nervos.

— Ghici de ce! spuse crispat Seldon.

Dors se repezi, într-un impuls necontrolat, și îi strînse mîna lui Seldon, apoi se retrase, ca surprinsă de ea însăși. Privind în jos, își aranjă roba albă. Hari, el însuși un pic surprins și foarte încîntat, își dresе vocea și spuse:

— În regulă, hai să mergem.

MANSARDĂ

ROBOT —... Un termen folosit în vechile legende ale mai multor lumi pentru ceea ce se obișnuiește a se numi „automate”. Roboții sînt descriși în general ca avînd formă umană și fiind făcuți din metal, deși se presupune că unii au fost de natură pseudoorganică. Hari Seldon, în timpul Fugii, se presupune că a vizitat un robot adevărat, dar această poveste are o origine dubioasă. Nicăieri în voluminoasele sale scrieri, Seldon nu menționează ceva despre roboți, deși...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

56

TRECURĂ NEOBSERVAȚI.

Hari Seldon și Dors Venabili repetară călătoria din ziua anterioară și de această dată nimeni nu le mai acordă o a doua privire. De fapt, aproape nimeni nu le acordă nici măcar o primă privire. De cîteva ori trebuiră să-și tragă genunchii într-o parte pentru a permite cuiva care stătea pe un loc din interior să treacă de ei și să coboare. Cînd cineva se urcă, își dădură repede seama că trebuiau să se mute mai încolo, dacă era liber vreun loc spre centru.

Încercară să nu dea atenție la ceea ce se întîmpla în jurul lor și stăteau mai mult cu nasul în piept, dar hainele, nefiind proaspăt spălate, ei se săturară iute de mirosul lor.

Dar, în cele din urmă, ajunseră.

— Asta este biblioteca, spuse Seldon în șoaptă.

— Presupun că da, spuse Dors. Cel puțin, asta este clădirea pe care Mycelium Seventy-Two ne-a arătat-o ieri cu degetul.

Se îndreptară spre ea, fără grabă.

— Respiră adînc, spuse Seldon. Asta este primul hop.

Ușa din față era deschisă, lumina din interior era calmă. Erau cinci trepte largi, din piatră, care duceau sus. Pășiră pe cea mai de jos și așteptară cîteva momente, înainte să-și dea seama că greutatea lor nu determina treptele să se miște în sus. Dors se strîmbă ușor și îl împinse pe Seldon în sus.

Urcară împreună scările, nemulțumiți de înapoierea care exista în Mycogen. Apoi trecură printr-o ușă și, imediat înăuntru, la un birou, zăriră un om aplecat deasupra celui mai simplu și mai grosolan computer pe care Seldon îl văzuse vreodată.

Omul nu le acordă nici măcar o privire. Nu era nevoie, presupuse Seldon. Robă albă, capul chel — toți Mycogenienii semănau atât de mult unul cu altul încât privirea aluneca repede peste ei. Și acest lucru, în acel moment, era în avantajul membrilor de trib.

Omul, care părea să cerceteze în continuare ceva aplecat deasupra biroului, spuse;

— Intelectuali?

— Intelectuali, spuse Seldon.

Omul făcu un semn cu capul înspre o ușă.

— Intrați. Distrăți-vă.

Intrară și, din câte putură vedea, erau singuri în această parte a bibliotecii. Ori biblioteca nu era o instituție cunoscută, ori intelectualii erau puțini la număr, ori — cel mai probabil — și una și alta.

— Am crezut că vom fi nevoiți să prezentăm vreun fel de legitimație sau o formă de aprobare, șopti Seldon, și că va trebui să argumentez că le-am uitat.

— Probabil că, indiferent de situație, este încântat de prezența noastră. Ai mai văzut vreodată vreun loc ca ăsta? Dacă un loc, la fel ca și o persoană, ar putea fi mort, atunci noi ne-am afla în interiorul unui cadavru.

Majoritatea cărților din această secțiune erau cărți-tipărite, ca și *Cartea* din buzunarul interior al lui Seldon. Dors se plimbă în lungul rafturilor, cercetându-le.

— Cărți vechi, în cea mai mare parte, spuse ea. În parte clasice, în parte fără nici o valoare.

— Cărți din exterior? Vreau să spun, ne-Mycogeniene?

— Da. Dacă au propriile lor cărți, probabil că le țin într-o altă secțiune. Aceasta este pentru cercetarea exteriorului, pentru bieții așa-zisi intelectuali, ca cel de ieri... Aceasta este secția de referință și iată o Enciclopedie Imperială... trebuie să fie veche de cincizeci de ani, cred... și un computer.

Se îndreptă spre taste, dar Seldon o opri.

— Așteaptă. S-ar putea să facem vreo boroboafă și am putea întirzia.

Arătă cu degetul spre un indicator deasupra unui set izolat de rafturi, pe care străluceau literele SPRE SACR TORIUM. Al doilea A din SACRATORIUM era stins, probabil recent sau poate că

nimănui nu-i păsa. (Imperiul, gîndi Seldon, *era* în declin. Toate părțile lui. Inclusiv Mycogenul.)

Privi împrejur. Biata bibliotecă, atît de necesară mîndriei Mycogenienilor, și probabil atît de utilă Conducătorilor, care ar putea-o folosi pentru a găsi detalii care să le întărească propriile credințe și să le prezinte ca fiind cele ale sofisticaților membri de trib, părea să fie complet pustie. Nimeni nu intrase în urma lor.

— Hai să ne tragem aici, spuse Seldon, departe de privirea omului de la poartă, și să ne punem eșarfele.

Și apoi, în fața ușii, dîndu-și deodată seama că dacă treceau și acest al doilea hop, nu mai aveau cale de întoarcere, spuse:

— Dors, nu veni cu mine.

— De ce nu? se încruntă ea.

— E periculos și nu vreau să te pun în primejdie.

— Eu sînt aici ca să te protejiez pe tine, spuse cu o fermitate calmă.

— Ce fel de protecție poți fi tu pentru mine? Mă pot apăra și singur, dar se pare că nu crezi asta. Și aș fi dezavantajat, din cauză că eu ar trebui să te apăr pe tine. Nu înțelegi asta?

— Nu trebuie să-ți faci griji pentru mine, Hari, spuse Dors. Lasă-mă *pe mine* să îmi fac griji.

Își puse mîna pe eșarfă, acolo unde aceasta traversa spațiul dintre sînii săi ascunși vederii.

— Din cauză că Hummin ți-a cerut asta?

— Din cauză că astea sînt ordinele mele.

Îl apucă pe Seldon chiar de deasupra cotului și, ca de obicei, el fu surprins de strînsoarea ei fermă.

— Sînt împotriva a tot ceea ce vrei tu să facem, Hari, dar dacă simți că trebuie să intri, atunci trebuie să intru și eu.

— În regulă, atunci. Dar dacă se întîmplă ceva și poți să scapi neobservată, fugi. Nu-ți face griji pentru mine.

— Îți răcești gura de pomană. Și mă și insulti.

Seldon atinse panoul de intrare și poarta se deschise alunecînd. Împreună, aproape în același timp, trecură în partea cealaltă.

57

O CAMERĂ MARE, cu atît mai mare cu cît nu avea nimic care să semene a mobilă. Nici fotolii, nici banchete, nici scaune de orice fel. Nici podium, nici draperii, nici ornamente.

Nici lumini, doar o simplă iluminare slabă, uniformă și nefocalizată, de culoare galbenă. Pereții nu erau complet goi. Din loc în loc, la distanță unul de altul și la diverse înălțimi, într-o ordine nerepeti-

tivă, se aflau mici ecrane de televiziune, primitive, bi-dimensionale, toate puse în funcțiune. De acolo de unde se aflau Dors și Seldon, nu exista nici măcar iluzia unei a treia dimensiuni, nici o urmă de adevărată holoviziune.

Erau și oameni. Nu mulți, și nicăieri împreună. Stăteau izolați și, ca și monitoarele de televiziune, într-o ordine nerepetitivă. Toți purtau robe albe, toți aveau eșarfe.

Aproape peste tot era liniște. Nimeni nu vorbea, în sensul obișnuit al cuvântului. Unii își mișcau buzele, murmurând ușor. Cei care se deplasau, mergeau în vârful picioarelor, cu privirea în gol.

Atmosfera era pur și simplu funebră.

Seldon se aplecă spre Dors care, imediat, își duse un deget la buze, apoi arătă spre unul dintre monitoare. Ecranul înfățișa o grădină idilică, plină cu flori, baleiată încet de camera de luat vederi.

Se îndreptară spre monitor într-un mod care îl imita pe al celorlalți — cu pași rari și ușori.

Cînd ajunseră la aproape jumătate de metru de ecran, o voce blindă și mieroasă se făcu auzită: „Grădina din Antennin, reproducă după vechile ghiduri și fotografii, amplasată la periferiile lui Eos. Observați...”

Dors spuse cu o voce înceată, pe care Seldon cu greu o putu distinge, datorită sunetului monitorului:

— Pornește atunci cînd cineva este în apropiere, iar dacă ne îndepărtăm, se va opri. Dacă ne apropiem suficient de mult, putem vorbi fără să fim auziți, însă nu te uita la mine. Iar dacă cineva se apropie, încetează să mai vorbești.

Seldon, cu capul plecat, cu mîinile împreunate în față (observase că asta era o postură preferată), spuse:

— În fiecare moment mă aștept ca cineva să înceapă să bocească.

— Nu ar fi de mirare. Își plîng Lumea Pierdută, spuse Dors.

— Sper că mai schimbă filmele din cînd în cînd. Ar fi cumplit să vezi tot timpul aceleași filme.

— Nici unul nu seamănă cu altul, spuse Dors plimbîndu-și ochii în toate părțile. S-ar putea să le schimbe periodic. Nu știu.

— Așteaptă! spuse Seldon un pic cam tare. Vino pe aici, spuse el apoi coborînd vocea.

Dors se încruntă, neînțelegîndu-i vorbele, dar Seldon făcu un gest ușor cu capul. Din nou mergeau furișat, dar pașii lui Seldon se făcură din ce în ce mai mari pe măsură ce simțea nevoia de a merge mai repede iar Dors, ajungîndu-l din urmă, îl trase cu putere — și foarte scurt — de robă. El încetini.

— Roboți, aici, spuse el acoperit de sunetul monitorului care se făcu auzit la apropierea lor.

Imaginea arăta colțul unei locuințe, cu o pajiște vălurită, cu un rând de gard viu în prim-plan și trei obiecte care nu puteau fi altceva decît roboți. Erau metalici, în aparență și vag umani ca formă.

Înregistrarea spunea: „Aceasta este o vedere, recent reconstituită, a gospodăriei faimoasei moșii Wendome din secolul al treilea. Robotul pe care-l vedeți aproape de centru era numit, conform legendei, Bendar și, după cum spun vechile documente, a servit douăzeci și doi de ani înainte de a fi înlocuit“.

— „Recent reconstituită,, spuse Dors, deci cu siguranță că schimbă imaginile.

— Numai dacă nu cumva „recent construită“ nu înseamnă pentru ei „în ultima mie de ani“.

Un alt Mycogenian păși în zona în care putea auzi și el sunetul monitorului și spuse în șoaptă, deși nu atît de încet pe cît vorbeau Seldon și Dors:

— Salutări, Fraților.

Nu le acordă lui Seldon și lui Dors nici o privire în timp ce spuse acestea iar Seldon, după ce tresări aruncîndu-i o privire involuntară, își întoarse capul de la el. Dors ignorase totul.

Seldon șovăia. Mycelium Seventy-Two spusese că în Sacratorium nu se vorbea. Poate că exagerase. Și apoi, nu mai fusese în Sacratorium din copilărie.

Disperat, Seldon decise că trebuie să vorbească.

— Salutări și ție, Frate, spuse el.

N-avca nici o idee dacă asta era formula sau replica adecvată, sau dacă *exista* vreo formulă, dar Mycogenianul păru să nu găsească nimic nepotrivit în ea.

— Fie să ajungi în Aurora, spuse acesta.

— Și tu la fel, spuse Seldon.

Și, din cauză că avu impresia că celălalt aștepta mai mult, adăugă:

— ... să ajungi în Aurora.

Abia atunci păru că se produce o ușoară detensionare. Seldon își simți fruntea începînd să se acopere cu broboane de transpirație.

— Minunat! spuse Mycogenianul. N-am mai văzut asta pînă acum.

— Este făcută cu mare pricepere, spuse Seldon.

Apoi, într-un avînt de îndrăzneală, adăugă:

— O pierdere care nu trebuie niciodată uitată.

Celălalt păru surprins, apoi spuse:

— Într-adevăr, într-adevăr.

Și se îndepărtă.

— Nu te mai aventura, șuieră Dors printre dinți. Nu spune ceea ce nu ești obligat să spui.

— Mi s-a părut ceva firesc. Oricum, imaginea *este* recentă. Dar roboții aceștia mă dezamăgesc. Seamănă foarte mult cu imaginea mea despre automate. Vreau să-i văd pe cei organici — umanoizi.

— Dacă într-adevăr au existat, spuse Dors cu o oarecare ezitare, mie mi se pare că nu ar fi fost folosiți la grădinarit.

— Adevărat, spuse Seldon. Trebuie să găsim mansarda Conducătorilor.

— Dacă există. Eu am impresia că în această cavitate nu se află nimic altceva decât o cavitate.

— Hai să vedem.

Merseră în lungul peretelui, trecînd de la ecran la ecran, încercînd să întirzie în fața fiecăruia o vreme, niciodată la fel de mult, pînă ce Dors îl prinse pe Seldon în brațe. Între două ecrane erau linii care marcau vag un dreptunghi.

— O ușă, spuse Dors.

Apoi mai pierdu puțin din convingere, spunînd:

— Crezi?

Seldon privi pe furiș de jur împrejur. Era extrem de avantajos faptul că, în concordanță cu atmosfera de jelanie, fiecare figură, atunci cînd nu era fixată asupra vreunui monitor, era aplecată spre podea, într-o tristă meditație.

— Cum crezi că se deschide? întrebă Seldon.

— O cartelă.

— N-am de unde să scot așa ceva.

— Este o ușoară decolorare acolo, deși nu este marcată. O vezi? Cîte palme? De cîte ori?

— Am să încerc eu. Stai de pază și dă-mi un ghiont dacă cineva se uită în direcția asta.

Își ținu răsflarea, atinse pata decolorată fără ca ceva să se întîmple, apoi își așează toată palma pe ea și apăsă.

Ușa se deschise silențios — nici un zgomot, nici un scîrțîit. Seldon trecu dincolo cît putu de repede, iar Dors îl urmă. Ușa se închise în urma lor.

— Întrebarea este: Ne-a văzut cineva? spuse Dors.

— Conducătorii trec probabil destul de des prin această ușă, spuse Seldon.

— Da, dar o să creadă cineva că sîntem Conducători?

Seldon așteptă puțin, apoi spuse:

— Dacă am fi fost remarcați și dacă cineva ar fi crezut că ceva este în neregulă, ușa asta s-ar fi deschis din nou la cel mult cincisprezece secunde de la intrarea noastră.

— Poate, spuse sec Dors. Sau poate că nu este nimic de văzut sau de făcut de partea asta a ușii și nimănui nu-i pasă dacă intrăm.

— Asta rămîne de văzut, spuse Seldon.

Camera îngustă în care intraseră era oarecum întunecată, dar pe măsură ce înaintau lumina devenea din ce în ce mai puternică.

Erau fotolii, largi și confortabile; măsuțe, mai multe canapele, un frigider voluminos și înalt, bufete.

— Dacă asta este mansarda Conducătorilor, spuse Seldon, se pare că aceștia au grijă să se simtă foarte confortabil. În ciuda austerității care există chiar și în Sacratorium.

— Era de așteptat, spuse Dors. Ascetismul în rîndul clasei conducătoare — în afara aparițiilor în public — este foarte rar. Scrie asta în agenda ta cu aforisme psihoistorice. Și nu e nici un robot, spuse ea privind înapoi.

— O mansardă este plasată sus, adu-ți aminte, iar acest nivel nu este sus. Trebuie să existe etaje superioare, iar asta trebuie să fie drumul.

Arătă cu degetul înspre o scară carpetată.

Dar nu se îndreptă spre ea, ci privi în jur, nehotărît.

Dors ghici ce căuta.

— Ia-ți gîndul de la ascensoare, spuse ea. În Mycogen există un cult al primitivismului. N-ai uitat asta, nu-i așa? Nu vom găsi ascensoare și, mai mult, dacă ne plasăm greutatea la picioarele scărilor, sînt absolut sigură că *nu* vor începe să urce. Va trebui să le urcăm noi. Cîteva etaje, probabil.

— Să le *urcăm*?

— Trebuie să conducă la mansardă, așa ar fi normal... în caz că duc undeva. Vrei să vezi mansarda sau nu?

Se îndreptară împreună spre trepte și începură urcarea.

Urcară trei etaje și pe măsură ce urcau, lumina pe fiecare etaj descreștea sensibil, în mod constant. Seldon respiră adînc.

— Consider că am o condiție fizică foarte bună, șopti el, dar urăsc ceea ce facem noi acum.

— Nu ești obișnuit cu acest gen de exercițiu fizic.

Ea nu trăda nici un fel de oboseală fizică.

Scările se terminau în partea de sus al celui de-al treilea etaj, iar în fața lor se afla o ușă.

— Și dacă este încuiată? spuse Seldon mai mult pentru sine decît pentru Dors. Încercăm să o spargem?

— De ce să fie încuiată, dacă cea de jos nu era? spuse Dors. Dacă asta este mansarda Conducătorilor, îmi imaginez că există un tabu pentru oricine ar veni aici, în afară de Conducători, iar un tabu este mult mai puternic decât orice lacăt.

— Asta este valabil pentru cei care respectă tabu-ul, spuse Seldon.

Dar nu făcu nici o mișcare înspre ușă.

— Văd că eziți, spuse Dors. Mai avem timp să ne întoarcem. De fapt, eu chiar te-aș sfătui să ne întoarcem.

— Ezit doar din cauză că nu știu ce-am să gădesc înăuntru. Dacă este o cameră goală...

Apoi adăugă, cu o voce cam ridicată:

— Atunci este goală.

Și avansă, apăsând plăcuța de intrare.

Ușa se retrase repede, silențios, iar Seldon făcu un pas înapoi datorită potopului de lumină care venea dinăuntru.

Iar acolo, în fața lui, cu o lumină vie în ochi, cu brațele semiridicate, cu un picior puțin în fața celui alt, cu o strălucire metalică slab gălbuie, se afla o figură umană. Cîteva momente, avu impresia că cel din fața sa poartă o tunică strînsă pe corp, dar la o privire mai atentă deveni evident faptul că tunică făcea parte din structura obiectului.

— Este un robot, spuse înfiorat Seldon, dar este metalic.

— Mai rău, spuse Dors care pășise repede într-o parte și apoi în cealaltă. Ochii lui nu mă urmăresc. Brațele nu îi tremură nici un pic. Nu trăiește... dacă se poate spune că roboții trăiesc.

În acel moment, un bărbat — un bărbat, fără nici o îndoială — ieși la iveală din spatele robotului, și spuse:

— Poate că nu trăiește. Dar eu trăiesc, asta e sigur.

Și aproape automat, Dors păși înainte și se interpuse între Seldon și omul care apăruse pe neașteptate.

58

SELDON o împinse pe Dors într-o parte, probabil o idee mai brutal decât intenționase.

— Nu am nevoie de protecție. Acesta este bunul nostru prieten, Sunmaster Fourteen.

Bărbatul care îi înfrunța purta o eșarfă dublă, care era probabil dreptul lui de Înalt Conducător.

— Iar tu ești Membrul de trib Seldon.

— Desigur, spuse Seldon.

— Iar ea, în ciuda robei sale masculine, este Membra de trib Venabili.

Dors nu spuse nimic.

— Desigur, ai dreptate, membru de trib, spuse Sunmaster Fourteen. Nu te afli în pericolul vreunei vătămări fizice din partea mea. Vă rog să luați loc. Amîndoi. Din moment ce nu ești Soră, membră de trib, nu e nevoie să te retragi. Ai aici un loc, iar tu vei fi prima femeie care l-a folosit vreodată, dacă apreciezi această onoare.

— Nu apreciez această onoare, spuse Dors.

Rostise cuvintele rar, pentru a le accentua înțelesul.

Sunmaster Fourteen clătină din cap.

— Cum dorești. Am să mă așez și eu, căci trebuie să vă pun întrebări și nu am de gînd să mă ostenesc făcînd-o în picioare.

Erau acum așezați într-un colț al camerei. Ochii lui Seldon fugiră spre robotul metalic.

— Este un robot, spuse Sunmaster Fourteen.

— Știu, răspunse scurt Seldon.

— Știu că știi, replică Sunmaster Fourteen pe un ton la fel de tăios. Dar acum, că am lămurit acest punct, pentru ce vă aflați aici?

Seldon îl privi lung și calm, apoi spuse:

— Ca să vedem robotul.

— Știi că nimeni nu are voie să intre în mansardă, decît dacă este Conducător?

— Nu știam, dar bănuiam.

— Știi că nici un membru de trib nu are voie să intre în Sacratorium?

— Mi s-a spus.

— Și ai nesocotit cele ce vi s-au spus, nu-i așa?

— După cum am spus, doream să vedem robotul.

— Știi că nici o femeie, nici măcar o Soră, nu are voie să intre în Sacratorium decît la ocazii stabilite dinainte — și care sînt foarte rare?

— Mi s-a spus.

— Și știi că nici o femeie nu are voie niciodată — și sub nici un motiv — să se îmbrace în haine masculine? Asta este valabil, în interiorul granițelor Mycogenului, atît pentru membrele de trib cît și pentru Surori.

— Asta nu mi s-a spus, dar nu mă surprinde.

— Bun. Vroiam să pricepeți aceste lucruri. Acum, de ce dorești să vezi robotul?

— Din curiozitate, spuse Seldon ridicînd din umeri. Nu am văzut niciodată un robot și nici măcar nu știam că un astfel de lucru există.

— Și cum ai ajuns să aflați că există și, mai precis, că există aici?

Seldon tăcu, apoi spuse:

— Nu doresc să răspund la această întrebare.

— De-asta ați fost aduși în Mycogen de către Membrul de trib Hummin? Să faceți cercetări asupra roboților?

— Nu. Membrul de trib Hummin ne-a adus aici pentru că puteam fi în siguranță. Oricum, noi sîntem cadre universitare, Dr. Venabili și cu mine. Preocupările noastre sînt în sfera cunoașterii, iar scopul nostru este să acumulăm cunoștințe. Mycogenul este foarte puțin înțeles în afara granițelor sale, iar noi dorim să aflăm mai multe despre obiceiurile și concepțiile voastre. Este o dorință inofensivă, firească și, credem noi, vrednică de laudă.

— Așa deci. Dar noi nu dorim ca triburile și lumile din afară să știe despre noi. Aceasta este dorința *noastră* firească și *noi* sîntem cei care apreciem ce este inofensiv pentru noi și ce este periculos. Deci, te întreb din nou, membru de trib: De unde ai aflat că în Mycogen există un robot și că el se află în această cameră?

— Din zvonuri, spuse Seldon în cele din urmă.

— Susții cu tărie acest lucru?

— Zvonuri. Susțin cu tărie acest lucru.

Ochii lui Sunmaster Fourteen, de un albastru intens, deveniră tăioși și spuse, fără să ridice vocea:

— Membru de trib Seldon, rîoi colaborăm de mult cu Membrul de trib Hummin. Pentru un Membru de trib, a făcut impresia unei persoane cumsecade și de încredere. Pentru un *membru de trib*! Atunci cînd v-a adus aici la noi și v-a încredințat protecției noastre, noi am acceptat. Dar Membrul de trib Hummin, oricîte calități ar avea, este totuși un membru de trib, și noi am avut unele suspiciuni. Nu eram deloc siguri care putea să fie scopul vostru — sau al lui — cel adevărat.

— Scopul nostru este cunoașterea, spuse Seldon. Membra de trib Venabili este istoric, iar eu sînt interesat să cunosc istoria. De ce să nu ne intereseze istoria Mycogenului?

— În primul rînd, pentru că nu dorim noi... Oricum, două dintre Surorile noastre de încredere au fost trimise la voi. Ele trebuiau să colaboreze cu voi, să încerce să afle ceea ce voi vroiați de fapt, și...

— care este expresia pe care o folosiți voi, membrii de trib? — să vă descoasă. Dar nu în așa fel încît să vă dați seama de ceea ce se întîmplă.

Sunmaster Fourteen zîmbi, dar era un zîmbet hain.

— Raindrop Forty-Five, continuă Sunmaster Fourteen, a plecat la cumpărături cu Membra de trib Venabili dar, din acele plimbări nu a reieșit nimic neobișnuit. Normal, am primit un raport complet. Raindrop Forty-Three și-a arătat, Membru de trib Seldon, microfer-

mele noastre. Ai fi putut să te mire acordul ei de a merge cu tine, un lucru care la noi este absolut interzis. Dar ai judecat că ceea ce era valabil pentru Frați nu era valabil și pentru membrii de trib și te-ai amăgit că acest raționament nefondat o va convinge. S-a supus dorinței tale, deși asta i-a afectat foarte mult liniștea sufletească. Și, în cele din urmă, ai cerut Cartea. Dacă ți-ar fi dat-o prea ușor, ai fi intrat la bănueli. Așa că s-a prefăcut că are o dorință perversă pe care doar tu i-ai fi putut-o satisface. Sacrificiul ei nu va fi uitat... Trag concluzia, membru de trib, că încă deși Cartea, și bănuiesc că în acest moment o ai asupra ta. Poți să mi-o dai?

Seldon căzu într-o tăcere amară.

Mîna zbîrcită a lui Sunmaster Fourteen rămînea în continuare ostentativ întinsă.

— Ar fi mult mai bine decît să ți-o smulg cu forța, spuse el.

Seldon i-o înmînă. Sunmaster Fourteen îi răsfoi repede paginile, ca pentru a se asigura că nu pășise nimic.

— Va trebui să avem grijă să fie distrusă, conform obiceiului, spuse el cu un ușor oftat. Păcat!... Dar odată ce ați intrat în posesia acestei Cărți, nu ne-a surprins, desigur, că ați ajuns la Sacratorium. Ați fost supravegheați tot timpul, căci sper că nu credeți că orice Frate sau Soră, în caz că nu sînt complet absorbiți de alte preocupări, nu și-ar da seama dintr-o privire că sînteți membri de trib. Recunoaștem o caschetă atunci cînd o vedem, iar în Mycogen sînt mai puțin de șaptezeci de asemenea caschete... aproape toate aparținînd unor membri de trib cu treburi oficiale, care, cît rămîn aici, stau tot timpul în vechile clădiri guvernamentale. Așa că nu ați fost doar văzuți, ci identificați cu precizie, tot timpul.

— Fratele mai în vîrstă care s-a întîlnit cu voi, continuă Sunmaster Fourteen, a avut grijă să vă povestească despre bibliotecă și despre Sacratorium, dar a avut de asemenea grijă să vă spună ce anume *nu* aveai voie să faceți, căci noi nu aveam intenția să vă întindem o cursă. De asemenea, și Skystrip Two v-a avertizat... și chiar foarte convingător. Oricum, voi nu v-ați întors din drum. Magazinul de la care ați cumpărat roba albă și cele două eșarfe ne-a anunțat imediat și de aici am aflat care vă erau intențiile. Biblioteca a fost ținută goală, bibliotecarul a fost avertizat să nu se uite la voi, Sacratorium-ul a fost vizitat de mai puțini bărbați decît de obicei. Singurul Frate care din greșeală a vorbit cu voi aproape că ne-a dat de gol, dar s-a grăbit să se îndepărteze cînd și-a dat seama cu cine avea de-a face. Și apoi ați venit aici, sus. Vedeți deci că a fost intenția voastră să urcați aici și că noi nu v-am ademenit în nici un fel. Ați venit ca rezultat al propriilor

voastre decizii, propriilor voastre acțiuni, iar eu vreau să vă întreb — încă o dată — : De ce?

De data aceasta răspunse Dors, cu vocea fermă, cu ochii duri:

— O să-ți spunem și noi încă o dată, Mycogenianule. Sîntem intelectuali, divinizăm cunoașterea și nu vrem decît să cunoaștem. Nu ne-ași ademenit pînă aici, dar nici nu ne-ași oprit, așa cum ași fi putut face înainte ca noi să ne apropiem vreodată de această clădire. Ne-ași arătat calea și ne-ași făcut-o mai ușoară, și chiar și acest lucru ar putea fi considerat o ispitire. Și ce-am făcut rău? Nu am provocat daune nici unei clădiri, nici acestei camere, nici ție, nici *ăluia*.

Arată cu degetul înspre robot.

— Voi ascundeți aici o grămadă moartă de metal, spuse ea, iar noi știm acum că este moartă și asta e tot ceea ce am vrut să aflăm. Am crezut că ar putea fi ceva mai important și sîntem dezamăgiți. Dar acum că știm că este doar ceea ce este, vom pleca... și, dacă dorești, vom pleca și din Mycogen.

Sunmaster Fourteen ascultă, fără a lăsa vreun sentiment să îi apară pe față, dar atunci cînd ea sfîrși, se adresează lui Seldon.

— Acest robot, spuse el, așa cum îl vedeți, este un simbol, un simbol a tot ceea ce am pierdut și a ceea ce nu mai avem, a toate pe care, prin mii de ani, nu le-am uitat și la care intenționăm să ne întoarcem într-o zi. Din cauză că este singurul lucru material și autentic care ne-a rămas, ne este drag... deși pentru femeia ta este doar „o grămadă moartă de metal“. Te asociezi și tu acestei aprecieri, Membru de trib Seldon?

— Sîntem membri ai unor societăți care nu sînt legate de un trecut vechi de mii de ani, spuse Seldon și care nu fac nici o legătură cu ceea ce a existat între acel trecut și noi. Noi trăim în prezent, pe care îl recunoaștem a fi rezultatul *întregii* istorii și nu a unui moment de timp îndepărtat, pe care îl ținem la piept cu drag. Ne dăm seama, cu mintea, ce ar putea însemna robotul pentru voi și dorim să îl lăsăm să însemne în continuare același lucru. Dar *noi* nu îl putem vedea decît cu proprii noștri ochi, așa cum tu nu îl poți vedea decît cu ai tăi. Pentru *noi*, este o grămadă moartă de metal.

— Și acum, spuse Dors, hai să plecăm.

— Nu, spuse Sunmaster Fourteen. Venind aici ați comis o crimă. Este o crimă doar în ochii *noștri*, așa cum te-ai grăbit să scoți în evidență, spuse el cu buzele curbîndu-i-se într-un zîmbet glacial, dar acesta este teritoriul nostru și înlăuntrul lui, noi dăm definițiile. Iar aceasta este crimă, așa o definim noi și se pedepsește cu moartea.

— Ai de gînd să ne ucizi? întrebă Dors cu aroganță.

Expresia lui Sunmaster Fourteen era una de dispreț și continuă să i se adreseze doar lui Seldon.

— Ce crezi că sîntem noi, Membru de trib Seldon? întrebă el. Cultura noastră este la fel de veche ca a voastră, la fel de complexă, de civilizată, de umană. Nu sînt înarmat. Veți fi judecați și, din moment ce este evident că sînteți vinovați, veți fi executați conform legii. Rapid și fără dureri. Dacă ați încerca să plecați acum, eu nu v-aș opri, dar jos se află mulți Frați, mult mai mulți decît păreau că sînt atunci cînd ați intrat în Sacratorium. Și, înfuriați de fapta voastră, ar putea să vă apuce cu mîinile lor aspre și puternice. S-a mai întîmplat în istoria noastră ca membri de trib să moară astfel și nu este o moarte plăcută... în mod sigur, nu este una nedureroasă.

— Am fost preveniți asupra acestui lucru, de către Skystrip Two, spuse Dors. Ca și despre cultura voastră complexă și civilizată.

— În momente de emoție, oamenii pot fi aduși în stare să comită fapte violente, Membru de trib Seldon, spuse liniștit Sunmaster Fourteen. Oricît de mare ar fi omenia lor în momente de calm. Asta este valabil pentru orice civilizație, după cum femeia ta, care spune că este istoric, trebuie să știe.

— Hai să fim rezonabili, Sunmaster Fourteen, spuse Seldon. Oi reprezenta tu legea în Mycogen pentru treburi locale, dar pentru noi nu reprezînți legea și știi asta. Amîndoi sîntem cetățeni ai Imperiului, ne-Mycogenieni, și Împăratul și ofițerii săi numiți legal sînt cei care trebuie să se ocupe de orice crimă capitală.

— Așa o fi în statute și pe hîrtii, spuse Sunmaster Fourteen, și pe ecranele holovizoarelor, dar acum nu facem teorie. Înaltul Conducător are de mult timp puterea de a pedepsi crimele de sacrilegiu, fără interferențe din partea tronului Imperial.

— Numai atunci cînd criminalii sînt oameni de-ai voștri, spuse Seldon. Lucrurile stau cu totul altfel dacă sînt străini.

— În cazul vostru, mă îndoiesc. Membrul de trib Hummin v-a adus aici ca fugari iar noi, cei din Mycogen, nu sîntem chiar atît de bătuți în cap încît să nu avem puternice bănuieli că fugiți de legile Împăratului. De ce să se opună să facem noi treaba în locul lui?

— Pentru că, spuse Seldon, s-ar opune. Chiar dacă am fugi de autoritățile Imperiale și chiar dacă Împăratul ne vrea numai pentru a ne pedepsi, totuși ne vrea. Să-ți permiți să ucizi ne-Mycogenienii, prin cine știe ce metode și din cine știe ce motive, fără un proces Imperial, ar însemna să-i sfidezi autoritatea și nici un Împărat nu ar permite un asemenea precedent. Oricît de mult ar dori el să nu vadă întrerupt comerțul cu microhrană, ar simți totuși că este necesar să restabilească prerogativele Imperiale. Dorești, din nerăbdarea ta de

a ne ucide, să vină o divizie de soldați Imperiali și să vă jefuiască fermele și casele, să vă pîngărească Sacratorium-ul și să-și permită libertăți cu Surorile? Mai gîndește-te.

• Sunmaster Fourteen zîmbi încă o dată, dar nu se înmuie de loc.

— De fapt, m-am gîndit și *există* o alternativă. După ce vă condamnăm, am putea întîrzia execuția voastră pentru a vă permite să apelați la Împărat să reexamineze cazul vostru. Împăratul ar putea fi recunoscător pentru această dovadă a supunerii noastre față de autoritatea sa. Și recunoscător de asemenea pentru că ar putea să pună mîna pe voi — pentru un motiv care îl privește.

Iar Mycogenul ar putea profita de această recunoștință. Deci, asta doriți? Să chemăm imediat Împăratul și să vă predăm lui?

Seldon și Dors se uitară unul la celălalt, scurt, și rămaseră tăcuți.

— Simt că mai degrabă ați dori să fiți predați Împăratului decît să fiți executați, spuse Sunmaster Fourteen, dar de ce am oare sentimentul că alternativa vi se pare doar cu foarte puțin mai avantajoasă?

— De fapt, interveni o nouă voce, cred că nici una dintre alternative nu este acceptabilă, și că trebuie să căutăm o a treia.

59

DORS fu cea care îl identifică prima pe noul venit, poate din cauză că ea era cea care îl aștepta.

— Hummin, spuse ea, slavă domnului că ne-ai găsit. Am luat legătura cu tine în momentul în care mi-am dat seama că n-am să-l pot convinge pe Hari să evite... asta.

Și își desfăcu brațele într-un gest larg.

Hummin avea un zîmbet mic, care nu afecta de loc expresia obișnuită, de seriozitate, a feței sale. Avea un aer ușor obosit.

— Draga mea, spuse el, am fost reținut de alte lucruri. Nu pot întotdeauna să-mi las treburile baltă. Iar atunci cînd am ajuns în Mycogen, a trebuit, ca și voi doi, să fac rost de o robă și o eșarfă, ca să nu mai vorbesc de caschetă, și să-mi croiesc drum pînă aici. Dacă aș fi sosit mai devreme aș fi putut opri toate acestea, dar cred că nici acum nu e prea tîrziu.

Sunmaster Fourteen își reveni din ceea ce păruse a fi un șoc dureros.

— Cum ai ajuns aici, Membru de trib Hummin? întrebă el cu o voce din care lipsea obișnuita sa tonalitate severă.

— Nu a fost ușor, Înalt Conducător, dar, așa cum îi place membrui de trib Venabili să spună, sînt o persoană foarte convingătoare. Unii dintre cetățenii de aici și-au adus aminte cine eram și ce anume am

făcut eu pentru Mycogen în trecut și că sînt chiar un Frate de onoare. Tu, Sunmaster Fourteen, ai uitat?

— Nu am uitat, replică Sunmaster Fourteen, dar chiar și amintirea cea mai favorabilă nu poate supraviețui anumitor fapte. Un membru de trib, în acest loc și o *membră* de trib; nu există o crimă mai mare. Tot ceea ce ai făcut tu nu este suficient pentru a o compensa. Poporul meu nu este nerecunoscător. Ne vom revanșa față de tine într-un alt mod. Dar aceștia doi trebuie să moară sau să fie predați Împăratului.

— Și eu mă aflu aici, spuse Hummin. Nu e și asta o crimă?

— Pentru tine, spuse Sunmaster Fourteen, pentru tine *personal*, ca Frate de onoare, pot... trece cu vederea... o dată. Pentru aceștia doi, nu.

— Pentru că aștepți o recompensă de la Împărat? O favoare? O concesiune? Ai luat deja legătura cu el sau, mai probabil, cu Șeful lui de Stat Major, Eto Demerzel?

— Asta nu e un subiect pe care să-l pot discuta.

— Asta înseamnă, implicit, o recunoaștere. Haide, nu te întreb ce ți-a promis Împăratul, dar nu poate fi cine știe ce. Nu prea are multe de oferit în aceste zile de decadență. Hai să-ți fac *eu* o ofertă. Aceștia doi ți-au spus că sînt intelectuali?

— Mi-au spus.

— Și chiar sînt. Nu te-au mințit. Membra de trib este istoric, iar membrul de trib este matematician. Amîndoi, împreună, încearcă să-și unească talentele pentru a realiza o matematică a istoriei și au dat acestei specialități combinate numele de „psihistorie“.

— Nu știu nimic despre această psihistorie, spuse Sunmaster Fourteen și nici nu mă interesează să aflu. Nu mă interesează nici acest subiect și nici vreun alt aspect al învățămîntului vostru tribal.

— Indiferent de toate acestea, spuse Hummin, îți propun să mă ascuți.

Îi trebuiră cincisprezece minute lui Hummin, vorbind concis, ca să descrie posibilitățile de a sistematiza legile firești ale societății (un lucru pe care-l scotea întotdeauna în evidență pe un ton răspicat) astfel încît să devină posibilă anticiparea viitorului cu un grad mare de probabilitate.

Iar atunci cînd sîrși, Sunmaster Fourteen, care ascultase cu o figură impasibilă, spuse:

— O idee foarte puțin probabilă, după părerea mea.

Seldon, cu o expresie jalnică, păru gata să vorbească, fără îndoială pentru a spune că și el era de aceeași părere. Dar mîna lui Hummin, odihnindu-se ușor pe genunchiul său, îl strînse, cu un anume înțeles.

— Posibil, Înalt Conducător, spuse Hummin, dar Împăratul nu este și el de aceeași părere cu tine. Și prin Împărat, care este o persoană destul de amabilă, vreau să spun de fapt Eto Demerzel, despre ale cărui ambiții nu mai trebuie să ți se spună nimic. El ar dori foarte mult să pună mîna pe acești doi intelectuali și de aceea i-am adus aici, ca să fie în siguranță. Nu m-am prea așteptat să-i faci jocul lui Demerzel, dîndu-i pe mîna lui.

— Au comis o crimă care...

— Da, știu, Înalt Conducător, dar este o crimă doar pentru că așa ai vrut tu să îi spui. N-au făcut nimic rău.

— Au făcut. Credinței noastre, sentimentelor noastre celor mai adînci...

— Dar imaginează-ți cît rău s-ar putea face dacă psihoistoria ar cădea în mîinile lui Demerzel. Da, sînt de acord că s-ar putea să nu iasă nimic din ea, dar închipuie-ți un moment că totuși iese ceva și că guvernul Imperial o poate folosi... poate să prezică ceea ce va veni... poate lua măsuri impuse de această cunoaștere, pe care nimeni altcineva nu le-ar lua... poate, de fapt, lua măsuri destinate a determina un alt viitor, mai pe placul Împăratului.

— Ei și?

— Ai vreo îndoială, Înalt Conducător, că acel alt viitor, mai pe placul Împăratului, va fi unul cu o centralizare mai strictă? De secole, după cum foarte bine știi, Imperiul trece printr-o continuă descentralizare. Multe lumi sînt acum doar cu vorba în slujba Împăratului, dar de fapt se conduc singure. Chiar și aici, pe Trantor, există descentralizare. Iată un singur exemplu: Mycogenul este scutit, în cea mai mare parte, de amestecul Imperial. Tu dirijezi totul, ca Înalt Conducător și nu ai lîngă tine un ofițer Imperial care să-ți supravegheze acțiunile și deciziile. Cît timp crezi că o să dureze asta, cu oameni ca Demerzel, acționînd asupra viitorului după bunul lor plac?

— Deși este o ipoteză dintre cele foarte puțin întemeiate, spuse Sunmaster Fourteen, trebuie să recunosc că este foarte neliniștitoare.

— Dimpotrivă, dacă acești intelectuali își pot duce munca la bun sfîrșit, un *dacă* destul de improbabil, dar totuși un *dacă* — atunci cu siguranță că au să-și aducă aminte că i-ai cruțat atunci cînd ai fi avut posibilitatea să nu o faci. Și atunci, ar fi posibil să poată aranja un viitor care ar permite de exemplu, Mycogenului, să primească o lume pentru sine, o lume care ar putea fi construită ca o replică fidelă a

Lumii Pierdute. Și chiar dacă ei au să uite bunăvoința ta, am să am eu grijă să le aduc aminte.

— Păi..., începu Sunmaster Fourteen.

— Haide, spuse Hummin, nu e greu să-mi dau seama ce-ți trece prin minte. Dintre toți membrii de trib, probabil că în Demerzel ai cel mai puțin încredere. Și, deși șansa psihoistoriei ar putea fi mică (dacă n-aș fi sincer cu tine, nu aș recunoaște acest lucru), ea nu este nulă; și dacă aceasta ar putea determina o reconstituire a Lumii Pierdute, ce ți-ai putea dori mai mult? Ce nu ai risca tu pentru o șansă, chiar foarte mică, a realizării acestui lucru? Haide... îți promit, iar promisiunile mele nu sînt deloc făcute cu ușurință. Eliberează-i pe aceștia doi și alege între o mică șansă pe placul inimii tale și nimic.

Se făcu liniște și în cele din urmă Sunmaster Fourteen oftă.

— Nu știu cum se face, Membru de trib Hummin, că de fiecare dată cînd ne întîlnim, mă convingi să fac un lucru pe care nu vreau deloc să-l fac.

— Te-am înșelat vreodată, Înalt Conducător?

— Dar niciodată nu mi-ai oferit o șansă atît de mică.

— Nici o posibilă răsplată atît de mare. Una o compensează pe cealaltă.

Iar Sunmaster Fourteen dădu din cap.

— Ai dreptate. Ia-i pe ăștia doi, du-i afară din Mycogen și să nu îi mai văd decît dacă vine vremea cînd... Dar cu certitudine că asta nu va fi în timpul vieții mele.

— Poate că nu, Înalt Conducător. Dar poporul tău a așteptat cu răbdare aproape douăzeci de mii de ani. Ai avea ceva împotriva să mai aștepte încă — să zicem — două sute?

— Eu nu aș mai vrea să aștept nici o clipă, dar poporul meu va aștepta atît cît va trebui.

Și, ridicîndu-se, spuse:

— Eu am să eliberez drumul. Ia-i și pleacă!

60

SE AFLAU, în sfîrșit, din nou într-un tunel. Hummin și Seldon călătoriseră printr-unul, atunci cînd făceau drumul de la Sectoul Imperial la Universitatea Streeling, cu aero-taxiul. Acum se aflau într-un alt tunel, mergînd dinspre Mycogen înspre... Seldon nu știa unde. Nu îndrăznea să întrebe. Fața lui Hummin părea ca săpată în granit și dădea impresia că nu prea avea chef de conversație.

Vehiculul avea patru locuri. Hummin stătea în față, singur, pe locul din stînga. Seldon și Dors împărțeau locurile din spate.

Seldon încercă un zîmbet spre Dors, care părea posomorîtă.

— E plăcut să fim din nou în haine adevărate, nu-i așa?

— Nici o dată, spuse Dors cu o sinceritate enormă, n-am să mai port sau să mai privesc ceva care să semene cu o robă. Și nici o dată, în nici o împrejurare, n-am să mai port caschetă. De fapt, am să mă simt ciudat dacă am să mai văd vreodată vreun bărbat cu chelie naturală.

Și, în cele din urmă, Dors fu cea care puse întrebarea pe care Seldon se codea să o formuleze.

— Chetter, spuse ea cam nerăbdătoare, ce-ar fi să ne spui unde mergem?

Hummin se întoarse în scaun, într-o poziție laterală și privi înapoi, înspre Dors și Seldon, cu seriozitate.

— Undeva, spuse el, unde o să vă fie greu să intrați în bucluc... deși nu sînt sigur că un asemenea loc există.

Imediat, Dors fu cuprinsă de mîhnire.

— De fapt, Chetter, este vina mea. La Streeling, l-am lăsat pe Hari să meargă în Upperside, fără să-l însoțesc. În Mycogen cel puțin, l-am însoțit, dar presupun că n-ar fi trebuit absolut deloc să-l las să intre în Sacrorium.

— Eram foarte hotărît, spuse Seldon cu aprindere. Nu a fost deloc vina lui Dors.

Hummin nu făcu nici un efort să repartizeze vina. Nu spuse decît:

— Bănuiesc că doreai să vezi robotul. Aveai un motiv special? Poți să-mi spui?

Seldon simți cum se înroșește.

— Am greșit în această privință, Hummin, spuse el. N-am văzut ceea ce mă așteptam să văd sau ceea ce speram să văd. Dacă aș fi știut ce era în mansardă, nu m-aș mai fi deranjat niciodată să merg acolo. Poți să spui că a fost un fiasco total.

— Dar Seldon, ce te așteptai să vezi? Te rog să-mi spui. Ai tot timpul la dispoziție, dacă dorești. Asta este o călătorie lungă și mi-ar face plăcere să ascult.

— Problema este, Hummin, că am crezut că au existat roboți umaniformi, că aveau o viață lungă, că cel puțin unul ar mai putea fi în viață, și că s-ar putea afla în mansardă. Era un robot acolo, dar era metalic, era mort și era doar un simbol. Dacă măcar aș fi știut...

— Da. Dacă am ști, nu ar mai fi nevoie de întrebări sau de cercetări de nici un fel. De unde ai luat informația despre roboți umaniformi? Din moment ce nici un Mycogenian nu ar fi discutat acest lucru cu tine, nu mă pot gîndi decît la o singură sursă. Cartea

Mycogeniană — o carte tipărită, cu o sursă de alimentare, scrisă în vechea Auroriană și în Galactica modernă. Am dreptate?

— Da.

— Și de unde ai făcut rost de o copie?

Seldon tăcu, apoi murmură:

— Mi-e cam jenă să spun.

— Eu nu pot fi pus foarte ușor în situații jenante, Seldon.

Seldon îi spuse și Hummin își permise un foarte mic zîmbet, care-i schimbă trăsăturile feței.

— Nu ți-a trecut prin minte, spuse el, că ceea ce s-a întâmplat era o șaradă? Nici o Soră nu ar fi făcut așa ceva — decît dacă avea o sarcină, sau dacă ar fi fost supusă la presiuni.

Seldon se încruntă puțin și spuse cu asprime:

— Nu era absolut de loc evident. Unii dintre oameni *sînt* perversi. Iar pentru tine, este ușor să zîmbești. Nici eu și nici Dors nu am avut informațiile pe care le ai tu. Dacă ai fi dorit să nu cad în capcane, ai fi putut să mă avertizezi că astfel de lucruri s-ar fi putut întâmpla.

— Sînt de acord. Îmi retrag remarca. În orice caz, sînt sigur că nu mai ai Cartea.

— Nu. Sunmaster Fourteen mi-a luat-o.

— Cît de mult ai citit din ea?

— Doar o mică parte. N-am avut timp. Este o carte uriașă și trebuie să-ți mărturisesc, Hummin, că e teribil de plicticoasă.

— Da, știu asta, căci cred că am citit din ea mai mult decît tine. Nu numai că este plicticoasă, dar ceea ce scrie acolo nu are nici un fel de fundament. Este o viziune Mycogeniană oficială asupra istoriei; este pătinitoare și este destinată mai mult să prezinte acest punct de vedere decît să fie obiectivă și rațională. Este chiar deliberat neclară în anumite locuri, astfel încît străinii — chiar dacă ar fi să studieze Cartea — să nu știe niciodată în întregime ce citesc. De exemplu, ce anume din ceea ce ai crezut tu că ai citit despre roboți te-a interesat?

— Ți-am mai spus. Se vorbește despre roboți umaniformi. Roboți care, la o privire superficială, nu pot fi deosebiți de oameni.

— Și cîți astfel de roboți ar exista? întrebă Hummin.

— Ei nu spun... Eu, cel puțin, nu am dat peste vreun pasaj în care să dea numere. Poate se puteau număra pe degetele de la o mînă, dar *unul* dintre ei este menționat de Carte sub numele de „Renegat”. Se pare că are o semnificație dezagreabilă, dar nu mi-am putut da seama care ar putea fi aceasta.

— Nu mi-ai spus nimic despre asta, spuse Dors. Dacă ai fi făcut-o, ți-aș fi spus că nu este un nume propriu. Este un alt cuvînt arhaic și înseamnă, aproximativ, ceea ce „trădător” ar însemna în Galactică.

Vechiul cuvînt are o mai mare aură de respect. Un trădător își ascunde trădarea, dar un renegat se mîndrește cu ea.

— Las în seama ta, Dors, spuse Hummin, subtilitățile limbajului arhaic dar, în orice caz, dacă Renegatul ar exista de fapt și dacă ar fi un robot umaniform, atunci este evident faptul că, în calitate de trădător și inamic, nu ar putea fi adăpostit și venerat în mansarda Conducătorilor.

— N-am știut ce înseamnă „Renegat“, spuse Seldon, dar, așa cum am mai spus, am *avut* impresia că era un dușman. M-am gîndit că poate a fost învins și păstrat ca memorie pentru triumful Mycogenienilor.

— Ai găsit vreo referire în Carte unde să se spună că Renegatul ar fi fost învins?

— Nu, dar poate că am ratat acea parte...

— Nu e prea probabil. Orice victorie Mycogeniană ar fi anunțată negreșit în Carte, și menționată mereu, mereu.

— Mai era și un alt punct în Carte care vorbea despre Renegat, spuse Seldon nesigur pe el, dar nu pot fi deloc sigur că l-am înțeles.

— După cum ți-am mai zis..., spuse Hummin. Din cînd în cînd, informațiile sînt neclare cu bună intenție.

— Oricum, păreau să spună că Renegatul ar putea cumva să controleze sentimentele umane... să le influențeze...

— Orice politician poate asta, spuse Hummin dînd din umeri. Se numește *charismă*... atunci cînd are efect.

— Ei bine, oftă Seldon, am vrut să cred. Asta a fost tot. Aș fi dat mult să fi găsit un robot antic și umaniform, care să trăiască încă, și să-l fi putut lua la întrebări.

— În ce scop? întrebă Hummin.

— Pentru a afla detalii despre societatea Galactică primordială, atunci cînd existau doar cîteva lumi. Psihoistoria ar putea fi mai ușor dedusă dintr-o Galaxie mai restrînsă.

— Ești sigur, spuse Hummin, că poți avea încredere în cele ce auzi? După atîtea mii de ani, ai fi dispus să te bazezi pe memoriile robotului? Cîte distorsiuni nu le-or fi afectat oare?

— Așa e, spuse deodată Dors. Ar fi ca înregistrările computerizate de care ți-am vorbit, Hari. Încetul cu încetul, acele amintiri ale robotului ar putea fi șterse, pierdute, înlăturate, distorsionate. Poți să te întorci înapoi în timp, dar cu cît te întorci mai mult, cu atît informația devine mai puțin credibilă — indiferent ce ai face.

Hummin aprobă cu o mișcare a capului.

— Am mai auzit acest lucru, menționat ca un fel de principiu al incertitudinii informației, spuse el.

— Dar n-ar fi posibil, spuse Seldon cu o figură gînditoare, ca anumite informații, din motive anume, să fie păstrate? Părți din Cartea Mycogeniană se pot referi foarte bine la evenimente care au avut loc acum douăzeci de mii de ani și totuși referirile pot să corespundă în mare măsură realității. Cu cît o anumită informație este mai mult prețuită și mai cu grijă păstrată, ea va avea o viață și o precizie mai mare.

— Cuvîntul cheie este *anumită*. Ceea ce Cartea ar dori să păstreze poate să nu fie ceea ce *tu* să fi dorit să fie păstrat. Iar ceea ce un robot și-ar putea aminti cel mai bine poate fi ceea ce tu dorești cel mai puțin să-și amintească.

Seldon spuse cu disperare:

— În orice direcție mă îndrept spre a găsi o cale de a realiza psihoistoria, lucrurile se aranjează de la sine astfel încît să o facă imposibilă. De ce să mă mai chinui să încerc?

— Acum ar putea să pară ceva irealizabil, spuse insensibil Hummin, dar avînd la dispoziție geniul necesar, se poate găsi un drum spre psihoistorie, la care nimeni dintre noi nu se gîndește în acest moment. Acordă-ți mai mult timp... Dar ajungem la o zonă de popas. Hai să ieșim și să mîncăm.

În timp ce mîncau pateu de miel, cu o pîine cam fără gust (deosebit de insipidă, după mîncarea din Mycogen), Seldon spuse:

— Se pare că presupui, Hummin, că eu sînt posesorul „geniului necesar”. Știi, s-ar putea să nu fie chiar așa.

— E adevărat, spuse Hummin. S-ar putea să nu îl ai. Dar nu cunosc vreun alt candidat pentru acest post, așa că trebuie să îmi pun toate speranțele în tine.

Seldon oftă și spuse;

— Bine, am să încerc, dar nu mai am nici cea mai mică scînteie de speranță. Posibilă dar nepractică, am spus de la început, și acum sînt mai mult ca niciodată convins de asta.

PUȚURI DE CĂLDURĂ

AMARYL, YUGO —... Un matematician care poate fi considerat, imediat după Hari Seldon, foarte important prin contribuția sa în punerea la punct a detaliilor psihoistoriei. El a fost cel care...

... Cu toate acestea, condițiile în care și-a început viața sînt mai dramatice chiar decît realizările sale matematice. Născut în sărăcia dezolantă a claselor de jos din Dahl, un sector al vechiului Trantor, și-ar fi putut petrece viața într-o obscuritate absolută, dacă Seldon, pur și simplu din întîmplare, nu l-ar fi întîlnit în cursul...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

61

ÎMPĂRATUL întregii Galaxii se simțea obosit — obosit fizic. Buzele îl dureau, din cauza zîmbetului grațios pe care trebuise să și-l lipească pe față la momente alese cu mare grijă. Ceafa îi înțepenise de cît își înclinase capul înapoi și încolo, simulînd interesul. Urechile îl dureau de cît ascultase. Întreg trupul îi tremura de cît se ridicase și se așezase și se învîrtise și întinsese mîna și se aplecase.

Ocupa o funcție de stat în care trebuia să întîlnească Primari și Viceregi și Miniștri și soțiile sau soții lor, din întreg Trantorul și (mai rău) din întreaga Galaxie. Fuseseră prezenți aproape o mie, toți în costume care variau de la bogat împodobite la de-a dreptul bizare. Trebuise să asculte o pălăvrăgeală cu diferite accente care erau înrăutățite de efortul de a vorbi Galactică Împăratului, la fel cu cea vorbită la Universitatea Galactică. Și, cel mai rău dintre toate, Împăratul trebuise să-și amintească să evite promisiuni importante, folosind în același timp cu dezinvoltură o spumă de cuvinte fără importanță.

Totul fusese înregistrat, sunet și imagine — foarte discret — iar Eto Demerzel o să parcurgă înregistrarea ca să vadă dacă Cleon, Primul cu acest Nume, s-a comportat cum trebuie. Asta era interpretarea Împăratului, desigur. Demerzel va spune, cu siguranță, că pur și simplu adunase date pentru a descoperi orice atitudine necontrolată din partea oaspeților, care să-i dea de gol. Și poate că așa și era.

Ce norocos era Demerzel!

Împăratul nu putea părăsi Palatul și întinsele sale domenii, în timp ce Demerzel, dacă dorea, putea cutreiera Galaxia de la un capăt la altul. Împăratul era tot timpul expus, era tot timpul accesibil, trebuia mereu să se ocupe de vizitatori, de la cei importanți la cei pur și simplu inoportuni. Demerzel rămânea anonim și niciodată nu fusese văzut în interiorul domeniilor Palatului. Rămânea doar un înfricoșător nume și o invizibilă (pe acest motiv și mai înfricoșătoare) prezență.

Împăratul era Omul din Interior, avînd parte de toate capcanele și de avantajele materiale pe care i le oferea puterea. Demerzel era Omul din Exterior, invizibil, nu avea nici măcar un titlu oficial, dar cu degetele și cu mintea scotocind peste tot și necerînd nici o recompensă pentru munca sa neobosită, în afară de una singură — realitatea puterii.

Împăratul se amuza — cam macabru — gîndindu-se la faptul că, în orice moment, fără avertisment, cu o scuză improvizată sau cu nici una, îl putea aresta pe Demerzel, întemnița, exila, tortura sau executa. În definitiv, în aceste secole — insuportabile — de tulburări continue, se mai putea întîmpla ca Împăratul să aibă dificultăți în a-și impune voința asupra diverselor planete ale Imperiului, chiar și asupra unor sectoare de pe Trantor — cu mulțimea lor de executive și legislaturi locale, cu care era obligat să trateze sub forma unui labirint de decrete, protocoale, angajamente, tratate și legi interstelare, toate interdependente — dar măcar în Palat și în domeniile sale avea puteri absolute.

Și cu toate acestea, Cleon știa că visurile sale de putere erau inutile. Demerzel îl slujise pe tatăl său și Cleon nu-și putea aminti nici măcar o singură ocazie cînd nu se întorsese spre Demerzel pentru a-i rezolva indiferent ce problemă. Demerzel era cel care știa totul, punea totul la cale, făcea totul. Mai mult decît atît, orice lucru care nu mergea bine putea fi pus în cîrca lui Demerzel. Împăratul rămânea deasupra criticilor și nu avea nimic de care să se teamă — cu excepția, desigur, a loviturilor de palat și a asasinării sale de către cei apropiați și dragi. Depindea de Demerzel în primul rînd pentru a preveni acest lucru.

Împăratul Cleon simți un mic fior la gîndul că ar fi putut încerca să se descurce fără Demerzel. Au existat Împărați care au cîrmuit singuri — care au avut Șefi de Stat Major fără nici un fel de pricepere, incompetenți pentru acest post și totuși i-au păstrat — și care au scos-o la capăt pentru o vreme, după propriile lor metode.

Dar Cleon nu era în stare de așa ceva. Avea nevoie de Demerzel. De fapt, acum că îi venise în minte gîndul asasinatului — și, ținînd cont de istoria modernă a Imperiului, era inevitabil să îi vină — își dădea seama că îi era absolut imposibil să scape de Demerzel. Nu se

putea și pace. Cu oricîtă iscusință ar fi încercat el, Cleon, să pună la cale acest lucru, Demerzel (era sigur de asta) ar fi anticipat în vreun fel mutarea, ar fi știut ce urma să se întîmple și ar fi aranjat, cu o iscusință mult superioară, o lovitură de palat. Cleon ar muri înainte ca Demerzel să poată fi pus în lanțuri, iar după el ar urma pur și simplu un alt Împărat pe care Demerzel l-ar sluji și l-ar domina.

Sau s-ar plictisi Demerzel de joc și s-ar face singur Împărat?

Niciodată! Obișnuința anonimatului era prea puternică în el. Dacă Demerzel s-ar expune, atunci puterile sale, înțelepciunea sa, norocul său (sau ce-o fi) l-ar părăsi cu siguranță. Cleon era convins de asta. Era un lucru indiscutabil.

Așa că atîta vreme cît se purta cum trebuie, Cleon era în siguranță. Fără ambiții personale, Demerzel l-ar sluji cu devotament.

Și iată-l acum pe Demerzel, îmbrăcat atît de sobru și de simplu încît Cleon își dădu seama, cu jênă, de inutilitatea podoabelor robelor sale pompoase care erau acum — spre satisfacția sa — scoase cu ajutorul a doi valeți. Normal, Demerzel nu se va face văzut decît atunci cînd Împăratul va fi singur și în halat.

— Demerzel, spuse Împăratul întregii Galaxii, sînt obosit.

— Obligațiile protocolare sînt obositoare, Sire, murmură Demerzel.

— Și trebuie să le am în fiecare seară?

— Nu chiar în *fiecare* seară, dar ele sînt esențiale. Ceilalți se simt onorați să vă vadă și să fie remarcați de dumneavoastră. Asta ajută la conducerea fără piedici a Imperiului.

— Imperiul era odată condus fără piedici prin forță, spuse posomorît Împăratul. Acum trebuie condus cu un zîmbet, cu o fluturare a mîinii, cu un cuvînt murmurat și cu o medalie sau cu o placă.

— Dacă toate astea ajută la menținerea păcii, nu e un sacrificiu prea mare. Aveți o domnie liniștită.

— Și știi și de ce — din cauză că te am pe tine alături. Singurul meu talent este că îmi dau seama de importanța ta.

Îl privi pe Demerzel, cu viclenie.

— Fiul meu nu trebuie neapărat să îmi urmeze. Nu este un băiat prea talentat. Ce-ar fi să te fac *pe tine* succesorul meu?

— Sire, așa ceva este inadmisibil, spuse Demerzel pe un ton rece. Eu nu voi uzurpa tronul. N-am să-l fur de la moștenitorul lui de drept. De altfel, dacă v-am nemulțumit cu ceva, pedepsiți-mă așa cum merit. Cu siguranță, nimic din ceea ce am făcut sau aș putea face nu merită pedeapsa de a fi făcut Împărat.

Cleon rîse.

— Demerzel, pentru această evaluare corectă a prețului tronului Imperial, renunț la orice gând de a te pedepsi. Haide acum să discutăm. Aș vrea să dorm, dar nu sînt încă gata pentru ceremonialul cu care sînt dus la culcare. Hai să vorbim.

— Despre ce anume, Sire?

— Despre orice... Despre matematician și psihoistoria sa. Știi, mă mai gîndesc la el din cînd în cînd. M-am gîndit la el în această seară, la cină. M-am întrebat: Ce-ar fi dacă o analiză psihoistorică ar prezice o metodă prin care să poți fi Împărat fără ceremonialul ăsta nesfîrșit?

— Sire, eu cred că nici cel mai inteligent psihoistoric nu ar reuși să facă asta.

— Bine. Spune-mi ce mai e nou. Se mai ascunde printre capetele alea chele și ciudate din Mycogen? Ai promis că ai să-l scoți de-acolo.

— Așa este, Sire, și am făcut totul în acest sens, dar cu regret trebuie să spun că am dat greș.

— Greș?

Împăratul se încruntă.

— Asta nu-mi place, spuse el.

— Nici mie, Sire. Am plănuit ca matematicianul, să fie încurajat să comită un act de blasfemie — astfel de acte sînt ușor de comis în Mycogen, mai ales pentru un străin. Unul care să ceară o pedeapsă severă. Matematicianul ar fi fost atunci obligat să apeleze la Împărat și, în final, am fi pus mîna pe el. Totul era plănuit cu prețul unei concesi neînsemnate din partea noastră — importantă pentru Mycogen, absolut neimportantă pentru noi — și am avut de gînd să nu joc un rol direct în acest aranjament. Totul trebuia manevrat cu finețe.

— Așa zic și eu, spuse Cleon, dar ai dat greș. Primarul din Mycogen...

— I se spune Înalt Conducător, Sire.

— Nu mai despica firul în patru cu titlurile astea. Acest Înalt Conducător te-a refuzat?

— Dimpotrivă, Sire, a fost de acord, iar matematicianul, Seldon, a căzut în capcana întinsă cu abilitate.

— Și atunci?

— I s-a permis să plece fără să i se clinească un fir de păr.

— De ce? întrebă Cleon indignat.

— Nu sînt foarte sigur de ce, Sire, dar bănuiesc că cineva a supralicitat.

— Cine? Primarul din Wye?

— Nu este exclus, Sire, dar mă îndoiesc. Țin Wye sub o permanentă supraveghere. Dacă ar fi pus mîna pe matematician, aş fi aflat pînă acum.

Împăratul nu mai era doar încruntat. Era vizibil înfuriat.

— Demerzel, ăsta este un lucru rău. Sînt foarte nemulțumit. Un eșec ca ăsta mă face să mă întreb dacă mai ești omul care erai odată. Ce măsuri vom lua împotriva Mycogenului pentru această nesupunere clară față de dorințele Împăratului?

Demerzel făcu o plecăciune adîncă în fața furtunii dezlănțuite, dar spuse cu tonuri de oțel în voce:

— Ar fi o greșeală să acționăm acum împotriva Mycogenului, Sire. Fisura care s-ar produce ar face jocul lui Wye.

— Dar *ceva* trebuie să facem.

— Poate că nu, Sire. Nu este totul chiar atît de rău precum pare.

— Cum poate să nu fie chiar atît de rău precum pare?

— Vă amintiți, Sire, că acest matematician era convins că psihoistoria este nepractică.

— Bineînțeles că îmi amintesc asta, dar nu are importanță, nu-i așa? Pentru scopurile noastre, vreau să spun.

— Poate că nu. Dar dacă ar fi să devină practică, ar servi infinit mai mult scopurilor noastre, Sire. Și din ceea ce am putut afla, acest matematician încearcă acum să găsească o cale de a-și aplica psihoistoria în practică. Blasfemia pe care a comis-o în Mycogen a făcut, după cîte am înțeles, parte dintr-o încercare de a rezolva problema psihoistoriei. În acest caz, Sire, ar putea fi în avantajul nostru să-l lăsăm în pace. Ar fi mult mai bine să punem mîna pe el atunci cînd va fi mai aproape de țelul său sau atunci cînd și-l va atinge.

— Nu și dacă Wye pune primul mîna pe el.

— Așa ceva, voi avea grijă, nu se va întîmpla.

— La fel cum ai reușit acum să-l scoți pe matematician din Mycogen?

— Data viitoare nu voi mai greși, Sire, spuse Demerzel cu o voce glacială.

— Demerzel, ar fi bine să fie așa, spuse Împăratul. Nu voi tolera o altă greșeală în această problemă.

Apoi adăugă, iritat:

— Cred că după toate astea n-am să mai dorm la noapte.

JIRAD TISALVER din Sectorul Dahl era un om scund. Creștetul capului său îi venea lui Seldon doar pînă la nas. Însă nu părea să pună la suflet acest lucru. Avea trăsături frumoase, regulate, zîmbea mai tot timpul, avea o mustață stufoasă, neagră și păr negru și creț.

Trăia, împreună cu soția sa și cu fetița, într-un apartament cu șapte camere, ținute într-o curățenie impecabilă, dar lipsite aproape de orice mobilă.

— Îmi cer scuze, Domnule Seldon și Doamnă Venabili, spuse Tisalver, că nu vă pot oferi luxul cu care sînteți obișnuiți. Dar Dahl este un sector sărac, iar eu nu mă număr printre cei mai înstăriți.

— Cu atît mai mult, spuse Seldon, noi sîntem cei care trebuie să ne cerem scuze pentru că vă împovărăm cu prezența noastră.

— Nu e nici o povară, Domnule Seldon. Domnul Hummin a aranjat să fim plătiți cu generozitate pentru că vă folosiți de umilele noastre camere. Iar creditele ar fi binevenite chiar dacă dumneavoastră *nu* ați fi bineveniți; dar *sînteți* bineveniți.

Seldon își aminti cuvintele de despărțire ale lui Hummin, atunci cînd ajunseseră în sfîrșit în Dahl.

— Seldon, spusesese el, ăsta este cel de-al treilea loc pe care l-am găsit ca adăpost. Primele două erau în mod notoriu ferite de amestecul Imperiului, lucru care ar fi putut foarte bine să atragă atenția asupra lor; la urma urmelor, ar fi fost logic să te adăpostești acolo. Acesta este un loc diferit. Este sărac, cu nimic ieșit din comun și chiar nesigur în anumite privințe. Nu este un refugiu firesc pentru tine, astfel încît Împăratul și Șeful său de Stat Major ar putea să nu se gîndească la faptul că ți-ai îndreptat ochii în această direcție. În consecință, ți-ar fi peste mîna să încerci să nu dai de bucluc și de data asta?

— Am să încerc, Hummin, spusese Seldon puțin ofensat. Te rog să îți dai seama că nu caut deloc buclucul. Încerc să aflu ceea ce mi-ar lua treizeci de vieți ca să aflu, dacă ar fi să am cea mai mică șansă de a-mi realiza psihoistoria.

— Înțeleg, spusese Hummin. Eforturile tale de a afla te-au adus în Upperside atunci cînd ai fost în Streeling, respectiv în mansarda Conducătorilor atunci cînd ai fost în Mycogen. Și cine știe unde te vor duce în Dahl. Cît despre tine, Dr. Venabili, știu că ți-ai dat silința să ai grijă de Seldon, dar trebuie să depui ceva mai mult efort. Bagă-ți în cap că el este cea mai importantă persoană de pe Trantor — sau din Galaxie, dacă stăm să ne gîndim bine — și trebuie apărat de orice pericol, cu orice preț.

— Am să continui să fac tot ce pot, spuse Dors cu răceală.

— Cît despre gazdele voastre, au ciudăţeniile lor dar sînt în primul rînd oameni de treabă, cu care am mai avut de-a face. Încercaţi să nu îi băgaţi şi pe ei în bucluc.

Însă Tisilver cel puţin, nu părea să anticipeze necazuri de nici un fel de la noii săi chiriaşi. Iar plăcerea sa, manifestată cu voce tare, pentru compania pe care o aveau acum — fără să mai vorbim de creditele pe care le primea pentru închiriere — părea foarte sinceră.

Nu fusese nici o dată dincolo de Dahl şi apetitul său pentru poveşti din locuri îndepărtate era enorm. La fel era şi soţia sa care, înclinîndu-se şi zîbind, asculta cu plăcere, iar fiica lor — cu un deget în gură — îşi mai arunca din cînd în cînd un ochi de după uşă.

De obicei toată familia se aduna după cină, iar Seldon şi Dors erau invitaţi să vorbească despre lumea din afară. Mîncarea era îndestulătoare, dar era insipidă şi adesea neplăcută. La atît de puţină vreme după ce fuseseră răsfăţaţi cu mîncarea din Mycogen cea de aici li se părea pur şi simplu de nemîncat. „Masa“ era o poliţă lungă, fixată de un perete şi mîncau cu toţii stînd în picioare.

Întrebări puse cu tact de Seldon scoaseră la iveală faptul că aceasta era situaţia obişnuită la majoritatea Dahliţilor şi nu se datora sărăciei exagerate. Desigur, explicase Doamna Tisilver, cei cu înalte funcţii guvernamentale erau obligaţi să adopte tot felul de obiceiuri inutile, cum ar fi scaunele — ea le numea „etajere pentru corp“ — dar acestea erau privite cu dispreţ de solida clasă mijlocie.

Totuşi, pe cît de mult dispreţuiau luxul, Tisilverilor le plăcea să audă despre el, ascultînd cu o răpăială de plescăituri atunci cînd li se vorbea despre saltele înălţate pe proptele, despre dulapuri împodobite şi despre diversitatea de veselă şi tacmuri.

Ascultară de asemenea şi o descriere a obiceiurilor din Mycogen, în timp ce Jirad Tisilver îşi plimba foarte satisfăcut mîna prin păr şi dădea să se înţeleagă foarte clar că pentru el, depilarea era ca şi o castrare. Doamna Tisilver se înfuria ori de cîte ori se pomenea de umilirea femeii şi refuza categoric să creadă că Surorile acceptau cu seninătate acest lucru.

Însă cel mai mult insistau asupra referirilor ocazionale ale lui Seldon privitoare la domeniile Imperiale. Cînd, după ce puseră cîteva întrebări, se dovedi că Seldon îl văzuse într-adevăr pe Împărat şi stătuse de vorbă cu el, un vâl de admiraţie acoperi întreaga familie. Trecu ceva timp pînă îndrăzniră să mai pună întrebări şi Seldon descoperi că nu îi mai putea satisface. La urma urmelor, nu văzuse prea mult din domeniile Palatului, iar din interiorul lui, chiar şi mai puţin.

Asta îi dezamăgi pe Tisalveri, care insistau să afle mai multe. După ce auziseră de aventura Imperială a lui Seldon, le veni greu să creadă afirmația lui Dors că, în ceea ce o privea, nu pusese niciodată piciorul pe vreo pârțică din domeniile Imperiale. Și, cel mai mult dintre toate, respingeau afirmația lui Seldon conform căreia Împăratul vorbise și se purtase foarte asemănător cu un om obișnuit. Tisalverilor așa ceva li se părea absolut imposibil.

După trei astfel de seri Seldon se sătură. La început Seldon găsisese binevenită ocazia ca pentru o vreme (în timpul liber, cel puțin) să nu facă altceva decât să vizioneze unele dintre video- cărțile de istorie pe care i le recomandase Dors. Tisalverii le împrumutaseră oaspeților, cu multă bunăvoință, pe timpul zilei, propriul lor videoproiector pentru cărți, deși fetița părușe nemulțumită și fusese trimisă în apartamentul unui vecin pentru a-l utiliza pe al lui ca să-și facă temele.

La adăpostul camerei sale, după ce dăduse drumul la muzică pentru a descuraja trasul cu urechea, Seldon spuse agasat:

— E inutil. Îți pot înțelege fascinația pentru istorie dar totul este plin de detalii care nu se mai termină. Este o grămadă cât un munte — nu, o grămadă cât Galaxia — de date în care nu văd organizarea fundamentală.

— Îndrăznesc să spun, spuse Dors, că a existat — probabil — o vreme când oamenii nu au văzut nici un fel de organizare a stelelor de pe cer, dar în cele din urmă au descoperit structura Gălactică.

— Și sînt sigur că asta a luat generații, nu săptămîni. Trebuie să fi fost o vreme cînd fizica părea o grămadă de observații fără nici o legătură una cu alta, înainte să se fi descoperit legile naturii și numai *asta* s-a făcut pe parcursul a întregi generații... Și ce ne facem cu Tisalverii?

— Ce-i cu ei? Găsesc că sînt foarte drăguți.

— Sînt curioși.

— Bineînțeles că sînt. Tu în locul lor n-ai fi?

— Dar e vorba doar de curiozitate? Par grozav de interesați de întîlnirea mea cu Împăratul.

Dors păru că își pierde răbdarea.

— Și asta este un lucru foarte normal. Tu n-ai fi... dacă ai fi în locul lor?

— Mă enervează.

— Hummin ne-a adus aici.

— Da, dar el nu e perfect. El m-a dus la Universitate, iar eu am fost ademenit în Upperside. El ne-a dus la Sunmaster Fourteen, care ne-a întins o cursă și noi am căzut în ea. Știi că așa a fost. M-am fript

de două ori, e cazul ca măcar o dată să casc ochii. M-am săturat să tot fiu luat la întrebări.

— Atunci inversează rolurile, Hari. Nu te interesează Dahl?

— Ba da, cum să nu? Pentru început, ce știi *tu* despre el?

— Nimic. Este numai unul din cele peste opt sute de sectoare, iar eu mă aflu pe Trantor de puțin mai mult de doi ani.

— Exact. Și sînt douăzeci și cinci de milioane de lumi, iar eu m-am mai izbit de problema asta acum puțin mai mult de două luni... Crede-mă ce-ți spun. Aș vrea să mă întorc pe Helicon și să fac un studiu asupra matematicilor turbulenței — tema mea de Doctorat în Filozofie — și să uit că am aflat vreodată — sau am crezut că am aflat — că turbulența ar putea ajuta la înțelegerea societății omenești.

Dar chiar în acea noapte îi spuse lui Tisilver:

— Știi, Domnule Tisilver, nu mi-ai spus nici o dată ce faci tu, care este caracterul muncii tale.

— Eu?

Tisilver își puse degetele pe piept, care era acoperit de un simplu tricou, cu nimic altceva pe dedesubt, și care părea să fie uniforma masculină standard în Dahl.

— Nu cine știe ce. Lucrez ca programator la stația locală de holoviziune. E foarte plicticos, dar îmi cîștig existența.

— Și este o muncă decentă, spuse Doamna Tisilver. Asta înseamnă că nu trebuie să muncească în puțurile de căldură.

— Puțurile de căldură? spuse Dors ridicînd sprîncenele și reușind să pară fascinată.

— Ei, spuse Tisilver, datorită lor este cunoscut sectorul nostru. Nu e cine știe ce, dar cele patruzeci de miliarde de oameni de pe Trantor au nevoie de energie, iar noi asigurăm o mare parte din ea. Noi nu sîntem apreciați dar aș vrea să văd unele sectoare bogate cum s-ar descurca fără această energie.

Seldon părea nelămurit.

— Trantor nu-și ia energia de la stațiile solare aflate pe orbită?

— O parte, spuse Tisilver. Și altă parte din stațiile de fuziune nucleară aflate pe insule. Și altă parte din motoarele cu microfuziune. Și altă parte din stațiile eoliene din Upperside. Dar *jumătate*, spuse el ridicînd un deget ca să-și accentueze vorbele și abordînd o figură neobișnuit de gravă, jumătate vine din puțurile de căldură. În multe locuri sînt puțuri de căldură, dar nici unul — *nici unul* — nu este atît de bogat ca cele din Dahl. Voi chiar *nu știți* despre puțurile de căldură? Stați așa, acolo, și vă holbați la mine.

— Noi sîntem din Provincie, știți, se grăbi Dors să spună.

(Era gata să spună „membri de trib“, dar se opri la timp.)

— Mai ales Dr. Seldon, continuă ea. Se află pe Trantor de-abia de două luni.

— Serios? spuse Doamna Tisilver.

Era o idee mai scundă decât bărbatul său, era plinuță fără să fie de fapt grasă, avea părul negru strâns la spate într-un coc și mai avea niște ochi negri minunați. Ca și bărbatul ei, părea să aibă în jur de treizeci de ani.

(După o perioadă de timp petrecută în Mycogen, de loc lungă dar intensă, lui Dors i se păru ciudat ca o femeie să intervină în conversație atunci când dorea ea. Cît de repede se stabilesc obiceiurile și manierele, gîndi ea, și își notă în minte să-i menționeze acest lucru lui Seldon — încă un element pentru psihoistoria lui.)

— Da, spuse ea. Dr. Seldon este din Helicon.

Doamna Tisilver manifestă o ignoranță politicoasă.

— Și unde ar putea fi această planetă?

— Ei, este..., spuse Dors întorcîndu-se spre Seldon. Unde este, Hari?

Seldon era stingherit.

— Ca să-ți spun adevărul, nu cred că aş putea-o localiza ușor pe o hartă Galactică, fără a mă uita la coordonate. Tot ceea ce pot spune este că față de Trantor se află de cealaltă parte a găurii negre centrale. Să ajungi pînă acolo cu o hipernavă este un calvar.

— Nu cred că Jirad și cu mine ne vom urca vreodată într-o hipernavă, spuse Doamna Tisilver.

— Poate că într-o zi, Casilia, o vom face, spuse Tisilver bine dispus. Dar mai povestește-ne despre Helicon, Domnule Seldon.

Seldon clătină din cap.

— Pentru mine ar fi plictisitor. Este doar o lume, ca oricare alta. Numai Trantorul este diferit de toate celelalte. Pe Helicon nu există puțuri de căldură — sau poate nicăieri în altă parte — ci numai pe Trantor. Vorbește-mi de ele.

(„Numai Trantorul este diferit de toate celelalte“. Propoziția se repetă singură în mintea lui Seldon și pentru un moment rămase acolo suspendată; dintr-un motiv sau altul își aduse deodată aminte de povestea lui Dors, cea cu-mîna-pe-coapsă, dar Tisilver începuse să vorbească și îi ieși din minte la fel de repede precum îi intrase.)

— Dacă într-adevăr vrei să afli despre puțurile de căldură, spuse Tisilver, ți le pot arăta.

Se întoarse spre nevastă-sa.

— Casilia, ai ceva împotrivă dacă-l iau cu mine mîine seară pe Domnul Seldon la puțurile de căldură?

— Și pe mine, spuse repede Dors.

– Și pe Doamna Venabili?

Doamna Tisalver se încruntă și spuse tăios:

– Nu cred că ar fi o idee bună. Oaspeții noștri au să le găsească plictisitoare.

– Nu cred, Doamnă Tisalver, spuse Seldon, încercînd să fie amabil. Ne-ar plăcea foarte mult să vedem puțurile de căldură. Am fi încîntați dacă ați veni și dumneavoastră cu noi... și fetița dumneavoastră... dacă vrea să vină.

Doamna Tisalver deveni rigidă.

– La puțurile de căldură? spuse ea. Ăla este ultimul loc în care ar putea merge o femeie decentă.

Seldon se simți jenat de gafa sa.

– N-am vrut să fiu nepoliticos, Doamnă Tisalver.

– Nu este nici o nepolitețe, spuse Tisalver. Casilia crede că așa ceva ar fi sub condiția noastră. Și așa și este, dar atîta vreme cît eu nu lucrez acolo, nu e nici o nenorocire să fac o simplă vizită și să le prezint oaspeților. Însă este incomod și n-am să reușesc niciodată să o fac pe Casilia să se îmbrace adecvat.

Se ridicară din pozițiile lor ghemuite. „Scaunele“ Dahlite erau niște simple forme de plastic pe rotițe, iar genunchii lui Seldon se contractaseră teribil, iar el părea să se clatine la cea mai mică mișcare a corpului. Însă Tisalverii stăpîniseră arta de a sta neclintîți pe ele și se ridicară fără nici o problemă, fără a fi nevoie să se ajute de brațe așa cum făcuse Seldon. Și Dors se ridică fără probleme, iar Seldon se minună încă o dată de grația ei firească.

Înainte de a se despărți pentru a merge în camerele lor separate, Seldon îi spuse lui Dors:

– Ești sigură că nu știi nimic despre puțurile de căldură? Doamna Tisalver le-a prezentat ca fiind foarte neplăcute.

– Nu pot fi *chiar atît* de neplăcute, altfel Tisalver nu ne-ar fi sugerat să mergem să le vizităm. Să fim mulțumiți că ni se face o surpriză.

63

– O SĂ AVEȚI NEVOIE de haine potrivite, spuse Tisalver.

Doamna Tisalver, în spate, pufni ostentativ.

Seldon, prudent, gîndindu-se la robe cu o vagă nefericire, spuse:

– Ce înțelegeți prin haine potrivite?

– Ceva ușor, așa cum port eu. Un tricou, mîneci foarte scurte, pantaloni largi, indispensabili largi, sandale deschise. Am de toate pentru tine.

— Bun. Nu sună rău.

— Cît despre Doamna Venabili, am aceleași lucruri și pentru ea. Sper să se potrivească.

Hainele pe care Tisalver le dădu fiecăruia (și care erau ale lui) se potriveau destul de bine — chiar dacă le erau puțin cam strîmte. Cînd fură gata, își luară la revedere de la Doamna Tisalver, iar ea, cu un aer resemnat deși dezaprobator, îi privi din pragul ușii cum plecau.

Era seara devreme și deasupra strălucea o lumină crepusculară plăcută. Era clar că luminile din Dahl aveau să dispară în curînd. Temperatura era potrivită și nu se zărea nici un vehicul, toată lumea mergea pe jos. Departe, se auzea sunetul omniprezent al unui Expres și, din cînd în cînd, se putea zări sclipirea farurilor sale.

Seldon observă că Dahliții nu păreau să se îndrepte spre o anume destinație. Păreau să facă mai degrabă o promenadă, o plimbare de plăcere. Poate că dacă Dahl era un sector sărac, așa cum sugerase Tisalver, distracțiile necostisitoare erau foarte apreciate și ce putea fi mai plăcut — și mai ieftin — decît o plimbare seara?

Seldon încetini automat, mergînd și el cu pasul unei plimbări fără scop și simți căldura prieteniei peste tot în jurul lui. Oamenii se salutau unii pe alții atunci cînd se întâlneau și schimbau cîteva cuvinte. Peste tot apăreau mustați negre de diferite forme și desimi și păreau a fi un articol indispensabil pentru masculul Dahlit, la fel de omniprezent ca și capetele chele ale Fraților Mycogenieni.

Era un ritual de seară, un mod de a fi siguri că încă o zi trecuse cu bine, că prietenii erau în continuare bine și fericiți. Și, curînd deveni evident, Dors atrăgea toate privirile. În lumina amurgului, cu toate că roșul părului său se mai întunecase, ieșea în evidență în marea de capete acoperite cu păr negru (cu excepția cîtorva gri), ca un bănuț de aur sclipind pe un morman de cărbuni.

— Este foarte plăcut, spuse Seldon.

— Este, spuse Tisalver. De obicei merg împreună cu soția mea, iar ea este în elementul ei. Nu există nimeni pe o rază de un kilometru căruia ea să nu-i știe numele, ocupația și rudele. Eu nu sînt în stare de așa ceva. Chiar acum, jumătate din oamenii care mă salută... nici nu le știu numele. Dar, în orice caz, nu trebuie să ne tîrim prea încet. Trebuie să urcăm în ascensor. Lumea din nivelele joase este ocupată.

Coborau cu ascensorul atunci cînd Dors spuse:

— Presupun, Domnule Tisalver, că puțurile de căldură sînt locuri unde căldura internă a Trantorului este folosită pentru a produce aburi care rotesc turbine și astfel produc electricitate.

— O, nu. Electricitatea este produsă direct, de termopile mari, de înaltă eficiență. Nu mă întrebați detalii, vă rog. Eu nu sînt decît un programator la holoviziune. De fapt, nu cereți nimănui de aici să vă dea detalii. Totul este o mare cutie neagră. Funcționează, dar nimeni nu știe cum.

— Și dacă ceva se defectează?

— De obicei nu se defectează, dar dacă totuși se întîmplă, vine un expert de undeva. Unul care se pricepe la computere. Bineînțeles, totul este puternic computerizat.

Ascensorul ajunsese la o haltă și ieșiră afară. Un suflu de aer cald se năpusti asupra lor.

Deși nu era deloc nevoie, Seldon spuse:

— Este fierbinte.

— Da, așa e, spuse Tisilver. Asta face Dahl-ul atît de valoros ca sursă de energie. Strațul de magmă este mai aproape de suprafață decît oriunde altundeva pe planetă. Așa că trebuie să muncești în căldură.

— Dar aerul condiționat? spuse Dors.

— Există aer condiționat, dar este un lucru costisitor. Ventilăm și uscăm și răcim aerul, dar dacă mergem prea departe, folosim prea multă energie și întregul proces devine prea scump.

Tisilver se opri în fața unei uși și se prezintă. Aceasta se deschise și pătrunse un val de aer mai rece, iar el murmură:

— Ar trebui să putem face rost de cineva care să ne ajute să ne plimbăm pe aici și care să stăpînească remarcile căroră Doamna Venabili le-ar putea fi țintă... cel puțin din partea bărbaților.

— Nu mă vor deranja remarcile, spuse Dors.

— Mă vor deranja pe mine, spuse Tisilver.

Un tînăr ieși dintr-un birou, și se prezintă cu numele de Hano Lindor. Semăna foarte mult cu Tisilver, dar Seldon își spuse că pînă se va obișnui cu statura mică a tuturor, cu culoarea oacheșă a pielii și cu mustățile bogate, nu va fi în stare să vadă cu ușurință diferențele dintre indivizi.

— Voi fi bucuros să vă arăt ceea ce poate fi văzut pe aici, spuse Lindor. Știți, pentru dumneavoastră s-ar putea să nu fie ceva foarte spectaculos.

Se adresa tuturor, dar ochii săi o fixau pe Dors.

— Nu vă va fi foarte comod, spuse el. Propun să ne scoatem tricourile.

— Dar aici e bine și răcoare, spuse Seldon.

— Bineînțeles, dar asta din cauză că noi sîntem administratori. Rangul are privilegiile lui. Dincolo, nu putem menține la același nivel condiționarea aerului. De aceea ei sînt plătiți mai bine decît mine. De fapt, acestea sînt slujbele cel mai bine plătite din Dahl și este singurul mijloc cu care atragem oamenii să lucreze aici, jos. Chiar și așa, devine din ce în ce mai greu să facem rost de mineri.

Trase adînc aer în piept.

— Bun, spuse, hai să intrăm în supă.

Își scoase tricoul și și-l prinse la cingătoare. Tisilver făcu la fel, iar după aceea și Seldon.

Lindor o privi pe Dors și spuse:

— E pentru ca să vă simțiți mai bine, Doamnă. Dar nu este obligatoriu.

— E-n regulă, spuse Dors.

Își scoase tricoul. Sutienul său era alb, neșăptușit și foarte decolat.

— Doamnă, spuse Lindor, asta nu e...

Stătu un moment pe gînduri, apoi dădu din umeri și spuse;

— În regulă. Ne descurcăm noi.

Pentru început, Seldon remarcă doar computere și mașini, conducte uriașe, lumini care pîlpîiau și ecrane strălucitoare.

Luminația de fond era relativ scăzută, deși zonele cu mașini erau fiecare bine luminate. Seldon ridică privirea în semi-întuneric.

— De ce nu este mai bine luminat? întrebă el.

— E luminat destul de bine... acolo unde trebuie, spuse Lindor.

Vocea sa era plăcut modulată și vorbea repede dar puțin cam tare.

— Lumina de fond este slabă din motive psihologice. În minte, „prea strălucitor“ este asociat cu „căldură“. Atunci cînd aprindem lumina încep protestele, chiar și atunci cînd temperatura este mai scăzută decît de obicei.

— Pare să fie bine computerizat, spuse Dors. Cred că toată funcționarea ar putea fi lăsată pe seama computerelor. Acest gen de mediu este parcă special făcut pentru inteligența artificială.

— Aveți perfectă dreptate, spuse Lindor, dar nici nu putem să riscăm vreo defecțiune. Atunci cînd ceva nu merge bine avem nevoie de urgență de oameni. Un computer care nu funcționează bine poate ridica probleme pînă la două mii de kilometri depărtare.

— Eroarea umană poate face același lucru, nu-i așa? întrebă Seldon.

— O, da, dar dacă oamenii lucrează împreună cu computerele, erorile computerelor pot fi mai repede detectate și corectate de oameni. Și invers, erorile umane pot fi mai repede corectate de computere. Asta înseamnă că nu se poate întâmpla nimic serios decât dacă eroarea umană și eroarea de computer au loc în același timp. Iar asta cu greu s-ar putea întâmpla vreodată.

— Cu greu, dar nu nici o dată, nu? spuse Seldon.

— Aproape nici o dată, dar nu nici o dată. Computerele nu mai sînt cum erau odată. La fel și oamenii.

— Se pare că așa este peste tot, spuse Seldon rîzînd ușurel.

— Nu, nu. Nu vorbesc despre ce era odată. Nu vorbesc despre bunele zile de odinioară. Vorbesc despre statistici.

În acel moment, Seldon își aduse aminte de cele spuse de Hummin despre decadența vremurilor.

— Uite, vedeți ce vreau să spun? zise Lindor în șoaptă. Este un grup de oameni, cu gradul C-3 după cîte se pare, care beau. Nici unul nu se află la postul său.

— Ce beau? întrebă Dors.

— Lichide speciale, pentru a înlocui pierderea de electrolit. Suc de fructe.

— Nu poți să-i condamni, nu-i așa? spuse Dors indignată. În căldura asta uscată, trebuie să bei.

— Știți în cît timp dă pe gît o băutură un C-3 experimentat? Și nici în privința asta nu se poate face nimic. Dacă le dăm pauze de cîte cinci minute pentru ca să bea și îi ținem împrăștiați ca să nu se adune în grupuri, se poate stîrni pur și simplu o rebeliune.

Acum se apropiau de grup. Erau și bărbați și femei (Dahl părea, mai mult sau mai puțin, o societate ambisexuală), și ambele sexe erau fără tricouri. Femeile purtau niște accesorii care puteau fi numite sutiene dar acestea erau strict funcționale. Serveau la a ridica sîinii pentru a ajuta ventilația și a limita transpirația, dar nu acopereau nimic.

Dors șopti la urechea lui Seldon:

— Chestiile alea au rostul lor, Hari. Sînt udă learcă acolo.

— Atunci, scoate-ți sutienul, spuse Seldon. N-am să ridic nici un deget ca să te opresc.

— Aveam eu o bănuială că nu ai avea nimic împotriva, spuse Dors. Dar nu și-l scoase.

Se apropiau de grupul de oameni — aproximativ o duzină.

— Dacă vreunul dintre ei face vreo remarcă grosolană, cred că am să supraviețuiesc, spuse Dors.

— Vă mulțumesc, spuse Lindor. Nu pot să garantez că n-au să o facă... dar va trebui să vă prezint. Dacă le vine ideea că dumneavoastră sînteți inspecori și eu vă însoțesc, vor deveni recalcitrați. Inspecorii trebuie să-și bage nasul peste tot, singuri, fără să fie supravegheați de nimeni din conducere.

— Minerii, trebuie să vă prezint pe cineva, spuse el ridicînd brațele. Avem vizitatori din exterior — doi Provinciali, doi intelectuali. Lumile lor nu mai au suficientă energie și au venit aici, în Dahl, ca să vadă cum ne descurcăm noi. Ei cred că ar putea învăța ceva.

— Au să învețe cum să asude, strigă un miner.

Se porniră niște hohote răgușite.

— Uite, strigă o femeie, ea are deja sîinii transpirați, da' și-i acoperă cu chestia aia.

— L-aș da jos, strigă Dors la rîndul ei, dar sîinii mei nu se pot compara cu ai tăi.

Rîsetele deveniră prietenoase.

Însă un tînăr păși în față, privindu-l intens pe Seldon. Avea ochii adînciți în orbite și o figură ca o mască lipsită de trăsături.

— Vă cunosc, spuse el. Sînteți matematicianul.

Se repezi înainte, studiind cu aviditate și cu respect fața lui Seldon. Automat, Dors păși în fața lui Seldon, iar Lindor păși în fața ei, strigînd:

— Înapoi, minerule. Ai grijă cum te porți.

— Stați! spuse Seldon. Lăsați-l să-mi vorbească. De ce vă îngrămădiți toți în fața mea?

— Dacă unul dintre ei vine mai aproape, spuse Lindor în șoaptă, veți descoperi că nu miroase chiar ca o floare.

— Am să suport, spuse Seldon cu brutalitate. Tinere, ce dorești?

— Numele meu este Amaryl. Yugo Amaryl. V-am văzut la holo-viziune.

— Posibil. Și ce-i cu asta?

— Nu-mi amintesc numele dumneavoastră.

— Nici nu e nevoie.

— Ați vorbit despre ceva numit psihoistorie.

— Nici nu ghicești cît de mult aș fi dorit să nu fi vorbit.

— Poftim?

— Nimic. Ce vrei?

— Vreau să vorbesc cu dumneavoastră. Acordați-mi puțin timp.

Acum.

Seldon îl privi pe Lindor, care clătină hotărît din cap.

— Nu. Atîta vreme cît se află în schimb, nu.

— Cînd începe schimbul tău, Domnule Amaryl? întrebă Seldon.

— La o mie șase sute.

— Ne putem întâlni mâine, la o mie patru sute?

— Desigur. Unde?

Seldon se întoarse spre Tisalver.

— Îmi dai voie să mă întâlnesc cu el în locuința ta?

Tisalver avea o figură foarte nefericită.

— Nu e nevoie. E doar un miner.

— Mi-a recunoscut figura, spuse Seldon. Știe ceva despre mine.

Nu poate fi un *simplic* nimeni. Am să mă întâlnesc cu el mâine, în camera mea.

Și apoi, cum figura lui Tisalver nu se calmase, adăugă:

— În camera *mea*, pentru care am plătit chirie. Iar tu vei fi la muncă, nu vei fi în apartament.

— Nu e vorba de mine, Domnule Seldon, spuse Tisalver cu o voce joasă. Este vorba de Casilia, soția mea. *Ea* nu va suporta.

— Am să vorbesc eu cu ea, spuse Seldon cu fermitate. Va trebui să suporte.

64

CASILIA TISALVER căscă ochii mari.

— Un miner? Nu în apartamentul *meu*.

— De ce nu? De altfel, el va veni în camera mea, spuse Seldon. La o mie patru sute.

— Nu accept așa ceva, spuse Doamna Tisalver. Iată rezultatul vizitei în puțurile de căldură. Jirad a fost un nesăbuit.

— Ba deloc, Doamnă Tisalver. Am mers acolo la cererea mea și am fost fascinat. Trebuie să-l văd pe acest tânăr, din moment ce îmi este necesar pentru munca mea de cercetare.

— Îmi pare rău că lucrurile stau astfel, dar așa ceva nu accept.

Dors Venabili ridică mâna.

— Hari, lasă-mă să tratez eu problema. Doamnă Tisalver, dacă Dr. Seldon trebuie să se întâlnească în camera sa cu cineva în această după-amiază, persoana în plus înseamnă — e și firesc — chirie în plus. Înțelegem acest lucru. Deci, pentru astăzi, chiria pentru camera Domnului Dr. Seldon se va dubla.

Doamna Tisalver rămase dusă pe gânduri.

— Ei bine, e frumos din partea dumneavoastră, dar nu este vorba doar de credite. Trebuie să ne gândim și la vecini. Un miner transpirat, urât mirositor...

— Mă îndoiesc că la o mie patru sute va veni transpirat și urât mirositor, Doamnă Tisilver, dar lăsați-mă să continui. Din moment ce Dr. Seldon *trebuie* să se întâlnească cu el, dacă nu îl poate întâlni aici va fi obligat să îl întâlnească în altă parte. Dar nu putem alerga încoace și încolo. Ar fi prea incomod. În consecință va trebui să căutăm o cameră în altă parte. Nu va fi ușor și nu vom dori să o facem, dar vom fi obligați. Așa că vom plăti chiria pentru astăzi și vom pleca. Bineînțeles, va trebui să explicăm Domnului Hummin de ce a trebuit să schimbăm aranjamentul făcut de dînsul pentru noi cu atîta amabilitate.

— Stați!

Figura Doamnei Tisilver ar fi putut deveni un model de meditație pentru un sculptor.

— Nu ne-ar plăcea să fim nepoliticoși față de Domnul Hummin... sau față de dumneavoastră. Cît timp va trebui să stea aici creatura aia?

— Vine la o mie patru sute. Trebuie să fie la lucru la o mie șase sute. Va sta aici mai puțin de două ore, probabil mult mai puțin. Ne vom întâlni cu el afară, amîndoi, și îl vom conduce în camera în care stă Dr. Seldon. Orice vecin care ne va zări va crede că este un prieten de-al nostru, din Provincie.

Doamna Tisilver dădu din cap.

— Atunci fie precum spuneți. Chirie dublă pentru camera Domnului Seldon pentru ziua de azi, iar minerul va veni aici în vizită doar de data asta.

— Doar de data asta, spuse Dors.

Dar mai tîrziu, cînd se aflau amîndoi în camera ei, Dors spuse:

— De ce *trebuie* să-l vezi, Hari? Întîlnirea cu un miner este și ea importantă pentru psihoistorie?

Seldon avu impresia că descoperă o ușoară urmă de sarcasm în vocea ei și spuse, țiîfnos:

— Nu trebuie să închin totul acestui uriaș proiect al meu, în care de altfel am foarte puțină încredere. Sînt și eu un om, cu curiozități omenști. Am stat cîteva ore în puțurile de căldură și ai văzut cum erau oamenii care lucrau acolo. Sărea în ochi că erau needucați. Erau indivizi de nivel scăzut — n-a fost un joc de cuvinte intenționat — și, cu toate acestea, a existat unul care m-a recunoscut. Probabil că m-a văzut la holoviziune cu ocazia Convenției Decenale și și-a amintit cuvîntul „psihoistorie“. Mi se pare neobișnuit — și, într-un fel, nu prea potrivit cu locul — și aș dori să vorbesc cu el.

— Din cauză că îți satisface vanitatea de a fi cunoscut chiar și printre minerii din Dahl?

- Ei... poate. Dar oricum îmi aștigă curiozitatea.
- Și de unde știi că nu a fost instruit și că nu are intenția să te bage în bucluc, așa cum ți s-a mai întâmplat?
- Seldon deveni rigid.
- N-am să-l las să-și plimbe degetele prin părul meu. Oricum, acum sîntem mult mai bine pregătiți, nu-i așa? Și sînt sigur că vei fi cu mine. Vreau să spun, m-ai lăsat să merg singur în Upperside, m-ai lăsat să merg singur în microferme cu Raindrop Forty-Three, dar acum n-ai să mă mai lași singur, nu-i așa?
- De asta poți să fii sigur, spuse Dors.
- Bine, atunci eu am să stau de vorbă cu tînărul, iar tu o să fii atentă la capcane. Am toată încrederea în tine.

65

AMARYL ajunsese cu cîteva minute înainte de 1400, privind împrejur cu băgare de seamă. Părul său era curat, iar mustața îi era îngrijită și răsucită ușor în sus, la margini. Tricoul său era de un alb strălucitor. *Mirosea*, dar era un miros de fructe care venea fără îndoială de la puțin cam mult exces de zel în folosirea cosmeticelor. Avea cu el o sacoșă.

Seldon, care îl așteptase afară, îl prinse ușor de un cot în timp ce Dors îl prinse de celălalt și intrară repede în ascensor. Ajungînd la etajul care trebuia, trecură prin apartament în camera lui Seldon.

– Nu-i nimeni acasă, așa-i? spuse Amaryl cu o voce înceată și abătută.

– Sînt ocupați cu toții, spuse Seldon pe un ton neutru.

Arătă spre singurul scaun din cameră, o pernuță așezată direct pe canapea.

– Nu, spuse Amaryl. N-am nevoie de așa ceva. Să-l folosească unul dintre dumneavoastră.

Se ghemui la podea cu o mișcare grațioasă.

Dors îi imită mișcarea, așezîndu-se pe marginea saltelei lui Seldon, și ea așezată direct pe podea, dar Seldon se lăsă în jos cam stîngaci, trebuind să se folosească de mîini și nereușind, absolut de loc, să găsească o poziție confortabilă pentru picioarele sale.

– Ei, tinere, pentru ce vrei să mă vezi? spuse el.

– Pentru că sînteți matematician. Sînteți primul matematician pe care l-am văzut vreodată — de aproape — și pe care l-aș putea atinge cu mîna, înțelegeți?

– Matematicienii sînt și ei la fel ca toți ceilalți oameni.

– Nu și pentru mine, Dr... Dr... Seldon?

— Acesta este numele meu.

Amaryl păru mulțumit de el.

— Mi-am amintit, în cele din urmă... Vedeți, și eu vreau să fiu matematician.

— Foarte bine. Ce te oprește?

Amaryl se încruntă deodată.

— Vorbiți serios?

— Presupun că *ceva* te oprește. Da, vorbesc serios.

— Ceea ce mă oprește este că sînt un Dahlit, un *miner* din Dahl. Nu am banii pentru a putea învăța și nici nu pot obține creditele necesare. Nu m-au învățat decît să citesc și să socotesc și să folosesc un computer. Asta este suficient pentru a deveni miner. Dar eu am vrut mai mult. Așa că am învățat singur.

— În anumite privințe, asta este cel mai bun mod de a învăța. Și cum ai făcut?

— Cunoșteam o bibliotecară. Ea a avut bunăvoința să mă ajute. Era o femeie foarte bună și mi-a arătat cum să folosesc computerele pentru a învăța matematică. A pus la punct un program care să mă conecteze la celelalte biblioteci. Veneam în zilele mele libere și în diminețile de după schimb. Uneori mă încuia în camera ei, ca să nu mă deranjeze oamenii care intrau sau mă lăsa să intru în bibliotecă atunci cînd era închisă pentru public. Ea nu știa matematică, dar m-a ajutat cît a putut. Era în vîrstă, o femeie văduvă. Poate că s-a gîndit la mine ca la un fel de fiu sau așa ceva. Nu avea copii.

(Poate că mai era implicat și un alt sentiment, gîndi repede Seldon, dar lăsa acest gînd deoparte. Nu era treaba lui.)

— Mi-a plăcut teoria numerelor, spuse Amaryl. Din cele ce am învățat din computerul și din video-cărțile pe care le-am folosit pentru matematică, am realizat ceva. Am scos niște lucruri noi, care nu erau în video-cărți.

Seldon ridică sprîncenele.

— Interesant. Ce anume?

— V-am adus cîteva. Nu le-am arătat nimănui, niciodată. Oamenii din jurul meu..., spuse el ridicînd din umeri, ori ar rîde, ori i-ar deranja. *O dată* am încercat să spun asta uneiafete pe care o cunoșteam, dar ea mi-a spus imediat că sînt un caraghios și nu a vrut să mă mai vadă. Vă deranjează dacă vi le arăt?

— Absolut deloc. Crede-mă.

Seldon întinse mîna și, după o scurtă ezitare, Amaryl îi dădu sacoșa pe care o adusese.

Multă vreme, Seldon se uită peste hîrţile lui Amaryl. Ceea ce lucrase acesta acolo era extrem de naiv, dar nu-şi permise să afişeze nici un zîmbet. Urmări demonstraţiile; nici una nu era nouă, bineînţeles, sau măcar aproape nouă... sau deosebit de importantă.

Dar asta nu conta.

— Toate astea le-ai făcut tu singur? spuse Seldon ridicînd privirea.

Amaryl, aproape speriat, aprobă din cap.

Seldon scoase cîteva foi.

— Ce te-a făcut să te gîndeşti la asta?

Degetul lui se plimbă deasupra unui raţionament matematic.

Amaryl privi, se încruntă şi se gîndi. Apoi explică modul în care raţionase.

Seldon ascultă, apoi spuse:

— Ai citit vreodată o carte de Anat Bigell?

— Despre teoria numerelor?

— Titlul era *Deducţia Matematică*. Nu era numai despre teoria numerelor.

— N-am auzit nici o dată de el, spuse Amaryl dînd din cap. Îmi pare rău.

— El a enunţat teorema asta a ta, acum trei sute de ani.

Amaryl era şocat.

— N-am ştiut asta.

— Sînt sigur. Tu ai făcut-o totuşi cu mai multă iscusinţă. Nu e riguroasă, dar...

— Cum adică „riguroasă“?

— N-are importanţă.

Seldon puse hîrţile înapoi în teanc, teancul înapoi în sacoşă şi spuse:

— Fă cîteva copii pentru ceea ce ai aici. Ia o copie, dateaz-o cu ajutorul unui computer oficial şi păstrează-o sub sigiliu computerizat. Prietena mea aici de faţă, Doamna Venabili, te poate băga în Universitatea Streeling fără să mai dai examen. Vei primi un fel de bursă. Va trebui să o iei de la început şi să înveţi cursuri şi din alte discipline decît matematica, dar...

De-abia acum îşi recăpătă Amaryl răsufierea.

— La Universitatea Streeling? N-au să mă primească.

— De ce nu? Dors, poţi să aranjezi asta, nu-i aşa?

— Sigur că pot.

— Nu, nu puteţi, spuse Amaryl cu înverşunare. N-au să mă primească. Eu sînt din Dahl.

— Ei şi?

— Nu vor primi oameni din Dahl.
 Seldon privi spre Dors.
 — Ce tot vorbește?
 Dors dădu din cap.
 — Chiar că nu știu.
 — Sînteți din Provincie, Doamnă, spuse Amaryl. De cît timp vă aflați la Streeling?
 — De ceva mai mult de doi ani, Domnule Amaryl.
 — Ați văzut vreodată Dahliți pe acolo — scunzi, cu părul negru și creț, cu mustăți mari?
 — Sînt studenți cu tot felul de înfățișări.
 — Dar Dahliți nu sînt. Priviți din nou, mai cu atenție, data viitoare cînd mergeți acolo.
 — Dar de ce nu sînt? spuse Seldon.
 — Nu le place de noi. Noi arătăm altfel. Nu le place mustața noastră.
 — Ți-o poți rade...
 Dar vocea lui Seldon se stinse sub privirea furioasă a celui alt.
 — Niciodată. De ce-aș face-o? Mustața mea este semnul meu de bărbăție.
 — Dar barba ți-o bărbierești. Și asta este un semn de bărbăție.
 — Pentru poporul meu, *mustața* este semn de bărbăție.
 Seldon o privi din nou pe Dors și murmură:
 — Capete chele, mustăți... ce nebunie.
 — Ce? spuse furios Amaryl.
 — Nimic. Spune-mi ce altceva nu le mai place la Dahliți.
 — Aranjează ei lucrurile astfel încît să nu le placă. Spun că puțim. Spun că sîntem murdari. Spun că furăm. Spun că sîntem violenți. Spun că sîntem *tîmpiți*.
 — Și de ce spun toate astea?
 — Pentru că e ușor de spus și îi face pe *ei* să se simtă mai bine. Normal, dacă muncim în puțurile de căldură, ne murdărim și mirosim urît. Dacă sîntem săraci și asupriți, unii dintre noi fură și devin violenți. Dar nu sîntem cu toții astfel. Ce-ar fi să vorbim despre blonzii ăia înalți din sectorul Imperial, care au impresia că Galaxia le aparține — nu, de fapt Galaxia *chiar* le aparține. *Ei* nu devin niciodată violenți? *Ei* nu fură, din cînd în cînd? Dacă ar munci în locul meu, ar mirosi și ei la fel ca mine. Dacă ar trebui să trăiască așa cum trăiesc eu, s-ar murdări și ei.
 — Cine neagă faptul că peste tot sînt oameni de toate felurile? zise Seldon.

— Nimeni nu discută subiectul ăsta! E luat de bun. Dămnule Seldon, trebuie să plec de pe Trantor. Nu am nici o șansă pe Trantor, nici o șansă de a câștiga credite, nici o șansă de a primi o educație, nici o șansă de a deveni matematician, nici o șansă de a deveni altceva decât spun ei că sînt... un nimic fără valoare.

Ultimele cuvinte le spusese cu frustrare — și cu disperare.

Seldon încercă să fie rezonabil.

— Persoana de la care am închiriat această cameră este un Dahlit. Are o slujbă curată. Are o educație.

— A, sigur, spuse Amaryl cu ardoare. Sînt cîțiva. Cîțiva sînt lăsați, astfel încît să se poată spune că, uite, se poate. Și acești cîțiva pot trăi decent atîta vreme cît rămîn în Dahl. Lasă-i să iasă afară din Dahl și ai să vezi cum sînt tratați. Iar cît timp sînt aici, se simt bine tratîndu-i pe ceilalți ca pe niște nimicuri. Asta-i face blonzi în poprii lor ochi. Ce-a zis această persoană drăguță de la care ați închiriat camera atunci cînd i-ați spus că o să aduceți înăuntru un miner? Cum v-a spus că voi arăta? Acum au plecat... ca să nu stea în același loc cu mine.

Seldon își umezi buzele.

— N-am să te uit. O să am grijă să pleci de pe Trantor și să te introduc în Universitatea din Helicon, unde lucrez eu... atunci cînd am să ajung eu însumi acolo.

— Promiteți? Pe cuvîntul dumneavoastră de onoare? Chiar dacă sînt un Dahlit?

— Faptul că ești Dahlit nu are nici o importanță pentru mine. Faptul că ești deja un matematician, are! Dar încă nu pot să cred cele ce îmi spui. Îmi este imposibil să cred că există sentimente atît de nedrepte față de oameni inofensivi.

— Asta din cauză că nu ați avut nici o dată ocazia să vă interesați de astfel de lucruri, spuse Amaryl cu amărăciune. Totul poate foarte bine să treacă pe sub nasul dumneavoastră și n-o să mirosiți nimic, din cauză că pe *dumneavoastră* nu vă afectează.

— Dămnule Amaryl, spuse Dors, Dr. Seldon este matematician, ca și tine și uneori este și el cu capul în nori. Trebuie să înțelegi acest lucru. Știu că nu este ceva neobișnuit ca un grup de oameni să privească cu dispreț un alt grup. Există dușmăniile deosebite, aproape rituale, care nu au nici o justificare rațională și care au o serioasă influență istorică. Este foarte păcat.

— E ușor să spui că „este foarte păcat“, spuse Amaryl. Dezaprobați acest lucru, ceea ce face din dumneavoastră o persoană agreabilă, apoi vă ocupați de treburile dumneavoastră și nu vă mai interesează. Este mult mai rău decât „foarte păcat“. Este împotriva a tot ceea ce este decent și firesc. Sîntem toți la fel, blonzi și bruneți, înalți și scunzi,

Orientali, Occidentali, Meridionali și Provinciali. Sîntem cu toții, dumneavoastră și cu mine și chiar și Împăratul, descendenții oamenilor de pe Pămînt, nu-i așa?

— Descendenții *cui*? întrebă Seldon.

Se întoarse spre Dors cu ochii holbați.

— Ai oamenilor de pe Pămînt! strigă Amaryl. Planeta din care se trag toți oamenii.

— Singura planetă? Doar *o singură* planetă?

— Singura planetă. Sigur că da: Pămînt.

— Cînd spui Pămînt, te referi la Aurora, nu-i așa?

— Aurora? Ce-i asta?... Eu vorbesc despre Pămînt. N-ați auzit nici o dată de planeta Pămînt?

— Nu, spuse Seldon. Absolut de loc.

— Este o lume legendară, începu Dors, care...

— Nu este legendară. A fost o planetă adevărată.

— Am mai auzit asta, oftă Seldon. Bine, hai să o mai luăm încă o dată de la capăt. Există vreo carte Dahlită care vorbește despre Pămînt?

— Poftim?

— Vreun program pe calculator, atunci?

— Nu știu despre ce vorbești.

— Tinere, de unde ai auzit despre Pămînt?

— Mi-a povestit tata. Dar toată lumea știe de ea.

— Dar este cîeva care cunoaște mai multe? Ai învățat despre asta la școală?

— Acolo nu s-a vorbit niciodată despre Pămînt.

— Atunci, de unde au aflat oamenii de aici de ea?

Amaryl dădu din umeri cu un aer de parcă ar fi fost hărțuit în mod inutil, pentru o nimica toată.

— Toată lumea știe, pur și simplu. De exemplu, Mama Rittah știa o grămadă de povești despre Pămînt și le spunea tuturor. N- am auzit să fi murit încă.

— Mama ta? Și nu știi...

— Nu este mama *mea*. Așa i se spune. Mama Rittah este o femeie bătrînă. Trăiește în Billibotton. Sau trăia.

— Unde e asta?

— În direcția aia, spuse Amaryl făcînd un gest vag.

— Cum ajung acolo?

— Să ajungeți acolo? Mai bine să nu vreți să ajungeți acolo. N-o să vă mai întoarceți niciodată.

— De ce?

— Credeți-mă. Mai bine să nu vreți să mergeți acolo.

— Dar aş vrea s-o văd pe Mama Rittah.

Amaryl clătină din cap.

— Ştiţi să folosiţi un cuţit?

— În ce scop? Ce fel de cuţit?

— Un cuţit care să taie. Ca ăsta.

Amaryl se aplecă spre centura care îi ţinea pantalonii strinşi pe talie. Scoase ceva din ea şi, într-un capăt, fulgeră o lamă de cuţit, subţire, strălucitoare... şi mortală.

Mîna lui Dors îl apucă imediat strîns de încheietura mîinii drepte.

Amaryl rise.

— Nu aveam de gînd să-l folosesc, spuse el. Am vrut doar să vi-l arăt.

Îşi puse ouţitul înapoi în centură.

— Aveţi nevoie de unul ca ăsta pentru auto-apărare, iar dacă nu aveţi sau nu ştiţi cum să-l folosiţi, n-o să mai ieşiţi niciodată vii din Billibotton. Oricum...

Deveni deodată foarte grav şi concentrat.

— Vorbiţi serios, Domnule Seldon, că mă ajutaţi să ajung pe Helicon?

— Foarte serios. Promit. Scrie-ţi numele şi unde poţi fi găsit prin hipercomputer. Ai un cod, presupun.

— Schimbul meu din puţurile de căldură are unul. E bun?

— Da.

— Bine atunci, spuse Amaryl privind cu speranţă spre Seldon, asta înseamnă că tot viitorul meu depinde de dumneavoastră, Domnule Seldon, aşa că *vă rog*, nu mergeţi în Billibotton. Nu-mi pot permite să vă pierd acum.

Se întoarse spre Dors cu ochi stăruitori şi spuse încet:

— Doamnă Venabili, dacă ascultă de dumneavoastră, nu-l lăsaţi să plece. *Vă rog*.

BILLIBOTTON

DAHL —... Destul de ciudat, cel mai cunoscut aspect al acestui sector este Billibotton, un loc semilegendar care a generat nenumărate povești. De fapt, există acum un întreg gen de literatură în care eroii și aventurierii (și victimele) trebuie să înfrunte pericolele trecerii prin Billibotton. Atît de stilizate au devenit aceste basme încît o binecunoscută și probabil autentică întîmplare care amintește de o astfel de trecere, cea a lui Hari Seldon și Dors Venabili, a ajuns să pară fantastică prin simplă asociere...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

66

CÎND HARI SELDON și Dors Venabili rămaseră singuri, Dors întreabă, îngrijorată:

— Tu chiar ai de gînd să te întîlnești cu femeia asta, „Mama“?

— La asta mă gîndesc, Dors.

— Ești un tip ciudat, Hari. Pări să mergi cu perseverență de la rău la mai rău. Atunci cînd ai fost în Streeling, ai mers în Upperside pentru un scop rațional și se pare că asta ți-a făcut destul rău. Apoi, în Mycogen, ai năvălit în mansarda Conducătorilor — un lucru mult mai periculos — pentru un scop mult mai nebunesc. Și acum, în Dahl, vrei să mergi în acest loc — lucru care în ochii acestui tînăr echivalează cu o sinucidere — pentru un lucru absurd.

— Această menționare a Terrei m-a făcut curios... și trebuie să aflu ce se ascunde în spatele ei.

— Este o legendă, spuse Dors și nici măcar una interesantă. Este banală. Numele diferă de la planetă la planetă, dar conținutul este același. Întotdeauna există povestea unei lumi de origini și a unei epoci de aur. Membrii unei societăți complexe și vicioase au aproape cu toții tendința să-și închipuie că trecutul lor a fost simplu și virtuos. Acest lucru este, într-un fel sau altul, valabil pentru toate societățile, întrucît toată lumea își închipuie că face parte dintr-o societate prea complexă și prea vicioasă, oricît de simplă ar fi acea societate. Notează și *asta* pentru psihoistoria ta.

— Oricum, spuse Seldon, trebuie să iau în considerare posibilitatea ca odată, demult, să fi existat o singură lume. Aurora... Pământ... numele nu contează. De fapt...

Se opri. În cele din urmă, Dors spuse:

— Ei?

Seldon clătină din cap.

— Îți aduci aminte de povestea-cu-mîna-pe-coapsă, pe care mi-ai spus-o în Mycogen? Mi-ai spus-o chiar după ce am primit Cartea de la Raindrop Forty-Three... Ei bine, mi-a fulgerat prin minte într-o seară recentă, cînd discutam cu Tisilverii. Am spus ceva care mi-a amintit pentru un moment...

— Ce anume ți-a amintit?

— Nu-mi aduc aminte. Mi-a intrat în cap și s-a dus, dar într-un fel, de cîte ori mă gîndesc la noțiunea de lume mică, am impresia că pun vîrfurile degetelor pe ceva și apoi îl pierd.

Dors îl privi pe Seldon, surprinsă.

— Nu-mi dau seama ce-ar putea fi. Povestea-cu-mîna-pe-coapsă nu avea nimic în comun cu Pământ sau cu Aurora.

— Știu, dar acest... lucru... care îmi zboară din minte înainte de a-l putea fixa, pare să fie într-o oarecare conexiune cu o lume mică și am sentimentul că *trebuie* să aflu cu orice preț mai multe despre ea. Despre ea... și despre roboți.

— Și despre roboți? Am crezut că mansarda Conducătorilor a pus capăt acestui subiect.

— Ba deloc. M-am mai gîndit la ei.

Se uită la Dors cu o privire tulbure multă vreme, apoi spuse:

— Însă nu sînt sigur.

— Sigur pe ce anume, Hari?

Dar Seldon dădu doar din cap și nu mai spuse nimic.

Dors se încruntă, apoi spuse:

— Hari, dă-mi voie să-ți spun un singur lucru. În istoria oficială — și crede-mă, știu despre ce vorbesc — nu există nici o mențiune referitoare la o lume de origini. Este o credință populară, recunosc. Nu vorbesc doar de nevinovații continuatori ai folclorului, cum ar fi Mycogenienii și minerii Dahliți. Dar sînt biologii, care insistă că trebuie să fi existat o lume de origini pentru niște motive care sînt cu mult în afara sferei mele de cunoaștere; mai sînt istorici dintre cei mai mistici, care tind să facă speculații în această direcție. Și îmi dau seama că aceste speculații sînt la modă și printre intelectualii din categoria celor cu bani mulți. Cu toate acestea, istoria oficială nu știe nimic despre acest lucru.

— Iată cu atît mai multe motive pentru a merge dincolo de istoria oficială, spuse Seldon. Tot ceea ce vreau eu este un mijloc care să-mi simplifice psihoistoria și nu mă interesează care este acest mijloc; poate să fie o șmecherie matematică sau o șmecherie istorică sau ceva absolut imaginar. Dacă tînărul cu care tocmai am vorbit ar fi avut un pic mai mult antrenament formal, l-aș fi pus pe el la curent cu problema. Gîndirea lui este marcată de o considerabilă ingenuitate și originalitate...

— Deci ai de gînd să-l ajuți cu adevărat? spuse Dors.

— Categorie. Imediat ce am posibilitatea.

— Dar a fost oare bine că ai făcut promisiuni pe care nu ești sigur că vei fi în stare să le ții?

— Vreau să mi-o țin. Dacă ești atît de intransigentă la capitolul promisiuni imposibile, ține cont că Hummin i-a spus lui Sunmaster Fourteen că am să folosesc psihoistoria ca să le dau Mycogenienilor lumea lor înapoi. Șansa ca acest lucru să se întîmple este zero. Chiar dacă realizez psihoistoria, cine știe dacă ar putea fi folosită pentru un scop atît de îngust și de specializat? Iată un caz *real* de promisiune care nu poate fi respectată.

Însă Dors răspunse cu oărecare înflăcărare:

— Chetter Hummin încerca să ne salveze viețile, să ne scoată din mîinile lui Demerzel și ale Împăratului. Nu uita acest lucru. Și cred că într-adevăr *ar dori* să îi ajuți pe Mycogenieni.

— Și eu *aș dori* foarte mult să îl ajut pe Yugo Amaryl și este mult mai probabil să îl pot ajuta pe el decît pe Mycogenieni. Așa că dacă justifici promisiunea lui Hummin, te rog nu o critica pe a mea. Mai mult, Dors, spuse el cu ochii scînteind de hotărîre, *aș dori* foarte mult să o găsesc pe Mama Rittah și sînt gata să merg singur.

— Niciodată! izbucni Dors. Dacă mergi tu, merg și eu.

67

DOAMNA TISALVER se întoarce, trăgînd fetița după ea, la o oră după ce Amaryl plecase spre schimbul său. Nu spuse nimic, nici lui Seldon nici lui Dors, dar dădu scurt din cap atunci cînd ei o salutară și aruncă o privire severă prin cameră ca pentru a verifica dacă minerul nu lăsase vreo urmă. Apoi aspiră deodată aerul pe nări și îl privi acuzator pe Seldon, înainte de a trece din camera comună în dormitorul fetei.

Tisalver însuși ajunse acasă mai târziu și atunci când Seldon și Dors veniră la poliță pentru a lua cina, el profită de faptul că nevasta sa mai aranja încă unele detalii de ultim moment în legătură cu mîncarea, pentru a întreba încet:

— A fost aici persoana?

— A și plecat, spuse Seldon cu seriozitate. Nevasta dumneavoastră a fost plecată în acea perioadă.

Tisalver dădu din cap și spuse:

— O să mai trebuiască să faceți asta din nou?

— Nu cred, spuse Seldon.

— Bine.

Masa se scurse într-o tăcere adîncă. Dar după aceea, după ce fetița se duse în camera sa pentru discutabilele plăceri ale instruirii pe calculator, Seldon se sprijini cu coatele de „masă” și spuse:

— Povestești-mi despre Billibotton.

Tisalver fusese luat prin surprindere și gura i se mișca fără a scoate un sunet. Casilia însă, era mai greu de lăsat fără grai.

— Acolo locuiește noul dumneavoastră prieten? spuse ea. Aveți de gînd să-i întoarceți vizita?

— Deocamdată, spuse Seldon liniștit, doar am întrebat de Billibotton.

— E o mahala, spuse Casilia pe un ton tăios. Acolo locuiește drojdia societății. Nimeni nu merge în Billibotton, în afara ticăloșilor care și-au făcut casă acolo.

— Am aflat că acolo locuiește o anume „Mamă Rittah”.

— N-am auzit nici o dată de ea, spuse Casilia închizînd gura cu zgomot.

Era clar că nu avea nici o intenție să cunoască după nume pe oricine ar fi locuit în Billibotton.

— Eu am auzit de ea, spuse Tisalver aruncînd o privire stingherită spre soția sa. E o nebună bătrînă, care se presupune că prezice viitorul.

— Și trăiește în Billibotton?

— Nu știu, Domnule Seldon. N-am văzut-o niciodată. Este menționată uneori în programele de știri holovizate, atunci cînd face preziceri.

— Și se adevăresc?

Tisalver pufni.

— Se adevăresc prezicerile vreodată? Ale ei nici măcar nu au sens.

— Vorbește vreodată despre Pămînt?

— Nu știu. Nu m-ar mira.

— Numele de Pămînt nu te surprinde. Ai auzit de Pămînt?

Abia acum păru Tisilver surprins.

— Sigur, Domnule Seldon. Este lumea din care se trag toți oamenii... așa se presupune.

— Se presupune? Dumneavoastră nu credeți?

— Eu? Eu am educație. Dar mulți oameni neștiutori cred.

— Există video-cărți despre Pământ?

— Poveștile pentru copii vorbesc uneori despre Pământ. Îmi aduc acum aminte, când eram copil, povestea mea favorită începea așa: „Odată, demult, pe Pământ, pe când Pământ era singura planetă...”
Îți aduci aminte, Casilia? Îți plăcea și ție.

Casilia dădu din umeri, nedorind încă să cedeze.

— Mi-ar plăcea să o văd odată, spuse Seldon, dar eu vorbesc despre video-cărți *adevărate*... ăăă... de știință... sau filme... sau tipărituri.

— N-am auzit niciodată de vreuna, dar biblioteca...

— Am să încerc și biblioteca... Menționarea Terrei este cumva tabu?

— Ce-i ăla tabu?

— Vreau să spun, există vreun obicei strict ca oamenii să nu vorbească despre Pământ sau ca străinii să nu întrebe de el?

Tisilver era atât de sincer uimit, încât era clar că nu mai avea rost să mai aștepte vreun răspuns.

— Există vreo regulă ca străinii să nu meargă în Billibotton? interveni Dors.

De data aceasta, Tisilver deveni grav.

— Nu există nici o *regulă*, dar nu este o idee bună pentru *nimeni* să meargă acolo. *Eu* n-aș face-o.

— De ce? întrebă Dors.

— Este periculos. Violent! Toți sînt înarmați... Vreau să spun că oricum Dahl este un sector înarmat, dar în Billibotton armele se și *folosesc*. Rămîneți în cartierul ăsta. Este mai sigur.

— Cel puțin pînă acum, spuse Casilia cu o urmă de mister în voce. Ar fi mai bine dacă atunci când ieșim, ieșim cu toții. Minerii merg astăzi peste tot.

Și aruncă o privire întunecată în direcția lui Seldon.

— Cum adică Dahl este un loc înarmat? spuse Seldon. În privința armelor, reglementările Imperiale sînt stricte.

— Știu asta, spuse Tisilver, și aici nu există mitraliere asurzitoare sau grenade sau Sonde Psihice sau ceva de genul acesta. Dar există cuțite.

Părea stînjenit.

— Dumneavoastră, Domnule Tisilver, purtați cuțit? întrebă Dors.

— Eu? spuse acesta sincer îngrozit. Eu sînt un pacifist, iar acesta este un cartier sigur.

— Avem două în casă, spuse Casilia pufnind din nou. Nu sîntem *chiar* atît de siguri că este un cartier sigur.

— Toată lumea poartă cuțite? întrebă Dors.

— Aproape toată lumea, Doamnă Venabili, spuse Tisilver. E ceva obișnuit. Dar asta nu înseamnă că toți le folosesc.

— Dar presupun că în Billibotton le folosesc, spuse Dors.

— Uneori. Cînd se aprind spiritele, au loc lupte.

— Și guvernul permite așa ceva? Guvernul Imperial, vreau să spun.

— Mai încearcă din cînd în cînd să facă ordine în Billibotton, dar cuțitele sînt prea ușor de ascuns, iar obiceiul este prea puternic. În afară de asta, aproape întotdeauna cei uciși sînt Dahliți și nu cred că guvernul Imperial pune prea mult la inimă lucrul acesta.

— Dar dacă este ucis un străin?

— În caz că se raportează, Imperialii ar putea să se agite. Dar se întîmplă că nimeni n-a văzut nimic și nimeni nu știe nimic. Imperialii mai arestează uneori oameni, dar nu pot dovedi niciodată nimic. Cred că în cele din urmă trag concluzia că a fost o greșeală a străinilor că au mers acolo... Așa că nu mergeți în Billibotton, chiar dacă aveți un cuțit.

Seldon clătină din cap, iritat.

— N-am să port cuțit. Nu știu cum să mă folosesc de el. Nu sînt destul de îndemînat.

— Atunci e simplu, Domnule Seldon. Nu vă duceți.

Tisilver scutură din cap, dîndu-și importanță.

— Pur și simplu, nu vă duceți, mai spuse el.

— Nici asta nu cred că pot să fac, spuse Seldon.

Dors îl privi, vizibil necăjită și îi spuse lui Tisilver:

— De unde se poate cumpăra un cuțit? Sau putem împrumuta unul de-al dumneavoastră?

— Nimeni nu ia cuțitul altuia, spuse repede Casilia. Trebuie să vi-l cumpărați pe-al vostru.

— Peste tot sînt prăvălii care vînd cuțite, spuse Tisilver. N-ar trebui să fie, pentru că teoretic sînt ilegale, înțelegeți. Însă orice magazin de bunuri gospodărești le vinde. Dacă vedeți o mașină de spălat pe firmă, este un semn sigur.

— Și cum se ajunge în Billibotton? întrebă Seldon.

— Cu Expresul.

Tisalver șovăi, simțind privirea încruntată a lui Dors.

— Și după ce ajung la Expres? întrebă Seldon.

— Mergeți spre est și sînteți atenți la indicatoare. Dar dacă trebuie să mergeți, domnule Seldon...

Tisalver ezită, apoi spuse:

— ... nu trebuie să o luați pe Doamna Venabili. Femeile sînt uneori tratate... mai rău.

— Nu va merge, spuse Seldon.

— Ba mă tem că va merge, spuse Dors cu o hotărîre calmă.

68

MUSTAȚA NEGUSTORULUI din prăvălia de bunuri gospodărești era la fel de bogată pe cît fusese în tinerețe, dar acum era mai căruntă, deși părul care îi acoperea capul era încă negru. În timp ce o privea pe Dors, își atinse mustața, din obișnuință probabil și și-o trase înapoi, pe fiecare parte.

— Nu sînteți Dahlită, spuse el.

— Nu sînt, totuși vreau un cuțit.

— Este împotriva legii să vînd cuțite, spuse negustorul.

— Nu sînt polițistă și nici agent guvernamental, spuse Dors. Merg în Billibotton.

El se holbă la ea, îngrijorat.

— Singură?

— Cu prietenul meu.

Arată cu degetul mare peste umăr, în direcția lui Seldon, care aștepta afară, posac.

— Îl cumpărați pentru el?

Negustorul îl privi atent pe Seldon și nu îi luă mult timp să se hotărască.

— Și el este străin. Să vină înăuntru să și-l cumpere singur.

— Nici el nu este agent guvernamental. Iar cuțitul îl cumpăr pentru mine.

Negustorul dădu din cap.

— Străinii sînt nebuni. Dar, dacă doriți să cheltuiți niște credite, n-am nimic împotriva să le primesc eu.

Se aplecă sub tejghea și scoase un cilindru, îl răsuci cu o mișcare lină, de expert, și lama cuțitului ieși la iveală.

— Ăsta e cel mai mare pe care îl ai?

— E cel mai bun cuțit pentru femei.

— Arată-mi un cuțit pentru bărbați.

— Nu puteţi dori aşa ceva, este prea greu. Ştiţi cum să folosiţi un lucru din acesta?

— Am să mă deprind, iar greutatea nu mă incomodează. Arată-mi un cuţit pentru bărbaţi.

Negustorul zîmbi.

— Ei bine, dacă doriţi să vedeţi unul...

Se aplecă şi mai mult sub teighea şi scoase un cilindru mult mai gros. Îl răsuci şi apărură ceva care părea să fie o lamă de cuţit de măcelărie.

I-l dădu, cu mînerul înainte, zîmbind.

— Arată-mi mişcarea cu care îl răsuceşti, spuse ea.

El îi arătă, cu un al doilea cuţit, răsucind încet într-un sens pentru a face ca lama să apară, apoi în celălalt sens, pentru a o face să dispară.

— Răsuceşti şi strîngi, spuse el.

— Mai repetă o dată, domnule, te rog...

Negustorul se conformă.

— În regulă. Închide-l şi aruncă-mi-l.

El îl aruncă şi cuţitul descrie o curbă uşor ascendentă.

Ea îl prinse i-l dădu înapoi şi spuse:

— Mai repede.

El ridică sprîncenele şi apoi, pe nepregătite, i-l aruncă în stînga. Ea nu schiţă nici un gest cu mîna dreaptă ci îl prinse cu mîna stîngă şi lama ţîşni afară pe loc... apoi dispăru. Negustorul rămase cu gura căscată.

— Ăsta e cel mai mare pe care îl aveţi?

— Da. Dacă o să încercaţi să îl folosiţi, o să obosiţi.

— Am să respir adînc. Mai cumpăr unul.

— Pentru prietenul dumneavoastră?

— Nu. Pentru mine.

— Aveţi de gînd să folosiţi două cuţite?

— Am două mîini.

Negustorul suspină.

— Doamnă, *vă rog*, nu mergeţi în Billibotton. Nici nu ştiţi ce păţesc femeile acolo.

— Îmi închipui. Cum îmi pun cuţitele astea două la centură?

— Nu la cea pe care o aveţi dumneavoastră, Doamnă. Aia nu e centură pentru cuţite. Vă pot vinde totuşi, una.

— O să ţină două cuţite?

— S-ar putea să am o centură dublă, pe undeva. Nu prea sînt cerute.

— Cer eu.

— S-ar putea să nu am pe măsura dumneavoastră.

— Atunci o s-o scurtăm sau o să-i facem ceva.
— O să vă coste o grămadă de credite.
— Cartea mea de credit va acoperi cheltuielile.
Cînd în sfîrșit ieși afară, Seldon spuse, ursuz;
— Arăți ridicol cu centura aia mătăhăloasă.
— Serios, Hari? Prea ridicol pentru a merge cu tine în Billibotton? Atunci hai să ne întoarcem în apartament.
— Nu. Am să continui drumul de unul singur. O să fie mai puțin periculos dacă merg numai eu.

— N-are nici un rost să mai insiști, Hari, spuse Dors. Ne întoarcem împreună sau ne continuăm drumul împreună. Nu ne separăm sub nici un motiv.

Iar privirea hotărîtă din ochii ei, conturul buzelor, felul în care-și ținea mîinile pe cilindrii de la centură, îl convinse pe Seldon că vorbea serios.

— Foarte bine, spuse el, dar dacă vei supraviețui și dacă am să-l mai văd vreodată pe Hummin, condiția mea pentru a continua să lucrez la psihoistorie — deși țin foarte mult la tine — va fi îndepărtarea ta. Înțelegi?

Dors zîmbi.

— Las-o baltă. Nu mai face pe cavalerul cu mine. *Nimic* nu mă va îndepărta. Înțelegi?

69

COBORÎRĂ DIN EXPRES acolo unde indicatorul, licărind în aer, spunea: BILLIBOTTON. Ca un indiciu poate la ce te puteai aștepta, al doilea I era murdar, o simplă pată de lumină foarte slabă.

Coborîră din vagon și apoi își continuară coborîrea spre trotuarul de dedesubt. Era după-amiaza tîrziu și la o primă privire, Billibotton semăna mult cu cartierele din Dahl pe care le părăsiseră.

Însă aerul era înepător, iar trotuarul era presărat cu mizerie. Nu era greu de ghicit că prin zonă nu se prea găseau automăturătoare.

Și, deși trotuarul nu arăta prea neobișnuit, atmosfera era neplăcută și tensionată ca un resort prea mult strîns.

Probabil din cauza oamenilor. Numărul lor nu avea nimic neobișnuit, dar nu semănau cu pietonii din alte părți, gîndi Seldon. De obicei, sub presiunea treburilor, pietonii erau închiși în ei, iar în aglomerațiile interminabile de pe magistralele interminabile ale Transtorului, oamenii nu puteau supraviețui — psihologic — decît ignorîndu-i pe ceilalți. Ochii alunecau. Creierele se închideau. Fiecare se închidea într-o intimitate artificială, ca într-o ceață de catifea

pe care și-o crea singur. Sau, era prietenia rituală a unei plimbări de seară, în cartierele în care acest lucru era posibil.

Dar aici, în Billibotton, nu era nici prietenie, nici retragere neutră în sine însuși. Cel puțin, nu în ceea ce îi privea pe străini. Orice persoană care trecea pe lângă ei, din orice sens ar fi venit, se întorcea să-i studieze pe Seldon și pe Dors. Fiecare pereche de ochi, legată parcă prin sfori invizibile de cei doi străini, îi urmărea cu ostilitate.

Hainele billibottonienilor erau jengoase, vechi și din când în când rupte. Aveau o patină de sărăcie nespălată, iar Seldon se simți stingerit de faptul că noile sale haine străluceau de curățenie și erau îngrijite.

— Unde anume în Billibotton presupui că trăiește Mama Rittah? spuse el.

— Nu știu, spuse Dors. Tu ne-ai adus aici, tu ești cu presupunerile. Eu am de gând să mă dedic sarcinii de a asigura protecția și am impresia că se va dovedi un lucru foarte necesar.

— Am crezut că nu voi avea decît să întreb pe oricare dintre trecători care este drumul, dar nu prea am curajul să o fac.

— Te înțeleg. Nu cred că vei găsi pe cineva care să-ți sară în ajutor.

— Totuși, aș putea să vorbesc cu un puști.

Arată spre un puști cu un gest scurt al mîinii. Un băiat care părea de doisprezece ani — în orice caz, suficient de tînăr pentru a-i lipsi universala mustață a masculului adult — se opri de tot și se holba la ei.

— Bănuiești, spuse Dors, că un puști de vîrsta asta nu și-a dezvoltat încă totală antipatie Billibottoniană față de străini.

— În orice caz, spuse Seldon, bănuiesc că nu este suficient de matur pentru a-și fi dezvoltat pe deplin predilecția Billibottoniană pentru violență. Presupun că o s-o ia la fugă și o să ne insulte de la distanță, în caz că ne apropiem de el. Dar mă îndoiesc că o să ne atace.

Seldon ridică vocea.

— Tinere.

Băiatul făcu un pas înapoi și continuă să se zgîiască.

Seldon îi făcu un semn cu mîna.

— Vino încoace, tinere, spuse el.

— Pen'ce, amice? spuse băiatul.

— Ca să te întreb niște chestii. Vino mai încoace, ca să nu trebuiască să strig.

Băiatul se apropie cu doi pași. Fața îi era murdară, dar avea ochi strălucitori și vioi. Purta sandale diferite în fiecare picior și avea un petic mare pe un crac al pantalonilor.

— Ce fel dă chestii? spuse el.

- Vrem să o găsim pe Mama Rittah.
- Ochii băiatului licăriră.
- Pen'ce, amice?
- Sînt profesor. Știi ce este un profesor?
- Ai fo' la școală?
- Da. Tu nu?
- Băiatul scupă într-o parte, cu dispreț.
- Neh.
- Vreau un sfat de la Mama Rittah... dacă mă duci la ea.
- Vrei să-ți ghicească viitoru'? Amice, ai venit în Billibotton, cu țoalele tale dă barosan, așa că îți spun *io* care-ți e viitoru'. Nasol dă tot.
- Cum te cheamă, puștiule?
- La ce-ți trebe'?
- Ca să vorbim mai ca niște prieteni. Și ca să mă duci acolo unde stă Mama Rittah. Știi unde stă?
- Poate că da, poate că nu. Mă cheamă Raych. Io ce cîștig dacă te duc?
- Ce ți-ar plăcea, Raych?
- Ochii băiatului se opriră pe centura lui Dors. Spuse:
- Lady are două cuțite. Dă-mi unu' și te duc la Mama Rittah.
- Alea sînt cuțite pentru oameni mari, Raych. Tu ești prea tînăr.
- Da? Atunci cre' că-s prea tînăr și ca să știu unde stă Mama Rittah.
- Și ridică o privire vicleană printre firele de păr în dezordine care îi acopereau ochii.
- Seldon deveni îngrijorat. Era posibil să atragă mulțimea. Cîțiva bărbați se opriseră deja, dar plecaseră atunci cînd văzuseră că nu se întîmpla nimic interesant. Însă, dacă băiatul se înfurie și se repezea la ei cu vorba sau cu fapta, cu siguranță că oamenii se vor aduna.
- Zîmbi și spuse:
- Știi să citești, Raych?
- Raych scupă din nou.
- Neh! Cine vrea s'citească?
- Știi să folosești un computer?
- Un computer vorbitor? Sigur. Oricine poate.
- Atunci, să-ți spun cum facem. Mă duc la cel mai apropiat magazin cu computere să-ți cumpăr unul mic, doar pentru tine, și programele care să te învețe să citești. După cîteva săptămîni ai să poți citi.
- Seldon avu impresia că ochii băiatului scînteiaseră la acest gînd, dar — dacă așa fusese — se înăspriseră pe loc.

— Neh. Cuțitu' sau nimic.

— Tocmai asta e, Raych. Înveți să citești și nu spui la nimeni și îi ieși pe toți prin surprindere. După o vreme, poți să pui pariu cu ceilalți că poți citi. Pariezi pe cinci credite. Așa o să câștigi cîteva credite în plus, și-ți poți cumpăra un cuțit care să fie al tău.

Băiatul era nehotărît.

— Neh! Nimeni n-o să pună pariu cu mine. Nimeni n-are credite.

— Dacă poți să citești, poți să obții o slujbă într-o prăvălie care vinde cuțite. Poți să pui bani deoparte din salariu și obții cuțitul la un preț redus. Ce zici?

— Cînd cumperi computeru' voruitor?

— Chiar acum. Am să ți-l dau atunci cînd o văd pe Mama Rittah.

— Ai credite?

— Am o carte de credit.

— Hai s'te văd cum cumperi computeru'.

Tranzacția se încheie, dar atunci cînd băiatul se întinse după computer, Seldon dădu din cap și îl băgă în buzunar.

— Întîi trebuie să mă duci la Mama Rittah, Raych. Ești sigur că știi unde s-o găsești?

Figura lui Raych căpătă o expresie de dispreț.

— Sigur că da. Am s'te duc acolo, numa' că ai face bine să-mi dai computeru' atunci cînd ajungem acolo, că altfel pun pe urmele voastre niște gagii pe care-i cunosc io, așa că mai bine ai grijă.

— Nu e nevoie să ne ameninți, spuse Seldon. Noi o să avem grijă să respectăm partea noastră din înțelegere.

Raych îi conduse repede de-a lungul trotuarului, trecînd pe lîngă priviri curioase.

Seldon păstră tăcere în timpul mersului și Dors făcu la fel. Dors era însă mai puțin pierdută în gînduri, căci era mereu atentă la oamenii din preajmă. Înfrunța, cu o privire calmă, ochii acelor trecători care se întorceau spre ei. Din cînd în cînd, atunci cînd se auzeau pași în urma lor, se întorcea să arunce înapoi o privire cruntă.

Apoi Raych se opri și spuse:

— Aici. Știi, are locuință.

Îl urmară printr-un complex de apartamente și Seldon, care avusese intenția să memoreze cu atenție pașii pentru a reface mai târziu drumul de întoarcere, pierdu repede referințele.

— Cum știi drumul printre aleile astea, Raych? spuse el.

Băiatul ridică din umeri.

— Hoinăresc pînă ele dă cînd eram copil, spuse el. Și apartamentele-s numerotate — acolo unde numerele nu-s distruse — și mai sînt săgeți și alte chestii. Dacă știi șmecheriile, nu poți s'te rătăcești.

Era clar că Raych știa șmecheriile și intrară mai adânc în labirint. Deasupra acestuia plana un aer de totală decădere: dărîmături ne-luate în seamă, locatari care treceau de ei furișîndu-se, cu o vizibilă dușmănie față de străinii intruși. Copii obraznici alergau pe alei în căutarea vreunui joc sau a altceva. Atunci cînd mingea lor plutitoare trecu de pușin pe lîngă Dors, unii dintre ei răcniră:

— Hei, ia dă-te la o parte!

Și, în sfîrșit, Raych se opri în fața unei uși întunecate, plină de zgîrieturi, pe care strălucea imperceptibil numărul 2782.

— Ăsta e, zise el întinzînd mîna.

— Să vedem mai întîi cine se află înăuntru, spuse Seldon.

Apăsă pe butonul de semnalizare și nu se întîmplă nimic.

— Nu merge așa, spuse Raych. Trebe să pocniți în ușă. Tare. N-aude prea bine.

Seldon izbi cu pumnul în ușă și fu răsplătit auzind o mișcare înăuntru. O voce ascuțită spuse tare:

— Cine are treabă cu Mama Rittah?

— Doi profesori, strigă Seldon.

Îi azvîrli lui Raych micul computer împreună cu pachetul de programe. Acesta îl înșfăcă, rînji și o luă repede la fugă. Seldon se întoarse apoi spre ușa care se deschidea și spre Mama Rittah.

70

MAMA RITTAH probabil că trecuse cu mult de șaptezeci de ani dar avea acel gen de figură care la prima vedere părea să dezmință acest lucru. Obraji rotofei, o gură mică, o bărbie mică și rotundă, ușor dublată. Era foarte scundă — nici măcar 1,5 metri înălțime — și avea un trup durduliu.

Avea riduri subțiri la ochi, iar atunci cînd zîmbea, așa cum zîmbi la vederea celor doi, alte riduri îi apăreau pe toată fața. Și se mișca greu.

— Intrați, intrați, spuse ea cu o voce slabă și ascuțită în timp ce îi privea de după ușă ca și cum vederea începea să o lase. Străini... Provinciali chiar. Am dreptate? Nu prea miroșiți a Trantorieni.

Seldon ar fi dorit să nu se pomenească de miros. Apartamentul supraaglomerat, înțesat cu mici lucruri personale, care păreau murdare și prăfuite; era împuștit cu mirosuri de mîncare care sugerau aproape rîncezeală. Aerul era atît de dens și de lipicios încît era sigur că atunci cînd vor pleca, hainele vor rămîne împregnate cu acest miros puternic.

— Ai dreptate, Mamă Rittah, spuse el. Eu sînt Hari Seldon, de pe Helicon. Prietena mea este Dors Venabili de pe Cinna.

— Aşa, spuse ea, căutînd fără succes un loc liber pe podea unde ar fi putut să-i invite să se așeze.

— Vrem să stăm în picioare, Mamă, spuse Dors.

— Ce? spuse aceasta ridicînd privirea spre Dors. Trebuie să vorbești tare, copilă. Auzul meu nu mai e la fel ca pe vremea cînd eram tînără.

— De ce nu faci rost de un aparat auditiv? spuse Seldon ridicînd vocea.

— Nu ajută la nimic, Domnule Seldon. Se pare că e ceva în neregulă cu nervul și nu am bani pentru refacerea nervului... Ați venit să aflați viitorul, de la bătrîna Mamă Rittah?

— Nu chiar, spuse Seldon. Am venit să aflăm trecutul.

— Excelent. E așa un chin să hotărâști ce anume vor oamenii să audă.

— Trebuie să fie o adevărată artă, spuse Seldon zîmbind.

— Pare ușor, dar trebuie să fii foarte convingător. Îmi cîștig existența.

— Așa-i, dacă îți vin clienți care să-ți plătească, spuse Seldon. Noi îți vom plăti o sumă serioasă dacă ne vorbești despre Pămînt — fără să încerci să potrivești lucrurile ca să semene cu ce dorim noi să auzim. Noi vrem să auzim adevărul.

Bătrîna, care se tot mișcase prin cameră, aranjînd ici și colo ca pentru a o face mai drăguță și mai potrivită pentru importanții vizitatori, se opri deodată.

— Ce vreți să aflați despre Pămînt?

— Pentru început, ce anume este?

Femeia se întoarse și păru să rămînă cu privirea pierdută în depărtare. Cînd începu să vorbească, vocea îi era înceată și calmă.

— Este o lume, o foarte veche planetă. A fost uitată și pierdută.

— Nu face parte din istorie, spuse Dors. Măcar atîta lucru știi.

— Este de dinainte de istorie, copilă, spuse Mama Rittah cu solemnitate. A existat în zorii Galaxiei și înainte de zori. A fost unica lume cu oameni.

Dădu din cap energic.

— Pămîntul avea cumva și un alt nume... Aurora? spuse Seldon.

De data aceasta, fața Mamei Rittah se schimonosi într-o încruntătură.

— De unde ai auzit asta?

— Prin călătoriile mele. Am auzit de o lume veche și uitată, numită Aurora, pe care omenirea trăia în pacea primordială.

— Este o *minciună*.

Își șterse gura ca și cum ar fi vrut să scape de gustul vorbelor pe care abia le rostise.

— Acest nume pe care l-ai spus, nu trebuie nici o dată menționat, decît ca locul de unde vine Răul. Pămînt a fost singură, pînă să vină Răul, împreună cu lumile lui surori. Răul aproape că a distrus Pămînt, dar Pămînt și-a revenit și a distrus Răul... cu ajutorul eroilor.

— Pămînt a fost *înaintea* Răului. Ești sigură de asta?

— Cu mult înainte. Pămînt a fost singură în Galaxie, timp de mii de ani... *milioane* de ani.

— Milioane de ani? Omenirea a existat pe Pămînt timp de milioane de ani și alți oameni sau alte lumi nu existau?

— Adevărat. Adevărat. *Adevărat*.

— Dar de unde știi toate astea? Sînt într-un program pe computer? Sau pe ceva tipărit? Ai ceva care să poată fi citit?

Mama Rittah dădu din cap.

— Am auzit aceste vechi povești de la mama mea, care le-a auzit de la mama ei, și tot așa. Eu nu am copii, așa că poveștile le spun celorlalți, dar s-ar putea ca firul să se întrerupă aici. Vremurile de azi nu mai au credință.

— Nu e chiar așa, Mamă, spuse Dors. Există oameni care fac speculații despre timpurile preistorice și care studiază unele dintre poveștile despre lumile pierdute.

Mama Rittah făcu un semn de lehamite din mină.

— Ei le privesc cu ochi reci. Ca niște intelectuali. Încearcă să le potrivească cu ideile lor. Aș putea să vă spun vreme de un an povești despre marele erou Ba-Lee, dar voi nu ați avea timp să ascultați, iar eu mi-am pierdut puterea de a le povesti.

— Ai auzit vreodată de roboți? spuse Seldon.

Bătrîna se cutremură, iar vocea sa deveni aproape un strigăt.

— *De ce întrebi astfel de lucruri?* Aceia erau oameni artificiali — răul însuși — și opere ale lumilor Răului. Au fost distruși și nu ar mai trebui menționați niciodată.

— A existat vreun robot anume, pe care lumile Răului îl urau?

Mama Rittah se apropie șoticăind de Seldon și i' privi adînc în ochi. El îi putea simți răsufllarea fierbinte pe față.

— Ai venit aici ca să-ți bați joc de mine? Știi lucrurile astea și totuși întrebi? De ce întrebi?

— Pentru că vreau să știu.

— A existat un om artificial care a ajutat Pămînt. Era Da-Nee, prietenul lui Ba-Lee. N-a murit niciodată și trăiește undeva, așteptînd să vină vremea să se întoarcă. Nimeni nu știe cînd va veni acea vreme.

Dar, într-o zi, el va sosi și va aduce zilele bune de odinioară și va elimina toată cruzimea, nedreptatea și mizeria. Aceasta este promisiunea.

În acest moment, ea închise ochii și zîmbi, a aducere aminte...

Seldon așteptă un timp în tăcere, apoi oftă și spuse:

— Mulțumesc, Mamă Rittah. Ne-ai fost de mare ajutor. Cît îți datorăm?

— E atît de plăcut să întîlnești Provinciali, replică Mama Rittah. Să vă ofer ceva răcoritor?

— Nu, mulțumesc, spuse Seldon cu sinceritate. Te rog să primești douăzeci. Nu mai e nevoie decît să ne spui cum să ne întoarcem la Expres, din acest loc... Și, Mamă Rittah, dacă poți să pui pe un disc de computer unele dintre poveștile tale despre Pămînt, am să le plătesc bine.

— Îmi va fi atît de greu. Cît de bine?

— Depinde de cît de lungă este povestea și de cît de bine este spusă. Aș putea plăti o mie de credite.

Mama Rittah se linse pe buze.

— O mie de credite? Și cum să te găsesc, atunci cînd povestea e gata?

— Am să-ți dau codul computerului unde pot fi găsit.

După ce-i dădu Mamei Rittah codul, plecă împreună cu Dors, mulțumiți de mirosul relativ curat de afară. Mergeau cu pas rapid în direcția arătată de bătrînă.

71

— N-A FOST o întrevvedere foarte lungă, Hari, spuse Dors.

— Știu. Atmosfera din casă era cumplit de neplăcută și cred că am aflat destul. Este uluitor cum aceste povești populare tind să se amplifice.

— Cum adică „să se amplifice“?

— Ei bine, Mycogenienii și-au populat Aurora lor cu oameni care trăiau de secole, iar Dahliții își populează Pămînt lor cu o omenire care exista de milioane de ani. Și cu toate acestea, este vorba despre unul și același lucru.

— Cît despre milioanele de ani, e loc pentru... Unde mergem?

— Mama Rittah a spus să mergem în direcția asta pînă ajungem la un loc de odihnă, apoi urmăm indicatorul pentru BULEVARDUL PRINCIPAL, ținînd stînga și continuînd să urmărim indicatorul. Am întîlnit vreun loc de odihnă, pe drumul de venire?

— Poate că am plecat pe un alt drum decât cel de venire. Nu îmi aduc aminte de nici un loc de odihnă, dar nu eram atentă la drum. Eram cu ochii pe oamenii care treceau și...

Vocea sa se stinse. În față, alea se deschidea larg în ambele părți.

Seldon își aduse aminte. *Trecuseră* pe acolo. *Trecuseră* de două perechi de mizerabile banchete căptușite așezate direct pe sol, câte o pereche de fiecare parte a drumului.

Însă acum, nu mai era nevoie ca Dors să supravegheze trecătorii, așa cum făcuse la venire. Nu mai era nici un trecător. Dar în față, în locul de odihnă, zăriră un grup de bărbați, destul de bine făcuți pentru niște Dahliți. Cu mustățile zbîrlite, cu brațele musculoase dezgolite și lucind în lumina gălbuie, de interior, a trotuarului.

Era clar că îi așteptau pe ei și, aproape automat, Seldon și Dors se opriă. Pentru un moment sau două, tabloul rămase nemișcat. Apoi Seldon privi repede în urma sa. Încă doi sau trei oameni intrară în scenă.

— Am intrat în capcană, spuse Seldon printre dinți. N-ar fi trebuit să te las să vii, Dors.

— Dimpotrivă, de-asta mă aflu aici. Dar a meritat să o vezi pe Mama Rittah?

— Dacă scăpăm de aici, da.

Seldon spuse apoi cu o voce fermă:

— Putem să trecem?

Unul dintre oamenii din față păși înainte. Avea exact înălțimea lui Seldon, 1,73 metri dar era mai lat în umeri și mai musculos. Deși puțin cam flasc în talie, observă Seldon.

— Eu sînt Marron, spuse el plin de sine ca și cum numele ar fi trebuit să însemne ceva, și mă aflu aici ca să vă spun că în districtul nostru, nu ne plac Provincialii. Vreți să intrați, în regulă... dar dacă vreți să plecați, trebuie să plătiți.

— Foarte bine. Cît?

— Tot ce aveți. Voi, Provincialii bogați, aveți cărți de credit, nu? Ia dați-le.

— Nu.

— N-are nici un rost să spuneți nu. O să vi le luăm, pur și simplu.

— N-o să le puteți lua fără să mă omoriți sau să mă răniți, iar acestea nu se activează fără amprenta mea vocală. Amprenta mea vocală *normală*.

— Nu e chiar așa, Domnule — vezi, sînt politicos. Vi le putem lua fără să vă facem *foarte* mult rău.

— Și cîți găligani puternici veți veni ca să le luați? Nouă? Nu.

Seldon numără rapid.

— Zece, spuse el.

— Doar unul. Eu.

— Fără nici un ajutor?

— Doar eu.

— Dacă restul se dau la o parte și ne fac loc, aș vrea să te văd că încerci, Marron.

— Nu ai cuțit, Domnule. Vrei unul?

— Nu, folosește-l tu, ca să fie lupta egală. Eu am să lupt fără cuțit.

Marron privi împrejur la ceilalți și spuse:

— Hei, dar gagiul ăsta plătind este un adevărat cavaler. Nici măcar nu pare speriat. E un tip agreabil. Ar fi păcat să-l șifonez... Hai să-ți spun cum facem, Domnule. Am să iau fata. Dacă vrei să mă opresc, îmi dai cartea ta de credit și cartea ei de credit, după care vă folosiți vocile voastre normale ca să le activați. Dacă spui nu, după ce termin cu fata... și asta o să dureze ceva timp..., spuse el rîzînd, o să trebuiască să mă ocup și de tine.

— Nu, spuse Seldon. Lasă femeia să plece. Te-am provocat la o luptă — unul contra unul. Tu cu cuțit, eu fără. Dacă vrei un avantaj mai mare, am să mă bat cu doi dintre voi, dar lasă femeia să plece.

— Oprește-te, Hari! strigă Dors. Dacă mă vrea, lasă-l să vină să pună mîna pe mine. Stai acolo unde te afli, Hari, și nu te mișca.

Marron rînji larg.

— Ai auzit? „Stai acolo unde te afli, Hari, și nu te mișca“. Cred că micuța doamnă mă vrea. Voi doi, țineți-l bine, să nu miște.

Ambele brațe ale lui Seldon fură prinse într-o strînsoare de oțel și simți în spate vârful ascuțit al unui cuțit.

— Nu mișca, auzi el o șoptă aspră în ureche, și privește. Micuței doamne probabil că o să-i placă. Marron se pricepe la așa ceva.

— Nu mișca, Hari! strigă din nou Dors.

Apoi se întoarse să-l înfrunte pe Marron, atentă, cu palmele întredeschise sprijinite aproape de curea.

El se apropie hotărît de ea, iar ea așteptă pînă ce el ajunsese la o lungime de braț. Armele ei fulgerară deodată, iar Marron se trezi în fața a două cuțite mari.

Pentru un moment, el se aplecă spre spate, apoi începu să rîdă.

— Micuța doamnă are două cuțite — cuțite cum au băieții mari. Iar eu nu am decît unul. Dar e destul de cinstit.

Scoase iute cuțitul.

— N-aș vrea să te tai, micuță doamnă, pentru că ar fi mai nostim pentru amîndoi dacă n-aș face-o. Poate că reușesc să ți le zbor doar din mînă, ha?

— Nu vreau să te ucid, spuse Dors. Am să fac totul ca să evit asta. Totuși, sînteți cu toții martori. Dacă am să te ucid, o fac pentru că am datoria de onoare de a-mi proteja prietenul.

Marron se prefăcu îngrozit.

— O, te rog, micuță doamnă, nu mă ucide.

Apoi izbucni în ris și toți ceilalți Dahliți prezenți i se alăturară.

Marron își repezi cuțitul înainte, destul de departe de țintă. Încercă din nou, apoi o a treia oară, dar Dors nici nu se clinti. Nu făcu nici o încercare să se ferească de orice mișcare care nu era îndreptată spre ea.

Marron se întunecă la față. Încercase să o facă să intre în panică dar nu reușise decît să pară incapabil. Următoarea fandare se îndreptă direct spre ea, dar lama din mîna stîngă a lui Dors fulgeră și o prinse pe a lui cu o forță care îi împinse brațul în lateral. Lama din mîna ei dreaptă făcu o mișcare rapidă de sus în jos și înspre stînga și îi despică lui Marron tricoul în diagonală. O dungă subțire de sînge pătă pielea de dedesubt, acoperită cu păr negru.

Marron privi în jos la el însuși, șocat, în timp ce spectatorii rămaseră fără respirație, surprinși. Seldon simți strînsoarea slăbind ușor, cei doi care îl țineau fiind uluiți de un duel care nu se desfășura chiar așa cum se așteptau. Se încordă.

Marron se repezi din nou și de data aceasta mîna lui stîngă se repezi să o apuce pe Dors de încheietura mîinii drepte. Din nou, lama din mîna stîngă a lui Dors îi prinse cuțitul și i-l ținu nemișcat, în timp ce își rășuci cu agilitate mîna dreaptă și și-o trase în jos, chiar în momentul în care palma dreaptă a lui Marron dădea să se strîngă. Acesta nu prinse nimic altceva decît lama cuțitului, iar atunci cînd deschise palma, descopri o linie sîngerîndă.

Dors sări înapoi și Marron, conștient de sîngele de pe piept și din palmă, zbieră sugrumat:

— Cineva să-mi arunce încă un cuțit!

Urmă un moment de șovăială și apoi unul dintre privitori îi aruncă un cuțit, pe furiș. Marron se întinse după el, dar Dors fu mai rapidă. Lama din mîna ei dreaptă lovi cuțitul aruncat și îl făcu să zboare înapoi, învîrtindu-se.

Seldon simți cum strînsoarea asupra brațelor sale slăbește și mai mult. Le ridică deodată, împingînd în sus și înainte și se eliberă. Cei doi tîlhari se întoarseră spre el cu un țipăt surprins, dar el îl pocni repede pe unul dintre ei cu genunchiul în vîntre și își înfipse cotul în plexul solar al celuiilalt. Amîndoi se prăbușiră.

Îngenunche pentru a aduna cuțitele amîndurora și se ridică, înarmat la fel ca și Dors, cu două cuțite. Spre deosebire de Dors, Seldon nu se pricepea să minuiască lamele, dar știa că Dahliții nu aveau cum să-și dea seama de acest lucru.

— Ține-i departe doar, Hari, spuse Dors. Nu ataca încă... Marron, următoarea lovitură nu îți va mai provoca o simplă zgîrietură.

Marron, turbat de furie, răcni incoerent și atacă orbește, încercînd să-și distrugă adversarul prin simpla energie cinetică. Dors, aplecîndu-se și făcînd un pas în lături, se vîrî sub brațul lui drept, îl lovi cu piciorul în glezna dreaptă, iar el se prăvăli cu zgomot, și cuțitul îi zbură din mînă.

Apoi, ea îngenunche, îi puse o lamă în ceafă și cealaltă la gît, și spuse:

— Predă-te.

Cu un alt răcnet, Marron o lovi cu o mînă, o împinse în lateral și apoi se puse în patru labe, încercînd să se ridice în picioare.

Încă nu se ridicase de tot cînd ea fu din nou deasupra lui, repezînd un cuțit în jos și ciopîrîndu-i o parte din mustață. De data aceasta, el răcni ca o dihanie în agonie, ducîndu-și mîna la față. Cînd și-o îndepărtă, curgea sînge.

— Alta n-o să-ți mai crească Marron, strigă Dors. Împreună cu ea, s-a dus și o parte din buză. Mai atacă o dată și vei deveni un cadavru.

Așteptă, dar lui Marron îi ajungea. Se îndepărtă împleticindu-se, văitîndu-se și lăsînd în urmă o dîră de sînge.

Dors se întoarse spre ceilalți. Cei doi pe care Seldon îi doborîse zăceau încă acolo, dezarmați și deloc nerăbdători să se ridice. Ea se aplecă, le tăie centurile cu unul dintre cuțite și apoi le despică pantalonii.

— Așa o să trebuiască să vă țineți pantalonii cînd mergeți, spuse ea.

Îi privi pe cei șapte bărbați care mai erau în picioare și care se uitau la ea copleșiți de admirație.

— Care dintre voi a aruncat cuțitul?

Se făcu tăcere.

— Pentru mine nu contează, spuse ea. Veniți pe rînd sau toți odată, dar de fiecare dată cînd voi lovi, unul dintre voi va muri.

Și, ca la un semn, cei șapte se întoarseră și o luară la goană.

Dors ridică sprîncenele și îi spuse lui Seldon:

— Cel puțin de data asta, Hummin nu se mai poate plînge că nu mi-am făcut datoria.

— Încă nu-mi vine să cred ceea ce am văzut, spuse Seldon. Nu știam că poți face așa ceva... și nici că poți vorbi astfel.

Dors zîmbi cu modestie.

— Nici tu nu ești neajutorat. Facem o pereche bună. Hai, bagă înăuntru lamele de cuțit și bagă-le în buzunar. Cred că știrile se vor răspîndi cu o viteză enormă și putem ieși din Billibotton fără teama de a mai fi opriți.

Avea foarte mare dreptate.

CLANDESTINITATE

DAVAN —... În vremurile agitate care marchează ultimele secole ale Primului Imperiu Galactic, sursele tipice care provocau tulburări erau liderii politici și militari care încercau tot felul de tertipuri pentru a dobândi puterea „supremă” (o supremație care devenea cu fiecare decadă din ce în ce mai puțin folositoare). Înainte de apariția psiho-istoriei, rareori se întâmpla ceva care să poată fi numit mișcare populară. În legătură cu acest subiect, un exemplu straniu îl implică pe Davan, despre care se știe de fapt foarte puține lucruri, dar care este posibil să se fi întâlnit cu Hari Seldon într-un moment în care...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

72

ATÎT HARI SELDON cîț și Dors Venabili făcură tacticos baie, profitînd de facilitățile oarecum primitive care le erau puse la dispoziție de apartamentul familiei Tisalver. Își schimbaseră hainele și se aflau în camera lui Seldon, cînd Jirad Tisalver se întoarse acasă, seara. Semnalul său la ușă era (sau părea) cam timid. Bîzîitul nu durase mult.

Seldon deschise ușa și spuse cu amabilitate:

— Bună seara, Domnule Tisalver. Și Doamnă.

Ea stătea chiar în spatele soțului său, cu fruntea încrețită de o încruntare perplexă.

Tisalver spuse tatonînd terenul, ca și cum ar fi fost nesigur de situație:

— Sînteți în regulă, dumneavoastră și Doamna Venabili?

Dădea din cap ca și cum ar fi încercat să obțină o afirmație prin limbaj fizic.

— Foarte bine. Am fost în Billibotton și ne-am întors fără necazuri, ne-am spălat, și ne-am schimbat hainele. N-a mai rămas nici un fel de miros.

Spuse acestea ridicînd bărbia, zîmbind, trimițînd fraza peste umărul lui Tisalver, spre soția acestuia.

Ea adulmecă adînc, ca și cum ar fi vrut să verifice.

— Am aflat că a avut loc o bătaie cu cuțitele, spuse Tisilver precaut în continuare.

Seldon ridică sprâncenele.

— Așa se spune?

— Dumneavoastră și cu Doamna împotriva a o sută de cuțitari, așa ni s-a spus și i-ați omorât pe toți. Așa este?

Vocea sa era șovăielnică, oglindind un adânc respect.

— Absolut deloc, spuse Dors brusc necăjită. Este ridicol. Ce credeți că sîntem noi? Criminali în masă? Și credeți că o sută de cuțitari ar rămîne pe loc, stînd cu mîinile în buzunare în tot acest timp care mi-ar lua — ne-ar lua — să-i omorîm? Serios, mai *gîndiți-vă*.

— Asta se spune, spuse Casilia Tisilver cu o voce hotărîtă și stridentă. Nu putem permite așa ceva în casa noastră.

— În primul rînd, spuse Seldon, asta nu s-a întîmplat în casă. În al doilea rînd, nu au fost o sută de bărbați, au fost zece. În al treilea rînd, nimeni nu a fost ucis. A fost o altercație, după care ei au plecat și ne-au lăsat cale liberă.

— V-au lăsat cale liberă. Așa, pur și simplu. Voi vreți să cred așa ceva? întrebă Doamna Tisilver pe un ton războinic.

Seldon oftă. La cea mai mică tensiune, oamenii păreau să se împartă în grupuri antagonice.

— Ei bine, spuse el, vă garantez că numai unul dintre ei a fost puțin tăiat. Nimic serios.

— Și voi nu ați pățit nimic? spuse Tisilver.

Admirația din vocea sa era mult mai evidentă.

— Nici o zgîrietură, spuse Seldon. Doamna Venabili se descurcă foarte bine cu două cuțite.

— Asta o cred, spuse Doamna Tisilver cu ochii pe centura lui Dors, și nu am de gînd ca așa ceva să se întîmple și aici.

— Atîta vreme cît nimeni nu ne atacă aici, *nu* veți avea nici un fel de luptă, spuse Dors cu asprime.

— Dar din cauza voastră, spuse Doamna Tisilver, ne stau acum la ușă lepdături ale străzii.

— Iubito, spuse Tisilver încercînd să o calmeze, hai să nu ne aprindem.

— De ce? izbucni soția sa cu dispreț. Ți-e frică de cuțitele ei? Hai s-o văd că le folosește aici.

— N-am deloc intenția să le folosesc aici, spuse Dors pufnind la fel de tare ca și Doamna Tisilver. Și care sînt lepdăturile străzii de care vorbiți?

— Soția mea, spuse Tisilver, vrea să spună că un mic derbedeu din Billibotton — judecînd după înfățișarea sa, cel puțin — dorește să vă vadă. Iar în acest cartier noi nu prea sîntem obișnuiți cu astfel de întîmplări. Ne subminează poziția socială.

Dădea impresia că se scuză.

— Bine, Domnule Tisilver, spuse Seldon, o să ieșim afară, o să aflăm despre ce este vorba și o să-l trimitem să-și vadă de treabă imediat ce...

— Nu, spuse Dors supărată. Așteaptă. Acestea sînt *camerele noastre*. Noi plătim pentru ele. *Noi* hotărîm cine ne vizitează și cine nu. Dacă afară se află un tînăr din Billibotton, el este în același timp un Dahlit. Mai mult, este Trantorian. Și mai important, este un cetățean al Imperiului și om. Și, cel mai important, cerînd să ne vadă devine oaspetele nostru. În consecință, îl invităm să intre și să ne vadă.

Doamna Tisilver nu făcu nici o mișcare. Chiar și Tisilver părea cam nehotărît.

— Din moment ce spunei că am omorît o sută de bătauși din Billibotton, spuse Dors, sînt sigură că nu credeți că mi-ar fi frică de un băiat sau, că veni vorba, de voi doi.

Mîna sa dreaptă se sprijini ca din întîmplare de centură.

— Doamnă Venabili, spuse Tisilver cu o însuflețire subită, nu avem intenția să vă jignim. Bineînțeles că aceste camere sînt ale dumneavoastră și puteți primi pe oricine doriți.

Se retrase, trăgînd după el soția indignată, dînd dovadă de un acces de fermitate pentru care era de presupus că mai tîrziu avea să plătească.

Dors privi în urma lor, încruntată.

Seldon zîmbi sec.

— Nu prea semeni de loc cu tine, Dors. Credeam că eu eram acela care intram cu exaltare în bucluc, în timp ce tu erai cea calmă și realistă, al cărui unic țel era să evite necazurile.

Dors clătină din cap.

— Nu pot să suport ca un om să fie tratat cu dispreț doar pentru că aparține unui alt grup de oameni — și asta de către unii care-și spun oameni. Acești oameni respectabili de aici sînt cei care au creat huliganii de dincolo.

— Nu numai ei, spuse Seldon. Mai sînt și ceilalți oameni respectabili, care îi crează pe acești oameni respectabili. Aceste animozități reciproce fac parte din relațiile interumane...

— Atunci o să trebuiască să le iei în considerare în psihoistoria ta, nu-i așa?

— Desigur... dacă va exista vreodată o psihoistorie care să fie bună la ceva... Aha, iată că sosește derbedeul de care era vorba. Și este Raych, ceea ce nu mă prea surprinde.

73

RAYCH INTRĂ, privind împrejur, vizibil intimidat. Degetul arătător al mîinii sale drepte atinse buza superioară, ca și cum s-ar fi întrebat cînd avea să-i crească puful acolo.

Se întoarce spre Doamna Tisilver care era evident jignită și se înclină cu stîngăcie.

— Mulțam, Coană. Aveți un cuib minunat.

Apoi, întrucît ușa se trînti cu zgomot în spatele lui, se întoarce spre Seldon și Dors cu un aer de cunoscător.

— Frumoasă casă, amicilor.

— Îmi pare bine că îți place, spuse Seldon cu seriozitate. Cum ai aflat că locuim aici?

— V-am urmărit. Cum crezi că aș fi putut afla? Hei, lady, spuse el întorcîndu-se spre Dors, nu prea te bați ca o damă.

— Ai văzut multe dame luptîndu-se? întrebă amuzată Dors.

Raych își frecă nasul.

— No, n-am văzut nici o dată. Ele n-are cușite, doar unele mici, cu care să sperie puștii. Pă mine nu m-a speriat nici o dată.

— Sînt sigură. Și ce faci ca să le determini pe dame să scoată cușitele?

— Nimic. Te dai puțin la ele și faci mișto. Le zici: „Hei, lady, ce-ar fi să...”

Se gîndi un moment, apoi spuse:

— Nimic.

— Ei bine, cu mine să nu încerci așa ceva, spuse Dors.

— Glumești? După ce i-ai făcut lu' Marron? Hei, lady, unde ai învățat să te bați așa?

— În lumea mea.

— Nu mă înveți și pă mine?

— Pentru asta ai venit să mă vezi?

— Dă fapt, nu. Am venit să vă aduc un mesaj.

— De la cineva care vrea să se bată cu mine?

— Nimeni nu vrea să se bată cu voi, lady. Ascultă, lady, acu' aveți reputație. Toată lumea vă cunoaște. Mergeți oriunde în Billibotton și toți gagiii au să vă dea la o parte ca să vă lase să treceți. Uitați-vă urît la ei și nimeni n-o să vă uite în ochii voștri. O, lady, sînteți tari. D-asta vrea el să vă vadă.

– Raych, *cine* vrea de fapt să ne vadă? spuse Seldon.
– Un gagiu pă care-l cheamă Davan.
– Și cine e el?
– Un gagiu. Trăiește în Billibotton și n-are cuțit.
– Și supraviețuiește, Raych?
– Citește mult și-i ajută pe gagiii d-aici cînd are necazuri cu guvernul. Nimeni nu să leagă dă el. N-are nevoie dă cuțit.
– Și atunci, de ce n-a venit singur? spuse Dors. De ce te-a trimis pe tine?

– Nu-i place locu' ăsta. Spune că-i face greață. Spune că toți ăștia d-aici îi ling p-ăia dă la guvern...

Se opri, privind nesigur la cei doi Provinciali, și continuă:

– Oricum, el n-o să vină aici. A spus că pă mine o să mă lase, pen' că-s doar un puști. Aproape că nu m-au lăsat să intru, rînji el. Vorbesc dă dama aia dă dincolo care arăta dă parcă mirosea ceva.

Se opri deodată, rușinat, și privi în jos la el însuși.

– Nu prea ai cum să te speli acolo dă unde vin eu:

– Nu face nimic, zîmbi Dors. Și unde ar trebui să ne întîlnim cu el, dacă nu vine aici? La urma urmelor – sper că nu te superi – nu prea am vrea să mai mergem în Billibotton.

– V-am mai zis, spuse Raych indignat. Aveți oale liberă oriunde în Billibotton, vă jur. În plus, acolo unde locuiește el, nimeni n-o să să lege dă voi.

– Unde anume? întrebă Seldon.

– Vă pot duce acolo. Nu e dăparte.

– Și de ce vrea să ne vadă? întrebă Dors.

– Habar n-am. Da' a spus așa...

Raych închise ochii pe jumătate, făcînd efortul să-și amintească.

– „Spune-le că vreau să vorbesc cu cel care a vorbit cu un miner Dahlit ca și cu un om și cu femeia care l-a învins pe Marron în lupta cu cuțitul și nu l-a omorît, deși ar fi putut s-o facă“. Cred c-am reținut bine.

– Cred că da, zîmbi Seldon. E gata să ne întîlnească acum?

– V-așteaptă.

– Atunci venim cu tine.

O privi pe Dors cu o urmă de îndoială în ochi.

– Bine, spuse ea. Poate că nu e nici un fel de capcană. Veșnic speranța!

LUMINA SERII strălucea plăcut atunci cînd ieșiră, un violet palid și o margine roz pentru norii simulați. Dahlii se puteau plînge de modul în care erau tratați de conducătorii Imperiali de pe Trantor, dar cu vremea pe care le-o ofereau computerele, cu siguranță că nu era nimic în neregulă.

— Se pare că sîntem celebriți, spuse încet Dors. În privința asta, nu mai încapă nici o îndoială.

Seldon își coborî ochii de la presupusul cer și descoperi imediat mulțimea adunată în jurul blocului în care trăiau Tisilverii.

Fiecare om din mulțime îi privea cu intensitate. Cînd își dădură seama că cei doi Provinciali erau conștienți de atenția care li se acorda, un murmur ușor străbătu mulțimea, care părea pe punctul de a izbucni în aplauze.

— Acum îmi dau seama, spuse Dors, de ce s-a enervat Doamna Tisilver. Ar fi trebuit să fiu puțin mai înțeleghătoare.

Mulțimea era în cea mai mare parte sărăcăcios îmbrăcată și nu era greu de ghicit că mulți dintre oameni erau din Billibotton.

Cedînd impulsului, Seldon zîmbi și ridică mîna într-un salut prietenos care fu întîmpinat de aplauze. O voce, pierdută în anonimatul protector al mulțimii, strigă: „Doamna poate să ne arate niște șmecherii cu cuțitul?“

— Nu, nu îl scot decît atunci cînd sînt furioasă, spuse Dors.

Izbucniră cu toții în rîs.

Un bărbat ieși în față. Era clar că nu era din Billibotton și nu avea nici un semn că ar fi fost Dahlit. În primul rînd, avea o mustață mică. Și era maro, nu neagră.

— Marlo Tanto de la „Trantorian HV News“. Ne puteți da un interviu pentru știrile de noapte?

— Nu, răspunse scurt Dors. Fără interviuri.

Reporterul nici nu se mișcă.

— Am aflat că v-ați luptat cu o grămadă de bărbați din Billibotton... și ați cîștigat. Asta este un subiect de senzație, zîmbi el.

— Nu, spuse Dors. Am întîlnit cîțiva bărbați din Billibotton, am vorbit cu ei, apoi am plecat mai departe. Asta este tot și mai mult nu avem ce să-ți spunem.

— Care este numele dumneavoastră? Nu vorbiți ca o Trantoriană.

— Nu am nume.

— Dar numele prietenului dumneavoastră?

— Nu are nume.

Reporterul se necăji.

— Ascultați, doamnă. Sînteți un subiect de senzație și eu nu încerc altceva decît să-mi fac meseria.

Raych o trase pe Dors de mincă. Ea se aplecă și îi ascultă șoaptele înflăcărate.

Dădu din cap, apoi se îndreptă.

— Nu cred că ești reporter, Domnule Tanto. Eu cred că ești un agent Imperial care încerci să aduci necazuri în Dahl. Nu a avut loc nici o luptă, dar tu încerci să fabrici niște știri cum că ar fi avut loc una, pentru a justifica o intervenție Imperială în Billibotton. Dacă aș fi în locul tău, nu aș mai rămîne pe aici. Nu cred că ești foarte popular printre acești oameni.

La primele cuvinte ale lui Dors, mulțimea începuse să murmure. Acum deveni mai gălăgioasă și începu să se deplaseze, încet și amenințător, în direcția lui Tanto. Acesta privi neliniștit în jur și începu să se îndepărteze.

— Lăsați-l să plece, spuse Dors cu voce tare. Nimeni să nu se atingă de el. Nu-i dați nici un motiv să se plîngă de violență.

Și plecară înaintea lui.

— Auauau lady, spuse Raych, trebuia să-i lași să-l șifoneze puțin.

— Băiat însetat de sînge, spuse Dors, du-ne la prietenul tău.

75

— ÎL ÎNTÎLNIRĂ pe bărbatul care își spunea Davan într-o cameră, în spatele unei cantine devastate. Mult în spate.

Raych îi condusesese, arătîndu-se încă o dată ca acasă în labirintul din Billibotton, ca o cîrțiță în tunelurile subterane din Trantor.

Dors Venabili își manifestase prima prudența.

— Vino înapoi, Raych. Unde mergem, exact?

— La Davan, spuse exasperat Raych. V-am mai spus.

— Dar asta e o zonă pustie. Nimeni nu locuiește aici.

Dors privise în jur, cu un dezgust evident. Împrejurimile erau lipsite de viață, iar panourile luminoase din împrejurimi nu străluceau — sau străluceau foarte slab.

— Așa-i place lu' Davan, spusese Raych. Totdeauna își schimbă locu'; stă cînd aici, cînd acolo. Înțelegeți... își schimbă locu'.

— De ce? întrebă Dors

— E mai sigur, lady.

— Față de cine?

— Față dă guvern.

— De ce-ar vrea guvernul să pună mîna pe Davan?

— Habar n-am, lady. Uite ce e. Io vă spun unde este și cum să ajungeți și mergeți singuri. Dacă nu vreți să vă duc io...

— Nu, Raych, spusese Seldon. Sînt sigur că fără tine o să ne rătăcim. De fapt, mai bine ai aștepta pînă terminăm noi, ca să ne poți duce înapoi.

— Da' io ce cîștig la asta? spusese deodată Raych. Credeți că dacă mi să face foame, mă mai învîrt p-aici?

— Pierde-ți vremea pe aici și lasă să ți se facă foame, Raych și am să-ți cumpăr o cină copioasă. Tot ce vrei.

— Spui asta *acum*, Domnule.

Mîna lui Dors făcuse o mișcare fulgerătoare și se oprise cu cuțitul în mîna, cu lama scoasă.

— Doar nu vrei să spui că sîntem mincinoși, nu-i așa, Raych?

Raych holbase ochii. Nu păruse speriat de amenințare.

— Hei, nici n-am avut timp să văd, spusese el. Ia mai fă o dată.

— Am s-o fac... dacă te mai găsim aici. Altfel...

Dors îl privise drept în ochi.

— O să te urmărim pînă dăm de tine.

— Haide, lady, nu mă duci tu pă mine, spusese Raych. N-o să mă urmăriți voi pă mine. Nu faceți voi d'astea. Da' am să fiu aici.

Luă o poză importantă.

— Aveți cuvîntu' meu.

Și îi condusesese în liniște, deși pantofii lor făceau zgomot mare în coridoarele goale.

Davan ridică privirea atunci cînd intrară, o privire fioroasă care se împlînză după ce îl zări pe Raych. Făcu repede un semn cu mîna — a întrebare — spre ceilalți doi.

— Țștia-i gagiii, spuse Raych.

Apoi plecă, rînjind.

— Eu sînt Hari Seldon, spuse Seldon. Tînăra domnișoară este Dors Venabili.

Îl privi cu interes pe Davan. Davan era brunet și avea mustața neagră și deasă a masculului Dahlit dar avea în plus o barbă țepoasă. Era primul Dahlit pe care-l vedea Seldon și care să nu fie bărbierit cu grijă. Pînă și derbedeii din Billibotton avuseseră obraji și barba rase.

— Care este numele dumneavoastră, Domnule? spuse Seldon.

— Davan. Raych probabil că v-a spus.

— Al doilea nume.

— Nu mă cheamă decît Davan. Ați fost urmărit pînă aici, Domnule Seldon?

— Nu, sînt sigur că nu am fost. Dacă am fi fost urmăriți, atunci, după zgomot sau după vedere, bănuiesc că Raych ar fi știut. Și dacă nu el, atunci Doamna Venabili și-ar fi dat seama.

Dors zîmbi ușor.

— Văd că ai încredere în mine, Hari.

— Din ce în ce mai multă, spuse el curtenitor.

Davan se agită, neliniștit.

— Totuși, spuse el, ați fost depistați.

— Depistați?

— Da, am auzit de presupusul reporter.

— Deja? spuse Seldon ușor surprins. Dar cred că era cu adevărat un reporter... și nevinovat. L-am numit agent Imperial la sugestia lui Raych, care a fost o idee bună. Mulțimea care ne înconjură a devenit amenințătoare și astfel am scăpat de el.

— Nu, spuse Davan, era ceea ce ați spus că este. Oamenii mei îl cunosc și el *lucrează* pentru Imperiu... Dar voi nu faceți ca mine. Nu folosiți nume false și nu schimbați locul în care vă adăpostiți. Vă folosiți de propriile nume și nu faceți nici un efort să rămîneți nedescoperiți. Dumneata ești Hari Seldon, matematicianul.

— Da, sînt, spuse Seldon. De ce să-mi inventez un nume fals?

— Imperiul te vrea, nu-i așa?

Seldon ridică din umeri.

— Stau în locuri unde Imperiul nu poate pune mîna pe mine.

— Nu o poate face pe față, dar Imperiul nu are nevoie să lucreze pe față. V-aș propune să dispărești... de-adevăratelea.

— Ca și dumneavoastră... așa cum ați mai spus, spuse Seldon privind împrejur cu o urmă de dezgust.

Camera era la fel de lipsită de viață ca și coridoarele prin care umblaseră. Era mucegăită peste tot și era copleșitor de dezolantă.

— Da, spuse Davan. Ne-ați putea fi utili.

— În ce sens?

— Ați stat de vorbă cu un tînăr numit Yugo Amaryl.

— Da, așa e.

— Amaryl mi-a zis că puteți prezice viitorul.

Seldon oftă din rărunchi. Se săturase să stea în picioare în această cameră pustie. Davan stătea pe o pernă și mai erau cîteva perne disponibile, dar nu arătau curate. Și nici nu avea de gînd să se sprijine de peretele acoperit de mucegai.

— Sau nu l-ați înțeles dumneavoastră bine pe Amaryl sau nu m-a înțeles Amaryl bine pe mine. Ceea ce am făcut eu a fost să dovedesc că este posibil să alegi condiții inițiale astfel încît mersul istoriei să nu devină haotic, ci predictibil în anumite limite. Însă care ar putea fi

acele condiții inițiale, nu știu și nici nu sînt sigur că ele ar putea fi găsite de vreun om — sau de mai mulți oameni — într-o perioadă finită de timp. Mă înțelegeți?

— Nu.

Seldon oftă din nou.

— Atunci hai să mai încerc o dată. Este posibil să prezici viitorul, dar ar putea fi imposibil să afli cum să profiți de această posibilitate. Mă înțelegeți?

Davan aruncă o privire întunecată spre Seldon, apoi spre Dors.

— Deci *nu* puteți prezice viitorul.

— Acum ați înțeles, Domnule Davan.

— Spuneți-mi doar Davan. Dar *ați putea*, cîndva, să fiți în stare să preziceți viitorul.

— N-ar fi ceva imposibil.

— Deci pentru asta vă vrea Împăratul.

Seldon ridică un deget, ca un profesor care predă studenților.

— Nu, spuse el. Părerea mea este că de aceea Imperiul *nu* face un efort deosebit pentru a pune mîna pe mine. Poate că le-ar plăcea să pună mîna pe mine, dacă le-ar fi foarte ușor, dar ei știu că *acum* nu am realizat încă nimic și deci nu merită să tulbure pacea delicată a Trantorului amestecîndu-se în treburile locale ale unui sector sau altul. Din acest motiv mă pot deplasa sub propriul nume și cu un grad rezonabil de siguranță.

Timp de o clipă, Davan își îngropă capul în palme și murmură:

— Asta e nebunie.

Apoi ridică o privire obosită spre Dors și îi spuse:

— Sînteți soția Domnului Seldon?

— Sînt prietena și protectoarea lui, spuse ea pe un ton calm.

— Cît de bine îl cunoașteți?

— Sîntem împreună de cîteva luni.

— Nu de mai mult?

— Nu.

— Părerea dumneavoastră e că spune adevărul?

— Eu sînt sigură, dar ce motiv ați avea să mă credeți pe mine dacă nu îl credeți pe el? Dacă Hari, dintr-un anume motiv, vă minte, n-aș putea să vă mint și eu, pentru a-l sprijini?

Davan privi neajutorat de la unul la celălalt. Apoi spuse:

— În orice caz, ați vrea să ne ajutați?

— Cine sînteți voi și în ce sens aveți nevoie de ajutor?

— Ați văzut care este situația aici în Dahl, spuse Davan. Sîntem oprimați. Probabil că știți asta și, din modul în care v-ați purtat cu Yugo Amaryl, nu pot să cred că vă lipsește înțelegerea pentru noi.

— Vă înțelegem pe deplin.
— Și probabil că știți care este sursa acestei oprimări.
— Presupun că o să-mi spuneți că este guvernul Imperial și îndrăznesc să spun că și el are un rol. Pe de altă parte, așa spune că există în Dahl o clasă mijlocie, care disprețuiește minerii și o clasă criminală, care terorizează restul sectorului.

Buzele lui Davan se strinseră, dar el rămase nemișcat.

— Foarte adevărat, spuse el. Foarte adevărat. Dar Imperiul încurajează din principiu această situație. Dahl are posibilitatea de a provoca mari necazuri. Dacă minerii ar intra în grevă, Trantorul s-ar cufunda aproape imediat într-o criză de energie... cu tot ceea ce implică acest lucru. Însă, chiar clasele superioare din Dahl vor cheltui bani și vor angaja bătauși din Billibotton — și din alte locuri — pentru a-i bate pe mineri și pentru a sparge greva. S-a mai întâmplat și înainte. Imperiul permite unor Dahliți să prospere — comparativ cu ceilalți Dahliți — pentru a-i transforma în lachei Imperiali. În timp ce refuză să întărească suficient de mult legile de control al armelor, pentru a face să slăbească elementul criminal.

— Guvernul face acest lucru oriunde, continuă el, nu numai în Dahl. Nu pot folosi forța pentru a-și impune vrerea, ca în zilele de demult când cîrmuiau direct și brutal. În zilele noastre, Trantorul a devenit atât de complex și atât de ușor de perturbat, încît forțele Imperiale trebuie să-și țină mîinile acasă...

— O formă de degenerare, spuse Seldon amintindu-și de nemulțumirea lui Hummin.

— Ce? spuse Davan.

— Nimic, spuse Seldon. Continuați.

— Forțele Imperiale trebuie să-și țină mîinile acasă, dar și- au dat seama că și așa pot să facă destul de multe. Fiecare sector este încurajat să fie suspicios față de vecinii săi. În fiecare sector, clasele economice și sociale sînt încurajate să ducă un fel de război între ele. Rezultatul este că, pe întreg Trantorul, oamenilor le este imposibil să întreprindă o acțiune unită. Peste tot, oamenii mai degrabă s-ar lupta între ei decît să facă front comun împotriva tiraniei cantrale, iar Imperiul conduce fără să aibă nevoie să folosească forța.

— Și ce credeți că se poate face în această privință? spuse Dors.

— Încerc de cîțiva ani să creez un sentiment de solidaritate printre oamenii din Trantor.

— Și bănuiesc, spuse sec Seldon, că ați descoperit că asta este o sarcină cumplit de dificilă și care nu aduce nici un fel de satisfacții.

— Ați bănuț corect, spuse Davan, dar partidul devine din ce în ce mai puternic. Mulți dintre cuțitarii noștri ajung la concluzia că cel mai bun rezultat pe care îl pot obține cu cuțitele este să nu le folosească unii împotriva celorlalți. Cei care v-au atacat în coridoarele din Bilibotton sînt dintre cei neconvertiți. Însă cei care ne sprijină acum, care sînt gata să vă apere de agentul care ați crezut că este reporter, sînt oamenii mei. Eu trăiesc aici printre ei. Nu e un mod de viață foarte atrăgător, dar aici sînt în siguranță. Avem aderenți în sectoarele învecinate și din zi în zi devenim mai mulți.

— Unde vreți să ajungeți? întrebă Dors.

— În primul rînd, spuse Davan, amîndoi sînteți Provinciali, intelectuali. Avem nevoie de oameni ca voi care să conducă. Forța noastră cea mai mare vine din rîndul celor săraci și needucați, din cauză că ei suferă cel mai mult, dăr ei sînt cel mai puțin în măsură să conducă. Unul singur dintre voi valorează cît o sută dintre ei.

— O evaluare destul de ciudată din partea unuia care dorește să-i salveze pe cei oprimați, spuse Seldon.

— Nu vorbeam de oameni, se grăbi să spună Davan, vorbeam de conducători. Partidul trebuie să aibă printre conducătorii săi bărbați și femei cu forță intelectuală.

— Vreți să spuneți că oameni ca noi sînt necesari pentru a da partidului o aură de respectabilitate.

— Poți oricînd, dacă vrei, să vorbești în batjocură de un lucru nobil, spuse Davan. Dar dumneavoastră, Domnule Seldon, sînteți mai mult decît onorabil, mai mult decît intelectual. Chiar dacă nu ați admite că sînteți capabil să pătrundeți cețurile viitorului...

— Vă rog, Davan, nu fiți poetic și renunțați la condițional, spuse Seldon. Nu se pune problema de a admite. *Nu pot* să prevăd viitorul. Nu cețuri îmi blochează vederea, ci bariere de oțel cromat.

— Lăsați-mă să termin. Chiar dacă nu puteți de fapt să preziceți viitorul cu — cum îi spuneți — precizie psihoistică, ați studiat istoria și puteți avea o oarecare intuiție privind ceea ce va fi să fie. Acum, am dreptate?

Seldon clătină din cap.

— Aș putea avea o oarecare înțelegere intuitivă din punct de vedere al probabilităților matematice, dar îmi este foarte neclar în ce măsură aș putea traduce asta în ceva care să aibă semnificație istorică. De fapt, *nu* am studiat istoria. Aș fi dorit să o fi făcut. Resimt acut această lipsă.

— Eu sînt istoricul, Davan, vorbi liniștit Dors și vă pot spune cîte ceva, dacă vreți.

Davan spuse pe un ton jumătate politicos, jumătate provocator:

— Chiar vă rog.

— În primul rînd, în istoria Galactică au fost multe revoluții care au răsturnat tirania. Uneori pe cîte o planetă, uneori pe grupuri de planete, din cînd în cînd în Imperiul însuși sau în regiunile guvernamentale pre-Imperiale. Adesea, asta nu a însemnat decît o schimbare a tiraniei. În alte lumi, o clasă conducătoare este înlocuită de alta — uneori de una care este mult mai bine pregătită și care, în consecință, este mult mai capabilă să se mențină — în timp ce săracii și asupriții rămîn săraci și asupriți sau ajung și mai rău.

Davan, care ascultase cu atenție, spuse:

— Sînt conștient de asta. Toți sîntem. Poate că putem învăța de la trecut și să știm mai bine de ce anume să ne ferim. În plus, tirania care există acum este *reală*. Ceea ce poate fi în viitor, este doar potențial. Dacă o să ne tot codim să facem schimbarea gîndindu-ne că schimbarea poate aduce mai mult rău, atunci nu mai avem nici o speranță de a scăpa vreodată de nedreptate.

— Un al doilea aspect pe care trebuie să-l luați în considerare, spuse Dors, este că și în cazul în care ai dreptatea de partea ta, chiar dacă ești justificat să faci dreptate, de obicei forța este de partea tiranilor care conduc. Cuțitarii dumneavoastră pot să facă scandal și să demonstreze mult și bine, asta nu va avea nici un efect de durată atîta vreme cît de partea cealaltă se află o armată echipată cu arme cinetice, chimice și neurologice și care este dispusă să le folosească împotriva lor. Puteți avea de partea voastră pe toți cei asupriți și chiar pe cei avuți și respectabili, dar nu puteți face nimic dacă nu învingeți forțele de securitate și armata Imperială. Sau măcar să le slăbiți loialitatea față de conducători.

— Trantor este o lume multiguvernamentală, spuse Davan. Fiecare sector își are conducătorii săi, iar unii dintre ei sînt anti-Imperiali. Dacă am putea avea un sector puternic de partea noastră, asta ar putea schimba situația, nu-i așa? Atunci nu am mai fi doar niște coate-goale, luptînd cu cuțite și pietre.

— Ce înseamnă asta? Că *aveți* un sector puternic de partea voastră sau este doar o ambiție de-a dumneavoastră de a avea unul?

Davan rămase tăcut.

— Bănuiesc că vă gîndiți la Primarul din Wye, spuse Dors. Dacă Primarul este dispus să se folosească de nemulțumirea maselor ca de o șansă de a-l răsturna pe Împărat, nu vă gîndiți că finalul pe care îl are Primarul în vedere este acela de a urca el însuși pe tronul Imperial? Pentru ce altceva și-ar risca Primarul actuala poziție, deloc neînsemnată? Doar pentru a instaura dreptatea și a-i trata cu decență pe oameni, pentru care nu are nici un pic de interes?

— Vreți să spuneți, zise Davan, că orice conducător puternic care ar fi dispus să ne ajute ar putea să ne trădeze.

— E o situație foarte obișnuită în istoria Galactică.

— Dacă sîntem pregătiți pentru așa ceva, nu am putea *noi* să îl trădăm pe *el*?

— Adică să vă folosiți de el și apoi, într-un moment decisiv, să-i subminați forțele — sau pe el — și să îl asasinați?

— Poate nu chiar așa. Dar dacă este nevoie, s-ar putea găsi o cale de a scăpa de el.

— Atunci vom avea o mișcare revoluționară în care actorii principali sînt gata să se trădeze unul pe altul, așteptînd fiecare o ocazie potrivită. Sună ca o rețetă pentru haos.

— Deci, nu ne ajutați? spuse Davan.

Seldon, care fusese atent la schimbul de cuvinte dintre Davan și Dors cu o încruntătură nedumerită pe figură, spuse:

— Lucrurile nu sînt chiar atît de simple. Am vrea să vă ajutăm. Sîntem de partea voastră. Mie mi se pare că nici un om întreg la minte nu ar vrea să sprijine un sistem Imperial care se menține prin încurajarea dușmăniei și neîncrederii reciproce. Chiar dacă dă impresia că se menține, nu poate fi descris decît ca un metastabil; adică prea predispus să cadă în instabilitate în oricare direcție. Dar întrebarea este: *cum* putem ajuta? Dacă aș avea psihoistoria, dacă aș putea să-mi dau seama ce anume este cel mai probabil să se întîmple, sau dacă mi-aș putea da seama care acțiune dintr-un număr de acțiuni posibile este cel mai probabil să ducă la o consecință evident fericită, atunci v-aș oferi serviciile mele... Dar nu o am. Cel mai bine vă pot ajuta încercînd să realizez psihoistoria.

— Și cît de mult timp o să ia asta?

Seldon dădu din umeri.

— N-am de unde să știu.

— Cum vă închipuiți că vom putea aștepta oricît?

— Ce altă alternativă am, din moment ce în situația în care mă aflu sînt inutil pentru voi? Dar am să vă spun asta: pînă foarte de curînd eram convins că realizarea psihoistoriei era absolut imposibilă. Acum, nu mai sînt chiar atît de sigur de acest lucru.

— Adică aveți o soluție în minte?

— Nu, doar intuiția că ar putea exista o soluție. N-am fost în stare să-mi dau seama ce anume s-a întîmplat de mi-a venit această senzație. Ar putea fi o iluzie, dar încerc. Lasați-mă să continui să încerc... Poate ne vom mai întîlni.

— Sau poate, spuse Davan, dacă vă întoarceți acolo unde locuiți acum, vă veți trezi în cele din urmă într-o capcană Imperială. Poate aveți impresia că Imperiul vă va lăsa în pace să vă zbateți cu psiho-istoria, dar eu sînt sigur că Împăratul și cu lingăul de Demerzel nu sînt dispuși să aștepte oricît, la fel ca mine.

— Nu le va folosi deloc să se pripească, spuse calm Seldon, din moment ce nu sînt de partea lor și sînt de partea voastră... Hai, Dors.

Se întoarseră și îl părăsiră pe Davan, lăsîndu-l singur în camera jalnică și îl găsiră pe Raych așteptîndu-i afară.

76

RAYCH mîncă, lingîndu-și degetele, mototolind ambalajul în care se aflase mîncarea — oricare ar fi fost ea. Un puternic miros de ceapă persista în aer — oarecum diferit, probabil că fusese tratat cu fermenți.

Dors, retrăgîndu-se puțin din calea mirosului, spuse:

— De unde ai făcut rost de mîncare, Raych?

— Dă la băieții lu' Davan. Ei mi-a adus-o. Davan e un gagiu dă treabă.

— Atunci nu mai trebuie să-ți cumpărăm de mîncare, nu-i așa? spuse Seldon simțindu-și propriul stomac gol.

— Ceva tot îmi datorezi, spuse Raych privind cu lăcomie în direcția lui Dors. Ce zici dă cuțitu' lu' lady? Unu' dîn ele.

— Cuțite nu, spuse Dors. Ne duci înapoi în siguranță și am să-ți dau cinci credite.

— Nu fac rost dă nici un cuțit cu cinci credite, bodogăni Raych.

— Nu primești nimic altceva decît cinci credite, spuse Dors.

— Ești o damă rea, lady, spuse Raych.

— Sînt o damă rea cu un cuțit rapid, Raych, așa că dă-i drumul.

— Bine, bine, nu te agita că transpiri.

Raych făcu un gest cu mîna.

— P-aici.

Se întorceau tot prin coridoarele goale, dar de această dată Dors, privind înapoi și încolo, se opri.

— Stai, Raych. Sîntem urmăriți.

Raych era exasperat.

— Nu trebuia să-i auzi.

— Eu nu aud nimic, spuse Seldon aplecînd capul într-o parte.

— Eu aud, spuse Dors. Acum, Raych, ai grijă să nu faci vreo prostie. Îmi spui chiar acum ce se întâmplă, altfel îți pocnesc una în cap de n-ai să mai vezi bine o săptămână întreagă. Vorbesc serios.

Raych ridică o mână, ca să se apere.

— Încearcă numa', damă rea ce ești. Încearcă numa'... Sînt băieții lu' Davan. Are grijă dă noi, doar atît, în caz că apare cuștarii.

— Băieții lui Davan?

Mîna lui Dors se repezi și îl apucă pe Raych de gulerul hainei. Îl ridică, iar el începu să se bălăngăne, strigînd:

— Hei, lady! Hei!

— Dors! spuse Seldon. Nu fi dură cu el.

— Am să fiu și mai dură dacă aflu că mă minte. De tine trebuie să am grijă, Hari, nu de el.

— Nu mint, spuse Raych zbatîndu-se. Nu mint.

— Sînt sigur că nu minte, spuse Seldon.

— Ei bine, o să vedem. Raych, spune-le să iasă afară ca să-i putem vedea.

Îi dădu drumul să cadă și se șterse pe mîini de praf.

— Ești cam țicnită, lady, spuse Raych ofensat.

Apoi strigă cu voce tare:

— Yay, Davan! Ieșiți afară cîțiva dintre voi, băieți!

Așteptară puțin și apoi, dintr-o deschizătură neluminată a coridorului, ieșiră doi bărbați cu mustați negre, unul cu o cicatrice brăzdîndu-i obrazul. Fiecare ținea în mînă teaca unui cușit, cu lama retrasă.

— Cîți mai sînteți acolo? întrebă Dors cu asprime.

— Cîțiva, spuse unul dintre noii veniți. Avem ordine. Avem grijă de voi. Davan vrea să fiți în siguranță.

— Mulțumim. Încercați să faceți mai puțin zgomot. Raych, dă-i drumul mai departe.

— M-ai șifonat și io ziceam adevăru', spuse Raych îmbufnat.

— Ai dreptate, spuse Dors. Sau, cel puțin, cred că ai dreptate... și îmi cer scuze.

— Nu sînt sigur c-ar trebui să le accept, spuse Raych încercînd să pară cît mai înalt. Da' hai, doar dă data asta.

Apoi plecă mai departe.

Cînd ajunseră pe trotuar, trupurile invizibile ale gărzilor dispărură. Sau, cel puțin, nici măcar urechile lui Dors nu îi mai puteau auzi. De acum însă, erau în cartierul respectabil al orașului.

— Nu cred că avem haine care să ți se potrivească, Raych, spuse Dors amabilă.

— Da' la ce-ți trebe țoale care să mi să potrivească, Doamnă? spuse Raych.

(Respectul părea că îl cuprinde din nou, odată ieșiți din coridoare.)

— Am țoale, mai spuse el.

— Am crezut că ți-ar plăcea să vii în locuința noastră ca să faci o baie.

— Pen'ce? spuse Raych. O să mă spăl io într-una din zilele astea și-o să-mi pun cealaltă cămașă.

Ridică o privire șireată spre Dors.

— Îți pare rău că m-ai șifonat. Așa-i? Vrei să te revanșezi?

Dors zîmbi.

— Cam așa ceva.

Raych dădu din mîină, cu un gest de lord.

— E-n regulă. Nu m-a durut. Ascultă. Ești puternică pentru o lady. M-ai ridicat dă parc-aș fi fost un nimic.

— Eram necăjită, Raych. Trebuie să am grijă de Domnul Seldon.

— Ești un fel dă gorilă?

Raych îl privi iscoditor pe Seldon.

— Ți-ai luat gorilă o lady? spuse el.

— N-am ce face, spuse Seldon zîmbind un pic forțat. Ea insistă. Și e sigur că își cunoaște meseria.

— Mai gîndește-te, Raych, spuse Dors. Ești sigur că nu vrei să faci o baie? O baie bună și caldă.

— N-am nici o șansă, spuse Raych. Crezi că cucoana aia o să mă mai lase să-i intru-n casă?

Dors ridică privirea și o zări pe Casilia Tisilver afară, în fața blocului, privind mai întîi la femeia Provincială și apoi la băiatul zdrențaros. Era imposibil de spus la care dintre ei se uita mai furioasă.

— Bine, la revedere, Domnule și Doamnă, spuse Raych. Nu știu nici măcar dacă o să vă lase *pă voi* să intrați în casă.

Își băgă mîinile în buzunare și se îndepărtă țațoș, cu o expresie de adîncă nepăsare.

— Bună scara, Doamnă Tisilver, spuse Seldon. E cam tîrziu, nu-i așa?

— Este foarte tîrziu, replică ea. A fost aproape o răzmeriță, azi, în fața acestui bloc, din cauza acelui reporter împotriva căruia ați ațîțat toate scursorile din stradă.

— N-am ațîțat pe nimeni împotriva nimănui, spuse Dors.

— Am fost acolo, spuse intransigentă Doamna Tisilver. Am văzut.

Se dădu în lături pentru a-i lăsa să intre, dar o făcu suficient de lent pentru a scoate în evidență dezgustul pe care îl simțea.

— Se poartă de parcă asta ar fi fost ultima picătură, spuse Dors în timp ce se îndrepta împreună cu Seldon spre camerele lor.

— Ei și? Ce-ar putea să ne facă? întrebă Seldon.

— Asta mă întreb și eu, spuse Dors.

OFIȚERI

RAYCH —... Conform celor spuse de Hari Seldon, prima întâlnire cu Raych a fost absolut întâmplătoare. Era un simplu vagabond de la care Seldon ceruse informații pentru a se putea orienta. Dar viața sa, începînd cu acest moment, a continuat să se îndeplinească mereu cu cea a marelui matematician, pînă cînd...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

77

A DOUA ZI de dimineață, îmbrăcat de la brîu în jos, spălat și bărbierit, Seldon bătu la ușa care dădea în camera alăturată, cea a lui Dors și spuse, cu o voce moderată:

— Deschide ușa, Dors.

Ea deschise. Buclele scurte ale părului său roșcat-auriu erau încă ude. Și ea era îmbrăcată doar de la brîu în jos.

Seldon se dădu înapoi, tulburat. Dors privi în jos, indiferentă la rotunjimea sînilor săi și își înfășură un prosop în jurul capului.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea.

Seldon spuse, privind spre dreapta:

— Wye. Vreau să-mi dai detalii.

— De ce? În legătură cu ce? spuse Dors foarte natural. Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu mă lăsa să vorbesc urechii tale. Sînt sigură că nu ești virgin.

— Încercam doar să fiu politicos, spuse Seldon pe un ton ofensat. Dacă *pe tine* nu te deranjează, *pe mine* nici atît. Și nu te-am întreat „de ce”. Te-am întreat despre Sectorul Wye.

— De ce vrei să știi? Sau, dacă preferi: De ce Wye?

— Ascultă, Dors, eu vorbesc serios. Din cînd în cînd, este menționat Sectorul Wye... de fapt, Primarul din Wye. Hummin l-a menționat, tu l-ai menționat, Davan l-a menționat. Nu știi nimic nici despre sector și nici despre Primar.

— Nici eu nu m-am născut pe Trantor, Hari. Știu foarte puține, dar am să-ți împărtășesc tot ce știu. Wye este aproape de polul sud — foarte întins, foarte populat.

— Foarte populat, la polul sud?

— Nu sîntem pe Helicon, Hari. Și nici pe Cinna. Ne aflăm pe Trantor. Totul este acoperit, și acoperit la poli sau acoperit la ecuator este aproape același lucru. Desigur, îmi închipui că își mențin la extreme succesiunea zi-noapte — zile lungi vara, nopți lungi iarna — ca și cum s-ar afla în atmosferă deschisă. Extremele sînt doar de paradă; sînt mîndri că sînt polari.

— Dar în Upperside trebuie să fie foarte frig.

— Desigur. Partea din Upperside de deasupra Wye-ului este acoperită cu zăpadă și gheață, dar pătura nu este chiar atît de groasă pe cît te-ai putea aștepta. Dacă ar fi așa, ar putea zdrobi cupola. Dar nu este și asta reprezintă punctul esențial al puterii lui Wye.

Se întoarse la oglindă, își îndepărtă prosopul de pe cap și își puse uscătorul de păr care, în cinci secunde, îi dădu o strălucire plăcută. Spuse, în timp ce îmbrăca și partea de sus a hainelor sale:

— Nici nu ai idee cît de fericită sînt că nu mai trebuie să port caschetă.

— Ce legătură există între stratul de gheață și puterea lui Wye?

— Gîndește-te. Patruzeci de miliarde de oameni folosesc o cantitate enormă de energie și fiecare calorie se transformă în cele din urmă în căldură. Trebuie făcut ceva ca să scapi de ea. Este transmisă la poli, prin conducte, în special la polul sud care este cel mai dezvoltat dintre ele și de acolo este degajată în spațiu. Topește aproape toată gheața și de aici provin, sînt sigură, norii și ploile Trantorului, oricît de mult ar încerca meteorologii să ne sperie, spunînd că lucrurile sînt mult mai complicate.

— Wye se folosește de această energie înainte de a o degaja în spațiu?

— Ar fi posibil, din cîte știi. Însă nu am nici cea mai mică idee care este tehnologia folosită la degajarea căldurii. Eu vorbeam de puterea politică. Dacă Dahl ar fi să oprească producția de energie, asta ar isca perturbații în Trantor, cu siguranță, dar mai sînt și alte sectoare care produc energie și care își pot ridica productivitatea. Și, bineînțeles, mai este energia de rezervă, stocată într-un fel sau altul. În cele din urmă, tot ar fi nevoie să se cadă la înțelegere cu Dahl, dar ar exista suficient timp pentru asta. Wye, dimpotrivă...

— Da?

— Ei bine, Wye disipă cel puțin 90 de procente din toată energia produsă pe Trantor, și altcineva nu poate să o facă. Dacă Wye ar fi să oprească disiparea energiei, temperatura ar începe să crească peste tot în Trantor.

— Și în Wye.

— Da, dar din moment ce Wye se află la polul sud, și-ar putea aranja un influx de aer rece. N-ar fi *cine știe ce*, dar Wye ar rezista mai mult decît restul Trantorului. Iată deci că Wye reprezintă o problemă foarte delicată pentru Împărat și Primarul din Wye este — sau cel puțin poate fi — deosebit de puternic.

— Și ce fel de om este actualul Primar din Wye?

— Asta nu știu. Din cele ce am auzit întîmplător, se pare că este foarte bătrîn și cam singuratic, dar dur ca un înveliș de hipernavă. Și trage cu iscusință sforile pentru a obține puterea.

— De ce, mă întreb? Dacă este chiar atît de bătrîn, nu poate dispune multă vreme de putere.

— Cine știe, Hari? Poate că are obsesia unei vieți îndelungate. Sau este doar jocul... *jocul* pentru putere, fără a năzui cu adevărat la putere. Probabil că dacă ar avea puterea și ar lua locul lui Demerzel sau ar lua chiar tronul Imperial, s-ar simți dezamăgit, din cauză că jocul s-ar sfîrși. Bineînțeles că ar putea, dacă ar mai trăi, să înceapă jocul următor, acela de a-și *menține* puterea, care ar putea fi la fel de dificil și la fel de plin de satisfacții.

Seldon clătină din cap.

— Eu cred că nimeni nu și-ar putea dori să ajungă Împărat.

— Nici o persoană normală nu și-ar dori, sînt de acord. Dar „aspirația Imperială“, așa cum este adesea numită, este ca o boală care, atunci cînd te cuprinde, te scoate din minți. Și cu cît te apropii de posturi mai înalte, cu atît este mai probabil să te molipsești de această boală. Cu fiecare avansare în post...

— Boala devine și mai acută. Da, înțeleg. Dar mi se pare de asemenea că Trantorul este o lume atît de uriașă, atît de interdependentă datorită necesităților sale și cu atît de multe conflicte datorate diverselor ambiții, încît ea este principala cauză a incapacității Împăratului de a conduce. De ce nu pleacă el pur și simplu de pe Trantor, ca să se stabilească pe o lume mai simplă?

Dors rise.

— N-ai mai fi întrebât asta dacă ai fi știut istorie. Trantorul *este* Imperiul, de-a lungul a mii de ani. Asta este obiceiul. Un Împărat care nu locuiește la Palatul Imperial nu este Împăratul. Împăratul este mai mult un loc și mai puțin o persoană.

Seldon se cufundă în tăcere, cu fața crispată și, după o vreme, Dors întrebă:

— Ce s-a întîmplat, Hari?

— Mă gîndesc, spuse el cu o privire tulbure. De cînd mi-ai spus povestea-cu-mîna-pe-coapsă, îmi vin tot timpul gînduri fugare care... Acum remarca ta cum că Împăratul este mai mult un loc și mai puțin o persoană, se pare că a atins o coardă.

— Ce fel de coardă?

Seldon dădu din cap.

— Mă gîndesc în continuare. S-ar putea ca totul să fie o greșeală.

Privrea sa scrutătoare se focaliză asupra lui Dors.

— În orice caz, ar trebui să mergem jos să luăm micul dejun. Am întîrziat și nu cred că Doamna Tisilver este destul de bine dispusă ca să ne-o aducă la nas.

— Optimistule, spuse Dors. Am sentimentul că nu mai este deloc dispusă să ne mai țină aici, nici măcar la micul dejun. Vrea să plecăm de aici.

— Posibil, dar îi dăm bani.

— Da, dar eu cred că acum ne urăște destul de mult pentru a mai putea suferi creditele noastre.

— Poate că soțul ei se va dovedi ceva mai îndrăgostit de creditele pe care le plătim pentru chirie.

— Hari, dacă Tisilver ar avea chiar și un singur cuvînt de spus, singura persoană care cred că ar fi mai surprinsă decît mine să îl audă ar fi Doamna Tisilver... Foarte bine, sînt gata.

Și coborîră pe scări, în porțiunea de apartament în care stăteau Tisilverii, găsind-o pe doamna în chestiune așteptîndu-i, nu cu micul dejun... ci cu o surpriză mult mai mare.

78

CASILIA TISALVER stătea așezată, țeapănă ca un băț, cu un zîmbet crispat pe fața sa rotundă, și cu ochii ei negri strălucind. Soțul său se sprijinea, indispus, de perete. În mijlocul camerei se aflau doi bărbați în picioare, într-o atitudine rigidă, ca și cum ar fi remarcat pernelc de pe podea, dar le-ar fi disprețuit.

Amîndoi aveau părul negru și creș și mustățile negre și stufoase caracteristice Dahlișilor. Amîndoi erau subțirei și amîndoi erau îmbrăcați în haine închise la culoare, atît de asemănătoare, încît cu siguranță că erau uniforme. Aveau vipuști deasupra umerilor și în lateral, în lungul cracilor tubulari ai pantalonilor.

Fiecare avea, în partea dreaptă a pieptului, o Nava Spațială-și-Soarele, cam ștearsă, simbolul Imperiului Galactic în fiecare lume locuită a Galaxiei. Mai aveau un „D” de culoare închisă în centrul soarelui.

Seldon își dădu imediat seama că erau doi membri ai forțelor Dahlite de securitate.

— Ce se întâmplă aici? spuse Seldon cu asprime.

Unul dintre bărbați păși în față.

— Sînt ofițerul de Sector Lanel Russ. El este colegul meu, Gebore Assinwald.

Amîndoi își prezentară strălucitoarele holo-legitimații de identificare. Seldon nu se obosi să le privească.

— Ce doriți?

— Sînteți Hari Seldon din Helicon? întrebă calm Russ.

— Sînt.

— Și dumneavoastră, Doamnă, sînteți Dors Venabili din Cinna?

— Sînt, spuse Dors.

— Mă aflu aici pentru a cerceta o plîngere conform căreia un anume Hari Seldon a instigat ieri la dezordine publică.

— N-am făcut așa ceva, spuse Seldon.

— Informația noastră este, spuse Russ privind ecranul unui mic computer plat, că ați acuzat un reporter de a fi agent Imperial, instigînd astfel o răzmeriță împotriva sa.

— Ofițer, eu am fost cea care am spus că era agent Imperial, spuse Dors. Am avut motive să cred că așa era. Sînt sigură că nu este o crimă să-ți exprimi opiniile. În Imperiu există libertatea de a vorbi.

— Asta nu dezvinovățește o opinie formulată deliberat în scopul de a instiga la dezordine.

— De unde știi că așa a fost, Ofițer?

În acel moment, Doamna Tisalver interveni, cu o voce stridentă:

— Eu pot să spun că așa a fost, Ofițer. A văzut că era adunată mulțimea, o mulțime de haimanale care nu căuta nimic altceva decît *gîlceavă*. Ea a spus deliberat că reporterul era agent Imperial, cînd de fapt nu știa nimic despre el, și a spus asta cu voce tare, către mulțime, pentru a agita spiritele. Era limpede că știa ce făcea.

— Casilia, începu soțul ei pe un ton rugător.

Dar ea îi aruncă o privire și el nu mai scoase o vorbă.

Russ se întoarse spre Doamna Tisalver.

— Dumneavoastră ați depus plîngerea, Doamnă?

— Da. Aceștia doi locuiesc aici de cîteva zile și nu fac nimic altceva decît să provoace necazuri. Au invitat în apartamentul meu oameni cu reputație joasă, stricîndu-mi relațiile cu vecinii.

— Este împotriva legii, Ofițer, întrebă Seldon, să inviți în cameră cetățeni din Dahl, curăț și liniștiți? Cele două camere de deasupra scărilor sînt camerele noastre. Le-am închiriat și am plătit pentru ele. Este o crimă să vorbești cu Dahliți în Dahl, Ofițer?

— Nu, nu este, spuse Russ. Asta nu face parte din plîngere. Ce motiv ați avut, Doamnă Venabili, să presupuneți că persoana pe care ați acuzat-o era, de fapt, un agent Imperial?

— Avea o mustață mică și maronie, spuse Dors, și de aici am tras concluzia că nu era Dahlit. Am bănuir că era agent Imperial.

— Ați bănuir? Colegul dumneavoastră, Domnul Seldon, nu are deloc mustață. Bănuir că și el este un agent Imperial?

— În orice caz, se grăbi să spună Seldon, nu a existat nici o dezordine. Am cerut mulțimii să nu facă nimic împotriva presupusului reporter, și sînt sigur că nu i-au făcut nimic.

— Sînteți sigur, Domnule Seldon? spuse Russ. Informația noastră este că ați plecat imediat după ce ați formulat acuzația. Cum puteți vorbi despre ceva care s-a întîmplat după ce ați plecat?

— Nu pot, spuse Seldon, dar vă întreb: A murit omul? A fost rănit?

— Omul a fost interogat. Neagă faptul că ar fi agent Imperial, iar noi nu avem nici o informație că ar fi. Pretinde de asemenea că a fost brutalizat.

— Ar putea foarte bine să mintă în ambele privințe, spuse Seldon. Aș sugera un Test Psihic.

— Testul nu poate fi făcut asupra victimei unei crime, spuse Russ. Guvernul local este foarte ferm în această privință. Însă dumneavoastră, în calitate de *criminali* în acest caz, ați fi supuși fiecare unui Test Psihic. Ați fi de acord să vă testăm?

Seldon și Dors schimbă priviri un moment, apoi Seldon spuse:

— Nu, desigur că nu.

— *Desigur* că nu, repetă Russ cu o ușoară urmă de sarcasm în voce, dar sînteți gata să îl propuneți pentru altcineva.

Celălalt ofițer, Astinwald, care pînă atunci nu scosese o vorbă, zîmbi la auzul acestor cuvinte.

— Mai avem de asemenea informații, spuse Russ, că acum două zile ați participat la o luptă cu cuțite în Billibotton și ați rănit grav un cetățean Dahlit pe nume...

Apăsă un buton al plăcuței sale computerizate și studie noua pagină de pe ecran.

— Elgin Marron, continuă el.

— Informațiile vă spun și cum a început bătaia? spuse Dors.

— În acest moment, asta nu are nici o importanță, Doamnă. Neați faptul că lupta a avut loc?

— Bineînțeles că nu negăm că lupta a avut loc, se aprinse Seldon, dar negăm că am provocat în vreun fel *asa ceva*. Am fost *atacați*. Doamna Venabili a fost acostată de acest Marron și era clar că avea

de gînd să o violeze. Ceea ce a urmat a fost pur și simplu auto-apărare. Sau în Dahl, violul este tolerat?

— Ați spus că ați fost atacați? spuse Russ cu o voce impersonală. De cîți oameni?

— De zece oameni.

— Și dumneavoastră singur — împreună cu o femeie — v- ați apărat împotriva a zece bărbați?

— Doamna Venabili și cu mine ne-am apărat. Da. .

— Și atunci, cum se face că nici unul dintre dumneavoastră nu prezintă nici o urmă de rănire? Este vreunul dintre dumneavoastră tăiat, sau are vreo vînătaie, undeva unde nu se vede acum?

— Nu, Ofițer.

— Și atunci, cum se face că în lupta dintre un bărbat — plus o femeie — contra zece bărbați, nu ați fost deloc răniți, iar reclamantul, Elgin Marron, a fost spitalizat datorită rănilor și va necesita un transplant de piele la buza superioară?

— Ne-am luptat bine, spuse ferm Seldon.

— Incredibil de bine. Ce-ați zice dacă v-aș spune că trei oameni au depus mărturie că dumneavoastră și prietena dumneavoastră l- ați atacat pe Marron, fără a fi atacați?

— Aș spune că este foarte greu de crezut că noi am fi putut face așa ceva. Sînt sigur că Marron are cazier de scandalagiu și cuțitar. Vă spun că acolo au fost zece. Este clar că șase dintre ei au refuzat să jure pentru o minciună. Ceilalți trei v-au explicat de ce nu au sărit în ajutorul prietenului lor, din moment ce au mărturisit că a fost atacat fără motiv și era în pericol de moarte? Trebuie să vă fie clar că au mințit.

— Sugați să le facem un Test Psihic?

— Da. Și, înainte să cereți un test pentru ei, refuz în continuare să iau în considerare un test pentru noi.

— Am primit de asemenea informații, spuse Russ, că ieri, după ce ați părăsit scena scandalului, v-ați întîlnit cu unul, Davan, un cunoscut subversionist care este căutat de poliția de securitate. Este adevărat?

— Va trebui să dovediți asta fără ajutorul nostru, spuse Seldon. Nu mai răspundem la nici o întrebare.

Russ puse plăcuța deoparte.

— Mă tem că trebuie să vă cer să veniți cu noi la sediu, pentru a răspunde la întrebări suplimentare.

— Nu cred că este necesar, Ofițer, spuse Seldon. Sîntem Provinciali și nu am comis nici o crimă. Am încercat să evităm un reporter care ne deranja în mod nejustificat, am încercat să ne apărăm împo-

triva violului și poate chiar a crimei, într-o zonă a sectorului care este cunoscută pentru comportamentul criminal și am stat de vorbă cu diverși Dahliți. Nu vedem nimic în toate astea care să justifice un interogatoriu suplimentar. Ceea ce faceți dumneavoastră s-ar putea numi abuz.

— Noi sîntem cei care luăm hotărîrile, spuse Russ. Nu dumneavoastră. Vreți să veniți cu noi?

— Nu, nu vrem, spuse Dors.

— Fiți atenți! strigă Doamna Tisilver. Are două cuțite.

Ofițerul Russ oftă și spuse:

— Mulțumim, Doamnă Tisilver, dar știm asta.

Se întoarse spre Dors.

— Știți că faptul de a purta cuțit fără permis este o crimă serioasă în acest sector? Aveți permis?

— Nu, Ofițer, nu am.

— Deci, este clar că l-ați atacat pe Marron cu un cuțit ilegal. Vă dați seama că asta crește mult gravitatea crimei?

— N-a fost nici o crimă, Ofițer, spuse Dors. Băgați la cap acest lucru. Marron avea și el cuțit și sînt sigură că nu avea permis.

— Nu avem nici o dovadă în acest sens și în timp ce Marron are răni de cuțit, dumneavoastră nu aveți nici una.

— Sigur că avea un cuțit, Ofițer. Dacă nu sînteți la curent că fiecare bărbat din Billibotton, și majoritatea bărbaților din întreg sectorul Dahl, poartă cuțite pentru care probabil că nu au permis, atunci sînteți singurul om din Dahl care nu știe asta. Există prăvălii în care oriunde te-ai întoarce, se vînd cuțite, pe față. Nu știți asta?

— Nu contează ce știu eu sau ce nu știu în această privință, spuse Russ. Nu contează nici dacă alți oameni încalcă legea sau cîți o fac. Tot ceea ce contează în acest moment este că Doamna Venabili a încălcat legea anti-cuțit. Trebuie să vă cer să-mi predați chiar acum acele cuțite, Doamnă. Iar după aceea, amîndoi trebuie să mă însoțiți la sediu.

— În acest caz, spuse Dors, veniți și luați-mi cuțitele.

Russ oftă.

— Nu trebuie să credeți, Doamnă, că singurele arme care există în Dahl sînt cuțitele sau că eu am nevoie să mă angajez într-o luptă cu cuțitele împotriva dumneavoastră. Atît colegul meu, cît și eu însuși, avem blaster care vă vor distruge într-o clipă, înainte să puteți pune mîna pe mînerul cuțitelor... oricît de rapidă ați fi. Nu vom folosi blasterul, desigur, pentru că nu ne aflăm aici ca să vă ucidem. Totuși, avem fiecare cîte un bici neuronal, pe care-l putem folosi nestingheriți asupra voastră. Sper că nu doriți o demonstrație. Nu vă vor ucide, nu

vă vor lăsa nici un fel de urmă permanentă... dar durerea este cumplită. Colegul meu ține chiar în acest moment un bici neuronal îndreptat asupra dumneavoastră. Iar acesta este al meu... Acum, dați-ne cuțitele, Doamnă Venabili.

Se făcu o pauză de o clipă, apoi Seldon spuse:

— Nu are nici un rost, Dors. Dă-i cuțitele.

Și în acel moment, se auzi o bătaie frenetică în ușă și auziră cu toții o voce care urla pe un ton ridicat și ascuțit.

79

RAYCH nu părăsise cartierul după ce-i condusesese înapoi la apartamentul lor.

Mîncase bine în timpul în care așteptase terminarea întrevederii celor doi cu Davan și mai tirziu dormise un pic după ce făcuse o baie mai mult sau mai puțin satisfăcătoare. După toate acestea, chiar că nu mai avea unde să se ducă. Avea o casă, dacă i se putea spune așa, și o mamă care nu se îngrijora deloc dacă el lipsea de acasă o vreme. Niciodată nu se îngrijorase.

Nu-și cunoștea tatăl și uneori se întreba dacă avusese de fapt vreunul. I se spusese că era obligatoriu să fi avut, din motive care îi fuseseră explicate destul de grosolan. Uneori se întreba dacă ar fi trebuit să creadă o poveste chiar atît de ciudată, dar găsea că detaliile erau excitante.

Se gîndea la asta în legătură cu lady. Era o lady matură, desigur, dar era drăguță și se putea bate ca un bărbat — mai bine decît un bărbat. Fu cuprins de niște dorințe nedesluite.

Și ea se oferise să-l lase să facă o baie. El putea înota uneori în piscina din Billibotton, atunci cînd avea niște credite cu care nu știa ce să facă sau atunci cînd putea să se strecoare înăuntru fără să-l vadă nimeni. Acelea erau singurele ocazii cînd se uda din cap pînă în picioare, dar i se făcea cam frig și trebuia să aștepte să se usuce.

Să faci o baie, e cu totul altceva. Ai avea apă fierbinte, săpun, prosoape și aer cald. Nu știa prea bine cum s-ar simți. Doar că ar fi fost drăguț dacă ea ar fi de față.

Cunoștea destul de bine străzile și locurile unde ar fi putut să se odihnească, pe o alee departe de bulevard, care să fie aproape de o baie și în același timp destul de aproape de locul în care se afla ea și unde probabil că nu ar fi fost găsit și alungat.

Își petrecu noaptea cutreierat de gînduri ciudate. Și dacă ar învăța să citească și să scrie? I-ar folosi asta la ceva? Nu știa la ce, dar poate că ea i-ar putea spune. Avu închipuiri vagi despre lucruri pe

care le-ar putea face și pentru care ar fi plătit cu bani, dar nu știa precis care ar putea fi acele lucruri. Ar trebui să i se spună, dar cum să faci să i se spună?

Dacă ar sta împreună cu bărbatul și cu lady, poate că ei l-ar ajuta. Dar ce motiv ar fi avut aceștia ca să vrea să-l accepte lângă ei?

Se trezi, venindu-și în fire puțin câte puțin, nu din cauza luminii strălucitoare, ci din cauză că urechile sale ascuțite prinseseră sunetele de pe bulevard, care creșteau în intensitate pe măsură ce începeau activitățile zilei.

Învățase să identifice aproape fiecare tip de sunet, pentru că în labirintul ostil din Billibotton, dacă vroiai să supraviețuiești cu un minim de confort, trebuia să-ți dai seama de lucruri înainte ca să le vezi. Și era ceva în legătură cu sunetul unui motor de automobil pe care îl auzea acum, care îi semnală pericolul. Era un sunet oficial, un sunet ostil...

Se scutură pentru a-și alunga somnul și se furișă fără zgomot spre bulevard. Nici nu avu nevoie să vadă Nava Spațială-și-Soarele pe automobil. Forma acestuia era suficientă. Știa că venise probabil pentru bărbat și pentru lady, din cauză că se întâlniseră cu Davan. Nu mai pierdu timp să-și pună gândurile la îndoială sau să și le analizeze. Plecă în fugă, făcându-și drum prin mulțimea care creștea o dată cu derularea zilei.

Se întoarse în mai puțin de cincisprezece minute. Automobilul era încă acolo și se adunaseră privitori curioși sau precauți, care priveau mașina din toate părțile, de la o distanță pe care și-o impuneau din respect. În curînd vor veni mai mulți. Își croi drum pe scări, încercînd să-și aducă aminte la care ușa trebuia să bubuie. Nu avea timp pentru ascensor.

Găsi ușa — cel puțin așa avu impresia — și bătu în ea, țipînd cu o voce pițigăiată:

— Lady! Lady!

Era prea agitat pentru a-și mai aduce aminte numele ei, dar își aduse aminte de o parte din numele bărbatului.

— Hari! strigă el. Dați-mi drumu' înăuntru.

Ușase deschise și el se năpusti — *încercă să se năpustească*. Mîna grea a unui ofițer îl apucase de braț.

— Stai așa, puștiule. Unde vrei să mergi?

— Dă-mi drumu'. N-am făcut nimic.

Privi împrejur.

— Hei, lady, ce fac ăștia?

— Ne arestează, spuse Dors înverșunată.

— Pen'ce? spuse Raych gîfîind și zbătîndu-se. Hei, dă-mi drumu', Sunbadger. Nu te du cu el, lady. Nu trebe să mergi cu el.

— Ieși afară, spuse Russ zgîlțîndu-l cu violență pe băiat.

— Nu, nu ies. Și nici tu n-ai să ieși, Sunbadger. O să vină totă banda mea. N-ai să ieși afară decît dacă-i lași în pace pã amicii mei.

— Care toată banda? spuse Russ încruntîndu-se.

— Acu' e afară. Probabil că-ți face mașina pilaf. Și-o să te facă și pe tine pilaf.

— Russ se întoarse către colegul său.

— Cheamă sediul. Spune-le să trimită două camioane cu Macros¹.

— Nu! țipă Raych reușind să scape din strînsoare și repezindu-se la Astinwald. Nu-i chema!

Russ ridică biciul neuronc și trase.

Raych scoase un urlet, se apucă de umărul drept și se prăbuși la podea, zvîrcolindu-se înfiorător.

Russ nu se întorsese încă spre Seldon cînd acesta, apucîndu-l de încheietura mîinii, îi ridică biciul neuronc în aer, apoi răsuci și îi duse mîna la spate, cîlcîndu-l în același timp pe picior pentru a-l menține aproape nemișcat. Hari simți cum umărul celui alt se dizlocă. Russ scoase un strigăt răgușit și suferind.

Astinwald ridică repede blaster-ul, dar brațul stîng al lui Dors îl cuprinse de după umăr, iar cuțitul din mîna ei dreaptă îi fu pus la gît.

— Nu mișca! spuse ea. Mișcă un singur milimetru, cu orice parte a corpului și te tai de la gît pînă la șira spinării... Aruncă blaster-ul. Aruncă-l! Și biciul neuronc.

Seldon îl ridică pe Raych, care încă se văita și îl ținu strîns. Se întoarse spre Tisilver și spuse:

— Afară sînt oameni. Oameni furioși. Am să-i chem înăuntru și au să-ți distrugă tot ceea ce ai aici. Au să-ți spargă pereții. Dacă vrei ca așa ceva să nu se întîmple, ridică armele alea și aruncă-le în camera alăturată. Ia armele de la ofîterul de securitate căzut la podea și fă același lucru. Repede! Ia-o și pe nevastă-ta să te ajute. Data viitoare, o să se gîndească de două ori înainte să mai depună reclamații împotriva oamenilor nevinovați... Dors, cel de la podea n-o să mai fie bun de nimic o vreme. Scoate-l și pe celălalt din circulație, dar nu-l omori.

— Bine, spuse Dors.

Întorcînd cuțitul, îl lovi în ceafă cu mînerul. Ofîterul căzu în genunchi.

Ea făcu o grimasă.

¹ Trupe de elită. (n. trad.).

— *Urăsc să fac asta*, spuse ea.

— Au tras în Raych, spuse Seldon încercînd să-și mascheze propria oroare pentru cele întîmplate.

Părăsîră în grabă apartamentul și, odată ce se găsiră afară în bulevard, găsiră o grămadă de oameni, majoritatea bărbați, care scoaseră un strigăt atunci cînd îi văzură ieșind. Mulțimea se strînse mai aproape de ei și mirosul de oameni nespălați îi copleși.

— Unde sînt Sunbadger-ii? strigă cineva.

— Înăuntru, strigă și Dors. Lăsați-i în pace. Vor fi inofensivi o vreme, dar au să primească întăriri, așa că plecați repede de aici.

— Și voi ce veți face? veni dintr-o duzină de gîturi.

— Plecăm și noi. Nu ne mai întoarcem.

— O să am io grijă dă ei, țipă Raych zbătîndu-se să scape din brațele lui Seldon și reușind să se țină pe propriile picioare.

Își freca umărul cu furie.

— Pot să merg, spuse el. Ia, faceți loc.

Mulțimea îi făcu loc, iar el spuse:

— Domnule, lady, veniți cu mine... Repede!

Merseră pe bulevard, însoțiți de cîteva duzini de oameni și apoi Raych arătă deodată spre o deschizătură și murmură:

— Aici, băieți. Vă duc io într-un loc unde n-o să vă găsească nimeni. Cred că nu-l știe nici Davan. Numa' că o să trebuiască să trecem pîn la nivelele dă canalizare. N-o să ne vadă nimeni acolo, da' pute cam urît... înțelegeți ce vreau să spun?

— Cred că vom supraviețui, murmură Seldon.

Și coborîră de-a lungul unei scări spiralate înguste, în timp ce mirosurile pestilențiale se înălțau în întîmpinarea lor.

80

RAYCH le găsi o ascunzătoare. Pentru a ajunge acolo, urcaseră treptele unei scărițe de metal care îi dusesese într-o cameră spațioasă, ce semăna cu un pod; Seldon nu-și putu da seama la ce servea această cameră. Era umplută cu echipamente, voluminoase și silențioase al căror scop rămînea, de asemenea, un mister. Camera arăta destul de curată și lipsită de praf și era circulată în permanență de un curent de aer care prevenea depunerea prafului și — mai important — părea să mai diminueze mirosul.

Raych părea mulțumit.

— Nu-i așa că-i mișto? spuse el.

Încă își mai freca umărul din cînd în cînd, și se strimba de durere atunci cînd și-l freca prea tare.

– Putea fi și mai rău, spuse Seldon. Raych, știi la ce folosește locul ăsta?

Raych dădu să ridice din umeri, dar se crispă.

– Habar n-am, spuse el.

Apoi adăugă, cu o urmă de dispreț:

– Cui îi pasă?

Dors, care se așezase pe podea după ce își trecuse mîna peste ea și se uitase apoi suspicioasă în palmă, spuse:

– Dacă vrei părerea mea, cred că face parte dintr-un proces de detoxificare și reciclare a reziduurilor. Ceea ce rezultă, este cu siguranță folosit ca fertilizator.

– În cazul ăsta, spuse Seldon posomorît, cei care au grijă de acest complex vor coborî periodic aici, iar asta se poate întîmpla oricînd.

– Am mai fost aici, spuse Raych. N-am văzut nici o dată pă nimeni.

– Presupun că Trantor este puternic automatizat oriunde este posibil și ce altceva ar fi mai potrivit pentru automatizare decît tratarea reziduurilor? spuse Dors. Am putea fi în siguranță... o vreme.

– Nu multă vreme. O să ni se facă foame și sete, Dors.

– Po' să fac io rost dă haleală și dă apă, spuse Raych. Tre' să știi să te descurci, dacă ești copil dă pă stradă.

– Mulțumesc, Raych, spuse Seldon absent, dar acum nu mi-e foame.

Trase aerul pe nas.

– S-ar putea să nu mi se mai facă foame niciodată.

– O să ți se facă, spuse Dors. Și chiar dacă îți vei pierde pentru un timp pofta de mîncare, ți se va face sete. Cel puțin, cu W.C.-ul nu vom avea nici un fel de probleme. Este clar că ne aflăm practic deasupra unor canale deschise de transport al reziduurilor.

Pentru o vreme, se făcu tăcere. Lumina era slabă și Seldon se întrebă de ce Trantorienii nu lăsau aceste locuri în întuneric complet. Dar apoi își dădu seama că în nici o zonă publică nu văzuse întuneric cu adevărat. Într-o societate bogată în energie, acesta era probabil un obicei. Ciudat că o lume cu patruzeci de miliarde de oameni poate fi bogată în energie dar cu căldura internă a planetei, care putea fi adusă la suprafață, ca să nu mai vorbim de energia solară și de instalațiile de fuziune nucleară din spațiu, acest lucru era absolut normal. De fapt, dacă stătea să se gîndească, în tot Imperiul nu exista nici o planetă săracă-în-energie. O fi existat oare o vreme cînd tehnologia era atît de primitivă încît era posibilă criza de energie?

Se rezemă de un sistem de conducte prin care — din cîte bănuia — curgeau reziduuri. Odată cu acest gînd, se îndepărtă de conducte și se așează pe jos, lîngă Dors.

— Avem vreo posibilitate să intrăm în legătură cu Chetter Hummin? spuse el.

— De fapt, chiar i-am trimis un mesaj, spuse Dors, deși mi-a venit foarte greu s-o fac.

— Ți-a venit foarte greu?

— Sarcina mea era să am grijă de tine. De fiecare dată cînd trebuie să iau legătura cu el, înseamnă că am dat greș.

Seldon o privi prin ochii întredeschiși.

— De ce trebuie să fi chiar atît de aut critică, Dors? Nu mă poți proteja împotriva ofițerilor de securitate dintr-un întreg sector.

— Așa-i, cred că nu pot. Putem să scoatem cîțiva din circulație...

— Știu. Am și făcut-o deja. Dar au să trimită întăriri... mașini blindate... tunuri neuronice... ceață sedativă. Nu știu ce posibilități au, dar vor arunca în joc toată dotarea de care dispun. De asta sînt sigur.

— Probabil că ai dreptate, spuse Dors încleștînd fălcile.

— N-o să te găsească, lady, spuse deodată Raych.

Ochii săi ageri se plimbaseră de la unul la celălalt în timp ce vorbiseră.

— Pă Davan nu l-a găsit niciodată.

Dors zîmbi tristă și îl ciufuli pe băiat. Apoi își privi palma și făcu ochii mari, pușin cam neplăcut surprinsă.

— Nu știu dacă e bine să stai cu noi, Raych, spuse ea. N-aș vrea să te găsească și pe tine.

— Pă mine n-o să mă găsească. Și dacă vă părăsesc, cine vă mai aduce haleală și apă și cine vă mai găsește noi ascunzători, pen' ca Sunbadgerii să nu mai știe deloc pã unde să caute?

— Nu, Raych, au să ne găsească. Pe Davan nu se obosesc prea tare să îl caute. Îi sîcîie, dar cred că nu îl iau în serios. Înțelegi ce vreau să spun?

— Adică-i doare-n... gît dă el și-și închipuie că nu merită să-l vineze pîn toate ascunzătorile.

— Da, asta am vrut să spun. Dar vezi tu, noi am rănit foarte grav doi ofițeri și din cauza asta nu ne vor lăsa să scăpăm. Chiar dacă va fi nevoie să-și folosească toate forțele — dacă vor trebui să caute prin toate coridoarele ascunse sau nefolosite din sector — au să pună mîna pe noi.

— Mă simt ca un... ca un *nimic*, spuse Raych. Dacă n-aș fi alergat acolo și n-aș fi intrat în mâinile lor, n-ar mai fi trebuit să-i pocniți pă ofițerii ăia și n-ați mai fi intrat în necazu' ăsta.

— Nu, mai devreme sau mai târziu ar fi trebuit — ăăh — să-i scoatem din circulație. Cine știe? Poate ar fi trebuit chiar să scoatem mai mulți din circulație.

— Ei, v-ați descurcat de minune, spuse Raych. Dacă nu mă durea toate puteam să mă uit mai mult la voi și să mă bucur.

— Nu ne folosește la nimic să încercăm să ne luptăm cu toate forțele lor de securitate, spuse Seldon. Întrebarea este: Ce-au să ne facă dacă pun mîna pe noi? Au să ne pedepsească cu închisoarea, mai mult ca sigur.

— A, nu. Dacă va fi nevoie, vom face apel la Împărat, spuse Dors.

— La-mpărat? se holbă Raych. Îl cunoașteți pă-mpărat?

Seldon făcu un gest cu mîna spre băiat.

— Orice cetățean din Galaxie poate apela la Împărat... dar cred că ar fi o greșeală, Dors. De cînd Hummin și cu mine am părăsit Sectorul Imperial, nu facem altceva decît *să fugim* de Împărat.

— Da, dar nu pînă acolo încît să riscăm să fim aruncați într-o închisoare Dahlită. Apelul la Împărat ne va servi ca răgaz — pentru că va fi o diversiune — și poate că în cursul aceluia răgaz, ne vom putea gândi la altceva.

— Mai e și Hummin.

— Da, așa e, spuse Dors încurcată, dar nu putem să-l considerăm ca fiind face-tot. În primul rînd, chiar dacă mesajul meu a ajuns la el și chiar dacă ar putea să ajungă repede în Dahl, cum ar putea să dea de noi? Și, chiar dacă ne-ar găsi, ce- ar putea face el împotriva tuturor forțelor de securitate Dahlite?

— În cazul ăsta, spuse Seldon, va trebui să ne gîndim ce putem face înainte ca ei să ne găsească.

— Mergeți după mine, spuse Raych, vă țin io departe dă ei. Cunosc toate locurile p-aici.

— Sînt sigur că ne poți ține departe de o persoană, dar ei vor fi foarte mulți, mergînd prin nu știi cîte coridoare. Vom scăpa de un grup și ne vom ciocni de altul.

Rămaseră într-o tăcere penibilă o bună bucată de timp, fiecare aflîndu-se în fața a ceea ce putea fi considerată o situație desperată. Apoi Dors Venabili tresări și șopti, încet și crispat:

— Sînt aici. Îi aud.

Cîteva momente stătură încordați, ascultînd, apoi Raych țîșni în picioare și şuieră printre dinți:

— Vin dintr-acolo. Noi tre' s-o luăm p-aici.

Seldon, zăpăcit, nu auzise nimic, și ar fi fost mulțumit să se încreadă în auzul mai bun al celorlalți, dar chiar atunci când Raych începu să se îndepărteze în grabă și fără zgomot de direcția din care se apropiiau pașii, se auzi o voce, repetată de conductele de canalizare:

- Rămîneți pe loc. Rămîneți pe loc.
- Țsta-i Davan, spuse Raych. Dă unde știe *el* că sîntem aici?
- Davan? spuse Seldon. Ești sigur?
- Sigur că sînt sigur. Davan o să ne ajute.

81

— CE S-A ÎNTÎMPLAT? întrebă Davan.

Seldon se mai liniști cît de cît. Desigur, sprijinul lui Davan nu prea conta în lupta împotriva tuturor forțelor de securitate din Sectorul Dahl, însă acesta avea sub comandă un număr de oameni care ar putea crea suficientă confuzie...

— Davan, spuse el, trebuie să-ți spun ceva. Bănuiesc că mulți dintre cei care s-au adunat azi de dimineață în fața locuinței lui Tisilver, erau oameni de-ai tăi.

— Da, erau destui. Se zvonește că ați fost arestați și că ați zdrobit un escadron de Sunbadgeri. Dar *de ce* ați fost arestați?

— Doi, spuse Seldon ridicînd două degete. Doi Sunbadgeri. Numai doi, dar tot este foarte grav. Unul dintre motivele pentru care am fost arestați a fost acela că ne-am întîlnit cu tine.

— Asta nu e suficient. Sunbadgerii nu-și prea bat capul cu mine, în ochii lor eu reprezint o problemă banală. Mă subestimează, adăugă Davan cu amărăciune.

— Posibil, spuse Seldon, dar femeia de la care am închiriat camerele a raportat că noi am pornit o răzmeriță... împotriva reporterului pe care l-am întîlnit în drum spre tine. Știi asta. Faptul că oamenii tăi s-au aflat în centrul atenției ieri și azi dimineață din nou și că doi ofițeri au fost grav răniți, ar putea să-i determine să înceapă să curețe coridoarele astea... ceea ce înseamnă că *tu* vei avea de suferit. Regret sincer. Nu intenționez și nici nu mă așteptam să provoc toate astea.

Dar Davan clătină din cap.

— Nu, nu-i cunoașteți pe Sunbadgeri. Nici măcar ăsta nu-i un motiv suficient de puternic. Ei nu vor să facă ordine pe aici. Dacă ar face-o, sectorul ar fi obligat să aibă grijă de noi. Sînt foarte mulțumiți să ne lase să putrezim în Billibotton și în celelalte mahalale. Nu, ei vă caută pe voi... *pe voi*. Ce-ați făcut?

— N-am făcut nimic. Și, oricum, ce mai contează? spuse Dors iritată. Dacă nu te caută pe tine și ne caută *pe noi*, au să vină aici jos ca să ne prindă. Și dacă au să dea de tine, ai să intri într-un mare bucluc.

— Nu, eu nu. Am prieteni... prieteni puternici, spuse Davan. V-am spus asta noaptea trecută. Și ar putea să vă ajute și pe voi, la fel ca pe mine. După ce ați refuzat categoric să ne ajutați, am luat legătura cu ei. Ei știu cine sînteți, Dr. Seldon. Sînteți un bărbat faimos. Iar ei sînt în măsură să vorbească cu Primarul din Dahl ca să aibă grijă să vă lase în pace, orice ați fi făcut. Dar va trebui să plecați din Dahl.

Seldon zîmbi. Se destinse.

— Cunoști pe cineva influent, nu-i așa, Davan? spuse el. Cineva care răspunde imediat la solicitare, care are posibilitatea să vorbească cu guvernul din Dahl și să îl determine să nu ia măsuri drastice și care ne poate lua de aici? Perfect. Nu mă surprinde.

Se întoarse spre Dors, zîbind.

— Se repetă povestea cu Mycogenul. Cum le face Hummin asta? Dar Dors clătină din cap.

— E prea devreme... Nu înțeleg.

— Am convingerea că el poate face orice, spuse Seldon.

— Îl cunosc mai bine decît tine — și de mai multă vreme — iar asta *nu* o cred.

Seldon zîmbi.

— Nu-l subestima.

Și apoi, ca și cum nu ar mai fi vrut să zăbovească asupra acestui subiect, se întoarse spre Davan.

— Dar cum ne-ai găsit? Raych spunea că nu știi nimic despre locul acesta.

— N-am mai fost aici niciodată, spuse Davan privind în jur. E un loc interesant. Raych este o creatură a coridoarelor, se simte ca acasă în labirintul ăsta.

— Așa e, Davan, ne-am dat și noi seama de asta. Dar cum ai dat *tu* de noi?

— Cu un detector de infraroșii. Am un aparat care detectează radiația infraroșie și care este reglat pe treizeci și șapte de grade Celsius. Nu va reacționa decît la prezența oamenilor și va ignora celelalte surse de căldură. Cu el v-am descoperit pe voi trei.

Dors se încruntă.

— La ce folosește asta pe Trantor, unde sînt oameni peste tot? În alte lumi se folosește, dar...

— Dar nu și pe Trantor, spuse Davan. Știu. Numai că în mahalale, în coridoarele uitate și dărăpănate și pe aleile pustii, sînt folositoare.

— Și de unde ai făcut rost de el? întrebă Seldon.

Davan spuse:

— E suficient că am făcut rost de el... Dar trebuie să vă scoatem de aici, Domnule Seldon. Prea mulți oameni vă vor, iar eu doresc ca puternicul meu prieten să vă aibă.

— Și unde se află prietenul ăsta puternic al tău?

— Se apropie. Cel puțin, înregistrez o nouă sursă de treizeci și șapte de grade și nu văd cine altcineva ar putea fi.

În cadrul ușii își făcu apariția un nou personaj, dar lui Seldon i se stinse pe buze exclamația de bucurie. Nu era Chetter Hummin.

WYE

WYE —... Un sector al lumii-oraș Trantor... În ultimele secole ale Imperiului Galactic, Wye a fost cea mai puternică și cea mai stabilă parte a lumii-oraș. Conducătorii lui aspirau de mult la tronul Imperial, justificînd aceasta prin descendența lor din Împărații anteriori. Sub Mannix IV, Wye a fost militarizat (cel puțin așa au pretins mai târziu autoritățile Imperiale) și punea la cale o lovitură la scara întregii planete...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

82

OMUL care intrase era înalt și musculos. Avea o mustață lungă și blondă care se ridica în sus la capete și favoriți care coborau de o parte și de alta a feței pînă sub bărbie, lăsînd vîrfurile bărbiei și buza de jos neacoperite de păr. Părul de pe cap era atît de scurt tuns și atît de deschis la culoare încît, pentru o clipă destul de dezagreabilă, Seldon își aduse aminte de Mycogen.

Noul venit purta ceva care nu putea fi decît o uniformă. Era colorată în roșu și alb, iar în jurul taliei avea o centură lată împodobită cu ținte de argint.

Avea o voce puternică de bas, iar accentul său era deosebit. Seldon nu mai auzise niciodată unul asemănător. Cele mai neobișnuite accente pe care le cunoscuse pînă atunci sunau aspru, dar acesta părea aproape muzical, poate și din cauza multitudinii de tonuri joase.

— Sînt Sergentul Emmer Thalus, bubui acesta într-o succesiune lentă de silabe. Îl caut pe Dr. Hari Seldon.

— Eu sînt, spuse Seldon.

Și șopti încet spre Dors:

— Dacă Hummin n-a putut să vină personal, văd că a trimis un splendid pachet de mușchi care să-l reprezinte.

Sergentul îi aruncă lui Seldon o privire impasibilă și puțin cam prelungită. Apoi spuse:

— Da. Mi-ați fost descris. Vă rog să veniți cu mine, Dr. Seldon.

— Arată-ne drumul, zise Seldon.

Sergentul făcu un pas înapoi, Seldon și Dors Venabili pășiră înainte.

Sergentul se opri și ridică o mână solidă, cu palma îndreptată spre Dors.

— Mi s-a spus să-l iau pe Dr. Seldon. Nu mi s-a spus să iau și pe altcineva.

Pentru un moment, Seldon îl privi fără să înțeleagă. Apoi, expresia de surpriză făcu loc furiei.

— Este absolut imposibil să nu ți se fi spus asta, Sergent. Dr. Dors Venabili este colega și prietena mea. Ea *trebuie* să vină cu mine.

— Nu astea au fost instrucțiunile mele, Dr. Seldon.

— Pe mine nu mă interesează care au fost instrucțiunile tale, Sergent Thalus. Eu nu mă mișc de aici fără ea.

— Mai mult decît atît, spuse Dors vizibil iritată, instrucțiunile *mele* sînt să am grijă în permanență de Dr. Seldon. Nu pot să fac asta decît dacă sînt împreună cu el. În consecință, acolo unde merge el, merg și eu.

Sergentul părea încurcat.

— Instrucțiunile mele îmi cer să am cea mai mare grijă să nu pățiți nimic, Dr. Seldon. Dacă nu veniți de bună voie, trebuie să vă duc pe sus pînă la vehicul. Am să încerc să fiu cît mai delicat.

Întinse brațele ca pentru a-l apuca pe Seldon de talie.

Seldon se dădu înapoi, ferindu-se, și în același timp îi aplică sergentului o lovitură de sus, pe braț, cu tăișul palmei, acolo unde mușchii erau mai subțiri, astfel încît lovi osul.

Sergentul trase cu putere aer pe nări și se scutură puțin, dar își reveni și înaintă din nou cu o figură impasibilă. Davan privea fără să facă o mișcare, dar Raych se strecură în spatele sergentului.

Seldon repetă lovitura a doua oară, apoi a treia oară. Dar de data aceasta, Sergentul Thalus, anticipînd-o, coborî umărul și primi impactul pe mușchi solid.

Dors își scoase cușitele.

— Sergent, spuse ea cu o voce puternică. Întoarce-te spre mine. Vreau să înțelegi că m-ai putea obliga să te rănesc grav, dacă mai insiști în încercările tale de a-l lua de aici pe Dr. Seldon, împotriva voinței sale.

Sergentul se opri, păru să ia serios în calcul cușitele care se legănau în mîinile lui Dors, apoi spuse:

— Instrucțiunile mele spun să am grijă ca Dr. Seldon să nu pățească ceva. Despre ceilalți, nu spun nimic.

Mîna sa dreaptă se îndreptă cu o viteză surprinzătoare spre biciul neuronal care stătea în holster-ul de la șold. Dors se repezi la fel de iute spre el, cu cuțitele scînteind.

Nici unul dintre ei nu-și duse mișcarea pînă la capăt.

Repezindu-se înainte, Raych îl împinse pe Sergeant din spate cu mîna stîngă, iar cu dreapta îi subtiliză arma din holster. Se dădu repede în lături, ținînd acum biciul neuronal cu ambele mîini, și strigînd:

— Mîinile sus, Sergeant, altfel o pățești!

Sergentul se întoarse și o expresie nervoasă i se întipări pe fața care începuse să se înroșească. Fu singurul moment în care siguranța de sine păru să-i slăbească.

— Pune chestia aia jos, băiete, mîrri el amenințător. Nu ști să umbli cu ea.

— Știu dăspre siguranță, răcnî Raych. E scoasă și po' să trag. Și chiar am să trag, dacă te mai apropii.

Sergentul îngheță pe loc. Era clar că își dădea seama cît de periculos putea fi un băiețel de doisprezece ani seos din fire, cu o armă puternică în mînă.

Nici Seldon nu se simțea mai bine.

— Ai grijă, Raych, spuse el. Nu trage. Ia-ți degetul de pe trăgaci.

— N-o să-l las io să să dea la mine.

— N-o să se dea... Sergeant, te rog nu te mișca. Hai să lămurim un lucru. Ți s-a spus să mă iei pe mine din acest loc. Așa-i?

— Așa e, spuse Sergentul.

Avea ochii aproape scoși din orbite și fixați asupra lui Raych (care și el avea ochii fixați pe sergent).

— Dar nu ți s-a spus să iei și pe altcineva. Așa-i?

— Nu, Doctore, nu mi s-a spus, spuse Sergentul cu fermitate.

Era clar că nici măcar amenințarea unui bici neuronal nu-i putea diminua stăpînirea de sine.

— Foarte bine, dar fi atent la mine, Sergeant. Ți s-a spus să *nu* iei pe altcineva?

— Am spus adineauri că...

— Nu, nu. Ascultă, Sergeant. Este o diferență. Ți s-a spus pur și simplu „Adu-l pe Dr. Seldon!“? Ți s-a spus pur și simplu „Adu-l pe Dr. Seldon și nu mai veni cu nimeni altcineva?“? Ți s-a spus cumva „Adu-l pe Dr. Seldon și nu mai veni cu nimeni altcineva?“?

Sergentul stătu puțin să se gîndească, apoi spuse:

— Mi s-a spus să vă aduc pe dumneavoastră, Dr. Seldon.

— Deci nu a fost menționat nimeni altcineva, într-un fel sau altul?

Pauză.

— Nu.

— Nu ți s-a spus să o aduci pe dr. Venabili, dar n-ai nu ți s-a spus să nu o aduci. Așa e?

Pauză.

— Da.

— Deci poți să o iei, sau poți să nu o iei, după cum vrei tu?

Pauză lungă.

— Cred că da.

— Bun, deci iată-l aici pe Raych, un puști care are un bici neuronice îndreptat spre tine — biciul tău neuronice, nu uita — și care este foarte nerăbdător să-l folosească.

— Yay! strigă Raych.

— Nu încă, Raych, spuse Seldon. Și iat-o pe Dr. Venabili cu două cuțite pe care se pricepe foarte bine să le folosească. Și iată-mă și pe mine, care aș putea, dacă mi-ai da ocazia, să-ți frâng dintr-o lovitură mărul lui Adam astfel încât să nu mai poți scoate vreodată nici măcar o șoaptă. Deci, acum vrei sau nu vrei să o iei pe Dr. Venabili? Ordinele tale îți permit să faci cum vrei.

Și într-un târziu, sergentul spuse, cu o voce în care se distingea înfrângerea:

— Am să iau și femeia.

— Și pe băiat, pe Raych.

— Și pe băiat.

— Bine. Îmi dai cuvântul de onoare — ca soldat — că ai să faci așa cum ai spus... fără să trișezi?

— Aveți cuvântul meu de onoare, ca soldat, spuse sergentul.

— Bun. Raych, dă-i înapoi biciul... Acum... Nu mă face să aștept.

Raych, cu fața strîmbată într-o grimasă nefericită, o privi pe Dors, care ezită și apoi aprobă ușor din cap. Figura ei era la fel de nefericită ca a lui Raych.

Raych îi întinse sergentului biciul neuronice și spuse:

— M-a obligat ei, mă' grămadă dă...

Ultimele sale cuvinte fură de neînțeles.

— Pune-ți cuțitele la loc, Dors, spuse Seldon.

Dors clătină din cap, dar se conformă.

— Și acum, Sergent? spuse Seldon.

Sergentul privi biciul neuronice, apoi pe Seldon.

— Sînteți un om de onoare, Dr. Seldon, spuse el. Am să-mi respect cuvântul dat.

Cu un gest milităresc, își băgă biciul neuronice înapoi în holster. Seldon se întoarse spre Davan și spuse;

— Davan, te rog să uiți ceea ce ai văzut aici. Noi trei mergem de bună voie cu Sergentul Thalys. Să-i spui lui Yugo Amaryl atunci cînd te întâlnești cu el că n-am să-l uit și că, odată ce toate astea se vor termina și voi fi liber să acționez, am să am grijă să între la o Universitate. Și, dacă există vreun lucru rezonabil pe care-l pot face pentru cauză, Davan, am să-l fac... Să mergem acum, Sergent.

83

— AI MAI FOST VREODATĂ într-un aeroreactor, Raych? întrebă Seldon.

Raych, rămas fără grai, dădu din cap că nu. Privea în jos, cu un amestec de teamă și de fascinație cum Upperside trecea cu repeziune pe sub ei.

Seldon se gîndi încă o dată cît de mult era Trantorul o lume de Expresuri și de tuneluri. Chiar și călătoriile lungi se făceau, de către majoritatea populației, pe sub pămînt. Dar călătoriile aeriene, oricît de comune ar fi fost ele în Provincie, pe Trantor reprezentau un lux, iar un aeroreactor ca acesta...

Cum reușise Hummin? se întrebă Seldon.

Privi afară prin hublou, la bolțile care se ridicau și coborau, la verdele dominant în această zonă a planetei, la rarele pete care reprezentau mici jungle, la golfurile unei mări peste care treceau din cînd în cînd, și ale căror ape cenușii străluceau deodată foarte puternic, atunci cînd soarele se iveau pentru puțin timp dintre norii groși.

După aproximativ o oră de zbor Dors, care vizionase un nou roman istoric fără prea mare interes, închise video-cartea și spuse:

— Aș dori să știu unde mergem.

— Dacă tu nu știi, spuse Seldon, eu nici atît. Ești pe Trantor de mai multă vreme decît mine.

— Da, dar numai în interior. Aici, în exterior, unde sub noi nu se află decît Upperside, sînt la fel de pierdută ca un nou-născut.

— În sfîrșit... Probabil că Hummin știe ce face.

— Sînt sigură că știe, replică Dors ținîndu-se, dar asta s-ar putea să nu aibă nici o legătură cu situația de față. De ce continui să presupui că asta este inițiativa lui?

Seldon ridică sprîncenele.

— Acum că mă întrebi, nu știu. Așa am presupus. De ce nu ar fi inițiativa lui?

— Pentru că cel care a aranjat treaba asta, nu a specificat că și eu trebuie să merg cu tine. Nu mi-l închipui pe Hummin uitînd de existența mea. Și pentru că nu a venit personal, așa cum a făcut în Streeling și în Mycogen.

— Nu poți pretinde să vină întotdeauna, Dors. Poate că a fost ocupat. Surpriza este nu că nu a venit acum, ci că a venit în cele două ocazii anterioare.

— Presupunînd că nu a putut să vină, crezi că ar fi trimis după noi un palat zburător ca ăsta, ostentativ de luxos?

— Făcu un gest larg cu mîinile, arătînd spre interiorul luxos al avionului.

— Poate că pe ăsta l-a avut la dispoziție. Și poate că a raționat că nimeni n-o să se aștepte ca niște fugari ce încearcă cu disperare să nu fie descoperiți au să se urce în ceva atît de vizibil. Se știe că ceea ce este vizibil nu îți trezește suspiciunea.

— Prea bine chiar, după părerea mea. Și crezi că ar fi trimis în locul lui un idiot ca Sergentul Thaluz?

— Sergentul nu este idiot. Așa este el obișnuit, să asculte orbește ordinele. Dacă ar avea niște ordine ca lumea, ar fi foarte de încredere.

— Exact, Hari. Ne întoarcem din nou la ce ți-am mai spus. De ce n-a primit niște ordine corecte? Mie mi se pare de neconceput ca Chetter Hummin să-i spună să te scoată pe tine din Dahl, și despre mine să nu spună nici un cuvînt. De neconceput.

Seldon nu mai avu nimic de replicat, iar moralul îi scăzu.

Mai trecu o oră și Dors spuse:

— Am impresia că se face mai frig afară. Verdele din Upperside a devenit maroniu. Și am impresia că piloții au pornit sistemul de încălzire.

— Ce înseamnă asta?

— Dahl se află la tropice, deci este clar că mergem ori spre nord, ori spre sud — și am parcurs o distanță serioasă. Dacă aş putea vedea unde se află Steaua Nordului, mi-aş da seama încotro ne îndreptăm.

În cele din urmă, trecură pe deasupra unui țărîm, unde bolțile scaldate de mare erau înconjurate de o margine de gheață.

Și apoi, pe neașteptate, aeroreactorul intră în picaj.

— Ne prăbușim! strigă Raych. O să ne zdrobim!

Mușchii abdominali ai lui Seldon se contractară și își încheștă mîinile pe brațele scaunului.

Dors rămase calmă.

— Piloții din față nu par alarmați, spuse ea. O să intrăm în tunel.

Și, în timp ce spunea acestea, aripile se pliară spre înapoi și sub burta avionului și, ca un glonț, acesta intră în tunel. Imediat fură înghițiți de întuneric și o clipă mai târziu se activă sistemul de iluminare din tunel. Aveau impresia că pereții tunelului se năpusteau spre ei.

— Nu-mi vine să cred că sînt siguri că tunelul nu este deja ocupat, murmură Seldon.

— Sînt sigură că au avut confirmarea că acest tunel este liber, cu mulți kilometri înainte de a intra în el, spuse Dors. În orice caz, presupun că asta este ultima etapă a călătoriei și în curînd vom afla unde sîntem.

Făcu o pauză, după care adăugă.

— Și mai presupun că atunci cînd vom afla n-o să ne facă plăcere.

84

AVIONUL IEȘI în viteză din tunel și ajunseră la o pistă de aterizare. Bolta era atît de înaltă, încît Seldon avu impresia, mai mult decît oriunde fusese el de cînd părăsise Sectorul Imperial, că se aflau sub adevărata lumină a soarelui.

Se opriră într-un timp mai scurt decît se așteptase Seldon, dar cu prețul unei presiuni incomfortabile. Raych mai ales, fusese lipit de scaunul din fața lui și respira cu mare greutate, pînă ce mîna lui Dors îl apucă de umăr și îl trase ușor înapoi.

Sergentul Thalys, impunător și țeapăn, ieși afară și se deplasă spre înapoia avionului, unde deschise ușa de la compartimentul pasagerilor și îi ajută pe cei trei să iasă, unul cîte unul.

Seldon rămase ultimul. Trecînd pe lîngă sergent, se întoarse ușor spre acesta și spuse:

— A fost o călătorie plăcută, Sergent.

Un zîmbet ușor se întinse pe fața sergentului și îi ridică buza de sus, acoperită de mustață. Își duse mîna la cozorocul chipiului, într-un fel de semi-salut și spuse:

— Vă mulțumesc încă o dată, Doctore.

Intrară într-un automobil luxos, unde ocupară locurile din spate, iar sergentul se așeză pe scaunul din față și conduse vehiculul, cu o surprinzătoare ușurință.

Trecură pe străzi largi, flancate de clădiri înalte, frumoase, toate strălucind în lumina puternică a zilei. Ca oriunde pe Trantor, auziră zumzetul îndepărtat al unui Expres. Trotuarele erau pline de oameni, majoritatea îmbrăcați cu gust. Împrejurimile erau remarcabil — chiar excesiv — de curate.

Lui Seldon i se amplifică senzația de nesiguranță. Presimțirile rele ale lui Dors privind destinația lor păreau acum justificate. Se aplecă spre ea și spuse:

— Crezi că ne-am întors în Sectorul Imperial?

— Nu, spuse ea, clădirile din Sectorul Imperial sînt mult mai extravagante, iar în acest sector parcă nu se simte atît de mult prezența Imperială... dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Atunci unde ne aflăm, Dors?

— Mă tem că va trebui să întrebăm, Hari.

Călătoria nu dură mult și curînd intrară într-o parcare, lîngă o clădire impunătoare cu patru nivele. În vîrf se putea zări o friză cu animale imaginare, decorată cu bucăți de piatră frumos modelate. Era o fațadă impresionantă, cu un un desen foarte plăcut.

— *Asta e* cert că arată destul de extravagant, spuse Seldon.

Dors dădu din umeri, nesigură.

Raych fluieră și încercă, fără succes, să pară neimpresionat.

— Hei, ia te uită, așa-i loc dă barosani.

Sergentul Thalys făcu un semn spre Seldon, prin care îi arăta clar că trebuie să-l urmeze. Seldon se dădu înapoi și, bazîndu-se pe limbajul universal al gesturilor, deschise larg brațele, cuprinzîndu-i pe Dors și pe Raych.

Sergentul ezită, cu o figură jalnică, în fața intrării impresionante, bogat împodobite. Mustața sa părea că se ofilește.

Apoi spuse aspru:

— Bine, atunci mergeți toți trei. Îmi respect cuvîntul de onoare... Totuși, știți, alții s-ar putea să nu se simtă datori să facă același lucru, numai pentru că eu sînt dator.

Seldon aprobă cu un semn din cap.

— Această datorie nu te privește decît pe tine, Sergent.

Sergentul era vizibil mișcat și, pentru o clipă, figura sa se luminea ca și cum se gîdea la posibilitatea de a-i strînge mîna lui Seldon sau de a-și exprima în vreun fel aprecierile sincere. Însă se înfrînă împotriva dorințelor sale și păși pe treapta de jos a scării care ducea spre ușă. Treptele se puseră imediat în mișcare.

Seldon și Dors pășiră în urma lui și își păstrară fără probleme echilibrul. Raych, care pe moment fusese descumpănit de surpriză, demară scurt și sări pe scările care urcau singure, își băgă amîndouă mîinile în buzunare și începu să fluiera nepăsător.

Ușa se deschise și ieșiră două femei, cîte una de fiecare parte, așezate simetric. Erau tinere și atrăgătoare. Rochiile lor, cu curea strînsă pe talie, și care le ajungeau aproape pînă la glezne, cădeau în pliuri și foșneau în mers. Ambele femei aveau păr castaniu, care era

aranjat în bucle dese, de ambele părți ale capului. (Seldon găsi că era o coafură plăcută, dar se întrebă cât timp le lua ca să-și aranjeze părul dimineața. Nu întâlnise pînă acum, la femeile văzute pe străzi, o coafură atît de sofisticată.)

Cele două femei îi fixară pe noii veniți cu un dispreț evident. Seldon nu era surprins de acest lucru. După întâmplările prin care trecuseră în acea zi, el și cu Dors arătau tot atît de mizerabil ca și Raych.

Cu toate acestea, femeile se înclinară cu grație, apoi pivotară încet și arătară spre interior, în același timp și într-o perfectă simetrie. (Făceau cumva repetiții pentru aceste mișcări? se întrebă Seldon.) Era clar că erau invitați să intre.

Pășiră în interiorul unei camere fastuoase, înșesată cu mobilă și cu decorațiuni al căror scop nu-l înțelese prea repede. Podeaua avea culori deschise, primăvăratice, iar prin ea transpăreau lumini strălucitoare. Seldon remarcă, jenat, că încălțărilor lor lasau urme de praf pe ea.

Apoi auziră o ușă care se deschidese rapid, și intră încă o femeie. Era mai în vîrstă decît primele două (care se înclinară la vederea ei, încrucișîndu-și picioarele într-un fel care îl făcu pe Seldon să se mire cum de-și puteau menține echilibrul; cu siguranță că exersaseră mult mișcarea asta).

Seldon se întrebă dacă și el trebuia să manifeste vreo formă ceremonioasă de respect, dar avînd în vedere că n-avea nici cea mai vagă idee care ar putea fi aceasta, nu făcu decît să-și incline ușor capul. Dors rămase în picioare, perfect dreaptă și, i se păru lui Seldon, într-o atitudine de desconsiderare. Raych se holba cu gura deschisă, în toate direcțiile, și dădea impresia că nici n-o văzuse pe femeia care intrase.

Era durdulie — nu grasă, dar destul de plinuță. Avea părul aranjat la fel ca și cele două tinere, iar rochia ei avea același model, dar era mult mai bogat împodobită — prea bogat, pentru gusturile estetice ale lui Seldon.

Era de vîrstă mijlocie și avea o urmă de gri în păr, dar gropițele din obraji îi dădeau unele trăsături tinerești. Ochii ei căprui erau veseli și, pe întreg, arăta nu ca o femeie în vîrstă, ci mai mult ca o mamă.

— Ce mai faci? spuse ea. Ce mai faceți cu toții? (Nu manifestă nici o surpriză la vederea lui Dors și a lui Raych și îi incluse cu ușurință în salut.)

— Te aștept de cîtăva vreme și aproape că reușisem să pun mina pe dumneata în Upperville, la Streeling. Ești Dr. Hari Seldon, pe care așteptam cu nerăbdare să-l întîlnesc. Tu, bănuiesc, trebuie să fi Dr. Dors Venabili, pentru că mi s-a spus că erai în compania lui. Mă tem

că pe acest tînăr *nu* îl știu, dar îmi face plăcere să îl cunosc. Dar nu trebuie să ne pierdem timpul discutînd, pentru că sînt sigură că ați vrea să vă odihniți mai întîi.

— Și să facem baie, Doamnă, spuse Dors pe un ton viguros. Am vrea cu toții să facem un duș pe cinste.

— Da, desigur, spuse femeia și să vă schimbați hainele. Mai ales tînărul.

Coborî privirea și îl privi pe Raych fără nici o urmă din disprețul și dezaprobarea pe care le arătaseră tinerele femei.

— Cum te cheamă, tinere? spuse ea.

— Raych, spuse Raych cu o voce strangulată și stingherită.

Apoi adăugă, cu titlu experimental:

— Cucoană.

— Ce coincidență ciudată, spuse femeia cu ochii strălucind. Probabil că este un semn bun. Numele meu este Rashelle. Nu-i așa că-i ciudat?... Dar haide. O să avem grijă de voi toți. Apoi o să avem o grămadă de timp ca să luăm masa și ca să vorbim.

— Stați pușin, Doamnă, spuse Dors. Pot să vă întreb unde ne aflăm?

— Wye¹, dragă. Și te rog spune-mi Rashelle, așa o să ne simțim ca între prieteni. Întotdeauna m-am simțit bine cînd n-am ținut cont de formalități.

Dors deveni rigidă.

— Vă surprinde că întrebăm? Nu e normal să vrem să aflăm unde sîntem?

Rashelle rise, un rîs plăcut și subțirel.

— Într-adevăr, Dr. Venabili, trebuie făcut ceva cu numele acestui sector. Nu am pus o întrebare, ci am dat un răspuns. Ați întrebat unde sînteți, iar eu nu v-am întrebat „de ce?”. Am spus „Wye”. Vă aflați în Sectorul Wye.

— În Wye? întrebă Seldon puternic surprins.

— Într-adevăr, Dr. Seldon. Am dorit să vă avem printre noi încă din ziua în care ați vorbit la Convenția Decenală și sîntem foarte bucuroși că acum, în sfîrșit, vă avem.

¹ Wye se pronunță la fel ca și why (de ce?) (*n.trad.*)

DE FAPT, avură nevoie de o zi întreagă pentru a se odihni, destinde, spăla și curăța, pentru a obține haine noi (mătăsoase și foarte comode) și pentru a dormi pe săturate.

De-abia în a doua seară în Wye avu loc masa pe care o promisese Doamna Rashelle.

Masa era mare — prea mare, avînd în vedere că la ea nu mîncau decît patru persoane: Hari Seldon, Dors Venabili, Raych și Rashelle. Pereții și tavanul erau iluminați ușor, iar culorile se schimbau cu o viteză care putea fi detectată de ochi, dar nu atît de rapid încît să devină supărătoare. Fața de masă, care nu era din pînză (Seldon nu reuși să se hotărască din ce era făcută), părea că strălucește.

Servitorii erau mulți și tăcuți, iar atunci cînd ușa se deschise Seldon avu impresia că zărește cu coada ochiului, afară, niște soldați, înarmați și pregătiți să intervină în orice moment. Camera era ca o mănuașă de catifea, dar pumnul de oțel nu era departe.

Rashelle era grațioasă și prietenoasă și părea să fi făcut o pasiune pentru Raych care, la insistențele ei, trebui să se așeze lângă ea.

Raych, — frecat, lustruit și strălucitor, de nerecunoscut în noile sale haine, cu părul tuns, spălat și pieptănat — nu prea îndrăznea să scoată nici un cuvînt. Era ca și cum simțea că gramatica sa nu se mai potrivea cu noua sa înfățișare. Nu se simțea absolut deloc în largul lui și o privea cu atenție pe Dors cum schimba tacîmurile, încercînd să o imite în toate privințele.

Mîncarea era gustoasă dar condimentată — atît de condimentată încît Seldon nu-și putu da seama din ce era pregătită.

Cu un zîmbet amabil care făcea ca fața ei durdulie să pară fericită și cu dinții de un alb strălucitor, Rashelle spuse:

— Poate credeți că am adăugat condimente Mycogeniene în mîncare, dar nu este așa. Tot ce este aici a fost produs în Wye. Nici un sector de pe planetă nu este mai independent decît Wye. Ne străduim din greu ca să ne menținem această independență.

Seldon aprobă cu o mișcare solemnă a capului și spuse:

— Tot ce ne-ai oferit este de cea mai bună calitate, Rashelle. Îți sîntem foarte îndatorați.

Și cu toate acestea, în sinea sa nu avea impresia că mîncarea era chiar la înălțimea standardelor Mycogeniene și simți încă o dată, așa cum îi șoptise mai devreme lui Dors, că își sărbătorea propria înfrîngere. Sau, în orice caz, înfrîngerea lui Hummin, iar asta i se părea că este același lucru.

La urma urmelor, fusese capturat de Wye, o posibilitate care îl îngrijorase foarte mult pe Hummin în urma incidentului din Upper-side.

— Probabil că, gazdă fiind, spuse Rashelle, mi se va ierta dacă pun întrebări cu caracter personal. Am dreptate dacă spun că voi trei nu reprezentați o familie; că tu, Hari, și tu, Dors, nu sînteți căsătoriți și că Raych nu este fiul vostru?

— Noi trei nu ne înrudit în nici un fel, spuse Seldon. Raych s-a născut pe Trantor, eu pe Helicon, iar Dors pe Cinna.

— Și atunci, cum de v-ați întîlnit?

Seldon îi explică, pe scurt și cu cît mai puține detalii.

— Nu este nimic romantic sau important în întîlnirea noastră, adăugă el.

— Și cu toate acestea, mi s-a dat de înțeles că i-ați creat greutatea ajutorului meu, Sergentul Thalus, atunci cînd a vrut să te scoată din Dahl.

— M-am atașat de Dors și de Raych, spuse Seldon cu seriozitate și nu doresc să mă separ de ei.

Rashelle zîmbi și spuse:

— Văd că ești un bărbat sentimental.

— Da, sînt sentimental. Și nedumerit, pe deasupra.

— Nedumerit?

— Păi da. Și, pentru că ai fost atît de amabilă să te interesezi de persoanele noastre, pot să-ți pun și eu o întrebare personală?

— Desigur, dragul meu Hari. Întreabă orice dorești.

— Cînd am ajuns aici, ai spus că Wye a dorit să mă aibă, din ziua în care am vorbit la Convenția Decenală. Din ce motiv?

— Sînt sigură că nu ești chiar atît de naiv încît să nu știi. Te dorim pentru psihoistoria ta.

— Lucrul ăsta nu mi-e greu să-l înțeleg. Dar ce vă face să credeți că dacă mă aveți pe mine aveți și psihoistoria?

— Sînt sigură că nu ai fost chiar atît de neglijent încît să o pierzi.

— Mai rău, Rashelle. Niciodată n-am avut-o.

Figura Rashellei se scofilci.

— Dar, atunci cînd ai vorbit, spuneai că o ai. Nu că aș fi înțeles ceea ce ai spus. Nu sînt matematician. Urăsc numerele. Dar am în slujba mea matematicieni care mi-au explicat vorbele tale.

— În acest caz, draga mea Rashelle, trebuia să ascuți mai cu atenție. Bănuiesc ce ți-au spus. Și anume, că am dovedit că se pot face predicții psihoistore, dar sînt sigur că ți-au mai spus și că psihoistoria nu este practică.

— Nu pot să cred asta, Hari. Chiar a doua zi ai fost chemat într-o audiență la pseudo-Împăratul ăla, Cleon.

— *Pseudo-Împărat?* murmură Dors cu ironie.

— Păi da, spuse Rashelle ca și cum ar fi răspuns la o întrebare serioasă. Pseudo-Împărat. Nu are drepturi reale asupra tronului.

— Rashelle, spuse Seldon pe un ton puțin cam nerăbdător, i-am spus lui Cleon exact ceea ce ți-am spus și ție, iar el m-a lăsat să plec.

De data aceasta, Rashelle nu mai zîmbea. În vocea sa se simțea o ușoară asprime.

— Da, te-a lăsat să pleci așa cum pisica din fabulă îl lasă pe șoarece să plece. De-atunci, te urmărește tot timpul — în Streeling, în Mycogen, în Dahl. Te-ar urmări și aici, dacă ar îndrăzni. Dar haide acum... discuția noastră serioasă a devenit prea serioasă. Să ne distrăm. Să ascultăm niște muzică.

Și cum spuse acestea, se auzi deodată o melodie instrumentală, în surdină, dar veselă. Ea se aplecă spre Raych și spuse cu blîndețe:

— Băiete, dacă nu te descurci cu furculița, folosește lingura sau degetele. Pe mine nu mă deranjează.

— Da, cucoană, spuse Raych.

Și începu să înghită cu lăcomie, dar prinse privirea lui Dors, îi văzu buzele care se mișcau și reuși să citească: „Furculiță“.

Rămase la furculiță.

— Muzica este încântătoare, Doamnă... , spuse Dors care renunță ostentativ la forma familiară de adresare ... dar nu trebuie să ne distragă. Mă gîndesc că toți cei care ne-au urmărit peste tot au fost poate în serviciul Sectorului Wye. Sînt sigură că n-ați fi atît de la curent cu evenimentele, dacă Wye n-ar fi întotdeauna primul la mutare.

Rashelle rîse tare.

— Bineînțeles că Wye are pretutindeni ochi și urechi, dar nu noi am fost urmăritorii. Dacă am fi fost noi, ați fi fost prinși negreșit — așa cum s-a întîmplat în cele din urmă în Dahl, unde, într-adevăr, noi am fost urmăritorii. Atunci, însă, cînd a fost o urmărire care a dat greș și urmăritorii au dat chix, puteți fi siguri că a fost vorba de Demerzel..

— Aveți o părere chiar atît de proastă despre Demerzel? murmură Dors.

— Da. Vă surprinde? Am triumfat asupra lui.

— Dumneavoastră? Sau sectorul Wye?

— Sectorul, bineînțeles, dar din moment ce sectorul este învingător, atunci eu sînt învingător.

— Ce straniu, spuse Dors. În Trantor există o opinie generală cum că locuitorii Wye-ului nu au nici o legătură cu victoria, cu înfrîngerea sau cu orice altceva de genul acesta. Părerea este că aici nu există

decît o singură voință și un singur pumn. Și că acestea aparțin Primarului. Sînt sigură că dumneavoastră — sau orice alt Wyan — sînteți nimic în comparație cu el.

Rashelle arboră un zîmbet larg. Făcu o pauză pentru a-l privi cu bunăvoință pe Raych și să îl ciupească de obraz, apoi spuse:

— Dacă voi credeți că Primarul nostru este un autocrat și că în Wye nu există decît o singură voință, atunci probabil că aveți dreptate. Dar, chiar și așa, pot în continuare să-mi folosesc pronumele, căci voința mea este cea care contează.

— De ce a ta? întrebă Seldon.

— De ce nu? spuse Rashelle în timp ce servitorii începură să debaraseze masa. *Eu sînt Primarul din Wye.*

86

RAYCH fu cel care reacționează primul la această declarație. Uitînd de-a binelea spoiala de civilizație cu care nu se simțea de loc în largul lui, rîse gros și spuse:

— Hei, lady, nu poți fi Primar. Primarii e gagii.

Rashelle îl privi cu afecțiune și spuse, imitînd perfect tonul vocii lui:

— Hei, amice, unii Primari e gagii și unii e dame. Bagă-ți asta în cratiță și las-o să dea în clocot.

Raych holbă ochii și rămase năuc. Într-un tîrziu, reuși să spună:

— Hei, lady, vă' că știi jargonu'.

— Te cre' și io. Îl știu, așa cum îți place ție, spuse Rashelle încă zîbind.

Seldon își drese glasul și spuse:

— Ce mai accent ai, Rashelle.

Rashelle clătină ușor capul.

— N-am mai avut de multă vreme ocazia să-l folosesc, dar nu l-am uitat. Am avut odată un prieten, un prieten bun, care era Dahlit... pe cînd eram foarte tînră.

Oftă. După care continuă:

— Desigur, el nu vorbea așa — era foarte inteligent — dar putea s-o facă dacă dorea și m-a învățat și pe mine. Era nemaipomenit să vorbesc așa cu el. Ne creasem o lume care nu ținea cont de ce era în jurul nostru. Era minunat. De asemenea, era și imposibil. Tatăl meu mi-a spus-o deschis și a acționat în consecință. Și uite că acum vine pungașul ăsta mic, Raych, ca să-mi aducă aminte de vremurile acelea de demult. Are accent, are privire, arată simpatic și cam în șase ani o să fie deliciul și teroarea tinerelor femei. Nu-i așa, Raych?

— Nu știu, lady... ăăă, cucoană, spuse Raych.

— Sînt sigură că așa va fi și că vei ajunge să semeni foarte mult cu... vechiul meu prieten; și atunci o să fie mult mai bine pentru mine să nu te văd. Și acum, cina s-a terminat și este cazul să mergi în camera ta, Raych. Poți, dacă vrei, să te uiți puțin la holovizor. Bănuiesc că nu știi să citești.

Raych se înroși.

— O să citesc io odată ș-odată. Domnu' Seldon așa a spus.

— În cazul ăsta, sînt sigură că așa va fi.

O tînră femeie se apropie de Raych, făcînd o reverență respectuoasă în direcția Rashellei. Seldon nu auzise semnalul care o chemase.

— Nu po' să-stau cu Domnu' Seldon și cu Cucoana Venabili? spuse Raych.

— O să-i vezi mai tîrziu, spuse Rashelle cu blîndețe, dar Domnul, Cucoana, și eu, trebuie acum să stăm de vorbă... așa că trebuie să pleci.

Dors murmură un „Pleacă!“ hotărît spre Raych, iar băiatul se dădu jos din scaun strîmbîndu-se și o urmă pe slujitoare.

Odată ce Raych dispăru, Rashelle se întoarse spre Seldon și Dors și spuse:

— Băiatul va fi în siguranță, bineînțeles, și va fi tratat bine. Nu trebuie să vă temeți în această privință. Și eu am să fiu în siguranță. Așa cum a venit acum slujitoarea mea, așa vor veni o grămadă de bărbați înarmați — și mult mai repede — dacă le fac semn. Vreau să înțelegeți bine acest lucru.

Seldon spuse calm:

— N-avem absolut de loc intenția să te atacăm, Rashelle... sau acum trebuie să spun „Doamna Primar“?

— Tot Rashelle. Mi s-a dat de înțeles că tu, Hari, ești un fel de luptător, iar tu, Dors, te descurci foarte bine cu cuțitele pe care ți le-am luat din cameră. Nu vreau să te gîndești să-ți folosești talentele inutil. Și eu am de gînd ca Hari să trăiască, nevătămat. Și vreau să-mi fie prieten.

— Se știe foarte bine, Doamnă Primar, spuse Dors cu o lipsă de prietenie neștirbită, că cel care conduce Wye, acum și în ultimii patruzeci de ani, este Mannix, al Patrulea cu acest Nume, că el trăiește, și este încă în puteri. Deci, cine ești tu de fapt?

— Chiar cine spun că sînt, Dors. Mannix IV este tatăl meu. Este, așa cum spui, în viață și în deplinătatea puterilor sale. În ochii Împăratului și ai întregului Imperiu, el este Primarul din Wye, dar s-a săturat de stress-urile puterii și a fost de acord, în sfîrșit, să mi-o predea mie,

care doresc să o am. Eu sînt unicul său copil și toată viața mea am fost învățată să conduc. Tatăl meu este deci Primar prin lege și cu numele, dar eu sînt de fapt Primarul. Mie mi-au jurat acum supunere forțate armate din Wye, iar în Wye asta contează.

Seldon dădu din cap.

— Fie precum spui. Dar chiar și așa, fie că e vorbă de primarul Mannix IV sau de Primarul Rashelle I — presupun că ești prima — nu are nici un sens să mă ții aici. Ți-am spus că nu am o psihoistorie care să poată fi aplicată și nu cred că eu sau altcineva o va avea vreodată. I-am spus asta Împăratului. Nu sînt de folos nici unuia. Nici lui, nici ție.

— Ce naiv ești, spuse Rashelle. Cunoști istoria Imperiului?

Seldon scutură din cap.

— Am ajuns de curînd la concluzia că ar fi fost mult mai avantajos dacă aș fi cunoscut-o mai bine.

— Eu cunosc foarte bine istoria Imperiului, spuse sec Dors, deși specialitatea mea este epoca pre-Imperială, Doamnă Primar. Dar ce contează dacă o știm sau nu?

— Dacă știi istorie, atunci știi și că Linia Wye este veche și nobilă și se trage din dinastia Daciană.

— Dacianii au condus acum cinci mii de ani, spuse Dors, și numărul descendenților lor în cele o sută cincizeci de generații care au trăit și au murit de atunci poate să fie cît jumătate din numărul oamenilor din Galaxie — dacă se acceptă toate pretențiile genealogice, oricît ar fi ele de speculative.

— Pretențiile noastre genealogice, Dr. Venabili, nu sînt speculative, spuse Rashelle.

Și pentru prima dată, vocea sa deveni rece și neprietenoasă, iar ochii ei căpătară luciri de oțel.

— Sînt foarte bine documentate, continuă ea. Linia Wye și-a păstrat permanent puterea în decursul tuturor acestor generații și au fost ocazii cînd noi am avut tronul Imperial și am cîrmuit ca Împărați.

— Video-cărțile de istorie, spuse Dors, se referă de obicei la conducătorii Wye ca la niște „anti-Împărați“. Niciodată n-au fost recunoscuți ca avînd drepturi Imperiale.

— Depinde cine scrie video-cărțile de istorie. În viitor, noi le vom scrie, pentru că ne vom recăpăta tronul care a fost al nostru.

— Pentru asta trebuie să provocăți războiul civil.

— Nu ar fi cine știe ce mare lucru, spuse Rashelle.

Zîmbea din nou.

— Asta am vrut însă să vă explic, îl doresc pe Dr. Seldon ca să se evite o asemenea catastrofă. Tatăl meu — Mannix IV — a fost toată viața lui un bărbat pacifist. A fost loial oricui a condus din Palatul Imperial și a făcut din Wye un pilon prosper și puternic al economiei Trantoriene, pentru binele întregului Imperiu.

— Nu știu dacă pentru asta Împăratul a avut mai multă încredere în el, spuse Dors.

— Sînt sigură că nu a avut, spuse calm Rashelle, pentru că Împărații care au ocupat Palatul în vremea tatălui meu, se știe că sînt uzurpatori, dintr-o linie uzurpatoare. Uzurpatorii nu-și pot niciodată permite să aibă încredere în adevărații conducători. Și cu toate acestea, tatăl meu a menținut pacea. Bineînțeles, a pus pe picioare și a pregătit o nemaipomenită forță de securitate care să mențină pacea, prosperitatea și stabilitatea sectorului, iar autoritățile Imperiale au permis acest lucru, din cauză că au dorit ca Wye să fie pașnic, prosper, stabil... și loial.

— Dar este loial? spuse Dors.

— Desigur, adevăratului Împărat, spuse Rashelle, iar acum am ajuns în faza în care puterea noastră este atît de mare, încît putem pune mîna repede pe guvern — dintr-o lovitură, de fapt — și înainte ca cineva să poată spune „război civil“, se va instala un adevărat Împărat — sau Împărăteasă, dacă vreți — iar în Trantor va fi pace, la fel ca și înainte.

Dors dădu din cap.

— Pot să vă explic ceva? spuse ea. Ca istoric?

— Sînt întotdeauna dispusă să ascult.

Și își înclină foarte ușor capul în direcția lui Dors.

— Oricît de mari ar fi forțele dumneavoastră de securitate, oricît ar fi de bine pregătite și de bine echipate, nuse pot compara cu puterea forțelor Imperiale care există în douăzeci și cinci de milioane de lumi.

— A, dar aici ai pus degetul pe chiar slăbiciunea uzurpatorului, Dr. Venabili. Există douăzeci și cinci de milioane de lumi, iar forțele Imperiale sînt risipite pretutindeni în aceste lumi. Ele sînt împrăștiate pe o suprafață incalculabilă, au nenumărați ofițeri, nici unul dintre ei nefiind pregătit să acționeze în afara Provinciilor lui, iar mulți sînt gata să acționeze pentru propriul interes mai degrabă decît în interesul Imperiului. Pe de altă parte, forțele noastre sînt toate adunate aici, pe Trantor. Putem acționa și sfîrși cu bine înainte ca generalii și amiralii pierduți pe nu știu unde să poată să se gîndească la faptul că este nevoie de ei aici.

— Dar riposta va veni... cu o forță irezistibilă.

— Ești sigură? spuse Rashelle. Noi vom fi în Palat. Trantorul va fi al nostru și va fi pace. De ce să se agite forțele Imperiale când, dacă și-ar vedea de treabă, fiecare mărunț conducător militar ar putea avea propria lui lume pe care să o conducă, propria lui Provincie?

— Dar *asta* vrei? întrebă Seldon uimit. Îmi spui că abia aștepți să conduci un Imperiu care se va face bucățele-bucățele?

— Exact, spuse Rashelle. Eu voi conduce Trantorul și coloniile sale de la periferie, câteva sisteme planetare care fac parte din Provincia Trantoriană. Mai degrabă aș fi Împăratul Trantorului decât Împăratul Galaxiei.

— Te-ai mulțumi numai cu Trantor? spuse Dors și în vocea sa se putea citi cea mai adâncă neîncredere.

— De ce nu? spuse Rashelle înflăcăându-se deodată.

Se aplecă lăcomă în față, presîndu-și ambele palme pe masă.

— Asta plănuiește tatăl meu, de patruzeci de ani. Se agață de viață numai ca să-și vadă dorința împlinită. Ce nevoie avem de milioane de lumi, lumi îndepărtate care nu înseamnă nimic pentru noi, care ne sug puterile, care ne risipesc forțele într-un spațiu de milioane de parseci cubi? Care ne atrag într-un haos administrativ, care ne ruinează cu certurile și problemele lor nesfîrșite când de fapt pentru noi nu sînt decît niște nimicuri aflate la mare depărtare? Lumea noastră aglomerată — propriul nostru oraș planetar — este Galaxia noastră. Avem tot ce ne trebuie pentru a ne menține. Cît despre restul Galaxiei, n-are decît să se sfarme în bucățele. Nu e nevoie de luptă. Este suficient pentru toată lumea.

— Dar chiar *asta* vor face, se vor lupta. Nimeni nu va fi mulțumit cu Provincia lui. Fiecare se va teme că vecinul său nu se va mulțumi cu Provincia *lui*. Fiecare se va simți în nesiguranță și se va gîndi că guvernarea Galactică este singura care ar putea menține siguranța. Asta este un lucru cert, Doamnă Împărăteasă peste Nimic. Vor fi războaie nesfîrșite în care dumneavoastră și Trantorul veți fi inevitabil atrași... și care vor duce la ruina tuturor.

Rashelle spuse cu un dispreț vizibil:

— Așa ar putea să apară lucrurile, dacă cineva nu ar putea vedea mai departe decît tine și dacă s-ar baza doar pe banalele lecții de istorie.

— Dar este ceva de văzut dincolo de asta? spuse Dors cu ironie. Pe ce altceva te-ai mai putea baza, în afara lecțiilor de istorie?

— Pe ce altceva? spuse Rashelle. Păi, pe *e!*

Și întinse brațul înainte, arătînd cu degetul spre Seldon.

— Pe mine? spuse Seldon. Ți-am mai spus că psihoistoria...

— Nu repeta ceea ce deja ai mai spus, bunul meu Dr. Seldon, spuse Rashelle. Nu câștigăm nimic în acest fel... Crezi, Dr. Venabili, că tatăl meu nu și-a dat niciodată seama de pericolul unui nesfârșit război civil? Crezi că nu și-a stors mintea lui pătrunzătoare, gândindu-se la un mod de a preveni acest lucru? În ultimii zece ani a fost pregătit să preia în orice moment tronul Imperial. Nu avea nevoie decât de asigurarea că după victorie va fi liniște.

— Pe care nu o puteai avea, spuse Dors.

— Pe care o *avem*, din momentul în care am auzit de comunicarea Doctorului Seldon la Convenția Decenală. Mi-am dat seama imediat că de asta aveam nevoie. Tatăl meu era prea bătrîn ca să-i vadă imediat însemnătatea. Însă după ce l-am lămurit a văzut-o și el și atunci a transferat formal puterea în mâinile mele. Așa că ție, Hari, îți datorez poziția mea și tot ție îți voi datora poziția mea și mai bună din viitor.

— Îți spun în continuare că nu pot..., începuse Seldon vizibil enervat.

— N-are importanță ce poți sau ce nu poți să faci. Important este ceea ce cred oamenii că poate fi sau nu poate fi făcut. Pe tine te vor crede, Hari, cînd le vei spune că Trantorul se va putea conduce singur și că Provinciile vor deveni Regate care vor trăi laolaltă în pace.

— N-am să fac o asemenea predicție, spuse Seldon, în absența unei adevărate psihoistorii. N-am să fac pe șarlatanul. Dacă vrei, spune-le *tu* asta.

— Ei, Hari. Pe mine n-au să mă creadă. Pe tine au să te creadă. Pe marele matematician. De ce să nu le faci pe plac?

— Întîmplător, spuse Seldon și Împăratul s-a gîndit la mine ca la o sursă de profeții care să servească intereselor sale. Pe el l-am refuzat, de ce crezi că am să fiu de acord să o fac pentru tine?

Rashelle tăcu o vreme și cînd începu să vorbească din nou, vocea sa își pierduse puternicul entuziasm și devenise aproape rugătoare.

— Hari, spuse ea, gîndește-te puțin la diferența dintre Cleon și mine. Ceea ce vroia Cleon, era neîndoios o propagandă care să-l ajute să-și păstreze tronul. Este inutil să îi oferi așa ceva, pentru că tronul nu poate fi păstrat. Nu știi că Imperiul Galactic este în decădere, că nu mai poate rezista multă vreme? Chiar Trantorul alunecă încet în ruină din cauza greutăților din ce în ce mai mari în administrarea a douăzeci și cinci de milioane de lumi. Nu avem în față decât prăbușirea și războiul civil, indiferent ceea ce ai face pentru Cleon.

— Am mai auzit lucrurile astea, spuse Seldon. Ar putea fi adevărate, dar cînd?

— Bine, atunci ajută Imperiul să se spargă în bucățele *fără* să mai fie război. Ajută-mă să iau Trantorul. Ajută-mă să pun bazele unei guvernări solide asupra unui regat suficient de mic pentru a fi condus cu eficiență. Lasă-mă să redau libertatea restului Galaxiei, fiecare parte să meargă pe drumul său conform obiceiurilor și culturii sale. Galaxia va deveni iarăși un întreg care funcționează bine, datorită activităților neîngrădite de comerț, turism și comunicații. Va fi evitat dezastrul pe care îl va aduce actuala domnie a forței și care abia de mai ține totul laolaltă. Ambiția mea este foarte mică: o lume, nu milioane; pace, nu război; libertate, nu sclavie. Gîndește-te la astea și ajută-mă.

— De ce m-ar crede Galaxia mai mult pe mine decît pe tine? Ei nu mă cunosc și care dintre comandanții tăi de flotă va fi impresionat de banalul cuvînt „psihoistorie“?

— Nu vei fi crezut *acum*, dar nu-ți cer să acționezi acum. Casa de Wye, care a așteptat mii de ani, mai poate aștepta cîteva mii de zile. Colaborează cu mine și te voi face celebru. Voi face ca promisiunea psihoistoriei să învieze fiecare lume și, cînd voi considera că acela este momentul care trebuie ales, tu îți vei pronunța prezicerea, iar noi vom lovi. Apoi, într-o scînteiere a istoriei, Galaxia va exista sub o Nouă Ordine care o va face mai stabilă și mai fericită, un rai. Haide, Hari, poți să mă refuzi?

DEJUCARE

THALUS, EMMER —... Un agent al forțelor armate de securitate din Sectorul Wye al vechiului Trantor...

... În afară de aceste statistici absolut deloc semnificative, nu se știe nimic despre acest om, cu excepția faptului că a existat un moment în care a ținut în pumn soarta Galaxiei.

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

87

A DOUA ZI de dimineață, micul dejun se servi într-o sală apropiată de camerele celor trei captivi și fu într-adevăr foarte bogat. Era o mare varietate de feluri de mâncare, mai mult decât îndestulătoare.

Seldon stătea la masă, cu un morman de crenvurști condimentați în față, ignorând total avertismentele sumbre ale lui Dors privind greșurile și colicile.

— Dama... Doamna Primar, spuse Raych, mi-a zis astă-noapte când a venit să mă vadă...

— A venit să te vadă? spuse Seldon.

— Da. Zicea că vrea să fie sigură că mă simt bine. Zicea că atunci când o să aibă ocazia, o să mă ducă la grădina zoologică.

— Grădina zoologică? spuse Seldon privind-o pe Dors. Ce fel de grădină zoologică poate să existe pe Trantor? Cu pisici și căței?

— Sînt unele animale autohtone, spuse Dors, și bănuiesc că importă animale specifice altor lumi. Mai sînt de asemenea și animale comune tuturor lumilor... deși, bineînțeles, alte lumi au mai multe decât Trantorul. De fapt, Wye are o grădină zoologică renumită, poate cea mai bună de pe planetă, după grădina zoologică Imperială.

— Este o bătrinică de treabă, spuse Raych.

— Nu e *chiar* atît de bătrînă, spuse Dors, dar cert este că ne hrănește foarte bine.

— Asta așa e, admise Seldon.

După ce terminară micul dejun, Raych se duse să se plimbe prin zonă.

Odată ce se retraseră în camera lui Dors, Seldon spuse, cu o nemulțumire evidentă:

— Nu știu cît timp liber o să ne mai lase să avem pentru noi înșine. Este clar că plănuiește să ne ocupe timpul.

— De fapt, în acest moment nu prea avem motive să ne plingem, zise Dors. Avem mult mai mult confort aici decît în Mycogen sau în Dahl.

— Dors, doar nu ai fost cucerită de femeia asta, nu-i așa? spuse Seldon.

— Eu? De Rashelle? Sigur că nu. Cum poți să crezi așa ceva?

— Păi, ai tot confortul. Ești bine hrănită. Ar fi normal să te destinzi și să accepți ce-ți aduce norocul.

— Da, ar fi foarte normal. Și de ce n-aș face asta?

— Ascultă, mi-ai spus noaptea trecută ce-o să se întîmple dacă învinge ea. N-oi avea eu prea multe legături cu istoria, dar pe tine sînt dispus să te cred. Și ceea ce spui are într-adevăr sens... chiar și pentru un ne-istoric. Imperiul se va năruia, iar fărîmele sale se vor lupta între ele pentru... pentru... nimic clar. Rashelle trebuie oprită.

— Sînt de acord, spuse Dors. Trebuie oprită. Ceea ce nu-mi dau eu seama este cum reușim să facem chestia asta acum.

Îl privi cu atenție pe Seldon.

— Hari, tu n-ai dormit astă-noapte, nu-i așa? spuse ea.

— Dar tu, ai dormit?

Era clar că *el* nu dormise.

Dors îl privi și îngrijorarea i se așternu pe față.

— Ai stat treaz, gîndindu-te la distrugerea Galaxiei, ca urmare a spuselor mele? zise ea.

— Din cauza asta și a altor lucruri. Avem vreo posibilitate să luăm legătura cu Chetter Hummin?

Aceste ultime cuvinte le spuse în șoaptă.

— Am încercat să dau de el, atunci cînd fugeam ca să nu fim arestați în Dahl, spuse Dors. Nu a venit. Sînt sigură că a primit mesajul, dar nu a venit. S-ar putea să nu fi avut cum să ajungă la noi din cine știe ce motive. Dar atunci cînd va putea, o va face.

— Crezi că a pățit ceva?

— Nu, spuse Dors calmă. Nu cred așa ceva.

— De unde știi?

— Cuvîntul mi-a venit așa, fără să vreau. De fapt, sînt sigură. Și asta o spun conștient.

Seldon se încruntă și spuse:

— Eu nu sînt chiar atît de optimist ca tine în această privință. De fapt, nu sînt optimist deloc. Și chiar dacă Hummin ar veni, ce-ar putea el să facă? Nu se poate lupta cu întreg Wye-ul. Dacă ei au, așa cum pretinde Rashelle, cea mai bine organizată armată de pe Trantor, ce-ar putea el să facă împotriva ei?

— N-are rost să discutăm asta. Crezi că o poți convinge pe Rashelle — să-i bagi cumva în cap — că nu ești în posesia psihoistoriei?

— Sînt sigur că își dă seama că nu o am și că nu o voi avea mulți ani de acum încolo... sau nu o voi avea deloc. Dar ea o să spună că am psihoistoria, iar dacă o face cu suficientă iscusință, oamenii o vor crede în cele din urmă și vor acționa în conformitate cu ceea ce va spune ea că sînt prezicerile și declarațiile mele — chiar dacă eu n-am să scot nici un cuvînt.

— Da, dar asta este clar că va cere timp. Nu-ți poate crea un renume așa, peste noapte. Sau într-o săptămînă. Pentru ca să aibă succes, ar fi nevoie să muncească poate chiar și un an.

Seldon măsura cu pași repezi camera.

— S-ar putea să fie așa cum spui, dar nu sînt sigur. Poate că va fi presată să grăbească lucrurile. Nu mi se pare a fi genul de femeie care să fie obișnuită să aibă răbdare. Iar bătrînul ei tată, Mannix IV, ar putea fi și mai nerăbdător. Trebuie că simte apropierea morții și dacă a lucrat la acest proiect întreaga lui viață, mai degrabă ar prefera să îl vadă înfăptuit cu o săptămînă înaintea morții sale, decît o săptămînă după. În afară de asta...

Aici se ori și își aruncă ochii peste tot, în camera goală.

— În afară de asta, ce?

— Ei bine, *trebuie* să scăpăm de aici. Vezi tu, am rezolvat problema psihoistoriei.

Dors holbă ochii.

— Ai reușit! Ai rezolvat-o!

— N-am rezolvat-o în sensul strict al cuvîntului. Ar mai putea fi nevoie de cîteva decenii... sau, la fel de bine, secole. Dar acum știu că este și practică, nu numai teoretică. Știu că este posibilă și am nevoie de timp, de liniște și de mijloace pentru ca să pot lucra. Imperiul trebuie ținut în unitate pînă cînd eu — sau posibiii mei succesori — voi afla cum se poate face cel mai bine acest lucru, sau cum să minimalizeze dezastrul dacă, în ciuda eforturilor noastre, totuși se năruie. Gîndul că am posibilitatea să îmi încep misiunea și că s-ar putea să nu fiu în stare să lucrez, m-a ținut treaz astă-noapte.

ERAU în cincea zi a șederii lor în Wye. Dimineața, Dors îl ajută pe Raych să se îmbrace cu un costum de ceremonie, cu care nici unul dintre ei nu era obișnuit.

Raych privea cu nedumerire în holo-oglină și văzu o imagine reflectată care îl înfățișa în cel mai mic detaliu, imitându-i toate mișcările, fără a schimba însă stînga cu dreapta. Raych nu mai folosise niciodată pînă atunci o holo-oglină și nu se putu abține să nu încerce să o atingă. Apoi rîse, aproape forțat, atunci cînd mîna lui trecu prin imagine și mîna imaginii trecu prin el, fără nici un efect.

— Arăt caraghios, spuse el în cele din urmă.

Își studie tunica, făcută dintr-un material foarte maleabil, cu o centură subțire și filigranată, apoi își trecu mîinile peste un guler țeapăn care stătea în sus asemănător unei cupe, pînă în dreptul urechilor, de ficcare parte.

— Capu' meu arată ca o minge-ntr-un lighean.

— Dar așa se îmbracă copiii bogați din Wye, spuse Dors. Toată lumca care o să te vadă, o să te admire și o să te invidieze.

— Cu păru' ăsta lins?

— Sigur. O să porți pălăriuța asta rotundă.

— Și capu' meu o să semene și mai mult cu o minge.

— Atunci ai grijă să nu lași pe nimeni să-i tragă vreun șut. Acum, adu-ți aminte ce ți-am spus. Nu te pierde cu firca și nu te purta ca un puștan.

— Da' io *sînt* un puștan, spuse el privind-o cu ochi mari și cu o expresie inocentă.

— Mă miră că spui asta, zise Dors. Sînt sigură că tu te crezi un adult de doisprezece ani.

Raych rînji.

— În regulă. Am să fiu un spion bun.

— Dar nu asta ți-am spus să fi. Nu risca nimic. Nu te furișa ca să asculți prin spatele ușilor. Dacă te prinde cineva, nu mai poți fi nimănui de nici un folos... și mai ales ție.

— Ei, hai, Cucoană, da' ce crezi că-s io? Un puștiulică sau...

— Adineauri așa ai spus, nu-i așa, Raych? Ascultă tot ceea ce se vorbește, dar să te prefaci că nu asculți. Și să ții minte ceea ce auzi. E destul de simplu.

— Pen' tine e dăstul dă simplu să vorbești, Cucoană Venabili, spuse Raych, rînjind răutăcios, și pen' mine e simplu s-o fac.

— Și ai grijă.

Raych făcu cu ochiul.

— Fii sigură că asta.

Un lacheu (nepoliticos și distant cum numai un lacheu arogant putea fi) veni să-l ia pe Raych și să-l ducă acolo unde îl aștepta Rashelle.

Seldon privi în urma lui și spuse, îngrijorat:

— Probabil că n-o să vadă nimic la grădina zoologică, o să tragă tot timpul cu urechea. Nu sînt sigur că am făcut bine băgîndu-l pe băiat într-un pericol ca ăsta.

— Pericol? Mă îndoiesc. Raych a crescut în mahalalele din Bilibotton, nu uita. Cred că este mult mai viclean decît tine și decît mine împreună. În plus, Rashelle s-a atașat de el și nu-l va suspecta, orice-ar face... Biata femeie.

— Chiar îți pare rău pentru ea, Dors?

— Vrei să spui că nu merită simpatie din cauză că este fiica Primarului și se consideră ea însăși un Primar cu drepturi depline... și pentru că are de gînd să distrugă Imperiul? Poate că ai dreptate, dar chiar și așa, are unele aspecte pentru care ar putea merita puțină înțelegere. De exemplu, a avut o poveste de dragoste nefericită. Este foarte clar. Fără îndoială, asta i-a frînt inima... măcar pentru o vreme.

— Tu ai avut vreodată o poveste de dragoste nefericită, Dors? spuse Seldon.

Dors se gîndi un moment sau două, apoi spuse:

— Nu chiar. Sînt prea implicată în munca mea pentru ca ceva să îmi frîngă inima.

— Așa m-am gîndit și eu.

— Atunci, de ce-ai întrebat?

— Poate că mă înșelam.

— Dar tu?

Seldon păru jenat.

— De fapt, da. A existat un moment în care inima mea a fost frîntă. Sau, oricum, rău crăpată.

— Așa m-am gîndit și eu.

— Atunci, tu de ce-ai întrebat?

— Nu din cauză că puteam să mă înșel, poți fi sigur de asta. Vroiam numai să văd dacă ai să minți. Sînt fericită că nu m-ai mințit.

Se făcu liniște, apoi Seldon spuse:

— Au trecut cinci zile și nu s-a întîmplat nimic.

— Cu excepția faptului că sîntem bine tratați, Hari.

— Dacă animalele ar putea gîndi, în perioada în care ar fi îngrășate pentru tăiere și ele ar putea să creadă că sînt bine tratate.

— Recunosc că și ea îngrășă Imperiul pentru tăiere.

- Dar cînd va avea loc asta?
- Atunci cînd va fi ea gata, presupun.
- S-a lăudat că ar putea termina totul într-o singură zi și mi-a dat impresia că ar putea face asta *în orice zi*.
- Chiar dacă ar putea, mai întîi va avea grijă să se asigure că riposta Imperială va fi neutralizată, iar asta va necesita timp.
- Cît de mult timp? Are de gînd să neutralizeze acea ripostă folosindu-mă pe mine, dar văd că nu se obosește prea tare. Nu dă nici un semn că ar încerca să-mi construiască reputația. Oriunde merg în Wye, rămîn un anonim. Mulțimile de Wyeni nu se adună ca să mă aclame. La buletinele de știri holovizate, nimic.

Dors zîmbi.

— S-ar zice că te nemulțumește faptul că nu ai ajuns celebru. Ești naiv, Hari. Sau nu ești istoric, ceea ce este același lucru. Cred că mai degrabă ar trebui să fii mulțumit că studiul psihoistoriei va face din tine istoric, decît că ar putea salva Imperiul. Dacă toți oamenii ar înțelege istoria, nu ar mai face tot timpul aceleași greșeli stupide.

— În ce sens sînt naiv? întrebă Seldon ridicînd bărbia și privind în lungul nasului la ea.

— Nu trebuie să te simți jignit, Hari. De fapt, cred că ăsta este un aspect atrăgător la tine.

— Știu, îți trezește instinctele materne, iar ție ți s-a cerut să ai grijă de mine. Dar în ce sens sînt naiv?

— În sensul că ai impresia că Rashelle o să încerce să facă propagandă în tot Imperiul pentru ca tu să fii acceptat ca un clarvăzător. Nu ar realiza nimic, dacă ar proceda astfel. Există nu numai inerție fizică ci și inerție socială și psihologică. Și dacă ar da cărțile pe față, n-ar face decît să-l pună pe Demerzel în stare de alertă.

— Și atunci, ce face?

— Eu presupun că informațiile despre tine — exagerate și proslăvite în mod corespunzător — nu merg decît la cîțiva oameni deosebit de importanți. Va merge la acei Viceregi de sector, acei amirali de flote, acei oameni puternici, pe care ea îi simte că o privesc cu bunăvoință... sau că îl privesc pe Împărat cu dușmănie. Dacă ar avea de partea ei în jur de o sută astfel de oameni, ar putea să-i zăpăcească pe Loialiști exact atît cît îi trebuie pentru a-i permite să instaureze Noua Ordine suficient de temeinic încît să înfrîngă orice rezistență i-ar putea sta apoi în cale. Eu, cel puțin, așa cred că raționează.

— Și pînă acum n-am primit nici o veste de la Hummin.

— Sînt sigură că totuși nu stă cu mîinile în sîn. Este prea important ca să rămînă indiferent.

- Nu te-ai gândit oare că ar putea fi mort?
- Este posibil, dar nu cred. Dacă ar fi murit, aş fi aflat.
- Aici?
- Chiar aici.

Seldon ridică sprâncenele, dar nu spuse nimic.

Raych se întoarse după-amiaza târziu, fericit şi entuziasmat, vorbind despre maimuţe şi despre demori Bakarieni. În timpul cinei, nu vorbi decît el.

De-abia după cină, după ce ajunseră în camerele lor, Dors spuse:

— Acum spune-mi ce s-a întîmplat cu Doamna Primar, Raych. Spune-mi orice a făcut sau a zis care crezi tu că ne-ar putea interesa.

— Un lucru, zise Raych şi figura i se luminează. Pun pariu că dă asta nu a apărut la cină.

— Ce anume?

— Ştii, grădina zoologică era închisă, numa' noi am putut intra. Era mulţi — Rashelle şi cu mine şi o grămadă de gagii în uniforme şi dame îmbrăcate frumos. Apoi, spre sfîrşit, a venit un gagi în uniformă — un alt gagi, care n-a fost dă la-nceput — şi a spus ceva în şoaptă şi Rashelle s-a întors la toţi oamenii d-acolo şi le-a zis că să nu să mişte şi ei nu s-a mişcat. Şi după asta s-a dus ceva mai încolo cu gagi' ăsta care venise, ca să vorbească cu el şi nimeni n-a putut s-o audă. Numa' că io m-am făcut că nu-s atent şi am continuat să mă uit pã la cuşti şi m-am dat mai aproape de Rashelle ca s-o aud. A spus: „Cum îndrăznesc?“ şi arăta furioasă rău. Şi gagi' în uniformă arăta nervos — nu mă uitam la ei dăcît puţin, pen'că mă făceam că mă uit la animale — şi abia am auzit ce-a spus. El zicea de cineva — nu-mi aduc aminte cum îl chema, da' era general sau așa ceva. Zicea că generalu' ăsta zicea că ofițerii a jurat crezare la bătrînu' lu' Rashelle.

— Au jurat *credință*, spuse Dors.

— Cam așa ceva. Şi că ofițerii era nervoşi că tre' să facă ce le zice o damă. Zicea că ei îl vrea pe bătrîn sau, dacă nu, dacă e bolnav, să aleagă un gagi să fie Primar, nu o damă.

— Nu o damă? Eşti sigur?

— Aşa a zis. Vorbea aproape în şoaptă. El era atît dă nervos şi Rashelle era atît dă furioasă că abia mai vorbea. Ea a zis: „Am să-i iau capu'. Mîine îmi vor jura credință cu toții şi cine va refuza, va regreta înainte să treacă o oră“. *Exact* așa a spus. A stricat toată distracția şi ne-am întors cu toții şi ea nu mi-a mai zis nici o vorbă. Stătea așa, şi arunca priviri rele şi furioase.

— Bine, spuse Dors. Să nu mai spui la nimeni, Raych.

— Sigur că nu. Asta vroiai să ştii?

— Da, foarte mult. Ai făcut treabă bună, Raych. Acum, mergi în camera ta și uită totul. Nici să nu te mai gîndești la ce s-a întîmplat.

Odată ce Raych fu plecat, Dors se întoarse spre Seldon și spuse:

— Foarte interesant. Fiicele au urmat taților — sau mamelor — și au deținut funcția de Primar sau alte funcții înalte de foarte multe ori. Au existat și Împărătese, după cum sînt sigură că știi și nu-mi aduc aminte să fi existat vreodată în istoria Imperiului probleme în a le sluji. Este ceva neobișnuit ca așa ceva să se întîmple astăzi în Wye.

— De ce nu? spuse Seldon. Abia de curînd am fost în Mycogen, unde femeilor nu li se acorda nici un pic de stimă și nu puteau obține nici un fel de funcții de răspundere, oricît de minore.

— Da, desigur, dar Mycogen era o excepție. În alte locuri, femeile sînt cele care domină. În cea mai mare parte însă, guvernul și puterea au fost împărțite în mod egal de către bărbați și femei. Dacă bărbații sînt cei care tind să dețină poziții mai înalte, asta se întîmplă pentru că de obicei femeile sînt mai legate — biologic — de copii.

— Dar în Wyc, care este situația?

— Echisexuală, din cîte știu eu. Rashelle nu a ezitat să-și asume funcția de Primar și cred că Mannix nu a ezitat să i-o încredințeze. Iar ea a fost surprinsă și s-a înfuriat atunci cînd a aflat de o opoziție masculină. Nu se aștepta la așa ceva.

— Este evident că acest lucru îți face plăcere, spuse Seldon. De ce?

— Pur și simplu din cauză că este atît de neobișnuit încît trebuie să fie o diversiune. Și eu cred că această diversiune îi aparține lui Hummin.

— Crezi? spuse Seldon pe un ton serios.

— Da, răspunse Dors.

— Știi, îi mărturisi Seldon, și eu cred la fel.

89

ERA în a zecea lor zi în Wye cînd, dimineața devreme, se auzi semnalul de la ușa lui Seldon, împreună cu vocea asușită a lui Raych care striga de dincolo de ea:

— Domnu'! Domnu' Seldon! E război!

Seldon avu nevoie de un moment pentru a se trezi din somn și se dădu cu greu jos din pat. Tremura ușor (descoperise, chiar din primele zile, că Wyanelor le plăcea să aibă locuințele ceva mai răcoroase) atunci cînd deschise ușa.

Raych dădu buzna înăuntru, agitat și cu ochii scoși din orbite.

— Domnu' Seldon, a pus mîna p  Mannix, b tr nu' Primar! A pus...

— Cine a pus mâna pe el, Raych?

— Imperialii. Avioanele lor a venit aici noaptea trecută. Buletinele d  știri dă la holovizor spun totu'. E un holovizor care funcționează în camera cucoanei. Ea mi-a zis să vă las să dormi i, da' am crezut că vreți să  ti i.

—  i ai avut dreptate, spuse Seldon.

 i aruncă un halat pe el  i se năpusti în camera lui Dors. Ea era îmbrăcată complet  i privea imaginile holovizate.

 n spatele unui mic birou stătea un bărbat, iar pe tunica sa, în partea din stînga-sus, se distingea clar Nava Spațială- i-Soarele. Era încadrat de doi soldați  narma i, care aveau  i ei Nava Spațială- i-Soarele. Ofi erul din spatele biroului spunea: „... se află sub controlul pa nic al Maiest  ii Sale Imperiale. Primarul Mannix este teafăr  i în siguranță  i se află în posesia tuturor prerogativelor sale de Primar, sub îndrumarea trupelor Imperiale prietene. Va apărea curînd în fața dumneavoastră spre a chema la calm populația Wyen   i a cere solda ilor Wyeni care încă nu au depus armele să se predea“.

Urmară alte știri, prezentate de diver i comentatori cu voce impersonală, toți purt nd banderole Imperiale.  tirile erau toate la fel: predarea uneia sau a alteia dintre unit  ile forțelor Wyene de securitate, după ce a tras c teva focuri formale — sau fără să opună nici o rezisten  . Centrul unui oraș  i ale altor ora e care fuseseră ocupate —  i se repetau imagini cu mul imi de Wyeni care priveau cu un aer întunecat forțele Imperiale ce m r  luiau pe străzi.

— A fost perfect executat, Hari, spuse Dors. Surpriza a fost totală. N-a existat nici o  ans  de replică  i nici nu li s-a mai oferit vreuna.

Apoi apăru Mannix IV, a a cum se promisese. Stătea drept  i rigid  i, poate pentru a salva aparen ele, nu se vedea nici un Imperial, deși Seldon era sigur că în afara camerei de luat vederi, ace tia se aflau în număr suficient de mare.

Mannix era b tr n dar părea în putere, deși era o putere cam ofilită. Ochii săi nu priveau holo-camera de luat vederi  i vorbea ca  i cum ar fi fost forțat să o facă — dar, a a cum se promisese, cuvintele sale  i sfătuiau pe Wyeni să r m n  calmi, să nu opună rezisten    i să colaboreze cu împăratul care, se spera, va avea o viață îndelungată pe tron.

— Nimic despre Rashelle, spuse Seldon. Ca  i cum fiica sa nici n-ar exista.

— Nimeni n-a pomenit de ea, spuse Dors, iar acest loc, care la urma urmei este reședința sa — sau una dintre ele — n-a fost încă atacată. Chiar dacă reușește să scape de aici și să se refugieze într-un sector învecinat, mă îndoiesc că va mai fi multă vreme în siguranță undeva pe Trantor.

— Poate că nu, se auzi o voce, dar aici voi fi pentru puțin timp în siguranță.

Intrase Rashelle. Era îmbrăcată așa cum se cuvenea, era calmă așa cum se cuvenea. Avea chiar și un zîmbet, dar nu era un zîmbet fericit; dădea impresia că își arată dinții.

Cei trei se holbară la ea o vreme, surprinși, iar Seldon se întrebă dacă mai avea vreun slujitor cu ea sau o părăsiseră cu toții la primul semn al primejdiei.

Dors spuse, pe un ton destul de rece:

— Înțeleg, Doamnă Primar, că speranțele dumneavoastră pentru o lovitură s-au risipit. După cite se pare, planurile v-au fost dejucate.

— Planurile mele nu au fost dejucate. Am fost trădată. Soldații mei au fost corupți și — împotriva tradiției și a rațiunii — au refuzat să lupte pentru o femeie, spunînd că nu vor să o facă decît pentru vechiul lor stăpîn. Și, trădători ce sînt, au lăsat ca vechiul lor stăpîn să fie prins, astfel încît el nu i-a mai putut conduce pentru a opune rezistență.

Privi împrejur după un scaun și se așeză.

— Iar acum, spuse ea, Imperiul va trebui să continue să decadă și să moară, tocmai cînd eu eram pregătită să-i ofer o nouă viață.

— Cred, spuse Dors, că Imperiul a evitat o perioadă nedefinită de lupte inutile și de distrugere. Consolează-te cu asta, Doamnă Primar.

Dar Rashelle parcă nici nu auzise.

— Ațiția ani de pregătiri, pierduți într-o singură noapte.

Stătea acolo, învinsă, abătută, și părea să fi îmbătrînit cu douăzeci de ani.

— Era imposibil să se facă totul într-o singură noapte, spuse Dors. Coruperea ofițerilor dumneavoastră — dacă a avut loc — trebuie să fi necesitat multă vreme.

— La asta Demerzel este un maestru și este clar că l-am subestimat. Cum o fi făcut, nu știu — amenințări, mită, argumente subtile și înșelătoare. Este un maestru în arta de a lucra pe furiș și a trădării. Trebuia să mă fi așteptat.

După o pauză, continuă.

— Dacă ar fi luptat pe față împotriva noastră, n-aș fi avut nici o problemă în a distruge orice ar fi trimis el în luptă. Cine ar fi crezut că Wye va fi trădat, că un jurământ de credință va fi atât de ușor uitat?

Seldon găsi imediat un argument rațional:

— Dar am impresia că jurământul nu ți-a fost făcut ție, ci tatălui tău.

— Prostii, spuse Rashelle înverșunată. Când tatăl meu mi-a încredințat funcția de Primar, așa cum era îndreptățit să o facă, legal, mi-a transferat automat și jurămintele de credință care i-au fost făcute lui. De multă vreme se face așa. Se obișnuiește, într-adevăr, ca jurământul să fie repetat și noului conducător, dar asta este o formalitate și nu o cerință a legii. Se folosesc de faptul că sînt femeie ca scuză că au făcut pe ei de frică în fața răzbunării Imperiale, care nu ar fi venit niciodată dacă ar fi fost loiali și că au vibrat cu lăcomie la răsplata care le-a fost promisă. Și pe care nu o vor primi niciodată... după cum îl cunosc eu pe Demerzel.

Se întoarse repede spre Seldon.

— Pe tine te vrea, să știi. Pentru tine a lovit Demerzel în noi.

Seldon tresări.

— De ce pentru mine?

— Nu fi idiot. Pentru același motiv pentru care te-am vrut și eu... ca să te folosească, desigur.

Oftă, apoi continuă:

— Bine măcar că nu m-au trădat cu toții. Mai pot găsi încă soldați loiali... Sergent!

Sergentul Emmer Thalys intră, cu un pas ușor și prudent, care nu se potrivea cu dimensiunile lui. Uniforma sa era aranjată cu grijă, mustața lungă și blondă era amenințător curbată.

— Doamnă Primar, spuse el atrăgînd atenția asupra sa pocnind din călcîie.

Aparent, era același pachet de mușchi — după cum îl numise Hari — care asculta ordinele orbește, în necunoștință totală față de noua stare a lucrurilor.

Rashelle îi acordă lui Raych un zîmbet trist.

— Și tu ce mai faci, micuțule Raych? Aveam de gînd să te fac cineva. Se pare însă că n-am să mai pot.

— Bună, Cocoană... Doamnă, spuse Raych încurcat.

— Și aș fi făcut cineva și din tine, Dr. Seldon, spuse Rashelle, și trebuie să-ți cer iertare. Nu pot.

— Nu trebuie să aveți regrete din cauza mea, Doamnă.

— Ba da. Nu pot să-l las pe Demerzel să pună mîna pe tine. Ar fi o victorie prea mare pentru el și bine măcar că pot să-l privez de această satisfacție.

— N-ăm să lucrez pentru el, Doamnă, te asigur, mai mult decît aș fi lucrat pentru tine.

— Nu se pune problema să lucrezi. Se pune problema de a fi folosit. Adio, Dr. Seldon... Sergent, distru-l.

Sergentul își scoase imediat blaster-ul, iar Dors, cu un strigăt puternic, se aruncă înainte... dar Seldon se întinse după ea și o apucă de cot. Trase de ea cu disperare.

— Stai în spatele meu, Dors, altfel o să te omoare. Pe mine n-o să mă omoare. Și tu, Raych. Stai în spatele meu și nu te mișca.

Seldon îl înfruntă pe sergent.

— Eziți, Sergent, pentru că știi că nu poți să tragi. Eu te-aș fi putut uide acum zece zile, dar nu am făcut-o. Și atunci mi-ai dat cuvîntul de onoare că ai să mă protejezi.

— Ce mai aștepți? lătră Rashelle. Ți-am spus să-l omori, Sergent.

Seldon nu mai spuse nimic. Rămase pe loc în timp ce sergentul, cu ochii ieșiți din orbite, ținea nemișcat blaster-ul, îndreptat spre capul lui Seldon.

— Ai primit un ordin! țipă Rashelle.

— Iar eu am primit cuvîntul tău de onoare, spuse calm Seldon.

Și Sergentul Thalys spuse cu o voce sugrumată:

— Oricum ar fi, sînt dezonorat.

Mîna îi căzu, și blaster-ul zăngăni pe podea.

— Deci și tu mă trădezi! urlă Rashelle.

Înainte ca Seldon să poată face o mișcare sau ca Dors să poată scăpa din strînsoare, Rashelle apucă blaster-ul, îl îndreptă spre sergent și închise contactul.

Seldon nu mai văzuse pe nimeni pulverizat, pînă atunci. Cumva, poate din cauza numelui armei, se aștepta la un zgomot puternic, o explozie de carne și sînge. Însă acest blaster Wyen nu făcu nimic de acest fel. Ce organe o fi sfîrtecat el în pieptul sergentului, Seldon nu-și putu da seama. Dar sergentul, fără a-și schimba expresia, fără a schița vreo grimasă de durere, se prăbuși, fără nici o speranță și fără nici o îndoială mort.

Și Rashelle îndreptă apoi blaster-ul spre Seldon cu o hotărîre care înlătura orice urmă de speranță pentru el.

Însă, în momentul în care sergentul se prăbuși, intră în acțiune Raych. Băgîndu-se între Seldon și Rashelle, începu să dea cu frenezie din mîini.

— Cucoană, Cucoană, spuse el. Nu trage.

Un moment, Rashelle fu descumpănită.

— Dă-te la o parte, Raych, nu vreau să-ți fac vreun rău.

Acel moment de ezitare fu tot ceea ce Dors avea nevoie. Eliberându-se cu violență din strînsoarea lui Seldon, făcu un plonjon lung spre Rashelle. Rashelle căzu cu un strigăt, iar blaster-ul scăpă din nou pe podea.

Raych puse mîna pe el.

Seldon trase aer în piept, adînc și înfiorat.

— Raych, dă-mi mie ăla, spuse el.

Dar Raych se dădu înapoi.

— N-o s-o omori, Domnu' Seldon, nu-i așa? A fost bună cu mine.

— N-am să omor pe nimeni, Raych, spuse Seldon. Ea l-a omorît pe sergent și m-ar fi omorît și pe mine, dar n-a tras ca să nu te rănească pe tine și pentru asta o vom lăsa să trăiască.

Seldon era acum cel care se așezase, ținînd neglijent blaster-ul în mîna, în timp ce Dors scoase biciul neuronc din celălalt holster al sergentului mort.

Răsună o nouă voce.

— Acum o să am eu grijă de ea, Seldon.

Seldon ridică privirea și spuse, cuprins deodată de bucurie:

— Hummin! În sfîrșit!

— Îmi pare rău că a durat atîta, Seldon. Am avut multe de făcut. Ce mai faci, Dr. Venabili? Înțeleg că aceasta este Rashelle, fiica lui Mannix. Dar băiatul, cine este?

— Raych este un tînăr Dahlit, prieten de-al nostru, spuse Seldon.

Intrară niște soldați și, la un mic gest al lui Hummin, o ridicară pe Rashelle cu respect.

Dors, care fu în sfîrșit scutită de a o mai supraveghea pe cealaltă femeie, își scutură hainele cu mîinile și își aranjă bluza. Seldon își dădu deodată seama că el era tot în halat.

Rashelle, zbătîndu-se în mîinile soldaților cu o expresie de dispreț, arătă spre Hummin și i se adresă lui Seldon:

— Cine este ăsta?

— Este Chetter Hummin, prietenul și protectorul meu pe această planetă.

— Protectorul tău? rîse Rashelle ca o nebună. Tîmpitule! Idiotule! Omul ăsta este Demerzel și dacă o privești pe femeia ta, pe Venabili, ai să citești pe fața ei că știe perfect acest lucru. Ai fost tot timpul în mîinile lui, mult mai mult decît ai fost vreodată într-ale mele.

HUMMIN și Seldon stăteau la masă, în aceeași zi, singuri, și o perdea de tăcere se așternuse între ei.

De-abia spre sfârșitul mesei, Seldon se îndreptă și spuse cu o voce viaoie:

— Deci, domnule, cum să mă adresez? Mă gîndesc în continuare la dumneavoastră ca la „Chetter Hummin“, dar chiar dacă accept că sînteți altă persoană, sînt sigur că nu vă pot spune „Eto Demerzel“. Aveți o funcție înaltă, deci aveți un titlu, și nu știu care este adresarea corectă. Învățați-mă dumneavoastră.

Celălalt spuse pe un ton serios:

— Spune-mi „Hummin“... dacă nu te deranjează. Sau „Chetter“. Da, sînt Eto Demerzel, dar pentru tine sînt Hummin. De fapt, amîndoi sînt tot unul. Ți-am spus că Imperiul decade. Gîndesc că acest lucru este adevărat, în ambele mele ipostaze. Ți-am spus că vreau psihoistoria pentru că vreau să previn decăderea și prăbușirea, sau pentru ca să aducă o reînnoire și o revigorare în cazul că decăderea și prăbușirea nu vor putea fi evitate. Și *asta* o cred în ambele mele ipostaze.

— Dar mă aveai în mîinile tale... presupun că erai prin apropiere atunci cînd m-am întîlnit cu Maiestatea sa Imperială.

— Cu Cleon. Da, desigur.

— Și ai fi putut vorbi cu mine, atunci, exact așa cum ai făcut mai tîrziu, în rolul lui Hummin.

— Și așa fi realizat ce? În rolul lui Demerzel, am îndatoriri enorme. Trebuie să-l manevrez pe Cleon, care este un conducător bine intenționat, dar nu foarte capabil, și să am grijă, pe cît posibil, să nu facă greșeli. Trebuie să-mi fac datoria de a guverna Trantorul și Imperiul. Și, după cum vezi, a trebuit să cheltuiesc o grămadă de timp pentru a împiedica Sectorul Wye să facă rău.

— Da, știu, murmură Seldon.

— N-a fost ușor și am fost aproape de a rata totul. Am cheltuit ani întregi înfruntîndu-mă cu Mannix, înțelegîndu-i mișcările și plănuiind o contra-mutare la fiecare mutare a sa. N- am crezut niciodată că, atîta timp cît va fi în viață, își va transfera toate puterile în mîinile fiicei sale. Pe ea nu am studiat-o și nu eram pregătit pentru totala ei lipsă de prevedere. Spre deosebire de tatăl ei, a fost învățată să ia puterea de-a gata și nu avea nici o idee clară despre limitele sale. Așa că a pus mîna pe tine și m-a forțat să acționez înainte ca eu să fi fost de fapt pregătit.

— Și, ca urmare, aproape că m-ai pierdut pe mine. De două ori am stat în fața unei guri de blaster.

— Știu, aprobă Hummin din cap. Și am fi putut să te pierdem și în Upperside... alt accident pe care nu l-am putut prevedea.

— Dar de fapt nu mi-ai răspuns la întrebare. De ce m-ai făcut să cutreier tot Trantorul încercînd să scap de Demerzel, cînd de fapt chiar tu erai Demerzel?

— I-ai spus lui Cleon că psihoistoria era un concept pur teoretic, un fel de joacă matematică ce nu avea nici un sens practic. Poate că așa și era, dar dacă m-aș fi apropiat de tine pe cale oficială, eram sigur că ai să-ți menții părerea. Cu toate acestea, am fost atras de noțiunea de psihoistorie. M-am întrebat dacă nu cumva, în cele din urmă, ar putea să fie mai mult decît un simplu joc. Trebuie să înțelegi că nu vroiam doar să mă folosesc de tine, vroiam o psihoistorie adevărată și practică. Așa că te-am făcut, după cum ai spus, să cutreieri Trantorul cu înfricoșătorul Demerzel pe urmele tale. Am crezut că asta te va face să te concentrezi puternic. Ar face din psihoistorie ceva interesant, ceva mult deasupra unui joc matematic. Că vei încerca să o realizezi pentru Hummin, idealistul sincer, mai degrabă decît pentru Demerzel, lingăul Imperial. De asemenea, că vei putea arunca o privire asupra diverselor aspecte ale Trantorului și asta îți va fi de folos — mai mult decît dacă ai fi stat într-un turn de fildeș pe o planetă îndepărtată, înconjurat doar de colegi matematicieni. Am avut dreptate? Ai făcut vreun progres?

— În psihoistorie? spuse Seldon. Da, Hummin, am făcut. Am crezut că ai aflat.

— De unde să fi aflat?

— I-am spus lui Dors.

— Dar mie nu mi-ai spus. Oricum, spune-mi acum și mie. Asta-i o veste bună.

— Nu chiar, spuse Seldon. Am făcut numai un început foarte timid. Dar care *este* un început.

— Este un început care poate fi explicat unuia care nu este matematician?

— Cred că da. Vezi tu, Hummin, la început am văzut psihoistoria ca pe o știință care depinde de interacțiunea a douăzeci și cinci de milioane de lumi, fiecare cu o populație medie de patru miliarde. Este prea mult. Este imposibil să se lucreze cu ceva atît de complex. Dacă era să pot reuși, dacă se putea găsi o cale de a realiza psihoistoria, trebuia mai întîi să găsesc un sistem mai simplu. Așa că m-am gîndit să merg înapoi în timp și să lucrez cu o singură lume, unica lume ocupată de oameni în ceața istoriei, de dinainte de colonizarea

Galaxiei. În Mycogen se vorbea de o lume de origini, numită Aurora, iar în Dahl am auzit de o lume de origini numită Pământ. Am crezut că ar putea fi aceeași lume sub două nume diferite, dar ele se deosebeau prea mult într-un aspect-cheie pentru ca acest lucru să fie posibil. Și nici nu avea importanță. Se cunoșteau atât de puține despre fiecare lume și acest puțin era atât de învăluit de mituri și legende, încât nu exista nici o speranță ca psihoistoria să poată fi realizată cu ajutorul lor.

Se opri pentru a sorbi din sucul rece de fructe, ținându-și ochii ficși pe fața lui Hummin.

— Ei? spuse Hummin. Și atunci?

— Între timp, Dors mi-a povestit ceva căreia i-am spus povestea-cu-mîna-pe-coapsă. Nu avea nici o importanță anume, era doar o poveste hazoasă și absolut banală. Însă, ca urmare a ei, Dors mi-a povestit despre diferitele atitudini față de sex în diferite lumi și în diferite sectoare de pe Trantor. Mi-am dat seama că ea vorbea despre sectoarele Trantorului ca și cum ar fi fost lumi diferite. M-am gândit, fără a avea ceva clar în minte, că în loc de douăzeci și cinci de milioane de lumi, aveam de-a face cu douăzeci și cinci de milioane plus opt sute. Diferența părea ridicolă, așa că am uitat-o și nu m-am mai gândit la ea. Dar, continuă el, pe măsură ce am mers din Sectorul Imperial în Streeling, în Mycogen, în Dahl, în Wye, am observat eu însumi cît de diferite erau. Gîndul la Trantor — nu ca o lume, ci ca un complex de lumi — a devenit mai puternic, dar tot nu mi-a picat fisa. De-abia atunci cînd am auzit-o pe Rashelle... vezi, a fost bine că în cele din urmă am fost capturat de Wye, și a fost bine că pripeala Rashellei a făcut-o să-și construiască grandioasele planuri pe care mi le-a împărtășit. După cum spuneam, am auzit-o pe Rashelle spunînd că ea nu vroia decît Trantorul și cîteva lumi din imediata vecinătate. Era el însuși un Imperiu, spunea ea, și a renunțat la celelalte lumi numindu-le „nimicuri îndepărtate“. Atunci, într-o clipă, am văzut clar ceea ce a stat multă vreme ascuns în subconștientul meu. Trantor, singur, avea un sistem social extrem de complex, fiind o lume aglomerată constituită din opt sute de lumi mai mici. Era un sistem suficient de complex pentru a putea da un sens psihoistoric și, în același timp, suficient de simplu, în comparație cu întreg Imperiul, pentru a putea-o face practică. Și provinciile, cele douăzeci și cinci de milioane de lumi? ai să mă întrebi. Ele erau „nimicuri îndepărtate“. Desigur, ele afectează Trantorul și sînt afectate de Trantor, dar acestea sînt efectele secundare. Dacă în primă aproximație, aș fi putut face psihoistoria practică doar pentru Trantor, efectele minore ale Provinciilor s-ar putea adăuga ca modificări ulterioare. Înțelegi ce vreau să spun?

Căutam o singură lume cu ajutorul căreia să-mi pot pune psihoistoria în practică și o căutam în trecutul îndepărtat, când de fapt acea unică lume pe care o doream se afla *chiar în acel moment* sub picioarele mele.

– Minunat! spuse Hummin cu o plăcere și o ușurare vizibile.

– Dar acum, trebuie să mă pun pe treabă. Trebuie să studiez Trantorul în detaliu. Trebuie să inventez matematica cu care să lucrez. Dacă am noroc și am să-mi trăiesc viața, s-ar putea să dau răspunsurile înainte de a muri. Dacă nu, cineva va trebui să-mi continue munca. De asemenea, se poate întâmpla și ca Imperiul să se prăbușească și să se sfârșim înainte ca psihoistoria să devină o tehnică utilizabilă.

– Am să fac totul pentru a te ajuta.

– Știu, spuse Seldon.

– Ai încredere în mine, în ciuda faptului că sînt Demerzel?

– În totalitate. Absolut. Dar asta din cauză că *nu* ești Demerzel.

– Ba sînt, insistă Hummin.

– Ba nu ești. Personajul Demerzel este inventat, la fel ca și personajul Hummin.

– Ce vrei să spui?

Hummin deschise larg ochii și se îndepărtă puțin de Seldon.

– Vreau să spun că probabil ai ales numele de „Hummin” încercînd să denaturezi ceea ce de fapt vroia să însemne. „Hummin” este o pronunție greșită a lui „uman”, nu-i așa?

Hummin nu răspunse. Continua să îl privească fix pe Seldon.

Și, în cele din urmă, Seldon spuse:

– Pentru că tu nu ești un om, nu-i așa, „Hummin/Demerzel”? Tu ești un robot.

DORS

SELDON, HARI —... De obicei, lumea se gîndește la Hari Seldon doar în legătură cu psihoistoria; el este văzut ca personificarea matematicii și a schimbărilor sociale. Nu încapă nici un dubiu că el însuși a încurajat acest lucru, pentru că nicăieri în scrierile sale nu a dat nici o idee despre cum a ajuns să rezolve diversele probleme ale psihoistoriei. Din cele scrise de el, progresele sale în gîndire ar fi putut să fie datorate în întregime inspirației. Nu vorbește nicăieri de căile întunecate pe care a bîjbîit sau de direcțiile greșite în care a apucat.

... Cît despre viața sa particulară, aceasta este o pată albă. Știm cîteva lucruri, foarte puține, despre părinții și frații săi. Singurul său fiu, Raych Seldon, a fost adoptat, asta se știe, dar nu se știe cum a avut loc acest lucru. În ceea ce o privește pe soția sa, nu știm decît că a existat. Este clar că Seldon a vrut să fie o enigmă în toate aspectele existenței sale care nu priveau psihoistoria. Ca și cum a avut sentimentul — sau a vrut să creeze sentimentul — că el nu a trăit, el doar a psihoistorisit.

ENCYCLOPEDIA GALACTICA

91

HUMMIN stătea calm — nu i se mișca nici un mușchi — privindu-l în continuare pe Hari Seldon, iar Seldon, de cealaltă parte a mesei, aștepta. Hummin, gîndea el, era cel care trebuia să vorbească primul.

Hummin vorbea, dar nu spusese decît:

— Un robot? Eu?... Bănuiesc că prin robot înțelegi o ființă artificială, ca obiectul pe care l-ai văzut în Sacratorium-ul din Mycogen.

— Nu chiar, spusese Seldon.

— Nu din metal? Nu prelucrat? Nu un simulacru fără viață?

Hummin spusese acestea fără nici o urmă de amuzament.

— Nu. Să ai viață artificială nu înseamnă neapărat să fii făcut din metal. Vorbesc de un robot care în aparență nu se deosebește de oameni.

— Dacă nu se deosebește, Hari, atunci cum îl poți tu deosebi?

— Nu după *înfățișare*.

— Explică-te.

— Hummin, în timp ce fugeam de acel tu care erai Demerzel, am auzit vorbindu-se de două lumi străvechi, după cum ți-am mai spus — Aurora și Pământ. Despre ficcare se vorbea ca despre prima lume, sau singura lume. În ambele cazuri se vorbea despre roboți, dar cu sentimente diferite.

Seldon îl privi atent pe omul care se afla de cealaltă parte a mesei, întrebându-se dacă va da vreun semn, în vreun fel, că era mai puțin decît un om... sau mai mult.

— Cînd se vorbea despre Aurora, spuse el, se amintea de un robot renegat, un dezertor, unul care a trădat cauza. Cînd se vorbea despre Pământ, se amintea despre un robot erou, unul care a reprezentat salvarea. E chiar așa o eroare să presupui că se vorbea despre același robot?

— Și era? murmură Hummin.

— Eu așa m-am gîndit, Hummin. Am gîndit că Pământ și Aurora au fost două lumi separate, coexistînd în timp. Nu știu care a fost prima. Din aroganța și din sentimentul evident de superioritate al Mycogenienilor, aș putea presupune că Aurora a fost lumea de origini și că îi disprețuia pe Terrieni, care s-au tras din ei... sau au degenerat din ei.

— Pe de altă parte, spuse el în continuare, Mama Rittah, care mi-a vorbit despre Pământ, era convinsă că Pământ era vatra originală a omenirii și, cu certitudine, poziția neînsemnată și izolată a Mycogenienilor într-o Galaxie cu cvadrilioane de oameni care nu cunosc nimic despre strania origine Mycogeniană ar putea însemna că Pământ a fost lumea de origini, și că Aurora a fost vlăstarul degenerat. Nu pot să-mi dau seama, dar îți explic felul în care am gîndit, astfel încît să înțelegi concluziile mele finale.

Hummin aprobă, dînd din cap.

— Înțeleg unde vrei să ajungi, spuse el. Te rog să continui.

— Lumile se dușmăneau. Mama Rittah așa a lăsat să se înțeleagă. Cînd îi compar pe Mycogenieni, care par să reprezinte Aurora, cu Dahliji, care par să reprezinte Pământ, presupun că Aurora — fie că a fost prima sau a doua — era indiscutabil cea mai avansată. Cea care putea produce roboți mai sofisticăți, chiar și din aceia care să semene perfect ca înfățișare cu oamenii. Deci, un astfel de robot a fost inventat și construit în Aurora. Dar a abandonat Aurora, pentru că era un renegat. Pentru oamenii de pe Pământ a fost un erou, deci probabil că s-a alăturat Terrei. De ce a făcut asta, care au fost motivele lui, nu știu.

— Vorbești despre el ca și când ar fi fost un om, spuse Hummin.
— Poate, dar așa cum stai tu acum în fața mea, spuse Seldon, îmi este greu să mă gândesc la el ca la un simplu obiect. Mama Rittah era convinsă că robotul crou — robotul *ei* crou — încă există, că va reveni atunci când va fi nevoie de el. Nu văd nimic aberant la gândul că există un robot nemuritor sau cel puțin la cel al unui robot care este nemuritor atîta vreme cît își poate înlocui organele uzate.

— Chiar și creierul? întrebă Hummin.

— Chiar și creierul. Nu știu nimic despre roboți, dar presupun că un creier nou ar putea fi re-înregistrat de la cel vechi... Și Mama Rittah a făcut aluzie la niște puteri mentale neobișnuite... M-am gândit: „așa trebuie să fie“. Oi fi eu, în anumite privințe, un romantic, dar nu sînt chiar atît de romantic încît să cred că un robot poate schimba cursul istoriei trecînd pur și simplu dintr-o tabără într-alta. Un robot nu poate să asigure victoria Terrei, nici să pecetluiască înfrîngerea Aurorei... decît dacă are niște caracteristici neobișnuite, de excepție.

— Îți dai seama, Hari, spuse Hummin, că ai de-a face cu legende, legende care au putut fi deformatе într-o asemenea măsură de-a lungul secolelor și mileniilor, încît au dat o aură de supranatural pînă și celor mai banale evenimente? Poți să crezi într-un robot care nu numai că are o înfățișare umană, dar mai și trăiește etern și are puteri mentale? Ești sigur că nu începi să crezi în supraoameni?

— Știu foarte bine ce sînt legendele și nu sînt unul care să poată fi păcălit de ele și făcut să creadă gogorițe. Totuși, atunci cînd legendele sînt sprijinite de anumite evenimente stranii pe care le-am văzut — și chiar le-am trăit — cu însumi...

— Cum ar fi?

— Hummin, te-am întîlnit și am avut încredere în tine de la bun început. Da, m-ai ajutat împotriva acelor doi huligani cînd ai fi putut să n-o faci și asta mi-a creat o stare de spirit favorabilă ție, pentru că atunci nu mi-am dat seama că erau mercenarii tăi, care făceau ceea ce tu i-ai învățat să facă... Dar asta nu contează.

— Nu, spuse Hummin.

În vocea sa se putea distinge — în sfîrșit — o umbră de amuzament.

— Am avut încredere în tine. M-am lăsat foarte ușor convins să nu merg acasă pe Helicon și să încep să cutreier Trantorul. Am crezut tot ceea ce mi-ai spus, fără să pun nimic la îndoială. M-am lăsat cu totul în mîinile tale. Acum că privesc înapoi, mă văd pe mine ca și cum *nu* aș fi fost eu însumi. Nu sînt un individ ușor de manevrat și totuși am fost manevrat. Mai mult decît atît, nici măcar nu mi s-a părut

ciudad că mă comportam atît de contradictoriu în comparație cu felul meu normal de a fi.

— Tu te cunoști cel mai bine, Hari.

— Și n-am fost numai eu. Cum se face că Dors Venabili, o femeie minunată, cu o carieră în față, a putut să-și abandoneze cariera pentru ca să mă însoțească pe mine în fuga mea? Cum se face că și-a riscat viața pentru mine, pîrînd să-și asume, ca pe un fel de datorie sfîntă, sarcina de a mă proteja și să vrea sincer să o facă? Doar din cauză că i-ai cerut tu?

— Dar i-am cerut asta, Hari.

— Totuși, nu-mi dă impresia că ar fi genul de persoană care să-și schimbe atît de radical viața doar pentru că i-a cerut-o cineva. Și nici nu pot să cred că a făcut-o din cauză că s-a îndrăgostit la nebunie de mine, așa, la prima vedere, și n-a mai avut ce face. Aș fi dorit eu să fie așa, dar ea pare foarte stăpîină pe sentimentele ei, mai mult — îți spun sincer — decît sînt eu pe sentimentele mele față de ea.

— Nu te condamni, spuse Hummin. Este o femeie minunată.

Seldon continuă:

— Cum se face, de asemenea, că Sunmaster Fourteen, un monstru de aroganță, care conduce un popor înțepenit în propria sa îngîmfare, a fost de acord să găzduiască membri de trib ca Dors și cu mine și să se poarte frumos cu ei... pe cît de frumos se pot purta Mycogenienii. După ce am încălcat toate regulile, am comis toate sacrilegiile, cum se face că totuși ai putut să-l convingi să ne lase să plecăm? Cum ai putut convinge familia Tisilver, cu prejudecățile ei meschine, să ne găzduiască? Cum poți să te simți pretutindeni în largul tău, să fii prieten cu toată lumea, să influențezi orice persoană, indiferent de particularitățile sale? Că tot veni vorba, cum reușești să-l manevrezi pe Cleon? Și, dacă el este privit ca un individ maleabil și ușor de manevrat, atunci cum de-ai putut să-l manevrezi pe tatăl său care, din cîte se știe, a fost un tiran dur și capricios? Cum ai reușit să faci toate astea? Și, în primul rînd, cum se face că Mannix IV a irosit zeci de ani punînd pe picioare o armată fără de pereche, una care era imbatabilă sub orice aspect și care s-a năruit atunci cînd fiica sa a încercat să o folosească? Cum i-ai determinat pe toți să joace jocul Renegatului?

— Probabil, spuse Hummin, asta înseamnă că sînt o persoană plină de tact, obișnuită să aibă de-a face cu oameni de toate felurile. Că dețin o poziție prin care am putut face servicii unor oameni importanți și că această poziție îmi dă posibilitatea de a face și în viitor servicii. Se pare că nimic din ceea ce am făcut nu implică supranaturalul.

— Nimic din ceea ce ai făcut? Nici chiar neutralizarea armatei Wyene?

— N-au vrut să fie conduși de o femeie.

— Știau de multă vreme că Primarul putea oricînd să renunțe la prerogativele sale sau că atunci cînd va muri, Rashelle va fi noul lor Primar. Și totuși nu au arătat nici un fel de nemulțumire... pînă cînd ai considerat tu că este momentul să o arate. Dors te-a descris odată ca fiind un om deosebit de convingător. Și așa și ești. Mai convingător decît orice om. Dar nu ești mai convingător decît un robot nemuritor cu puteri mentale neobișnuite... Deci, Hummin?

— Ce aștepti de la mine, Hari? spuse Hummin. Te aștepti să recunosc că sînt un robot? Că doar *arăt* ca un om? Că sînt nemuritor? Că am o putere mentală neobișnuită?

Seldon se aplecă spre Hummin, care stătea de cealaltă parte a mesei.

— Da, Hummin, asta aștept. Aștept să-mi spui adevărul și cred cu tărie că tot ceea ce ai menționat adineauri *este* adevărat. Tu, Hummin, ești robotul pe care Mama Rittah l-a numit Da-Nee, prietenul lui Ba-Lee. Trebuie să te dai bătut. Nu ai de ales.

92

ERA CA ȘI CUM se aflau într-un mic univers, numai al lor. Acolo, în mijlocul Sectorului Wye, cu armata Wyenă dezarmată de forțele Imperiale, stăteau în liniște. Acolo, în mijlocul evenimentelor care erau privite de întreg Trantorul — și probabil de întreaga Galaxie — exista o mică sferă complet izolată, în interiorul căreia Seldon și Hummin își jucau jocul lor de atac și de apărare — Seldon încercînd din răspuțuri să impună o nouă realitate, Hummin nefăcînd nimic pentru a o accepta.

Seldon nu se temea că vor fi întrerupți. Era sigur că sfera în care se aflau ei avea o frontieră ce nu putea fi străpunsă, că puterile lui Hummin — nu, puterile *robotului* — îi vor ține pe toți la distanță pînă ce jocul se va sfîrși.

În cele din urmă, Hummin spuse:

— Ești un tip ingenios, Hari, dar nu văd de ce trebuie să recunosc că sînt un robot și de ce nu am de ales. Tot ceea ce ai spus tu poate fi adevărat în fapt — propria ta comportare, comportarea lui Dors, a lui Sunmaster, a Tisilver-ilor, a generalilor Wyeni — totul. Totul poate că s-a întîmplat așa cum spui tu, dar asta nu implică automat că *interpretarea* ta este corectă. Sînt sigur că tot ceea ce s-a întîmplat poate avea o explicație firească. Ai avut încredere în mine pentru că

ai acceptat cele ce ți-am spus; Dors a simțit că siguranța ta este importantă pentru că a simțit că psihoistoria este crucială, ea însăși fiind istoric; Sunmaster și Tisilver îmi erau îndatorați pentru că le-am făcut niște servicii despre care tu nu știi nimic, generalii Wyeni au fost nemulțumiți că erau conduși de o femeie, și nimic altceva. De ce trebuie să ne gândim la supranatural?

— Ascultă aici, Hummin, crezi într-adevăr că Imperiul decade, și crezi într-adevăr că trebuie întreprins ceva pentru a-i împiedica prăbușirea, sau pentru a-i amortiza căderea?

— Într-adevăr, așa cred.

Seldon fu sigur că declarația lui Hummin era sinceră.

— Și vrei într-adevăr ca eu să pun la punct detaliile psihoistoriei? Simți că tu singur nu poți face acest lucru?

— Nu sînt capabil.

— Și crezi că doar eu pot stăpîni psihoistoria... deși chiar și eu mă îndoiesc uneori de mine?

— Da.

— Și deci crezi că dacă există vreun mod prin care poți să mă ajuți, trebuie să o faci.

— Da.

— Sentimentele personale... argumentele egoiste... nu-și au aici locul?

Un zîmbet slab și foarte scurt traversă fața gravă a lui Hummin, și Seldon simți un imens și arid deșert de oboseală în spatele comportamentului calm al lui Hummin.

— Am avut o lungă carieră, spuse Hummin, în care m-am deprins să nu dau nici o atenție sentimentelor personale sau argumentelor egoiste.

— Atunci îți cer ajutorul. Pot pune la punct psihoistoria plecînd doar de la Trantor, dar am să dau peste dificultăți. Aș putea trece de ele, dar aș face-o mult mai ușor dacă aș ști unele evenimente-cheie. De exemplu, care a fost prima lume a omenirii, Pămînt sau Aurora? Sau alta? Care era relația dintre Pămînt și Aurora? Galaxia a fost colonizată numai de una dintre ele, sau de amîndouă? Dacă numai de către una, atunci de ce nu și de cealaltă? Dacă de către amîndouă, atunci cum s-a procedat? Există lumi care se trag din amîndouă, sau numai din una? Cum s-a ajuns să se renunțe la roboți? Cum a ajuns tocmai Trantorul să fie lumea Imperială și nu altă planetă? Ce s-a întîmplat între timp cu Pămînt și Aurora? Sînt o mie de întrebări pe care le-aș putea pune acum și o sută de mii care ar putea veni pe măsură ce avansez. O să mă lași să rămîn neștiutor, Hummin, și să dau greș, cînd ai putea să mă informezi și să mă ajuți să reușesc?

— Dacă eu aş fi robotul, spuse Hummin, aş avea eu loc destul în creier pentru douăzeci de mii de ani de istorie a milioane de lumi diferite?

— Nu cunosc care este capacitatea creierului robotic. Nu ştiu care este capacitatea creierului tău. Dar dacă nu ai atîta capacitate, atunci informaţia pe care nu o poţi purta cu tine sînt sigur că ai înregistrat-o într-un loc sigur şi într-un mod care să-ţi permită să apelezi la ea. Şi dacă tu ai informaţia, iar eu am nevoie de ea, cum poţi să negi şi să refuzi să mi-o oferi? Şi dacă nu poţi să mă refuzi, cum poţi să negi că eşti un robot? — *acel* robot? Renegatul.

Seldon se dădu pe spate şi inspiră adînc.

— Aşa că te întreb din nou: Eşti *acel* robot? Dacă vrei psihoistoria, trebuie să recunoşti. Dacă negi în continuare că eşti robot şi dacă mă convingi că nu eşti, atunci şansele mele de a realiza psihoistoria devin mult, mult mai mici. Deci, tu trebuie să decizi. Eşti robot? Eşti Da-Nce?

Şi Hummin spuse, imperturbabil ca de obicei:

— Argumentele tale sînt imbatabile. Sînt R. Daneel Olivaw. „R“ vine de la „robot“.

93

R. DANEEL OLIVAW vorbea în continuare calm, dar Seldon avu impresia că vocea lui suferise o modificare subtilă, ca şi cum vorbea mai uşor, acum că nu mai trebuia să joace un rol.

— Timp de douăzeci de mii de ani, spuse Daneel, nimeni n-a ghicit că eram robot, decît dacă doream eu să ghicească. În parte, din cauză că oamenii au renunţat la roboţi cu atît de mult timp în urmă, încît foarte puţini îşi aduc aminte că aceştia au existat vreodată. Şi, în parte, pentru că eu am posibilitatea de a detecta şi de a influenţa sentimentele umane. Cu detectarea nu am nici o problemă, dar influenţarea este dificilă, din motive legate de natura mea robotică — deşi pot influenţa oricînd doresc. Am posibilitatea, dar trebuie să ţin cont de dorinţa mea de a nu mă folosi de această posibilitate. Încerc să nu mă amestec decît atunci cînd nu am de ales. Iar atunci cînd mă amestec, rareori fac altceva decît să accentuez, cît mai puţin posibil, ceea ce deja există. Iar dacă scopurile mele pot fi atinse fără să influenţez pe nimeni, atunci nu influenţez. N-a fost necesar să-l forţez pe Sunmaster Fourteen să vă dea găzduire — ai observat că îi spun „forţare“, deoarece pentru mine nu este un lucru plăcut. N-a trebuit să-l forţez pentru că îmi era dator pentru nişte servicii făcute, iar el este un om de onoare, dincolo de toate ciudăţeniile pe care le-ai

observat la el. A doua oară, e drept, l-am influențat, atunci cînd în ochii lui ați comis sacrilegiul, dar l-am influențat foarte puțin. Nu ardea de nerăbdare să vă predea autorităților Imperiale, care lui nu îi sînt pe plac. Nu am făcut decît să accentuez puțin această aversiune față de ele și mi-ați fost încredințați, acceptînd argumentele pe care i le-am oferit și pe care, în alte împrejurări, le-ar fi considerat probabil simple amăgeli. Și nici pe tine n-a fost nevoie să te influențez cîte știe ce. Nici tu nu aveai încredere în Imperiali. Majoritatea oamenilor nu au astăzi încredere în ei și asta este un factor important în decăderea și deteriorarea Imperiului. Mai mult decît atît, erai mîndru de conceptul de psihoistorie, mîndru că tu ai fost cel care l-ai inventat. Nu te-ar fi deranjat să dovedești că este și un lucru practic. Asta ți-ar fi satisfăcut și mai mult orgoliul.

Seldon se încruntă și spuse:

— Scuză-mă, Domnule Robot, dar eu nu știam că sînt așa un monstru orgolios.

Daneel zîmbi cu blîndețe. Continuă:

— Nu ești deloc un monstru orgolios. Îți dai perfect seama că nu este nici frumos și nici util să te lași condus de orgoliu, așa că încerci să ți-l stăpînești. Dar la fel de bine ai putea să nu fii de acord să te lași condus de *orice* sentiment. În ambele cazuri, nu poți face nimic. Deși încerci să-ți ascunzi orgoliul, pentru propria ta liniște sufletească, de mine nu îl poți ascunde. Există acolo, oricîtă osteneală ți-ai da să îl ascunzi. N-a trebuit decît să îl accentuez puțin și imediat ai fost dispus să ieși hotărîrea de a te ascunde de Demerzel. Decizie la care, cu un moment înainte, te-ai fi opus. Și ai fost dispus să lucrezi la psihoistorie, cu rîvnă, lucru pe care doar cu o clipă înainte nu ți l-ai fi închipuit posibil. M-am gîndit că nu mai era nevoie să ating nimic altceva și așa ai ajuns la teoria asta despre roboți. Dacă aș fi prevăzut această posibilitate, aș fi înlăturat-o, dar clarviziunea și posibilitățile mele nu sînt infinite. Acum nici nu îmi pare rău că am fost descoperit, pentru că argumentele tale au fost corecte și este important ca tu să știi cine sînt și că mă folosesc de ceea ce sînt pentru a te ajuta. Sentimentele, dragul meu Seldon, sînt un motor puternic pentru faptele oamenilor, mult mai puternic decît își închipuie ei, și nu îți poți da seama cît de mult se poate face dacă te atingi de ele cituși de puțin. Și cît de mult eșii eu să fac așa ceva.

Seldon respira greu, încercînd să se închipuie pe sine ca un om condus de orgoliu. Nu-i plăcea deloc asta.

— Și de ce eșii? spuse el.

— Pentru că este foarte ușor să întreci măsura. A trebuit să o opresc pe Rashelle ca să nu transforme Imperiul într-o anarhie feudală. Aș fi putut supune repede câteva minți și rezultatul ar fi fost o revoltă sîngeroasă. Bărbații sînt bărbați — iar generalii Wyeni sînt aproape cu toții bărbați. Nu e greu să trezești într-un bărbat resentimentul și teama latentă față de femeie. Poate că asta este o problemă biologică pe care eu, ca robot, nu o înțeleg pe deplin. Nu a trebuit decît să accentuez puțin acest sentiment, spuse el în continuare, pentru a produce o fisură în planurile ei. Dacă aș fi mers un singur milimetru mai departe, aș fi pierdut ceea ce vroiam — un transfer de putere fără vărsare de sînge. Nu doream decît ca armata ei să nu opună rezistență atunci cînd vor sosi soldații mei. Nimic mai mult.

Daneel se opri, ca pentru a-și alege cuvintele, apoi spuse:

— Nu vreau să intru în matematicile creierului meu pozitronic. Este peste puterea mea de înțelegere, deși probabil că tu ai putea înțelege, dacă ți-ai da osteneala. Oricum, eu sînt condus de cele Trei Legi ale Roboților, care sînt formulate — de fapt, au fost formulate cu mult timp în urmă — astfel: „Unu. Un robot nu are voie să facă rău unui om sau, prin neintervenția sa, să permită ca un om să fie vătămat. Doi. Un robot trebuie să asculte ordinele date de oameni, cu excepția cazurilor cînd aceste ordine intră în contradicție cu prima lege. Trei. Un robot trebuie să-și protejeze propria existență, atîta vreme cît această protecție nu intră în contradicție cu Prima sau cu a Doua Lege“. Dar am avut un... prieten, acum douăzeci de mii de ani. Alt robot. Nu ca mine. El nu putea fi luat drept un om, dar el era cel care avea puterile mentale și prin el le-am cîștigat și eu pe ale mele. Lui i s-a părut că trebuie să existe o lege și mai generală decît celelalte Trei Legi. I-a zis Legea Zero, pentru că zero vine înainte de unu. Ea sună astfel: „Zero. Un robot nu are voie să facă rău omenirii sau, prin neintervenția sa, să permită ca omenirea să fie vătămată“. Atunci Prima Lege trebuie citită astfel: „Unu. Un robot nu are voie să facă rău unui om sau, prin neintervenția sa, să permită să fie vătămat, cu excepția cazurilor în care acest lucru intră în contradicție cu Legea Zero“. Iar celelalte legi trebuie modificate în mod corespunzător. Înțelegi?

Daneel se opri, cu o figură serioasă, și Seldon spuse:

— Înțeleg.

Daneel continuă:

— Necazul este, Hari, că un om este ușor de identificat. Eu nu m-aș înșela deloc. Este ușor să-ți dai seama ce anume va face rău unui om și ce nu — sau, în sfîrșit, destul de ușor. Dar ce este omenirea? La ce anume ne referim atunci cînd vorbim despre omenire? Și cum se

definește ceea ce este rău pentru omenire? Când anume va face o acțiune mai mult bine decât rău omenirii în ansamblu și cum poți să-ți dai seama? Robotul care a enunțat pentru prima oară Legea Zero a murit — a devenit permanent inactiv — din cauză că a fost obligat să acționeze într-un mod care credea că va salva omenirea, dar totuși nu era sigur că o va salva. Și inactivându-se, a lăsat Galaxia în grija mea. De atunci, mă străduiesc. Am intervenit cât mai puțin posibil, lăsându-i pe oameni să judece singuri ceea ce era mai bine pentru ei. Ei puteau să riște; eu nu. Ei puteau să nu-și atingă țelul; eu nu puteam îndrăzni. Ei puteau face rău, neintenționat; dacă eu aș fi făcut rău, m-aș fi dezactivat. Legea Zero nu-mi dă voie să fac rău, nici măcar neintenționat. Dar din când în când, sînt obligat să intervin. Faptul că încă funcționez arată că acțiunile mele au fost moderate și discrete. Însă, pe măsură ce Imperiul a început să decadă și să se prăbușească, a trebuit să intervin din ce în ce mai des și de cîteva decenii încoace, sînt obligat să joc rolul lui Demerzel, încercînd să conduc guvernul astfel încît să împiedic ruina... Și continui să funcționez, vezi? Când ți-ai ținut discursul la Convenția Dcenală, mi-am dat seama imediat că psihoistoria era un mijloc care ar fi putut face posibilă identificarea a ceea ce era bine sau rău pentru omenire. Cu ajutorul ei, deciziile pe care le-ar lua oamenii ar fi mai puțin oarbe. Aș putea avea chiar încredere în oameni că vor lua aceste decizii, iar eu m-aș păstra iarăși pentru cazurile de cea mai mare urgență. Așa că am aranjat repede ca Cleon să afle de discursul tău și să te cheme. Apoi, cînd am auzit de neîncrederea ta în utilitatea psihoistoriei, am fost obligat să găsesc o cale ca să te fac totuși să încerci măcar. Înțelegi, Hari?

Copleșit, Seldon spuse:

— Înțeleg, Hummin.

— Pentru tine, în acele rare ocazii cînd te voi putea întîlni, trebuie să rămîn Hummin. Dacă ai nevoie, am să-ți dau orice informație îți trebuie — în măsura în care o posed — și, în rolul lui Demerzel, am să te protejiez pe cît posibil. Iar despre Daneel nu trebuie să vorbești niciodată.

— Nici n-aș avea interesul, se grăbi Seldon să spună. Din moment ce am nevoie de ajutorul tău, s-ar ruina totul dacă ți-aș pune bețe în roate.

— Da, știu că n-ai interesul să o faci.

Daneel zîmbi obosit.

— La urma urmei ești destul de orgolios, să vrei să-ți asumi tu singur responsabilitatea psihoistoriei. Nu vei dori ca altcineva să afle — vrcodată — că ai avut nevoie de ajutorul unui robot.

Seldon se îmbujoră.

— Nu sînt...

— Ba ești, chiar dacă te prefaci în sinea ta că nu ești. Și este un lucru important, pentru că am să accentuez acest sentiment suficient astfel încît nu vei fi capabil să vorbești vreodată despre mine celorlalți oameni. Niciodată nu-ți va trece prin cap să faci așa ceva.

— Bănuiesc că Dors știe..., spuse Seldon.

— Știe de mine. Și nici ea nu poate vorbi celorlalți de mine. Acum că amîndoi știți ce sînt eu, puteți vorbi liber despre mine, dar numai cînd sînteți între voi, niciodată cînd este altcineva de față.

Dancel se ridică.

— Hari, acum trebuie să merg la treburile mele. În curînd, tu și Dors veți fi aduși înapoi în Sectorul Imperial...

— Puștiul, Raych, trebuie să vină cu mine. Nu pot să-l las singur. Și mai este un tînăr Dahlit pe nume Yugo Amaryl...

— Înțeleg. Raych va veni și el, iar tu poți să-ți ajuți prietenii cum dorești. Vom avea grijă de voi toți așa cum trebuie. Și vei lucra la psihoistorie. Vei primi ajutoare. Vei avea toate computerele de care ai nevoie și tot materialul de referință. Eu am să intervin cît mai puțin posibil și dacă vederile tale întîlnesc o opoziție care nu pune în pericol misiunea, atunci va trebui să te descurci singur.

— Așteaptă, Hummin, spuse Seldon insistent. Ce se întîmplă dacă, în ciuda ajutorului tău și a strădaniilor mele, se va dovedi că psihoistoria nu poate fi făcută practică? Dacă dau greș?

Dancel se ridică.

— În acest caz, am un al doilea plan pregătit. Unul la care lucrez de mult, pe o altă lume și în alt mod. Și el este foarte dificil și, în anumite privințe, mai radical decît psihoistoria. Și el ar putea să se dovedească imposibil de aplicat, dar șansa de succes este mai mare dacă mergem pe două căi în loc de una. Ascultă sfatul meu, Hari, continuă Dancel. Dacă va veni vremea cînd vei fi în stare să poți realiza un procedeu prin care să previi ca cel mai rău lucru să se întîmple, gîndește-te la două astfel de procedee. Dacă unul cade, poți să continui cu celălalt. Imperiul trebuie consolidat sau reconstruit pe o nouă fundație. Creează două astfel de procedee, dacă este posibil.

Spuse în continuare:

— Acum trebuie să mă întorc la treaba mea obișnuită, iar tu trebuie să te întorci la ale tale. Vom avea grijă de tine.

Cu un ultim semn din cap, se ridică și plecă.

Seldon privi în urma lui și spuse încet:

— Mai întîi trebuie să vorbesc cu Dors.

DORS SPUSE:

— Palatul este liber. Rashelle nu va păți nimic — din punct de vedere fizic. Iar tu te vei întoarce în Sectorul Imperial, Hari.

— Și tu, Dors? întrebă Seldon cu o voce înceată și încordată.

— Presupun că am să mă întorc înapoi la Universitate, spuse ea. Mi-am neglijat munca, mi-am abandonat studenții.

— Nu, Dors, ai o sarcină mai în portantă.

— Care este aia?

— Psihoistoria. Nu pot să abordez problema fără tine.

— Ba sigur că poți. Sînt total analfabetă în ce privește matematica.

— Iar eu în istorie... și avem nevoie unul de celălalt.

Dors rîse.

— Bănuiesc că, din punct de vedere al matematicii, ești un geniu. Eu, ca istoric, sînt doar competent, în nici un caz nu dau pe dinafară. Vei găsi oricîți istorici dorești care te vor servi mai bine decît mine.

— În acest caz, Dors, lasă-mă să-ți explic că psihoistoria are nevoie de mai mult decît un matematician și un istoric. Mai este nevoie, de asemenea, de dorința de ataca o problemă care s-ar putea să dureze o viață întreagă pînă să poată fi rezolvată. Fără tine, Dors, nu voi avea această dorință.

— Ba sigur că o vei avea.

— Dors, dacă nu vei fi cu mine, nu vreau să o am.

Dors îl privi cu atenție pe Seldon.

— Este o discuție inutilă, Hari. Hummin va lua hotărîrea. Dacă mă trimite înapoi la Universitate...

— N-o să te trimită.

— De unde știi?

— Din cauză că am să-i spun verde-n față. Dacă te trimite înapoi la Universitate, eu mă întorc pe Helicon și Imperiul n-are decît să continue să se prăbușească.

— Nu vorbești serios.

— Ba vorbesc foarte serios.

— Nu îți dai seama că Hummin poate să facă astfel încît să-ți modifice sentimentele și *vei lucra* la psihoistorie... chiar și fără mine?

Seldon dădu din cap.

— Hummin nu va lua o astfel de decizie arbitrară. Am vorbit cu el. Nu îndrăznește să influențeze chiar atît de mult mintea omenească, pentru că este limitat de ceea ce el numește Legile Robotilor. Să-mi modifice intențiile pînă la punctul în care să nu vreau să fii cu mine,

Dors, ar însemna o modificare pe care nu poate risca să o facă. Pe de altă parte, dacă mă lasă în pace și dacă tu vii împreună cu mine să lucrăm la proiect, va avea ceea ce dorește — o adevărată șansă pentru psihoistorie. De ce să nu fie de acord cu varianta asta?

Dors dădu din cap.

— S-ar putea să nu fie de acord pentru motive pe care le știe numai el.

— De ce să nu fie de acord? Ți s-a cerut să ai grijă de mine, Dors. A anulat Hummin acest ordin?

— Nu.

— Deci înseamnă că vrea să continui să faci același lucru. Și eu vreau protecția ta.

— Împotriva cui? Acum ai protecția lui Hummin atît ca Daneel cît și ca Demerzel și este clar că de altceva nu mai ai nevoie.

— Chiar dacă aș beneficia de protecția tuturor persoanelor și forțelor din Galaxie, tot pe a ta aș dori-o.

— Deci nu ai nevoie de mine pentru psihoistorie. Vrei să te protejez.

Seldon se încruntă mînios.

— Nu! Ce-mi tot sucești cuvintele? De ce mă forțezi să-ți spun ceea ce probabil că *știi*? Nu te vreau nici pentru psihoistorie, nici pentru protecție. Astea sînt pretexte și am să mă folosesc de orice alt pretext voi avea nevoie. Te vreau *pe tine*... doar pe tine. Și dacă vrei motivul adevărat, din cauză că tu ești *tu*.

— Nici măcar nu mă cunoști.

— Nu contează. Nu-mi pasă... Și *totuși*, într-un fel te cunosc. Mai bine decît crezi.

— Serios?

— Da. Ai ascultat ordinele și ți-ai riscat viața pentru mine fără să eziți și fără să dai importanță urmărilor. Ai învățat atît de repede să joci tenis. Ai învățat să mînuiești cuțitele și mai repede și le-ai mînuit perfect în lupta cu Marron. *Ca un supraom*... dacă pot spune așa. Mușchii tăi sînt teribil de puternici și timpul tău de reacție este uimitor de scurt. Poți să-ți dai seama atunci cînd o cameră este ascultată și poți lua legătura cu Hummin într-un mod care nu necesită aparate.

— Și ce concluzie tragi din toate astea? spuse Dors.

— M-am gîndit că Hummin, în rolul lui R. Daneel Olivaw, are o sarcină imposibilă. Cum poate un robot să dirijeze Imperiul? Trebuie să aibă ajutoare.

— Evident. Milioane, cred. Eu sînt un ajutor. Tu ești un ajutor. Micul Raych este un ajutor.

— Tu ești un ajutor *diferit*.

— În ce sens? Hari, haide, *spune*. Dacă te vei auzi cu urechile tale, îți vei da seama ce nebuție spui.

Seldon o privi lung, apoi spuse cu voce înceată:

— Nu am să spun, pentru că... *nu îmi pasă*.

— Chiar nu-ți pasă? Mă vrei așa cum sînt?

— Te iau așa cum sînt obligat să te iau. Ești Dors și, orice ai fi, nu vreau nimic altceva pe lumea asta.

Dors spuse blînd:

— Hari, îți vreau binele din cauză că sînt ceea ce sînt, dar simt că și dacă n-aș fi ceea ce sînt, tot ți-aș vrea binele. Iar eu nu cred că sînt bună pentru tine.

— Bună sau rea, nu-mi pasă.

În acest punct, Hari coborî privirea în podea și făcu repede cîțiva pași, gîndindu-se ce să spună în continuare.

— Dors, ai mai fost sărutată vreodată?

— Desigur, Hari. Este un aspect social al vieții, iar eu duc o viață socială.

— Nu, nu! Vreau să spun, ai fost sărutată *cu adevărat* de un bărbat? Știi, așa, cu foc?

— Desigur, Hari. Am fost.

— Și ți-a plăcut?

Dors șovăi. Apoi spuse:

— Cînd am fost sărutată astfel, mi-a plăcut mai mult pentru că nu dezamăgeam un tînăr care îmi plăcea și a cărui prietenie însemna ceva pentru mine.

În acest moment, Dors se îmbujoră și își întoarse fața.

— Te rog, Hari, îmi este dificil să-ți explic.

Dar Hari, mai hotărît acum decît niciodată, merse mai departe:

— Deci ai sărutat pentru alte motive, ca să nu dezamăgești pe cineva.

— Poate că toată lumea face așa, dintr-un anumit punct de vedere.

Seldon nu ținu cont de asta, apoi spuse deodată:

— Ai cerut vreodată să fii sărutată?

Dors tăcu, părăind că se uita înapoi în viața ei.

— Nu, spuse ea.

— Sau ai dorit să fii sărutată din nou, după ce ai fost sărutată prima oară?

— Nu.

— Ai făcut vreodată dragoste cu vreun bărbat? întrebă el încet și disperat.

— Desigur. Ți-am mai spus. Chestiile astea fac parte din viață.

Hari o apucă de umeri ca și cînd ar fi avut de gînd să o zguduie.

— Dar ai simțit vreodată dorința, nevoia pentru acea apropiere față de o singură persoană? Dors, ai fost vreodată îndrăgostită?

Dors ridică încet privirea, aproape cu tristețe, și și-o încrucișă cu a lui Seldon.

— Îmi pare rău, Hari. Nu.

Seldon o eliberă și își lăsă brațele să-i cadă pe lângă corp, descurajat.

Apoi Dors își puse cu gîngășie mîna pe brațul lui și spuse:

— Așa că vezi, Hari, nu sînt cu adevărat ceea ce vrei tu.

Seldon își lăsă bîrbia înjos și privi fix în podea. Cîntărea problema și încerca să fie rațional. Apoi se dădu bătut. Vroia ceea vroia, în ciuda gîndurilor și a rațiunii.

Ridică privirea.

— Dors, dragă, chiar și așa, *nu îmi pasă*.

Seldon o cuprinse cu brațele și își apropie capul de al ei, ca și cum se aștepta ca ea să-l respingă, trăgînd-o în același timp mai aproape.

Dors nu făcu nici o mișcare și el o sărută... încet, prelungit, și apoi cu pasiune... și deodată ea îl cuprinse strîns în brațe.

Cînd în cele din urmă el se opri, ea îl privi cu ochi zîmbitori și îi spuse:

— Sărută-mă din nou, Hari... Te rog.

Editor: VALENTIN NICOLAU
Redactor: MIHAELA DIDAC
Tehnoredactor: DAN RĂDULESCU

Apărut: 1993, București
Coli de tipar: 23; Format: 16/54x84;

Tiparul executat sub comanda nr. 30.123
Regia Autonomia a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI
Piața Presei Libere, 1, București
ROMÂNIA

nautilus

Isaac Asimov

PRELUDIUL FUNDATIEI

SELDON ÎNCHISE OCHII, ÎNCERCÎND SĂ DOARMĂ, DAR BINEÎNTELES CĂ NU REUȘI. VA TREBUI OARE SĂ STUDIEZE ISTORIA UNIVERSULUI PENTRU A-ȘI PERFECȚIONA TEORIA DESPRE PSIHOISTORIE? CUM AR PUTEA-O FACE? EXISTAU DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI, FIECARE CU PROPRIA SA ISTORIE, EXTREM DE COMPLEXĂ. CUM AR PUTEA CINEVA SĂ STUDIEZE ISTORIA A DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI ȘI ÎN ACELAȘI TIMP SĂ IA ÎN CONSIDERARE TOATE INTERACȚIUNILE LOR POSIBILE ?

PUNCT DE PORNIRE A CELEI MAI CELEBRE "AVENTURI" DIN ISTORIA SF-ULUI (AVENTURĂ EGALATĂ, POATE, DOAR DE "DUNE"), "PRELUDIUL" ESTE FEREASTRA CĂTRE O LUME DE O VASTITATE ȘI COMPLEXITATE COVÎRȘITOARE, FOARTE ÎNDEPĂRTATĂ ÎN TIMP, TOTUȘI CIUDAT DE FAMILIARĂ... POVEȘTEA LUI HARI SELDON, SINGURUL OM CARE POATE OPRI PRĂBUȘIREA IMPERIULUI GALACTIC, SE CONFUNDĂ CU ISTORIA FUNDATIEI ȘI A VIITORULUI OMENIRII. O ISTORIE AGITATĂ, PLINĂ DE SURPRIZE...

N
NEMIRA
/93

ISBN 973-9144-32-2

PRET 598 + 2 T.L. = 600 LEI